

S. Michaelis.

nomen

san

ctū e jus

Alle lu ia.

ꝛ. In conspe

Zacharias i omne quatuor ps p^a

Altenberg

Zacharia Crisopolitani

Unum ex quatuor, sive Concordia evangelistarum.

B 176

DE INSTITUTIONE EVOLII
et differentia ipsius ad legem de fi-
guris euuangelistarum. & eorum
modo scribendi. de materia eugly.
intentione. fine. & ad qual partes
philosophie spectet. dicitur ratio pre-
scribere. Materia eugly sunt. scē
trinitatis mysterium. xpc scdm
diuinam & humanam naturam.
dicta & facta eius. aliorumq; facta
& dicta ad ipm. Intentionem uero
& finem apit iohes dicens. hec au
scripta sunt ut credatis. quia ihs
est filius dī. & ut credentes uitam
habeatis in nomine eius. Finis enim
idē finalis causa eugly ē. sane credē.
pfecte diligere. sacramentis insigni-
ri. & horum trium finalis causa est
uita etna; ad hec quippe adipiscenda
fuit intentio euglica p̄dicare et scri-

bere. Hunc de excellentia & differen-
tia eugly dicamus; Auō de concor-
dia euglytarum. Int̄ om̄s diuinas
auctoritates eugly merito excellit.
Quod enim lex & p̄phe futurum
p̄nuntiauerunt. hoc redditū atq;
cōpletum in eugly demonstratur.
Ex libro differentiarum ysidori.
Int̄ legem & eugly hoc inter ē.
quod in lege littera. in eugly gra-
tia. Illa habuit umbram. ista ima-
ginem. Illa data est p̄pter trans-
gressionem. ista p̄t̄ iustificationē.
Illa ignorati demonstrat peccatū.
ista agnitum uiuat ut uitetur.
Illa flagitū deditos increpat. ista
peccantes bonitate p̄pria liberat.
Illa talionem decreuit reddere. ista
etiam pro inimicis orare iussit. I-
lla coniugio multas habere. crescere &
generare p̄cepit. ista continentia
suasit. Illic p̄dicatur circūcisio car-
nis. hic lauacrum in ablutionem
cordis & corporis. Illic chanaan re-
gnum & p̄missiones temporalium
rerum continentur. hic uita et-
na regnumq; celorum p̄mittitur.
Illic sabbati ocium & requies celebra-
tur. hic sabbati requies in xpo ha-
betur qui dixit. uenite ad me om-
nes qui laboratis & onerati estis. &

ego uos reficiam et inuenietis requiem animabus uestris; hinc a sanctis animalia imunda prohibentur: hic in corpore christi idem in sanctis suis non admittitur quicquid per illa imunda animalia in mores hominum significatur: hinc pecoribus immolatis carnis et sanguinis hostie offerebantur: hic sacrificium carnis et sanguinis offertur christi: quod per illa animalia figurabatur. hinc ex carne agni pascha celebratur: hic pascha nostrum immolatus est christus qui est uerus agnus immaculatus. hinc neomenia id est noue lune principia colebantur: hic noua creatura in christo accipitur: ut paulus ait. Si qua noua in christo creatura uetera transferuntur: ecce facta sunt noua. Quod plura. In lege quippe res geste pro figura in significationem futurorum annuntiabantur: in gratia uero euangelice ueritatis que enuntiata fuerunt explentur. Item in lege mandata scripta sunt et promissa: sed in lege mandata tenentur que legem implere uel conseruare iubent: promissa uero in euangelii plenitudine consumantur. Item lex peccatum monstrauit non abstulit: et sub suo terrore

redac... tos homines seruos effecit: et inde spiritum seruitutis habuisse potest populum apostolus docuit. Euangelium uero ueniens crudelitatem legis amouit: ut per quam lex puniebat per spiritum seruitutis laxauit: per spiritum adoptionis filio ex sui reddidit: amore implende legis omnibus donauit: et si deinceps punienda commiserunt: per eundem adoptionis spiritum indulget. Formam bene agendi prebuit: et ut possint agere que docuit: adiutorem spiritum infundit. Nam precepta legalia comparatione euangelii etiam non bona dicuntur: quia quod precipiunt: non perficiunt. Gratia uero euangelii quod exterius imperat: interius ut perficiatur uiuat. Ezechielis enim testimonio dicitur: Dedi eis precepta non bona. Utique non bona euangelio comparata: quia in eis quedam inutilia infirmioribus sensibus agenda promissa sunt: sicut illud ubi de israelitarum cupiditatem spoliis egyptiorum saciari promissum: Nam pro eo quod carnalis populi modum egredere uindicta: lex promittit carnalibus rependere uicem mali: quod euangelium infirmioribus uetat. Iunius in libro ad hmasium episcopum. Ueteris testamenti intentio est: nouum figuris et enigmatibus demonstrare: euangelium autem ad eterne beatitudinis gloriam in-

tes humanas accendere. Ie-
romus paulus et eustochio. in eplam ad
galathas. Non putemus in uerbis
scripturam rarum esse euangelium. sed in sensu.
non in superficie. sed in medulla. non in ser-
monum foliis. sed in radice rationis.
Unde ambrosius super lucam. Ecclesia cum
quatuor euangelii libros habeat. unum
euangelium habet. unum deum docet. Beda
quoque super lucam. Cum sint. iiii. euangeliste
non tam. iiii. euanglia quam unum. quatuor
librorum ueritate consonum edi-
derunt. Sicut enim duo uersus
eandem partem habentes materiam.
per diuersitatem metri et uerborum duo sunt.
et tamen non nisi unam continent sen-
tentiam. sic euangelistarum libri cum
sint. iiii. unum continent euangelium.
quia unam doctrinam faciunt de fi-
de catholica. de comunione sacramen-
torum. ac de primo uirtutum. Iuxta hoc
dicit etiam ieronimus super marcum.
iiii. euanglia esse unum. et unum quatuor.
Nam licet iiii dicantur quia diuisum
et uario ordine iiii ea prescribere. ta-
men unum sunt in summa fidei catholi-
ce. Sic etiam dicit augustinus. ps. c. l. quod
plures ecclesie sunt una ecclesia. Plures
quidem uarietate tribuum et lingua-
rum. una sunt participatione fi-
dei et sacramentorum. Euangelium interpre-

tatur bona annuntiatio. Grece e-
nim. eu. bonum. angelum annun-
tatio dicitur. unum et angelus nuntius.
Oe figuris euangelii. Interpretatur
istarum diuersas patrum sen-
tentias ponemus. ut lector eligat
quod sibi potissimum uidebitur. Ie-
romus in argumento ante euanglia.
Quatuor euanglia multo ante predicta
erechielis uolumen probat. in quo pri-
ma uisio ita contextur. Et in me-
dio sicut similitudo. iiii. animalium.
et uultus eorum facies hominis. et
facies leonis. et facies uituli. et faci-
es aquile. Prima hominis facies ma-
theum significat. qui quasi de ho-
mine exorsus est scribere. Liber ge-
nerationis ihesu christi. Secunda marcum.
in quo uox leonis in heremo rugi-
entis auditur. Vox clamantis in
deserto. Tercia uituli. que lucam
a zacharia sacerdote supersisse in-
cium prefiguratur. Quarta iohannem.
qui ad altiora festinans de uerbo
dei disputat. Et in apocalypsi eadem
significatio est ubi dicitur. Animal pri-
mum simile leoni. secundum simile ui-
tulo. tertium simile homini. quartum
simile aquile uolanti. Sedulus.
hoc mattheus agens hominem gene-
raliter implet. Marcus ut alta

fremunt uox p̄ deserta leonis. Iura sacerdotis lucas tenet ore iuueni. Ore uolans aquile uerbo petit astra iohes. Aut iuueno. Matheus instituit uirtutum tramite more. Et bene uiuendi iusto dedit ordine leges. Marcus amat terras inter celumq; uolare. Et uehementis aquila stricto secatur omnia lapsu. Lucas uberi describit p̄lia xpi. Iure sac utulus qui menia fatitur a uita. Iohes fremunt ore leo simul rugienti. Intonat et ne pandens iuste.

Augustinus uero sic in sua uite libro de concordia euanglistarum. Mathis incarnationem dñi scdm regiam stirpem suscepit. Marcus taquam pediseccus et breuiator ei ee uidetur. cu solo iohes nichil dicens. Lucas sacerdotalem dñi stirpem occupauit. ad dauid ascendens n̄ regni stirpina secutus. s; p̄ reges erit ad nathan qui rex non fuit filium dauid. n̄ sicut mathis qui p̄ regem salemone descendens ceteros reges persecutus est. Non aut̄ habuit breuiatorem lucas. sicut mathis. Et hoc forte n̄ fuit sine aliquo sacramento. quia regum e non esse sn̄ comitum obsequio. lucas uero non habuit breuiatorem comitem. nam

sacerdos in sca scorum solus intrabat. hi tres maxime circa humanitatis facta uersati sunt. iohes uero circa diuinitatem. Proinde cu due uirtutes sint anime. una actiua. altera contemplatiua. qual significauerunt uxores iacob. lia que interpretatur laborans. et rachel que interpretatur uisum principium. datur intelligi tres euanglistas circa actiuam uirtutem fuisse uersatos. iohem uero circa contemplatiua. Unde in uidetur pbabilius attendisse illos qui leonem in matheo. hominem in marco intellexerunt. utulum uero in luca. aquilam in iohes. quia qui hominem matheo. aquilam marco. leonem iohi tribuerunt. De principis enim librorum coniectura capere uoluerunt. non de tota intentione euanglistarum que magis fuerat perscrutanda. Multo enim congruentius mathis regiam xpi psonam maxime comidans pleonem significatur. unde et in apocalypsi cu ipa tribu regia leo comemoratus e ubi dicitur. uicit leo de tribu iuda. Scdm matheum magi narrantur uenisse ab oriente ad regem querendum et adorandum. qui eis p̄ stellam natus apparuit. et ipse rex herodes regem formidat infantem. atq; ut eu possit occidere tot paruulos necat. Lucam p̄

uitulū significari neutri dubitauerūt.
qui quasi animal hostiū deputatum.
circa templum maxime ⁊ iherosoli-
mam narrationis sue uersatur inces-
su. In principio sacerdotem collocat ad a-
ram orantem. p̄plo foris stante. Mariā
concepto dño ierosolimam mittit ad
domū pontificis. ibi baptistam natum
refert illuc dñm natum cū hostia tñs-
fert. illuc cum parentib; singulis an-
nis ducit. Quodenniē in templo chorus
doctorū int̄serit. ⁊ post cetera discipu-
los dñm in templo laudantes in fine eu-
glij concludit. Concordia augustini
in. iiii. libro. Ideo marcus uidet̄ homi-
nis demonstrare p̄sonam ⁊ mathei co-
mes eē. quia cū illo plura dicit p̄pter
regiam p̄sonam que sine comitatu
eē non solet. ul' quod p̄babilis ē q̄a
cum ambob; incedit. Nam quāuis
matheo in plurib; tam̄ in n̄ nullis
luce maḡ agruit. ut hoc ip̄o demon-
stretur ad leonem ⁊ ad uitulum. hoc
ē ⁊ ad regalem quam matheus. ⁊ ad
sacerdotalem quā lucas insinuat per
sonam. id quod x̄pc homo ē p̄tinere.
quā figuram marcus gerit p̄tinens
ad utriūq; Augustinū sup̄ iohem. lxxix
Pleriq; ante nos in ani- s̄vi. cap.
malibus. iiii. intellexerūt leonem
p̄ rege positum. quā uidetur eē rex

bestiarum p̄p̄t̄ tribilem fortitudinē.
hec p̄sona tributa est matheo. quā
generatione dñi regiam seriē p̄secu-
tus est. lucas autē quā cepit a sac-
dotio zacharie. sacerdotis faciens in-
tionem patris iohis baptiste uitulo
deputatus ē. quia magna uictima
uitulus erat in sacrificio sacerdotū.
Marco homo x̄pc merito assignatus
est. quia neq; de regia potestate ali-
quid dixit. neq; de sacerdotali. s; tan-
tum ab homine x̄po exorsus ē. hi oī
de diuinitate pauca locuti sunt. ad
la ē iohes. lucas et̄ne contemplator.
Dicunt̄ enī pulli aquilarū sic a pa-
rentib; p̄uari. patris scilicet ungue
suspendi. ⁊ radiū solis opponi. Qui
firme c̄replatus fuerit. filius agno-
scitur. si acie palpitauerit tāquam
adulterinū ab ungue dimittitur. Am-
Pleriq; putant do s̄brisi sup̄ lucā
minum nr̄m quatuor formis anima-
lium figurari. Ip̄e enim homo qui
natus est ex maria. leo quia fortis
ē. uitulus quia hostia. aquila quia
resurrectio. Ieronimū sup̄ marcum.
X̄pc est homo nascendo. uitulus
moriendo. leo resurgendo. aquila al-
Nunc autē que adsc̄ sc̄cendendo.
bendi modum congrue referri ua-
leant p̄ponam. Ex epla av̄s aduo-

lulianum, qd odus ipe dicendi quo eu-
 glm contexitur. omib; accessibilis
 est. Ea que apta continet quasi a-
 micul familiaris sine fuce ad cor lo-
 quitur indoctorum atq; doctorum.
 Ea u que misteris occultat nec ip-
 sa eloquio supbo erigit quo n aude-
 at accedere menti tardiuscula r me-
 rudita quasi paup ad diuites. s; in-
 uat omis humili sermone quos n
 solum manifesta pascit. s; etiam
 secreta exerceat ueritate. his salu-
 brit r praua corrigunt. r parua
 nutunt. r magna oblectantur
 ingema. Sūma eugliū iuxta yfido-
 rum in. vi. etymologiarū trifarie
 distinguit. id ē in historia. in mori-
 bus. in allegoria. Rursus ista tria
 multifarie diuiduntur. id ē qd adō.
 quid ab anglis. ul hominib; gestū
 dictum sit. quid a pphīs nuntiātū
 de xpo r corpe ei. quid de diabolo r
 mbris ipi. qd de ueteri r nouo pplo.
 quid de p̄senti sclo r futuro regno
 atq; iudicio. lēi sup marcum.

Quatuor sunt qualitates de quib;
 scā euglia contexitur. p̄cepta. mā-
 data. testimonia. exempla. In p̄cep-
 tis iusticia. in mandatis caritas. in
 testimoniis fidel. in exemplis p̄fec-
 tio. Precepta huiusmodi. In uia gen-

tium ne abieritis. hoc est diuertere a
 malo. Mandata ut hoc. Mandatū
 nouū do uobis ut diligatis inuicem.
 hoc facere bonum r caritatē imple-
 re. Testimonia que in ore duorum
 ul triū ut hoc. Iohes testimonium p̄-
 hibet de me. s; habeo testimonium ma-
 uis iohē. Pat̄ ipe qui in me manet.
 testimonium p̄hibet de me. Exem-
 pla ut hoc. Viscite a me quia miseric-
 sū. Et estote p̄fecti sic pat̄ uir celest-
 is p̄fectus ē. r alibi. Exemplum e-
 nim dedi uobis. ut r uos ita facia-
 tis. S; de his dicit dauid. Preceptū
 dñi lucidum. r. o. r alibi. Latū man-
 datum tuū nimis. qz qui diligit p̄-
 umū. totam legem impleuit. Item.
 Testimonia. t. intelli. r alibi. Te-
 stimonium dñi fidele. qz plus fide a-
 nimum quā oculis carnis testimonium
 indiget. Quarto. iudicia dñi uera
 iustificata in semet ipa. ut scilicet
 sic sint iudiciorum n̄torum exempla
 iustificata sicut in iudiciū dei comp-
 ta habent. Unde idē alibi. A manda-
 tis enim tuis timui. In quo enī iudi-
 cio iudicabim. iudicabit de nobis. In
 his quatuor. qualitatibus. sūt timor.
 fidel. spes. caritas. Timore nāq; inci-
 pū. fide seruam quod incipim. spe
 erigim. caritate consumamur. finis

enim p̄cepti est caritas. Hi sunt
quatuor m̄ses quos x̄pc̄ ante mes-
sem p̄dixit dicens. nonne quatuor
m̄ses sunt usq; ad messem. Ut 2p̄
precepta d̄i atq; mandata ac testi-
monia. 2 exempla cū gaudio meta-
mus in celo fructus maturos portā-
tes n̄ros caritatis manipulos. qui
in lacrimis timoris semina peniten-
tie iactauim̄ in terra. Ex libro iu-
niliū ad p̄masiū. In superficie. euglice
scripture. iiii. dicendi species atten-
dende sunt. uidel̄ historica. p̄phetica.
p̄uerbialis. simplicit̄ docent̄. historia
aut̄ ē rei geste narratio. historica
quidem specie teritur p̄ncipaliter
euglica lectio ceteris tribus sedario
incidentib; Nam ea que prius scdm
species ceteras dicta sunt. postea ab
euglistis ut historia relata sunt.
Sicut p̄phetie zacharie 2 elisabeth
ab ip̄is quidem dicte sunt sp̄u p̄phico.
s; lucas qui refert ordine narrat.
historico. Similit̄ p̄uerbia d̄ni 2 ei
simplicem doctrinam ad seriem hi-
storie reuocant eugliste. Sciendū
quod aliqui sp̄u p̄phico narrat̄ hi-
storia ut ibi. In p̄ncipio creauit d̄s
celū 2 terram. Et non nūquā pa-
rabolice. ut homo quidam descende-
bat de iherlm̄ in iericho. 2 cetera. p̄-

phia aut̄ est rerum latentium pre-
teritarū. p̄sentū. futurarūq; ex
diuina inspiratione manifestatio.
Presentium. ut ibi. Unde hoc in u
ueniat mat̄. 8. m. a. me. P̄teritarū
2 futurarum ubi dicit̄. Beata que cre-
didit qm̄ p̄ficiet̄ ea q̄ dicta sunt
ei a d̄no. Hominans enī matrem
d̄ni in p̄sentiarum intellexit eam
in uero portare mundi saluatore.
Dicens uero beata q̄ credidit. apte
indicat. quia uerba angli ad mari-
am p̄ sp̄m̄ agnouit. Subiungens
p̄ficiet̄. futura p̄uidit. P̄uerbia-
lis ū species est figurata locutio.
q̄ unū dicē uidetur. s; aliud intelli-
gitur. 2 de p̄senti tempore cōmo-
net. In hac enī allegorice sumit̄
intellectus. ita ut quodamū uer-
borum superficies auferatur. Quatu-
or aut̄ modis in euglio cognoscim̄
allegoriam. uidelicet aut scdm̄ t̄n-
slationem. aut p̄ imaginationem.
aut p̄ cōpationem. aut scdm̄ p̄uer-
bialem modum. Translatio aut̄ ē
cū anime mot̄ siue humana m̄b̄
ad insinuandas causas t̄nsferuntur
ad d̄m. Ubicūq; enim sacra sc̄pt̄a
in deo describit caput. oculos. pal-
pebras. aures. os. labia. linguam.
cor. imaginem. uterum. manus.

dexteram · sinistram · digitos siue
 digitum · brachium · alas · scapulas ·
 posteriora · pedes · itē motus anime ·
 iram · furorem · obliuionem · recor-
 dationem · penitentiam · ⁊ alia hī
 similia n̄ carnalit̄ iuxta histo-
 riā a recte intelligentibus sentie-
 da sunt · sic a iudeis ⁊ plerisq; he-
 reticis carnalit̄ sapientibus · qui
 dñm corpeū atq; localem opinantur ·
 s; spūalit̄ omnia de eo intelligenda
 ⁊ confitenda sunt · ueluti de illo
 qui simplex natura ē ⁊ imuta-
 bilis neq; aliud ē ip̄e · ⁊ aliud qd
 habet · Imaginatio ū ē ut ibi · ho-
 mo quidam descendebat de iheru-
 salem in iericho · ⁊ rursus in pa-
 rabola uinee ⁊ agrorum · Or-
 do enī eorum q̄ gerebantur a x̄o ·
 uelut imagine p̄sone · ⁊ negociū
 alteri refertur implet̄ · Compa-
 tio autē ē ut illud · Simile ē re-
 gnum celorum sinapi · ⁊ cet̄ · Hō
 enim narratio sic in superiori exē-
 plo terit̄ · sed causarum solūm
 cōparatur effectus · Puerbiū ū ē ·
 sicut ibi · q̄ non intrat postū in
 ouile ouū · s; asē · al · i · f · ē · ⁊ lac̄ ·
 Simplex autē doct̄na d̄r ad diffe-
 rentiam ceterarū · q̄ de fide ⁊ mo-
 rib; docet non historiam tēren̄

neq; p̄phiam · neq; puerbia continē ·
 s; in p̄cipit ul' p̄hibet · in p̄suadet uel
 dissuadet · Preceptum ē · dilige dñm ⁊
 p̄ximū · P̄hibitio ē · n̄ occides · P̄suasio
 ū ē · uende quecūq; habes ⁊ da paupi-
 bus si uis p̄fectus eē · Dissuasio autē ē ·
 nolite iurare · Sic de similibus · De
 p̄ceptis ⁊ p̄hibitionib; dicit ieronim̄
 in eplā ad cellantiam quia tota iusti-
 cia in eis d̄r · Sicut enī mala p̄hiben-
 tur · ita etiam bona p̄cipiuntur ·
 Ibi cohercet̄ animū · hic incitat̄ · Ibi
 fecisse · hic n̄ fecisse culpabile ē · In quo
 uis p̄posito in quō gradu equale pecca-
 tum ē · ul' p̄hibita admittere · ul' uis
 sa n̄ facere · Tribus quoq; figuris · q̄
 uis scilicet · mediocri · attenuata · stilus
 euglice lectionis distinguit̄ · iuxta qd
 autē in · iiii · de doctrina xpiana do-
 cet · Dicit enī de una eadeq; re ma-
 gna ⁊ sūmisse dicit̄ si docet̄ · ⁊ tem-
 perate si p̄dicatur ⁊ grandit̄ si aūl̄
 inde animū ut conuertat̄ impellit̄ ·
 At ū hi modi in euglio manifestissi-
 mi sunt · Predicatio nāq; euglica mū-
 dum docuit quod ip̄e ignorabat · sua-
 sit ei quod nolebat · ⁊ tandem cōpu-
 lit eū glari in cruce x̄pi · que scan-
 dalum iudeis erat · gentib; ū stulticia ·
 Beda sup marcū · Notandū qz eugliste
 uno spū accensi diuisum p̄mordium

narrationis ⁊ diuersum terminum
statuere. Math's a natiuitate huma
na exordiens usq; ad resurrectionē
narravit. marcus ab euglica p̄di
catione incipiens puenit usq; ad as
censionem. lucas a natiuitate p̄cur
soris inchoans eugl'm terminauit ī
ascensione dñica. discipulis expectan
tibus aduentū sc̄i sp̄s. iohannes ab
eternitate uerbi dī p̄tingit usq; ad
resurrectionem. Ambrosius in i. sup
lucam. iohes a celestibus exordis ad
trena descendit dicens qm̄ erat uer
bum. quom̄ erat. qd̄ erat. quid egerat.
quid agebat. ubi erat. quo uenerit.
quom̄ uenerit. quo tēpore uenerit.
qua causa uenerit. In p̄ncipio iquit
erat uerbum. habes q̄ndo erat. Et
uerbum erat apud dñm. habes quom̄
erat. habes etiam quid erat. ⁊ dī in
quit erat uerbum. Quid egerat.
om̄ia p̄ ip̄m facta sunt. Quid age
bat. erat lux uera q̄. i. o. h. i. h̄c.
m. ⁊ ubi erat. in hoc mundo. Q̄
uenerit. in sua p̄pa uenit. Quom̄
uenerit. uerbum caro factū ē. Q̄n
do uenerit. iohes baptista dicit. h̄
ē de quo dixi. qui post me uenit an
te me factus est. quia p̄or me erat.
Qua causa uenerit. iohes testatur.
ecce agnus dī. ecce qui tollit pecca

ta mundi. Augustinus in libro de
concordia euglistarum. Sciendū
ē unū euglistā p̄ter misisse que a
lius narrauit. in quo nulla ē con
trarietas. nec eundē ordinem in
pluribus eos seruasse. in quo etiā
nulla repugnantia ē. Item eodem.
parte eadem. Probabile ē quod unq̄s
q; euglistarum eo se ordine credidit
debuisse narrare. quo dī uoluit
eī recordationi suggerere. Qua
p̄pter ubi ordo temporū n̄ apparz.
nichil n̄ra int̄ eē debet. quē ordinē
quilibet eorum tenuerit. Item eo
de. parte eadē. Memorie cōmendare
debeni ut si qm̄ talia singula ap̄
singulos inuenerim ubi contrie
tas solui n̄ possit sciam̄ eē aliud
factum. ut in matheo. Et t̄ale
unte inde ihū. sicuti sunt eū duo
ceci. Duo ceci de quib; alij narrāt
n̄ sunt isti. s; simile factum ē.
Has quoq; regulas amodo scriben
di n̄ alienas sūplim̄. tū in augusti
no de consensu euglistarum. tum
in aliis auctoritatibus. Sepissime
p̄missa recapitulat eugliste. ut
matheus quod ante sermonē in
monte habitum uocatus ē. post
sermonem reuocat ad narratio
nem. ⁊ quod maria ungento p̄ci

olo pfuderit caput dñi. in passio-
 ne recolendo int̄serit. Sic de simi-
 lib; Sepulchre quoq; p̄occupant
 euanglste longe post dicenda. ut lu-
 cal añ baptismum dñi iohis carce-
 rem cōmemorat. nec longe p̄
 baptismum p̄occupando ponit.
 Medice cura te ip̄m. quanta audi-
 um facta incapharnaū. fac z
 hic in pat̄a. r. Sic de similib; Ni-
 chil incuiq; uerbis debem̄ inspice-
 re n̄ uoluntatem cui habent ū-
 ba seruire. nec int̄iri quēquam
 si aliis uerbis dixerit quod ille uo-
 luerit cui uerba n̄ dicit. Unde
 iohis humilitatem z dñi celsitu-
 dinem math̄s sic exp̄mit. Cui n̄
 sum dignus calciamenta portare.
 Alij ū sic. Non sum dignus solue-
 corrigiam calciamenti ei. Item ma-
 theus. hic ē filius m̄s dilectus. in
 quo m̄ cōplacui. lucas. Marcus. tu
 es filius m̄s dilectus. in te cōplacui.
 lucas. Tu es filius m̄s dilectus. in
 te cōplacuit m̄. Sententia ea-
 dem ē. Sic z similia. Euenit iu-
 sta opinionē fieri rerum appel-
 lationes. ut ibi. Ego z pat̄ tuus
 dolentes querebam̄ te. pat̄. id ē
 qui putatur eē pat̄. Et ibi. Va m̄
 in disco cap̄ iohis. b. Et c̄tristat̄

ē rex. id ē reputatus ^{est} c̄tristari. Sic z
 similia. Sepe numero designatur ī
 euanglō causa nomine sui effectus.
 ut ā subiectis exemplis apparet. Exi-
 spē surde z mute. id ē faciens surdū z
 mutum. Ego sum resurrectio. id ē fa-
 ciens resurgē. De die illa ul̄ hora ne-
 mo scit neq; angli neq; fili. filius ne-
 cit. id ē n̄ facit suos scire. Antequam
 gallus cantet ter me negabis. id ē ha-
 bebis causam timorem scilicet cōpel-
 lentem ad ter negandum me. Simi-
 lit̄ dicit̄. iam mechat̄ ē mulierem
 qui uiderit ad c̄cupiscendum. Erat
 hora tertia z crucifixerunt eum.
 id ē ut crucifigeretur firmū statu-
 erunt. Regnum celorum dicit̄ int̄-
 dum euanglca p̄dicatio. z quedam a-
 lia p̄ que ad regnum puenit̄. Sic ce-
 tera. Ponit̄ quoq; nomen cause p̄
 effectū ut ibi. Quod factum ē. in
 ip̄o uita erat. id ē p̄ordinatum ā ui-
 ta que mens uiuar̄ z p̄meua rerū
 ratio et̄nitas ē. Item. eiecit de ma-
 ria dñs demonia. id ē uicia que in-
 mittunt̄ ā demoniis. Item. uos duo-
 decim elegi. z unus ex uobis diabolu
 est. id ē efficacia diaboli. minister ei
 ē. Item sanguis ei sup nos z sup filios
 nr̄os. i. ultio cui causa erit sangui-
 nis ei effusio incubat sup nos z fili-

os nros. De diuersis in eadem suc-
cessionem positus. ut de eodem loquitur
sepe scriptura ut ibi. usq; ad sang-
nem zacharie que occidit in ter-
templum et altare. Non enim illi
occiderant. s; patres. Item. ego ueni
in nomine patris mei et non accepi-
stis me. si alii uenerit in nomine
suo illum accipietis. uidelicet anti-
xpm. Item. ego uobiscum sum usq; ad con-
sumationem seculi. Sic cetera. Plerumq;
significata res ex similitudine rei si-
gnificantis nomini suscipit ut ibi.
Ego sum uitis uera. Deinde. Ego
sum uitis. uos palmites. Sic etiam
fit quod xpc dicitur agnus. petra. si-
ue lapis. leo. uiculus. aquila. et huius-
modi similia. Intelligitur q; res significan-
tis appellatione significare rei. ut ibi.
Uidit celos apertos. id est ea que celorum
apertionem significabant baptizatis.
Uidit spm. id est significationem spe-
descendentem tanquam columbam.
hoc est sic rem que uere columba erat.
In que modum dicitur glam ei quasi
unigeniti. id est uere unigeniti a pa-
tre. Item. quidam de his stantibus non
gustabunt mortem. donec uideant
f. h. u. i. r. s. id est significantem ui-
delicet per transfigurationem suam futu-
rum aduentum in regno glorie. Item.

cum iudas accepta buccella exisset.
dixit ihc. Nunc clarificatus est filius
hominis. id est non significata est clari-
ficatio filii hominis futura. scilicet in
reproborum separatione a sanctis; hunc
est illud augustini ad bonifacium
episcopum. Si sacramenta quandam simi-
litudinem earum rerum quarum
sacramenta sunt non haberent. omnino
sacramenta non essent. Ex hac autem si-
militudine plerumq; iam ipsarum
rerum nomina accipiunt. secundum quem
modum sacramentum fidei fidelis dicitur. Sic
de similibus. A parte totum intelli-
gitur. ut ibi. Verbum caro factum est.
Quid hic caro intelligenda est nisi
homo. Et uidebit omnis caro sa-
lutare dei. Quid potest intelligi nisi
omnis homo. Similiter ibi. Erat filius
hominis in corde terre. tribus diebus et tri-
bus noctibus. id est infra tanta spacia que
constant ex tribus diebus et tribus nocti-
bus. Item uespere sabbi. id est nocte que
sequitur die sabbi. Numeri quoque
quos eminenti sacra scriptura com-
mendat. uel per se uel per multiplicati-
onem per uniuersitatem ponunt. ut
septenari ibi. Unus eiecit de maria
vii. demonia. i. uniuersa uicia. Sic
cetera. Non nusquam reperitur in eu-
gelio plurale per singulare. Quod matthi

et marcus dicunt. latines qui cru-
 cifixi erant cum domino cruciabantur
 ei. lucas sic exponit. Unus de his
 qui pendebant latibus blasphemaba-
 bat eum. Quod lucas ait milites
 accedere et acetum offerre. matthys
 et marcus dicunt unum currere et
 acetum proferre. Unius salis etiam lo-
 cutio ad solos electos interdum signi-
 lariter refertur. tacita reprobos multitudine
 ne quasi nichil sit. hinc est illud. Iu-
 minat omnem hominem. v. i. h. m.
 omnem videlicet eterna luce illumi-
 nandum. Item cum exaltatus fuero
 a terra omnia traham ad me ipsum. omnia
 scilicet tendam pro me ad visionem pa-
 tris. Simile est illud. Omnia que au-
 diui a patre meo. n. f. v. ac si dice-
 ret. Omnia in ex patre nota in quibus
 electorum salus consistit. pro me sci-
 etis. filii patris et patres in diuina
 scriptura dicuntur imitatione. adopti-
 one. natura. et doctrina. Imitatio-
 ne sunt filii abrahe quilibet boni.
 mali uero quilibet filii diaboli. Unde
 illud. Vos ex patre diabolo estis. Adop-
 tione. omnes pacifici filii dei uocabun-
 tur. Natura sunt patres et filii. ut
 iacobus et iohannes filii fuerunt rebe-
 dei. Doctrina uero sunt filii et patres.
 iuxta illud pauli. In christo ihesu pro

eu. gloriis ego uos genui. De quibus
 ita quoque dominus dicit. super cathedram moy-
 si sedent. que dicunt facite. que faci-
 unt nolite facere. et si non exemplo. doct-
 rina tamen filios generant. fratres quoque
 quatuor modis dicuntur. Natura.
 ut predicti iacobus et iohannes. gente.
 ut omnes iudei. inter se fratres uocantur.
 unde illud in deuteronomio. Si e-
 meris fratrem tuum qui est hebreus
 uel que est hebreus. seruus est sex an-
 nis. in septimo dimittes eum liberum. Co-
 gnatione. ut illi qui de una famili-
 a sunt. unde iacobus minor frater domini
 dicitur. quoniam de maria cleophe sorore ma-
 tris domini natus esse monstratur. Affectu
 etiam fratres dicuntur. qui in duo scin-
 ditur. in spirituale et commune. In spiritu-
 ale. quia omnes christiani uocantur. ut
 ecce quam bonum et quam iocundum
 habetis. i. v. In commune. quia omnes ho-
 mines ex uno patre nati sunt. Unde
 apostolus. Si quis fratrem nominat forni-
 cator. et cetera. In his que de christo le-
 guntur. scriptura quedam refertur ad di-
 uinitatem. quedam ad hominem as-
 sumptum. ut inconfusalis eorum proprie-
 tas ostendat. Non nunquam etiam
 simul utrumque commemorat. ut uni-
 tatem asserat. Ad diuinitatem re-
 fertur ut est. ante quam abraham fie-

ret. ego sum. Ad humanitatem pti-
net ut est. tradent eum gen- tibus;
ad crucifigendum. Utrūq; commemo-
ratur ut ibi. Verbum caro factū ē.
Unde sequit̄. Plenum gr̄e et uerita-
tis. Non nūq̄m ad humanitatē ui-
dentur dicta. que ad deitatem sūt
specialit̄ referenda. ut ē. filiū homi-
nis qui in celo est. Rursum diuini-
tati. n̄ nūquam uidentur assēpta
que specialit̄ referunt̄ ad carnem
ut ē. si enim cognouissent nūq̄m
dn̄m gr̄e crucifixissent. Item quedā
sc̄dm animā xp̄i. quedam sc̄dm cor-
pus intelligunt̄. Ad animā spectāt
ut ista. Cibul m̄l ē. ut faciam uo-
luntatem patris. Sp̄s dn̄i super
me. ppt̄ quod unxit me. Sp̄ialis
enim n̄ corporalis fuit unctio illa. De
corpe accipienda sunt ut hec. Erat
filius hominis in corde t̄re. Si exalta-
tus fuero a t̄ra. Tulerunt dn̄m me-
um. et n. u. p. eū. Item iuxta illud
pauli. integer sp̄s ūr et anima. et
corpus sine querela in aduentu dn̄i
seruet̄. in humanitate xp̄i anima
et sp̄s attendenda sunt. Unde illud.
& factus ē in agonia. & illud. Sp̄s
quidem p̄mptus ē. caro aut̄ infir-
ma. Uox aut̄ anime ē ibi. Transe-
at a me calyx. Uox ū spirit̄ ibi. Si

n̄ pot̄ calyx t̄sire nisi bibam illū.
f. u. t. Item cūuncti sepe significa-
tur xp̄s in una p̄sona cū suis. et
tunc quid capiti quid corpi con-
ueniat. prudens lector intelligat.
Restat nunc de disciplinis philo-
sophie differere. Origenes super
canticum canticorum. Generales
inquit discipline tres sunt. mora-
lis. naturalis. inspectiua. loicam
idē rationalem alii quartam di-
xerunt. alii non. s; p̄ totum cor-
pus trium sup̄dictarū ēē insertā.
nec ab eis separari posse. hec ut
m̄ uidetur greci sup̄serunt a sale-
mone. et ip̄s salomon a sp̄u sc̄o. Sa-
lomon ḡ uolens has tres disciplina
distinguere. tribus eas libellis edi-
dit. in p̄būl moralem. in eccl̄ia-
te naturalem. in hoc libello ī spe-
ctiuam. Et in hoc uidetur in lo-
ice meminisse p̄ quam p̄prietat̄ u-
nūcūq; sermonis distinguit̄. et ī
qua p̄cipue erudiri conuenit pue-
ros. quia qui in his erudit̄ necessā-
rio rationalit̄ p̄ea que didicit se
ip̄m gubernat. et uarias dicendi
species in diuinis eloquiis cognos-
cit. tropos uidelicet et figuratas
locutiones. hec t̄plex philosophie
forma p̄signata fuit in tribus pa-

patriarchis in abraham moralis per
 obedientiam quam habuit. in y
 saac naturalis. fodiendo puteos et
 rimando profunda rerum. in iacob
 inspectiva uidendo scalam a terri
 in celum porrectam et angelorum
 uias. unum et istud nominatum est; hec
 origenes. Boetius uero in commento ad
 fabium super porfirium ita diffinit
 philosophiam et diuidit. Philosophi
 a est amor et studium sapientie. non huius
 que in artibus quibusdam et insubri
 li scientia uersatur. sed illius que
 nullius indigent unquam mens et so
 la rerum primeua ratio est. Est autem
 intelligentis animi illuminatio.
 et ad se ipsam retractio. Philosophie
 due sunt species. theoretica et practica.
 i. speculatiua et actiua. Theoretice
 i. contemplatiue uel speculatiue
 tres species sunt. una de intellectibilibus
 alia de intelligibilibus; alia de natu
 ralibus. Intellectibile est quod unum at
 que idem per se in seipso semper diuinitate
 consistens. nullis unquam sensibus
 sed sola tantum mente intellectusque ca
 pitur. Que res ad speculationem dei
 atque ad animi incorporeitatem pertinet.
 hanc partem greci theologiam no
 minant. Secunda pars est intelligibi
 lis. que intellectibilem intelligen

tia comprehendit. Hec pertinet ad omnes
 animas racionales que tactu corpo
 rum celestium et terrestrium ab intel
 lectibilibus ad intelligibilia degenera
 uerunt. et beatores sunt quotiens se
 intellectibilibus applicant. Tercia species
 est que circa corporum cognitionem
 uersatur. physiologia dicta. Merito
 intelligibilis media collocatur. quod
 habeat et corporum animationem
 et intellectibilium considerationem. Pra
 ctice quoque i. actiue sunt tres speci
 es. Prima est que sui curam gerens
 cunctis sese erigit. exornat auget
 que uirtutibus. nichil in uita admit
 tens quo non gaudeat. nichil faci
 ens penitendum. Secunda est que rei
 publice curam suscipiens cunctorum
 saluti sue prudentie sollicitia. et iusti
 cie libra et fortitudinis stabilitate et te
 pantie patientia medetur. Tercia est
 que familiaris rei officium mediocri co
 ponens dispositione distribuit. Sunt
 harum et alie subdiuisiones. qualis non
 persequi super sedendum est. huc usque boe
 tius. Nos uero primam speciem practice
 possumus appellare solitariam. secundam
 publicam. tertiam familiarem. Ad so
 litariam practicam respicit quod
 ihesus solitariam uitam duxit in deser
 to. XL. diebus quod exiit in montem

orare. et erat pnoctans in oratione. quod etiam cum uellent eum rapere et facere regem fugit. et dimissa turba ascendit in montem solus orare. et cetera in quibus singularis perfectio scitatis eius declaratur. Ad familiarem uero practicam pertinet ut illud. fili quod fecisti nobis sic. Excepit enim eius et ego dolentes querebam te. et descendit cum esset nazareth. et erat subditus illis. Et quod dimissis turbis discessit discipulis parabolas atque eos in increpat. in laudat et de cruce discipulo matrem commendat. Sic et similia. Publica uero practica notatur in parabolis ut ibi. homo erat patrum familias qui plantauit uinea. et sepe circumdedit ei. Sic et ibi. Qui non intrat per ostium in ouile ouium. sed ascendit alius. et. Similiter in aliis. In parabolis enim bipartita est intelligentia. In eis namque intelligi oportet principaliter illa que per similitudinem accipiuntur. quod fieri nequit nisi et ea intelligimus que ex uerborum significatur. Et hec quidem ad commune practica consueto usu proprie attinent. ueluti discretio seminandi ne seminat cadat secus uiam. et uolucres celi comedant illud. ne cadat in petrosa.

et estu solis arefcat. ne uirtus spinas. et suffocet ab illis. sed in terram bonam si ceciderit. dabit fructum. Sic et in ceteris. Uel publica practica consideranda est. ubicumque dominus communiter omnes instruit de moribus. Ad theoreticam sane spectat euangelium per intellectibilem spiritum que theologia dicitur. ubicumque diuinitatem siue per uerba seu per miracula indicat. id est ubi diuinitatem reuerat. et ubi christum uerum dominum esse probat. Per intelligibilem uero spiritum facit nos euangelica lectio theoreticis ubi christus uerus homo esse probatur. et ubi anime docent se ipsas attendere. et suam in corporibus animationem et in eternis considerationem. Ad physiologiam quidem respicit quod ibi dicitur. Non intelligitur quod omne quod in os intrat in uentrem uadit. et in secessu emittitur. Ambrosius super lucam. Tria sunt que philosophi mundi istius precellentissima putauerunt. triplicem scilicet esse sapientiam. quod aut rationalis est. aut naturalis. aut moralis. Hec tria ueteri testamento possumus adicere. Quid enim aliud significant tres illi putet quorum unus est uisioni. alius iuramenti. tercius habundant

te. nisi triplicem istam in patar-
 chis fuisse uirtutem. Puteus ui-
 sionis est rationalis. eo quod ra-
 tio. mens uisum acuit. et animi
 purgat obtutum. Puteus iuram-
 ti est sapia naturalis. que ea que
 nature sunt comprehendit et affir-
 mat quasi iurando cum dñs natu-
 re. et si quasi testis fidei adhibetur.
 Puteus abundantie est ethicus. eo
 quod cedentibus allophylis quorum
 specie uicia corporis figurantur. ui-
 ue uene liquorem ysaac inuenit.
 Purū enī p̄stunt boni mores. et
 bonitas ipsa p̄plariū abundat alijs.
 et restrictior. Quid etiam tres libri sa-
 lemonis. in t̄ne huius sapie salemone
 ostendunt fuisse sollertem. De ethi-
 cis in puerbis scripsit. de naturalibus
 in ecclesiaste. uanitati enim creatu-
 ra mundi subiecta est. de mirabilibus
 et rationalibus in cantico cantico-
 rum. eo quod cum anime nre ubi
 celestis amor infundit. et rationi
 mens sc̄a onectitur. ammiranda mi-
 steria reuelantur. Euglistis quo-
 que quam putas de fuisse sapiam.
 Qui cum uarijs generibus sapie sit
 referti. singli tam diuiso ḡne p̄stāt.
 Est enī sapia naturalis in iohē. q̄

uerbum in principio repperit. tñs-
 cendens anglos et uirtutes celorum.
 Math̄s singla p̄secutus sc̄dm homi-
 nem. moralit̄ edidit nobis p̄cepta
 uiuendi. Marcus rationalit̄ mox
 in principio locandum putauit. ecce
 mitto anglm̄ meū. et uox claman-
 tis in deserto. ut ammirationem
 moueret et doceret humilitatē in
 iohē baptista qua dō placuit. At ū
 lucas uelut historia cū ordinem
 tenuit. om̄is sapie sp̄s cōplectens.
 p̄tinet enī ad naturam qd̄ sp̄m
 sc̄m creatorem etiam dñice incar-
 nationis exitisse reserauit. Un̄z
 dauid docens sapiam naturalē ait.
 Emitte sp̄m tuū et creabunt. Do-
 cet moralia in beatitudinibus. et in
 illo sermone dñi ostendit inimi-
 cum etiam eē diligendū. Docet
 rationalia cū dicit. Qui fidelis
 est in minimo. et in maiori fidelis est
 Ego sapia sp̄ualis possidet om̄em
 p̄ncipatum. que falso s̄ uendicat
 humana prudentia. p̄serti cū ip̄m
 misterium trinitatis sine hoc p̄nci-
 patu n̄ sit. Naturalit̄ enī pater
 genuit filium moralit̄ filii factus
 est obediens patri usq; ad mortem.
 rationalit̄ a patre et filio p̄cedit

sp̄s sc̄s qui rationem diuinitatis
colende ⁊ uite regende humanis
pectorib; infundit. Ambrosij ⁊ bo
etij diuisiones de philosophia. uicil
sim se includunt. Moral̄is enim
philosophia continet tres species
practice. rationalem id ē inspecti
uam. intellectibilem ⁊ intelligibi
lem. Natural̄is ū eadem ē que ⁊
physiologia. Augustin̄ in epl̄a ad
uolusianum. Ex his duobus p̄ceptis
diliget d̄m ⁊ p̄imum. dicit xp̄c̄ to
tam legem p̄ph̄asq; pendere. hic
ph̄sica ē. qm̄ om̄i om̄ium natura
rum cause in dō creatore sunt. Hic
ethica. qm̄ uita bona ⁊ honesta nō
aliunde formatur quā cū ea que di
ligenda sunt. quē admodum diligen
da sunt diligunt. hoc ē d̄s ⁊ p̄imum.
Hic logica. qm̄ ueritas lūm̄q; anime
rationalis. n̄ n̄ d̄s est. hic etiā lau
dabilis res publice salutis. Neq; enim
credit ⁊ custodit̄ optima ciuitas
n̄ fundam̄to ⁊ uinculo fidei firme
q; concordie. cū bonum cōmune
diligit. quod sūmū ac uerissimum
sc̄ est. atq; in illo inuicem sincerissi
mum se homines diligunt. cū p̄t̄
illū se diligunt. cui quo animo di
ligant occultare non possunt. Idē

in. viii. de ciuitate dī. fortassis qui
platonem philosophi gentium pla
tum acuti intellexisse laudant. a
liq̄d tale de eo sentiunt. ut in illo
inueniat̄ ⁊ causa subsistendi ⁊ ra
tio intelligendi. ⁊ ordo uiuendi.
quorū unū ad naturalem. alterū
ad rationalem. t̄ciū ad moralem
partem intelligit̄ p̄tinere. Si enī
hō ita creat̄ ē ut p̄ id qd̄ in eo p̄
cellit atingat illud quod cuncta
p̄cellit. i. unū uerum optimū d̄m
sine quo nulla natura subsistit.
nulla doct̄na instruit. nullus u
sus expedit. ipse q̄ratur ubi nobis
secura sunt om̄ia. ^{ubi} ipse ^{ubi} cetera sunt
om̄ia. ipse diligatur ubi nobis re
cta sunt om̄ia. Bene ḡ dīy plato
dī hui; imitatorem. cognitorem.
amatorem eē sapientē. cui partici
patione beatus sit. Bn̄ dixit sum
mū bonū eē d̄m. unū uult eē philo
sophum amatorem dī. ut qm̄ phi
losophia ad beatam uitā tendit fru
ens dō sit beatus. Sc̄ sciendū est
quo licet xp̄iani non utant̄ more
quorūdam philosophorū ul' ph̄sica
i. naturali philosophia. ul' loica. i.
rationali. ul' ethica. i. morali. n̄
idō tam̄ nesciunt ab uno uero dō

atq; optimo & naturam nobis eē q̄
 facti ad imaginem ei sumi. & doctri-
 nam qua eum nosq; nouerim. & gra-
 tiam qua illi coherendo beati sumi.
 Siue ḡ platonici siue quicūq; alij
 dō cognito reppererunt ubi eēt &
 causa constituende uniuersitatis. & lux
 p̄cipiende ueritatis. & fons uiuide fe-
 licitatis cū de dō ista sentiunt. no-
 biscum sentiunt. Ambrosius in e-
 p̄lam ad colosenses. Idō n̄ legim⁹ qua-
 drinuū in euglō ul' in eplā. quia cu-
 ram anime impedit cū in agniti-
 one x̄ omiēm salutē & sapiām ha-
 beam⁹. Que autē cause extiterunt
 ut eugl̄m scriberet. uideam⁹. Jeroni-
 mus in argumto ante eugl̄ia. Ob-
 eorū maxime causam qui in ihm ē-
 diderant ex iudeis & nequaquā legi
 umbram seruabant succedente eu-
 gl̄i ueritate. math̄s eugl̄m edidit.
 Sic enī p̄uloq̄m transiret cū alijs a-
 p̄tis ad gentes. eccl̄is de iudea quod
 p̄dicauerat uerbo. firmavit sc̄pto.
 ne falsi p̄dicatores & eccl̄arū p̄uerso-
 res aliquos sup̄ seminarent errores.
 Idem in eodem. Iohes cū eēt in asia
 & hereticorū semina pullularent he-
 bionis & ceterorū. coact⁹ ē ab asie ep̄i
 de diuinitate saluatoris sc̄bē; hinc

eccl̄astica narrat historia. cū a fr̄i-
 bus cogeret ut sc̄beret ita factu-
 rum se respondisse. si indicto ieiunio
 in cōmune om̄s d̄m p̄carentur. Quo
 expleto. eructuauit in p̄ncipio erat
 uerbum. & cetera. Beda in marcū. Cū
 romane urbi dī luuū p̄dicante p̄t
 ap̄lo fuisset exortum. adeo delecta-
 bantur m̄tes audientū in diuino
 sermone. ut nulla facietas eis inde
 fieret. Un̄ marcum discip̄m eius
 exorauerunt. ut q̄ ille p̄dicabat ip-
 se sc̄pture traderet. quo domi foris
 q; in huicemodi uerbi meditationi-
 bus p̄manerent. Quod multū pla-
 cuit petro. Clement in vi. disposi-
 tionum libro hec ita gesta describit.
 Beda in lucam. Significat in p̄mo
 lucas eam maxime s̄ causam eugl̄i
 fuisse scribendi. ne pseudo eugl̄istis
 facultas eēt p̄dicandi falsa. qui sub
 nomine ap̄stolorū conati sunt idu-
 cē sectas p̄fidie. Deniq; n̄ nulli tho-
 me. alij bartholomei. quidam mathie.
 aliqui etiam. x̄ii. ap̄lorū titulo repi-
 untur falso sua scripta p̄notasse. s;
 & basiliadis atq; appelles quorū unus
 ccc̄lxxv. celos. al̄t duos inuicem cont̄-
 rios deos int̄ alia nefanda dogmati-
 zabant. eugl̄ia sui nominis errore

beda reliquerunt. In quibus que notandum
quod dicitur eugliam iuxta hebreos quo
scilicet utuntur nazarei. non in apocri-
phis. sed in ecclesiasticis numeran-
dum historial. nam et ipsi sacre scrip-
ture interpreti ieronimo visum est ex
eo plerumque testimonia sumere. et ipsum
in latinum grecumque sermonem transfer-
re. Falsa uero euglia lucas in sua prefa-
tione refellit. huc usque beda. Cum ergo pre-
ter. iiii. libros eugliam quantum quo u-
tuntur nazarei recipiat ecclesia. non abso-
lunt uideatur eugliam copendiose non
recipere in uno opere theophili episcopi uel
tactiani. seu ammonii alexandrini.
aut alii cuiuslibet congruo componen-
tis ordine una ex quatuor narratio-
Ad eugliam theologiam sane inem-
credendam cum ex testimoniis sanctorum
cum ex sententiis magistrorum bre-
uem proponam accessum. Alcuinus
libro. iij. de trinitate cap. xi. Quod
semper fuit et semper est. aut ingentum
est aut genitum. aut nec ingentum
nec genitum. Et hec sunt tria. eterna-
liter tria. Quod ingentum est pater est solus.
qui a nullo esse habet quod non a se ipso. Quod
genitum est filius est. cui a pater est esse
quod est. Quod uero nec ingentum est nec geni-
tum spiritus sanctus est. cui est esse a patre et fi-

lio procedere. Et hec tria trinitas est ue-
re consubstantialis et coeterna. Quia
ergo aliud est genuisse quam natum. aliud est
procedere quam genuisse uel natum esse.
manifestum est quoniam aliud est pater. aliud est
filius. aliud spiritus sanctus. Trinitas itaque ad
personas patris et filii et spiritus sancti refertur.
unitas ad naturam eterne diuinitatis pertinet.
Iustinianus in edicto fidei. In tribus substi-
tentis siue personis unam diuinitatem siue
naturam. et substantiam et uirtutem
adoramus. proprietates quidem separatas. di-
uinitatem autem uniuersalem. Item. Unum est diuinitas
in tribus. et tria unum in quibus diuinitas est. aut
ut subtiliter dicamus. ipsa tria est diuinitas. Item
oportet unum deum. unam naturam siue
substantiam et formam confiteri. et
tres substantias predicare seu tres perso-
nas. et unamquamque cum sua proprietate.
Item. Nemo unquam ausus est in catholi-
ca ecclesia dicere. quod sic tres substantie
sic et tres nature sint sancte trinitatis.
Ieronimus in expositione symboli ad
papam laurentium. Ignis celestis gene-
rat ex se ipso splendorem lucis. et pro-
ducit uaporem. et cum sint tria in re-
bus. unum sunt in substantia. ita tri-
nitas una est maiestas. Augustinus in
continua expositione. xxiij. capitulum
iohannis. Quomodo tu uerbum quod loquitur

hanc sententiam Aug
rectavit.

in corde habet. et conceptio ipsa spūa
 ul' ē. uerbum enī qd' concepisti spūe
 ē ut anima. sic dicitur genuit filium.
 Sicut tu uerbum gignis ex tempore. dicitur
 genuit filium sine tempore. In orige
 nis ut dicitur omelia q' sic incipit. Hec
 aquile pulsat aures ecclesie. Patre lo
 quente uerbum suū. hoc ē patre
 gignente sapiam suā. omnia fiunt.
 uñ ppha. Omnia in sapia fecisti. Pre
 dit pat' uerbum nō natura s; cau
 sa. Audi ipm filium dicentem. Non
 possum ego a me ipso facere qecum. et
 a me ipso facio nichil. ul' a me ipso
 nō loquor. Precedit pat' filium causa
 lit. pcedit fili omnia que p ipm fa
 cta sunt naturalit'. Pat' loquitur.
 uerbum gignit. omnia efficiuntur;
 et quom' qui loquitur in uerbo quod
 loquitur necessario spm pflat. ita dicitur
 pat' simul et semel. et filium gignit.
 et spm suū p genitum filium pducit.
 Sidonius in libro differentiarum.
 Sapia dicitur dicitur uerbum. et qia nichil
 substantia nature sue uisibile ul'
 corporeū ē. et p eo qd' pat' p eā oīa
 condidit. ul' iussit. et qz p illam
 pat' innotuit. Aug' libro octoginta
 duarū questionū cap. xxvii. Cū sa
 piens dicitur dicitur et ea sapientia sapiens

dicitur sine q' eū ul' fuisse aliquū ul' esse
 posse nescit ē credere. nō participati
 one sapie sapiens dicitur. sic anima q'
 et eē et nō eē sapiens potest. s; qd' ipse
 genuerit eam qua sapiens dicitur sapi
 entia. Idē in eodem cap. xvi. Dicitur
 omniū que sunt causa ē. Qd' autē
 omniū rerū causa ē. etiā sapie sue
 causa ē. Nec uiquam dicitur sine sapia
 sua ē. Igit' sempit'ne sapie sue cau
 sa ē sempit'na. Deū si patrem eē
 sempit'num in dō ē. nec fuit aliquū
 nō pat'. nūq' sine filio fuit. fili' g'
 semp nat' ē. quia semp fili' ē. Et nō so
 lum imago pat' ē qz de illo ē. et si
 multitudo qz imago ē. s; etiā equali
 tas tanta ut nec temporis int' ual
 lū ipedito sit. P' eū enī condita sūt
 tempora. Augustin' et alius i epla
 ad maximum medicum tenuita
 num. Sic flamma splendorem quē
 gignit tempore nō pcedit. ita pat' nū
 qm sine filio fuit. h' ē quippe sa
 pia dicitur pat' de qua scriptū ē. Splen
 dor ē enim lucis et'ne. luci g' cui
 candor ē. i. deo pat' sine dubio coe
 t'nal ē. et idō nō sic in pncipio crea
 uit dicitur celū et t'ram. ita in pncipio
 fecit uerbum. s; in pncipio erat uer
 bum. Item in eadem epla. Pat' ita

de se genuit filium. ut totus mane-
ret in se. et eēt in filio tantū quātus
et solus. Similit̄ et sp̄s sc̄s p̄cedendo
n̄ minuit eum nec auget herendo.
Tanta ē ḡ sola t̄nitas in solo patre
ul' in solo filio. ul' in solo sp̄u sc̄o. quā-
ta simul in patre et filio et sp̄u sc̄o.
Quare nullom̄ t̄plex dicendus ē d̄s.
Ieronim̄ in quicūq; uult. D̄s pat̄
d̄m filiū genuit. n̄ uoluntate neq;
necessitate. s; natura. Gregorius
xxvii. in iob. In eo qd̄ pat̄ uerbum
p̄fectum genuit locutus ē. in eo
qd̄ semp̄ gignit loquitur. filiū dei
unigenitū p̄ p̄fectione nat̄ d̄i.
p̄ et̄nitate semp̄ nasci p̄hibet. Auḡ
libro xvi. de ciuitate d̄i. Dei q̄ppe
aī suū factum locutio ip̄i sui fa-
cti ē immutabilis ratio. que non
h̄t sonum strepitem et t̄nseuntē.
s; uim sempit̄ne manentem. et
tempalit̄ opantem. Auḡ de uer-
bil d̄i. Cxxxij. cap̄ ioh̄is. Sicut
solū patrem semp̄ et s̄n̄ inuicio iḡe-
nitum nouim̄. ita filiū semp̄ et
sine inuicio ex patre genitum con-
fitem̄. Nec aliud fac̄ diuisionem
p̄sonarum. n̄ qd̄ pat̄ ingenuit̄ ē. fi-
lius genit̄. ille pat̄. iste filiū. Idem
libro. xv. de sc̄a t̄nitate cap̄. xxvi;

hinc constat sp̄m sc̄m etiam a fi-
lio p̄cedere. qd̄ ap̄t̄ ait. Misit deus
sp̄m filij sui in corda nr̄a. Et cū resur-
risset et ap̄aruisset discip̄is. in sub-
stantia et ait. Accipite sp̄m sc̄m. Idem
eodē cap̄. Cū sp̄m sc̄m genitum
n̄ dicam̄. d̄cē tam̄ n̄ audem̄ ingenu-
tum. ne ul' duos patres in illa t̄ni-
tate. ul' duos qui non ^{fr̄} de alio quisi-
am suspicetur. Idem eodem cap̄. xviii.
Sicut unicū d̄i uerbū p̄p̄e uocam̄
nomine sap̄ie. cū sit et sp̄s sc̄s et pat̄
sap̄ia. ita sp̄s sc̄s p̄p̄ie nuncupatur
uocabulo caritatis cū sit pat̄ et filiū
carital̄. Rectissime sp̄s sc̄s uocatur
etiam donum d̄i. Euphrus ex dictis.
Auḡ ex decalogi expositione. S̄c̄ifica-
tio nulla diuina et uera ē. n̄ a sp̄u
sc̄o. Non enī frustra dicit̄ p̄p̄ie
sp̄s sc̄s. cum sit et pat̄ sc̄s. et filiū sc̄s.
Nom̄ p̄p̄riū hoc sp̄s accepit. ut etia
in t̄nitate p̄sona sp̄s sc̄s diceretur.
Auḡ in enchiridion cap̄. xiii. Gr̄a
dei p̄p̄tea p̄ sp̄m sc̄m fuerat signifi-
canda q̄ ip̄e sic ē d̄s ut dicat̄ etia
donū d̄i. Idem libro. v. de sc̄a t̄nita-
te cap̄. ij. Due essentie ul' substantie
capunt accidentia quib; in eis fi-
at mutatio. d̄s aut̄ n̄. Idem cap̄. v.
Quāuis diuersū sit patrem eē et fi-

lum eē. non ē diuisa substantia. qz
 hec non sedm substantiam dicunt.
 s; sedm relatiuū. Qd tam relatiuū
 n̄ ē accidens. qz n̄ ē mutabile. Idem
 libro. viii. cap. iiii. Mens r amor
 r notia ei tā sunt. & hec tria u
 num sunt. Et cū pfecta sunt. e
 qualia sunt. Nec amor r noticia
 cognitio tāqm̄ in subiecto insunt
 menti. s; substantialit̄ etiam ista
 sē sic r mens. qz mens cū se totam
 nouit pfecte nouit. r cū se pfe
 ctē amat p totū ei ē amor ei. Idē
 in sermone de scripturis ueterib;
 r nouis cont̄ arrianos. In sole tā
 sunt q̄ separari omniū n̄ possunt.
 sol. splendor calor. Tria etiam h̄t
 ignis indiuisibilia. motū. lucē. r fer
 uorem. Si ḡ creaturam heretice
 diuidere n̄ potes. quom̄ potis diuidē
 creatorem. In psalmo habes. Verbo
 dñi celi firmati s. r. s. o. e. o. v. e. Item
 cont̄ arrium. Intelligam̄ dñm qntū
 possum. sine qualitate bonū. sine qn̄
 titate magnū. sine indigentia cre
 atorem. sine situ p̄sentem. sine loco
 ubiq; totum. sine tempore sempiter
 num. sine cōmutatione sui muta
 bilia facientem. nichil patientem.
 Qd si quis dñm ita cogitat. r n̄dum

pot̄ inuenire quid sit. tam̄ pie caue
 at quantum pot̄ aliqd sentire de il
Ex p̄dictis r quā plu s̄ lo qd non sit.
 ribus patrum sanctitat̄. sunt qui di
 cunt patris nomine designari diu
 ne maiestatis potentia qua q̄cumq;
 uelit efficē possit. N̄ enī pot̄ iniusta
 face d̄s. qz ip̄e sūma iusticia r boni
 tas ē. filij ū seu uerbi uocabulo sen
 tiunt significari sapiām dī qua sic
 cuncta discernere ualet. ut in nul
 lo penit̄ decipi queat. Appellatione
 aut̄ sp̄e sc̄i ipsa dei caritas ul' ben
 gnitas intelligit̄ qua scilicet oīa
 uult optime fieri ac disponi. Et
 itaq; descriptio sūmi boni cui pleni
 tudini nichil deest. om̄i potentie.
 sūme sapie. sūmeq; bonitatis discre
 tio. Nam in his tribus continen
 tur om̄ia que de dō dicunt̄. Quod
 enī d̄r inuariabilis. imutabilis. in
 deficient. et̄nus. potentie ē. posse si
 quidem uariari. posse deficē impo
 tentie ē. Quod rursum p̄uidus ē p̄
 sc̄i. modestus. sapie est. nam n̄ co
 gnoscē res ipsas n̄ ex earum euentu
 bus seu effectib; insipientie ē huma
 ne. Benignus ū misericors r mise
 rator cū dicatur. ad bonitatē spec
 tat. quāuis miserator magis exhi

bitione misericordie quam ex bonitate dica-
tur. Sic de ceteris. Hec utique trinitatis
distinctio ad diuini cultus religio-
nem plurimum proficit nobis. et ob hoc
principue ipsa dei sapientia incarnata. in predi-
catione sua eam decreuit assumere.
Duo quippe sunt que nos omnino deo
subiectos efficiunt. timor scilicet atque a-
mor. Potentia siquidem et sapientia maxi-
me timorem incutunt. cum deum iu-
dicem esse sentimus. et qui uolunt omnia pos-
se punire scimus. et nichil eum latere
cognoscimus. Benignitas uero ad amorem
pertinet. ut quem benignissimum habemus
potissimum diligamus. Ex quo etiam
animaduerti potest eum uicisci impie-
tatem uelle. quia quo plus placet ei
equitas eo magis displicet iniquitas
iuxta illud. Dilexisti iusticiam. et
odisti iniquitatem. Rursum hec tri-
nitatis distinctio ad uniuersorum dei
operum commendationem plurimum ualere
ut quecumque agit egregie fieri cre-
dantur. cum quecumque uelit efficere possit.
et in omnibus modum seruare sciat. et
optime cuncta fieri uel prece dere ue-
lit. hinc tota trinitatis opera indiuisa
id est communia esse dicuntur. quia quicquid
potentia gerit. idem sapientia modera-
tur. et bonitate condit. Ubi bene in

his que facimus uel deum facere gloriamus
commemorationem trinitatis facimus
dicentes. In nomine patris et filii et
spiritus sancti. uel in nomine sancte et indiuidue
et trinitatis. ut sic cum personarum indi-
uisa est operatio. sic et earum inseparabi-
lis sit inuocatio. hinc est quod moy-
ses cum prius dixisset. in principio cre-
auit deus celum et terram. adiecit. et
spiritus domini ferebatur super aquas. In deo
quidem creatore patrem insinuat
diuinam potentiam per quam creare
de nichilo omnia potuit. congrue
commemorat. quia hoc nomen deus interpretatur
timor. et potestati reuerentia
timoris maxime exhibetur. Nomi-
ne uero principii filium designat. id est diui-
nam rationem seu sapientiam. in qua
per prudentiam cuncta prius consistere
quodammodo habuerunt. quam in effectus
operum peruenirent. Per spiritum uero domini ap-
te spiritum sanctum insinuat. id est diuine gratie
bonitatem. In creatione quoque homi-
nis non dixit faciam hominem sed facia-
mus hominem. ut trinitatis pluralitatem
designaret. Cum autem tota trinitatis
una sit potentia. una sapientia. una
bonitas. una eadem operatio. que tamen
ad potentiam assignantur patri speciali-
ter attribuntur. que ad sapientiam spe-

stant filio. que ad bonitatem pti-
 nent spū scō. ut a subiectis declara-
 tur exemplis. dicit fili. Que pat̄ posu-
 it in sua potestate. Iahbi. Sic dispo-
 nit in pat̄. Quotiens aut̄ ip̄a huma-
 nitas filij op̄e unice sibi diuinitatis im-
 plorat. aut aliquas p̄ces ei fundit. so-
 lo pat̄ utit̄ uocabulo ipsā scilicet cō-
 memorando potentiam. qua potens ē
 et efficē quod rogat̄. uelut cū dicit̄.
 Pat̄ serua eos. Pat̄ in manū tuas cō-
 mīdo sp̄m meū. et similia que ad ora-
 tionē p̄tinent. hinc usus ecclē ad
 solū patrem locutionē dirigit in spe-
 cialibus orationibus que in celebra-
 tionibus missarum fiunt. Ap̄ls q̄
 cū ait patrem suscitasse ih̄m a mor-
 tuis. ul̄ uiuificaturū eē corpa n̄ra.
 ul̄ filiū aut̄ sp̄m sc̄m misisse. ul̄ ei
 filiū obedisse. cū in quā talia dicit.
 quasi p̄p̄e et specialit̄ p̄prietati pa-
 tris ascribit que ad potestatem at-
 tinere uident̄. Sic quoq; p̄sone fi-
 lij que ad rationem ul̄ sapiam p̄ti-
 nent specialit̄ assignantur. iuxta
 illud. Pat̄ om̄e iudicium dedit filio.
 Potentia siquidem sapie in discre-
 tione iudicij cedit. ubi equitas
 magis ē examinandā. quā uis et po-

tentia exercenda. Quod aut̄ sup-
 ponit̄ quia filius ē hominis in ma-
 xime iudicij pendē declarat. quod
 impij int̄ cetera mala missū etiā a
 patre filiū respuerūt. Vñ filiū ait.
 Si n̄ uenissem et locutus eis n̄ fuisset.
 peccm̄ n̄ haberent. Nunc aut̄. excu-
 sationem n̄ h̄nt de peccō. Ad hoc eti-
 am illa in scripto psalmi p̄tinet que
 agit p̄ occultis filij. i. iudicij. de q̄b̄
 dictū ē. iudicia tua abyssus multa.
 Quia sicut dictū ē sapie ē iudicare.
 id ē quid ex iusticia cuiq; debeat
 agnoscere. xp̄m d̄i uirtutem et d̄i sapi-
 entiam ap̄ls nominat. Sapiam q̄p̄
 pe p̄ quam om̄ia ad integrū nouit.
 Uirtutē ū. p̄ quā bonorum om̄ium
 efficaciam cōplet. Vñ illud. Om̄ia
 p̄ ip̄m facta s̄t. Iahbi. Om̄ia in sapia
 fecisti. Inde dext̄a siue manus pat̄
 appellat̄. p̄ quē pat̄ om̄ia op̄atur.
 Et etiam b̄n̄ mens pat̄ siue ratio.
 siue angl̄s consiliū dictus ē. quia in
 hac sapia rationabilit̄ pat̄ om̄ia
 disponit. siue mundū creando siue
 eundem lapsum repando. In hoc
 pat̄ uerum consiliū n̄re ignorantie
 dedit. cū sapie incarnatio nos uisi-
 tauit. Uuine aut̄ gr̄e op̄atio et oīa

que ad diuine caritatis bonitatem ma-
nifestius spectant. spiritum sanctum ascribitur.
sicut est remissio peccatorum. di-
stributio quorumcumque honorum ex su-
a bonitate non ex meritis nostris pueni-
ent. hic est quod aqua et spiritus. non aqua
et patre vel filio regenerari dicimus.
cum tamen totius trinitatis operatio in sin-
gulis eadem sit. Omnia denique sacra-
menta que in ecclesia conficiuntur ex
bonitate dei. spiritum sunt attribuenda.
ut ex hoc patent liqueat affectum
patris maiestatis. id est dulcedinem di-
uine bonitatis. spiritus sancti uocabulo ex-
primi. Spiritus namque oris nostri. id est anhelitu.
affectus animi maxime patefitur.
cum scilicet aut per amorem suspiramus.
aut per doloris vel laboris angustia ge-
mimus. Unde hoc loco spiritus per bono affectu
ponitur. iuxta illud sapientie. Benignus
est spiritus sapientie. In psalmo. Spiritus tuus
bonus deducet me. Iacobus. Deus
caritas est. quia teste gregorio spiritus
ipse amor est. quo amore secundum iohannem
pater diligit filium. et in quedam pa-
tris et filii communio est spiritus sanctus. qui
et amborum dei eternum donum. id est do-
nabile. donatum uero ex tempore.
Huius autem trinitatis nec non ge-
nituræ filii a patre. ac processionis

spiritus ab utroque huiusmodi uestigia pro-
nit doctorum uigilantia. Augustinus libro
xi de ciuitate dei. In unaquaque crea-
tura hec tria requiruntur. quis eam
fecit. pro quid fecit. quare fecit. Pater
itaque est qui omnia fecit pro filium. propter
bonitatem suam. Que bonitas quia
spiritus sanctus intelligitur. trinitas nobis uni-
matur. In creando quippe immittant
rerum potentia maxime declarat.
sapientia quoque in gubernando creata. et
eadem ad optimum euentum deducendo.
benignitas ex ipsis creaturis manife-
stat. Item. Ex mente nostra nascitur sapi-
entia que est in ipsa. et a mente et sapientia
precedit amor quo ipsa mens diligit
sapientiam genitam a se. et sunt hec tria si-
mil in una indiuisibili substantia
anime. Item. ut in sole apparet a sub-
stantia ignis uel ignei feruoris nal-
cit. et inuenit splendor in eadem
substantia. Item. Imago de ere ad sigil-
landum facta quod est imago. id est sic for-
matum est. ex ere tanquam ex materia
contrahit. et quod sigillabile seu sigil-
lans ab utroque precedit. Sunt ergo in una
eademque essentia tria proprietate diuisa
quia aliud est esse hoc est. aliud esse hanc
imaginem. et aliud esse hoc sigillabile.
Scientia quoque sapientia cum sit poteri

tia discernendi. necessario erigit ad
 ee suu potentiam. s; potentia n̄ eri
 git sapiam. qd̄ similitudine materi
 e ad materiati facile uideri pot̄. I
 enim quia statua constat ex ere z
 forma. et n̄ erigit statuam ad ee su
 um. statua ū erigit es. z quodam m̄
 mpp̄e ac figurate posset dici. statu
 am ex ere genita seu p̄creatā ee. z
 om̄e materiati ex mat̄ia. A po
 tentia ū z sapia p̄cedit bone uolun
 tatis affectus. quia his erigentib;
 c̄sequent̄ face uolum̄ n̄ uicui p̄pe
 diat. que possum̄ z scim̄ face. si co
 gnoscim̄ ea fieri oportere. S; quo
 spectant p̄p̄osite similitudines. Nū
 quid p̄sumet assignare q̄sqm̄ gene
 rationem filij a patre. p̄cessionem
 sp̄e ab ut̄q;. Dicit enī ieronim̄ in
 quicūq; uult. z ambrosius in libro
 de trinitate. Quom̄ genuit pater
 filiu z angli nesciunt. S; forte
 sentiel hoc ido dictū ee. qz potentia
 cui om̄ia sunt possibilis incōphē
 sibilis ē. z sapia uident̄ uniuersa atq;
 discernent̄ singula icōphensibilis
 ē. simul etiā generatio ei in hoc
 qd̄ ē et̄na sup̄ intellectum ē. Sen
 tiel aut̄ fortasse iuxta p̄missas si
 militudines facile intelligi posse

ut dicat. Cum sapia quia est poten
 tia discernendi sit idipm̄ quod ē ex
 potentia. t̄nslatiue sapia dī nata
 seu genita dicit̄ a potentia diuina.
 z appellat̄ fili. iuxta quod filij de pa
 tribus sunt uelut eorum ex̄p̄sse ima
 gines. z mutuam dilectionem haben
 tes. Potentia quoq; diuina in eo qd̄
 ex ip̄a ē sapia. nimirū p̄ t̄nslationē
 nuncupata ē pat̄. P̄ multa nāq; no
 mina de creaturis ad creatorem
 t̄nslata sunt. Illud aut̄ firmit̄ scien
 dum qz un̄ dī una potentia ē. ex q̄
 om̄ia. nec dī omnipotentia seu om
 nipotent̄ quasi p̄ collectionē poten
 tiarū. s; qz pot̄ om̄ia que uult. Fi
 lius ḡ p̄ que om̄ia. eque ē om̄ipo
 tentia ut pat̄. cū sit potentia di
 uina in eo qd̄ ē potentia discernen
 di z gubnandi uniuersa. Ne miretis
 dīm una potentia posse om̄ia. uno
 uirtutu m̄tis uidere z ordinare
 om̄ia. uno affectu benignitatis ā
 plecti om̄ia. cū etiam tu uideas
 uno ictu oculi lunā. stellas. z alia
 tā diuisa. Sp̄e sc̄s a patre z filio p̄
 cedit. qm̄ idcirco uult dī om̄ia que
 facit. qz pot̄ z qz scit. hec aut̄ p̄
 cellio inde ē. qz benignus diuinitas
 affectus ex potentia z sapia ad cre

acionem ⁊ gubernationem rerum.
ad distributionem gratiarum extendit.
Eternaliter enim uult deus ut uniuersa
fiant quae facit temporibus suis. ⁊ uo-
luntas sua omnium bonorum causa est.
Hic ergo diuinitatis affectus. erga
creaturas habet procedit a patre pro-
cedit ⁊ a filio. non ut natus est; ut da-
tus pro collata creaturis gratiam. filius
uero procedit a patre ut natus. Cum
ergo bonitas dei sit causa totius diuine
creationis ⁊ cooperetur potentie ac sa-
pientie in omni operatione diuina. pa-
ter ex supradictis auctoritatibus.
quod unius essentiae sunt tres substan-
tiae suae personae. id est pater ⁊ filius ⁊ spiritus sanctus.
unius maiestatis. unius indiuiduae na-
turae eterne ditatis. licet ergo aliud sit
esse potentem aliud esse sapientem.
⁊ aliud esse benignum. cum haec tria pro-
prietatibus diuisa. sint unius substantiae
diuinitatis in deo. constat quia
cota trinitas est summa potentia. cota
summa est sapientia. cota summa bonitas.
Uere itaque secundum substantiam deus quod
pater est. filius est. ⁊ spiritus sanctus. ⁊ e conuerso;
at uero relatio prohibet ne dicamus. qui
pater est. filius. uel spiritus sanctus. neque qui filius
est. pater est uel spiritus sanctus. Non enim una
persona est altera. licet sit hoc ipsum

quod altera. Alia est enim proprietate po-
tentiae. alia proprietate sapientiae. alia pro-
prietate bonitatis. ⁊ ita est alia persona
patris. alia filii. alia spiritus sancti. Nota in
hoc aliam esse proprietatem patris. ali-
am filii. aliam spiritus sancti. quod alia uera sunt
de solo patre. alia de solo filio. alia de so-
lo spiritu sancto. Cum enim dicamus proprietate
est spiritus sancti quod neque est generatus neque in-
genitus. nec substantiam nec acci-
dens dicimus esse proprietatem eius. Simili-
ter est proprietate patris. id est proprie de solo
patre deus quod neque natus est. neque pro-
cedens. Unde ergo falsum est patrem esse
filium uel filium esse patrem. in falsum est
quod deus genuerit se ipsum. Sed quod una per-
sona genuit alteram. pater scilicet
filium. deus genuit deum. ⁊ est deus de deo. lu-
men de lumine. Similiter cum spiritus sanctus a
patre ⁊ filio procedat deus a deo procedit.
sed neque a se ipso neque ab alio. ab alio
non. quia non est nisi unus deus. Neque
a se ipso. quoniam persona procedens non est illa
quibus procedit. Refertur autem pater ad
filium. filius ad patrem. spiritus ad utrum-
que communiter. Augustinus libro. 5. de trini-
tate capitulo. xiiii. Sicut pater ⁊ filius
est unus deus. ⁊ ad creaturam relatiue
unus creator. sic relatiue ad spiritum sanctum
unum principium. Ad creaturam uero

pater et filius et spiritus sanctus u
 num principium sicut unū creator
 Sciendum ḡ si nūm sine sui mutati
 one incipit eē p̄ciū illi rei que emi
 tar. multo magis d̄s sine sui muta
 tione cepit eē creator cū p̄mo fierēt
 creature. cepit eē d̄ns cū cepit ei
 seruire creatura. cepit eē misera
 tor cū p̄mo fuit cuius miseretur.
 Eternalit̄ fuit immūsus. uult̄ et mi
 sericors. s; respectu creaturarum
 d̄s creator d̄ns et miserator. Itē d̄ns
 de t̄nitate. Sedm̄ quod pat̄r ē inge
 nit̄. fili genit̄. sp̄s p̄cedens. nec e
 qualitas nec inequalitas considera
 tur. s; in eo quod p̄sone sunt unū
 d̄s. una natura. una substantia.
 sunt s̄ coequales et consubstantia
 les. Quāuis ḡ fili sit de patre. nō
 tam̄ ē postior patre ul' inferior s;
 coeternus. coom̄ps. Sic et sp̄s sc̄s cū
 sit a patre et filio. nequaquā minor
 ē ul' postior. s; consubstantialis coeternus
 et coom̄ps. **N**otandum qz p̄sona
 multipliciter d̄r. Est enī p̄sona substan
 tia rationalis indiuidua. ut quili
 bet homo. In rethorica ū d̄r p̄sona
 quicūq; p̄p̄ certum dictum ul' fa
 ctum in controuersia ducit̄. In gr̄a
 matica aut̄ sic p̄sona describit̄; p̄

sona ē qui loquitur ad alium. ul' ad
 quē loquitur alī. uel de quo aliqui
 locunt̄. Cū ḡ euenit quod idem
 homo loquit̄ ad aliū. et in eū dirigit̄
 locutio. et de eo fit locutio. t̄t̄ una
 et eadem res ē p̄ma et sc̄da et t̄cia p̄
 sona. nec tam̄ prima ē sc̄da ul' t̄cia.
 et econūso. In d̄o aut̄ p̄sona ē ul' in
 genitum ul' genitū. nec ingenitū
 nec genitū. Est ḡ una et eadem di
 uina substantia tres p̄sone. i. pat̄r
 et fili et sp̄s sc̄s. ita quod pat̄r n̄ est fili
 nec sp̄s sc̄s. et econūso. **E**t sciendū
 qz p̄sone in d̄itate dicuntur p̄sone.
 n̄ in respectu s; sedm̄ se. d̄ns libro vii.
 de t̄nitate. cap. vi. Non est aliud d̄m
 eē. aliud p̄sonā eē. s; om̄ino idem. Neq;
 in hac t̄nitate cū dicim̄ p̄sonam pa
 tris aliud dicim̄ quam substantiam
 patris. Quo circa ut suba patris ip
 se pat̄r est. non quo pat̄r ē. s; quo est.
 ita et p̄sona patris n̄ est aliud quā ip̄e
 pat̄r ē. Ad se quippe d̄r p̄sona. n̄ ad fili
 um ul' sp̄m sc̄m. Cur ḡ n̄ hec t̄a si
 mul unā p̄sonam dicim̄ sicut unam
 essentiam et unū d̄m. n̄ qz uolumus
 ul' unū aliquod uocabulum seruire
 huic significationi qua intelligitur
 t̄nitas. ne om̄ino tacerem̄ int̄roga
 ti quid tres cū tres eē faterem̄. huc

usq; de unitate diuine essentie. ac de
personarū proprietatib; iuxta magistrorū
existimationem et scōz assertionē. **Epilog'**

Est sūmi natā boni sup oīa simplex. **breui'**
hec eadē pat' ē. genit'. bonitā utiq;
lux et origo pat' n̄ nata potentia sūma.
Splendor imago pat' ubi sapia nata.
Est pat' et nati donū bonitas ut usq;
Est tant' pat' aut nati donū ut duoz.
Quāntul cū patre fili' ē et sp̄e horum.
Sicq; t̄plex minime d̄s ē s; t̄n̄ et un'.
Personis t̄n̄ natura et̄n̄us et un'.
Tres igit' faciūt p̄sone qd̄ d̄s omne

Incip' p̄fat' iouana. ex quatuor

Matheus cognōto leui cui
uocatio ad d̄m ex publicanū
actib; fuit. euglm̄ hebreo
sermone in iudea p̄m̄ scripsit. duoz
in generatione xp̄i p̄ncipia p̄sumit.
unicui' p̄ma circūcisio in carne. al
teri' cui' scdm̄ cor electio fuit. Sicq;
quāternario numero triformit' posito.
p̄ncipiū a credendi fide in electionis
tempus porrigens. et electione usq; i
t̄n̄smigrationis diē dirigens. atq; a
t̄n̄smigrationis diē in xp̄m usq; de
finiens decursā aduent' d̄ni ostendit

Quando marcus eu
gl̄ista d̄i. pet' in baptisate fili'.
et in diuino sermone discipul'. genere

leuiticus. euglm̄ greco sermone in ita
lia scripsit. ostendens in eo quid et gene
ri suo deberet et xp̄o. Nam in uoce p̄p̄n
ce exclamacionis instituent' initū
englice p̄dicacionis ordinē leuitice
electionis ostendit. p̄dicent' emittū
iohem filiū zacharie in uoce angli
annuntiantis uerbum carnē factū.
et corpus d̄ni p̄ uerbum diuine uocis
animatū. ut in se caro ubi qd̄ in
consonantib; p̄diderat inueniret.
Ab baptisate d̄ni p̄dicare d̄m iohannē
deserti ieiunū. temptacionem dia
boli. congregacionem bestiarū. et mi
nistrium angelorum. cet̄aq; sic in
breui cōpingens p̄tulit. ut nec au
toritatē facti demeret. et p̄ficiendi
opis plenitudinē n̄ negaret. Dem
q; post fidem amputasse sibi pollicē
d̄i. ut sacerdotio reip̄bul haberetur.
S; tantū consentiens fidei p̄destina
ta potuit electio. ut nec sic in ope
uerbi p̄deret. quod p̄ul meruerat i
genere. Nam p̄m̄ alexandrie ep̄c̄ fu
it. cū p̄ singula opa sciret et euglm̄ i
se dicta disponē. et disciplinam legis a
gnosce. et diuinā in carne d̄ni natu
ram intelligē. huiq; octauo nerous
anno mortuus et sepult' est. **iiij.**
Lucas aut' syrus antiochenus ar

Epilog' hui'

incipit p̄fat'io
ex quatuor

99

te medicus. discipulis apostolorum. et postea paulum secutus usque ad passionem et serviens domino sine crimine. per mattheum et marcum sancto instigante spiritu machabam scripsit evangelium. Cui extra ea quae ordo evangelice dispositionis exposcit. ea maxime necessitas laboris fuit. ut primum grecis fidelibus ne iudaicis attentione fabulis in solo legis desiderio tenerentur. ne vel hereticis fabulis seducti exciderent a veritate elaboraret. deum ut in principio evangelii natiuitate iohannis prescripta cui scriberet indicaret. contestans in se completa esse. que essent apostolorum prescriptio se inchoata. huic luce non immerito etiam scribendorum actuum apostolorum gratia data est. ut pote illi cuius omnia verba languentis anime sunt medicina. hic neque unquam uxorem habens neque filios. lxxx et iiii annorum obiit in bithynia plenius iohannes vero apostolus et evangelista. spiritu sancto. iiii uirgo electus a deo. que de nuptiis uolentem nubem uocauit. per omne evangelium scripsit in asia. perquam scripsit apocalypsim in parthmos insula. Cui uirginitatis duplex testimonium in evangelio datur. quia et presertim dilectus a deo dicitur. et huic matrem suam de cruce commendauit. ut

uirgo uirginem serualet. Denique manifestans in euangelio quod erat ipse. opus incorruptibilis ubi solus inchoans. uerbum carnis factum esse. nec lumen a tenebris comprehensum fuisse testatur. primum signum ponens quod in nuptiis fecit deus. ut ueribus immutatis noua omnia que a christo instituantur appareant. Ita que cui in principio canonis incorruptibile principium erat in genesim. etiam in corruptibilis finis redditus per uirginem in apocalypsim. dicente christo. ego sum. a. b. hic est iohannes qui sciens superuuisse die recessus sui. conuocatis discipulis suis in epheso descendit in defossum sepulture sue locum tam exiens a dolore mortis. quam alienus a corruptione carnis. Igitur in euangelio inutile est desiderantibus deum. sic prima uel media. uel perfecta cognoscere. ut et opus evangelii et dilectionem dei in carne nascenti per uniuersa legitel intelligant. atque in eo id in quo apprehensi sunt et apprehendere expectant recognoscant.

Incipit prefatio zacharie crisostomi in uniuersum ex quatuor »

N U M

Ex quatuor euanglistarum dictis eu-
glim clavo studio composuit amnonius
alexandrinus. qui canonum quoque
euangly fertur inuentor. hoc euse-
bius cesariensis in epla p̄scripta edi-
tioni q̄ memoratos euangly canones
edidit p̄fati uiri imitat^o studium.
carpiano scripsit. **T**atianus etiā
uir eruditissim^{us} et eleganti eloquen-
tia p̄ditus cui^{us} cōm̄dationem bea-
tus iheronim^{us} in libro de illustrib^{us}
uiris n̄ tacuit. et unū ex quatuor
ut ecclāstica narrat historia cōpa-
ginauit euangl^{um}. et magnificos con-
tra gentes libros edidit. hic beati
iustini philosophi et martiris dū
adiuueret discipulis fuit. Dein ū
doctrine supercilio elat^{us} ad hereses cō-
lauit. Sane hui^{us} heresiarche si su-
perēt opus euanglicum qd̄ sc̄i iustini
lateri adherens fortassis explicuit.
in eo dñi ih̄u uerba diligent^{er} ample-
cti. secure legere. omnibus ei^{us} uocem
cognoscentib^{us} nil phiberet. Nam
sicut sacramta sine sui corruptio-
ne participant^{ur} et a malis. sic ueri-
tatis uerba siue dicta. siue sc̄pta.
ab hereticis suo p̄prio tenore min-
ime p̄uari possunt. Quo fit qd̄ o-
rigenis errorū puerilis. ei studiu

in qua parte claruit nequaquam
decolorauit. Hic quoque salemont
enormitas. ei immo dī in eo sapiam
nullatenus obnubilauit. Exemplū
quidē quā plurimū n̄ repudiatum
iri uera p̄fallis p̄batio manifesta ē.
Ad hec pat^{er} ieronim^{us} i omelia de iul-
lico iniquitatis int̄ducens theophi-
li expositiones. hanc ei^{us} laudem ad-
iecit. Theophilus antiochene ec-
clie septim^{us} p̄ petrum ap̄tlm ep̄c^{us} unū
euanglistarum in unū opus dicta
cōpingens. ingenij sui nob̄ moni-
m̄ta dimisit. **B**eat^{us} quoque au^{gustinus} i
ii. de concordia euanglistarū quo ad
ei uisum ē ex diuisorum dictis unā
narrationem faciens. inquit. hoc
exemplo siue ut a me factum est.
siue alio modo cōmodi fieri possit.
uideat un^{usquisque} et in cetis locis fi-
eri posse. Eius ḡ exemplo ac p̄sua-
su n̄ nulli fortasse unā ex quatuor
narrationem p̄struxere. At ū hu-
ius opus quis auctor immo ordina-
tor extiterit nichil int̄est igno-
rare. Et enim tam uerba qm̄ sen-
tentie n̄ n̄ euanglistarū sunt. Ma-
thei namq^{ue} dictis reliquorū triū
excerpta quod cuiuslibet p̄quirenti
facile ē cognitū. arte mira magisq^{ue}

breuitate miranda iungunt. hoc
 aut p̄nominatum amonū fecisse.
 scribit eusebius carpiano. Susci-
 pe ḡ xp̄icola in hoc manuali ope-
 ul' si cōmodius possit in alio uerbū
 breuiatū quod dñs fecit sup̄ terrā.
 Collige ḡ cōpendiose uerbi incar-
 nati hystoriam mandata p̄missa.
 In his itaq; habeto uia. ueritatem
 z uitam. Xpi ḡ exemplo nosce q̄a
 bñ uiuē possit p̄ceptis z p̄missis. bñ
 uiuē scias z uelis ad signandum
 sup̄ te magis magisque lum̄ uultus
 dñi. his utiq; trib; tā ppulsari ne-
 cesse ē. impotentia scilicet. igno-
 rantiam. negligentiam. Ignorant
 enim ignorabit. negligent ū nel-
 ciet. neqm̄ simulator ipotentie
 nichilominus eiciet. Vide ḡ cum
 p̄pha quatuor animalia p̄ totum
 corpus oculata. Quod uni sunt q̄tu-
 or facies. uelut ignis sit horum
 species. hoc explicat hec noua se-
 ries arte mira Quo spē dat̄ directi-
 o. illuc p̄gunt nec fit reuersio.
 nunc descensus nunc eleuatio ē ī
 eis. Dant scintille micantes radios.
 z coruscant fulgur in impiol. t̄roz
 ad hos. splendor ad filios. ē in eis. Ut
 ḡ absq; scrupulo studiosi mēs secuta

possit hoc uti uolumine. sententi-
 as. euglistarum p̄sonas. numeris.
 litteris de minio int̄positis. per loca
 congrua curauit diligent̄ distingu-
 ere. Numeris siquidem luce clari
 aperitur. quid p̄p̄e qd̄ cōmunit̄ q̄
 ue similia dixerint eugliste. litte-
 ris quoq; eosde breuitatis. nec non
 differentie causa iudico debere dis-
 cerni. uidelicet p. r. litterā marcū.
 p. m. mattheum. p. a. aquilā sūmā
 euglistam. p. l. uero lucam. Pre-
 terea nemo culpet hystorie natu-
 ralem ordinem. n̄ hic usq; quaq;
 seruatu ē. Singuli nāq; euglista-
 rum nichilominus uiuē. seduli
 egregy uersificatores circa eadem
 matia ūsantes. p̄postero ordine
 plurima narrauere. Cautū sit ita-
 q; p̄occupationis z recapitulatio-
 nis regulas nec n̄ quā plures aliā
 de quib; doctor auō in concordia
 euglistarum docet. huic operi sepe
 applicare oportere. **Icipiūt capla**
 h̄ p̄ncipio ūbū d̄ ap̄ dñm p̄ quē facta
 de sac̄dotio zacharie. **It̄ oia.**
 Ubi angl̄s Gabriel ad mariā loq̄tur.
 De natiuitate ih̄is baptiste. **...**
 De generatione ul' natiuitate. **...**
 Ubi angl̄s apparuit pastoribus. **...**

Ubi ihc ductus est a parentib; ut cur
De magis q; uenerit abori. ^{enit} Scindere.

Ubi e fugatus ihc r parentes ei i e

Ubi herodes interfecit puero. ^{gyptu}.

Ubi ihc reuocatur ab egypto.

Ubi ihc remansit i teplo ierololimi.

Ubi iohes baptista apparuit i isrl.

Ubi ihc baptizatur a iohanne.

Ubi ihc ductus e a spu in desertum.

Ubi duo discipuli iohis secuti st ihm.

De philippo r nathanael. ^{stae}.

Ubi ihc in synagoga legit libru y

Ubi ihc uocauit petru r andrea r

iacobum r iohannem scanum.

Ubi ihc uocauit matheum publi

Ubi ihc audiens qd iohes traditu eet.

secessit in finib; zabulon r neptali.

Ubi ihc circubat omis regiones r

sedens in monte elegit duodecim

aplos. r docuit eos de beatitudine

regni celorum r que sequunt.

Incipatio diuitum.

Ubi dicit uos estis sal terre.

xxv. Uos estis lux h; mundi r ita cōpa
tores de preceptis legis.

Inacundie.

De relinquendo munus ad altare.

De adulterio concupiscentie.

De repudio

xxx. De iuramento.

De oculum pro oculo.

De diligendo proximum.

De occulta elemosina.

De secreta oratione.

De occulto ieiunio.

xxxv

De non thesaurizando sup tram.

Quia nemo pot duob; dnis seruire.

Non debe sollicitu ee de esca l' idniro.

Non debe quequa iudicare l' odypnare.

Parabola de amico ul' de tribus pamb; ^{el}

petendum. querendum. pullandu.

De cauendo a falsis prophetis.

Non hi int' bunt in regno celoru

qui tamen dicunt dne dne.

Cōpatio in his omib; de sapiente r

insipiente edificatoribus.

Ubi ihc mittit. ^{xij.} discipulos suos

docere r curare omis infirmitates.

Ubi ihc in chana galilee aqua uini ^{el}

Ubi ihc mundat leprosum. ^{fecit}.

Ubi ihc puerum centurionis parali

Ubi iocru pet' a febb' sanau ihc scicu curau

Ubi ihc in ciuitate naim mortuu

Ubi omnes infirmitates curat ut ^{l.}

adimplerent septe pphaz. ^{resuscitauit}.

Ubi uolenti eu sequi dixit uulpes fouea

Ubi nauigans ipauit tēpestati r cessau

Ubi curauit tūstretum demoniacu

q; in monumtis manebat. ^{habent}

Ubi curauit paliticu que deposuerit

^{spectu}

lv Ubi filium subreguli absentē curauit.
 Ubi leui publicanū omnium ei fecit
 ⁊ dicentes scribe ⁊ pharisei discipulis
 quare cū publicanis ⁊ peccatoribus
 manducat magister ur̄. ⁊ ad dicit.
 Ubi sc̄be signū petiuit ab eo ⁊ eis ml̄
 Ubi quedam mulier de turba clama
 uit ad ih̄m beat⁹ uenit q̄ te portauit.
 Ubi nunciatur ih̄u qz mat̄ tua
 ⁊ fr̄s tui uolunt te uide;
lv Ubi ih̄c mulierem q̄ fluxū sanḡnis
 patiebatur curauit. ⁊ filiā iauri
 p̄ncipis synagoge mortuā suscitauit.
 Ubi duos cecos curauit ⁊ demonium
 surdum ⁊ mutum eiecit;
 Ubi pharisei dicunt de ih̄u in beel
 zebub eiecit demonia; ⁊ rogare eū;
 Ubi martha suscep̄ ih̄m ī domo sua.
 Ubi ioh̄s de carcere misit ad ih̄m int̄;
lv Ubi exprobat ciuitatib⁹ in quibus
 facte sunt plurime uirtutes; sc̄aioe.
 Ubi apli reuertunt̄ ad ih̄m de p̄di
 Ubi ih̄c elegit alios lxx. iij. discipulos
 adiungit̄ parabolam turri edifican
 tis ⁊ regis ad p̄lium parantis.
 Ubi accusabant discipulos ei;
 Ubi die sabbo in synagoga curauit
lv Ubi ih̄c in monte sm̄anū aridā;
 orat ⁊ iuxta mare turbis ⁊ discipu
 lis suis plurima in parabolis locut⁹ ē.

Ecce erit qui seminat seminare.
 De eo qui seminauit bonū sem̄ ī a
 gro suo. ⁊ de ruzanul. ⁊ n̄antil
 De grano sinapis. ⁊ multa discipulis.
 De feruēto qd̄ abscondit mulier. ⁊ alia
 Ubi discipulis dicitur parabolam sem̄
 Qui seminat sem̄ ⁊ uadit dormitū
 ⁊ surgit. ⁊ discipulis parabolam dis
 serit. agri ruzaniorum;
 De thesauro abscondito in agro ⁊
 negotiatioē margaritarum. de sa
 gena missa in mare. ⁊ de patrefa
 milias qui p̄fert de thesauro suo
 noua ⁊ uetera.
 Ubi ait cont̄ ih̄m euas ei indigna
 ti sunt dicentes. unde huic tanta
 sapia. ⁊ f̄ctione exponit.
 Ubi de herodis ouino ⁊ de ioh̄is int̄;
 Ubi ih̄c in deserto. de. v. panibus. **lxx.**
 quinq; milia hominū saturauit.
 Ubi ih̄c sup̄ mare pedibus; ambula
 uit ⁊ petrū ingentem liberat.
 Ubi transfretantes uenerūt ī ter
 ram genesar ⁊ turbe secute sunt
 tūsmare. de manna in deserto. de
 murmuracione iudeoz eo quod
 dicit ih̄c ego sū panis uiuus;
 Ubi quidam phariseus rogauit ad
 prandiu ⁊ cogitabat quare non
 fuerit baptizatus;

lxxv

lxxv.

lxx.

lxxx.

De aplis quare n̄ lotis manib' man-
 De muliere syrophe - Sducauerit.
 nilla q̄ pro filia sua petebat;
 Ubi ih̄m surdū r̄ mutū sanat.
 Ubi ih̄e sup puteū iacob mulieris
 samaritane locutus ē.
 Ubi ierosolimus infirmū curauit.
 qui .xxxviii. annis iacuit in
 infirmitate r̄ multa cū iudeis
 ei occasione disputauit.
 Ubi ih̄e de .vii. panibus r̄ pau-
 cis piscib' .iiii. milia hominum
 saturauit. r̄ p̄cep̄ aplis cauere
 a fermento phariseorum.
 Ubi ih̄e interrogat aplos quē me-
 dicū homines eē r̄ q̄ secunt' r̄ di-
 cit petro. scandalū in ei.
 Ubi ih̄e dicit. sunt quidā de hic
 stantib' - qui n̄ gustabunt mor-
 tem. r̄ in monte t̄nfiguratur
 Ubi pharisei dic̄t ad ih̄m disce de
 hinc quia herodes uult te occidē.
 r̄ curā lunaticum;
 Ubi ih̄e de passione sua discipulis pate-
 fecit. r̄ capharnaū. p̄ se r̄ pet̄ didra-
 gma exactorib; redd.
 Ubi ih̄e interrogatus a discipulis suis
 quis maior erit in regno celorū
 instruit eos his exemplis ut humi-
 lient se sicut paruulus.

Non debere phiberi eos qui faciunt
 signa in nomine ih̄u.
 Non debet contempni unū depul-
 lus. adiungens similitudinē deoue
 pdita r̄ de dragma. Struit.
 De filio qui substantiā patris deuo-
 de remittendo fr̄ib; ex corde.
 Similitudo de rege qui posuit rati-
 onē cū seruis suis.
 Ubi ih̄e interrogatus a phariseis. sū-
 cet uxorem dimittē quācūq; causa;
 Ubi ih̄e imposuit manū infantib;
 r̄ pharisei murmurabant de ih̄u
 quod sit recipit peccatores;
 Ubi ih̄e instruit eos qui annunti-
 auerunt ei de galileis quos inter-
 fecit pilatus adiungens similitu-
 dinem arboris fici in uinea
 Ubi ih̄e sanat in sinagoga mulierē
 aridam r̄ curuatam. Sc̄enophage.
 Ubi ascendit ih̄e ierosolimā de festo.
 De diuite c̄ ubel fruct' ager attulit.
 De eo qui multas possessiones habuit
 t̄tis abiit audiens uerbū uade uen-
 de omnia que habes. r̄ petrus dicit.
 ecce nos relinquim' omnia.
 De diuite r̄ lazaro.
 De uillico infidele.
 De patrefamilias qui erūt p̄mo ma-
 ne educē oparios in uineam suam.

a Ubi in domo pharisei sanat ih̄c ydro
 picum ⁊ instruit eos qui p̄mos accu-
 bit in quibus eligebant.
 Ubi ih̄c decem leprosol mundauit.
 Ubi ih̄c de passione sua discipulis suis
 iterū indicauit. ⁊ mat̄ filiorū zebe-
 dei rogat pro filiis suis.
 Ubi ih̄c responsū dat dicenti s̄ dñe
 pauci sunt qui salui fiant.
 De zacheo publicano. s̄ dñe.
 av Ubi ih̄c iterū duos cecos curauit;
 Ubi ih̄c asinū sedens ierosolimā ing-
 Ubi ih̄c eiecit de tēplo ementes ⁊ uen-
 dentes ⁊ dat responsū phariseis;
 Ubi ih̄c p̄tulit cetis iuduam pp̄ duo
 era immuta adiungens parabolam
 de phariseo ⁊ publicano cont̄ eos q̄
 se extollunt. **S**uocte-
 de nichodemo qui uenit ad ih̄m -
 de muliere a iudeis in adultio de ph̄e.
 Ubi ih̄c maledix̄ ficulneā ⁊ arum s̄cā.
 Ubi ih̄c dicit parabolam ad discipulos
 pp̄ orandi instantiā. de iudice duro ⁊
 Ubi ih̄c interrogatur a p̄ncipi s̄ iudua;
 bus sacerdotū in qua potestate hec
 facit adiungens parabolam de duob;
 filiis in uineam missis.
 Parabola de patrefamilias qui uineā
 suam locauit agricolis.
 av simile ē regnū celorū homini regi

qui fecit nuptias filio suo.
 Ubi pharisei mittunt ad ih̄m dolo
 interrogantes s̄ licet t̄butū reddē
 De saduceis qui dicunt n̄ eē sc̄sari.
 resurrectionem ⁊ interrogant de septē
 fr̄ib; qui ^{unā} uxorē habuerunt;
 Ubi scriba interrogat ih̄m quod manda-
 tū marini est in lege.
 Ubi docente ih̄m in tēplo miserunt
 pharisei eū comprehendere. **S** x̄pc.
 Ubi ih̄c interrogat phariseos cui fili ē
 Ubi ih̄c docet. ego sū lux mundi.
 Ubi ih̄c faciens lutū de sputo ponens
 sup̄ oculos ceci nati curauit eū.
 Ubi ih̄c agnit̄ ē eidē ceco. ⁊ c̄tendit
 multa cum iudeis.
 Ubi interrogat ih̄c a iudeis si tu es x̄
 dic nobis manifeste.
 Ubi ih̄c resuscitat lazariū a mortuis.
 ⁊ p̄ncipes consiliū faciūt ut ic̄ficerēt
 Ubi n̄ recepit ih̄c in ciuitate sa-
 maritana. ioh̄s ⁊ iacobus dicunt ad
 eū. si uis dicim̄ ut ignis descendat de
 Ubi ih̄c uenit in bethaniā. ⁊ ml̄ sc̄elo.
 ci iudeorum euntes pp̄t lazariū credi
 Ubi maria fudit alabastrū s̄ dñe i eū.
 ungenti in capite ih̄m ⁊ ic̄repat pha-
 Ubi ierosolimul̄ ḡci uidē uolē ih̄m. **S** r̄iseū.
 Ubi pharisei interrogant ih̄m quando
 uenit regnum dei

cxix.

cxix

cxv

cxv

.cxl.

.cxl.

Ubi ih̄c loquitur ad turbas ⁊ discipulos de scribis ⁊ phariseis.

T Ubi ih̄c lamentatur super iherusalem.

Ubi multi ex principibus crediderunt in eū ⁊ n̄ confitebantur ne de synagoga.

Ubi ostendit discipuli ih̄u scierent^o structuram templi.

cxlv Ubi sedente ih̄u in monte oliueti interrogant eū discipuli quod signū erit aduent^o tui ul' eorū que dixisti ⁊ p̄dicat eis de euersione iherlm ⁊ signis ⁊ p̄dicat

T De parabola ficulnee *sgul.*

Ubi ih̄c diē iudicij adūsul tēpa noe ⁊ loth assimilauit. ⁊ de fidele ⁊ prudente

De decē uginib; *ste dispensatore.*

De eo qui p̄gre p̄ficiscens talenta seruis suis distribuit. *sdentes.*

cl Ut tibi semp p̄mecti sint. ⁊ lucne arbore eo qui p̄gre accipe s regnū p̄ficiscēs decemnal seruis suis dedit. *siue.*

Cū uenerit fili hoīs in sede maiestatis.

Ubi iterū consiliū faciūt principes ⁊ uadit iudas ad eos.

Ubi ih̄c lauat pedes discipulorū.

clv Ubi ih̄c mittit discipulos p̄parare sibi pascha ⁊ dicit eis qd̄ unū ex uob me t̄dr.

Ubi ih̄c tradit sacramētū corporis ⁊ sanguinis sui ⁊ ubi ih̄c diē ad petrū expetiuit sathanas ut uos uentilet ⁊ om̄s hodie in me scandalizabimini.

T Ubi ih̄c hortatur discipulos. ^{Si q̄ diliḡ me.} n̄ uideat

Ubi ih̄c dicit discipulis suis q̄ ^{scorum.} quod habet ualeat;

T Ubi ih̄c diē ego sum uisus ⁊ uos palmite; ^{b. cū uenit p. c. yado. Si q̄d petieris.}

Ubi ih̄c uenit in gethsemani ⁊ orat ut

Ubi iudas uenit sc̄tūerat calicē istū. ut cū turbis cōphendē ih̄m.

Ubi adolescens quidā induit sindone.

Ubi interrogat p̄nceps sc̄quebat ih̄m.

Ubi interrogat p̄nceps sc̄quebat ih̄m.

Ubi falsi testes adūsul sc̄doctna ei.

ih̄m querebant.

Ubi p̄nceps sc̄doctum adiurat ih̄m *clv. clv.* si tu es x̄pc dic nobis.

Ubi t̄dit pilato ih̄c ⁊ penitet iudas

Ubi pilat^o audit int̄ iudeos ⁊ dñm mittit eum ad herodem

Ubi uxor pilati misit ad eum dicens nichil tibi ⁊ iusto illi.

Ubi pilat^o dimisit barraban. ⁊ t̄dit x̄pm ad crucifigendum.

Ubi duo lat̄nes cū x̄po crucifigi *clv.* dñr. ⁊ ubi ih̄c de cruce de matre sua dixit ad discipulū que diligebat ecce

Ubi ioseph petit corp^o s̄mat tua; ih̄m a pilato ⁊ sepelit unā cū nicho

Ubi iudei signant monumētū. *sdemo*

Ubi p̄ma die sabbi suscitāt ih̄c a mo

Ubi custodes monumētū an sc̄tus

nuntiauerūt sc̄doctibus de resur

rectione xpi. Resurrectione.

Ubi ihc apparuit mulieribus post
Ubi ihc duob; euntibus i castellu ap
Ubi ihc apparuit discipulis suis
Ubi ihc iteru apparuit thome.
Ubi iteru apparuit ihc discipulis sup
mare tibiadis;
Ubi ihc ter die petro diligit me
Ubi discipuli euntes in galilea uiderunt
et adorauerunt dnm. et assumpsit est
in celis coram eis.

Notum facimus lectori quod
expositionis lucem superius
a ieronimo. hylario. Rabano.
sup marchm. a ieronimo et Beda sup
marcu. in lucam uero ab ambrosio et
Beda. in iohem ab Augustino et eius
abbreviatore albino. Insuper etiam op
illuminant auctores de concordia eu
gelistarum. auctores de uerbis dnm. auctores
de questionibus eugly. omelie orige
ni. Gregorii. iohis crisostomi. et ali
orum plurimorum. Ubi et senten
tiarum incisiones aliquantulum pro
prie sunt. expositorum nomina uel
initialis sillabae siue litterae affixim in
margine. aut sup sententiarum
incipia. ut uel sic discernatur que
cuius auctoris sit sententia; hoc e
quidem raban. hoc et Beda fecerunt. poti

ora scorum dicta suauis eloquio colli
gentes uelut apes ad mellificandum
dulcissimos flores. Igitur. i. littera
lectoris designet ieronimum sup ma
rchm. a. littera Augustinum sup io
hem. et sup sermonem dnm in mon
te habitum. B. uero Bedam sup lucam
in quo ambrosii expositio clario ser
mone explicatur. hoc siquidem ma
xime secuti sumus; O. uero littera signifi
cat quod de predictis seu alijs expositi
onibus particulatim colligitur. uel
cuiuslibet magistri sententiam. Cum
enim scriptum sit spiritum nolite extinguere.
prophetias nolite spernere. bene a quolibet
dicta tamquam ipsius spiritus sancti uerba studium
appone. Clara itaque sententiarum
positio in compositionem uerborum
merito excusabit. Quid enim prodest
ut beatus ait auctores clauem esse auream si
aperire non ualeat. et quod obest eam esse ferram
si bene aperiat. In praetationes quidem pau
cas interserimus. quia in fine operis ordi
ne alphabeti locabimus omnes ad euglym
pertinentes. ut inde lector pro ut oport
unitas dabit argumenta eliciat. Aut
enim orator; a. nomine sepe uidentur
argumenta trahi. documentaque maxi
ma signa hic quoque notandum cen
sumus quod aut ser in praefatione ad papa

damasum. Canones quos eusebi cesa-
riensis ep̄e alexandrinum secutus
ammoniu in decem numeros ordi-
nauit. sicut in ḡco habent̄ egypti-
mus. Quos cū legis similitudine eu-
glistarū ⁊ singularitate scire ualebis.
In canone p̄mo cōcordat̄ om̄s. In se-
cundo tres. math̄s. marcus. lucas. In
t̄cio tres. math̄s. lucas. ioh̄es. In q̄rto
tres. math̄s. marcus. ioh̄es. In quinto
duo. i. l. In sexto duo. i. i. In septi-
mo duo. i. i. In octauo duo. i. l. In
nono duo. l. i. In decimo p̄pria sunt
unicuiq̄. Singlis ū libris eugly. ab
uno incipiens usq; ad finem librorū
dispar numer⁹ increuit. hic nigro
colore script⁹ sub se h̄t aliū ex mino
numerū. qui usq; ad decem p̄cedēs
indicat p̄or numer⁹ in quo sit cano-
ne requirendus. Cū ḡ ap̄to codice
capit̄m scire uolueris cui canonis sit
ex subiecto num̄o docebis. ⁊ recurrēs
ad uolumina singlorū reperies in q̄b̄
ul eadem. ul uicina dixerūt. huc ul-
q; ieronimus. **Incip̄. p̄logus. Luce**

Quoniam q̄dem multi cona-
ti sunt ordinare narratio-
nem que in nobis cōplete
sunt rerum sicut t̄diderunt nob̄
qui ab initio ipsi uiderunt ⁊ minist̄

fuerūt sermonis. uisum ē ⁊ in assecu-
to ā p̄ncipio om̄ia. diligent̄ ex ordine
tibi scribe optime theophile. ut co-
gnoscat̄ eorū uerborū de quib; erudit⁹
es ueritatem. Multi ū tā numerosi-
tate qm̄ heresum diuinitate ut basili-
des ⁊ appelles. temeraria p̄sūptione co-
nati sunt scribe de reb; nr̄e salutis q̄
in nobis adō cōplete sunt ⁊ redūdāt.
Quod redundat nulli deficit. ⁊ de cō-
pleto nemo dubitat. cū fidem effect⁹
astruat. Itaq; cōpletū euglym̄ redun-
dat p̄nuersum mundum inter fi-
deliū rigans ⁊ confirmans. Conatur
aut̄ qui incipit nec p̄ficit. qui sus-
uirit; ū gr̄e dī que irrigat confidit.
Non conatur qui diuino sp̄u res ⁊ di-
cta ministrante cepta cōplet. Qui
ab initio tam corporeo quā int̄s int̄-
itu uiderunt res factas a dño ⁊ mi-
nistri fuerunt sermonis uerbo ⁊ ex-
emplo docendo t̄diderunt nobis. Iō
solum marcus ⁊ lucas auditu didice-
runt q̄ scriberent. s; etiā math̄s ⁊
ioh̄es multa de infantia. puericia.
genealogia saluatoris alijs narra-
tib; didicerunt. Uisū ē in scribe sp̄u
scō instigante cui gr̄a gerit̄. ut id
quod bonum ē nobis etiam bonum
uideatur. Assecutum quidē se non

paucis dicit s; omnia. id e multa de qb
que ad fidem legentium confirman
dam credit idonea scripsit. Theo
philus int pcat amant dm ul amat
adeo. Quisq; g amat dm siue ad se
veliderat amari. obediatur euglio tam
qm s scyto. heretici noua pmittunt.
s; theophilo uerborum de quibus eru
dit est ueritas exprimenda promit
tatur.

**INCIP UNUM EX QUATVOR
SEY CONORDJA EYVA GLISTAY**

IN PRINCIPIO

erat uerbum. r uerbum erat
apud dm. Et ds erat uerbu.
hoc erat in pncipio apud dm.
Uerbum. id e sapientia nata di
ponens omnia erat in pncipio
rerum scilicet creandarum
ante qm aliqd fieret. In hoc in
delicet etnalit erat uerbum
ut esset pncipium id e origo
r causa futurorum. quod qde
ipsum de se met ipso ait. Ego pncipi
um qui r loquor uobis. de si dicat.
Ego sum illa supra sapientia in dispo
sitione omnia prius condunt mte qm
copleant ope. Unde r scriptum e. Q
fecit que futura sunt. Et alibi. Oia
in sapientia fecisti. hoc aut uerbum
a quo natum sit id e cui sapientia sit

determinat euglista dicens. Et uerbu
erat apud dm. caqm sapientia in ipso
cui e. ac ne sapientia ista dei aliud
quam ds putaret. sicut hominis uel
angli sapia aliud e qm homo ipse uel
angls cui pactident inest. addit. Et
ipm uerbu erat ds. Tria disiunctim
dixerat. illa cunctim recapitulat ut
ad sequentia tuseat. hoc scilicet uer
bum existens si erat in pncipio apud
dm. Quatu aut rerum ipm uerbum
eet pncipium ostendit. scilicet oium
nataru ppa factaru. Et hoc e. Omnia p
ipm facta sunt. Omnis creatura r cor
pea r incorpea. omne quod naturali
ter inest substantis. ueluti quanti
tas. qualitas. mot r ceta p di uerbu
ceperunt ee. Malu u non e factu p
ipm. quia nulla specie continet. nul
la natura sua subsistit. s; solum pua
tio boni e. Sicut enim naturalis lu
minis absentia cecitas dicit oculi. r
sicut tenebre lucis absentia sunt. r
media comestionis exclusio. ita ma
lu dicim absentiam boni. qd si adeet.
creature rationali naturalit cope
teret. Et eni cu uoluntas in mte na
cit. mot quidem naturalis e. r si gci
a pntis fuit que libo arbitrio cooperet
uoluntatis motu dirigendo r ordinā

do in his que iusticie sunt: uolun-
tas bona ē. ⁊ remuneracione digna
est. Si ū mot⁹ uoluntatis appetat
petere ul' consequi quod iusticia
uetat. utiq; absentia grē cui est
motum uoluntatis dirigere ⁊ or-
dinare. inordinatio uoluntatis ē.
malum est. peccatum ē. nichil
tam de subsistentib; ē. De hac q̄p-
pe grā ait psalmista. Misericordia enī
p̄ueniet ⁊ subsequet me. Et ne
quis forte putaret aliqua seu om-
nia que p̄dī uerbum ceperunt ex-
tra ip̄m eē quasi p̄ semet ip̄a sub-
sisterent: adiecit. Et sine ip̄o fa-
ctum est nichil. Tale est ḡ. sine
ip̄o nichil factum est. ac si dicat.
Extra ip̄m nichil factum subsi-
stit. Sapientia enim attingit
ā fine usq; ad finem fortit⁹. i. ani-
mā creaturā usq; maximā.
Vñ dñs p̄ prophetā. Celum ⁊ ter-
ram ego impleo. Ieronim⁹ de essen-
tia dī. Qui celum ⁊ terram implet.
p̄culdubio nullus est locus ab eius
p̄sentia absens. Sup̄ omnē quippe
creaturā p̄sident regendo atq; im-
pando. Subt⁹ omnia est subsisten-
do atq; portando omnia. n̄ pondē
laboris s; infatigabili uirtute. qm̄

nulla creatura p̄ se subsistē ualet
nisi ab ip̄o sustentet⁹ qui illā crea-
uit. Extra omnia ē. s; n̄ exclusus.
Grecul lib n̄ habet sine ip̄o. s; ex-
ip̄m. Similit⁹ ibi. Extra me nichil
potestis facē. Ut autē intelligat or-
tum ⁊ mutationem creaturarum
fieri absq; omni mutatione men-
tis diuine que immutabilis ⁊ p̄me-
ua rerū ratio ē. supponit. Quod
factū ē. in ip̄o uita erat. Sciendū
quia ip̄pe ⁊ figurate dicunt⁹ esse
ctul fuisse ubi eorum cause origi-
nales p̄cesserūt. Sic enī dici solet.
Om̄s fum⁹ in lumbis ade. id ē cau-
sa ubi p̄cedente p̄pagati sum⁹. Ita
etiam dicit⁹ archa fuisse in n̄te ar-
tificis. quia ei dispositio ⁊ ordo ubi
p̄cessit. Similit⁹ quoq; dicit⁹. Quod
factū ē. erat in ip̄o uita. hoc ē a
uita in uerbo habita contraxit
quod factū ē. ⁊ fieri ⁊ subsistere.
Uita ū in uerbo nominat rerū
rationes ⁊ causas. immutabiles at-
q; et̄nal. Unde auē libro que-
stionū. lxxv. duarū. Omnia rati-
one condita sunt. ⁊ n̄ eadē rati-
one homo qua equus. hoc enim
absurdū ē existimare. Singlā ḡ
pp̄rijs sunt creata rationibus;

has autem rationes arbitrandum
 est esse in ipsa mente creatoris. Non
 enim extra se quicquam positum intu-
 ebatur ut secundum id constitueret
 quod constituebat. Quod si he-
 rum omnium creandarum uarie ra-
 tionem diuina mente continentur.
 neque in diuina mente quicquam non eternum
 atque incommutabile potest esse. he-
 rationes rerum principales. eterne atque
 incommutabiles manent. quarum
 participatione fit ut sit quicquid est
 quomodo est. has quidem rationes siue
 ideas. siue formas. siue species. siue ra-
 tionem licet uocare. et multis conce-
 ditur appellare. sed paucis uide quod
 uerum est. Et uita erat lux hominum
 et uerum rationales creature ut beate fi-
 erent illuminande erat. In futura et-
 erni uita que uere uita dicenda est cog-
 natio sapientie dei et rationum eius per quas
 optime cuncta sunt condita et dis-
 posita. tanto beatiorem quemque effi-
 ciet. quanto amplius cuique innotuerit.
 et participatione sui magis illumi-
 nauerit eum. Nam sapore quodam
 spiritualis gustus id tunc experiendo cognos-
 cetur in ipsa rei specie. quod nunc
 tenetur in fide. De qua cognitione ip-
 si ueritas ad patrem. hec est autem in-

ra eterna. ut cognoscant te uerum
 deum et que misisti ihm xpm. Quod
 etiam donum spiritus sapientie dici solet.
 Et lux in tenebris lucet. hoc est ubi
 etiam ipsa non uidetur nec adicitur
 ab his qui quasi ceci sub sole manent.
 Quis enim nouit sensum dei. hoc est
 ex se percipere sufficit rationes quas deus
 habet in omnibus condendis seu dis-
 ponendis. Unde et subditur. Et tene-
 bre eam non comprehendunt. Ibi uidelicet
 qui nondum per eam sunt illuminati. eam
 nullatenus percipere ualent. Tenebra
 etiam uitam totam presentem ex-
 futuram dei uisionem cooperatione illi
 future claritatis intelligere possunt.
 lucet itaque sapientia dei etiam in hac
 uita. sed lux eius tenebris ignorantie
 nostre non apparet. quia tam sapienter
 ad deum omnia condita sunt. seu disposi-
 ta. ut in se ipsis iam habeant unde
 hanc de se cognitionem prebere que-
 ant que future beatitudini reser-
 uanda est. Ad id ut tenebre illumina-
 rentur a luce. missus est iohannis testimoniu-
 um prophete ueritati. iohannis ergo nobilitas
 non solum a parentibus. sed etiam a geni-
 toribus monstratur. non seculari potestate
 sublimis sed religione. ut quasi here-
 ditario iure infusam in fide aduentus

Ab.

xpi predicaret. 11

Fuit in diebus herodis regis iudee sacerdos quidam nomine zacharias de uice abia. et uxor illi de filiabus aaron. et nomen eius elisabeth. Nota est dignitas aaron primi pontificis in lege. de abia uero paucis dicam. Abia familia de qua zacharias ortus est foris octaua contigit. cum dauid cultum domini dei ampliaret ministeria sacerdotum in uiginti quatuor sortibus diuidens. Aperte itaque pro nouo testamento in uice sortis octaue nascitur. quia per octonarium nouum testamentum propter sacramentum resurrectionis. sicut per septenarium uetus propter sabbatum sepe declarat. Erant autem iusti ambo ante dominum. incedentes in omnibus mandatis et iustificationibus domini sine querela. Ante dominum qui uidet in corde et non fallit iusti erant. sed apud homines obprobrium sustinebant. quia lex steriles maledixit. Prius est mandatum. deinde iustificatio. In mandatis domini incedimus. cum eis obedimus. Cum uero egrue iudicamus. iustificationes eius tenemus. Plena est haec laudatio que genitrici in maioribus. morem iniquitatis. officium in sacerdotio. factum in mandato.

iudicium in iustificatione comprehendit. De hoc quod addit sine querela ait apostolus. Prudentes bona non tantum coram deo. sed etiam coram hominibus. Et ecclesiastes. ne sis inquit multum iustus. quia plerumque iusticia durior hominum querelam prouocat. Que uero temperata est. etiam in iudice querimoniam uocat. Et non erat illis filii eo quod esset elisabeth sterilis. et ambo processissent in diebus suis. Diuinitus est peccatum ut de puellis diuque fructu coniugum puerulus iohannis nasceretur. quatinus et donum dei grati esset eis. et ceteris miraculi stupor futurum prophetam designaret. factum est autem cum sacerdotio fungeretur in ordine uicis sue ante dominum secundum consuetudinem sacerdotum. sorte erit ut incensum poneret in mensa in templum domini et omnis multitudo erat populi orans foris hora incensi. Cum ex precepto moysi uno sacerdote cedente uicem succedere iubeatur. tempore dauid statutum est. ut uicissim ministrantes per octiduum dies. a sabbato usque ad sabbatum tempore uicis sue singuli castimonie studerent. nec interea domum suam tangerent. zacharias sorte erit non noua sed prisca. illa

indelicet qua successit in uice abia-
 cum pmo ad pontificatū accederet.
 hec sollempnitas decima die septi-
 mi m̄si a paschali m̄se quā diem
 expiationis siue p̄pitiacionis uocāt
 celebrat. qm̄ solus pontifex iēbat
 iēdū tabernaculū cū sanguine.
 In quo significatur ih̄c sacerdos qui
 impleta dispensatione carnis. celi se-
 creta subijt ut p̄piciū nobis faceret
 patrem. et int̄pellaret p̄ peccatis
 eorum qui adhuc p̄forib; orantes ex-
 pectant et diligunt aduentū ei.
 Pulchre ḡ ea die descensio ei p̄ an-
 gelū nuntiatur qua ei p̄ legem as-
 censio figurabat. quia qui descen-
 dit ip̄e est et qui ascend. Beda in t̄-
 tatu de electione matthe apli. Sū-
 mus sacerdos sorte queri iuebatur
 ut uerū querendū fuisse sacerdotē
 figuraretur donec ueniret qui p̄
 p̄prium sanguinē int̄iuit semel
 in sc̄a et̄na redemptione inuenta.
 Cui hostia tempore pasche unmo-
 lata. s; die pentecostes sp̄u sc̄o igne
 apparente consummata est. Uerū
 enī erat osuetudinū. acceptas dō
 uictimas celesti igne consumi. Vo-
 nec ḡ ueritas impleret. figuram
 licet exererit. Unde ē quod machi-

alante pentecostes ordinatur. sor-
 te querit. septem ū diaconi qui
 postea n̄ sorte s; discipulorum tantū
 electione. ap̄lorū ū oratione et ma-
 nus impositione. Apparuit autē
 illi angelus dñi. stans a dextris alta-
 ris incensi. Angli dī dicunt apparē. doyb.
 q̄ n̄ possunt p̄uideri. s; in potesta-
 te illorū ē et uideri qm̄ uolunt. et n̄
 uideri qm̄ nolunt. Bene a dextris
 altaris apparuit. quia et aduentū
 ueri sacerdotis et ministerium sac-
 ficiū uniuersalis. et celestis domi gau-
 dium annuntiabat. Sicut enim
 p̄ sinistram p̄sentia. sic p̄ dextram
 sepe bona p̄nuntiant et̄na. iuxta
 illud i laude sapientie. longitudo
 dierum in dext̄a ei. in sinistra illi
 diuicie. Et zacharias turbatus
 est uidens. et timor irruit sup eū.
 ait autē ad illū angelū. He timeā
 zacharia. qm̄ exaudita ē deprecatio
 tua. Sicut humani defectus est
 t̄teri. ita benignitatis ē anglice
 pauentē de suo aspectu blandi-
 endo consolari. Cont̄ demonēs
 si quos sua p̄sentia t̄ritos sense-
 rint. ampliorū horrore concuti-
 unt. Exaudita ē deprecatio facta
 pro ppli redemptione. n̄ p̄ sobole

st̄ ordinati.

B.

quam despauit se posse habere. S;
 qm̄ salus ppli p̄ xp̄m̄ futura erat.
 nuntiatur zacharie fili nascitu-
 tus qui p̄dicando penitentiam r̄
 fide p̄paret saluatorei plebem. Et
 uxor tua elisabeth pariet t̄ fili-
 um. r̄ uocabis nom̄ ei ioh̄em. Si-
 gularis meriti iudiciū datur.
 quotiens hominib; adō nomen
 ul̄ imponit̄ ul̄ mutatur; Sic a-
 bram quod pat̄ multarum gen-
 tium erat futurus abraham ē
 uocatus. sic iacob quia dñm̄ uidit
 isrl̄ appellari meruit. ioh̄es in-
 terp̄tatur in quo ē gr̄a. ul̄ dñi
 gr̄a. in quo declaratur r̄ parenti-
 bus ei gr̄am eē donatam. r̄ ip̄i io-
 hann̄i qui ex utero matris sc̄o sp̄u
 erat replendus. Et erit gaudiū
 tibi r̄ exultatio. r̄ multi in nati-
 uitate ei gaudebunt. Gaudiū ad
 m̄tem. exultatio ad corp̄is hilarita-
 tem spectat. Nato p̄cursore multi
 gaudēt. nato dño magnū gaudiū
 nuntiatur quod erit om̄i pplō. q̄
 hic salutem multis p̄dicat. ille oī-
 bus dat. Notandū quod iacob in
 generatione duodecī filiorū gau-
 det. abrahe parit̄ r̄ zacharie filii
 dant̄. Diuinū ḡ mun̄est fecundi-

fecunditas parentis. Agam̄ ḡ pa-
 tres gr̄as quia genuerūt. filii quia
 geniti sunt. matres quia honoran-
 tur premis conjugij. Erat enī
 magnus coram dño r̄ unum r̄ si-
 ceram n̄ bibet. r̄ sp̄u sc̄o replebi-
 tur adhuc ex utero matris sue. Ma-
 gne coram dño uirtutis ē. p̄dicare
 in deserto celestia regna. t̄renas de-
 licias sp̄nere. p̄ueritate truncari.
 Sicerā uocant hebrei om̄e pocu-
 lum quod inebriare potest. siue
 de pomis. siue de frugib; seu de qua-
 libet alia mat̄ia confectū. In lege
 nazareorū erat. uino r̄ sicera tem-
 pore consecrationis abstinere. Ioh̄-
 hannel ū r̄ samson r̄ ieremias ut
 semp nazarej id ē sc̄i manerent.
 semp his abstinebant. Decet enī
 eum qui musto sc̄i sp̄e desiderat ī-
 pleri. nullo poculo debriari. Sice-
 rā n̄ bibet. r̄ adhuc idem p̄ter il-
 lam uirtutē sp̄u sc̄o replebitur ex
 utero. Et multos filiorum isrl̄ cō-
 uertet ad dñm̄ dñm̄ ip̄orum r̄ ip̄e
 p̄cedet ante illū in sp̄u r̄ uirtute
 helie. ut conuertat corda pat̄rū
 in filios. r̄ incredibiles ad pruden-
 tiam iustorum. parare dño plebē
 p̄fectam. Illos conuertit ad dñm̄.

o
 ab

quibus in fide uenturi dedit bap-
 tismum. In spū helie dicitur p̄cedē.
 quia sicut ille p̄co uenturus est iu-
 dicis. ita hic p̄co factus ē redemp-
 toris. Virtus quoq; simillima fu-
 it ambobus. quia ambo in deser-
 to. ambo uictu parci. uestitu in-
 culti. ambo regum insaniam to-
 lerant. Ille iordanem celum peti-
 turus diuisit. hic ad lauacrum
 quo celum petitur multos conu-
 nit. Corda patrum in filios con-
 uertē est. spūale scōrum antiq̄-
 rum scientiam pplis p̄dicando in-
 fundē. prudentia ū iustorum ē.
 n̄ de legis opib; iusticiam p̄sumē.
 s; ex fide salutē querere. ut quā-
 uis in lege positi legis uilla p̄fici-
 ant. grā se tam̄ p̄ xpm̄ saluandos
 intelligant. Iustus enim ex fide
 uiuit. hinc petrus ait. p̄ grām
 dñi credim̄ saluari. quē admodū
 et patres n̄ri. Quia ū hac senten-
 tia p̄ iohem imbuti et p̄ heliam
 imbuendi sunt iudei ut pote di-
 uit̄ increduli. fere eadem uerba
 que anglis de iohē. malachias p̄di-
 cit de helia; Littām sic ūige p̄cedet.
 parare dño plebe p̄fectam. Et di-
 cit zacharias ad anglm̄. Unde h

sciam. Ego enim sum sener. et uxor
 mea p̄cessit in dieb; suis. Ob altitu-
 dinem miraculorum hesitans sig-
 num querit. cui allocutio anglica
 sufficē debuerat. Unde merito pe-
 nam luit in taciturnitate quam
 meruit. ut qui discredendo locut⁹
 est. iam tacendo credere discat.
 Et respondens anglē dixit ei. Ego sū
 gabriel qui sto ante dñm. et missus sū
 loqui ad te et hec tibi euanglizare. Et
 ecce eris tacens. et n̄ poteris loqui usq;
 in diem q̄ hec fiant. p̄ eo quod n̄ cre-
 didisti uerbis meis que implebun-
 tur tēpore suo. Angli cum ad nos
 ueniunt. sic exterius implent mi-
 nisterium ut tam̄ nūquam desint
 interiori p̄ contēplationem.
 Missi ante dñm sunt. quia ^{quo} cumq; ue-
 niunt int̄ ipm̄ currunt qui ubi-
 que ē. Et erat plebs expectans za-
 chariam. et mirabantur quod tar-
 daret ipse in templo. Egredius autē
 n̄ poterat loqui ad illos. Et cogno-
 uerūt quod uisionem uidisset in
 templo. et ipse erat inueniens eis.
 et p̄mansit mut⁹. Et factum ē
 ut impleti sunt dies officij eius.
 abiit in domū suā. Merito zacha-
 rie similis pplis iudeorum. actiui

. 2018.

suorum impotentis reddere rationē.
·B· Pontificis autē uicis sue tempore
continentiam seruantes. impleto
templi officio ad domos uxoresq; su-
as necessario redibant. q; tunc sa-
cerdotalis successio ex stirpe aaron
quereretur. **H**unc autē quia sac-
dotibus nō carnalis successio s; spū-
alis inquiri pfectio. ut semp al-
tari queant assistē. semp castitas
obseruanda pcepit. **P**ost hos autē
dies. concepit elisabeth uxor eius.
Et p̄ dies uidelicet officii zacha-
rie cōpletos. **G**esta sunt hec iqt̄
iohel crisostomū m̄se septembri.
viii kalendas octobris. luna xii.
q̄n celebratur ieiuniū scenophe-
gie. in equinoctio q̄n incipit di-
es iunij. quia ille concipiebat
qui dixit. **N**e oportet minui.
illū autē crescē. **M**inorata etenim
fuerat lux a tenebris cū scdm le-
gem dō sacrificia offerent̄ que-
iam cessare oportebat cum bap-
tista cōciperetur. **E**t idō pat̄ ei
sacerdos iudeorū obicitur. quia
iam cessare oportebat sacrificia
sacerdotalia ueniente sacerdote
qui p̄ peccatis om̄ium se offerret.
In die ieiuniorum conceptio io-

hannus p̄dicat. q; p̄ ip̄m afflictio
penitentie erat p̄dicanda. **E**t oc-
cultabat se m̄sibus. v. dicens quia
sic fecit m̄ dñs in diebus quib; res-
perit auferre obprobrium meum i-
ter homines. **Q**uanta sc̄il curati-
ne quid turpe de quo erubescē debeat
admittat. ostendit elisabeth que
de dono dī erubescit. et uerecunda-
tur concepsisse in anili etate. ne
in senectute libidini uacasse ui-
deatur. que etiam in iuuentute
nullatenū exercenda ē nisi causa
sobolis ul̄ uitande fornicationis.
Allegorice p̄ zachariam sacerdo-
tium iudeorū. p̄ elisabeth lex sig-
natur. que sacerdotū doctrinā
exercitata quasi uirili auxilio
spūales dō filios gignere debebat.
S; quasi sterilis erat. q; neminē
ad p̄fectum ducebat. nec ianuā
celi aperiebat. **A**ambo erant iusti.
q; et bona fuit lex. et bonū sacer-
dotū in tempore suo. **A**ambo p̄ce-
serunt in diebus suis. quia lega-
lis deuotio tempore moysi quasi
in adolescentia cum sacerdotio
floruit. s; adueniente xp̄o lex et
sacerdotium in senecta fuerunt.
cū et sacerdotū ordo p̄ ambitionē

et contentiones pontificum con-
 fulul. et lex per phariseorum tradi-
 ones p[er]uaticata fuit. Zacharias
 ingredit[ur] templum. quia sacerdo-
 cum est intelligere dei sc[ri]pturam.
 et int[er]ire in illud p[er]intellectum. fo-
 rti orat multitudo. quia d[omi]ni multi-
 ca penetrare nequit. necesse e[st] ut
 doctorum montis humili[ter] in-
 tendat. Dum altari thumama
 iponit. nascitur[us] iohem cognos-
 cit. q[uo]d d[omi]ni doctores diuina lectio-
 ne inflamant. gra[m] d[omi]ni uentura[m]
 p[er] xpm de int[er]iori medulla littera-
 rum. quasi de uulua elizabeth p[er]
 dituam reperiunt. Et hoc p[er] an-
 g[eli]m. quia lex e[st] ordinata p[er] ang[eli]m
 in manu mediatoris. Non credet
 mut[us] fit. quia mut[us] est qui sp[iritu]-
 ale sensu[m] in lita n[on] intelligit.
 Nec quasi magist[er]. talis ualet do-
 cere ppl[em]. s[ed] quasi nutib[us] inmut[us].
 q[uo]d nec rationem attendit sacri-
 orum. nec cura[m] scire dicta p[er] pha-
 ru[m]. Nuto zacharia concipit eli-
 sabeth iohem. quia licet pontifi-
 ces et pharisei nec intrent int[er]io-
 ra legis nec auditores int[er]ire p[er]mit-
 tant. int[er]iora tam[en] legis sacra[m]n-
 tal[ia] abundant. Quinq[ue] m[en]sib[us]

elizabeth occultat conceptum. li-
 ue quia moyses legifer. v. libris
 misteria xpi parabolati designat.
 seu quia ip[s]a lex sibi dispensatione[m]
 in quinq[ue] mundi etatib[us] p[er] sc[ri]pturam
 facta ul' dicta figurat. Et quia
 incarnatio xpi sexta sc[ri]pt[ur]e etate ad
 legis impletionem futura erat. re-
 cte sexto m[en]se a conceptione iohis
 nascitur[us] saluatorem angelus ma-
 rie nuntiat. .iiii.

In m[en]se aut[em] sexto nullus e[st] ang[eli]s ga-
 briel a deo in ciuitate galilee cui
 nom[en] nazareth ad uirginem despo-
 satam uiro cui nom[en] erat ioseph de
 domo dauid. et nom[en] uirginis maria.
 Mensem sextum martium intellige.
 cui xxv die saluator traditur con-
 ceptus et passus. Idcirco ang[eli]s pri-
 uatis nominib[us] censet[ur]. ut p[er] uo-
 cabula quid ministratur[us] ueniat
 ostendatur. Gabriel g[er]m[in]i d[omi]ni fortitu-
 do dicit[ur]. quia illu[m] nuntiat qui ae-
 rial potestates debellatur[us] erat.
 Ob multas q[uo]q[ue] causas uirgo des-
 ponlata fuit. Primo quia cogna-
 ta erat ioseph. ut p[er] eu[m] origo uir-
 ginis cognosceret[ur]. quia ambo erant
 de domo dauid. et moris erat
 sc[ri]pture feminarum genealogia

non terere. Deinde ne uelut ad-
ultera lapidaretur a iudeis. tercio
ut in egyptum fugiens solacium
uiri et integritatis haberet custo-
diam. quarto ne partus eius pateret
diabolo. Itaque quod lubrica fama pudor
est. noluit dominus ortus sui fide ma-
tris iniuriis astruere. sed potius aliquis
de suo ortu quam de matris pudore du-
bitare permisit. In quo et impudici
uirginibus occasio tollitur. ne dicant
matrem fuisse domini infamata. In-
terpretatur autem maria stella maris he-
braice. domina syriace. quod et lucem sa-
lutis et dominum mundo edidit edocta
per angelum. cum econtra suauis diaboli
femina seducta peccati tenebras
et seruitutem intulerit. Oritur
maria desponsata sed uirgo typus ec-
clie est. que est immaculata sed nupta.
Concipit nos uirgo sed spiritu. parit nos
uirgo sine gemitu. Et ingressus
angelus ad eam dixit. Aue maria gratia
plena. dominus tecum. benedicta tu in
mulieribus. Gratia plena erat in uici-
orum exclusione ueritatis cogniti-
one. uirtutis amore. que prima inter
feminas uirginitatis gloriosum mu-
nus obtulit deo. Unus tecum in in-
te. dominus tecum in uero. dominus tecum

in auxilio cuius templum sanctum est. Su-
per omnes feminas benedicta est qua
parit angelis et homines ueneran-
tur tanquam dei matrem et uir-
ginem. Que cum audisset cur-
sata est in sermone eius. et cogita-
bat qualis esset ista salutatio. Vir-
gino uiri salutationis ignara. uer-
borum nouitate terretur. Uirgi-
num quippe est ad omnes uiri ingre-
sus pauere. omnisque uiri aspectus uer-
ri. Maria ergo nouam benedictio-
nis formulam mirabatur que non
quam ante lecta fuerat. Et ait
angelus ei. Ne timeas maria. inue-
nisti enim gratiam apud dominum. famu-
liari quasi notam uocat eam ex
nomine. suadens ei non timere.
Inuenisti gratiam totius gratie auctorem
conceptura. Unus sequitur. Ecce con-
cipies in utero et paries filium.
et uocabis nomen eius iesum. Concipies
et incorrupta manebis. paries
et uirginitatis non patieris detri-
mentum. Ihesus saluator siue saluta-
ris interpretatur. quod saluum facturum
erat populum suum a peccatis. hic
erit magnus. et filius altissimi uo-
cabitur. dabit illi dominus deus sedem
dauid patris eius. Iohannes erit magnus

coram dno ut homo. hic uero ma-
 gnus ut ds dei fili. Ihs acceptit
 sedem dauid. ut gentem cui da-
 uid temporalit' gubernacula pre-
 buerat. ipse ppetuu' uocaret ad
 regnu'. Quod aut' fili' altissimi
 z dauid patrem habet dicit'. in du-
 abus naturis di' uidelicet z homi-
 nis una xpi psona demonstrat'.
 Et regnabit in domo iacob in
 etnu'. z regni ei' non erit finis.
 In p'senti uita corda inhabitans
 regnabit. in futuro de exilio ad
 glam uocans. hinc ysaias. z pa-
 cis non erit finis. Domu' iacob
 totam ecclesiam dicit. que p' fide
 z confessionem xpi ad patriar-
 charum p'tinet sortem. z in his q'
 de bona radice patarcharum na-
 ti sunt. z in illis qui de oleastro ge-
 tum exili in oliuam bonam ui-
 deorum sunt inserti. Dixit aut'
 maria ad angl'm. Quom' fiet istd'.
 qm' uirum n' cognosco. Non ait
 un' hoc sciam s; quom' fiet. quia
 n' dubitauit de uerbis angli. le-
 gerat ecce uirgo concipiet z pa-
 riet filium. sed quomodo fieret
 non — legerat. nec ab anglo
 audierat. Et respondens angls

z dixit ei. Sp's sc's supueniet in
 te. z uirt' altissimi obumbra-
 bit t'. Sp's sc'i dona uocat sp'm sc'm.
 ita z nom' cause attribuit' effectus.
 ut sepe fieri solet. Eunde quoq;
 nominat uirtute' altissimi. iuxta
 hoc quod dñs discipulis p'mittens
 aduentu' eiusdem sp's ait. Vos au'
 sedete in ciuitate. quo ad usq; indu-
 amini uirtute ex alto. Umbra u'
 fit a lumine z corpe cu' qdlibet
 obumbraculi gen' int' nos z solem
 opponim'. quo lucem ei' nobis tole-
 rabiliozem reddam'. Itaq; lux in cor-
 pore diuinitatis in natura sua
 inuisibilis. ut quoq; modo posset i-
 nra uideri substantia infirmitati
 nre uelam'. i. humanā naturam
 assumpsit in uirgine. Et hoc e' qd
 dicit. sp's sc's supueniet in te. id e'
 donu' sc'i sp's inestimabile. noua sci-
 licet gra' z singularis conferet'.
 z ita ip'e sp's sc's cui' e' omnia bona di-
 stribuere z conseruare. atq; opti-
 mo fine confirmare. unde uirtus
 altissimi dr' obumbrabit quasi u'
 braculum uidelicet corpus huma-
 nu' de carne tua formabit splen-
 dori lucis etne. hoc e' di' sapientie.
 Et hoc fiet tibi. id e' ad inmsā glam

.01.

tui que p̄cetis illuminabis.
Ideoq; ⁊ quod nascetur ex te
sc̄m. uocabitur filius dī. Nos ⁊
si sc̄i efficimur. n̄ tam sc̄i nascim̄.
dicente p̄pha. In iniquitatibus
conceptus sum. Hic uero singu-
larit̄ sc̄s nat̄ est. quia ex cōmi-
xtione carnalis copule concep-
tus non ē. Et ecce elisabeth co-
gnata tua. ⁊ ipsa concepit fili-
um in senectute sua. ⁊ hic men-
sit est ser̄ illi que uocat̄ sterili.
q̄ non erit impossibile apud d̄m
om̄e uerbum. Ordo est. Et ecce.
⁊ pro etiam. ipsa elisabeth cogna-
ta tua concepit filium. He uir-
go se pariturā diffidat. accipit
exemplum anis pariture. ut dis-
cat om̄ia d̄o possibilia etiā in eis
que nature ordinis uidentur con-
traria. Ut alit̄. Non quasi incre-
dulam exemplis hortatur ad fide-
s; credenti que audierat ampliora
replicat miracula. ut que d̄m
erat uirgo paritura. p̄cursorem
quoq; de anis sterili nasciturum
cognoscet. Sciendū quod aaron
qui de leui uxorem accepit de tribu
iuda elisabeth sororem naalon.
⁊ ioiada pontifex uxorem habuit

de tribu regali iolabech filiā ioiā.
P̄ hos itaq; nec non p̄ alios utree;
tribus regalis ⁊ sacerdotalis con-
iuncte fuerūt. hinc maria ⁊
elisabeth cognate erant. ⁊ con-
gruit ut de utraq; tribu medi-
ator nascatur qui regnat in e-
t̄num ⁊ est sacerdos sc̄dm ordi-
nem melchisedech. Dicit aut̄
maria. Ecce ancilla d̄ni. fiat m̄
sc̄dm uerbum tuū. Et discessit
angl̄s ab illa. Que mat̄ d̄ni eligi-
tur ancillam se nuncupat sue
conditionis ⁊ diuine dignationis
p̄ om̄ia memor. ⁊ cum magna
deuotione p̄missum angl̄i optat
impleri. Auḡ in sermone quilibet
incipit. legim̄ ⁊ fidelit̄ retinem̄.
accepto uirginis consensu moy-
celestis regionis accolat̄ repetiuit
angl̄s. ⁊ ecce subito secretum uir-
ginis in effabilis potentia pene-
tuit. quia et̄nus sol de sūma alti-
tudine claritatis pat̄ne descendē
uulue uirginis aditum reuerat.
⁊ toti mundi caliginem fulgida
coruscatione replet. Intraat arti-
fex mundi angustias uentris hu-
mani. efficit̄ grauda mat̄ itac-
ta. Circundat maria uirū anglo

fidem dando. quia eua pdidit uirū
 serpenti consentiendo. Gregorius
 in epla illa. qd caritati nil longe ē.
 Non pri in utō uirginis caro con-
 cepta est. r p̄ modum diuinitas ue-
 nit in carnem. s; mox uerbum ue-
 nit in utō. mox uerbum seruata
 uirtute pprie nature factū est
 caro r p̄fectus homo. id ē in ueri-
 tate carnis r anime rationalis.
 Un̄ unctus p̄participib; dicit̄. do-
 no uidelicet sp̄e sc̄i. Nam hoc ip-
 sum de sp̄u sc̄o r carne uirginis
 concipi. a sp̄u sc̄o ungi fuit. Sic. Or̄.
 hoc uerbum humanum r corpale
 immisū aurib; plurimorū n̄ diu-
 dit p̄singlos ut pars in alio r par-
 sit in alio. s; in om̄ib; integrum
 r pleniū habet̄ ut in unoquoq;
 totum sit. quantomagis uerbū
 dī unigenitū ubiq; totū est in
 celo r in terra. r apud patrem r
 in uirgine. Exurgens autē ma-
 ria in diebus illis abiit in monta-
 na cum festinatione in ciuitatē
 iuda. festinat inuisere grauidā. B.
 elisabeth. de exemplo leta. Quod a-
 biit in montana in ciuitatem iu-
 da tribus mensibus ibidem mansu-
 ra. docet quia om̄is anima que

uerbum dī concipit. uirtutum
 statī cacumina c̄scendere debet.
 r ciuitatē iuda. i. confessionis r lau-
 dis arcē penetrare. ut ualeat usq;
 ad p̄fectionem fidei spei r karita-
 tis quasi trib; m̄sib; in ea cōmora-
 ri. Et intrauit in domū zacha-
 rie. r salutauit elisabeth. Et fac-
 tum ē ut audiuit salutationem
 marie elisabeth. exultauit infan-
 s in utero eī. r repleta ē sp̄u sc̄o e-
 lisabeth. Maria salutat elisabeth.
 ut humilitatem suā cōmendet.
 Hocem salutationis p̄or elisabeth
 audiuit. s; iohes p̄or in utero gra-
 ciam sensit. Illa nature ordine
 audiuit. iste in utō exultauit.
 Illa marie sensit aduentū. iohes
 dñi conceptū. Mat̄ repleta ē sp̄u
 sc̄o. s; fili p̄ri fuit replet̄. Et ex-
 clamauit uoce magna r dixit. Bñ-
 dicta tu int̄ mulieres. r b̄ndictus
 fruct̄ uentris tui. Quia magna
 dī dona cognouit. non tam clamo-
 sa quam deuota clamauit que sp̄u
 sc̄o plena flagtabat. Intuendū qd
 maria eadem uoce benedicit̄ ab
 elisabeth qua a gabriele. ut anglis
 r hominib; ueneranda r cunctis
 p̄ferenda monstret̄. fruct̄ uent̄

eius benedictus est: sicut ait apł.
Qui est inquit sup omnia dñs bene-
dictus in sc̄la. & unde hoc in ut ue-
mat mat̄ dñi mei ad me. Elisabeth
ñ p̄grit hec quasi nescia. s; miracu-
li nouitate p̄culsa. Ecce enim ut
facta ē uox salutationis tue in au-
ribus meis exultauit in gaudio in-
fantis in utero meo. Intelligit p̄ sp̄m
quo repleta erat quia exultatio in-
fantis significet illi uenisse matrē
cui p̄cursor erat futurus. & idō que
ante etubēcebat & se occultabat quia
concep̄t filii. iactat se quia genu-
it p̄pham. Et beata que credidit.
qm̄ p̄ficiēt ea que dicta sunt ei a
dñō; Ap̄te indicat. q̄ uerba angli
ad mariam p̄ sp̄m agnouit. Credidit
uirgo. & in fructum consecuta ē.
• 9. Audita responsione elisabeth qua
beatā p̄dicauit. matrem dñi appel-
lauit. fide fortē laudauit. iam con-
gruo tempore patefecit dona p̄cep-
ta. que uirginalis pudor silencio te-
gebat. Et ait maria. Magnificat
anima mea dñm. & exultauit sp̄e
n̄is in deo salutari meo. Sp̄e ip̄e est
anima. unde in passione dicitur.
& inclinato capite emisit sp̄m. In-
dum tam̄ accipit̄ p̄rationalitate &

excellencia anime ut ibi. Benedic-
te sp̄e & anime iustorū dñō; anima
namq; uiuunt. sp̄ū discernunt & in-
telligunt. Maria ḡ anima & sp̄ū de-
uota dō. totum qđ uiuit & sentit.
totū quod intelligit & discernit in
dei magnitudine contēplanda in
ei p̄ceptis obseruandis. in agendis
gr̄arum laudibus inpendit. hoc autē
est in cythara & psalterio iuxta psal-
mistam psalle dō. Mariæ anima ma-
gnificat id est magnū cogitat &
laudat dñm uidelicet dñm patrem
ex quo omnia. Et exultauit sp̄e
in dō salutari. id ē in filio p̄ quē oia.
p̄ quē salus in ea mundo reparatur.
Vicit ḡ cum psalmista. Anima mea
exultabit in dñō. delectabit̄ super
salutari suo. Quia respexit humi-
litatem ancille sue. ecce enim ex
hoc beatam me dicent om̄s genera-
tiones. Respexit dñs in uisu sc̄i
sp̄e humilē mariā. cum ip̄e sp̄e ob-
umbravit in ea. Dñi enī respice.
• 10. gr̄am tribuere ē. Recte ḡ beata
ab om̄ib; cognominanda gratula-
tur. Decebat ut sic p̄supbiam eue-
mors intrauit. ita p̄ humilitatē
marie panderetur introit̄ uite.
• Quia fecit in magna q̄ potens

est. et scilicet nomen eius. Ideo magnificat
 anima mea dominum. quia in magna
 face dignatus est qui ex se non ab alio
 potens est. id est deus pater. et scilicet nomen
 eius. id est filii qui nomen est patris. nam
 primum mundo innotuit. Ergo ma
 gnificate dominum mecum. et exaltemus
 nomen. Scilicet est nomen domini. quia singu
 lari potentia et scititate transcendit
 omnem creaturam. Et misericordia eius
 in progenies et progenies transibit eum.
 A speciali dono se uertit ad genera
 lia. statum humani generis descri
 bens. quid superbi quod humiles merean
 tur. quid filii ad libertatem arbitrii
 quod filii dei sunt per gratiam. Non in soli
 fecit magna. sed in omni progenie qui
 timet dominum qui timet dominum et operatur
 iusticiam acceptus est illi. et misericordia eius
 id est spiritus sanctus misericordiarum distributor ha
 bitat in eo. fecit potentiam in bra
 chio suo. displicet superbolis in corde cordis
 sui. In brachio significatur filius. non
 quod tanquam membrum corpori hereat
 sed quia uerbum id est per filium operatur
 pater. Superbus est qui uult efferi
 super id quod est ut diabolus. Pater ergo quod dicitur
 in psalmo. eructauit cor meum uerbum
 bonum. in brachio suo id est in mente
 cordis sui in qua et operatur et omnia

cum tranquillitate iudicat. potenter
 displicet superbolis. Quia enim diuine in
 cis uerbum bonum est. abicit et dampnat
 superbiam que uicium omnium malorum
 est. Item de essentia dei. Cor dei patris
 archanum sapientie eius iusticie in
 nuit. ex quo uerbum eius. id est filium
 suum impassibilitate sine uicio genu
 it. ipso dicente per prophetam. Eruc
 tauit cor meum uerbum bonum. Uel
 ita. In brachio displicet superbolis tam la
 centes quam manifestos. quia cordis sui
 mente id est intellectu quo dominum uidere de
 berent. contra eum elati sunt. Deposu
 it potentes de sede. et exaltauit hu
 miles. Esurientes impleuit bonis. et
 diuites dimisit inanes. Quod promi
 sit in progenies et progenies. annectit quia
 per omnes sancti generationes deponit po
 tentes superbolis de sede superbie. et exaltat
 humiles pia dispensatione. Qui enim
 se exaltat humiliabitur. et qui se hu
 miliat exaltabitur. Esurientes dicit
 gentiles qui nec legem habuerant
 nec prophetas. diuites uero iudeos in lege et
 prophetis et psalmis. hos dimisit inanes
 dum quando exterminati sunt. illos autem im
 pleuit bonis quam predicatores receperunt.
 Impleuit et dimisit propheticis spiritu dicitur.
 preteritum uidelicet per futurum. Susce

B.
 .9.

pit isrl' puerum suum memorari
B misericordie sue. Pulchre puerum ap-
pellat isrl': obedientē uidelicet ⁊
humilem. ut osee dicit. Puer isrl':
⁊ dilexi eū. Qui enī contēpnit hu-
miliari n̄ pot' saluari. nec dicē cū
ppha. Ecce d̄s adiuuat me. ⁊ dñs
01. susceptor ē anime mee. Suscipi-
et dñs isrl' in aduentu helie. memo-
rari id ē ut memor appareat mise-
ricordie sue. n̄ quod memoria mise-
ricordie recedat ad d̄. s; quasi memo-
rari dicit' qm̄ p̄ tempus longum ue-
lut pul' oblit' miseret' alicui'. Sic
locut' ad patres nr̄os abraham ⁊ se-
mini ei in sclā. Locut' est dñs ad abra-
ham ⁊ semini ei in sclā. id ē p̄ longa
tempora. de misericordia nr̄e salutis. q̄
on̄ibus gentibus in xp̄o collata est.
Sem̄ abrahe spūale significat. siue
in circūcisione siue in sp̄itio fidem
abrahe secutos. hinc apls ait. Si
autē uol' xp̄i ḡ abrahe sem̄ estis.
scdm̄ p̄missionem heredes. Quod ḡ
d̄s sc̄il' suus tam de gentib; quam de
iudeis post abraham de fide incar-
nationis dignat' est reuelare. se-
mini abrahe locut' est. Mansit
autē maria cū illa quasi m̄sibus
⁊ reuersa ē in domū suam.

Tam diu mansit donec uideret p̄-
cursoris natiuitatem p̄p̄t quam
marie uenerat. ⁊ ut tanto tē-
pore elisabeth ⁊ ioh̄is cresceret pro-
fectus. Nam si in p̄mo aduentu ma-
rie sp̄u sc̄o sunt repleti. multum
est illis sup̄ additum tanta mora
⁊ Elisabeth autē In mansionis. **E**
impletum ē tempus parendi.
⁊ peperit filium. Verbum impleti-
onis tantum solet accipi in bonis.
ut impleti sunt dies marie ut pa-
reret. impleuit salemō edificare
domū. defunct' est abraham plenitudo
dierum. cum uenit plenitudo tem-
poris misit d̄s filium suum. Et con-
tra dies impiorum manes sunt. sic
legit'. Uiri sanguinū ⁊ dolosi non di-
uidiabunt dies suos. Et audierūt
uicini ⁊ cognati ei. quia magnifica
uit dñs misericordiam suam cū illa. ⁊
congratulabantur ei. In ortu iusti-
tiae secuturē iustitiae exultatione in-
cinozum p̄figurante signatur. Et
factum ē in die octauo uenerunt
circūcidē puerum. ⁊ uocabant eū
nomine patris sui zachariam. ⁊
respondens mat̄ ei dixit. Nequaquam.
s; uocabit' ioh̄es. Non ignorabat
mat̄ filii uocabulum. que iā p̄p̄ta

nerat conceptum esse xpm. Sciuit enim spu ppheticie de nomine imponendo qd n̄ didicerat a marito ut pote muto. cui ab anglo p̄nuntiatum fuerat. Et dixerunt ad illam. Quia nemo est in cognatione tua qui uocet hoc nomine. Inmuebant autē pat̄ ei que uellz uocari eum. et postulans pugillare scripsit dicens; Jobes est nom̄ eius. Et mirati sunt uniuersi. Jobes ē nom̄ ei. Ac si diceret. Non nos h̄ nom̄ ei imponim̄. s; a dō iam est impositum. hoc enim nom̄ non generis ē s; uatis. Et mirati sunt de conuenientia int̄ patrem et matrem. Qui puerum nomine patris magis quam iohem uocandum decernebant. eos figurant q̄ dño noue gr̄e munera declarante. cupierunt eum poti' consueta ueteris sacerdotu edicta p̄dicare. Hū bene zacharias memoria dñi int̄p̄tat. quia memoriam antique obseruationis a dño date figurat. Pugilla. oris appellat̄ ul' gratiul' ul' tabella. que pugno pugno potest includi. Aptum est autē ilico os ei et lingua eius. et loquebatur benedicens dñm. Et factus est timor sup om̄s uici B.

nos eorum. Solut fidel linguam. quam incredulitas ligauerat. Allegorice iohis celebrata natiuitas. gr̄e est noui testam̄ti inchoata sublimitas. Uocabulum iohis hoc ē gr̄e dei mat̄ uerbis. pat̄ litteris intinam̄. quia lex et ppheticia cū psalms gr̄am xpi p̄dicant. Pulchre zacharias octaua die plus edite loquitur. quia p dñm resurrectionē octaua die factam sacerdotu legalis archana patuerūt. Et sup om̄ia montana iudee diuulgabantur om̄ia uerba hec. et posuerūt om̄s qui audierant in corde suo dicentes. Quis putas puer iste erit. Et enī manū dñi erat cū illo. Precurrentia signa p̄cursori ueritatis p̄bent it̄. Unde qui audierant excitati miraculo. et timore stupefacti tacite euentum rei p̄solantes dicunt. Quis putas puer iste erit. Manū dñi fili' eius intelligitur. ut in ysaia. Om̄ia hec manus mea fecit. Aut̄ ū manū dñi flagellū dei. ei accipit̄. ut in sophonia. Extendam manū meam sup iudam. Inde et iob. Manū dñi tetigit me. hic autē manū dñi potestas ei intelligitur. de qua in iheremia. Sic lutū in manu figuli. ita uos in manu

mea domus isrl. Et zacharias pa-
ter ei impletus est spiritu sancto. et prophetauit
dicens. Benedictus dominus deus isrl. qui
uisitauit et fecit redemptionem ple-
bis sue. Quod zacharias prophete fac-
endum cognouerat. prophico more
quali iam factum narrat. Nam
que prophetauitur secundum tempus futu-
ra sunt. sed secundum scientiam prophetauit
perfectis habenda. Uisitauit inquit
plebem suam quasi longa infirmi-
tate tabescentem. et redemit eam filii
sui sanguine sub peccato uenditam.
Sua dicitur non quod ueniens suam in-
uenerit. sed quia uisitando suam fecit.
Cui simile est illud in fine puerbiorum.
Mulierem fortem quis inueniet. Non
inuenit mulierem. uel ecclesiam for-
tem. sed sibi eam desponsando fecit
fortem. Et erexit cornu salutis no-
bis. in domo dauid pueri sui. Cor-
nu dicitur firmam celsitudinem. quia
cornu est firmum et excedit carnem.
cum omnia ossa carnis tegantur. Ho-
catur itaque cornu salutis regnum
saluatoris. quo mundus et gaudia
carnis superantur. In cuius figuram
dauid et salomon cornu olei sunt in
regni glorie consecrati. Sicut lo-
cutus est per prophetas. qui a seculo se-

pharum eius. a seculo. uel ab initio seculi.
quia tota uetus testamenti scriptura
prophetia de christo processit. et a tempore
adei sancti patres suis quique facti est dis-
pensationi testimonium reddunt.
Salutem ex inimicis nostris. et de ma-
nu omnium qui oderunt nos. Expla-
nat quod dixerat. erexit cornu salu-
tis nobis. uel erexit nobis salutem ex i-
mimis nostris. uel de potestate omnium
qui oderunt nos. siue sunt inimici
di spiritus siue pueri homines. Interim
spe salui facti sumus. in futuro re ipsa
saluabimur. Ad faciendam misericordiam
cum patribus nostris. et memorari te-
stamenti sui sancti. In iurandum quod
iurauit ad abraham patrem nostrum
daturum se nobis. ut sine timore de
manu inimicorum nostrorum liberamur
seruiamur illi. Erexit salutem in
domo dauid ad faciendam misericordiam
nobis cum patribus nostris. qui in te-
nebris aduentum redemptoris expec-
tant. Et ita erexit salutem. memo-
rari. uel ut memor cognosceret testa-
menti sui. ad explendum scilicet iuram-
entum quod iurauit. ad abraham
se daturum nobis. hoc est completurum
in nobis. Sic dico completurum. ut
sine timore mortis eterne seruiamur

illi. Dei quippe testamentum. i.
 testatio mentis et iuramentum hoc
 est firmum promissum fuit illud quod
 dixit abrahe. In semine tuo quod
 est xpc benedicentur omnes gentes.
 Dei siquidem promittente. iurare est.
 Dixit dnm iuxta eloquia propheta-
 rum in domo dauid nasciturum. dicit
 nunc eundem ad explendum testam-
 tum quod abrahe disposuit nos esse libe-
 raturum. quia hic duobus precipue patriar-
 chis de suo semine et benedictio genti-
 um et xpi incarnatio est promissa. Quod
 mathys quoque breuiter intimauit di-
 cens. liber generationis ihu xpi filii da-
 uid. filii abraham. Ubi notandum
 quod apud utrumque euangelistam dauid
 profertur abrahe. quia et si tempore
 posterior promissione tamen est ma-
 ior. abrahe namque qui adhuc
 in spatio positus propria dereliquit.
 dnm cognouit. fidei testimonium me-
 ruit. fidelium gentium et sacer ecclesie ce-
 tui specialiter est promissus. dicente ad
 eum dno. in te benedicentur uniu-
 erse cognationes terre. Dauid autem ora-
 culo sublimiore quod ex ipso xpc scdm
 carnem nasceretur audiuit. Cum im-
 pleretur inquit dies tuos suscitabo
 sem tuum et firmabo solum eius usque

in eternum. ego ero ei in patrem et
 ipse erit mihi in filium. Accepit itaque
 abraham principaliter promissum de
 ecclesia. dauid uero de xpo pro qua est ipsa
 ecclesia. Defertur ergo abrahe principa-
 tus scdm fide prophetarum. dauid autem
 proprietatis generationis xpi scdm car-
 nem. In scititate et iusticia coram
 ipso omnibus diebus nostris. Scitatis pro-
 tinet ad cultum religionis. iusticia
 ad moderationem iudicii uel uindi-
 cte. Ita — coram dno sunt. quando
 non querit alia quam dei retributio.
 Et tu puer propheta altissimi uoca-
 beris. pibis enim ante faciem dui
 parare uias eius. Repente cum de do-
 mino loqueretur ad prophetam uerba con-
 uertit. ut hoc beneficium quod propheta
 futurus erat dnm esse designaret. Ho-
 mirum si alloquitur infantem octo di-
 erum. quia bene potuit audire uocem
 patris iam natus. qui salutationem
 marie audiuit adhuc in utero clausus.
 Putandus est quoque zacharias propter
 eos qui aderant instruendos. futu-
 ra filii munera que per angelum didice-
 rat predicare mox ut loqui potuit.
 Altissimum uocat que iohel pibat. iux-
 ta quod psalmista ait. Matris syon
 dicet homo. et homo natus est in ea. et

.Oj.

.B.

s ipse fundauit eam altissimi. Ad dan
 s dam scientiam salutis plebi ei. in
 s remissionem peccatorum eorum
 Desiderans comendare nomē salua
 toris. frequentat mētionem salutis.
 Et ne carnalem putares pmitti
 salutem: inquit in remissionem
 s peccatorum. Per uiscera misericordie
 s dei nr̄i in quib; uisitauit nos ori
 ens ex alto. Preibis ante faciem
 dñi ad dandam scientiam salutis
 n̄ meritis hominū. s; p uiscera mi
 sericordie in quib; id ē p que uisce
 ra uisitauit nos in assūpta car
 ne oriens ex alto id est uerbum pa
 tris ortum uere lucis apient: de fi
 liis tenebrarum et noctis. filios
 s lucis faciens. Unde sequit̄. Illumi
 s nare his qui in tenebris et in um
 s bra mortis sedent. adduigendos
 .o. pedes nr̄os in uiam pacis. Uisita
 uit ut illuminaret. oriens illu
 minare his qui in tenebris pec
 catorum et in umbra mortis. i.
 in cecitate ignorantie de p̄ni sc̄.
 quia excludens errorum tenebras
 infudit ueram sue cognitionis
 lucem. et certū it̄ patrie celestis
 .B. apuit. Pedes nr̄i affectiones nr̄i
 sunt: que si gr̄e illuminatoris nr̄i

concordent. diriguntur in uiam
 pacis. id ē in opa que sunt nobis in
 a ad pacem celi p̄petuam. Congrue
 prius illuminantur corda et postea
 diriguntur in opera pacis. dicente
 psalmista. Inquire pacem et p̄seque
 s re eam. Puer aut̄ crescebat et con
 s fortabatur sp̄u et erat in desertis
 s usq; in diem ostensionis sue ad isrl̄.
 Predicator penitentie futurus qū
 toti potuit solitudinis aspa p̄uenit
 ut et se et auditores suos ab illecebris
 .o. mundi suspendet. Assignata p̄cur
 .i. soris natiuitate qui prius nascitur.
 prius p̄dicat. prius morit̄. ap̄te sub
 iungitur saluatoris generatio et na
 tiuitas scdm carnem. De diuinita
 tis aut̄ generatione dicit ysaias.
L Generationem ei q̄s enarrabit. v.
 Liber generationis ih̄u xpi filij
 Raba dauid: filij abraham. Mather liber
 .mil. dictus est liber generationis scdm
 consuetudinem hebreorum qui uo
 lumibus ex p̄ncipij eoz nōna ipo
 nūt. Ite hebraice. socher grece
 albin saluatoe latine uocatus est p̄po
 in om̄ nomine redemptor nr̄. Xp̄e ne
 ro unctus in latino messias in he
 breo dicit̄ eloquio. et est nomen
 dignitatis. quia antiquis tēp̄b;

reges. pphie. sacerdotet. ungeban-
 tur oleo scificationis. Ipse autē
 xpc a deo pparticibus suis unct⁹
 est in regem ⁊ sacerdotem. quia
 in eo diuinitatis plenitudinē ha-
 bitare cōplacuit. Merito autē .09.
 dauid electione diuina rex ⁊ ppha
 pferē abrahe. tū quia multo am-
 phores ⁊ manifestiores facte sunt
 ei pmissiones de xpc. tū quia
 maxime in ore ppli habebant
 dauid atq; pmissiones quas susce-
 perat. qd in euglio declaratur.
 ubi ihm filium dauid uocant q
 ab ipso curari postulant. Ut alit.
 Cum dicit filij dauid filij abrahā .
 ordo est pposterus s; uenecessario cō-
 mutatus. quia si pmiū posuisset
 abraham ⁊ postea dauid. ut ge-
 neratio tereret repetendus eet
 abraham. hoc modo. Ihū xpi filij
 abraham. filij dauid. filij abrahā.
 Abraham genuit ysaac. ysaac
 autē genuit iacob. iacob autē ge-
 nuit iudam ⁊ frēs ei. Abraham
 pncipiū narrationis est. ad quē
 fuit pncipiū pmissionis. Ismahel
 quide ⁊ esau frēs ysaac ⁊ iacob silē-
 tio pterit euglīsta. quia non re-
 manserunt in cultu unū dī. frēs

uero iude digne cōmemorantur.
 qm patarche fuerunt. Judas autē s
 genuit phares ⁊ zará de thamar. s
 In genealogia saluatoris n̄ iuste
 s; peccatōes femine nominantur.
 ad insinuandum uidelicet qm q
 de femina formā uiri uoluit assu-
 mē ut uiros ⁊ feminas saluaret.
 de peccatōibus dignat⁹ est nasci
 ut peccata deleteret. Nascitur autē
 dñs de iustis ⁊ peccatorib; iuxta qd
 moyset pcepit agnū imolandum
 sumi de grege ouū ⁊ caprarum.
 Phares autē genē estrom. estrom autē s
 genē aram. aram autē genē amina-
 s
 dab. aminadab autē genē naason. s
 Naason autē genuit salmon. sal- s
 mon autē genē booz de raab. Booz s
 autē genē obeh ex rutch. Quia dñs s
 nascit⁹ de rutch moabitide. impleta
 epphia q dic. Imitte agnū dñe dñā
 tore t̄re. de pet deserti. ⁊ d gentib⁹
 q dicūt pet q̄ idola colt ⁊ desertū q̄
 sine lege uiuunt. Obeh autē ge- s
 nuit iesse. Jesse autē genē dauid re- s
 gem. Natiuit euglīsta patrem da-
 uid uocare iesse quam isai. cū utri-
 usq; nominis eet. ut indicaret ī
 xpc ⁊ in maria illud impleri pphi-
 cum. Egrediet⁹ uirga de radice

1 esse. ⁊ filius de radice eius ascendet.
 Dauid regem dicit quia primus rex
 fuit de tribu iuda per quam ordo ge-
 2 nerationis decurrit. Dauid autem
 3 rex genuit salemonem ex ea que
 fuit urie. hoc est ex bethsabee. que
 non nominatur hic. quia plus pec-
 4 cavit ceteris hic nominatis. Cum
 enim esset uxor urie. miscuit se da-
 5 uid in adulterio. Salemon autem
 6 genuit roboam. roboam autem genuit
 7 abiam. Abia autem genuit asa. asa
 8 autem genuit iosaphat. iosaphat autem
 9 genuit iozabab. iozabab autem genuit ozias. In
 10 quarto regum uolumine legitur
 iozabab fuisse patrem ochozie. ⁊ ochozie
 11 patrem ioe. ⁊ ioe patrem
 amalie. ⁊ amalia patrem fuisse a-
 12 zarie qui appellatus est etiam ozias.
 Verum quia iozabab se miscuit generi
 13 impudenter iezabel ducens filiam eius
 collunt tres reges in medio. uel quod
 14 oppositum erat euangeliste ponere tres ces-
 15 sere sedecades. id est tres quatuor denarios
 16 numeros qui sunt quadraginta duo.
 17 Ozias autem genuit ioathan. ioathan
 18 autem genuit achaz. achaz autem genuit e-
 19 zechiam. ezechias autem genuit manassen.
 20 Manasses autem genuit ammon. ammon
 21 autem genuit iosiam. iosias autem genuit ie-

22 choniam ⁊ factus est in transmigratione
 23 nem babilonis. Transmigrationem
 uero babilonis dicit quod filii israel capti-
 uati fuerunt in babiloniam. ⁊ ante
 24 illam captiuitatem interfectus est iste
 iosias a pharaone nechao rege egyp-
 25 ti. Cum ergo dicit iosias genuit filios
 26 transmigrationem. uel in. pro ante
 27 ponit. uel ut quidam uolunt eos
 28 genuit. ut subauditur ituros in trans-
 29 migrationem. Require historiam
 30 am prope finem libri regum. Et pro
 31 transmigrationem babilonis. iechonias
 32 genuit salathiel. Si uoluerimus
 33 iechoniam istum in fine sede ces-
 34 se sedecades ponere. in sequenti non
 35 erunt. xiiii. Sciamus iechoniam
 36 prorem ipsum esse quem ⁊ ioachim. sed
 37 uero filium eius. Quorum propter
 38 ⁊ o. sequens per xiiii. n. scribitur. quod
 39 scriptorum uicio ⁊ longitudine tempo-
 40 rum apud grecos latinoseque confu-
 41 sum est. Quod apud nos dicitur k. est. c. a
 42 pud grecos. ⁊ quod apud nos. r. dicitur ch.
 43 apud illos. Expediti explanat hoc
 44 ieronimus in exordio danielis contra
 45 postirium. Ioachim inquit filius io-
 46 sie alio nomine appellatus est heli-
 47 acim cui successit in regnum filius
 48 eius ioachim. cognomine iechonias

Nemo igitur putet eundem in danieli
 principio esse ioacim: qui in eze-
 chielis exordio ioach in inscribitur.
 Iste enim extremam sillabam habet
 cum: ille chin. Et ob hoc in euglio
 scdm mathm una uidetur deesse gene-
 ratio. quia scda tesserescedecal in io-
 acim desinit filium iolie: et tertia
 incipit a ioachim filio ioacim:
 duo uero in libro de concordia eu-
 glistarum ut sermonem ad alle-
 goriam conuiteret: dicit eundem
 iechoniam bis esse hic numeratum.
 Salathiel autem genuit zorobabel: zo-
 robabel autem genuit abiud. Abiud autem
 genuit eliachim: eliachim autem genuit
 azor: azor autem genuit sadoch: sadoch autem ge-
 nuit eliachim. Elichim autem genuit
 eluid: eluid autem genuit eleazar. Elea-
 zar autem genuit mathan: mathan autem
 genuit iacob. Iacob autem genuit ioseph uir-
 tum marie: de qua natus est ihc qui
 uocatur xpc. Africanus de consonan-
 tia euglistarum. Nathan inquit et
 mathat diuisis temporibus de una
 uxorē esta nomine singulos filios
 pepererunt: quia mathan qui per sa-
 monem descendit uxorem eam prius
 accepit: et relicto filio iacob defun-
 ctus est: Post cuius obitum mathat

qui per nathan filium dauid genuit du-
 xit cum esset ex eadem tribu eandem
 estam accepit uxorem: et ex ea genuit
 filium nomine heli. Ergo iacob et
 heli fuerunt uterini fratres. Quorum
 iacob ex mandato legis accepit ux-
 orem fratris sui heli sine liberis defun-
 cti: et ex ea genuit ioseph. Itaque io-
 seph scdm legem dicitur filius heli: scdm
 naturam filius iacob. Ergo conue-
 niens dicit mattheus: iacob autem ge-
 nuit ioseph: et lucas: ut putabatur
 filius ioseph qui fuit heli: qui fuit ma-

Abraham autem fuit filius schat.
 thare. Qui fuit nachor: qui
 fuit seruch: qui fuit ragau: qui fu-
 it phaleg. Quis fuit heber: qui fuit sa-
 le. Quis fuit caman: qui fuit arfaxat.
 Beda super lucam. Nomen et generatio
 chaman iuxta hebraicam uerita-
 tem neque in genesi neque in uerbis
 dierum inuenitur: sed arfaxat selah
 sale filium nullo interposito genuisse
 prohibet. Sic enim habet. Porro ar-
 faxat uixit triginta annos: et ge-
 nuit sale. Itemque in paralipomeno.
 Arfaxat autem genuit sala: qui ge-
 nuit heber. Scito igitur beatum lucam
 hanc generationem de hys interpositum
 editione supersisse: ubi scriptum est

quod arfaxat centum xxxv. an-
 norum genuerit caman. et ipse
 caman cum centum xxx. fuerit an-
 norum genuerit sela. S; quid ho-
 rum uerum sit aut si utrumq; ue-
 rium esse possit. de nouit. Qui fu-
 it sem. qui fuit noe. qui fuit la-
 mech. qui fuit matulale. qui fuit
 enoch. Iste est enoch qui dilata
 morte translatus est in paradisu. Qui
 fuit iared. qui fuit malalehel.
 qui fuit caman. qui fuit enos.
 qui fuit seth. qui fuit adam. et
 omnes generatiōes ab abraham usq;
 ad dauid. generationes. xiiii. et
 a dauid usq; ad transmigratiōem babi-
 loni generatiōes. xiiii. et a transmigra-
 tione babiloni usq; ad x generatiōes
 xiiii. In prima quaterdena est abraham primus
 et dicitur ultimus. In secunda est primus salem non ie-
 chon et ultimus. In tertia iechonias fi-
 lius iechonie primus. et ihesus ultimus. qui
 uenit in mundum pro electis pa-
 tris et circumcisos. Nam electio in
 dauid. et circumcisio in abraham de-
 monstrat. Non mireris si lucas
 a christo usq; ad dauid plures succes-
 siones mattheus pauciores posuerit.
 hoc est unum. xl dual. aliter xxvii.

Patias enim personalis narravit u-
 nus quam aliter. et potuit fieri ut
 alii patres diuini uiuerent aliis. et
 carius generarent. Mattheus des-
 cendendo exprimit christum ad hanc
 mortalitatem descendisse. ut nos
 regeret. Lucas autem ascendendo ta-
 quam sacerdotem assignans. narrat
 generationes a baptismo christi pue-
 riens ad deum. cui mundati reconci-
 liamur. Et merito adoptionis origi-
 nem suscepit. quia per adoptionem
 efficiuntur filii dei. per carnalem uero gene-
 rationem. filii dei proprie nos filii homi-
 nis factus est. Quia proprie in genera-
 tionibus matthei significat susce-
 ptio nostrorum peccatorum a christo. in gene-
 rationibus luce abolitio. Et ideo ille
 ascendens narrat iste descendens.
 Quod enim dicit apostolus. misit deus
 filium suum in similitudine carnis pec-
 cati. peccatorum est susceptio. Quod
 autem addidit ut de peccato dignaret
 peccatum in carne. peccatorum est ex-
 piatio. Unde mattheus per salemonem
 descendit in cuius matre dauid pecca-
 uit. lucas uero per nathan ascendit
 per cuius nomen propheta dicit peccatum
 illi expiavit. Sciendum quia primogeni-
 tatis patres actu et nomine in car-

nationem xpi significant. et omnia
 ut ait ap[osto]l[us] in figura contingebat
 illis. Alibi itaq[ue] diaconus eoru[m] no-
 mina sic adaptat allegorie. Xp[istu]s pa-
 trarcharum in se gerens officium.
 in eorum int[er]p[re]tatione nominu[m] no-
 stram uoluit designare salutem. In
 abraham ille est pat[er] omniu[m] creden-
 tium. et omib[us] clamare libet et dice-
 abba pat[er]. In ysaac gaudiu[m] omniu[m]
 fideliu[m]. de quo cecinit ang[elus]. Ecce
 annuntio uobis gaudium magnu[m].
 quod erit omni populo. In iacob supplan-
 tator. quia ip[s]e subneruauit et con-
 trivit diabolu[m] uastatozem huma-
 ni generis. et uasa ei[us] distribuit. In
 iuda confessio. sicut ip[s]e dixit. Co-
 fiteor t[ibi] d[omi]ne. pat[er] celi et terre. In pha-
 r[is]e diuisio. quia ip[s]e segregat oues ab
 h[er]edib[us]. In zara orient[is] ad n[ost]ram salutem.
 sicut dictum est. T[er]rib[us] nom[en] d[omi]ni
 ouetur sol iusticie. In thamar pal-
 ma uictorie. sicut ip[s]e dicit. Con-
 fide. quia ego uici mundu[m]. In es-
 rom sagittas salutis dirigens. sicut
 dictum est. Sagitte potentis acu-
 te. In aram electus. de quo loquit[ur]
 pat[er]. Ecce puer i[st]is elect[us] que[m] elegi.
 posui sup[er] eum sp[iritu]m meu[m]. In amina-
 dab pop[ulus] spontaneus. qui sponte po-

luit animam p[ro] salute n[ost]ra ut nos ef-
 ficeret pop[ulu]m d[omi]no laudabilem. In naa-
 son augur id est p[ro]ph[eta] fortis qui dicit.
 Cu[m] uenerit filius hominis in maiesta-
 te sua. tunc sedebit in sede maiesta-
 tis sue. ut iudicet orbem in equita-
 te. In salmon sensibilis id est intel-
 lectualis. qui dixit iudeis. Quid co-
 gitatis in cordibus uestris. Qui p[re]terita
 p[re]sentia futura cognoscit. In booz
 robur uirtutis exprimit[ur]. sicut ait.
 Omnia traham ad me ip[s]um. In raab ia-
 titudo ecclesie designat[ur]. In obed serui-
 ens. quia non uenit ministrari s[ed]
 ministrare. sicut ap[osto]l[us] dicit. forma
 serui accipiens. In ruth. festinans
 ad salutem n[ost]ram. In iesse incendiū.
 quod ait. Ignem ueni mitte in ter-
 ram. et quid uolo nisi ut ardeat.
 Et ioh[ann]es dicit. Ip[s]e uos baptizabit
 in sp[iritu] sc[ilicet]o et igne. In dauid desiderabi-
 lis. quia dictu[m] est. Speciosus forma p[ro]
 filius hominu[m]. Item bellator fortis.
 dum diabolum deuicit et humiliat
 calumpniatozem n[ost]rum. In salemone
 pacificus. sicut ip[s]e dixit. Pacem meam
 do uobis. pacem relinquo uobis. It[em]
 ap[osto]l[us]. Ip[s]e est pax n[ost]ra. qui fecit utiq[ue]
 unu[m]. In uria. lyra mea d[omi]ni. In bethsa-
 bee. filius iuramenti. de quo dictu[m] est.

Jurauit dñs. et non penitebit eum.
In roboam. latitudo fidelis ppli. Un
ait. Multi ab oriente et occidente ue
nient. et recubent cum abraham
et ysaac et iacob in regno celorum. In
abia pat dñs. qui ait. Nolite uobis
patrem uocare sup terram. Unus e
enim pat ur. qui in celis est. In asa
attollens. de quo iohes. Ecce agnus
dñi. ecce qui tollit. p. m. In iofaphat
iuder. quia ipse iudicabit orbem t
re inequitate. Item. Pat non iu
dicat quequam. s. omne iudicium de
dit filio. In ioza excelsus. quia ipse
ascendit in celum. In ozia robustus
dñi. quia captiuam humani gene
ris captiuitatem libauit. et in alta
celorum deduxit. In ioatha pfectus.
sicut in euglio dicit. Nos enim decz
implere omne iusticiam. In achaz
apphensus. quia celum palmo pon
derauit. terram pugillo conclusit.
In ezechia fortitudo dñi. quia ait.
Confidite. quia ego uici mundum.
In manasse obliuolus iniquitatis
nr. sicut in ezechiel legitur. In
qua die conuersus fuerit peccator ab
iniquitate sua. omnes iniquitates ei
obliuioni tradentur. In ammon fide
lis. quia ait. Petite et dabit uobis.

Item paulus. ut misericors fieret.
et fidelis pontifex ad dñm. In iosia sap
dñi. quia quicumque inuocauerit no
m dñi saluus erit. In iechoua ppara
tio dñi qui ait. Si abiero. et ppara
uero uobis locum. In salathiel peti
cio mea dñs. sicut ipse ait. Pat scē. ser
ua eos quos dedisti mi in noie tuo. In
zorobabel magister peccatorum et publi
canorum. ut eos ab errore me sue re
uocaret. In abiud pat ml. qui dixit.
Ego et pat unum sumus. et qui est pater
omnium credentium et caput. In eliahi.
dñi resurrectio. qui ait. Qui credit
in me. non morietur in eternum. Et
ego resuscitabo eum. in nouissimo die.
In azor adiutor. qui ait. Non solus sum
quia pat est mecum. et ipse adiutor
omnium sperantium in se. In sadoch iustus
sicut scriptum est. ut sit ipse iustus
iustificans eos qui in fide abrahe se.
In achim frat ml. ut ait. Si quis
fecit uoluntatem patris mei qui in
celis est. ipse ml frat et soror et mat
est. In eliud dñs ml. hoc ex nra infir
mitate dixit ad patrem. Os dñi meū
ad te de luce uigilo. i. ad te resurgo.
In eleazar dñs ml adiutor et omnium
in se credentium pector. qui dixit.
Qui me misit pat. mecum est. In ma

tham donum: quia p ipm pat oia
 donavit. Et ipe ascendens in altu.
 dedit dona hominib;. In iacob supplā
 tator antiqui hostis. qui fidelibus
 dedit potestatem calcandi serpente
 z scorpiones. z sup omne uirtutem
 inimici. In ioseph auct^r z augmētū
 uite etne: ut ipe dicit. Ego ueni
 ut uitā habeant: z abundantius
 habeant. In scā ppetua uirgine
 maria de qua nat^r est stella maris.
 id ē lux hui mundi que illuminat
 omiem. h. v. i. h. m. Pital enim mā
 sionel ipe uenit in mundum: ut
 nos pital ueniens in terram etne
 pmissionis int^rduceret; Moralit^r
 quoq; int^rptationel nominū pat^r
 archarum nr̄m designant^r. In abra
 ham. ut patres simi multarum uir
 tutum. z hereditatis iure multipli
 cationem bonorū opum possideam^r.
 In ysaac gaudiū habeam^r: ut ap^rls
 ait. Gaudete in dño semp. iterum
 d. g. In iacob: ut supplantatores uir
 tiorum nr̄orum. z carnalia deside
 ria ac diaboli potestate uiuaci pe
 de calcemus. In iuda. ut pueniam^r
 faciem dñi in confessione: z confi
 team^r nomini ei. z laudem^r eū i scā
 sclorū. In phares. ut diuidam^r ab

impūl: actusq; nr̄os ab eorum soci
 etate secernam^r; In zara. ut lucifer
 oriatur in cordibus nr̄is. z sol iusti
 cie ubiq; splendeat in m̄tib; nr̄is.
 In thamar: ut cū palma uictorie
 pōpat diaboli. z concupiscentias mū
 di superem^r. In esrom sagitte simi sa
 lutis dñi. ut de nobis possit dici.
 Sagitte potentis acute. cū carbo
 nibus desolatoris. In aram. ut ele
 cti simi dñi z genus electum. regale
 sacerdotium xp̄i ex cello merito sim^r.
 In aminadab. ut spontane^r simi dñi
 ppls. in edificatione corporis sui. In
 naason. ut mundanis augurij gē
 tium derelictis. pmissis diuinis fide
 adhibeam^r. In salmon. ut sensibiles
 id ē intellectuales uirtutis di z facto
 res inueniam^r in eo. In booz. ut con
 fiteam^r dño. z uirilit^r agam^r in xp̄o
 triumphantes aereas potestates. In
 raab. ut latum mandatum dñi ob
 seruem^r. diligendo dñm z primū. In
 obed ut seruiam^r dño in leticia. p
 spm amoris z dilectionem scām. In
 rutch. ut festine m^r ingredi ad dñm.
 dum tempus habem^r. In iesse. ut in
 censum orationū nr̄arū in ara
 crucis offeram^r dño. dicente pro
 pha Dirigatur oratio mea sicut

r. v. c. t. In dauid. ut desiderabilem
inueniam^{us} dō nrō. fortel contra go-
liam spūalem. In salemone. ut quā-
tum in nobis est cū omīb; pacem
habeam^{us}. quia beati pacifici. quī
fili dī uoc. In uria. ut lux nrā dē
sit. In bechabee. ut iuramentum
seruem^{us}. In roboam. ut locum ca-
ritatis īplentes. in latitudine spū-
alium bonorum gaudeam^{us}. In abia.
ut fr̄s sum^{us} habentes dñm patrem.
et heredes sum^{us} dī. coheredes autē x̄i.
In asa. ut dirigam^{us} meditationē
nrām a uicij ad uirtutes. a tē-
nis ad celestia. In iosaphat. ut re-
cte iudicem^{us} omī psonē. In iozam.
ut q̄ sursum sunt queram^{us}. ut
supnum sapiam^{us} effectum in dño
sublimel. et nrām in celis conu-
sationem. In ozia. ut confortem^{ur}
in dño. et in potentia uirtutiles.
In ioatham. ut pfecta opa facia-
mus iuxta euglin. Etote pfecti.
sicut et pat^{er} nr̄ pfectus est. In a-
chaz. ut apphendam^{us} disciplinā
ne quā irascatur dñs. et amemus
uiam salutis nr̄e. que est xp̄s. q̄
dicit. ego ^{sum} uia et ueritas. In ezechia.
ut laudem^{us} fortitudinem dī pugnā-
tem p nobis. et ut ille confortet nōs

semp flagitem^{us}. In manasse. ut obli-
uosi sum^{us} iniuriarū nr̄arum. et p̄ce-
rita obliuiscetes. anteriora semp
attendam^{us}. In ammon. ut stēm^{us} in
fide. in qua possum^{us} tela ignea dia-
bolice fraudis extinguere. In iosia.
ut salutē dñi quā ille p̄stare nobis
dignatus est. tota uirtute et forti-
tudine consequam^{us}. In iechonia. ut
in aduentu dñi parati sum^{us}. uigilan-
tes et orantes ne incidam^{us} in tem-
ptationes. In salathiel. ut unam pe-
ticionem petam^{us} a dño. ut inhabi-
tem^{us} in domo dñi omīb; diebus uite
nr̄e. In zorobabel. ut sum^{us} magistri
ueritatis. phibentes magisterium
hereticorum cōfusionis. In abud.
ut nobis dē sit in patre. et nos illi
in filiis. In eliachī. ut resurgamus
a morte peccati. ut uiuam^{us} dō in
spū scō. In azor. ut adiuuante deo
inimicos nr̄e salutis uincam^{us}. In sa-
doch. ut iustificari meream^{us} ab eo
qui iustificat impiū. In achum.
ut fr̄es xp̄i matres et sorores sum^{us}.
in eo ut faciam^{us} ei uoluntatem.
In eluid. ut nullum habeam^{us} dñi
nisi dñm nr̄m ih̄m xp̄m. In eleazar.
ut confiteam^{us} salutē nrām in dño
ih̄u tantūm constare. dicentes ad

intonū nr̄m in nomine dñi. qui fec̄.
 c. 7. c̄. In mathan. ut domū sc̄i sp̄c
 accipientes. non sum̄ concupiscen-
 tes malorum sicut gentes. In iacob.
 ut rectores tenebrarum harū nr̄a
 fortitudine supplantent. In ioseph.
 ut deficiente exteriori homine in-
 terior augmēt̄ de die in diem. don̄
 sp̄ualit̄ formet̄ xp̄c in nobis. 2 per
 mariam id ē lūm̄ fidei diuina gr̄a
 ducam̄ ad ineffabilem d̄i om̄ipoten-
 tis uisionem. Huc usq; albiū In
 thara explorat xp̄c 2 pascit. quia
 nouit dñs qui sunt eius. 2 eos in
 loco pascue collocabit. In nachor.
 requieuit in sepulchro in spe luc̄
 immortalitatis. In seruch. fuit corri-
 gia p̄fecte nodata. quia nemo sci-
 uit ad plenū misterium incarna-
 tionis. In tagau. pastor bouū q̄ dat
 animā p̄ ouib;. In phaleg. diuidit
 sp̄uales a carnalibus. In heber. tū
 sūt de morte ad uitam. In sale. sol-
 uit inimicitias int̄ dñm 2 hominē.
 In caiman. possidet celum 2 terrā.
 2 om̄ia que in eis sunt. In artax-
 at. sanauit nos de plagis diaboli
 populantis nos. In sem. nom̄ bonū.
 quia creator 2 recreator pius 2 mi-
 sericors. In noe. requies et̄na tam

angul̄ quam hominibus. In lamech.
 humilis usq; ad infernum. unde
 illud. Mortuus tuus ero inferne. In
 matusalem. emissus ē dñs a morte
 resurgendo. In enoch. dedicauit
 templū quod sum̄ nos. In iarech. de-
 cendit de celis. 2 roborauit eccl̄iā;
 In malalehel laudauit dñm. uñ illd.
 Et ymno dicto. erierūt in montē
 oliuarum. In enos despat̄ ad quem
 duo discipuli euntel ad castellū ema-
 us. dixerūt. Nos aut̄ sp̄abam̄. quia
 ip̄e redēpturus eēt isrl̄. In sech posi-
 tio ut symeon ait. Ecce posit̄ est
 hic in ruinam. 2 resurrectionem
 multorum. In adam fuit terren̄.
 quia de uirgine uerū corpus assūp-

Xpi aut̄ ge^o u. Lu. Sic. Auc̄ iser-
 neratio sic erat. Prima ho- mone
 minis conditio est. quod adam de
 tra plasmat̄ est. Scda est q̄ femina
 de lac̄e uiri cata ē. Tercia ū qua
 nat̄ est homo ex uiro 2 femina.
 Xpi aut̄ generatio sic erat. ut
 sine uiro nasceretur de femina
 conceptus p̄ sp̄m sc̄m. Prima 2 scda
 generatio ruerūt. t̄ciam de ruina
 generauerūt. in quarta salutem
 inuenerunt. Cū esset desponsa-
 ta mat̄ eius maria ioseph. añ qm̄

09.1.

conuerent. inuenta est in utero habens
 Rab. de spiritu sancto. Antequam conuenirent.
 id est nuptiarum sollempnia celebraret.
 Oris. inuenta est in utero habens. primo ab
 angelis custodientibus eam. de hinc
 a ioseph sicut a uiro curioso circa
 sponsam suam. Englista de preteriti
 cul scribens. bene secundum tempus suum
 uocat ioseph uirum marie: et ma
 riam matrem ihesu. Constat enim
 quia tempore desponsationis nondum
 mater illa. nondum maritus ille e
 Ioseph autem uir eius cum **M**u. frat
 esset iustus et nollet eam traducere.
 uoluit occulte dimittere eam. Suspi
 cionem in ea habebat. quomodo
 iustus erat. Si non est suspicatus. cur
 eam dimittere uolebat. In iustum
 enim erat. ut immaculatam dimit
 tere uellet. Ideo ergo eam dimittere
 uolebat. quoniam magnum sacramentum
 in ea esse cognoscebat. Cui appri
 mare se se indignum estimabat.
 sicut et beatus petrus se domino humi
 lians ait. Recede a me domine. quoniam homo
 peccator sum. Et centurio. Non
 sum dignus. ut intres sub tectum
 meum. Et elisabeth ad mariam.
 Unum hoc in. ut ueniat mater domini
 ad. sub. me. ad me. Unum autem. Si solus notici

aliquem peccasse. et eum ius coram
 hominibus arguere. non est correc
 tor sed peccator. Noluisset ergo ioseph diuin
 gare mariam quoniam certa esset sus
 picio adulterii. sed uoluit prodesse pec
 canti. quod iusticie deputatum est.
 Hec autem eo cogitante. ecce angelus
 domini in somnis apparuit ei dicens.
 Ioseph fili dauid. noli timere acci
 pere mariam conjugem tuam. Tale est
 hoc. ac si dicat. Accipe et in conjugem
 mariam sponsam tuam. Appare
 angelus uigilanti assumendo uisibile
 corpus. dormienti uero in primordio ma
 gnationem. Ideo autem ioseph dicitur
 fili dauid. ut et maria quoque de domo
 dauid monstraretur. sic scriptum est.
 Nemo copuletur uxor. nisi de tribu
 dauid. Quod enim in ea natum est de
 spiritu sancto est. hoc est quod in ea con
 ceptum est. ex sancti spiritus operatione est.
 Hasci in ea. concipi est. nasci uero
 ab ea prode in lucem. Pariet autem
 filium et uocabitur nomen eius ihesus. spiritus
 enim saluum faciet populum suum a pec
 catis eorum. Et etymologiam nomen
 exponit. Ideo enim ihesus id est saluator
 dicitur. quia saluat. hoc autem totum
 factum est. ut adimpleret quod
 dictum a domino per prophetam dicentem.

99.

I

Ecce uirgo in utero habebit et pa-
 riet filium: et uocabunt nomen eius
 emmanuel: quod est interpretatum
 nobiscum deus. Quasi diceret. In na-
 tura nostra deus est: quia iste filius uir-
 ginis deus et homo est. hoc ipsum quod
 propheta dicit. ecce ammirantem est
 tantam mulierum magnitudinem. h
 autem totum quod uirgo propter in quo su-
 o desponsaretur. quod ioseph per angulum
 doceret. et cetera. ita facta sunt. ut
 tam per ista quam per illa que sequuntur
 propheta impleteret. Exurgens autem io-
 seph a somno: fecit sicut precepit ei
 angelus domini. Quisquis a deo monetur. sol-
 uat moral. surgat a somno. faciat
 quod iubet. Et accepit conjugem
 suam. et non cognoscebat illam. do-
 nec peperit filium suum primogeni-
 tum: et uocauit nomen eius iherusalem. Ioseph
 per uolens abicere
 cum iustus esset noluit eam pro-
 bare ac lege decerni. Nunc autem ne
 qua de partu eius ambiguitas existeret.
 ipse concepti christi ex spiritu sancto ce-
 lesti assumit. cum desponsatam in con-
 iugem recipiat. Accepit ergo eam ad
 nomen conjugis propter causas quas pre-
 diximus: et non cognoscebat eam ad-
 opus conjugale ob arcana que didi-

cerat. Non cognoscebat eam do-
 nec peperit. non quod postea co-
 gnouit. sed ponit donec per se. uel
 illud tempus remouet de quo ma-
 ior suspitio habet. sicut dauid qui
 dicit. donec ponam inimicos tuos.
 et cetera. Primogeniti sunt omnes qui
 primi uulnam aperuerunt: siue fratres eos alii
 qui. seu nulli sequantur. L 1.

Factum est autem in diebus illis.
 Erat edictum a cesare augu-
 sto: ut describeretur uniuersus orbis.
 Iuxta fidem hystoriarum tanta
 pace regnauit augustus annis du-
 odecim circa tempus dominice natiui-
 tatis: ut tam forissecis quam ci-
 uilibus bellis toto orbe sopitis: etiam
 ad litteram completum uideatur
 illud propheticum. Conflabunt gla-
 dios suos in uomeres: et lanceas
 suas in falces. Non tenabit gens
 contra gentem gladium. Paca-
 tissimo autem tempore congrue
 nascitur christus: quia deus erat in christo
 mundum reconcilians sibi. hec
 itaque pars quam fecit augustus:
 significabat pacem quam medi-
 ator noster facturus erat. et per se et per
 discipulos inter deum et homines. Opor-
 tunum quoque fuit ut tremenda ro-

.B.

.oy.

manu nominis umbra p̄terent^{8r}
 discipuli: quocūq; ad p̄dicandum
 t̄sirent. Nam sic a cesare erige
 batur p̄fessio census ab uniuerso or
 be: sic a xp̄o erigenda erat fidei
 p̄fessio in toto mundo. Unde illud.
 Euntel in mundum uniuersum.
 • B. p̄dicare eugl̄m om̄i creature: hec
 • descriptio p̄ma facta est a p̄sidente sy
 • rie cyrino. Vibant om̄s: ut p̄fite
 • rentur singuli in suam ciuitatē.
 hec descriptio p̄ma dicitur quan
 tum ad tempus cyrini: nam antea
 sepe des̄p̄te fuerunt pleriq; par
 tes teritarū. Cyrinus a cesare mi
 sus ius dare gentib;: et censor pa
 t̄moniorum futurus: syriā uenit.
 • O. Et quia iudea quasi unibilic^o toti
 t̄re est. census primo in medio
 t̄re erigit^r: ut inde postea usq;
 ad fines orbis requiratur. hic p̄
 • B. muum facta est iudea stipendia
 ria romanis. Impante augusto et
 p̄sidente cyrino ibant om̄s ad de
 s̄ptionem: ut singuli in suam ci
 uitate reūsi p̄fiterentur debi
 tum census. Sic ḡ nunc impan
 te xp̄o et p̄mia pollicente p̄ docto
 res ecclie p̄sides. censū iusticie p̄fi
 team̄. iugum ei quod leue est sube

amus. et inuenienti requiem anima
 bus nr̄is. Cesari soluebatur denari^o
 qui decem uniuersos habebat. qui etiā
 nomine cesaris titulabatur: et uos
 offeriam^o regi nr̄o decalogum legi
 in quo uultum regis nr̄i id ē agni
 tionem uoluntatis ei inueniemus.
 Ascendit autē et ioseph a galilea de
 ciuitate nazareth in iudeam ciui
 tatem dauid que uocatur bethleē
 eo quod eēt de domo et familia dauid
 ut p̄fiteret^r cū maria desponsata
 sibi urore pregnante. Ahbi concepi
 alibi nasci uoluit dñs: ut insidias
 herodis furorem facili euadere.
 Nascituro dño describit^r mundos.
 quia ille apparebat in carne que
 lectos ascribet in eternitate. Con
 tra de reprobis. Deleant^r de libro in
 uentum: et cū iustis n̄ scribantur.
 Factum ē autē cum essent ibi u.
 • u. impleti sunt dies ut pareret.
 • et peperit filiū suū primogenitum
 Bene cum p̄p̄t iudicium st̄maris
 regis. cū p̄p̄t nominis sacram̄tū.
 dñs in bethleem nascit^r. Bethleē
 nāq; dom^o panis iur̄ p̄tatur: et
 panis uiuus qui de celo descendit
 apparet in carne electorum men
 tes interna reficiens sacietate.

36 37
Cotidie dñs in nazareth concipi-
tur. in bethleem nascit̃. cū qui-
libet fidelis uerbi flore suscepto. do-
minum se et̃nū panis efficit. Cotidi-
e in animo credentium quasi in
utero uirginali p̃ fidem concipitur.
p̃ baptisma gignitur. Cotidie ec-
clia quasi dī genitrix comitat̃ su-
um doctorem ut maria ioseph. de
ruina mūdane conuersionis qđ
galilea sonat. ascendens in ciuita-
tatem iuda id ē confessionis et lau-
dis. et̃noq; regi p̃solut censum de-
uotionis. Que ecclia in exemplū
beate marie alij ē quasi desponsata.
s; ab alio fecundata. dum iungitur
pontifici p̃posito s. s; cumulat̃
uirtute ip̃e sc̃i. Unde bene ioseph
auct̃r interpretatur. indicans nul-
lualere instantiam loquentis ma-
gistri. sine augm̃to iuuamini sup-
er. Et pannis eum inuoluit. et re-
clinavit eum in p̃sepio. quia non
erat ei loc̃ in diuorsio. Qui mun-
dum uario uestit̃ ornatu. uilibus
induit̃. ut stolam immortalitatis
recip̃ent̃. Manū pedesq; eunus astu-
guntur. ut manū nr̃e ad bene op-
andum. pedes nr̃i in uiam pacis
dirigantur. In p̃sepio reclinatur.

ut fideles om̃s sc̃a uidelicet anima-
lia carnis sue frum̃to reficeret.
qui panis ang̃lorum. In angusto
p̃sepio continet̃. ut nos p̃ celestis
regni gaudia dilaret. Non in do-
mo parentū nat̃ est dñs. ut of-
tenderet quia p̃ humanitatē as-
sūptam quasi in alieno nascebatur.
non scđm potestātē s; scđm naturā
humanitatis. Nam de potestate
eius scriptū ē. In p̃p̃a uenit. Et quia
om̃is caro fenum. factus homo
s; fenū nr̃m uertit in frum̃tum.
de seip̃o dicens. Nisi granum fru-
m̃ti cadens in terram mortuū fue-
rit. i. s. m. Unde et nat̃ in p̃sepio re-
clinatur. Ioh̃s crisostom̃. Recli-
nauit puerum mat̃. ioseph aut̃
non audebat attingere. quem
sciebat de se non eē generatum.
Quicūq; ei paup̃ accipe consola-
tionem; Ioseph et maria mat̃ dñi
non habent seruulū non ancillā.
non iuũtum. ipsi sunt dñi et fa-
muli. Non audeat paup̃tal̃ cum
da int̃ diuites accedere. in diuer-
sorium uadunt. nascitur in sta-
bulo qui de stercore inopem leuat.
In stercore iob sedebat. et postea
coronatus est. **Liii. vi**

Et pastores erant in regione ea-
dem uigilantes et custodien-
tes uigilias noctis supra gregem
suum; Et ecce angelus domini stetit
iuxta illos: et claritas dei circumful-
sit illos. Nato domino pastores uig-
ilant gregemque suum custodiunt:
ut ostendatur ad eum tempus quod
ipse olim promiserat dicens. Ecce ego
ipse requiram oues meas et uisitabo
eas: sicut uisitat pastor gregem
suum. Per gregem populus. per noctem
scilicet: per pastores significantur sacer-
dotes animarum; per uigiliam cura promulgetur.
Angelus cum tanto lumine apparetur.
quod in tota testamenti ueteris serie
non inuenitur. multumque promouit quod
apostolus aperte per ea dicit. Nox precessit.
Dies autem appropinquauit; Et ti-
muerunt timore magno. Et dicit
illis angelus. Nolite timere. Ecce
enim euangelizo uobis gaudium ma-
gnum quod erit omni populo. Quia
natus est uobis hodie saluator qui
est christus dominus in ciuitate dauid. Omni
populo fidelium de cunctis diuersitati-
bus gentium congregando: eternum
gaudium nunciatur. Cum nox
esset non ait angelus hac nocte sed
hodie: quia gaudium magnum nun-

ciabat. Ubi autem tristitia geruntur:
noctis initio solet fieri: ut ibi Scan-
dalum hac nocte paciemini. Et
hoc uobis signum. Inuenietis in-
fantem paupulum inuolutum: et po-
situm in presepio. Signum salutis
est fidelibus humilitas: que est op-
posita superbie per quam mori. Et lu-
bito facta est cum angelo multitu-
do militie celestis laudantium deum
et dicentium. Quia in altissimus deo et
in terra par hominibus bone uo-
luntatis. Uno euangelizante angelo
multitudo in consonam laudem per-
rumpit: et officium suum deo impendit
et nos instituent: ut quotiens sa-
ctam eruditionem ex fratre ore au-
dimus. deo laudes corde. ore opere red-
damus. Bene militie celestis dictum
est: quia illi militabant qui contra
malignos spiritus ad tutelam nostram an-
golorum ordinabat exercitus. Quia
uero deus et homo natus est: hominibus
par et deo gloria canitur: qui ab angelis
per nostram redemptionem glorificatur.
Et quia neque iudei neque gentes
pacem habent: non est enim per
impium dicit dominus: ideo determinate
dicitur hominibus bone uoluntatis:
qui scilicet natum christum suscipi-

unt. Quia peccando extraneus era-
 mul a dō: extraneos nos angli depu-
 tabant. S; quia recognouim⁹ re-
 gem nr̄m. angli recognouerunt
 nos ciues suos: ⁊ timet angli ad
 eam ab humana natura quam in
 suo rege considerat. Hinc loth ⁊
 iosue non phibiti sunt adorare an-
 glos: iohes ū phibitus est in apoca-
 lypsi. Uid inquit ne feceris: conser-
 uis enim tuus sum ⁊ fr̄m tuorum.
 Et factum ē ut discerunt ab eis
 angli in celum: pastores loqueban-
 tur ad inuicem. Transeam⁹ usq; bech-
 leem: ⁊ uideam⁹ hoc uerbum quod
 factum est quod fecit dñs ⁊ osten-
 dit nobis. Non dixerunt uideam⁹
 puerum s; uerbum: ac si dicerent.
 Verbu⁹ erat in principio ⁊ factum
 est caro: quod dñs id est pat⁹ ⁊ ip-
 sum uerbum ⁊ sp̄s sc̄s fecit. id ē
 incarnari constituit: ⁊ sic factū
 ostendit. quod inditate uidi ū po-
 terat. Et uenerunt festinan-
 tes ⁊ inuenerunt mariam ⁊ io-
 seph: ⁊ infantē positum in p̄sepio.
 Uidentes autē. cognouerunt de u-
 bo quod dictum erat illis de pue-
 ro hoc. Non nulli querentes xp̄m
 non inueniunt: quia desidiose

querunt. Pastores autē inueniunt:
 quia fide non ficta cucurrerunt.
 Sic ecclie pastores immo quilibet
 fideles celesti doctrina erecti quasi
 portas bethleem subeuntes repiunt
 catholicam eccliam quasi mariam
 ⁊ cetum doctorum quasi ioseph:
 atq; humilem mediatoris aduen-
 tum sc̄pture paginis insertum q̄si
 in p̄sepio. Uidentes puerum cogno-
 uerunt de uerbo quod dictum erat.
 et nos p̄ fidem incarnationis uery-
 em⁹ ad gl̄am uerbi contuendam. No-
 tandum q̄ ip̄e res digne relatu atq; .O.
 dictu. int̄dum uerba nominant.
 Uñ in ysaiā. Non fuit uerbum. id
 est res nomine digna. quod non of-
 tendet ezechias chaldeis. Similit̄
 dicunt hic pastores. Uideam⁹ hoc
 uerbum quod factum est: id est
 istam rem uerbo narrationis dig-
 nam quam fecit ip̄e dñs excellen-
 tissimam ⁊ significauit nobis p̄ an-
 glos. Ubi ū dicit⁹ cognouerunt
 de uerbo quod dictum erat: acci-
 pe uerbum p̄ locutione. Et om̄s
 qui audierunt mirati sunt: ⁊ de
 his que dicta erant a pastoribus
 ad ip̄os. Mirant⁹ ⁊ de misterio in-
 carnationis. ⁊ de pastorum accet .B.

tatione tanta qui ficare audita
ne scirent. s; simplici facundia
uera pdicarent. Sic dñs non retho
res s; piscatores: ad euanglizandū desti
nauit. Sic 2 in ueti testamento
sue dispensationis nuntios pastores
ordinauit: ideo non est parui pen
s denda pastoreū attestatio. Maria
s aut conseruabat omnia uerba hec.
s conferens in corde suo. Maria pō
miū ore pudica qm corpe: tacita cō
fert ea que uiderat circa se acta.
2 que legerat in scripturis agenda.
legerat in ysaiā. ecce uirgo conce
priet 2 pariet filiū; legerat. bos cog
nouit possessorem suum: 2 asinū. p.
d. s. Videbat in p̄lepi dī filiū. suum
filium unū filiū uagientem. Vide
bat se de stirpe dauid ortā. in na
zareth de spū ^{scō} concepisse. in bechle
em peperisse. quorum omniū te
stimonia in p̄ph̄is legerat. Com
pat ḡ uerba p̄ph̄arū factis: 2 in
omnibus habet argumta fidi. Si
maria a pastoribus didicit: disca
s mus 2 nos a sacerdotib;. Et re
s uersi sunt pastores glificantes
s 2 laudantes dñm in omnib; que au
s dietant 2 uiderant sic dictum
s est ad illos. De his que audierat

ab anglis laudabant dñm: 2 de his
que uiderant in bechleem glifica
bant eum. S; 2 magistri spūaliū
gregū in fidelium castra lustrant
p̄bitatis exempla querendo. in ad pa
storale officiū redeunt docendo. **vi**
Et postq̄m consummati sūt dies oc
s to ut circūcideret puer: uo
s catum est nomē ei ihc; Quod uoca
s tum ē ab anglo. p̄sc̄m in utero
concepit. Rit̄ circūcisionis ab a
braham sumpsit exordium: qm 2
nomini amplificationem accepit.
Ad cui imitationem nomē ip̄oneba
tur pueris: in die circūcisionis
rum. Sic etiam factū est ip̄i ih̄u.
Bene aut̄ octaua die circūcidi
tur: ut 2 eius resurrectio octaua
die celebranda. 2 nr̄a figuraretur
octaua etate futura. Septem enim
sunt etates in quib; p̄ dño labora
tur: septima est animarū usq;
ad tempus resurrectionis: octa
ua est resurrectio qm gl̄a p̄fecte
circūcisionis choruscabit. 2 totū
homo uisioni conditoris inheret.
Nunc aut̄ uidens mulierem ad
concupiscendum eam: in circūci
B. sum usum habet. In circūcisiōe
aut̄ ib; quibus ueritas dicit. Q̄

ex deo est: uerba dī audit; p̄p̄tea uō
 non audit: quia ex dō non est.
 In circūcisi sunt lingua et manib;
 quorum os locutū est uanitatē. et
 dextera eorum dextera iniquitatē. In
 circūcisi sunt gustu. quos p̄pha
 redarguit dicens. Ne qui potentes
 estis ad bibendum uinum. et uiri
 fortes ad miscendam ebrietatem.
 In circūcisi sunt olfactu et tactu.
 qui uariis odoribus delibuti sequun
 tur amplexus meretricis. cinamomo
 cubile suū aspergentis. In circūcisi
 sunt gressibus. de quib; psalmista
 cōmemorat. Conticio et infelicitas
 in uis eorum. et. v. p. n. c. Porro
 qui in similitudine carnis peccati
 uenerat. remediū quo caro peccati
 mundabatur non respuit. s; circū
 cisi est. factus sub lege ut eam
 uisitam eē p̄baret. et eos qui sub le
 ge erant redimeret. Nota quod
 idem auxilium curationis in lege
 circūcisiō cont̄ peccati origina
 lis uulū p̄stitit quod nunc bap
 tismi tempore gr̄e confert. n̄ qd
 introitū in regnū n̄dum patebat
 circūcisiō. ut in baptizatis. At ū
 non solū bap̄tismi hoc facit. s; etiā
 passionis aduinctio q̄ si circūcisiō

addita eēt. et similit̄ ibi fieret.
 Quod aut̄ in tali m̄bro fiebat
 causa est. ne aliud m̄brum aut
 debile fieret. aut turpe quod
 publice uideretur. et ut xp̄c p̄
 castitatem significaretur uen
 turus. Ideo quoq; in carne p̄pu
 ty fiebat circūcisiō. quia in par
 te illa magis dñatur concupiscen
 tia. p̄ quam originale peccatum
 p̄p̄atur. Ubi ḡ uia peccati ē. ibi
 apte signabatur peccati remedi
 um. et significatur p̄ circūcisiō
 nem carnis circūcisiō m̄tis. qua
 mundatur anima a uicis. Tres
 itaq; constat eē circūcisiōnes.
 Una est sacram̄tum. due ū sunt
 res illi sacram̄ti. uidelicet circūci
 sio a peccato que cōdie est in ani
 ma. et circūcisiō a peccato et ab
 omni^{pena} peccati que in resurrec
 tione erit in anima et in corpe.
 Petrus aut̄ cultris circūcidit
 iosue uicturos terrā p̄missionis.
 quia pet̄ erat xp̄c qui tollit pec
 cata mundi. Et postquam im
 pleti sunt dies purgationis ma
 rie scdm̄ legem moȳsi. tulerunt
 illum in iherlm̄. ut sisterent e
 um dño. Dixit moȳses. Mulier

si suscepto semine peperit masculinū
imunda erit. vñ diebus. ⁊ die octa
ua circūcidet infantulū. ipā ū
triginta t̄b; dieb; in sanguine. Nō
dixit. om̄is mulier parient. s; q̄
suscepto semine peperit. ad distin
ctionem illi que uirgo concepit
⁊ peperit. Non ḡ mat̄ sicut nec
filius indigebat purgari hostiis.
s; ut nos solueremur a timore legis
facti sunt sub lege. Decretū q̄q;
legis erat paruulū a t̄cesimo t̄cio
die circūcisionis ad templum de
ferri dariq; hostiā p̄ eo. primoge
nitū aut̄ masculinū sc̄m dño fie
ri. In quo insinuat̄ neminē nisi
uicis circūcisiū dñicū dignū
ēē conspectibus. ut ait psalmista.
Non habitabit iuxta te malignū.
neq; .p̄. i. a. o. t. Ut susterent eum
dño. id ē offerrent ⁊ consecrarent.
Sicut scriptū est in lege dñi. q̄a
om̄e masculinū adapiens uulnam.
sc̄m dño uocabit̄. Precepit lex ⁊ ho
minis ⁊ pecoris om̄e primogenitū
masculinū seruis dño sc̄ficari ⁊ sacer
dotis ēē. ita ut sacerdos p̄ hominis
primogenito p̄cium acciperet. ⁊ ani
mal imundum redimī faceret. mū
da ū s̄o offerret. Siclus argenti q̄n

q; redimebatur primogenitum: ⁊
siclus uiginti obolos habet. Notan
dum tam̄ q̄ paruuli de t̄bu leui nō
redimebant̄. s; in m̄sterium domū
p̄petuo tenebant̄. Illa om̄ia primoge
nita significabant xp̄m qui unige
nit̄ dī. dignat̄ est fieri primogenit̄
om̄is creature qui singularit̄ sc̄s
est dño. quia peccatum non fecit.
nec est inuent̄ dolus in ore ei; Mo
ralit̄ etiam primogenita significant
bona incia n̄re actionis quasi i cre
de genita ⁊ dñi gr̄e deputanda. Ma
le aut̄ gesta redimere fructibus pe
nitentie iubem̄. Adapiens uulnam
consuetā locutio ē. non quod dñs
sacri uentris hospiciū egressus
de uirginasse credendus sit iuxta
hereticos. Iustice designat̄ quado
mū apuit uirginis ecclie secretū
genitale ad generandos sibi p̄p̄os p̄
aqua sc̄licet ⁊ sp̄m sc̄m. Et ut da
rent hostiam sc̄dm quod dictum ē
in lege dñi. parturiturum aut̄ duos
p̄p̄os colūbarū. Dictū est in lege
ut p̄ infante masculo die quadragē
mo natiuitatis p̄ femina octogēmo
agū antuculus immaculat̄ in holo
caustum offerret̄. ⁊ turtur sine pul
lus columbū p̄ peccato. Qui autem

non posset offerre agnum p paupra
 te offerret duos turtures ul duos co
 lube pullos: unū in holocaustum ⁊
 alterum p peccato. Hanc hostiam
 paupum uoluit dñs dari p se. pauper
 factus p nobis ut diuitem nos faceret
 hic in fide. heredes regni in celo. Mora
 lū autē siue quis fortia opa q̄ masculi
 nomine siue infirma que femine
 uocabulo distinguntē creauerit: ut
 hec dño ualeant consecrari. ouē inno
 centie offerat. ⁊ turturem siue colū
 bam designantel gemitū cōpunctio
 nis ⁊ lacrimas humilium. sicut he
 uolucres p cantu habent gemitum.
 lacrimis quippe etiam in bonis in
 digem: quia quo fine glūmandi sim
 nescim. Sunt autē duo genera cō
 punctionis. dū malorum recolente
 supplicia timem: ⁊ dum desiderio
 celestium ardentel de dilatione gemi
 mus. Unde duo pully offerri iuben
 tur. Unus in holocaustum qñdo a
 more celestium inflamam: alt̄ pro
 peccato dū de malis ppetratil gemi
 mus. Colūba que in grege conūsa
 tur actiua. turtur soliuagus grem
 platiuam uitam significat. que pau
 corum est. Et quia utraq; hostia
 accepta est dō. consilte utraq; auis

est oblata p dño. Qui clauso ostio pa
 trem orat in abscondito. turturem
 offert. qui cōparel opul querit. colū
 bam ad altare portat. Ihe pmo circū
 ciditur. ⁊ post int̄positis diebus cū
 hostiū iherlm defertur: quia p̄ul car
 nis corruptionem resurgendo calca
 uit. ⁊ int̄positis diebus cū carne qm
 hostiam fecerat. supnam ciuitatem
 ascendit. Nos etiam p̄ul in baptismo
 circūcidim a peccatū. ⁊ p̄ficiēte ḡ
 cia ad altare ingrediē consecrandi
 hostia corpil ⁊ sanguinis dñi. Omis
 etiam ecclia in fine mundi primo
 in resurrectione labem t̄rene corrup
 tionis exuet. ac deinceps in celestem
 iherlm t̄nsferet. uictimil bonorum
 opum dño cōmendata. Et ecce hō
 erat in iherlm cui nom̄ symeon. ⁊
 homo iste iust ⁊ timoratus. expec
 tans consolationem isrl. Et h̄c sc̄s
 erat in eo. Iustus erat ⁊ timoratus.
 q̄ difficile iusticia sine timore custo
 ditur. Non dico timorem seruile qm
 carital foral mittit: s; timorem dñi
 sc̄m qui p̄manet in sc̄lm sc̄li quo ni
 stul q̄nto plus dñm diligit. tanto sol
 lert̄ offendere cauet. Et respon
 sum accepit a spū sc̄o. non usurū
 se mortem nisi p̄ul uideret xp̄m dñm.

.B. in
omel.

.B.

Et uenit in spū in templum. Uide-
 dere mortem experiri et sentire eam
 significat. Felix mortem uidebit.
 qui xp̄m dñi oculis cordis p̄us uide
 fatagit conuſando in celeſti iherlm̄.
 et ſuſpirando cum psalmiſta dicente.
 Unam petij a dño hanc. r. u. i. id. d.
 Et cū inducerent puerū ih̄m pa-
 rentes eſ ut facerent ſc̄dm conſue-
 tudinem legis pro eo. et ip̄e accepit
 eum in ulnas ſuas. Eadem gr̄a qua
 uenturum p̄nouerat. uenientē
 cognouit. Qui celo terraq; n̄ capi-
 tur. grandēus hominis ulnis gēſta-
 tur. Tropice accepit ueteranus i-
 fantem. ut doceret nos exuere ue-
 terem hominem cū actib; ſuis. et
 induere nouū in iuſticia et ſc̄itate
 opum que p̄ ulnas ſignificantur.
 Accepit ſenior mundus innocentiam
 xp̄iane infantie. ut renouet̄
 ſicut aquila. Et benedixit dñm et
 dixit. Nunc dimittis ſeruū tuū
 d. s. v. t. i. p. Sciebat quam beati
 oculi qui xp̄m eſſent uisuri. et ido
 donec illum uideret nolebat mor-
 te diſſolui. Moys autē ut uidit op-
 tavit ſolu a corpe. et in ſinu abra-
 he pacem habē. Quia uiderunt
 oculi mei ſalutare tuū. Q. p. a. f.

o. p. Quem p̄modum omnibus queren-
 dum dilectione. et conſpiciendum fide
 p̄paraſti iam carnis et n̄c̄i oculis ſal-
 uatorem contemploz. Beati qui uide-
 quod ſymeon uidit. beati qui n̄ ui-
 derunt et crediderunt. Lum̄ ad re-
 uelationem gent̄. et g. p. t. i. Salu-
 care dico lum̄ ad reuelationem. id ē
 ut reuelet̄ cecis oculis gentium
 nulla ſpe dñici aduentus erectoz.
 et ut iſrl̄ gletur excipiens ſuū pro-
 miſſum et deſideratum. Bene reue-
 latio gentium iſrl̄i gl̄e p̄feret̄. q̄
 cum plenitudo gentium int̄ierit.
 tunc iſrl̄ ſaluus fiet. Un̄ in psalm̄.
 In conſpectu gentiū reuelauit iu-
 ſticiā ſuam. recordat̄ mie domus
 iſrl̄. Qui uult dimitti in pace ui-
 uat in iherlm̄ conuſationem
 habens in celeſtib; ueniat in tem-
 plum. id ē aptet̄ exemplo illorum
 in quib; d̄i habitat. Expectet dñm
 accipiat in manibus ūbum d̄i. bra-
 chij fidei ſpej et caritatis amplecti-
 tur. tunc dimittet̄ ut n̄ uideat
 mortem quia uiderit uitam. Et
 erat pat̄ eſ et mat̄ admirantes. ſq;
 hiſ que dicebant̄ de illo. Et bene-
 dixit illis ſymeon; Joſeph quia nu-
 tricij erat et marie famam conſer-

uabat. scdm opinionem uulgi pat
 saluatoris appellat. Et dixit ad
 mariam matrem ej. Ecce positus e
 hic in ruinam et in resurrectione
 multorum in isrl. et in signum cui
 cont'dicetur In ruinam multorum
 positus est dñs. quia ipse est lapis
 offensionis. et petra scandali. id est
 rume his qui offendunt uerbo n̄
 credunt. De quibus ipse dicit. Si
 n̄ uenissem et locut' es non fuisset
 peccatum non haberent. In resur
 rectionem aut' eoz posit' est. qui
 credentes in eum resurrexer' a pec
 catis p' eum. In suis quoq; pdicatio
 nibus posit' est in ruinam et resur
 rectionem. ut ait ap'ls. Xpi boni
 odor sum' do. in his qui salui fiunt
 et in his qui pereunt. Bono enī odo
 re alij saluant' alij pereunt. Sig
 num cui cont'dicet'. fidem dñice
 crucis accipe. de qua iudei ad pau
 lum dixerunt. De secta hac notū
 est nobis. quod ubiq; ei cont'dicet'.
 Et tuam ipsi animā p'tūsibit
 gladi. id est dolor dñice passionis.
 quia non potuit uidē filium cru
 cifigi sine affectu mat'ny doloris do
 loris. et si speraret resurrecturum.
 usq; ad finem scilicet animā ecclie gla

dius tribulationis p'transiit. cum
 signo fidei ab impijs cont'dicet'. cū
 multos ruere uidet. Aliē. Positus
 est dñs in ruinam uiciorum. et in
 resurrectionem uirtutū. nec fit
 resurrectio nisi ruina p'cedat. Oīa
 que de xpo narrant'. quod natus
 de uirgine. quod resurgit. quod
 clausis ianuis intrat. omnia in qm
 signum sē cui cont'dicet' ab fide
 libus. Tuam ipsius animā p'tū
 sibi gladius. qui est uerbū dī. re
 uelans t' misteria. Positus est do
 minus in ruinam et in resurrectione.
 unde sequit'. Ut reuelent' ermul
 cis cordib; cogitationes. Ante erat
 incertū qui iudeozū xpm recipent.
 qui respuerunt. s; audita natiui
 tate reuelantur cogitationes. cū
 herodes et sui turbantur. Postea
 u doctrina ei et uirtute diffama
 ta alij eum quasi magistrū ueri
 tatis habuerunt. alij ab eo quasi
 a seductore recesserunt. Et erat
 anna pphetissa filia phanuel de
 tribu aser. hec pcesserat in diebus
 mutis. et uixerat cum uiro suo
 annis septem. a uirginitate sua.
 Et hec uidua usq; ad annos octo
 ginta iiii. que non discedebat de

OR.

Doj.

B.

a

templo ieiunijs et obsecrationibus
seruens nocte ac die. Iuxta histo-
riam anna et deuote conuolationis.
et uenerande etatis digna describi-
tur. que dno testimoniu phibeat.
Iustice aut significat ecclesiam
que in presentia quasi sponsi dnuq; sui
morte uiduata est. Septies xii.
lxxxiiii. faciunt: et vlti pntent
ad cursum seli quod diebus septem
uoluit. duodecim u ad pfectionem
aplice doctrine. Quis qst q totum
uite tempus aplice mancipat i-
stituit. qsi octoginta quatuor an-
nis. celestis templi limina serua-
re et dnu pntolari aduentu laudat.
du a dno pegrinat. Septem an-
ni quib; anna cum uiro suo uir-
it. significat pfectionem illius
temporis quo a dno in carne con-
uersante docet ecclesia. Qui anni
postea p xii. multiplicant ppter
aplicam doctnam deinde regente
ecclesiam. Et hec ipsa hora supue-
niens confitebat dno. et loquebat
de illo omib; qui expectabant redem-
tionem iherlm. Ipsa hora q syme-
on accepit puerum. supueniens
anna confitebat id e laudabat dnu.
et omibus fidelibus qui iugo herodi

alienigene grauati liberationem
expectabant. pmittebat paduen-
tum xpi in primo redemptionem fi-
eri. Non solum angli s; et omis seris
et etas testimoniu nato reddit pue-
ro. et sicut ab omium scolorum fideli-
bus psagiebat ita ueniens omium
scorum laude pdicatur. Quod syme-
on et anna pucti ihm excipiunt et
laudant: significat fidelem synago-
gam que p longam expectationem
pmissionu non fide ficta eum recep-
unt qui pnuntiabatur. Et ut pnt
cerunt omia scdm legem dnu. reu-
si s; in galileam in ciuitatem sua
Cum g nat **O** mni. Nazareth.
esset ihs in bechleem iude in
diebus herodis regis: ecce magi ab eu-
ente uenerunt ierosolimam dicentes:
Ubi est qui natus e rex iudeorum.
Tempus quoq; herodis. draco attesta-
tur aduentu. Predictum naq; fue-
rat quia non deficiet pnceps ex iuda-
neq; dur de femorib; eius: donec ue-
niat qui mittend est. Ex quo pa-
tres de egypto erierut sue gentili-
cibus usq; ad samuelem ppham reg-
bantur. deinde regibus usq; ad tms
migrationem babilonie. Post redi-
tum u de babilonie. p pontifices reru

summa gerebatur usq; ad hircanum regem simul et pontificem: quo im-
 empto fraude ab herode cui patrem
 ipse de ignobili advena hoc est genti
 adunee sublimauerat iudee regnu
 ipse herodi iussu cesaris augusti tra-
 ditur gubernandum: cui tagesimo p-
 mo anno qui mittendus erat adue-
 nit. In bechleem iude dicitur: qd est
 alia bechleem in galilea. Magi ab
 oriente uenerunt: id est a partib
 que sunt uersus orientem. Erant
 enim de tra psaru et chaldeorum u-
 bi est saba fluminal un sabea regio
 uocatur. Vidim enim stellam es
 in oriente: et uenimus adorare eum.
 Ad confusionem iudeorum dictum
 est uidim eni stellam es: ut natiui-
 tatem xpi agentibus discerent;
 Successores balaam fuerunt ma-
 gi: qui stellam nouerunt uaticinio
 ei. Ille stellam uidit in spu: isti ui-
 derunt oculis et crediderunt. Vtiq;
 non adorassent: si paruulu tantu
 m credidisset. Angls apparuit pa-
 storibus nato dno: magis stella: qd
 iudeis caqm ratione utentib; cre-
 atura rationalis pdicare debuit.
 et gentibus qsi ratione carentibus
 signa danda erant. Et dignu fuit

ut iam loquente dno apli gentib;
 pdicarent: et necdu eo loquente e-
 lemna pdicarent. Magi appellati
 sunt reges orientales: ul quia de stir-
 pe balaam fuerunt qui multum
 sciunt de incantationibus: ul quia
 fefellerunt herodem p aliam uiam
 reuisi in patia; Magi etiam dicunt
 qui ul p stellas ul p auel seu p qlibet
 alia signa putant aliq cognoscere.
 Audiens aut rex turbat est: et ois
 ierosolima cu illo; Rege celi nato
 rex tre turbat: quia trena altitu-
 do confunditur: cum celestis altitu-
 do aperit. Turbat ierosolima fauel
 herodi que timebat: iuxta illud sa-
 lemonis. Rex inult: ois minist-
 habet impiol. Et congregans os
 pncipes sacerdotum: et scribas ppli.
 sciscitabat ab eis ubi xpc nascere-
 tur. **v. A lxxxiij.**

Et illi dixerunt ei. In bechleem
 iude. Sic enim scriptu e per
 ppham. Et tu bechleem tra iuda
 nequaq; minima es in pncipibus iu-
 da. Ex te enim eriet dux: qui regat
 pplm meu isrl. Bechleem uiculus qde
 minim est: s; nequaq; minima est
 in pncipibus id e in excellentia dig-
 nitatis pncipum iuda. In ea enim

o a

nascitur saluator. hoc testimonium
uum michee pphie est: s; euglsta mo-
re suo sententia pphie assumens. uba
S **T** VII herodes **M** VI. Sinitat.
S clam uocatis magis: diligentē didi-
S cit ab eis tempus stelle que appa-
S ruit eis. Et mittens illos in beth-
S leem. dixit. Ite. et interrogate diligē-
S ter de puero. et cum inueritis re-
S nuntiate mihi. ut et ego ueniens ad-
S ore eum. Cognito loco et tempore.
psonam pueri non uult ignorare.
herodes significat ypocritas alid
dicentes et aliud cogitantes: qui dū
fide dñi querunt nūq̄m inuenire
S merent. Qui cum audissent regē.
S abierunt. Et ecce stella quam uide-
S rant in oriente ante eadebat eos.
S usq; dum ueniens staret sup ubi e-
S rat puer. Magis appropinquanti-
S bus ierosolimā disparuit stella: q̄
quicūq; appropinquit ad ypocritas et
hereticos. di lucem amittit. S; post
qm̄ recedit ab eis diuinam lucem
recupat. ut xp̄m credat de uirgine
natum. Stella domū discernens n̄
tenuit sydereal uias: s; domui uici-
na stetit sup subaudis locū ubi erat
puer. hec stella ut ait fulgentius
nūq̄m antea apparuit q̄ magis p̄-

uia deputaretur: s; tunc creata est.
S et pacto officio mox eē desit. Uiden-
S tel autē stellam gauisi sunt gaudio
S magno ualde. Et intrantes domū.
S inuenerunt puerū cum maria
S matre ei; Et p̄cidentel adorauerunt
eum. Intrantes domum id ē indū-
sorium quod lucas cōmemorat. in-
uenerunt puerum et matrem. Jo-
seph autē idēco tacet. quia nullū
de officiis ad nūctium p̄tinentib;
cōmemorat. ul' fortassis n̄ aderat.
ne male suspicionis occasio eēt. Et
p̄cidentel tā m̄te qm̄ corpore. humi-
S lit̄ adorant in carne uerbum. Et
S aptis thesauris suis. optulerunt ei
S munera. aurum. thus. et myrrā.
In auro regem. in thure dñm. in myrrā
ta mortalem intellige. Aurum nā
q; ad t̄butum. thus ad sacrificium.
myrrā ad sepulturā p̄tinet mortu-
orum. quia solent mirra conditi
ne putrescant. Habet itaq; in his
n̄ modicam sacramentorum cogniti-
onem. in homine mortis. in dō
surrectionis. in rege iudicij. In
auro quoq; sapientiam intellige.
ut ait salemon. Thesaur⁹ desidera-
bilis requiescit in ore sapientis. In
thure uirtutē orationis. ut illd.

Dirigatur oratio mea. s. i. v. c. t. In
 mira intellige ^{nrē} carnis mortifica
 tionem. Hū illud. Manū mee distil
 lauerunt myrram. Multice del
 le ortus p̄mū a magis intellectus
 indicat moy gentes in xpm cre
 daturas. Stella enim p̄phicum
 sermonem xpi ortum confiten
 tem significat. Herodes ū diabo
 lum qui cognita xpi natiuitate
 p̄sequitur eum in m̄bris suis. A q̄
 magi p̄gunt dum ab idolata gen
 tes recedunt. ⁊ ad domū in qua x̄
 est. id ē ad catholicam eccliam p̄ue
 niunt. In qua p̄ fidem int̄tel in
 ueniūt ap̄m cū maria matre eius.
 Xpi mat̄ intelligit̄ fidelium so
 cietas. in qua xpc p̄ fidem habitat.
 Ap̄t̄ thesauris id ē litterarum
 pericia optulerunt ei t̄na mune
 ra. scilicet phisicam. loicam. ethica
 ul̄ historiam. allegoriam. tropolo
 gram. ul̄ scē t̄nitatis fidem. Hoīa
 truum magorum hebraice. apelli.
 amerus. damascus. Apelli int̄ p̄ta
 tur fidelis. amer̄ humilis. damasc̄
 misericors. Greca lingua uocati
 sunt. maGalath. GalGalath. Sara
 cin. Magalath int̄ p̄tat̄ nunti. gal
 galath deuot̄. saracin gr̄a. Et re

sponso accepto in somnis ne rediret
 ad herodem. p̄ aliam uiam reuer
 si sunt in regionem suam. Pio af
 sectu desiderantes quid diuina iu
 beret uoluntas. accipiunt respon
 sum non p̄ anglm. s; a dño diuini
 cul edocentur ne redeant ad hero
 dem. In quo ammonem̄ om̄em salu
 tem ⁊ spem in xpo locare. ⁊ ab uti
 nere p̄oris uite abstinere. P̄ aliam
 uiam ad regionem nr̄am regredi
 mur obediendo. a q̄ discessim̄ in o
Qui cum recessissent. s̄bediando. s
 ecce angelus dñi apparuit in som
 nis ioseph dicens. Surge ⁊ accipe
 puerum ⁊ matrem ei. ⁊ fuge in e
 gyptum. ⁊ esto ibi usq; dum dicam
 tibi. Futurum est enim. ut hero
 des querat puerum ad p̄dendū eum.
 Nota quod angls cum marie despon
 sate uirginitatem cūmendaret.
 dixit ad ioseph. Noli timere acci
 pe mariam conjugem tuam. P̄ q̄
 uero in conjugem recognita est.
 ut etiam iusti ioseph uenerabili
 castitas cōmendaretur. ū uroz ei
 s; mat̄ pueri dicta est. ut hic. ac
 cipe puerum ⁊ matrem ei. litum.
 Reuētere cum puero ⁊ matre eius.
 Irursum i luca. Et erat ioseph

ur

et mat̄ eius. Et quotienscumq; post
 partum de utroq; fit sermo. mater
 xpi non uxor ioseph nuncupata ē.
 Qui consurgens accepit puerū
 et matrem ei nocte. et recessit in e-
 gyptum. et erat ibi usq; ad obitum
 herodis. ut impleretur quod dictū
 est a dño p̄ propham dicentem. Ex
 egypto uocauit filium meum. hoc
 testimonium est in osee p̄pha. Post
 magorum recessum impletum est
 purgationis tempus. et deinde io-
 seph ammonit̄ ab anglo fugit in
 egyptum cum matre et puero. **Q**
B. dñs ne occideretur sublat̄ est in e-
 gyptum. significat electos sepi ma-
 lorum impietate suis effugandos
 sedibus. ul' exilio dāpnandos. Ubi si-
 mul exemplum dat̄ fidelib; ne dubi-
 tent rabiem p̄sequentū qñ opor-
 tunum fuit declinare fugiendo.
 Hñ illud. Cum uos p̄secuti fuerit̄
 in ciuitate una. fugite in aliam;
Egyptus int̄pretatur tenebre. et
 figurat gentilitatē peccatis tene-
 bras. Ioseph uero typice ap̄lorum
 habet speciem quibus xpc credit̄
 est circūferendus. Est ḡ puerum
 ihm et matrem ei p̄ ioseph in egyptū
 cūsterr̄. fidem dñice incarnationis

et ecclie societatem p̄doctores scōs gñ-
 tibus committi. Quod erant in egypto
 usq; ad obitum regis. significat
 fidem xpi in gentib; mansuram.
 donec plenitudo earum int̄eat. et
 sic isrl fiat saluus. Obiit ḡ p̄ herodis.
 t̄minum intentionis maliciose
 q̄ nunc cont̄ eccliam iudea seuit
 insinuat. Nocte puer tollit̄. in-
 dulis a quib; recedit ignorantie no-
 ctē relinq̄s. Cū ū reuēto nulla ra-
 ctis mentio fit. quia in fine mun-
 di iudei lucem fidei enoch et helia
 dicantib; suscipientes illuminabunt.
Tunc herodes uidens quia illud
 eet a magis. irat̄ est ualde. Cassiodo-
 rus ps̄ xl vii. Dicunt tunc sp̄m
 uehementem fuisse. qñ herodes iue-
 deuntibus ad se magis irat̄ fecit con-
 teri naues de charso cilicie. quibus
 magi credebantur occulte redisse.
 Et mittens occidit om̄s pueros q̄
 erant in bethleem et in om̄ib; fini-
 bus ei ab imatu et infra. sc̄dm tem-
 pus quod exquisierat a magis. Uerū
 simile est cū magi nichil herodis
 renuntiassent. quod crediderit̄
 los uisione stelle deceptos et ido erui-
 buisse redire ad se. et ita quierit̄ a
 pueri inquisitione. S; iterum cū

auderet que gesta sunt in templo.
 quid symeon dixerit et quid anna p
 phetauerit. sensit se illulum a ma
 gis et in mortem xpi pperans occid
 omnes pueros in omnibus finibus bech
 leem a filio unius noctis usque ad filios
 duorum annorum; Bimat qippe spa
 cium est duorum annorum. Ymatol
 enim grece: anni dicitur latine. Occisio
 paruulorum passionem figurat omni
 um martyrum: qui paruuli id est
 humiles et in nocentes occisi sunt
 ab impijs quos significat herodes.
 Quod paruuli occisi sunt s; xpc e
 uasit. insinuat corpa posse puni.
 s; xpm p quo psecutio seuit nullate
 nus posse fidelibus auferri. Siue
 enim uiuim siue morim. dñi simus.
 Tunc adimpletum est quod dictum
 est p ieremiam ppham dicentem.
 Uox in rama audita est ploratus
 et ululatus multus. rachel plorans filios
 suos et noluit consolari quia non sunt.
 Querit quomodo rachel plorasse dicitur
 filios suos: cum tribu iuda que bechle
 em tenebat non de ea s; de sorore sua
 ha fuit orta. Solutio. Non tantum
 in bechleem: uerum etiam in oib;
 finibus eius pueri sunt cruciati. Tribu
 autem beniamin que de rachel orta

est: prima fuit tribu iude. Unum in
 to credi debet multos de beniamin
 stirpe fuisse occisos. quos p gemel ra
 chel plorauit. Ut quia rachel iuxta
 bechleem sepulta est: dicitur pphico locu
 tionis modo egisse ea que in loco eode
 agebantur. Rama non est hic no
 men loci qui est iuxta gabaa. s; quia
 rama int'pretatur excelsum. talis est
 sensus. Uox in excelso audita est: id
 est longe lateque dispersa. Plorauit autem
 filios p gemel rachel et noluit conso
 lari quia non erant. id est sup hoc qd
 mortui erant. Rachel in genesi eccle
 ty pum p'tulit: cuius uox et ploratus
 auditur. Ecclesia autem plorat filios non
 idcirco quia pemptos doleret: s; quia
 ab his pimebantur quos p'mu genitos
 retinere uoluit. S; denique se conso
 lari noluit que dolebat. Non enim
 non erant hi qui mortui putaban
 tur. In eternitatis enim pfectum p
 martyrum glam efferebantur. Conso
 latio autem rei amisse erat p'standam
 aucte. Noluit g nec potuit con
 solari quia non sunt. id est sup id
 quod non sunt: s; gaudet quia felici
 ter sunt. Valuit. Ecclesia cotidie
 plorat scorum ablatione de hoc
 sclo: s; tam non uult consolari de

.f.

.o.

.hil.

.B.

hoc q̄ non sunt id ē quia mortui s̄:
ita ut qui sc̄lm morte uicerunt.
rursus ad sc̄li certamina secū tole-
randa redeant. .xj.

Defuncto autē herode. ecce ap-
paruit angl̄s dñi in somnis
ioseph in egipto dicens. Surge z
accipe puerum z matrē eī z uade
in terram isrl̄. defuncti sunt enī
qui querebant aiām pueri. Ex
hoc loco intelligim̄ scribas z sacer-
dotes cum herode necē dñi fuisse
meditatos. Qui consurgens acce-
pit puerū z matrem eī. z uenit
in terram. Audiens autē quod ar-
chelaus regnaret in iudea phero-
de patre suo. timuit illuc ire. Et
āmonit̄ in somnis secessit in par-
tes galilee. Audiens ab anglo ioseph
Rab. uade in terram isrl̄. intellexit iu-
deam uocari terram isrl̄. p̄sertim
cū uideret̄ ei talem puerum nō
alicubi debē habitare n̄ in iherl̄m
ubi erat templum z celebratio
ppharum. Porro autē postquam
cōperit illic regnare archelaum
noluit obicē se illi periculo. cum
posset terra isrl̄ etiā sic intelligi-
ut z galilea illic de putaret̄. q̄
z ipsam pp̄ls isrl̄ incolebat. Dne

autē sunt galilee. una uicina ty-
riū de qua scriptū est galilee gen-
tium. alia circa tyberiadem z
stagnum genesareth. Et ueniens
habitauit in ciuitate que uocat̄
nazareth. ut adimpleretur quod
dictum est p̄ prophas. qm̄ nazare-
us uocabit̄. Non diceret pluralit̄ p̄
pphas. si fixum de scripturis posu-
isset exemplum. Ergo sensum ac-
cepit de scripturis non uerba. Na-
zareus enim sc̄l̄ int̄p̄tat̄. z dñm
om̄s sc̄pture sc̄m̄ dicunt. Ut sc̄dm
ysaiam dici potest dicentem. Erat
uirga de radice iesse. z nazareus
de radice eius conscendet. Pars iu-
dee in qua regnabat archelaus. in
tȳ seq̄ces ostendit. Porro nazareth
galilee quo dñs cūstert̄. gentem
que tunc temporis fidem est sus-
ceptura designat. Sciendum est
quod anno octauianū cesaris aug-
ti. xl. ii. qui sc̄d̄ romanorū rex re-
gnauit annis. l. vi. z semis. ih̄c
xpc̄ ut in p̄scorum cronica re-
p̄ritur. sextā mundi etatem suo
secrauit aduentu assumendo carne
z regni eī. xl. v. herodes occidit pu-
eros abimatu z infra. sc̄dm̄ tempus
quod exquiritat a magis. Tradit̄

etiam historie ipm herodem morbo intitus aque r scatenibus toto corpe uermibus obisse miserabiliter. anno unpy augusti xl vii. id e anno scdo p innocentum occisione. pro quo substitut ab augusto filius eius archelaus regnauit annis nouem. id e usq; ad ipsi augusti fine. Tunc iudeis accusantibus illi ferocitatem apud romanos. passus e exilium in uienna urbe gallie. Deinde romani ut regni iudaici minuerent potentiam. diuisa in.iiii. partes puincia. iiii. frs archelai eidem regende pferunt. Qui singuli a principatu quartae partis greco sermone sunt tetrarche uocati. Equibus unus fuit herodes qui iohem decollauit. r in passione dni pilato assensum pbuit. sedis antipat. tti hysanias. quartus philippus. ut scriptores temporum pdunt. Notandum tam quoruda esse opinionem quod herodes euo luto anno p xpi natiuitatem occidit infantes abimatu r infra. Timebat enim ut aiunt ne puer cui sydera famulabant. paulo supra etatem ul infra. speciem sibi transformaret. Augustin quoq; u

detur sentire quod ipso dnice natiuitatis anno n longe p ipam natiuitatem fuit puerorum occisio. In sermone enim de epyphania quosic incipit. dni r saluatoris nri aduentus in carne. dicit magos uidisse ignocissima stellam n an paucos dies s; an ferme bienniu. sicut inquirenti herodi patefecerunt. Un abimatu r infra scdm tempus quod inqsierat a magis. occidit pueros l iii.

Puer aut crescebat r confortabatur plen sapientia. r gra di erat i illo. Crescere corpe r confortari etate humana intellige. Sapientia e ipsa diuinitas q plen erat. gra e cōiunctio diuinitatis r humanitatis in unā psonam. Simile scripsit iohes. plenum scilicet gra r ueritate. idem dicens ueritatem quod lucas sapientiam. Et ibant parentes ei p om̄s annos in ierlm in die sollempni pasche. Querit cū timebant archelaū. quom̄ illuc ire audebant. Solutio. fieri poterat ut p diē festum int̄ ingentē turbā latent̄ ascenderent mox reuersuri. Sic etiam illo die quo ascenderunt in templum cōpletis dieb; purgationis creduntur latuisse

s. xii
s
B.
s
s
Aug
s concord
eū.

herode quid sibi magi renuntiarent
expectantem. ul' tot & tantis occu-
pationibus regia cura distendi poterat.
ut a pueri inquisitione ul' auerere-
tur ul' impediret herodes. Regnan-
te uero archelao de persecutione pueri
omnes tacuerunt. Quod ergo lucas di-
cit per omnes annos ibant in ierusalem.
tunc accipiantur factitatum cum iam
non timeret archelaus. Et cum
factus fuisset annorum duodecim
ascendentibus illis ierosolymam secundum
consuetudinem dierum festi. consumma-
tisque diebus cum redirent. reman-
sit puer ihesus in iherusalem. Vbi ad eta-
tem duodennae uenit. cepit aperire
quod patris celestis deberet. quod terrae
matri. Et aliter autem duodennis typus
erat duodecim apostolorum. per quos
diuinitas et humanitas eius erat per
orbem nuntianda. Recte ergo in du-
odenario numero iubatur perfectioni
eius incipit declarari. Remansit
ierusalem sine parentibus. ut non in-
strueret se dominum habuisse patrem ante
quam mundus fieret. Et non cog-
nouerunt parentes eius. Existimantes
autem illum esse in comitatu.
uenerunt iter diei. et requirebant
eum inter cognatos et notos. Et non

inuenientes. regressi sunt in ierusalem
requirentes eum. Si quis querat quomodo
parentes reliquerunt eum tanta
cura nutritum. respondemus. quia fi-
lius israel mos fuit. ut temporibus
festis ul' ierosolimam euntibus ul'
in redeuntibus seorsum uiri seorsum
incederent femine. et pueri cum quibus
bet parente irent. ideoque mariam
et ioseph uicissim putasse. ihm cum
alio parente esse in reuisione. Et
factum est per triduum. inueniunt
illum in templo sedentem in me-
dio doctorum. audientem illos et in-
rogantem. Quasi fons sapientie
doctorum mediis sedebat. sicut quasi
exemplar humilitatis pulcherrime interro-
gat et audit quod instruat ne paru-
li a senioribus doceri erubescant. et
ne infirmus docere audeat. Post tri-
dium reperit in templo dantis indicium
quod post triduum triumphalis passionis
resurgeret qui mortuus credebatur.
Stupebant autem. **L. iiii. y. lxx. R. iiii.**
omnes qui eum audiebant super pro-
dentia et responsis eius. et uidentem
mirati sunt. Eo amplius super pro-
funda responsionum. quo pauca
tem uidebant annorum. Omnia
lingua sapientiam predebat. sicut in ier-

mitatem humanā etal p̄tendebat.
 Et dixit mat̄ ei ad eum. **L** v.
 fili quid fecisti nob̄ sic? Ecce pat̄
 tuus et ego doleentes querebamus te. V
 ait ad illos. Quid est quod me que
 rebatis? Nesciebatis quia in his q̄
 patris mei sunt oportet me eē?
 Non quod quasi filiū querunt ut
 tuperat: s; cogit eos attollere in
 t̄ ocul̄ ad querendum quid debeat
 et̄no pat̄ ostendens et templum et
 om̄ia que patris sunt n̄ min̄ ad se
 quam ad patrem p̄tinere: quorum
 una est maiestas. Et ip̄i n̄ intellex
 erunt uerbum quod locutus est
 ad illos. Et descendit cū eis et ue
 nit nazareth: et erat subdit̄ illis.
 Quod de sua diuinitate loquitur
 non intelligunt parentes: et tam̄
 ip̄e descendit et subdit̄ illis ut im
 pleat officium pietatis. Quantū
 s; debem̄ obedire dō. q̄ndoq̄dē ip̄e
 d̄s obedit hominib;? Et mat̄ ei
 conseruabat om̄ia ūba hec. i cor
 de suo. Om̄ia que de dño ul̄ a dño
 dicta ul̄ facta cognouit. siue in
 tellecta siue non intellecta in me
 moriā recondēbat. ut tempore
 suo uniuersa pro ut gesta erant in
 telligeret. et querentib; explica

ret. Et ih̄c p̄ficiēbat sapientia et
 etate et gr̄a apud d̄m et homines. Sa
 pientia p̄tinet ad animam. etal ad
 corpus: gr̄a ad utriq; salutem. Eta
 te itaq; p̄ficiēbat sicut carnis est
 etatis incrementa suscipere. Porro iux
 ta quod etate p̄ficiēbat dona gr̄e
 que sibi inerat et sapientie magis
 ac magis patefaciebat hominib;
 quod erat sapientia et gr̄a p̄ficere
 non in se s; in alijs apud d̄m et homi
 nes. id ē ad honorem d̄i et salutē ho
 minū. In se aut̄ nequaquā p̄t̄ ual
 la temporum p̄ficiēbat sapientia
 ul̄ gr̄a qui ab hora conceptionis ple
 nus fuit gr̄e et ueritatis. Nota do
 ctorel cōmunit̄ affirmare animā
 xp̄i ubi ūbo d̄i unita est tantum
 sapientie et bonitatis suscepisse q̄n
 cum possibile fuit creaturam sus
 cipe. In ea enim ut ap̄ls ait. sunt
 om̄is thesauri sapientie et scientie:
 in ea om̄is plenitudo diuinitatis
 inhabitat. Alijs sp̄e ad mensurā
 dat̄: s; xp̄o ut ait iohes eugl̄ista
 datus est non ad m̄suram. Multi
 s; asserunt ut alcuū in libro de tri
 nitate ad karolum. animam xp̄i
 tantā scientiam de om̄ib; habere
 q̄ntam diuinitas ipsa habet. ita

scilicet quod diuinitas a se non ab alio
sapiens est p naturā. anima uero
a diuinitate p grām. Alius uero non uide-
detur quod aliqua creatura capax pos-
sit esse totius diuine cognitionis uel to-
tius diuine bonitatis sicut nec omni-
potentie. Ducunt namque p in con-
uenientiam creaturam etiam hoc in-
parificari creatori ut ab ipso tantā
scientiam habeat quātam et ipse cre-
ator. **I** vi. **o** vii **d** ii.

109a. xiiij.

xiiij.

Anno quinto decimo tyberij cesa-
ris procurante pontio pilato iude-
am. tetrarcha autem galilee herode.
philippo autem fratre eius tetrarcha ita-
ree et traconitidis regionis. et lysania
abiline tetrarcha sub principibus sa-
cerdotum anna et caipha. factum est uer-
bum domini super iohannem zacharie fili-
um in deserto. Pilatus duodecimo
anno tyberij cesaris iudeam mis-
sus procurator gentis suscepit.
ubi per decem continuos annos perse-
perdurauit. Annas et caiphas inci-
piente predicatione iohannis principes
fuerunt sacerdotum. sed annas illum
annum administrabat. caiphas uero
eum quo dominus crucem ascendit. Nul-
li tunc pontificatus dabatur meri-
to uite uel generis. sed romana pote-

tas prestabat sacerdotium cui uolebat
fuit anna et caipha tres alij sunt po-
tificati profuncti. ut refert iosephus.
Ac per hoc omne tempus quo dominus noster
in terris docuisse describitur. intra
quadriennium spacium coartatur. in
quo successiones pontificum quas
iosephus memorat uix per annos sin-
gulos sunt ministratę. Quia ergo io-
hannes illum predicabat qui et quoddam
de iudea. et multos egentibus redemp-
turus erat. per regem gentium et prin-
cipes iudeorum predicationis eius tempo-
ra designantur. Quia autem genti-
litas colligenda erat et iudea dispen-
da descriptio terreni principatus ostē-
dit. quoniam et in romana republica ui-
dētur profuisse describitur. et in iudee regno per
quartam partem plurimum principa-
bantur. Aperte quoque sacerdotes memo-
rantur. quia iohannes illum predicabat qui
rex et sacerdos erat. factum est uer-
bum domini super iohannem. Rapit fuit pau-
lus super se. usque ad tertium celum audi-
ent archana uerba. Iohannes quoque mi-
te ascendit ad contemplanda septem
triam quam predicabat. Audiuunt
hes auditu mentis uerbum domini sola
tia desuper ei loquentis. Operatur uerbu-
pus in iohanne declarant ei quod ne

s. o. ab.

lit. ab ipso pferri: deinde p iohem fit
uerbu dñi in deserto derelicta r desti-
tate iudee solaciū redēptionis annū-
tiant. Congregatur itaq; dñ filius
eccliam p̄mū opat̄ in seruulo ut ec-
clia n̄ ab homine cepit s; a uo. Sp̄a
quidē pul̄ deserta in plures habet
filios. **l. vii. q. vii. & u. a. x.**

Et uenit in om̄em regionem
iordanis. p̄dicans baptismū penitē-
tie in remissionem peccatorum
dicens. **q. vii. l. vi. a. u.**

Penitentia agite: appropinquabit
enī regnū celozū. Iohes peniten-
tiam p̄dicauit r baptismū peniten-
tie in quo peccatorum remissio fit
id ē baptismū xp̄i: s; peccatorum
remissionē iohes dare n̄ potuit.

Unde figura legis est: que peccatū
nuntiat non condonat. Iohes x̄
p̄nuntiā ē: ita lex p̄nuntiat ecclie
grām; Penitere autē ē de p̄teritis ma-
lis dolere r plangenda uelle uitare:
q̄ facit amor dñi r odiū peccati. Age-
re ū penitentia ē p̄ peccatis satisfacē.
Appropinquat regnū celozū id est
regnare in celestib; p̄ xp̄i scilicet hu-
militatē r obedientiam. sicut p̄ sup-
bia atq; t̄nsgressionem ade appropi-
auit mors r infernū. **q. vii. & u. l. vii. a. x.**

Hic est enim qui dictus est p̄ ysaiā
ppham dicentem. Uox clamantis
in deserto. parate uia dñi: rectas fa-
cite semitas ei. Sic nimirū iohes
p̄dicabat: hic ē enī dicente ysaiā.
uox clamantis r cet̄a. Sicut pul̄
sonat uox r p̄ea intellectus concipit:
sic iohis p̄dicatio anteibat aduen-
tū x̄ nunciando. Idēq; iohes uocat
uox xp̄i id ē ubi quod erat in p̄ncipio
apud dñm. qd̄ in iohē clamat ad sur-
dos iudeos. p̄ peccata longe positos in-
dignationis clamore dignos. Ad iude-
os opturantes aures fit uox r clamor
in deserto. q̄a sine sp̄u dñi sūt. sine p̄-
pha rege. sacerdote. Qd̄ clamat x̄
p̄ iohem. Parate uia dñi. Uia dñi
p̄ quā d̄s ad nos descendit r nos ad il-
lū ascendim̄. ē fidel. penitentia. di-
lectio. Semite id ē intentiones
recte sunt: si pure leuant̄ ad dñm;
Curuant̄ autē si p̄ terrenis faciunt q̄
p̄p̄t̄ dñm facienda sūt. Phuris grece.
latine d̄r uisio. Inde p̄pha. id; p̄cul

Omnis uallis implebit̄. r quiden̄
om̄is mons r collis humiliabit̄. re-
r̄t̄ praua indirecta r alpa in uias
planas. Et uidebit̄ om̄is caro salu-
tare dñi. Uallis humile designat: oēs
r collis sup̄bos. Corda humiliū elo-

quo sacre doctine et gracia uirtu-
tum replebuntur. iuxta illud. Qui
emittit fontes in conuallibus. Irru-
sum. Et ualles abundabunt frum-
to. A montibus namque aqua dilabitur.
quae superbae mentes ueritalis doctine de-
serit. Pravae directae fiunt: cum
corda per iniusticiam distorta ad iusti-
ciam diriguntur: et aspera in uias plana
inmutantur cum immitel et iracunde
mentes per infusionem gratiae ad mansue-
tudinem redeunt: ut ibi praedicator
plana uiam inueniat. ubi per uisum
peritatem gressum ponere non poterat.

Omnis caro id est: omnis homo salutare
dei uidebit in iudicio. id est: christum in sede
maiestatis ut iusti remunerentur:
et mali in eternum gemant. **A 11.**

Sic uenit in testimonium **A 11.**
ut testimonium perhiberet de **A 11.**
lumine: ut omnes crederent per illum.
Lux in se dicit uerbum dei: scilicet quod
illuminabile est. lumen uero quasi iam in-
testa nostre mortalitatis positum et hu-
manatum. Iohannes itaque non de luce tan-
tum uerum etiam de lumine testimo-
nium dedit: quia quae deum praedicauit.
humanatum uisibilitate demonstrauit
dicens. Ecce agnus dei. Unde et plura
propheta dicitur est. Non erat ille lux: sed

ut testimonium perhiberet de lumi-
ne. Non erat iohannes lux id est: ex se il-
luminabilis et ad illuminandum alio
per se sufficiens sicut illa lux uera quae
diximus: sed ad hoc uenit ut testimo-
nium perhiberet de illa luce iam ut dix-
imus facta lumine. Quae quidem lux
antequam fieret lumen nostrum. erat ab e-
ternis lux uera. cuius est illuminare
quodlibet uere illuminandum. et
hoc est. **A 11. 01. 1. L. xiiij.**

Erat lux uera que illuminat
omnem hominem uementem in hoc
mundo. In mundo erat. et mundus
per ipsum factus est: et mundus eum non
cognouit. lux illa id est: sapientia
dei per quam factus est mundus in mun-
do erat ab ipso scilicet mundi exor-
ditio hoc est in uniuersis creaturis
lucebat ratione creandi et gubernandi
eas. et mundus id est: homo mundum
inhabitans eam non cognouit. Ut
autem cognosceret humiliavit se
formam serui accipiens. Unde sequitur. **A 11.**
Hic prope uenit: et sui eum non receperunt.
Quotquot autem receperunt eum. dedit
eis potestatem filios dei fieri. hi qui
credunt in nomine eius. Ab initio
mundi semper aliqui fuerunt recep-
tores diuini uerbi credentes in no-

mine eius id: confidentes per noticiam se saluari. Nominis quippe sui nos cognoscit: et ideo nomen per noticiam ponitur. Qui non ex sanguinibus neque ex uoluntate carnis neque ex uoluntate uiri: sed ex deo nati sunt. Qui sciunt in hoc quod facti sunt filii dei non sunt ex sanguinibus id: ex materia sanguinis patris et matris. quod exposuit dicens. Neque ex concupiscentia carnis id: femine neque uiri. Quia caro ab ossibus sustentatur et minus fortitudinis habet. ideo per eam sexus infirmior designatur. **A. v. 9. I. xiiij.**

Et uerbum caro factum est. et habitauit in nobis; Qualiter uerbum in uerba uenerit non uidelicet locali aduentu sed humiliando se per nostre infirmitatis assumptionem determinat dicens. uerbum carnem factum esse. id: hominem assumptum in una persona sibi copulasse. Et sic habitauit in nobis id: mansionem perpetuam cum nostra natura inuit. ut amplius nullatenus a nostra penitus natura per diuisionem persone disungeretur. Nam et si carnem ad horam deposuit. anime tamen et ubi unio non defuit. Ut habitabit in nobis per gratiam. sicut ipse promisit dicens. Ecce ego uobiscum sum. usque ad consummationem seculi.

Et uiderimus gloriam eius gloriam quasi unigeniti a patre. plenam gratie et ueritatis. Cum ita uerbum carnis se uelamine obumbraret quasi collutio nobis oculos tergens. nos humiles in ipso sic humanato gloriam eius id: excellentiam diuinitatis intellexerimus. quoniam per infirmitatem carnis superbi credere nolebant. Cuius dico quasi unigeniti. id: reuera per naturam non per adoptionem ad patrem. Et sic de filiis uirtute diuinitatis excellentiam unigeniti a patre: uirtute fratris nam uel societatem primogeniti omnium creature. Unigeniti in substantia diuinitatis: primogeniti in susceptione humanitatis. Unigenitum in natura: primogenitum in gratia. Inde est quod frater nuncupatur et dominus. Frater. quia primogenitum: dominus. quia unigenitum. Unde euangelista plenam gratie et ueritatis dicit ipsum uerbum humanatum in christum. Secundum humanitatem plenam gratie id: donum sancti spiritus. secundum diuinitatem plenam ueritatis id: incommutabilitatis. licet mutabilem naturam sibi iunxerit. Sic quippe assumpsit nostram: ut non desereret suam.

A. vi. 9. xl. R. iiii. I. x.

Iohannes testimonium perhibet de ipso. et clamat dicens. hic erat quem dixi qui pro me uenturus est ante me factus est: quia pro me erat. Qui pro me ad

209R1

predicandū uentur⁹ est. factus ē ante
me. non dico fact⁹ est anteqm̄ essem
ego. s. ante posit⁹ est m̄. ⁊ ante cellit me
in humanitate quia p̄or me erat in et̄
nitate dicitur. **A** vii.

Et de plenitudine ei nos om̄s acce
pim⁹: ⁊ grām p̄ grā. Redit euglīsta
ad testimoniū sue assertionis. Vidim⁹
plenū grē. ⁊ de hac plenitudine do
norū quā habuit om̄s nos electi q̄si
p̄ partes riuulos quōdam accepim⁹.
scilicet grām p̄ grā. hoc ē p̄t̄ illam
singularē donorū grām illi homini
collatā. etiam nobis tāquā hui⁹ capi
tis m̄bris. grā q̄ saluati sum⁹ collata
est. id ē: dona sc̄i sp̄s sup̄ merita nr̄a im
petrauit nobis illa tanta aduocati
nr̄i grā. qui in om̄ib; p̄ sua reueren
tia exaudiri meruit a patre. **H**ic gra
ciam accepim⁹ ab eo p̄ grā. id ē: fidem
dilectionē. sacram̄ta. p̄ uita et̄na p̄
merenda. **Q**uia lex p̄ moysen data est.
grā ⁊ ueritas p̄ ih̄m xp̄m facta ē. Sic
dici solet q̄a p̄ miserā dedi. ita intelli
gim⁹ hoc. **Q**uia p̄ moysen famulū fide
lem data est adō lex in qua cognitio
boni ⁊ mali. inq̄ promissio futurorū
bonorū. p̄culdubio p̄ ih̄m qui dñs ⁊
fili⁹ dī est facta ē grā qua declinam⁹
a malo ⁊ facim⁹ bonū. facta ē rerū

ueritas in lege p̄missa ⁊ figurata. **N**e
intellige ueritatē sup̄ne beatitudinis
incomutabilitatē in qua deo similes er
mus. **A** viii. **O** cxi. **L** cxi

Oeum nemo uidit unquā. **V**irge
nitul⁹ fili⁹ qui ē in sinu patris. ipse nar
rauit. **S**up̄ hominem ē uide dñm. **S**o
paulus supra hominē rapt⁹ est. ut ui
deret archana que n̄ licet hominib;
qui. **V**idit moyses nubē ⁊ anglm̄ ⁊ re
nem. n̄ ip̄i dñi p̄sentia. **Q**uare p̄ om̄i
uisa dixit. **O**stende m̄ te ip̄m. **S**im̄
dicit secretū patris. **I**nde fili⁹ uenit
assūptionē carnis ⁊ narrauit qd̄ ibi
uidit. id ē: reuelauit suis quod in p̄sen
ti oculata fide uident de t̄nitate dei
tatis. ⁊ quia int̄ducet eos ad manife
stam uisionē que beatorū faciet. **V**idē
enim alibi. **N**emo uenit ad patrem
nisi p̄ me. **I**tem nemo nouit patrem
nisi fili⁹. ⁊ cui uoluerit fili⁹ reuelare.
Sic ḡ p̄ ih̄m grā ⁊ ueritas facta est.
Ipsē autē ioh̄es habebat uestim̄tū
de pilis camelorū ⁊ zonā pellis
circā lūbos suos. **E**sca autē ei
erat locuste ⁊ mel siluestre. **I**oh̄es
solitudo locus est: ⁊ meditari op̄at⁹
penitentia p̄nuntiat p̄ quā redit⁹
est ab errore. recessus a crimine: ⁊ p̄
uiciorū pudorem p̄fessio desinendi.

Huius non lana erat uestis: quod est
 iudicium austeritatis non luxurie.
 Zona autem pellicia qua accinctus fu-
 it etiam helyas. cingulum est de pel-
 licis animalium. unde iohannes cin-
 gebatur circa iordanem. ad luxuriam
 mortificandam. locustas et mel silue-
 stre edebat: quia solitudinis habi-
 tationi congruum est non sequi diuici-
 as: necessitate. Huius et aspa uestis
 de pilis camelorum vel de quolibet ex
 animalium cor contritum et hu-
 militatem penitentis designat. Zone huius
 autem preceptio monet ut ad omne mi-
 nisterium uoluntatis christi sumus accin-
 cti. locuste fugaces in esum electe fi-
 gurant nos qui pulis quasi quibusdam
 corporum salibus efferebamur uoluntate
 uagis. operibus inutilis. uerbis queruli-
 sede peregrini. Nunc autem sumus scorum
 alimentum. et facietas prophetarum ele-
 cti simul cum melle siluestri quia
 dulcissimum cibum prebituri sumus non ex
 aluearum legis sed ex nobis ueluti ex
 truncis siluestrium arborum gentili-
 tatis. Tunc exiebat ad eum omnis iero-
 solima et omnis iudea et omnis regio
 circa iordanem: et baptizabantur
 in iordane ab eo confitentes pecca-
 ta sua. Baptizabat iohannes non ut su-

um baptismum in remissionem pec-
 catorum daret: sed ut baptismum christi re-
 missurum peccata precureret. Baptiza-
 bantur in iordane qui descensio iustorum. Rab.
 catur de superbia uetis hominis ad hu-
 militatem confessionis et emendationis
 descendentes. **O. x. L. vii.**
Vident autem multos phariseorum et
 saduceorum uenientes ad baptismum
 suum dixit eis. Progenies uiperarum.
 quis demonstrauit uobis fugere
 a uentura ira? Pharisei sunt diui-
 si uel diuidentes. id est sacerdotes iudeo-
 rum qui se diuidebant a populo per hypocri-
 sin. Saducei sunt iustificati. uel
 iustificantes se. Hi quinque libros mo-
 ysi recipiunt: prophetas respiciunt. re-
 surrectionem non credunt. Utrique sunt
 genimina uiperarum uocantur. quia ma-
 iorum parentum acta imitantes bonis
 inuidet eosque persequuntur: et ita uene-
 nati filii de uenenatis parentibus na-
 ti sunt. Cum ergo penitentia et corre-
 ctione maxime indigerent incre-
 pantur quia non pulis deponunt uene-
 na ut sic ad baptismum ueniant.
 Ventura ira est extrema dei uindicta
 quam tunc fugere peccator non ualet:
 qui nec ad lamina penitentiae non
 recurrit. facite ergo fructum dignum

91

B.

penitentia. Et ne uelit dicere in
tra uos. patrem habem abraham.
Dico enim uobis quoniam potest deus de lapidi-
bus istis suscitare filios abrahe. Tru-
ctum dicit non qualicumque sed dignum
penitentia. ut quoniam quicquid graui pecca-
uit. tanto amplius pro qualitate culpe pe-
niteat. et bona opera maiori lucro fa-
ciat. Sed iudei de gentium nobilitate
gloriantes. idcirco se peccatores non
agnoscebant. quia de abraham descen-
derant. Per lapides intelliguntur corda
gentilium. ad intellectum dei insensibi-
lia. Unde etiam dicitur quibusdam iudeis.
Auferam cor lapideum de carne uestra.
Merito lapidibus gentes signantur.
que lapides coluerunt. in naturam
lapidum non usu corporis. sed mentali habitu
conuersa. Unde illud. Similes illis fiunt.
quod f. e. et o. quod c. i. e. De quibus lapidibus
filii abrahe suscitati sunt. quia semini
est scilicet christo uniti sunt genti-
les per fidem. Unde eisdem gentibus paulus
dicit. Si autem uos christi. ergo abrahe
semen estis. Increpat ergo iohannes phari-
seos ut qui diabolum patrem per infideli-
tatem habere cepant cum eis qui de la-
pidibus excitarentur rursum abrahe fi-
lii per fidem fiunt. Jam enim securus ad
radicem arborum posita est. Arbor in-

telligitur homo. radix uoluntas ex qua
fructus operum procedit. securus uero predi-
catio euangelii. que dicitur ad radicem po-
ni. quia mundicia uoluntatis perit.
Vocet enim primum in bona uoluntate
consistens. penam uero in mala. Opera autem
que lex moysi damnabat uel remunera-
bat. testimonia quedam sunt uolun-
tatis. Omnis arbor que non facit fruc-
tum bonum. excidetur et in ignem mittetur.
Sensus est. Quicumque contempserit
hic benefacere excidetur a ceteris fidelium
uel a presenti uita in qua plantatus est.
et cremabitur in gehenna. Uel aliter de
boreis sunt gentes humanum. Securus uero est
redemptor nostrus. qui uelut ex manu
brii et ferro tenetur ex humanitate.
sed incidit ex diuinitate. Que secu-
ris iam ad radicem posita est. quia
et si per patientiam expectat. scit tamen
quid tandem factura sit. Non ad ra-
mos sed ad radicem positam dicit securum.
Cum enim filii malorum tolluntur. quod
aliud quam rami infructuose arborum
absciduntur. Cum tota progenies cum pa-
rente tollitur. arbor radice abscisa
ne quid remaneat unde iterum
aliquid germinis oriat. Rami quidem
digni incendio alii sunt aridi ut
pagani. alii sunt uirides sed sine fructu

hil.

o.

Rab.

ipocrite. alij fructū s; amarum faciunt ut heretici. **L** **yr.**
Et interrogabant eum turbe dicen-
 tes. Quid g̃ faciemus? Respondens
 aut̃ iohes dicebat illis. Qui habet du-
 al tunicas det non habenti. Et qui
 habet escas. similiter faciat. **Q**uatuor
 mica plus est necessaria usui nro q̃
 palliū. ad fructū dignū penitentie
 p̃inet. ut n̄ solū extiora et min̄ ne-
 cessaria s; ip̄a ualde nobis necessaria
 diuidam̄ cū proximis. escam scilicet
 et tunicam. **l**ex enī dicit. diliges proxi-
 mū tuū tāqm̄ te ip̄m. **U**e una tu-
 mica n̄ dici potuit ut diuideret. q̃
 tunc inde nemo uestiret. **D**e esca
 uentis dicit. **D**ate elemosinam.
 et ecce om̄ia munda sunt uobis.
Venerūt aut̃ et publicani ut bap-
 tizarent. et dixerunt ad illū. **M**agi-
 ster. quid faciemus? **A**t ille dixit ad il-
 los. Nichil amplius quā cōstitutū ē
 uobis faciatis. **M**agna uis in sermo-
 ne iohis. qui etiam publicanos et
 milites cogit consiliū sue salutis
 inquire. **P**recepit g̃ ne ult̄ p̄scrip-
 tum eis quicquid exigant. **P**ublica-
 ni sunt qui uel uectigalia publica
 exigunt. uel cōductores sunt uecti-
 galium fisci seu rerū publicarū. hi

etiam qui sc̄li huius lucra p̄negocia se-
 ctant. eodem uocabulo censent. **I**n-
 terrogabant eum et milites dicentes.
Quid faciemus et nos? **R**espondit illis. **N**e
 minē cōcutiatis neq; calūpniā facia-
 tis. et contenti estote stipendijs ur̄is.
Non nulli cū grauit̄ peccant. hac
 uoce se excusant. quia militant et
 malis actib; sunt occupati. p̄inde q̄si
 militia non uoluntas inculpa sit. **S**;
 militare non est delictum. nisi cū
 p̄p̄t̄ p̄dam militant. nec gerere rem
 publicam est criminosū. n̄ cum ido
 gerunt ut rem familiarem augeat.
Quilibet quoq; rectores quilibet cle-
 rici si amplius qm̄ decretū ē eis querūt.
 tāqm̄ calūpniatores et concussores.
 iohis sententia condempnant. **M**i-
 lites enim xp̄i sumus. unde ap̄ls. **N**emo
 militans dō implicat se negocijs secu-
 laribus. **E**xistimante aut̃ p̄plo et co-
 gitantib; om̄ib; in cordibus suis de
 iohē ne forte ip̄e eēt xp̄s. **A** **yr.**
Miserunt iudei ab ierosolimis sacer-
 dotes et leuitas ad eum. ut interrogaret
 eum tu quis es? **E**t confessus ē. et
 n̄ negauit. **E**t confessus ē. q̃ n̄ sum
 ego xp̄s. **C**onfessus est se non eē xp̄m
 et non negauit quod erat scilicet se
 eē p̄cursorem ut sequentia det̄m̄

duo d
 ubi dñj.

a

Gr̄c. nant. hic humilitas ioh̄is commendatur. quidū infirmitatē suam studuit humilit̄ agnosce. si celsitudinem meruit optine.

B. Mira cecitas iudeorū. qui cū crederent ioh̄em eē xp̄m. crede nolabant etiā ip̄o ioh̄e attestante xp̄m eē saluato rem tot signis ac uirtutib' approbatū. Et interrogauerūt eū. Quid ergo. helias es tu. Et dixit. Non sum. Ppha es tu. Et respondit. Hō. Vñ dixit discipulis suis. ioh̄es ip̄e est helias. quia ioh̄es in sp̄u erat helias non in p̄sona. sedm quā dicit hic. se n̄ eē heliam. Idō ioh̄es negauit se eē p̄pham. quia plus erat qm̄ p̄pha. quod aliū p̄nunciauerat ostendens. ul' quia nunciū querere intende bant an eēt heliseus in quo figura baptismi p̄cessit. ul' aliū ex p̄phis antiquis. Dixerūt ḡ ei. Qs es ut reponsum deni' his qui miserunt nos. Quid dicit. A. x. v. u. R. u. L. v. de te ip̄o. ait. Ego uq̄ clamantis i deserto. parate uia dñi. sicut dixit ysaias p̄pha. ioh̄es est uq̄. in qua uerbū sonat. id: ostensio ⁊ p̄phacia ⁊ lucerna ubi dī p̄sentis in ioh̄e per quē clamat. p̄sentis in carne assūpta cui ioh̄es testimoniū phibet iuxta illud. Parauit lucernā xp̄o

meo. Uiam dñi dirigit qui ad p̄cepta eius uitā p̄parat. Vñ illud. Sic diligit me. sermonem meū seruabit. A. vii.

Et qui missi fuerat. erant ex pharisaeis. Et interrogauerunt eum ⁊ dixerunt. Quod ḡ baptizat si n̄ es xp̄c neq; helias neq; p̄pha. audierant pharisei in p̄phis xp̄m uenturū ⁊ baptizaturū. scientes etiā iordanem figuram baptismi gentile. eūq; heliam ⁊ heliseū in figura baptismi succis pedib' t̄sisse. putabant nunc eos surrexisse ad baptizandum. Quia ḡ ioh̄es nullū de his dicit se eē. interrogant quā audacia baptizet. A. xii. O. r. u. u.

R. respondit eis ioh̄es dicens. Ego quidē baptizo uos in aqua in penitentiam. O. R. L. A.

Qui autē p̄ me uentur' est fortior me est. cui non sum digni calciamēta portare. Medi' autē ur̄m stetit. que uos n̄ scitis. O. r. u. L. r.

Ipse uos baptizabit in sp̄u scō ⁊ in. ac fidicat. Non putet' auaricie quod ago. Baptizo in aqua in penitentia. id: in signū penitentiae purgantis animal' lauo corp' ⁊ usū baptizandi instituo. parat

q. ap. Rl

nam fortiori me cui calciamenta por-
 tare non sum dignus. tanta est eius
 excellentia super meam paruitatem.
 Intus uos autem medi est quem predicatio sed
 nocentis est. quia eius humilitate abu-
 sumini. Ipse baptizabit in spiritu sancto
 et igni. hoc est et purgatione sanctifica-
 tionis et probatione tribulationis.
 Ut in spiritu sancto id est in igni quem ueni. **B.**
 mittere super terram. Spiritus sanctus per ig-
 nem intelligitur. quia et corda incen-
 dit per amorem. et illuminat per sapi-
 entiam. Sunt qui ita exponunt.
 In spiritu sancto in presenti. in igni in futu-
 ro. Sic enim non renascimur ex qua
 et spiritu sancto in remissionem peccatorum.
 ita tunc de leuib; peccatis cum quibus
 morum per ignem purgatorum quasi
 per baptismum mundabimur. Unde apostolus.
 Uniuscuiusque opus quale sit ignis proba-
 bit. Evangelista iohannes scripsit. cuius
 non sum dignus ut solua eius corrigiam
 calciamenti. quod ad misterium spectat.
 Mos apud ueteres fuit ut si quis **Albius.**
 eam que sibi competere accipe uxo-
 rem nollet. ille ei calciamentum sol-
 ueret qui iure propinquitatis eam sibi
 desponsaret. Christus autem sponsus ec-
 clesie fuit. ut ait iohannes. Qui habet
 sponsam. sponsus est. Unde iohannes quod

christus esse putabat. recte se indignum
 esse denuntiat ad soluendum corrigiam
 eius calciamenti. Quasi dicat. Ego re-
 demptoris uestigia denudare non ualeo.
 quia sponsi nomen in non usurpo. Ut
 ita. Calciamenta ex mortuis anima-
 lib; fiunt. Unde uel quasi calciat ap-
 paruit. per quem carne assumpsit. huius
 incarnationis misterium. nemo un-
 quam ad plenum inuestigare potuit.
 Corrigia calciamenti est. ligatura
 tanti misterij. Non ualet ergo iohannes
 ad plenum corrigiam soluere. quia incar-
 nationis misterium non sufficit inue-
 stigare. Cui uentilabrum in manu
 sua. et pmundabit aream suam. et con-
 gregabit triticum suum in horreum.
 paleas autem comburet igni in ercin-
 gubili; Uentilabri opus est. ab in- **hil.**
 fructuosis fructuosa discernere.
 Quod in manu domini situm indicat
 arbitrium potestatis recondentis
 triticum id est perfectos fructus creden-
 tium in horreis. et concremantis
 paleas id est instructuosorum hominum
 inanitate igne iudicij. Uentila-
 bri discretio iusti examinis. pa-
 rea uel presentis ecclesie figurat. Cuius aree
 purgatio etiam nunc gerit. cum pu-
 si ob manifesta peccata de ecclesia

eiciunt. ul' post mortem diuina di-
strictione dapnant. Int' paleas & zi-
zania distat. quia palee a semine
puri tritici pdeunt. zizania adiu-
sa origine pcreant. Ergo palee
significant illos qui fidei mysteriis
tribuunt. s; leuitate pfidie ab electis
dissentiant. zizania illos qui ope
& pfessione ab electis secernunt. hi
uentilabro hoc non remouent. q
iam iudicati sunt. sed palee uentilat;

- l
a
o
xiii
xiiii
lora
- ¶ **M**ulta qde et alia exhortas euagli. **v**
¶ **H**ec i' bechama. **xiii** q'abat iplo.
¶ **f**ca st' in iordanen ubi erat iohan-
nes baptizans. **o** **xiii**
¶ **T**unc uenit ihc a galilea in ior-
danē ad iohem. ut baptizaret' ab eo.
¶ **M**ultiplicē ob causam saluator a io-
hanne baptizat' est. ut scdm homi-
nem & iusticiam & legis humilitatē
impleret. ut iohis baptisma cōpba-
ret. ut in lauacro credentiū aduen-
tū scī sp̄s monstraret. ut tu n̄ de-
dignareris suscipere baptismū dñi. cū
ipse suscepit baptismū serui. **L. xiiii. m**
¶ **E**t ipse ihc erat incipien' quasi an-
norum t'ginta. ut putabat' fili' ioseph.
¶ **I**hc annorum t'ginta baptizat'. & inci-
pit aptius signa face' & docē. legitimū
tempus etatis ostendens his q' omnē

etatem ul' ad sacerdotiū ul' ad docendū
putant oportunam. Quod non ē
nisi aliquādo miraculo dī contigat in
ieremie & danieli qui ppheticie sp̄m
pueri pcepunt. Tricennalis baptiza-
ti saluatoris etas nobis conuenit. p̄p̄
mysteriū trinitatis. & opationem de-
calogi. Qui g' baptizat' uel gaudet
se ēē baptizatū trīnālis sit in hunc
modum. ut in fide scē trinitatis intel-
ligat & cōpleat decalogū. **o** **xiii**
¶ **I**ohēs aut' phibeat eū dicens. Ego
a te debeo baptizari. & tu uenis ad
me. Respondens aut' ihc dixit ei.
¶ Sine m̄. sic enim decet nos implere
omnē iusticiā. Tunc dimisit eum.
¶ **V**enit dñs baptizari ut nobis infi-
nuaret mysteriū baptismi. & iustifica-
ret aquas. Seruus aut' expauit. n̄
ad se uenisse ut baptizaretur. cum
nulla in eo culpa esset. Nū intelligi-
tur qd' hic dicit iohēs. ego a te debeo
baptizari. hoc ēē quod ipse alibi ait.
Ecce agn' dī. ecce qui tollit. p. m. dñi
illo g' debuit ipse iohēs baptizari. id
ē a peccato originali mundari. Sed
m̄ inquit dñs me a te baptizari in
aqua. ut tu p̄modū baptizeris a me
in sp̄u. Sic decet nos implere omnē
iusticiā. id ē docē & exemplū dare

om̄is iusticie. Qui xpi baptismum .O.
 suscip̄. miseret̄ anime sue placens do
 saluti medelam suscipiens. ⁊ humilit̄
 subdit̄ creatori suo institutioni obe
 dient. p̄rimūq; exemplo edificat. Sic
 ⁊ om̄em iusticiā implet. quia do ⁊ sibi
 p̄rimo fac̄ quod debet. Cū ⁊ ioh̄es
 cognouisset iusticiā sic deb̄ impleri.
 tunc dimisit eū baptizari a se ⁊ con
 sensit. Quia uera humilitas ē qm̄
 obedientia comes n̄ deserit. officiū
 quod p̄us ex̄pauit obediēti impleuit.
Factū l. xii. o. rui. ⁊ v. a. xv. ⁊
 est aut̄ cum baptizaret̄ om̄is ppl̄s.
 ⁊ ih̄u baptizato ⁊ orante. confestim
 ascendit de aqua. Et ecce ap̄ti sunt
 ei celi ⁊ uidit sp̄m d̄i descendentē cor
 porali specie ut colūbam uementē
 sup̄le. Et ecce uox de celis. **U**tes fi
 li m̄i dilect̄. in te cōplacuit m̄. ih̄u .B.
 baptizato ⁊ orante ascendit de aq̄s
 quib; tactu munde carnis uim ab
 luendi contulerat. ut qui ad lauaciū
 xpi uenerit. peccata deponat. ⁊ p̄
 uirtutū incrementis ascendat. Ap̄tū .J.
 tur celi non reseratione elem̄torū.
 s; sp̄ualib; oculis. q̄a dum undas su
 b̄it. diuinitatis sue potentia celi
 nobis ianuas pandit. Nec ei tunc
 cepit celū ap̄ri. cui celozū itiora

patebant. s; h̄is ubi uirt̄ baptismi
 ostendit̄. quia baptizatis celestis ia
 nua declaratur. Orauit xpc̄ n̄ p̄ se.
 s; ut nos informaret ad orandū. post
 baptisma uicturos. Nam quasi t̄nsi
 to mari rubro necatos gratulamur
 egyptios. s; in deserto hui; mundi ali;
 hostes occurrunt qui sunt uincen
 di donec ad pat̄am ueniam̄ et̄nam.
 Unde post collatā sc̄i sp̄s gr̄am i bay
 ptismo. regeneratis amplior eidē sp̄s
 gr̄a p̄ impositionē manū ep̄i dat̄. Colū
 ba apparuit sup̄ ih̄m. ut docētur eis
 solis qui in simplicitate baptizati sunt
 unctionē sc̄i sp̄s affuturam. Corpora
 li specie descendit ut colūba. ut mon
 straret̄ qd̄ baptizati in corpe ei; quod ē
 eccl̄ia accipiunt sp̄m sc̄m. Et notan
 dum quod n̄ coruus s; colūba attulit
 ramū oliue in archa noe. quia bay
 ptizatorū ali; deserunt eccl̄iam. ali; pa
 cifice remanent in eccl̄a. Ramū oli
 ue uirentib; folijs in ore colūbe. sig
 nificat gr̄am sp̄s sc̄i. habundantē ub̄
 uite. Quod lucas dicit in te cōplacu
 it m̄. tale est ac si dicat. In te pla
 citū meum constitui. hoc ē p̄ te ge
 rere qd̄ m̄ placet. Qd̄ ū math̄s dic̄.
 in quo m̄ cōplacui. ita exponit̄. Q̄
 penitendo corrigit que male fecit.

in quo penitet sibi displicet quod fecit.
Et quia pat̄ om̄ps humano in locu-
tus ait. penitet me fecisse hominē.
videt̄ sibi displicuisse in peccatorib⁹.
In solo autē xp̄o sibi cōplacuit. quia
n̄ se eum creasse hominem penituit.
quōdoquidem nullū in eo peccatum
fuit. Unde dauid. Iuravit dñs et
n̄ penitebit eū. tu es sacerdos in et̄-
nū. **av̄s** **S** **cōcoz** **diaeū** **B.** **O.**
Intelligat euāgelista cū non eā-
dem locutione retulerunt eandem
retulisse sententiā. Que diuisital
locutionū ad hoc utilis est. ne uno
in dictū min⁹ intelligat̄. et alit̄ quā
se res habet int̄pretet̄. **B.** **O.**
Mysterium
trinitatis in baptismo xp̄i monst̄-
tur. fili⁹ baptizat̄. sp̄s sc̄s descendit
in specie colūbe. uox patris testimo-
niū filio p̄bentis audit̄. Colūba ap-
paruit sup caput ih̄u. ne uox pa-
tris putaret̄ eē facta ad ioh̄em non
ad dñm. S; et hoc quod uox patris na-
ntonuit n̄ docet filiū. s; nobis qd̄
credē debeam⁹ ostendit̄. baptizatū
scilicet a ioh̄e uerū eē dī filiū. Nos
quoq; p̄ aquā abluitionis et sp̄m sc̄i
ficationis patris uocis adoptione
dei posse filios effici. litterā sic lege.
Udit ih̄c et qui cū eo erant sp̄m
dei id est rem significantē sp̄m sc̄m

descendentē ut colūbam hoc est sic
rem que uere colūba erat ad hoc
significandū assumpta. Utrū colūba
nouit̄ creata fuerit et post pactum
officiū soluta in eleūta nec ne nichil
nr̄a int̄ est. Sic quoq; legendū est
quod mare⁹ ait. Udit celos ap̄tos.
id ē significari celozū ap̄tionem bay-
tizatis. **B.** **O.** Naturā colūbe uideam⁹. ut
nobis inde uite instituta sumam⁹.
Nullū ore ul' unguib⁹ ledit. ne
minimal quidē musculas ul' uermi-
culos. Uideam⁹ ne dentes nr̄i sint ar-
ma et sagitte. contineam⁹ manū a rā-
pinis. Qui furabat̄ iam n̄ fure.
magis autē laboret opando manū
suis ut habeat unde t̄buat neces-
sitatē patienti. Nam et colūba se-
pe alienos quasi suos fert̄ alere pul-
los. Ipsa t̄re fructib⁹ et semine pala-
t̄. Audiam⁹ ap̄tm. Bonū ē n̄ man-
ducare carnē. et n̄ bibē unum. **S.**
Gemitū p̄ cantu habet. Proceum⁹
coram dō qui fecit nos. Risus nr̄i
luctum conuertat̄. et gaudiū in
merorem. Beati lugentes. quā-
si consolabunt̄. **S.** Sup aquas sc̄s
consueuit. ut uenturi raptum
accipitris p̄uisa i aquis t̄bra de-
clinet. Et nos sup fluentia scrip-

turarū sedeam⁹ quarū speculū edo-
 chi dimoscere ⁊ ꝑcauere ualeamus
 mīdial hostis antiq. hinc illud.
 Oculi ei colūbe que lacte sunt lote:
 ⁊ residēt iuxta fluēta plenissi-
 ma. Adificare solent: in forami-
 nib⁹ petre. In cauerna macerie.
 Petra xp̄c est: cui in cruce manū
 claus. latus ē lancea ꝑforatū. Ma-
 ceria ei: est uirt⁹ scōrum coaduna-
 ta. Cauerna in ea sūn frātne dilec-
 tionis: in quo dum teneros in fide
 nutriunt quasi nidificantibus
 colūbis in se locum pandunt. hīc
 illud. Surge amica mea speciosa
 mea ⁊ ueni: colūba mea in forami-
 nib⁹ petre. in cauerna macerie.
 hec septem uirtutis exempla re-
 cte cōmemorauim⁹: q̄a sc̄i sp̄c qui
 in colūba descendit septiformis ē
 gr̄a. Querit⁹ quare baptism⁹ suc-
 cesserit circūcisioni. Ut enī beat⁹
 Gregori⁹ ait q̄rto libro in iob: quod
 apud nos ualet aq̄ baptismi. hoc
 egit apud ueteres ulꝑ paruulis so-
 la fides. ulꝑ maiorib⁹ uirt⁹ sacrifi-
 ciorū: ulꝑ phis qui ex abrahe stirpe
 ꝑuerunt misterii circūcisionis.
 Solutio. Decebat nouū regem no-
 uā legē instituere. inimicitias int̄

iudeos ⁊ gentiles solue. ut duo ppli
 in unū iungeret⁹ ⁊ fierent ppl̄s unū.
 Quare necesse fuit inimicitiarū
 causas uidelicet iudeorū rit⁹ quos
 gentiles abhorrebant euacuare: ⁊
 alia sacramta q̄ utriq; cōmutua
 forent substituere. ꝑꝑt hoc quoq;
 baptism⁹ circūcisionis loco subijt.
 quia circūcisio imꝑfectū erat sa-
 cramentum. ut pote marib⁹ solis atti-
 nens. Baptism⁹ ū ꝑfectū est sacram-
 tum: quia utriq; serui sine dolore
 cōmendat⁹. In aq̄ ū ideo uniformit̄
 consecrat⁹ baptism⁹. quia de xp̄i la-
 cere manauit aqua. ⁊ quia nullus
 liquor adeo ualet ad abluendū sic a-
 qua: ⁊ apud om̄s facile acquiri ne-
 se aliq̄s ꝑꝑt inopiā excusaret. Nota
 quia multipliciter accipit⁹ baptism⁹.
 Baptismorū nāq; unū tantū est aq̄
 ut iohannis: quod remissionē pec-
 catorū n̄ dedit. Aliud in igne ulꝑ spū
 quo baptizati sunt apli in die pen-
 tecostes. Unde illud. Vos autē bapti-
 zabimini spū sc̄o. Tertiū in aqua ⁊
 spū: quo baptizauerunt apli. Qū-
 tum in sanguinis effusione. Tria
 uisibilia. id ē sacerdos. baptizandus.
 aqua. sc̄ in baptisinate: ⁊ tria iui-
 sibilia id est fides. anima. sp̄c sc̄s. de-

tum dñs ut ait ambrosius in p̄mo
libro de sacramētis id eo p̄or descendit
in baptismum quā sp̄s sc̄i. cū in ecō-
uerso fiat: quia dñs non indigebat
mundari. Nobis autē uirtus et p̄sentia
t̄nitatis que in baptisinate xp̄i ma-
nifesta est: inuisibilit̄ opat̄ i bap-
tismatis inuisibilis sacramēto; Sacra-
mētum ū est inuisibile signū inuisibi-
lis gr̄e. Ueluti cū quis baptizatur.
ip̄a exterior corporis ablutio quā uide-
mus signū est interioris ablutionis
anime que consistit in remissione
peccatorū. Aqua etiam purgans ex-
teri a sordibus corporalib⁹: signū ē fidi
mundantis interi a peccatis. Sacer-
dos quoq; lauans in aqua designat
sp̄m infide remittentē peccata. Vidē-
dum tamē est de hoc sacramēto sicut
de alijs quia nichil refert a quocūq;
det̄ ministro. Minist̄ enī ministr̄:
xp̄s baptizat. Uñ illud. hic ē qui
baptizat. Quia p̄p̄t̄ siue a clericis
siue a laicis seu etiā a mulieribus
necessitate imminente det̄: n̄ ta-
men reiterat̄. Hoc sacramētum sic
sacramētum altaris. alij ad uitā alij
ad mortem accipiunt. Qui enī uē
accēdunt et rem et sacramētum ac-
cipiunt. qui fide sacramētū tantum.

Uñ si post modū respuerit n̄ rebaptiza-
bunt. Forma autē baptismi. s̄t ista
uerba. In noīe pat̄s et filij et sp̄s sc̄i.
ul̄ equi polleucia. Dñs enim genera-
lit̄ instituens baptismū p̄cepit
dicens. Ite docete om̄s gentes. bap-
tizantes eos in nomine pat̄s et filij
et sp̄s sc̄i. A morte xp̄i et sanguinis
effusione habet baptismi uirtutē
et efficaciam sicut alia sacramēta. si-
ue ante legem. siue in lege. Ph̄s
enim xp̄s que facta sunt dimittit.
adiuuat ne ampli fiant. p̄ducit
ubi om̄ino fieri n̄ possunt. facit
ut lex impleat̄. ut natura libe-
retur. ne peccatū dominet̄. *1. cor. 13.*

Et testimoniū p̄hibuit ioh̄es
dicens. Quia uidi sp̄m descenden-
tem quasi colūbam de celo: et man-
sit sup̄ eū. Et ego nesciebā eū. Nesciebat eū subaudi tam alte tam
subtilit̄: qm̄ sp̄m in eum descenden-
te cognouit. Tunc enim dicit
quod dñs retentur sibi eēt sicut
et aliorum sacramētorū baptismi
sui potestatē. siue p̄sent̄ in trā-
ue absent̄ corpe in celo: et nulli eū
seruo datur eēt. Non inuenies
aliquē ap̄torū dixisse meū bap-
tismū. inuenies autē dixisse meū

euglium. Et hoc quod dicit. S; qui
 misit me baptizare in aqua: ille n̄
 d̄r. Sup̄ quē uideris sp̄m̄ descenden-
 tem ⁊ manentē sup̄ eum: hic est
 qui baptizat in sp̄u sc̄o. Et ego u-
 di ⁊ testimoniū phibui. quia hic
 est filius d̄i. Pulchre addidit ma-
 nentem sup̄ eū. Propriū est enim
 mediatoris nr̄i: ut nūq̄m̄ sp̄s sc̄s
 recedat ab eo. fidelibus autē ejus
 aliq̄ndo conferit: aliq̄ndo tollit.
 Quibusdā tamē ad amorem d̄i ⁊ p̄p̄-
 tati conseruandū numq̄m̄ abest.
 unde ipse ait illis. Vos autē cog-
 noscetis eum: quia apud manebit
 ⁊ i uobis erit. Iohes iuxta audito-
 rum capacitātē alibi ih̄m̄ p̄dicat
 urū fortiozem se: hic ū filiū dei.
 hinc est quod paulus ait. Quali
 paruulis in xp̄o. lac potum dedi uo-
 bis non escam. In̄ sapientes autē
 sapentiā loq̄m̄. **o. xv. ⁊ vi. l. xv.**
Tunc ih̄s ductus est in desertū
 a sp̄u: ut temptaret̄ a diabolo. Con-
 sulce lucas p̄mo posuit. ih̄s autē ple-
 nus sp̄u sc̄o regressus ē a iordāne:
 ne dubitaret̄ a quo sp̄u ductus fuit
 in desertū sc̄dm̄ machm̄ ul' expulsi
 sc̄dm̄ marcū. Peuldubio n̄ uirtu-
 te mali sp̄s ih̄s agit̄ in desertum:

s; uoluntate sui sp̄s ut sterna ad
 usariū. Ubi nobis p̄monstrat: ut
 p̄ baptismū accingam̄ fortit̄ cont̄
 diaboliū. relictis mundi illecebs ⁊
 societate prauorū. **o. xvi. l. xvi.**
Et cū ieiunasset q̄draginta dieb̄
 ⁊ qua draginta noctibus p̄ea
 esuruit. Optulit se temptatorū xl̄
 dieb̄ ⁊ xl̄ noctib̄: ut indicet quia
 siue hic p̄p̄era blandiunt̄ quod ad di-
 es p̄tinet siue adūsā feriant quod
 noctis figure congruit. semp̄ fidelib̄
 adest adūsariū. non cessant eos impe-
 dire temptando. Esuruit corpe: ut
 diabolo tribueret̄ tēptandi occasio. ⁊
 unceret̄ ab homine cuius morte ⁊ ca-
 lamitatib̄ glabat̄. Mouebat̄ diabolus
 quadraginta dierū ieiunio. sciebat
 totidem dieb̄ aqual̄ abys̄s effusas. ex-
 plorata remissionis terrā. moysi le-
 gē adō data. filios isrl̄ cōtīde annis i
 heremo pane angloxyuisse. Cū ū
 sensit p̄ ieiunū esurire dn̄m. qd̄
 non de moysi ul' hehya legit̄ ut p̄
 ieiunia esurierint: accessit tēptan-
 do longe motus malicie uoto. Decē
 sunt p̄cepta legis. ⁊ quadripartit̄ est
 mundus: quod significat iā grām x̄
 diffusam p̄ mundū. qui ieiunauit
 spacio q̄draginta dierū. In quo ieu-

mo quasi clamabat. abstinete uos
a desiderijs huius seculi. In comestione
et bibitione post resurrectionem uelut
clamabat. ecce ego uobiscum usque
ad consummationem seculi. Unde quoniam
fidum gloriem. tam sperando iam pas-
cium. Congruue ieiunium quadra-
gesime statutum est esse continue dominice
passionis. quia significat nos debere
a mundi amicitia continere ut dominum
sequi ualeamus. In abstinentia autem
quadragenarii numerus custodi-
tur. quia uirtus decalogi per uirtutes
euangelij impletur cum euangelium custodit.
Uel quia per decalogum dominum et primum
diligere precipiunt. et motu corporis quod
ex quatuor subsistit elementis cari-
tatis dei et primum uiolat. apte ad dilu-
enda peccata in quadragenarium
numerum tempus penitentie surgit.
Et accedens temptator dixit ei.
Si filius dei es. dic ut lapides isti panes
fiant. Qui respondens dixit. Non
in solo pane uiuit homo. sed in omni
uero quod procedit de ore dei. Credidit
aliquando diabolus debellatorem suum
uenisse in mundum. sic per obsessum
hominem dixit. Quid nobis et tibi
filius dei. Venisti ante tempus cor-
re nos. Omnia tamen illi esse dubita-

uit. mortalia patiendo. Septimum
dixit dominus. quod humilitate non poten-
tia opposuerat uincere diabolum. In-
tendebat demonium princeps ex muta-
tione lapidum in panes uirtutem
potestatis in deo agnosceret. et in homi-
ne oblectamento cibi patientiam e-
surationis illudere. Verum dominus de
deuteronomio testimonium sumens
ostendit non in pane hoc solita-
rio sed in omni uero dei alimoniam et
nitatis esse sperandam. Tribus modis
temptatio fit. suggestionem. delec-
tationem. consensum. Christus autem sug-
gestionem sola temptatus est. quod de-
lectatio peccati mentem eius non mo-
mordit. Non indignum temptatus
fuit illi qui occidi uenerat. ut
sua temptatione nostras uinceret. sicut
sua morte nostra tulit peccata. Tunc
assumpsit eum diabolus in sanctam ciui-
tatem. et statuit eum super pinnacu-
lum templi. Non mirum si se permisit
ab illo assumi et duci et statui. qui
se protulit a membris illius crucifigi. Po-
test autem sic intelligi. Assumpsit eum
diabolus id est temptando inuasit. et
statuit eum super pinnam templi. id
ocasio fuit quare dominus a suo spiritu
ductus et statutus illic. Pinnam uel pin-

naculum est fastigiū. id: sūmitā.
 Solebant enim antiqui sicut ad-
 huc fit in plurib' locis supiora do-
 morū ul' templorū facē plano sce-
 mare: ut ibi possent stare & agere
 quod uellent. Unde dñs ad aplos.
 Quod in aure auditis: p̄dicare sup
 tecta. Scā autē ciuitas iherlm di-
 cebat: in qua templū & culc' dei
 scdm legem moysi. Et dixit ei. Si fi-
 si dñs: mitte te deorsū. Sc̄ptū ē
 enī: q̄ anglii suis madauit de te.
 & in manib; tollent te: ne forte of-
 fendas ad lapidem pedem tuū. In oī-
 bus temptationib' hoc agit diabo-
 lus ut intelligat si fili' dñi sit. S; do-
 minū sic responsionē tempat: ut
 eum relinquat ambigū. Dicēs
 mitte te deorsum. qui oīal' p̄cipi-
 tare satagit: infirm' ostendit: nā
 psuade potest: p̄cipitare n̄ potest.
 Testimoniū quod inducit n̄ de x̄
 tantū: s; de oīi uiro scō p̄phetia ē.
 Ieronim' p̄s. x̄c. sic exponit. Qui-
 cūq; duas naturas dñi & hominis p̄-
 fectas crediderit in saluatore: hic
 anglicis manib; uallat'. ad lapide
 id: ad x̄p̄m n̄ offendit pedem suū.
 qui lapis est offensionis. & pet' scan-
 dali. dñs de eodem p̄s. In manib;

anglorū sublat' est dñs qm̄ assūptū
 est in celū: n̄ quia si n̄ potarent rui-
 curus erat. s; q̄ obsequabant' regi.
 Quod si dicas meliores sunt qui por-
 tant qm̄ qui portat': respondebo.
 Ergo iūnta meliora sunt homini-
 bus. Tacuit autē ēguersator dñi
 ēculcatione non subiungens filium
 dñi sup aspidem & basiliscū ambulatu-
 rū. & ēculcaturū leonē & draconē.
 ait illi ih̄c. Rursus sc̄ptum ē. Non
 tēptabis dñm dñm tuum. Veris sc̄p-
 turarū frangit clipeis. falsas diabo-
 li sagittas de sc̄pturis. qui ul' falsa
 p̄ponit. ul' ueris falsa psuade cona-
 tur. Testimonia deutonomi p̄cu-
 lit dñs: ut scde legis sacramta mon-
 straret. Suggerebat' ei q̄si homini.
 ut signo aliq̄ exploraret q̄ntū apd
 dñm ualeret. S; sc̄ptū ē homini ne
 dñm tēptare audeat q̄ndo habet q̄d
 faciat ut quod caue oportet euadat.
 Inde est illud. Si uos p̄secuti fuerit
 in una ciuitate: fugite in aliā. Post
 qm̄ ū deficit humana p̄uidencia
 si homo se totū diuine cōmittit
 potentie: n̄ est dicenda tēptatio.
 Nunc autē x̄p̄c potat alit' de tem-
 plo descendē: qm̄ p̄actantiā se p̄ci-
 pitare. Iherū assūpsit eū diabolus

in montem excelsum uade: et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum et dixit illi. Hec omnia tibi dabo: si cadens adoraueris me. In monte id est super montem ostendit regna: non quod uisum est qui omnia uidet amplificauerit: sed quantum in se fuit uerbo et promissione ostendit uanitatem humane pompe quam amabat quasi speciosam suadens domino ut uel sic eum sibi subiceret. Bene quod lucas commemorat in momento temporis temporalia monstrantur: quia cito cadunt humane potestates. Dicens hec omnia tibi dabo. superbe loquitur: non quod omnia regna dare posset. Percidens adorauerit dictum est: quia adoraturus diabolum ante corruit. Nota quod omnis potestas et ordinatio potestatum a deo est: sed a malo potestatis ambitio. Potestas itaque diabolo ad tempus promissa non mala est: sed his qui ambiendo male utitur potestate malus est. Tunc dicit ei ihesu. Uade satanas. Scriptum est. Dominum tuum adorabis: et illi soli seruies. Non ut quidam putant satanas et petrus eadem sententia damnantur. Petro enim dicitur. uade reus satanas. id est sequere me. qui contrarius est uoluntati mee. hic non dicitur

retro: ut subaudiatur uade in ignem eternum. Omni homini scriptum est. dominum adorare eique soli seruire. Grece lata dicitur seruitus illa que soli deo conuenit non creature. Unde ydolatriam nuncupantur hi qui sacrificia que uni deo debentur idolis impendunt. Nulla autem est seruitus communis siue deo siue homini. Unde etiam seruus dicitur latine: quod dulos dicitur grece. Iubeimur ergo per caritatem seruire inuicem quod grece est dulium: et deo soli quod grece est lactium. **H**ec consummata omni temptatione: **T**unc reliquit eum diabolus usque ad tempus. **E**ratque cum bestiis. **R** VII. **Q** VII. **E**t ecce angeli accesserunt: et ministrabant ei. Consummata omni temptationem dicitur: quia his tribus temptationibus continentur origines omnium uiciorum iohanne attestante quod ait. Omne quod in mundo est concupiscentia carnis est: et concupiscentia oculorum et superbia uite. Et in euangelica parabola tribus reipublici negotiis ab eterne uite dapibus excluduntur. Primum dicitur. Illi emi. et cetera. Alii dicitur. Iuga bouem quinq; Alii dicitur. Uxorē duri. Uxorū appetit ad concupiscentiam pertinet: sicut gula. Illi emptio ad auariciam et superbiā. Phario quinq; in

a

genū. refert ad concupiscentiā oclorū
 ubi curiositas ē r uana glā. Triplici
 celo hostis cotidē arma defensionis op
 pone: ut concupiscentia carnis pel
 lar ieiunio. auaricia elemosinis. ia
 stantia precib. Antiquū hominē
 supauit diabolus gula. in uetito po
 mo. Uana glā supauit eum dicens.
 eris sic dū. Auaricia enī supauit
 eū: qñdo dī scientes bonū r malū.
 Auaricia enī recte dicitur sublimitā
 ambitioni. Sic etiā temptauit do
 minū. s; uict recessit. Dauid goli
 at tribus lapidib de torrente pstra
 uit. xpc diabolū tribus testimoniis
 de lege. Que autē temptationū pma
 fuerit. que media que ue ultima. r
 in qua forma tēptator accesserit. an
 in sua ppa an in specie hominis assūp
 ta. n̄ multū refert ignorare. Reli
 quit eū diabolus usq; ad tēp. postea p
 uides apse eū impugnatur. Sic eti
 am qñdo n̄ pualet in tēptatione a
 nobis recedit. usq; ad aliud tempus.
 In bestial dñs cōmorat ut homo. Bī o
 ministerio utit anglico ut ds. V cū.
 nos cū in heremo scē conūlationis
 bestiales hominū more toleram. mi
 nisteriū anglorū merem. a quib
 corpe soluti ad etna gaudia trans

feramur. *A* xvi.

A Altera die iterū stabat iohēs r ex
 discipulis ei duo. Et respiciens
 ihū ambulantē dixit. Ecce agnus
 dei: ecce qui tollit peccatū mundi. Ti
 pice iohēs id: ppls grē alta die id: p
 legem cognoscit agnū quo redimim.
 Ambulatio ihū dispensationē incar
 nationis qua nobis exempla uiuen
 di dedit insinuat. sic mansio eius
 etnitate diuinitatis. Stacio ū io
 hū r discipulorū ei ostendit qā ipē
 illā uirtutū arcē conscenderat aqua
 nullis tēptationib poterat deici: r
 discipuli magisteriū ei corde sequeban
 tur. Uē autē. Stabat iohēs id: ces
 sabat lex tamē testimoniū phibens
 xpo. Deambulabat ihc id est grā hie
 r inde colligens. Agnū innocens im
 moland pfigurat in agno paschali
 quom peccata tollat. apls petrus
 ostendit dicens. Non corruptibili
 argento ul auro redēpti estis de ua
 na urā conūlatione patne tradi
 tionis: s; p̄cioso sanguine quasi ag
 ni incontaminati r immaculati
 ihū xpi. Et iohēs in apocalipsi. Q
 dilexit nos r lauit nos a peccatis
 nr̄is. in sanguine suo. Non solum
 aut lauit nos qñ sanguinē suū

s
 s
 s
 B. i
 omel.
 B. i
 omel.

dedit p nobis. uel qñ baptizati in
misterio passionis illi. uerū etiam
cotidie lauat nos in sanguine suo.
cū eiusde beate passionis memoria
ad altare replicatur: cū panis ⁊ ui
ni creatura in sacramentum carnis
⁊ sanguinis ei in effabili spē scifi
catione tñsferē. Peccatū mundi
dicit originale peccatū: qđ p pñm
hominē int̄iuit in uniuersū genu
humanū. Et audierūt eum duo
discipuli loquentē. ⁊ secuti sūt ih̄m.
Conuulsi autē ih̄c. ⁊ uident eos seqñ
tes se. dic̄ eis. Qđ queritis? Deside
rantib⁹ p̄cipere uerbum gr̄e potius
ab ipso qm̄ a ioh̄e: dat fiduciam
quecūq; uellent int̄rogandi. Cō
uersus quasi faciem p̄biuit dū de
maiestate descendit ut posset ui
deri. dū p umbra legis eugl̄ij lucē
exhibuit. Qđ dixerūt; Rabbi qđ
dicit̄ int̄pretatū magist̄. Ubi ha
bitas? Dicit eis. Venite ⁊ uidece.
Nolebant tñsitorie magist̄ uerita
tis p̄fari; s; mansionē querebant
ut plenū ab eo possent instrui. Am
monent ḡ nos ut quotiens in car
nationis dñi tñsitū ad m̄tem re
ducim⁹: sollicito corde eū rogem⁹
ut habitationē et̄ne mansioni

nobis dignet̄ ostendē. Venite testi
monio ioh̄is a lege recedentes. uenite
credendo. bonis opib⁹ insistendo: ⁊
intelligetis. Uenerūt ⁊ uiderunt
ubi maneret: ⁊ apud eum manserūt
die illo. hora autē erat q̄si decima.
Manserūt die illo apud dñm feli
citer uespam expectantes: quia om̄s
electi post opum bonozū p̄fectionē
cū illo s̄ acturi diē illū de quo p̄ph̄a
dicit. Melior ē dies una. in atriu
cul sup milia. Merito situti sunt
eū hora. decima: quia uenerat tē
pus ut impleret̄ p̄ dilectionem leḡ
habens decē p̄cepta: que a iudeis n̄
implebat̄ p̄ timorē; Vñ dñs. Non ue
ni solue legē. s; implere. Erat autē
andreas fr̄ symonis pet̄ un⁹ ḡduob⁹
qui audierant a ioh̄e: ⁊ secuti fuerāt
eū. In fide n̄ querit̄ annozū multi
tudo nec paucitas. Andreas minor
erat symone etate: ⁊ tñ ih̄m p̄or in
uenit. Itaq; inuentū nuntiat fr̄i
ut sicut ē sanguine sit germanū
⁊ fide. Et hoc est qđ dicit. **A** xviiij
Huenit hic p̄mū fr̄m suū symonē
⁊ dicit ei. Inuenim⁹ messyā: quod ē
int̄pretatū xp̄c. Et adduxit eum
ad ih̄m. Intuit⁹ autē eū ih̄c dix̄. Tu
es symon fili iohanna. tu uocabis

chepal: quod interpretatur petrus. Et
 phas hebreu e r syru. petrus grecu .du.
 r latinu. r in utroq lingua nom a pe-
 tra derivatu est. Vocatur aut petrus
 ob robur mentis. quia solidissime pe-
 tre xpo adhesit. Et notandu qd hic eu. cap
 petrus nom accepit. n ubi ait illi chvru
 isc. Tu es petrus. r sup hanc petra.
 e. m. Nec ubi marcus duodeci dis-
 cipulos singillatim comemorans dixit.
 qd imposuerit ei nom. uocaretur
 petrus. hoc nom recolendo ait. **A xviii**
H crastino voluit exire in galilea.
 r inuenit philippu. r dicit ei. Se-
 quere me. Erat aut philippus a
 bethsaida ciuitate andree r petri.
 Galilea interpretatur transmigratione
 facta. ul reuelatio. Tnsmigrat
 homo de uicis ad uirtutes. r post de
 uirtute in uirtute. r sic fit ei reue-
 latio. ut uideat ds deoru in syon.
 Vocatur g dñs discipulos ad sequen-
 dum id: imitandu se exiit a iudea
 ubi erat iohes baptizans in galile-
 am loci nomine inuenit. ut sicut
 ipe pficiebat sapientia. r sicut p
 passionel intuit in glam. sic etia
 imitatores sui. Bethsaida interpretatur
 domus uenatoru. in quo notatur ani-
 mus r officiu istoru. Venatores eni

dei erant. in capiendis animabus.
 Unde philippus antequam fiat aplos uo-
 cat nathanaele. Inuenit philip-
 pus nathanael. r dicit ei. Quem
 scordis scripsit moyses in lege r pphie. inue-
 numus ihm filiu ioseph a nazareth.
 Et dixit ei nathanael. Anazareth
 potest aliquid boni ee. Dicit ei phi-
 lippus. Veni r iude. Quia nathana-
 el peritus erat in scripturis quando audi-
 uit a nazareth. tu ex illi nomini
 interpretatione. quia scripture ihm
 nazareu uocant statim erectus in
 spem dixit. Anazareth potest aliqd
 boni ee. Hoc bn potest pronuntia-
 ri sine subinterrogatione. siue non.
 Nazareth interpretatur mundicie. si-
 ue flos ei. siue separata. Propterea eti-
 am nathanael n fuit unus de duo-
 decim. quia peritus erat in lege. r do-
 minus idiotas elegit unde confunde-
 ret mundu. ul fortassis miratur na-
 thanael qd de galilea n a iudea sur-
 geret. ppha ait. Anazareth potest
 aliqd boni ee. Uidit ihc nathana-
 elem uenientem ad se. r dicit de eo.
 Ecce uere israhita. in quo dolus n
 est. Dicit ei nathanael. Unde me-
 nosti. Respondit ihc. r dixit ei.
 Prius quam te philippus uocaret cu es

av.

ar.

a.

s

s

s

s

s

s

s sub ficu. uidi te. Respondit ei na
 s thanael et ait. Rabbi. tu es fili dei.
 s tu es rex isrl. Quia cognouit na
 al. thanael dnm corporaliter absentem
 uidisse que ipse in alio loco gesserat.
 id: quom et ubi sub quadam arbore fici
 uocat^r sit a philippo quod est iudici
 um ditatis. fateor non solum rabbi id:
 magistrum. s: et dei filium ac regem is
 .vj. rael id: xpm. In quo probatur esse
 isrlita. id: uir uidentis dnm qui sine
 dolo erat hoc est sine simulatione.
 Si enim peccata habebat confite
 batur ea. Pharisei uero dolosi sunt.
 qui se bonos predicant cum sint mali.
 .d. Inuenimus arborem fici maledictam.
 q^r fructum non habuit. Et cum adam et
 eua peccasset: de foliis ficulneis suc
 cinctoria sibi fecerunt. Folia ergo il
 la peccata intelliguntur. Erat autem
 nathanael sub arbore fici tanquam
 sub umbra mortis: quando lumen ortum
 al. est ei. Nathanael donum dei interpre
 tat. Et non dono dei quisque uocetur:
 nunquam reatum pro peccato transgressionis eua
 det. Respondit ihc et dixit ei. Quia
 dixi tibi uidi te sub ficu credis. maui
 s his uidebis. Et dicit ei. Domine autem di
 s co uobis uidebitis celos apertos. et an
 s glos dei ascendentes et descendentes

s sup filium hominis. Plus est quod
 .d. dnm nos uocatos iustificauit. qm
 quod nos uidit iacentes sub umbra
 mortis. Quando iacob uidit sca
 lam et angelos ascendentes et descen
 tes. et lapidem suppositum capiti suo
 unxit: significatio totum erat. la
 pis ergo xpc intelligitur. Angeli boni p
 dicatores sunt in ecclesia: qui predican
 do filium hominis. ascendunt et descen
 dunt. cum sublimitate diuinitatis et
 et humanitatis infirma nuntiant.
 .al. Ascendunt cum docent. quia in pnci
 pio erat uerbum: descendunt cum
 adiungunt quia uerbum caro factum
 est. **L xvii. O xviii. R xviii.**
Et regressus est ihc in uirtute
 s ipse in galileam. Et fama erit per uni
 s uersam regionem de illo. Et ipse
 s docebat in synagogis eorum. et magni
 .b. ficabatur ab omnibus. Uirtute ipse sig
 na miraculorum intellige: sicut ali
 bi iudei inquit. Unum huic sapientia
 a hec. et uirtus. Sapientiam uidebit
 cet ad doctrinam. uirtute uero ad opus
 referentes. **L xviii.**
Et uenit nazareth ubi erat nu
 s tritus: et intrauit secundum consuetu
 s dinem suam die sabbati in synagogam
 s ihc intrauit cum aliis: ut ad imple

rit grā celesti ritū legis. Iudeorum. v. 2ay
 pprie synagoga dici solet. qmuis di
 cha sit ecclesia. Nraim ū nūqm apli
 dixerunt synagogā. s; semp ecclām
 siue discernendi causa. siue quod it
 congregationē unde synagoga. r
 conuocationē unde ecclesia nom accē
 pit distet aliquid. qd scilicet con
 gregari r pecora solet. cūocari aū
 magis est utentiū ratione. ut sē
 homines. Ideoq; noue grē pplm u. B.
 si est doctoribus debē uocari ecclā.
 maiori dignitate cōuocati in uni
 tate fidei. Et surrexit legē. r tra
 dit est illi liber. pphe ysaię. Iudici
 um fuit humilitatis: suscipe lecto
 ris officium. Verū etiā scēptura de ip
 so p ipsum nobis erat apienda r ad
 implenda. Et ut reuoluit librum:
 inuenit locū ubi scēptum erat.
 Spē dñi sup me ppē quod unxit
 me. euglizare paupibus misit me.
 pdicare captiuos remissionē. r cecis
 uisū. dimitte contractos in remis
 sionem. pdicare annū dñi acceptū.
 r diē retributionis. librū pphe clau
 sū accepit s; reuolutū legit. qā mi
 steriū incarnationis sue in pphe
 cis obscurū. r pūl suscepit imple
 dū. r post mortalibus apuit intelli

gendum. Uictus fuit in ucto mat's
 scō spū p consortibus suis. cui uncti
 onis sacramētū r manifestatio fuit
 qd in baptismo sup eū spē scs in specie
 colūbe apparuit. Paupib' id; genti
 libus euglizauit resurrectionē per
 pcones suos. captiuos id; pplō iudeo
 rum captiuato in peccatis pdicauit
 remissionem peccatorū. cecis id; pha
 riseis ū intelligentib' legem pdicauit
 uisum. hoc est intellectum scrip
 turarū. Contractos dicit ul' corde
 contritos. ul' legis onere pressos. annū
 dñi temp' pdicationis ei: diē retribu
 tionis ultimū iudiciū. hinc scēptū
 est. Si uos fili' liberauerit: uere li
 beri eritis. Et de contractis. Sacri
 ficiū dō spē contubulat: cor contritū
 r humiliatū dō ū despiciet. R illud.
 Qui sanat contritos corde: r alligat
 contritiones eorū. De anno dñi diē
 etiā dauid: benedices corone anni be
 nignitatis tue. De die retributionis
 scēptū est. fili' hominis uentur' est
 in glā sua. cū anglis suis: r tunc red
 det unicuiq; scdm opa sua. Et cū pli
 casset librū: reddidit ministro r se
 dit. Cū eēt in mundo dñs locut' est
 docens in synagoga: s; r ad celestia re
 gna regressurus reliquit officium

euglizandi ministris euglyz et rese-
dit in dextera patris. Stans legit
et libro reddito sedit: quia stando
in mundo operatur est nobis uia profici-
endi et sensum doctrine. residens uero in
dextera patris docuit nos post labo-
rem habituros requiem. Stare e-
nim operantis est. sedere uero quiescen-
tis uel iudicantis. Quicumque ergo pre-
dicator uerbi surgat legat et re-
sedeat: hoc est operatur. predicet. et sic
premia quietis expectet. Reuolu-
to libro legit: quia ecclesia missis spiritu
omnem ueritatem docuit. librum
plicatum ministro reddidit. quia non
omnia omnibus dicenda sunt: sed per cap-
tu auditorum committit doctori
dispensandum. Et omnium in synago-
ga oculi erant intendentes in eum.
Cepit autem dicere ad illos. quod hodie
impleta est hec scriptura in auribus
uestris. Impletam dicit esse scripturam:
quia sicut illa predicauerat ipse fa-
ciebat. **M. xx. R. iy.**

Exinde cepit ihesus predicare et dicere.
R. Quoniam impletum est tempus. **M.** Pe-
nitentiam agite. **R.** Et credite eu-
glio. **M.** Appropinquabit enim re-
gnum celorum. Impletum est illud ni-
mirum tempus: de quo dicit apostolus.

Postquam uenit plenitudo temporis
misit deus filium suum factum ex multi-
tudo factum sub lege: ut eos qui sub
lege erant redimeret. Amaritu-
dinem radicis. dulcedo pomum con-
pensat. picula maris spes delectat:
dolorem medicine spes salutis mi-
tigat: qui desiderat nucleum. nucem
frangat. Similiter si penitentiam
agat: qui uult adesse bono. Preco-
nia christi narrare possunt qui ad
palmam indulgentie meruerunt
peruenire: unde per penitentiam predi-
catores eliguntur. Credite euglio: non
enim credideritis non intelligetis.
Non sunt bona opera ut sit fides:
sed fides precedit ut sequantur bona
opera. Sine fide enim impossibile est
placere deo. Regno terreno succedit
paupertas: paupertati uero christianorum re-
gnum sempiternum. Ubi illud. Regnum
meum non est de hoc mundo. Omnis enim
honor terrenus spuma. fumus. somnium.

Ambulans autem iuxta mare galilee.
uidit duos fratres. symonem
qui uocatur petrus et andream fratrem
eius mittentes rete in mare. Erant
enim piscatores. **M. xxi. R. y. Lxxvii.**
Et ait illis. Venite per me: et faci-
am uos fieri piscatores hominum.

at illi continuo relictis retibus secu-
 ti sunt eum. Ex eorum arte futuri of-
 ficii opus p[ro]dit. Ut eni[m] pisces e mari
 ita homines e seculo in locu[m] superio[re] id
 est in lumen celestis habitaculi p[ro]hen-
 di sunt. Pri[us] aut[em] mittuntur pis-
 catores et mitterati ad p[re]dicandu[m].
 ut fides in uirtute d[omi]ni credatur ee-
 re in eloquentia. Quia u[er]o scriptura
 n[on] dicit relictis om[n]ib[us] s[ed] solu[m] relic-
 tis retibus secuti sunt eu[m]. indicium
 quod adhuc uolebat redire ^{ad sua} et fortassis
 ad adrena redire. **xxv R xl**
Et p[ro]cedens inde. uidit alios du-
 os fr[atr]es. iacobu[m] zebedei. et iohem fra-
 trem ei in nauy cu[m] zebedeo patre
 eorum. reficientes retia sua. et uoca-
 uit eos. Illi aut[em] statim relictis re-
 tibus et patre secuti s[un]t eu[m]. **Lxxv.**
Factum est aut[em] cu[m] t[em]p[or]e ueneret
 in eum ut audirent uerbu[m] d[omi]ni. et ip-
 se stabat secus stagnu[m] genesareth
 Stagnu[m] genesareth idem dicit[ur]
 esse quod mare galilee. uel mare tybe-
 riadis. mare galilee ab adiacente
 p[ro]vincia e[st] dictu[m]. mare tyberiadis
 a p[ri]ma ciuitate. Porro genesar
 g[ra]eco uocabulo q[ui]si generant sibi
 auram d[omi]ni a p[ro]p[ri]etate lacu[m] ip[s]i. q[ui]a cris-
 pantib[us] aquis de se frequentes auram

excitat. Aqua quide[m] dulcis e[st]. s[ed] hebe-
 lingue consuetudine om[n]is aquaru[m]
 congregatio siue dulcis siue salta
 mare nuncupat[ur]. Quod lacus in flui-
 ente iordane centu[m] quadraginta sta-
 diis in longitudine. et xl extendit[ur]
 in latitudine. Quod stagnu[m] siue
 mare p[re]sens scilicet designat. d[omi]n[u]s se-
 culi mare stat p[ro]p[ri]am stabilitatem
 p[ro]p[ri]etate quietis adiit. deuicta mor-
 talitate labentis uite. Turbari
 conuenit. gentiu[m] in fide curren-
 tium t[em]pus est. de quib[us] ysaias ait.
 Et fluet ad eu[m] om[n]is gentes. et ibunt
 populi multi et dicent. Venite. et ascen-
 dam[us] in montem d[omi]ni. Et uidit du-
 as naues secus stagnu[m]. Que na-
 ues circuncisio sunt et p[ro]p[ri]etate. q[ui]s
 ih[esu]s uidit q[uod] de utroq[ue] populo qui sunt
 ei nouit. et misedit ad future uite
 tranquillitate[m] quasi ad lit[er]a p[ro]uehit.
 Piscatores aut[em] descenderant et la-
 uabant retia. Piscatores sunt do-
 ctiores qui nos retib[us] fidei co[m]p[re]hensos
 et de p[ro]fundo ad lumen elatos t[em]p[or]e uiuen-
 tium quasi littori aduehunt. Quasi
 eni[m] retia sunt co[m]plexe dictiones p[re]di-
 cantium. retinentes eos in fide quos
 capiunt. Retia na[m]q[ue] quasi retinen-
 tia sunt uocata. hec retia modo

larantur in capturā. in lota plican-
tur: quia nō exercenda est doctori
lingua. nunc sumet cura geren-
da. Ascendens autē in unā nauē
que erat symonis. rogauit eum
a tēra reducere pusillū. et sedens doce-
bat de nauicula turbas. Nauis
symonis ē ecclā primitiua de qua
paulus ait. qui opat̄ est pet̄ in
apostolatū circūcisionis. opat̄
ē et in int̄ gentes. una dicta quia
multitudinis credentiū erat cor
et anima una. De qua docebat t̄-
bas. quia auctoritate ip̄i ecclā
docet usq; hodie gētes. **Lxxv.**
Et cessauit **A** ccxix. jccxxii
autē loqui. dixit ad symonē. Duc
in altū. et larate retia ur̄a in cap-
turam. Quod symonē rogauit na-
uē a tēra reducere pusillū. significat
ul' tempate utendū ūbo ad tur-
bas. ne in profunda sacramentorū tan-
tū eatur ut auditores nō intelligāt
ul' p̄ul in primis regionib' p̄dican-
dū. ut quod dicit̄ duc in altū. ad
remotiores gentes p̄tineat quib'
p̄ea p̄dicatū est. Iohēs crisostom'.
Habem' p̄ nauē eccliam. p̄ gubna-
culis crucē. p̄ gubnatore xp̄m. p̄
reti patrem. p̄ uento sp̄m sc̄m. p̄

uelo grām. p̄ nauis ap̄los. p̄ nau-
gantib' p̄phas. p̄ mari uet̄ testam̄
tū et nouū. Committam' g' nō pe-
lagi hui' profundo. ad p̄quirendā in di-
uini scripturis margaritā latentē.
Et respondens symon dixit illi.
Preceptor p̄ totā noctem laboran-
tes nichil cepim'. in uerbo autē tuo
larabo rete. Nisi dñs cor illustue-
rit auditoriū. doctor in nocte la-
borat. Nisi in supna grā larate
fuerint disputationes. frustra p̄di-
cator iaculat̄ uoces. quia fides nō
uerbi sapientia p̄uenit. s; diuino
munie. Et cū hoc fecissent. con-
cluserunt pisciū multitudinem
copiosam. Rumpēbat̄ autē rete eorū.
Rete rūpebat̄. quia nō ad confessi-
onē fidei tot cū electis etiā rep̄bi
intranit. ut heresib' eccliam scin-
dant. Rumpit̄ rete s; nō labit̄ p̄ict'.
quia suos dñs etiā int̄ p̄sequentū
scandala seruat. Et annuerunt
socii qui erant in alia nauy. ut
uenirent et adiuuaret̄ eos. Alia
nauis ē ecclā de gentib'. quia de
iudea non sunt tot credituri. q̄
ad uitā et̄nam s̄ p̄destinati. Re-
te enī rūpit̄ in ecclā circūcisionis.
qm̄ iudas p̄ditor et symon magnus

pisces nequissimi. et ananias et saphi-
 ra. et multi alij abierunt retro. an-
 tiam barnabas et paulus ad gentium
 ap[osto]latu[m] fuerunt segregati. Et ue-
 nerunt et impleuerunt ambas nauy
 culas ita ut mergerentur. hec im-
 pletio usq[ue] ad fine[m] scilicet crescit. Mer-
 guntur hoc est in submersione p[ro]mun-
 tur. non enim sunt submersi; periculi-
 tate. In ap[osto]lis. In nouissimis dieb[us];
 erunt tempora periculosa. et homi-
 nes se ipsos amantes. Mergi ergo na-
 ues est homines in scilicet relabi. q[ui]s
 petrus adhuc in infirmitate positus
 demonstrat his uerbis. **L. xxvi.**
Quod cum uideret symon petrus: p[ro]-
 cidit ad genua ihesu dicens. Eri a-
 me quia homo peccator sum domine. Stu-
 por enim circumdederat eum. et omnes q[ui]
 cum illo erant. in captura piscium
 qua ceperant. Similitur autem iaco-
 bum et iohannem filios zebedei qui erat
 socius symonis. Carnale in ecclesia re-
 gnum spiritualium in quibus maxime xpi
 p[ro]p[ri]a eminet a se quodammodo repellit.
 non lingua sed moribus et actione. tunc
 res non posse pati regnum eorum. et tamen
 eos maxime honorant licet ab eis
 moribus et factis dissentiant. hono-
 rificentiam significauit petrus ca-

dens ad pedes domini: mores autem dissim-
 les in eo quod ait eri a me: quia ho-
 mo peccator sum domine. Vnde tamen non re-
 cessit ab eo: quod significat spiritualis
 uiros non debet commoueri peccatis et
 uariis. ut deserant munus ecclesiasticum.

Et ait ad **L. xxvii. O. xxi. R. x.**
 symone ihesu. Noli timere. Ex hoc iam
 homines eris capiens. Carnale con-
 fortandi sunt a spiritualibus: ne de conscientia
 culpe sue timetis et aliorum innocen-
 tia stupentes scitatis iter formident
 aggredi. Quod autem sequitur. ex hoc
 iam homines eris capiens. ad petrum
 specialiter pertinet: cui dominus exponit quod
 captam piscium significabat captam
 hominum petri. **A. xviii**

Et crediderunt in eum discipuli eius
Et subducti ad terram **L. xxviii. O. xxii. R. x.**
 manibus relictis omnibus secuti sunt illum. **GRS.**
 ta reliquerunt. quod in hoc seculo nichil amare
 studuerunt. In his docentur christum sequi. **hil.**
 et seculari uite sollicitudine. ac patrie
 domus consuetudine non teneri. **.01.**
 Nota quia uiso miraculo de captura pis-
 cium tamquam firmi credentes qui uo-
 cabantur non solum rebus sed et omnibus re-
 lictis secuti sunt ihesum ad permanen-
 dum cum illo. Naues autem idcirco sub-
 duxerunt ad terram licet non postea re-

lorr

alorr

dicunt ad ppa: ut sic cauti serua-
rent ad usum quousq; in alicuius
possessione cūserent. Decebat enī
aplos quos dō formā uere religio-
nis toti mundo cōstituebat. n̄ sup-
be n̄ mū caute mundū cōtemp-
nere. qd̄ legimus philosophos feci-
se. Crates enī thebanū ut ait iero-
nimū ad iouinianū p̄iecto ī mare
n̄ paruo auri pondē. Abite inqt
pellū male cupiditate: ego uol
mergā ne ip̄e megar a uobis. **lxxi.**
Et cū tūlisset **lxxi. lxxviii.**
inde ih̄c. uidit hominē sedentem
ad theloneū. math̄m nomine et
ait illi. Sequere me. Et surgen-
s relictis om̄ib; secut⁹ est eū. Thelo-
grece. latine uectigal nominat⁹.
Ad theloneū id ē ad curā dispensa-
tionēq; uectigaliū sedebat. p̄tina-
cit luc̄s inhiant. math̄s qui et le-
ui dict⁹ est. Binomi enī fuit. Intel-
ligent math̄s quid sit dñm uera-
cit sequi scilicet imitari. sequit⁹
eū n̄ tam gressu qm̄ affectu. Reli-
quit enī p̄pa qui rape solebat alie-
na. et contēplū periculū quod ei
euenire poterat a p̄ncipib;. q̄a ue-
ctigaliū rationes incōpositas re-
liquisset. Ostendit itaq; ī matheo

qui publican⁹ erat nullū de salute
debe desperare siconūtat⁹. Publica-
ni nāq; uocant⁹ qui ul publice sce-
lerib; fedant⁹. ul publicū implican-
tur negotiū que sine peccato
aut uiy aut nullatenū possūt
amministrari. **lxxii.**

Post hec uenit ih̄c et discipuli
eius in iudeā terrā. et illic d̄mora-
bat cū ei baptizabat. **lxxiii. lxxv.**

Erat autē et ioh̄es baptizans in
enon iuxta salim. quia aque mul-
te erant illic. Et adueniebant
et baptizabant. **lxxvi. lxxviii.**

Nondū enī nullus fuerat in car-
cerem ioh̄s. Enon locus est ubi
aque abundant. Sali ū oppidū
est ultra iordanem sitū. ubi olī
melchisedech regnauit. Si ioh̄es
nullū baptizasset p̄t dñm dice-
ret quod melior fuisset ei bapti-
smū baptismo dñi. qui multos
baptizauit. **lxxvii.**

Facta est igitur questio ex discipulis
ioh̄is. cū iudeis de purificatione.
Ostendit ioh̄es ad xp̄m bapti-
zari qui ueniebant ad eū. non uie-
tebant ad ioh̄em. uenientes ad
xp̄m. et inde turbati sunt discipuli
ioh̄is. Et uenerunt ad ioh̄em.

orl

xx

xx

B. in
cū.

B. in
cā.

et dixerunt ei. Rabbi. qui erat te
 cu iordanē. cui testimonium
 phibuiti. ecce hic baptizat. et om
 nes ueniunt ad eū. Respondit io
 nes et dixit. Non potest homo ac
 cipe quicquid. nisi ei fuerit datū de ce
 lo. **xxviii. vi. l. x.**
Ipsi uos in testimonium phibetis
 et dixerunt. ego non sum xpc. s; q
 missus sum ante illū. **xxviii.**
Qui habet sponsā. sponsus est.
 Amicus autē sponsi q̄ stat et au
 dit eū. gaudio gaudet p̄p̄t uocē
 sponsi. Stat qui se humiliat.
 Unde iohem statē. Non sum inq̄
 digni corrigiā calciamēti ei soluere.
 Omnis ecclā uirgo appellata ē. Vi
 uerla enī dona di sunt. ut qui
 castitatē n̄ habet corpis castita
 tem habeat anime. Que autē ē
 tūctū uirginitas. Integra fides. so
 lida spes. sincera caritas. De casti
 tate ecclē aut apl's. Desponsauit
 enī uos unū uirō. uirginē castā
 erhibē xpc. Sponsa ḡ est ecclā.
 sponsus xpc. amicus sponsi iohs.
 stans in fide xpi et audien' id; in
 telligens et cōplens uocē id; p̄e
 cepta sponsi. Unde dicit. Hoc
 ḡ gaudiū meū impletū ē. Iuū

oportet crescē. me autē minui.
 hoc est illū oportet dare. me autē
 accipe. Iuū oportet glificari. me
 autē confiteri. fama xpi creuit
 post qm̄ a mortuis resurrexit.
 fama iohis minuta est post qm̄
 credit' ē non fuisse xpc ut puta
 bat'. Cui rei attestat' quod iohes
 natus ē de crescentib' dieb'. xpc cre
 centib'; et quod iohes capite minu
 it'. xpc in cruce exaltat'. Qui de
 sursum uenit sup' om̄s est. Qui
 est de terra de t̄ra ē. et de terra lo
 quit'. qui de celo uenit sup' om̄s ē
 Et quod uidit et audiuit. hoc te
 stat'. Et testimonium ei nemo acci
 pit. Pbat quod n̄ potest homo
 accipe quicquid. nisi ei fuerit datū
 de celo. Q' de terra ē id; terrenū.
 de t̄ra ē et de terra loquit'. hoc ē
 et t̄renū est. et terrena sapit ac di
 cit. Et nemo talis terrenū p̄sistē.
 accipit testimonium filij dei. Ani
 malis enim homo n̄ p̄cipit ea q̄
 di s̄t. hinc est quod paulus ait.
 Primi homo de terra t̄renū. Quis
 terrenū tales et terrenū. id; mor
 tales a mortali. Ap̄enā inobedien
 cie dāpnati. n̄ grā celi remediū
 sic contra. hanc q̄ppe dampna

tionem paulo post uocat eugli-
sta uā dei sup incredulō manen-
tem. Quod dicit qui de celo uenit
erponit illud qui de sursum uenit:
ut p sursum intelligat celum. Qui
de celo uenit in mundum. unde
psalmista a summo celo egressio ei.
quod in ymno sic explanat. egre-
sus ei a patre. sup omis est ut pote
celestis patris equalis. Et quia ce-
lestis est: uera et celestia docet. Et
hoc est quod sequitur. Et quod ui-
dit cui omnia nuda et apta sunt.
hoc testatur. S; quia uide quodam-
modo a nobis procedit. audimus autem ab ali-
is: ut intelligat filium uide a patre
a quo habet id ipsum quod est. ideo sic
determinat. Quod uidit id: cogno-
uit. et audiuit hoc est a patre intel-
lerit. hoc testatur. Qui accipit
ei testimonium. signauit quia deus
uerax est. Signauit hoc est signum
posuit ipse xpc in corde ei quasi sin-
gulare et speciale aliquid. se esse deum
uerum: qui missus est nobis a patre do.
Hinc sequitur. Quae enim misit deus: uer-
ba dei loquitur. Non enim ad mensuram
dat deus spiritum. hominibus ad mensuram dat
deus spiritum: ut ait apostolus. alij quidem
dat per spiritum sermo sapientie. alij

sermo scientie secundum eundem spiritum. alij
fides in eodem spiritu. et cetera. Unico autem
filio incarnato dat non ad mensuram.
quare non in uerba dei loquitur. Qualis
ergo ipse celestis est: tales ab eo celestes sunt.
id est: per obedientem obedientem. per immorta-
lem immortales. Inde est quod sequitur. **Qui**
credit in filium. habet uitam et-
nam. Qui autem incredulus est filio.
non uidebit uitam. sed ira dei manet super eum.
Ut ergo cognouit ihc quia audierit
pharisei. quia ihc plures discipulos facit
et baptizat quam iohes. quamquam ihc non
baptizaret sed discipuli eius. xvii. a
Et quod iohes tra-
ditur esse relictus iudeam. et abiit iterum
in galileam. ad uos scientiarum famule
dei in ea epistola. lectis litteris tuis de
salute uestra. Utriusque de domino scriptum est.
et quia baptizabat plusquam iohes.
et quia ipse non baptizabat sed discipuli eius
ut intelligeremus et ipsum quidem bap-
tizasse presentia maiestatis non tantum
manibus suis. ipsum enim erat baptismi
sacramentum. et ad discipulos pertinet
ministerium. Relictus dominus iudeam in
quam pharisei increduli quorum consilio
iohes captus est: qui etiam cogitabat
eum persequi propter baptismum ipsum quod
crescebat. et quia per doctrinam eius legem in

intelligebant euacuari. Paucis itaq;
 de iudaico populo electis reliquit incre-
 dulos. legis litteram sequentes. que
 nemine ad perfectum duxit. et abiit
 in galileam id est spullem ipsi littere intel-
 ligentiam. **xxviii. R. viii. A. xxvi.**
Qum autem audisset quod iohannes tra-
 ditus esset: secessit in galileam. **xxix.**
Et relicta ciuitate nazareth. **viii.**
 uenit et habitauit in capharnaum
 nam martimam in finibus zabulon
 et neptalim: ut impleret quod dictum
 est per ysaiam prophetam. Terra zabulon
 et terra neptalim: uia maris trans
 iordanem galilee gentium. Populus qui
 sedebat in tenebris. uidit lucem
 magna. Et sedentibus in regio-
 ne et in umbra mortis: lux orta est
 eis. Predicauit in finibus zabulon et
 neptalim: ubi prima captiuitas israel
 fuerat ab assyriis. et ex his duabus
 tribus non nulli uocauit apostolos: unum
 in psalmo. Principes zabulon. princi-
 pes neptalim. Terram zabulon in-
 telligit galileam que est circa tybe-
 riadem. et stagnum genesareth: et
 hec uia maris est. cum sit iuxta sta-
 gnum. Terra uero in qua tribus neptalim
 uicina tyris galilea gentium dic-
 ta est. per quam salomon in ea uiginti

ciuitates dedit hyrtam regi tyri desor-
 te tribus neptalim. Sic ergo lege. Ter-
 ra neptalim galilee gentium hoc
 est que est in galilea. uel que est ipsa
 galilea gentium. et que est uia maris
 uel iordanem uidit lucem. Populus qui
 sedebat in tenebris peccatorum. est
 gentilis populus. de quo ysaias prophe-
 uit. quia uideret lucem magna id est
 crederet in christum qui lux mundi. Ido-
 lorum cultus et quelibet pessima opa
 sunt umbra mortis. quia significant
 anime mortem. sic umbra signifi-
 cat aliquid corporis. **xxiiii. & xxvii.**
Et circuebat ihesus **l. xlv. a. xlv.**
 totam galileam. docens in synagogis
 eorum et predicans euangelium regni et sana-
 re omnem languorem et omnem infirmita-
 tem in populo. Perfert se factus ihesus: ut
 que in prophetarum uoluminibus soliti
 erant legere. presentem operibus contue-
 rentur. Circuebat ut doceat doctorem
 esse expeditum et non acceptorem personarum
 languorum diuturnum morbum. infirmi-
 tas quelibet uel montanea. Et a-
 bierunt opinio eius in totam syriam: et optu-
 lerunt ei omnes male habentes ua-
 rios languorum et tormentalium comprehen-
 sos. et qui demonia habebant. et
 lunaticos et paralyticos. et curauit

xxvi

Rab.

oy.

on
la

xxvii

eos. Et secute sunt eū turbe mul-
te de galilea ⁊ decapoli. ⁊ ierosoli-
mus ⁊ iudea. ⁊ de cāsiordanen. Abi-
it opinio eī id; fama p̄ totā syri-
am. Syria ē om̄is regio ab eufra-
tē usq; ad mare magnū. ā capa-
docia usq; in egyptū. continen-
tē alias puincias palestina in
qua iudei habitant. Cornūta di-
cit. acutal passionē n̄ diucur-
nas. lunatici p̄pe sunt qui non
semp̄ sensū amittunt. s; aliqñ
do plunationes. unde demonē
lunaria tempa obseruare facien-
tes creaturā infamare cupiebāt.
Paralitici sunt contēti. ul' in-
brū dissoluti. Decapolis. ē quedā
regio decē urbū. De cāsiorda-
nē id; de loco qui ē ult' iordanē
fluuū. | **xxvii. R. xvii.**

Et detinebant illū ne discedet
ab eis. Quib' ille ait. Quia ⁊ alijs
ciuitatib' oportet me euangliza-
re regnū dī. q̄a idō missus sum.

Et cū uidisset turbas
ascendit in montem.

Et cum sedisset.

Vocauit ad se quos uoluit ip̄e.

Et uenerunt ad eū. ⁊ fecit ut eēt
xii cū illo. c̄s ⁊ apostolos nomi-

nauit. | **xlviij. M. xxx. R. xxx.**

Symonē quē cognominauit
petrū. ⁊ andrea fr̄m eī. iacobū
zebedei ⁊ iohem fr̄m iacobi. q̄bus
ip̄osuit nomina boanerges. qd̄ est
fily conitruy. philippū ⁊ bartho-
lomeū. mathm ⁊ thomā. iacobū
alpher. ⁊ symonē qui uocat' zelo-
tel. iuda iacobi. ⁊ iuda scarioth
qui fuit p̄ditor. Ad montana con-
scendit. ut turbas ad altiora tra-
heret. Sed turbis ascendē n̄ uo-
lentib; secunt' discipuli. Q̄b; sedē
loquitur. n̄ enī intelligerent il-
lū loquentē in maiestate sua. de
rūtān̄ p̄babile est turbas quodā
m̄ a longe secutas ⁊ sermonē quē
maths ⁊ lucas diuise narrant
audisse cū discipulis in aliqua pla-
nacie latis montis p̄qm̄ dñs in
monte illos elegit ⁊ forte tunc
etiā multa eis dixit que sc̄ptān̄
habem'. Qd̄ siq̄s affirmare con-
tendat mathm ⁊ lucā n̄ unum
s; duos retulisse sermones. nullū
tam̄ phibet in hoc ope iuyra-
gulas p̄occupandi seu recapita-
landi colligi eos in unū. Mons
iste ē. ul' thabor ul' alī mont in
galilea. Mons significat ma-

uera p̄cepta. sedere p̄tinet ad digni-
 tate magistr̄. Uocauit quos uo- .B.
 luit. quia n̄ erat illorū studiū s; di-
 uine gr̄e ut in apostolatū uoca-
 rent. Un̄ iud. Non uos me elegi-
 stis; ego elegi uos. fecit quod es-
 sent duodecim. ut quadratum
 orbem fide sc̄e t̄nitatis insignir̄et.
 ⁊ salutē quā p̄dicarent suo quoq;
 numero cōm̄darent. Sicut e-
 n̄ septenario sic ⁊ duodenario
 numero signat̄ p̄fectio. p̄p̄t par-
 tes septenariū que in se multipli-
 cate reddūt duodecī. Horū figu- .Rab.
 ra fuere. xii filij iacob. xii p̄nci-
 pes plebis isrl̄. xii lapides in ues-
 te sacerdotis. xii fontes reperi in
 helim. xii panes p̄positionis. xii
 exploratores ā moysē missi. xii
 lapides altaris. xii lapides de ior-
 dane eleuati. xii boues sub ma-
 ri eneo. xii stelle in corona spon-
 se. xii fundamenta. ⁊ u porte ciui-
 tatis. Multis quoq; alijs figur̄
 p̄notati sunt apti ad dispensan-
 da diuina misteria. Notandū .B.
 quod sc̄ptura n̄ solū xii appel-
 lat ap̄los; s; ⁊ om̄s qui ā dō mis-
 si sunt p̄dicare. Ap̄ti enī grece.
 latine missi dicunt̄. Un̄ dñs

alibi. Sicut misit me pat̄. ⁊ ego
 mitto uos. Ap̄lorū pat̄a iuga nō .I.
 tam carne quā spū consociant̄.
 Petrus est cognom̄itū. ad distinc-
 tionē symonis chananē. Filij re- .B.
 bedei in marco boanerges ex firmi-
 tate ⁊ magnitudine fidei nomi-
 nati sunt. quorū sublimē meri-
 tū in monte meret̄ audire con-
 trariū pat̄s p̄ nubē de filio conan-
 tis. hic ē fili m̄s dilectus. Iacobus
 alpheī ē q̄ frat̄ dñi nominat̄. q̄a
 maria uxor alpheī soror fuit ma-
 rie matris dñi. Simon chana-
 nē ā uico galilee qui dicit̄ chana.
 in luca sc̄bit̄ zelotes. Taddē ā luca
 iudas iacobi dicit̄. ⁊ alibi lebeus.
 q̄a t̄nominus fuit. Iste iudas fuit
 frat̄ iacobi fr̄s dñi. ⁊ ioseph ⁊
 symon. Un̄ ⁊ ip̄i fr̄s dñi uocaban-
 tur. Iudas scariothes ul' ā uico ī
 quo ort̄ est ul' ex t̄bu ysachar
 uocabulū sūpsit. ut quodā na-
 ticio in condēpnationē sui na-
 tus sit. Ysachar enī int̄p̄tatur
 merces. ut significet̄ p̄ciū p̄di-
 tionis. hic p̄uide int̄ ap̄los eligit̄.
 quia magna ē ueritas quā nec
 adūsari minis̄ infirmat.

Et accesserūt .xxv. l. xlvi.

ad eum discipuli eius. Et eleuatis oculis in eos. aperuit os suum docebat. *o. xxvi.*
 eos dicens. *l. xlvi.*

Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum celorum. Discipuli a discendo sunt uocati. In eos dominus oculos leuauit ut qui intenta cordis aure uerbum percipiunt: latius saporis intimum suum accipiant. et audita patent intelligant. Hi enim sunt montes in altitudine montis ab illo qui specialiter est mons montium et sanctus sanctorum suscipiente pacem propter in cordibus suis scripta. Sic et moyses legem spiritualiter intelligens. in uertice montis in quo deus loquebatur ei per angelum suscepit uiam. scilicet in lapidibus scripta. Iua enim seruis: ista filius data est. Os suum dicit aperire qui in celsitudine patrie maiestatis positus celestis uite precepta docebat. ut ad motum spiritus eloquentis ostendat officium oris humani obedisse. hic enim aperuit os prophetarum qui in lege ueteri aperiebant ora prophetarum.

A. Apcio quoque oris significat sermonem domini plurimum esse. Pauperes sunt qui uoluntate sunt pauperes pro deo: non coactione inopie. Pauperes sunt humiles: quos spiritus superbie non inflat. Bene incipit: quia initium sapientie timor domini.

B. sicut initium peccati est superbia. Pauperes pro christo a peccato abstinent. scilicet calcant. illecebrosa non querunt. et uita merito prohibent dignum celestis regni: quia delectationis humane sunt cupiditate nudati. ut propheta dicens. Ego uero egenus et pauper sum. Et alibi. Me hi autem adherere deo bonum est: ponere in domino deo spem meam. *o. xxvii.*

Beati mitis: quoniam ipsi possidebunt terram. Mansueti dicuntur quasi mansueti. hoc est tolerantel in iniuria non reddentes malum pro malo. Mitis uero sunt. qui nulla furoris accensione turbantur: sed in lenitate animi iugiter perseuerant. Mitibus pollicetur dominus hereditatem terre uiuentium ubi nullus moritur. id est: quale habitaculum corporis ipse resurgens assumpsit: quia si prima suetudine inuitis nostre habitauerit christe in nobis nos quoque clarificati.

Beati qui lugent: quoniam ipsi consolabuntur. Lugentibus non temporalia dampna sed peccata sua et uirtutum spiritualium detrimta. stentibus scilicet de presenti miseria ac dedilatione honorum. consolatio preparatur eterna. Non autem nostra solum sed et proximorum iuberemur commissa desistere. Sic

A.
B.
A.

B.

enim dñs sup peccatricē ciuitatē
 fletit ruiturā: ⁊ sup lazarū quē
 suscitauit mestis sororib' ei cōpal-
 sit. Beati qui esuriūt ⁊ sitiūt iusti
 s. cā: qm̄ ip̄i saturabunt'. Esurien-
 A. tes ⁊ sitientes iusticiā saturabunt'
 glā dī: ⁊ aqua fontis salientis in ui-
 tā etnā. hic apte iusticiam nūqm̄
 B. nos satis iustos estimare debet: sed
 cordianū iusticie pfectum semp
 amare. Est enī esurire ⁊ sitire iu-
 sticiā: uehēm̄t appetē eam. hinc
 psalmista. Ego autē cū iusticia ap-
 parebo in conspectu tuo: faciabor
 cū apparuit glā tua. **o) xxix.**
Beati misericordes: qm̄ ip̄i mise-
 ricordiā consequent'. Miseres sūt
 s. qui in quiblibet subueniūt mise-
 ris: quorū ueniuolo affectu ad oīs
 uicariū d's delectat'. ut misericordiam
 suā sit eis pstatu'. Beati mundo
 s. corde: qm̄ ip̄i dñm uidebunt. Non
 A. v. d. exteriorib' oculis s; corde uidebitur
 v. d. d's. sic alibi sc̄ptum ē. In simplici-
 tate cordis querite illū. hoc est
 enī mundū cor: quod simplex. Et
 quē admodū lūm̄ hoc uideri non
 potest nisi oculis mundis: ita nec
 d's n̄ p mundiciā cordis. qd̄ n̄ argu-
 it conscientia peccati: s; tēplum

dī sc̄m̄ est. Bēti pacifici: qm̄ filii
 s. di uocabunt'. Vtiq; filii similitu-
 dinē pat̄s habē debent. Unde filii
 di om̄s animi sui mot' subiciente'
 A. rationi. in semet ip̄is pacifici eē
 debent sic d's. Et hec ē pax que
 dat' in tra hominū bone uolun-
 tatis. Beati qui psecutionē paci-
 s. unt' p̄p̄t iusticiā: qm̄ ip̄orū ē re-
 s. gnū celorū. Quicūq; p̄p̄t dñm p̄-
 o) dictis septem uirtutibus pollet.
 beati erūt si p̄seuerauerint. In ui-
 cat itaq; octaua sententia ad p̄-
 seuerantiam quecūq; t̄bulatio-
 nes emergat. Bene octaua senten-
 tia monet ad martyriū in quo
 h. uera circūcisio ē ab om̄i peccato:
 quia octaua die iudei circūcide-
 bant' in signū uere circūcisionis.
 Assignatis septē gradib' pfectionis.
 congruit sp̄c sc̄i septiformis opa-
 s. tio. Nam timor congruit hu-
 A. milib'. pietas mitib'. scientia lu-
 gentib'. fortitudo esurentibus ⁊
 sitientib'. consiliū misericordib'.
 intellectus mundis corde. sapien-
 tia pacificis. Paup̄s enī sp̄ū id; A. v. d.
 n̄ inflata n̄ alta sapientes timēt: v. d.
 ne p̄ hanc uitā p̄gant ad penas.
 Inde uenit' ad scientiā diuine sc̄p-

a
ture ubi animā oportet se mitē
p̄bere pietate: ne efficiat̄ indocili
p̄uacatib⁹ concertationib⁹. In t̄cio
gradu in q̄ scientia ē: lugeat̄ am̄
sio sūmi boni. In q̄rto gradu in q̄
esurit̄ iusticia necessaria ē forti
tudo: quia n̄ relinquit̄ sine dolore
quod retinet̄ cū delectatione. In
quinto gradu dat̄ laborantib⁹
euadendi consiliū: quia n̄ q̄sq;
adiuuēt a sup̄iore. n̄ ē idoneus ut
se a miseris exp̄diat. Iustū ḡ con
siliū est: ut qui se a potentiore
uult adiuuari. adiuuet infirmi
orem. In sexto gradu ē cordis mun
dicia de conscientia bonorū opū:
ualens contēplari sūmū bonū in
tellectu sereno. In septimo gradu
ē ip̄a sap̄ia id; contēplatio uerita
tis. suscipiens similitudinē dī in
filiatione pacificationis. Septem
ḡ gradus sunt qui p̄fectū faciūt.
quare unū p̄mū qd̄ ē regnū celo
rū uarie nominatū ē. Octauū ū
id; p̄seuerantia p̄fectū p̄bat atq;
clarificat. hec autē differentia est
int̄ septē dona sp̄s sc̄i. ⁊ septē p̄no
minatas uirtutes. quod dona sūt
p̄mi mot⁹ in corde originēsq; uirtū
tū. uirtutes ū sūt effect⁹ donorū.

⁊ habit⁹ animi iā confirmati. Do
na dicunt̄ etiā sp̄s. ut in apocalyp
si. Uidit iohes septē sp̄s discurren
tes ante thronū dī. Sp̄s dicunt̄.
id; inspirationes que p̄cedunt ū
tutes. Et s̄c̄ dona solūm. n̄ meri
ta. uirtutes sunt ⁊ dona ⁊ meri
ta. In illis enī op̄at̄ d̄s sine nobis:
in istis op̄at̄ nobiscū. Ex timore
ḡ qui ē iniciū sap̄ie nascit̄ humi
litas. Sic de cetis. **o. xxx. L. xly.**
Beati estis cū maledixerunt uob
⁊ oderunt uos homines. **o. ⁊ p̄secu**
ti fuerint ⁊ dixerunt om̄e malū
adūsum uos mentientes. **⁊ cū se**
parauerit uos ⁊ exp̄bauerint ⁊
eiecerint nom̄ ur̄m t̄qm̄ ma
lū. p̄p̄t̄ filiū hominis. Generalē p̄
ponit sententias. n̄ solū p̄sentib⁹
s; absentib⁹ ⁊ futuris conuenientē.
Nec int̄ est qd̄ sermonē ēuertit
sup̄ius dicens qm̄ ip̄orū ē regnum
celorū. ⁊ hic subiungen. beati estis
⁊ cet̄a. Maledicent uobis p̄sent
alit̄: ⁊ dicent om̄e malū in ab
sentia ur̄i m̄tientes. P̄sequi ē unū
inferre. ul̄ insidijs appetē. Sepa
rabunt uos excludendo a synago
gis. Uñ alibi. Ex̄t̄ synagoga faci
ent uos. Nom̄ ur̄m dicit nom̄

xpianorum quod sepe electū fu-
 it a gentib' r iudeis: nulla alia
 causa n̄ pp̄t filiū hominis. Gau-
 dete in illa die r exultate. qm̄ in
 celis ur̄a copiosa ē in celis. hoc dicit
 tur illis qui ibant gaudentes a
 conspectu concilii. qm̄ digni ha-
 biti sunt p̄ nomine ih̄u contu-
 meliā pati. Multa enī mercede
 celis ē multa patientib' in tris
 pp̄t iusticiā. Sic enī p̄secuti
 fuerūt p̄phas q̄ fuerūt ante uos
 patres eorū. Exemplo p̄pharū con-
 fortat illos. q̄a uera dicente solet
 p̄secutionē pati: nec tam̄ ido p̄phe
 defecerunt a p̄dicatione. **L l.**

Verū tam̄ ue uobis diuitib' qui
 habetis consolationē ur̄a. Cū su-
 pra regnū celozū paupū eē dicat
 ex opposito apparet quod ab hoc
 regno se alienat: qui consolatio-
 nem querit in tēporalib'. Non
 enī diuicie s; amor diuitiarū ī
 culpa ē: ut ecclesiastes ait. Qui amat
 diuitias: fruct' n̄ capiet ex eis.
 hoc ē qui nescit erogare paup'.
 carebit in posterū. V alibi legim'.
 beat' diues qui inuenit' est sine
 macula: q̄ post aurū n̄ abiit. nec
 sperauit in pecunia r thesauris.

Ue uobis qui saturati estis. quia
 esuriētis. Saturat' erat diues pur-
 purat' epulans cotidie splendide:
 s; diuū ue sustinebat qm̄do de lazari
 digito quē despererat. guttā aque
 querebat. Utiq; si beati s̄ semp̄ esu-
 rientes iusticiā: infelices sunt nul-
 lam ueri boni patientes famam.
 Ue uobis qui ridetis n̄c. q̄a lugebi-
 tis r fletib' uos. hinc salemō ait.
 Risus dolore miscebit': r ex̄ma gau-
 diū luct' occupat. Et iterū. Cor sa-
 pientū ubi tristitia ē: r cor stulto-
 rū ubi leticia ē. **L li.**

Ue cū benedixerint uobis om̄s
 homines. hoc psalmista deplorat
 ita. Qm̄ laudat' peccator in desi-
 deriis anime sue. r iniquus bene-
 dicit'. Cui n̄ minima pene pars
 ē. n̄ in sua scelera n̄ arguit. s; in su-
 per q̄si bene gesta laudari. h̄p̄a enī
 peccati nutrix adulatio. sic in cul-
 pa ardentib' solet administrare. fo-
 m̄tum. sic flammis oleū. Et qm̄
 paupes esurientes r flentes maloz
 imbitate pbant': ita uacantes di-
 uiciis r epulis r risu. male obsequi-
 tū clientela maiore ad penā fouē-
 tur. Sedm̄ hec enī faciebant
 p̄phis patres eorū. Pseudo p̄phas

significat: captantes uulgi fauorem quasi futura proloquentes. Unde ezechiel. De prophetis insipientibus qui secuntur spiritum suum et nichil uident. Sed uobis dico: qui auditis.

Uos estis **o xxxi R. cu. l. chryv.** sal terre. Apostoli condientes genus humanum merito sal terre se nuncupati per uirtutem doctrine in saluendi reseruantes corpora eternitati. Sal enim cibum condit. carnes siccant: et predicatio a uerbis et putredine uiciorum ulesam seruat suo creatori humanam naturam. Quod si sal euauerit. in quo saluetur? Ad nichilum ualet ultra: nisi ut precipietur foras et conculetur ab hominibus. Quia homo conuersioni subiacet. et solus beatus est qui usque in finem perseuerauerit. ideo apostoli monentur in uirtute tradite sibi potestatis persistere ne accepti saporis sensu amisso. uiuificare corrupta non possint. et de ecclesia preiecti conculentur ab hominibus id: uile habeantur ab hominibus sicut aliquid conculcatum. Si sal euauerit id: si doctor condimento uirtutis relictus ad apostasiam redierit: quo alio corrigetur? hinc est illud cuiusdam

sapientis. Quis medebitur incantatori serpente percusso? Quasi sententia iude socio ipsiusque designari non immerito credas. qui philargiria uictus dominum tradere non dubitauit. Sicut sal infatuatum cum ad condendos cibos ualere desierit nullo iam usui aptum erit. neque terre ut lucas ait quam germinare prohibet neque sterquilimo quod agrum culturam fecundare non sinit: sic qui recedit ab agnitione ueritatis. nec fructum boni operis ferre. nec alio excolere ualet. sed ab ecclesia eicitur: et in uerba irridetur. hic homo cepit edificare: et non potuit consummare. legimus urbes quasdam ita uictorum sale seminatae: ut nullum in eis germen oriret. Itaque sal in medio obest: et nisi ediat ad nichilum ualeat. Sic sal sapientie sine pace non uirtutis est donum: sed damnationis augmentum. In excusabiliter enim merebitur supplicium: qui si uoluisset potuisset uitare peccatum. Ido marcus ait. Habete in uobis saltem et pacem inter

Uos estis **o xxxii R. xxxii. l. chryv.** lux mundi. **lxxxii.** Non potest ciuitas abscondi super montem posita. Neque accendunt

lucernam ⁊ ponit eā sub modio. ⁊
 neq; sub lecto. neq; in loco absco-
 dito. neq; sub uase. s; sup candelab-
 rum. ut luceat omib; qui ī do-
 mo sunt. Sic luceat lux ur̄a co-
 ram hominib; ut uideant ur̄a
 bona opa ⁊ glificent patrem ue-
 strū qui in celis; fiducia p̄dican-
 di docet. ne apli abscondant ob-
 metū. ⁊ sint simile lucerne sub
 modio. s; tota libertate se pdāt ut
 simile sint ciuitati sup montē
 posite ⁊ lucerne ardenti sup can-
 delabrū. In itaq; sunt lux mun-
 di. q; illuminati a xp̄o lucē fidi-
 ⁊ scientie patent uerbo ⁊ exem-
 plo ministrāt quocūq; inceserūt.
 n̄ suā s; dī glām querentes. Misti
 ce mons intelligit xp̄e. ciuitas
 apli. leges celi suscipientes: uñ ⁊
 nos facti sum; ciues aplorū ⁊ dome-
 stici dī. Xp̄e lucernā accendit:
 dū testā humane nature flāma
 sue diuinitatis impleuit. Quam
 lucernā cotidie boni doctoris ac-
 cendunt alijs. id; accensam libere
 p̄dicant. lucernā subpone modio
 est: int̄ unū iudee gentis t̄mino
 ūbū fidi cohiberi. Modiu neut
 gn̄s ē uas: in quo m̄surat. Mo-

di masculini gn̄s ē illd qd m̄su-
 rat. siue sit annona siue uinū.
 Itaq; lex solis iudeis certū modū
 obseruantie m̄surat digne mo-
 dio cōparat. Vasis nomine ul
 lecti. designatur caro in q̄ aīa
 quiescit. Qui ḡ amore p̄sentis
 ulecebre occultat ūbū dī. q̄si
 sub lecto lucernā opit: quia ei
 concupiscentias carnis p̄ponit.
 In loco abscondito lucernā ponit
 qui uetis legis umbrā id; obseruā-
 tias luci euglice miscere laborat.
 Qui metu carnali occultat ūbū.
 ipsam carnē p̄ponit manifestati-
 oni ueritatis. ⁊ ita eam q̄si sub ua-
 se tegit dū p̄dicare trepidat. Sup
 candelabrū ponit lucernā. qui cor-
 pus suū ministerio dī subicit: ut
 supior sit p̄dicatio ueritatis. ⁊ inferi-
 or seruit corpus. In pauli. Casti-
 go corp̄ meū. ⁊ seruituti subicio.
 Ut sup candelabrū id; sup ecclām
 in qua septiformis gr̄a sp̄e lucet lu-
 cernā pone ē: incarnatū ūbū tā-
 qm ecclie caput p̄dicare. ut luceat
 n̄ solū iudeis sub modio legis s; oib;
 qui sunt in domo id; ecclia ul in
 mundo. Itaq; credentiū frontib;
 signū fidi solet affigi: ut qui ec-

.B.

.Rab.

.O.

.B.

.O.

.O.

.B.

etiam uoluerit in gaudiis ueritatis
palam queat intueri. **O xxxiii.**

Nolite putare quia ueni soluere legem
aut prophetas. non ueni soluere sed adimplere.

Propheta de se compleuit. et que prophetia in
firmitate audientium antea imperfecta
uel minus intellecta fuerant aperuit.

Ad hoc respondet quod ei posset dici. Num
quod dicet quod contra legem sit. Non inquit.

Non ueni soluere. id est destruere. Nota
quia impleri legem a christo fuit eam ces-

sare et opera eius euacuari. Promissiones
siquidem prophetie christus cessare fecit.

cum promissa optulit. figurata quoque
legis nichilominus terminauit. quando pro-

phetias figuratas succedere instituit. In
est illud. Usque ad iohannem leuitem et iherosolimitanum sub

audis figurant et promittunt. sed et
tunc in antea figurata et promissa

succedunt. Moraliter etiam precepta
cessant secundum imperfectionem quam

populus habebant cum additum quod perfectum
est. ut ibi. Ego autem dico uobis. Vili-

gite primos uros. Uidentem itaque mo-

yses christum legis finem et consummationem
futurum. ac melioris testamenti fore

ministrum. precepit nichil excipiens
audiri eum per omnia cum diceret. Prophetam

suscitabit uobis dominus. ipsum audite. De
eodem ieremias. Ecce dies ueniunt

dicet dominus et consummabo super domum
israhel et super domum iuda testamentum no-

uum. non secundum testamentum quod feci pat-

ribus eorum cum educerem eos de terra egypti.

Et dabo leges meas in mentem eorum.
et in corde eorum super scribam eas. et ero

eis in dominum. et ipsi erunt mihi in populum.

Amen quippe **xxxiiii.** **L**ex enim
dico uobis donec transierit celum et terra.

iota unum aut uirgulam non praeteribit
ex lege donec omnia fiant. An nec

grecum est nec latinum sed hebraicum et in
prestat uerum. sed ideo nec grecum nec latinum

ansul est interpretari ut per am dico nobis
diceret uerum dico uobis. ne ulesceret

nudatum. Iota uel iota dicitur minima
littera lingue hebraeae et etiam graecae. sic

apud nos minima littera dicitur. uel
aper est unum ductum litterae in sumum. sic

in b. et in d. uel titula una. Tale est
quod dicitur. donec omnia fiant sub

audis que de me scripta sunt non super
fluat aliqua litterarum figura. nec par-

figure in lege antequam transierit celum
et terra. Ostendit itaque quod etiam que

minima putantur in lege sacramen-

talium spiritualibus plena sunt. et omnia
in euangelio recapitulantur. Prestat
etiam dominus facilius maria mundi ele-

menta transire. quam minima legis

dicta. De figura huius mundi est dictum
 quia transibit: non de materia. Unde
 alibi. Caelos novos et terram novam
 promissa ipsi expectant in quibus iusti
 habitant. Quis mandata mi-
 nima significant. p. unum iota et
 unum apicem. **O. xxxv.**

Qui ergo soluerit unum de mandatis
 istis minimis et docuerit sic homi-
 nes. minimus uocabitur in regno ce-
 lorum. Qui autem fecerit et docuerit.
 hic magnus uocabitur in regno celo-
 rum. Quia nichil de lege preteribit sup-
 uacaneum. Ergo qui soluerit unum de man-
 datis etiam minimis istis id est legis et
 docuerit sic. id est secundum id quod soluit
 non secundum id quod ego doceo et ipse legit.
 minimus uocabitur in regno celorum
 ubi non magni esse non possunt. id est ci-
 ues celestes despectissimum reputa-
 bunt eum licet hic elatus sit. Notat pha-
 riseos qui contemptis mandatis di-
 uinis et prophetarum traditiones statuiebant. Quod
 autem fecit et docuerit sicut ego
 dicitur super illud: hic magnus erit in ce-
 lis licet hic sit abiectus. Ma-
 gni quoque erunt et si non ad id magni
 qui faciunt et non docent. factores
 enim legis iustificabuntur apud deum.
 Qui uero minima mandata soluit

sive bene doceant sive nec bene
 nec male. parum iudicabuntur ut
 pote damnatione digni: sed non presu-
 minimi. Denique nihil potest docere
 iusticiam quam minima culpa destru-
 it. **U. ita.** Regnum celorum est ecclesia
 in qua regnant celi id est iusti qui
 enarrant gloriam dei et in ea mini-
 mus uocatur mandatum soluens licet
 docuerit sic homines sicut ego: quia
 cuius uita despicitur restat ut et pre-
 dicatione contempnat. Dico autem uobis.
 quia non habundauerit iusticia uestra
 plusquam scribarum et phariseorum: non in-
 trabitis in regnum celorum. Tale est
 hoc ac si dicat. Studete manda-
 ta implere atque docere. ego enim cuius
 uerba non mutantur dico uobis. quod nisi
 superaueritis in iusticia scribas et pha-
 riseos qui propter nouas traditiones
 iustiores reputantur: non regnabitis
 in celis. Nota cum iusticia sit uirtus
 unicuique reddens quod suum est. plures
 sunt partes iusticie quarum conuen-
 tu iustus efficitur. Religio enim que red-
 dimus deo quod suum est et pietas paren-
 tibus que sua sunt pro soluent. similiter
 uirtus que reddit maioribus et mino-
 ribus que sua sunt. nec non uirtus que
 pauperibus quod suum est largitur. hec

ingm̄ om̄ia ad iusticiā tāqm̄ pat-
tel integrale referunt. **xxvi.**

Aventus q̄a dictū ē antiq̄s. n̄ oc-
cides. Qui aut̄ occiderit: reus erit .i.
iudicio. Ego aut̄ dico uobis: q̄a
om̄is q̄ irascit̄ fr̄i suo. reus erit iu-
dicio. Pulchro ingressu op̄ legis
cepit excedē n̄ dissoluē. Ap̄t̄ nāq̄
motū animi ad nocendū fr̄i in
homicidio cōputari. cū p̄us non
attenderent homicidiū eē. n̄ pem-
ptionem corp̄is humani. Sensus
ē. Iudicio legis moȳsi reus est qui
occidit actu. s; ego dico uob̄ q̄a
iudicio celestis legis quā doceo.
reus ē om̄is q̄ irascit̄ fr̄i suo. In
quib̄dam codicib̄ addit̄ sine cau-
sa. s; radendū ē. quia ira penit̄ col-
lit̄. r̄ inimicos nr̄os amare iube-
m̄. Qd̄ si c̄tingat irasci. n̄ fr̄i s;
peccato irascendū ē. ut psalmista
ait. Irascimur̄ uidelicet peccato.
uñ r̄ sequit̄ nolite peccare. Qui
aut̄ dixerit fr̄i suo racha: reus
erit concilio. Qd̄ aut̄ dixerit fa-
tue: reus erit gehenne ignis. Ra-
cha ūbū ē p̄pe hebreorū. Racha
enī dicit̄ cenos id: inanis aut̄ ua-
cuus: quē nos uulgata inria abq̄
cerebro dicē possum̄. Qd̄ ḡ uacuy-

tatis obp̄briū dicit̄ fr̄i sc̄o sp̄u pleno
numurū reus fit concilio ac iudicio
sc̄oz cōtumeliā sc̄i sp̄s iuitur̄. Frat̄
nr̄ est: qui i. xp̄m̄ credit. Qd̄ ū cre-
denti in d̄m̄ dic̄ fatue: impius ē in
religione. Qd̄ ḡ quē salem d̄s nun-
cupat conuicio infatuati sensus
laccesserit: p̄huiusmodi maledicto
et̄ni ignis pabulū erit: n̄ inde sa-
tisfecerit. Iusticia phariseorū ē ut
n̄ occidat̄: iusticia intratorū i
regnū d̄i. ut sine causa n̄ irascant̄.
Qd̄ n̄ occidit n̄ continuo ē magn̄
r̄ idoneus regno celozū: s; tam̄ al-
cendit alicquē gradū. P̄ficiet̄ aut̄:
si sine causa n̄ irascat̄. Lenius est
irasci s̄n̄ causa fr̄i. qm̄ dic̄ racha:
r̄ lenius dicē racha qm̄ fatue. Pri-
mo ē enī ira sola: p̄ea duo. ira r̄
uox indignationis. p̄ea tria. ira
r̄ uox r̄ certa exp̄ssio. Iudiciū ē ut
in q̄ adhuc dat̄ loc̄ defensionis. In
concilio n̄ iam cū ip̄o reo agit̄:
s; iudices int̄ se c̄fert̄ de supplicio.
In gehenna: certa ē dāpnatio. Ex-
p̄munt̄ itaq; p̄ modo peccati d̄i
se mansiones in et̄na dāpnatio-
ne. Nota qūis irasci fr̄i nisi sit
qm̄ conuiciari. sepissime tam̄ ad
accendit̄ ira ut r̄ nom̄ r̄ reatū

homicidij suscipiat. Vñ iohes ait.
 Qui odit fr̄m suū. homicida ē. Ra-
 cha ut quida aiunt int̄iectio est
 indignantis animi motū signi-
 ficans. s; qđ int̄iectiones in aliā
 linguā n̄ facile trāserunt coegit
 tam grecū qm̄ latinū int̄p̄tem
 p̄am ponē uocē hebraicā. Nom̄ .1.
 gehenne in ueterib; libris n̄ inue-
 nit. s; a saluatore p̄mū ponit̄ ut
 inferny cruciat; designet. Tractū
 ē itaq; a nomine loci excede ho-
 minū ibi int̄fectozū horribilis ac
 fetidissimi q̄ dicit̄ gehennon id;
 uallis filiozū ennon. r̄ significat
 futura supplicia. In hac ualle luc̄
 erat consecrat; idolo baal. cui dem̄
 tia isrl̄ immolabat. r̄ filio; suos
 demonij; incendebat. Est autē
 locus ip̄e iuxta ierlm̄ ad radicē
 montis moria. ubi syioa fluit.
 hoc regū uolum̄ r̄ paralipomenon
 r̄ ieremias scribunt plenissime. r̄
 cōminat̄ ds se locū ip̄m implectu-
 rū cadauerib;. ut nequaquā uocet̄
 cofech r̄ baal. sed uocet̄ poliandri-
 um id ē tumulū mortuozū. Quā .o.
 reus erit gehenne ignis qui dix-
 rit fatue fr̄i suo: ḡ reconciliatio
 querenda ē a fr̄e leso. Et hoc est

quod sequitur.

xxvii.

Si ḡ offers munus tuū ad altare
 r̄ ibi recordat; fueris quia frat̄ tu-
 us habet aliqd̄ adūsū te. relinque
 ibi munū tuū añ altare. r̄ uade
 p̄us reconcitari fr̄i tuo. r̄ tē ueni-
 ens offeres munū tuū. Absurdū ē .d.
 cūsmarinū fratrem s̄yta accide-
 rit credē querendū. Ergo ad sp̄ua
 lia refuge cogim̄: ut quod dictū
 ē uade p̄us reconciliari fr̄i tuo. s̄n
 absurditate possit intelligi. Nos
 sum; templū: altare ē fidel̄ interi-
 or. Cū ḡ in corde nr̄o ds uolum̄
 offerre orationem: si in aliquo
 lesim; fr̄em. p̄gendū ē n̄ pedibus
 corporis s; motib; animi ad recon-
 ciliationē. Si autē p̄sens sit. reuo-
 cand; ē iqr̄am postulando ueniā.
 si p̄us hoc corā ds fecis. **o. xxxvi. l. lxxij**

Esto consentiens adūsario tuo
 cito dū es in uia cū eo. ne forte t̄
 dat te adūsari iudici. r̄ uider̄ t̄ dat
 te ministro. r̄ in carcerem mitta-
 ris. Am̄ dico t̄ n̄ eris inde donec
 reddas nouissimū quadrantem.
 .o. loco consentiens habent greci
 c̄ynol̄on qđ int̄pretat̄ beniuolū
 aut benignū. Dū currim; in uia
 hui; sc̄li. quia licet adhuc opari.

xxvii

ammonem habere pacem cum omnibus
 hominibus quantum ex nobis est. Ne
 tradat te aduersari iudici id est cau-
 sa sit ut puniendus tradaris in ma-
 nus christi cui patet omne iudicium de-
 dit. Angelicum agnum dicit mini-
 strum: uenturum cum eo ad iudicium.
 Carcerem dicit tenebras exteriores.
 Quadrans generis nummi est: qui
 habet duo minuta. Unde cum unum
 euglista uidua dicat misisse quod-
 drantem in corbanam: et alium duo
 minuta: non est contrarium. Sensus
 est. Donec etiam minima peccata
 persoluas: non egredieris de carcere.
 In nouissimo quadrante intel-
 ligitur nichil remanere impunitum:
 sic solem dicere usque ad fecem: cum uo-
 lumus exprime aliquid ita exactum
 ut nichil relinquatur. Vel per quadran-
 tem possunt intelligi terrena pec-
 cata: terra enim quartum elementum
 est: a celo. Donec quod hic ponitur tale
 est quale illud. Sede a dextera mea:
 donec ponam inimicos tuos: sicut per
 Non ergo hic finem pene signifi-
 cat: sed semper soluere nouissimum qua-
 drantem et nunquam persolues: quia non est
 ibi locus uenie. Vel aliter. Aduersarius
 in uia est sermo domini: contrarius

nostre carnalitati in hac uita: a quo
 ille liberatur: qui preceptis eius subdit.
 Iudex est christus: qui repugnantem sermo-
 nibus eius tradet exactori id est diabolo.
 Diabolus uero mittet eum in carcerem:
 id est in infernum: qui in hoc est minist-
 rus eius ut cruciet animas in infer-
 no usque ad diem iudicii: et deinde in
 ferri ignis cruciabit pariter demo-
 nes atque animas in corporibus. Ad litte-
 ram ita bene potest intelligi hoc
 capitulum. Dum es in uia hoc est dum ui-
 dis ad iudicium cum iniuria consenti-
 aduersario tuo qui iustam causam habet
 contra te: ne inde mittaris in car-
 cerem: et reddas ibi cruciatum quicquid
 abstulisti: usque ad nouissimum qua-
 drantem. **xxxvii.**
Auidistis quia dictum est antiquis: me-
 chaberis. Ego autem dico uobis: quoniam
 omnis qui uiderit mulierem ad con-
 cupiscendum eam: iam mechatur eam
 in corde suo. Pretermissis legis operibus
 prohibetur animi motus ad concupiscen-
 dum: sic superiora prohibent animi mo-
 tum ad nocendum. Aperte enim ueritas
 ostendit quia etiam solo uisu cum tur-
 pitate concupiscimus adulterium perpetuamus.
 Quod uero lex precipit: non concupiscere
 uxorem proximi tui putabant imple

nderi dū alienā non raperent
 uxorem. Iux̄ passionem ⁊ ppassi- 1.
 onem hoc int̄ est qd̄ passio repu-
 tatur in uiciū ⁊ ppassio in inuicio
 culpe n̄ tam̄ in crimine. Ergo ci-
 tatur in mulierē ppassione pcul-
 tal̄ ē. Si ū de cogitatione in affe-
 ctū cordis t̄nsierit ut ait dauid.
 t̄nsierunt in affectū cordis. de p-
 passione t̄nsiuit in passionē: q̄a
 n̄ dest ei uoluntas peccandi s;
 occasio. ⁊ ita in corde suo mecha-
 tur. Non enī dixit dñs q̄ concu-
 pient mulierem. s; qui uiderit
 mulierem ad concupiscendum
 id; hoc fine ut eā concupiscat.
 ⁊ si facultas det̄ in ea faciet̄. Sug-
 gessione. delectatione. consensu
 implet̄ peccatū. Suggestio fit
 p̄memoriā. siue p̄sensū corpis. a
 serpente fuit suggestio. in appe-
 titu carnali t̄q̄m̄ in eua delecta-
 tio. in ratione t̄q̄m̄ in uiro con-
 sensio. Delectatio ante consensio-
 nem ul̄ nulla ē: ul̄ tam tenuis
 ut p̄pe nulla sit siue consensu.
 Qui si in factū p̄cesserit satura-
 tur. s; p̄ea cū suggestio repetit̄
 maior accendit̄ delectatio. Sic
 trib̄ gradib̄ ad peccatū p̄uenit̄.

ita peccati tres sunt differentie.
 in corde. i factu. in consuetudine.
 t̄q̄m̄ tres mortes. Una q̄si in do-
 mo. altera q̄si ext̄ portā. t̄cia q̄si
 in sepulchro. Nomine mechantis
 om̄is carnalis concupiscentia de-
 bet intelligi: q̄ndo anima relicta
 superiori lege turpi uoluptate infe-
 riorū p̄stituta corrūpit̄. Q̄ enī. Ḡns.
 eo affectu concupiscit inuptam xxi.
 qd̄ etiā si nupta eet̄ nichilominū lib̄ i
 ea uteret̄ si posset: iam adulter iob.
 est qd̄ greco ūbo mechul dicitur. s
 Quod si oculus tuus dexter scan- s
 dalizat te: erue eū ⁊ p̄ice abste- s
 Expedi enī t̄ ut pereat unū s
 m̄brozū: quā totū corp̄ tuū mit- s
 tat̄ in gehennā. Et si dextra s
 manū tua scandalizat te: absci- s
 de eam ⁊ p̄ice abste. Expedi enī s
 t̄ ut pereat unū m̄brozū tuoz s
 qm̄ totū corp̄ tuū eat in gehennā. s
 Quia concupiscentia effi- hil.
 cientie cōpat̄: dāpnū corpis o-
 ciosū eet̄ relicto uoluntatis in-
 stinctu. Igit̄ in oculo ⁊ dextera:
 monstrat̄ affect̄ quozūlibet a-
 micorū. Q̄s a nobis truncare de-
 bent̄ si nos a deo arcere uolunt:
 ne dū eos lucrari uolum̄ ip̄i cū

.d. eis peani. Quicquid ergo diligis tan-
 tum quantum dextrum oculum qui cari-
 or est et quia sinistrum: si te impedit
 ad beatitudinem, pice abste. ne in-
 tres in gehennam. Ut consiliarius
 tuus intelligit oculus tuus dexte-
 rae in diuinis te docet. Iuu etiam
 respue: si in aliqua heresim te co-
 nat inducere. Dextra manus est: ad-
 iutor et minister in diuinis opibus.
 .m. Totum corpus tuum intellige te et a-
 micos et famulantes. sicut membra
 inuicem sibi seruentia unum corpus
 sunt in quibus homine. Ut ita. Quia de
 concupiscentia mulieris dixerat
 cogitationem et sensum ad diuisa uoli-
 tantem oculum nuncupauit: per dex-
 teram accipit iniciu uoluntatis
 ad effectum. Ita quidem quasi membra anime
 dicuntur dextera copatione corporis
 cuius fragilitate periculis sunt ad
 peccandum. Sunt etiam qui per oculo
 dextrum contemplationis studium
 accipiunt: et per dexteram manum
 actiue uite occupationem. Cui
 ergo expedit: de altero transeat ad al-
 .d. **Q**uicquid est autem quicquid: di-
 .s. miserit uxorem suam: det ei libel-
 .s. lum repudij. Ego autem dico uobis.
 .s. quia omnis qui dimiserit uxorem

sua excepta fornicationis causa, fa-
 .s. cit eam mechary. Et qui dimis-
 .i. sam dixerit: adulterat. Moyses
 dari iussit libellum repudij propter du-
 riciam maritorum: non concedens dis-
 cidium: sed auferens homicidium. Mul-
 to enim melius licet lugubrem eue-
 nire discordiam: quam per odium sanguinem
 .d. fundi. Vnde dominus alibi de hoc in-
 rogat respondit. Hoc moyses
 propter duriciam uirum fecit. Quicquid
 enim durus est cui displicet uxor:
 cum cogitaret libello repudij da-
 to iam sine periculo eam posse alteri
 nubere: temerariam iracundiam
 facile temperaret: ut et uxorem
 nullatenus occideret: et eam abice-
 re uel penitus omitteret uel differret.
 Quod ergo dimittendi mora quesuit
 significauit se nolle discidium. Vi-
 detur quia libellum inter cetera causa
 repudij et licentiam nubendi alteri
 continebat: cum dominus opera legis ex-
 cedens omni molestia excepta cau-
 sa fornicationis pro fide coniugij
 sustineri iubeat: et ad uitium subnu-
 bere uiro prohibeat. Quod si quis tale
 dixerit: priore uiro uiuente sub
 adulterij crimine sit. Propterea in
 causa fornicationis licet dimitti

uxorem: quia illa pmo esse uxor
 noluit que fide marito n̄ seruauit
 & quia scriptura dicit. Quod adultera
 trahit: stultus & impius est. Quisq̄
 tam causa fornicationis uult ab
 iere uxorem: p̄or eē debet a forni
 catione purgatus. Jeronimū occē
 ano in illa eplā. Plurē anni sūt.
 Precepit dñs uxorem n̄ debē dimit
 ti excepta causa fornicationis: &
 que dimissa fuit manē in nuptā.
 Quicquid uirū iubet: hoc conse
 quē redundat ad femina. Neq̄
 enī adultera uxor dimittenda
 est: & uir mechus tenendus. Alie sūt
 leges cesariū. alie xp̄i. Apud illos
 in uirū pudicitie frena laxantur:
 apud nos qd̄ n̄ licet feminis eque
 n̄ licet uiris: & eadem seruit̄ pari
 conditione censet̄. Et cū scriptū .a.
 sit. p̄didisti omnē qui fornicatur
 abste. n̄ est fornicatio tantū stu
 p̄ri s; generalit̄ que a lege dī aber
 rare facit. Igit̄ si sacrificare idolis
 aliquē cogat uxor. ul̄ aliū sceleri
 bus cōmunicare causa huiusmodi
 fornicationis utiq; dimittenda ē.
 Myra illud. Si oculus tuus scandali
 zat te. erue eū & p̄ice abste. Si uir .o.
 uxor n̄ conat̄ uirū criminibus

applicare: non est abicienda istius
 modi fornicationis causa. Coniu
 giū enī bonū naturale ē qd̄ diffun
 ditur int̄ om̄s. etiam int̄ infide
 les. Inde est illud ioh̄is ad herode.
 Non licet t̄ habē uxorem fr̄is tui.
 Adulteriū enī erat ut ait ioh̄es
 crisostomus sup̄ illū locū. Philippus
 nāq; fr̄at̄ herodis. maritus herodi
 adis erat & gener̄ patris eī arethe
 regis ut ieronimū ibidē asserit. Qd̄
 etiā int̄ fidelem & infidelem con
 iugiū sit: docet ap̄ls dicens. Si q̄s
 fr̄at̄ uxorem habet infidelē & hec
 consentit habitare cū illo: n̄ di
 mittat illā. Est aut̄ cōiugiū uiri
 & femine federatio legitima. p̄ qm̄
 licet eis ad usū carnis p̄misceri:
 scdm̄ diuinas & humanas leges. No
 ta in coniugio scē trinitatis ue
 stigiu. Est enī uir p̄ncipiū unde
 mulier. utrūq; p̄ncipiū. unde p̄
 cedit & terciū. Coniugiū institu
 tū est in paradiso ante peccatū
 ad officiu p̄creandi p̄ peccatum
 ū etiam remediū ē ad euitandā
 fornicationem. Qd̄ aut̄ legis tē
 pore licebat uni multas habere
 uxores. ut p̄pls dī augeret̄ conti
 git: s; nunc minime licet. quia

pp̄ls di iam auct̄ est. Tunc etiā
p̄ceptū erat ut unusquisq; de t̄bu
sua uxorem ducet̄ ne t̄bus p̄mul-
cerent̄. ⁊ ne t̄nsiret possessio unū
in possessionē alterius. q̄a terra p̄
t̄bus diuisa erat. Nunc aut̄ in-
stitutū ē ab ecclia ut n̄ de sua s;
alia p̄sapia uxorem quis ducat
ut augeat̄ caritas. quia p̄ uxo-
rem quā q̄s ducit. totā illi p̄ge-
niem magis diligit. Coniugiū
ū facit manifestus consensus
legitimarū p̄sonarū. Multa q̄p-
pe sunt que coniugiū impediunt.
ut cognatio. publicū uotū. sac̄
ordines in ecclia latina. impotē-
tia reddendi carnalis debiti. hec
ū p̄uenit infirmitate. ul' defectu
m̄brozū. seu frigiditate nature. .a.
Coniugii bona sunt. fidel. spes
p̄lis. sacramētū. Fidel chorū ē uin-
culū pudicitie. id ē pactio coniu-
galis qua neut̄ licet ante mortē
alteri alij cōmisceri. In spe p̄li ē.
ut suscept̄ sui religiose educat̄.
Sacramētū ē xp̄i ⁊ ecclie. quia
sicut uxor unū uiri ⁊ uir unū ux-
oris est. sic xp̄e unū sponse id est
ecclie sponsus est. ⁊ ecclia unū
sposi id ē xp̄i sponsa ē. ~~xxx~~

Audistis quia dictum ē n̄ peiera-
bis. Reddes aut̄ d̄no iuramēta tua.
Ego aut̄ dico uobis n̄ iurare oī-
no neq; p̄ celū quia thronū d̄i ē.
neq; p̄ terram quia scabellū pe-
dum ei est. neq; p̄ ierosolimam
quia ciuitas ē magni regis. Ne-
q; p̄ caput tuū iurabis q̄a non
potes unū capillū albū facere
aut nigrū. Sit aut̄ sermo uir-
est est. non. n̄. Quod aut̄ his ha-
bundanti ē. a malo ē. In lege p̄-
ceptū est n̄ iurari n̄ p̄ d̄m. n̄ qd
bonū sit. s; ne iudei pessima con-
suetudine iurantes p̄ creaturas
crederent eas ueneranda. Euglin
aut̄ n̄ recipit iuramētū. cum
om̄is fidelis sermo p̄ iure iuram-
do sit. Non est hoc contrarium
ap̄lo. qui sepe iurauit dicens. ecce
coram d̄o qm̄ n̄ m̄tior. ⁊ qui est
benedictus in sc̄la scit quia non
m̄tior. n̄ quis dicat n̄ eē iuratio-
nem. quia non dixit p̄ d̄m neq;
p̄ aliqd. Que defensio ridiculosa
ē. Iurauit etiā dicens. Corde
m̄tior p̄ gl̄am ur̄am. Un̄ p̄ce-
pit non iurare n̄ necessitate.
ut cū uident̄ homines pigri ad-
credendū. Unde n̄ dixit malū ē.

si a malo: id est si cogaris iurare de ne-
 cessitate infirmitatis eorum quibus ali-
 quid suades uent. Tu enim non pec-
 cas qui bene uteris iuratione que
 quis bona non sit. tam est necessaria.
 si ille peccat cui infirmitate tu iu-
 rare cogaris. Neque per celum hoc addi-
 dit suspensionem ueteris contuma-
 cie condempnans. Erat enim iudeis
 religio iurare nominibus celi et ter-
 re ierusalem et capitis sui. quibus in di-
 contumeliā uenerationē iuran-
 do deferebant. Quid enim moniti e-
 rat iurare per celum sedem dei. per terram
 scabellum pedum eius. per ierusalem urbem
 ob insolentiam et peccata inhabitan-
 tium in breui destruendam. cum per ser-
 uam in yfomatione ecclesie que ma-
 gni regis est ciuitas esse constitu-
 ta. Uetat itaque ne aliqua causa non
 iudicat iurare per creaturas. Celum
 throni dei dicit. quia celsitudine nec
 non pulchritudine sua sanctas animas
 significat. in quibus deus iudicat. spu-
 aliter enim iudicat omnia et a nemine
 iudicatur. Terra uero scabellum pedum eius
 nuncupatur. quia multice significat
 peccatores qui per iusticiam in infimis
 ordinantur: et sub lege puniuntur. Sa-
 cramenti consuetudinem remouens

uite nostre negotia in ueritate con-
 stant. et abiecto fallendi affectu
 simplicitate loquendi prescribit ut
 quod est esse. quod non est non esse dicantur. Tu
 est enim sermo noster. est. est. non. non.
 cum gemina ueritate cordis et oris
 affirmantur uel negantur. **xxxv**
Audistis quia dictum est. oclum pro
 oculo. et dentem pro dente. Ego autem
 dico uobis. non resistere malo. In lege
 est retributio. in euangelio gratia. Quia iudi-
 modum excedebant in uindicta. ideo
 concessum est eis ut si omnino condo-
 nare uoluerit malefactoribus suis.
 saltem equalitatem attenderet ibi et
 non excessum: scilicet ut pro membro ablato
 simile membrum acciperent de inimico.
 In euangelio autem non debemus resistere ma-
 lo id est pro malo: sed in bono uincere
 malum. Nec istud est contrarium iudici-
 bus precipientibus suspendi latrones.
 si sola iusticiam ibi attendant et non
 odium uel aliquid sibi commodum. Equum
 est enim ut recipiat quisque quod fecit.
 sed quia uiscendi libido uiciosa est: hoc
 discernere et uindicare deo iudicibusque
 suis reseruandum est. **xxxviii** **l** **luy**
Sed si quis te percusserit in dexteram
 maxilla tua. prebe ei et alteram. Ne
 dicus animarum quos ad curandos

hil.

Rab.

hil.

.oy.

s

s

.l.

s

s

a

oy i

primos instruit. omnia que ad salutem primorum ualere possunt. tolerare precipit. Et pertinet ad misericordiam ut tamquam filius egrotantibus uel freneticis. si salus uiciorum id erigat. multa patienter donec infirmitas censeat. Quid tam mirum quam percipienti maxillam prebere? Nonne omnis indignantis impetus frangitur ira sedatur? Et per patientiam ille inuitatur ad penitentiam. Secundum mysticos in telecto iubemur prebere alteram dexteram: uisus enim sinistra non habet. Si nos hereticus in disputatione percusserit et dextrum dogma uulnerare uoluerit: opponatur ei et aliud testimonium de scripturis. Nobilitas secundum deum est dexteram: nobilitas autem secularis sinistra. Ergo quicumque contempnitur propter christianitatem: non curet contempni secundum honores seculi. Et illi qui uult tecum iudicio contendere. et tunicam tuam tolle: remitte et pallium. Per tunicam et uestimentum: accipe omnia que temporaliter possidemus. Si enim de necessariis hoc impatium est. quanto magis de superfluis? Magna questio est: utrum hoc etiam de seruis accipiendum sit. Et si ab isto domino accommodati ad deum

colendum regantur quam a cupienti auferre: nescio utrum quisquam audeat dicere eos debere contempni ut uestimentum. In greco est pallium. lucas si ponit uestimentum. **xxxviii.** Et quicumque te angariauerit mille passus. uade cum illo et alia duo. Non solum tuam ut cleuitas aliter canonem. sed et te ipsum prebe angarianti: non tam pedibus quam animo compassionaliter affectu parat multo plus seruire quam precepit. Per mille passus quam iter sabbi sancti in quo seruilia opera prohibentur. licitum opus intelligimus: quod et mulienarius designat qui perfectionem significat. Idcirco dicit mille et duo milia. ut non solum corpore sed spiritu et anima perfecte deo seruamus mansuete tolerando que propter infirmitatem intulerit. Hic ea uindicta non prohibetur que ad correctionem ualeat: sed huic uindictae non est idoneus nisi qui odium dilectione superat. Non enim odit patrem filium castigando. Qui peccata danda ei et uolenti mutuari a te ne auerit. Duo genera beneficii complectitur uel cum beniuole dandi. uel cum reddituro commodandi. Omnia autem petentia tribue inquit lucas. Non dicit omnia petentia sed illud quod iuste potes. Quod si illic

ta petat. indicanda est iusticia. ne
 cum in anem dimittal. Itaq; non
 solum de elemosinis hoc intelligendū
 ē. quia etiā diuites n̄ semp dare pos-
 sent. s; de pecunia que nūq̄m deficit
 id ē de sapientia. quā tantomagis
 retinet q̄nto plus eam p̄ deo petenti-
 bus distribuit. Ergo uolenti mutu-
 arate sapientiam ut alios doceat.
 ne auertat. quia qd̄ alios docebit
 p̄t̄ reddetur a dō. **I. lu. 9. xxxviii.**

Et qui auferit que tua sunt. ne
 repetat. De ueste. fundo. iumento r
 gnalit om̄i pecunia dī. Docet enī hī.
 humani iudicij uitanda eē arbita-
 cū dāpn̄ uoluntate ut p̄ spem fu-
 turorū bonorū sc̄larem suppellecti-
 lem contēpnetes. manē gentiū
 cupiditatē arguam. **I. lu. 9. liii.**

Et p̄ ut uultis ut faciant uobis
 homines facite illis similit̄. Quā
 caritas patiens ē benigna ē. n̄ tan-
 tū inimici iniurias fortit̄ sustinet.
 s; amici quoq; grām benigne p̄ue-
 nit. ut beneficū ad amorem aliū
 trahant. Unde nec ait p̄ ut faci-
 ut̄ facite. s; p̄ ut uultis ut faciat̄
 uobis facite ut. **9. xl. I. lu.**

Auidit̄ quia dictū ē. diliges primū
 tuum. r odio habetis inimicū tuū.

Ego autē dico uobis. Diligite inimicōs
 ur̄os. Om̄is homo primū esse censen-
 dus est. Multi putant sufficē uir-
 tutibus n̄ odisse inimicōs. s; eos dili-
 gere humanā naturā n̄ pati. Nō
 uident quia moyses. samuel. r ste-
 phanū p̄ inimicis orabant. r mor-
 tuos dauid plārit inimicōs. Non
 uident quia dñs ip̄ossibilia non
 uisit. hoc paul' testat̄ dicens.

Maledictū r benedicim'. blasphe-
 miam r obsecram'. Benefacite hīs
 qui uos oderunt. Inde paul'. Si
 esurierit inimicus tuus ciba illi.
 si sitit potū da illi. Noli negare qd̄
 dō nulli negat. q̄muis sit blasphemū
 r impius. Sine discretionē om̄ib; in-
 digentib; simplicit̄ tribuam'. n̄ queren-
 tes cui s; quare dem'. Quisq; enī in
 quacūq; necessitate morturo suc-
 currē potest. si n̄ fecerit occidit.

leṛ i epla
 ad romanōs

Et orate p̄ p̄sequentib; r calūpni-
 antib; uos. ut sicut filii pat̄s ur̄i q̄
 in celis ē. hec sc̄ptura fiant filii ei.
 pupilli r uxor ei uidua. r quod dñs
 dicit alibi. Vē t̄ capharnai. n̄
 sunt contraria huic. q̄a n̄ optan-
 do s; p̄dicendo huiusmodi sc̄pture i-
 ueniunt. Iohes apl's dicens. si q̄s
 scit peccare frat̄r suū peccatū

non ad mortem: postulabit et da-
bit ei dñs uitā. apte ostendit n̄ p
om̄i fr̄e orandū. Ergo cū dñs p
psecutorib' orare iubeat: patet ali-
qua peccata fratru eē grauiora
psecutione inimicorū. Peccatum
ad mortē est: cū xp̄ian' oppugnat
xp̄ianū adūsul grām dī et nūq̄m pe-
nitet. Qua pp̄t dñs in cruce ait.
Pat. ignosce illis quia nesciunt
qd faciunt. et beat' stephan' orat
p eis qui eū lapidabant. q̄a n̄dū ī
xp̄o crediderant. Et pp̄tēa credo
n̄ orat apl's p alexandro. q̄a iam
frat' erat: ubi dicit. Alexander
erari multa mala m̄ ostendit: red-
dat illi dñs sedm̄ opa illi. hec diffe-
rētia iudā a pet' distinguit. n̄
quia penitenti n̄ sit ignoscendū.
ne contra dñi sententiā qua semp
ignoscendū penitenti fr̄i p̄cipit
ueniam'. s; quia magnitudo pecca-
ti misit eū in desperationem cū
dirisset. Peccauit: tradens sang-
nem iustū. Quod fortasse ē pec-
care in sp̄m sc̄m: scilicet oppugna-
re p̄inuidiā fratnā caritatē. Quod
peccatū neq; hic neq; in futuro
remittet'. Qui solē suū oriri facit
suy bonos et malos: et pluit super

iustos et iniustos. Probabil' accipien-
dū est hoc de sole cōmuni et de pluuia
aque: qm̄ de sole iusticie. et de pluuia
doctrine ueritatis. Sol enī sp̄ualis
n̄ orit' n̄ bonis: qd' plangit' iniqui
in libro sapientie salemonis dicen-
tes. Sol non ē orit' nob'. **xl. l. v.**

Si enī diligatis eos qui uos diligunt.
quam mercede habebitis. Nonne
et publicani hoc faciunt. Et si bñ
feceritis his qui bñ uobis faciunt.
que uobis grā. Siquide et peccato-
res hoc faciunt. Et si mutuū deder-
itis his a quib' sp̄atis recipere. que grā
ē uobis. Nā et peccatores peccatorib'
fenerantur ut recipiant equalia.
Et si salutaueritis fr̄s ur̄os tantū.
nonne et ethnici hoc faciunt hoc
faciunt. Si tales int' se natura du-
ce nor̄t eē bñfici: q̄ntū nob' grad'
p̄fessionis eximior. necesse ē ut cura
uirtutis sit uberior. q̄m̄ etiā non
amantes caritatis sinu āplectam'.
Peccatores sunt ualde iniqui.
et grauib' peccatorū sarcinis onera-
ti. Magna enī distantia ē inter
peccantes et peccatores. sic int' ridi-
cos et irrisores. int' scribentes et scri-
ptores: nā etiā iusti peccant. fene-
rant' hoc ē cōmodant: salutauit

ide salute optauit. Et hinc grece di
cuntur gentiles. 1 01

Ueritatem diligite inuicem ut
beneficite. et mutuū date nichil inde spā
nt. Sciendū ē quia mutū n̄ causa neque
n̄ tenari s̄ s̄ fraudari timuer̄. Hinc i
firmitati diuina medet̄ auctoritā. dicit̄.
Et mutuū date nichil in spāntes. id est
n̄ i homine spem mercedi figat̄. s̄ i
dō qui uob̄ reddet qd̄ illo uob̄ fa
uerit. Hinc illud ē. Mutuabit̄ peccator
et n̄ soluet. iust̄ aut̄ miseret̄ et retribuet.
Et erit m̄ces uā multa. et erit filij al
tissimi. quia ip̄e benigni ē sup̄ ingratos
et malos. Vn̄ filius dī ē natus. iusti ū
s̄ et filij p̄ adoptionē. Heredes quippe
dī. coheredes aut̄. Quāto ḡ ex celsius
est p̄mū. tanto debet impensius eē officij.
Benigni ē altissim⁹ d̄s sup̄ ingratos et
malos. ut bona t̄poralia largiendo. uel
eos ad celestia insp̄ando. Istote ḡ nisi
credes. sic ē pat̄ ur̄ misericors ē. Natura
dī impassibilis est. Sicut aut̄ zelat̄ s̄
aliquo luore. uasct̄ s̄ aliq̄ p̄bationē.
Sicut enim
p̄mittit eū sine alicui⁹ sue p̄uitatis cor
rectione. ita est patiens sine ulla pas
sione. et misct̄ s̄ aliq̄ dolore. Istote ḡ uō
p̄fecti. sicut pat̄ ur̄ celestis p̄fectus ē.
Sicut similitudinis ē n̄ q̄ntitati. Sens⁹
ḡ talis ē. Put potest p̄fecti estote. ut

quasi p̄delle etiā inuicem. qd̄ d̄m fa
cē manifestū est. 01 xli.

.xxxij.

Atendite ne iusticiā ur̄am faciatis
coram hominib⁹ ut uideamini ab eis. Ali
oquin mercedē n̄ habebit̄ apud p̄m̄
ur̄um qd̄ i celis est. Hoc est n̄ hoc sine ius
ticiā faciatis corā hominib⁹. ut laudē
humanā ab eis queratis. Alioquin idē
si alit̄ iusticiā faciatis. n̄ ita ut d̄s singla
rit̄ sit in causa. n̄ in habebit̄ m̄cedē
apud ip̄m. Laus hominū n̄ debet apperi.
s̄ subseq̄ ut exemplo inuicet̄ alios.
Iusticiam intellige ieiunū cont̄ concupis
centiā. carnis. elemosinā cont̄ concupis
centiā oclor̄. orationē cont̄ sup̄biā uite.
de quib⁹ mox subdit̄. quia intentionē s̄
debent. Cū ḡ facies elemosinā noli tu
ba canē ante te sicut ypocrite faciunt
in synagogis et in uicis. ut honorificē
t̄ ab hominib⁹. An̄ dico uob̄ recipiunt
m̄cedē suā. Non uirt⁹ s̄ causa uirtutis
apud d̄m m̄cedem h̄t. At ū ypocrite qn̄
faciunt elemosinā canunt an̄ se tuba.
id est faciunt eā i manifestationē. sic
ille ap̄tū signū dat qui tuba canit
ut honorificent̄ ab hominib⁹. et n̄ add̄.
Te aut̄ faciente elemosinā. nesciat si
nistra tua qd̄ faciat dextrā tua. ut sit
elemosina tua in abscondito. Et pat̄ tu⁹
qui uidet in abscondito reddet t̄

.a.

.01.

J

.01.

1
2
Oretel ypocritar est laus hominū. Simul
tra significat dilectionē laudis. dextra
ū intentionē implendi p̄cepta dī. Cū ḡ
implet diuinū p̄ceptū. faciendo elemosi
nam ul' q̄dlibet bonū. noli humanam
laudē amittē. In abscondito. i. i. scietia.
Si int̄iora p̄tinent ad dexterā. ext̄iora
p̄tinent ad sinistram.

xxxiij.

sab

.j.

.a.

9

Et cū oras n̄ eras sic ypocrite q̄ amat
in synagogis et in angulis platearū stantes
orare ut uideant̄ ab hominib'. Am̄ dico
uob'. recepunt mercedē suā. Docet mundo
cedere eē orandū. sicut et elemosinandum.
Ypocrita est qui simulat qd̄ n̄ ē. representat
tor altius p̄sonē dū sub specie boni lau
dem q̄rit. Tu autē cū orauis int̄ in cubi
culū tuū. et clauso hostio ora pat̄r tuū
in abscondito. et pat̄r tuus qui uidet
in abscondito reddet t̄. Cū dicit int̄ cubi
culū. uanā gl̄am iubet fugē. S; uidet
hoc magis eē p̄ceptū. ut inclusa cogitati
one labijsq; consp̄sis oreni. ut deāna le
get in lib' regū. Labia inquit illi tantū
mouebant̄. et uox illius n̄ audiebat̄.
Claudndū est ostiū. idest carnali sensuy
resistendū. Cubiculū est secretū cordis.
ad qd̄ tē int̄iam mōrōne. quando omnia
ext̄iora q̄ ad sc̄m p̄tinent p̄ contempla
tionē diuinā. q̄ nich' reputam' i cōpa
tione gl̄e celestis. Ostiū n̄is est uirt'

fortitudinē. qd̄ claudndū est cont̄ sc̄i
tumult'. et cont̄ fauorē humanū. ne
oō secreta impediāt. s; in cōtemplatiōe
diuina fundat̄. Orō autē ē suauis animi
cū compunctiōe cordis dep̄catio. V' ita.
Orō ē oēs ratio q̄ humilit' uota n̄ra p̄
dmi'. et ab ymo pectoris archano p̄fert̄.

Orantes autē nolite multū loqui sicut ethnici. Putant enī quia in
loquio suo exaudiant̄. Nolite ḡ assimula
ri eis. Scit enī pat̄r u' quib' op' sit uobis.
an̄ qm̄ petatis eū. Ammonem̄ orare ad d̄y. Sab.
scia n̄ multiloqo sicut ethnici putamē qd̄
ip̄i ita ūbis d̄m̄ flectē queant sic orare.
iudicē. Hic obicit̄. Si scit d̄s quib' indi
gem'. frustra scienti loquim'. Ad qd̄ respo
dem'. nos n̄ narratores eē. s; rogatores. s; p̄
orationis intentio cor n̄rū serenat. ca
pat̄r q; efficit ad percipiēda diuina mu
nā. 1 Tunc dixit un' ex discipulis ei' ad d̄m̄.
Dn̄e doce nos orare. sic ioh̄es docuit dis
ciplos suos. Vbi math̄s dicit. t̄ herod̄s
uidens quia illus' eēt a magis. uat̄ ē ual
de. nullū certū temp' definitē detinuit
p̄ tuē. s; tale ē qd̄ dicit. unū dies' con
git herodem uasē. Sic ḡ prudens lecte
exponat tē. ūcūq; lectio postulabit. 9
Et ait ill'. Cum oras dicite.
Pat̄r n̄r' qui ē in celis. Qui dicit pat̄
n̄r' magnope curat ne tanto pat̄r sit in

digni. Non possunt uē ac pie dicē no-
 biles ac diuites patē nū. n̄ cognoscāt se
 et frēs ignobilū et paupū. In cel. idē
 in scil et in iusti. Cum enī d̄s sit uq; p
 diuinitatē p̄sentā. in scil specialit̄ est p
 trib. abitantē grām. Cum adorationē stant
 ad orientē suū. ut ammonēat anīm
 ad naturā excellentiorē. id est ad d̄m se
 suū. Sanctificet nom̄ tuū. Quod semp
 ferū ē ut omib; innotescat. et in nob; scil
 fuerit oram; Non dī nouicia est de eo ma-
 nifesta uisione manglis. catholica ū fide
 in p̄sentā ecclia dum p̄gnat. Cum ḡ in
 nouicia dī scilificam; ut ipē sit pat̄ nos
 filij. nos dī similes illi. et ipē d̄s deoz;
 tuū nom̄ dī clarificat. et manifestat eē
 sanctissimū. Adueniat regnū tuū. hoc ē
 manifestet. Quēadmodū enī lux p̄sens
 adest cor. et oculos clauduntib;. ita regnū
 dī quū nūq̄m discedat a t̄rā tam ig-
 norantib; absens est. Vel ita. Adueniat reg-
 nū tuū id est n̄ regnet in nob; peccatū.
 Sicut. Alit̄. Cū dicim; adueniat regnū tuū.
 desiderū nr̄m ad futurū regnū excitam;
 ut nob; ueniat. et in eo regnare incipiamus.
 Nam uelim; nolim;. utiq; adueniet. fiat
 uoluntā tua sic in celo et in t̄rā. fiat inq̄m
 ut quom̄ inculpare t̄ angli seruiūt in ce-
 lo. ita et nos in t̄rā t̄ seruam;. Vel ita.
 Sicut iusti qui p̄ celum intelligunt̄ faci-

unt uoluntatē nr̄ā. ita etiā peccatores
 qui p̄ t̄rā intelligunt̄ faciunt eā ad te
 conuerti. Non absurde ē accipit̄ p̄ celū sp̄s.
 p̄ t̄rā corp;. ut sic dō sp̄s bon; n̄ resistit.
 ita corp; n̄ resistat sp̄uy. ne dū contendit
 caro et sp̄s. p̄cepta dī nr̄m imple possim;
 vel p̄ celum accipe. xpm sponsū. p̄ t̄rā
 eccliam et sponsā. ut sicut in x̄ fit pat̄
 uoluntā. ita etiam fiat in ecclia. Panē
 nr̄m sup̄substantialē **I** cotidianū **O**
 da nob; hodie. In graeco habet̄ epy vsyos.
 id ē sup̄substantialē. p̄ quo in hebreo ha-
 bet̄ sogolla. qd̄ interpretari sunt̄ p̄cipiū
 uel egrēgū. uel peculiarē. Sup̄substantial
 panis est ille qui dicit̄. Ego sum panis
 uiuus. qui de celo descendy. Qui uidel;
 uiuūsal sup̄at̄ natural. Panis cotidian;
 dicit̄ ē uel necessaria sustentatio hui; uite.
 uel sacramtū corpis. x̄. aut p̄ sp̄uali cybo
 in d̄s dicit̄. Ego sū panis uite. qui de ce-
 lo descendy. Quid hoc t̄m. pbabili; sit
 ofidēt. De temporalib; sustentationib; inq̄t
 d̄s. Nolite solliciti eē qd̄ edati; aut quid
 induamini. Et cū ait querite p̄mū reg-
 nū dī. et h̄ oīa apponent̄ uob;. n̄ ait
 deinde ista q̄rte. Sicut ait. hec om̄ia ap-
 ponent̄ uob;. scil; ē n̄ querentib;. Quom̄
 aut̄ n̄ querat aliq; qd̄ p̄cat̄ d̄m n̄ uideo.
 Hunc de sacramto corpis uideam;. Ori-
 entales n̄ cotidie cenę d̄ncę comunicāt.

nec tam p̄p̄ta dampnāt. eos eccl̄iaz re-
tores. Sine scandalo enī possunt hoc
facē ⁊ n̄ facē. scilicet ul' cotidie sumē.
⁊ n̄ cotidie sumē. Non ḡ hic panis
null' partib' intelligit' cotidian' nā
magni pecc̄i crimine arguerent'. qui
ex eo cotidie n̄ accipiunt. Cū ū hec
ita sint. quis ē qui audeat dicē hāc
orationē dñi tantūm dicendā usq;
adeam horam qua cepi dñi om̄niam?
Non enī iam dicē potunt' da nob' ho-
die qđ iam accepim' aut t̄erū ulti-
ma parte diei sacramtū illd' celebra-
dū ē. Restat ḡ ut panē cotidianū
intelligam' sp̄uale. p̄cepta scilicet diu-
na q̄ cotidie nos oportet meditari
⁊ opari ut illud. Opamini escam q̄
n̄ corrumpit. Cotidian' dicit' iste cib'.
qm̄ diu hec uita durat. Nam p' hāc
uitā n̄ erit cotidian'. quia ī illa ui-
ta n̄ succedit dies diei. aliq' uolubili-
tate tempis. Hodie. ⁊ qm̄ diu dicit' ho-
die. ut illd'. Hodie si uocē eius audie-
rit'. Siquis etiā duo sup̄iora uidit
accipe. oportet ut conuincte oīa tā
accipiant'. ut scil' cotidianū panē
simul petam'. ⁊ necessariū cepi et
faciatū uisibile ⁊ inuisibile ubi dicit'
Et dimitte nob' debita n̄ra sic ⁊ nos
dimittim' debitorē nosti'. Debta dicit

pecc̄a. Non ḡ h' urget' qđ pecuniā
dimittē debitorib'. n̄ hīs qui ī tantū
reddē nolunt. ut in uelint litigare
ut sup̄ dēn̄ ē. Siquis t' tunicā tolle
uoluit. ⁊ in iudicio tecū stendē. dimittē
te al' et palliū. Seruū enī n̄ oportet
litigare. Qui ḡ modeste agit ut s' pe-
cunia restituatur. n̄ tam curas de pe-
cunia qm̄ de correctioē debitorē reddē
nolentis qđ potest reddē n̄ solū n̄ peccat.
s; plimū pdest debitorē quē corrigitur
ne dampnū fidi patiat'. Et cū h' de
om̄i pecc̄o debitū accipiat'. peccatū
inte debens t' pecuniā si reddē non
set. cū habeat unū reddē possit. n̄ et
hoc pecc̄m dimittis. n̄ potis dicē dimittē
te nob' d. n. f. ⁊ n. d. d. n. Nam qm̄ ue-
niā a dō petis. hūc q' ueniā a te peti
dimittē debes. ⁊ ne nos inducā in t̄p-
tationē. Aliud ē induci ī t̄p̄tationē.
⁊ aliud temptari. nā sine temptandē
null' pbat'. Unde sc̄ptū ē. Temptat
uos d̄s. ut sciat si diligitis eū. id ē ut
scire fatiat. Non ḡ hic orat' ut t̄p̄tari.
s; ut ī t̄p̄tationē n̄ inducā. tāq;
si quis p̄tā cui necesse est igne exami-
ri. n̄ orat' ut igne n̄ contingat'. s; ut
n̄ exurat'. Vasa enim figuli pbat' fire
nax. et hoīes iustos temptatio t̄bulat
om̄s. Inducit' aut' in t̄p̄tationē. cū

accidunt. que ferre n̄ potest. Petam̄ ḡ
 ne uel decepti consentiam̄ alicui tempta
 tioni. uel cedam̄ afflicti. S; libā nō a malo.
 Non solū orandū est. ut n̄ inducam̄ in
 malū quo carem̄. s; ut ab illo q̄ libem̄
 in q̄ tam inducti sum̄. Am̄. Apud hebre
 os in fine unū e t̄o solet subnecti. ut
 aut am̄ scribant aut sela. aut salom.
 quod expr̄mit pacem. Vñ et salomon
 dicit pacificus p̄ sela dicit in greco dia
 psalma. et apud nos semp̄ am̄ int̄prat̄
 uē uel fidelit̄. Hæc .vii. petitionū trē
 p̄me manebunt in eternū. reliq̄ ad tempa
 lem uitā p̄tinent. q̄ tam̄ p̄t̄ eterna cō
 sequida s̄t necessaria. Nulla utiq; uitā
 eterna. n̄ nos semp̄ sp̄am̄ futuros. r̄ no
 nunt̄ di sc̄ificatio r̄ regnū ei' r̄ uolū
 tā cō in n̄o sp̄u r̄ corpe p̄fecte atq; abs
 q; immortalitate p̄maneb̄t. S; h̄ icho
 aut̄. quantumcūq; p̄ficim̄ augem̄ i
 nob̄. Panis ū cotidian' idō dicit̄ ē. q̄a
 hic ē necessar'. S; fortasse idō dicit̄ ē pa
 nis n̄ pot'. quia panis frangendo et
 mandūdo in alim̄to uit̄. sicut sc̄pturę
 ap̄iendo r̄ dissēdo animā pascunt.
 Pot' aut̄ pat' sicut ē transit in corp'. ut
 hic panis sit uitas cū aliquō labore.
 n̄ aut̄ pot' cū nullo labore d̄putādi
 Hic est etiā qm̄ poscim̄ remissio. ū ē
 cōmissio peccōr. Hic temptatioēs q̄ nos

ad peccandū uel allucit̄ uel impliant.
 Hi e deniq; malū un̄ cupim̄ libari.
 illic aut̄ nich̄ istoz ē. Lucas ū in oratioē
 dñica petitiones n̄ septē s; quinq; cōplec̄
 est. in quib' illas septem intelligit̄ cōtinū.
 Thom̄ quippe di sc̄ificat̄ in sp̄u regnū aut̄
 ei' in carnis resurrex̄ōe ueniturū ē. Ter
 ciam ḡ petitionē in hys duab' lucas uo
 luit intelligi. Dem̄ aduungit̄ de pane coti
 dianō. de remissioē peccōr de temptati
 one uitanda. relinquēs s; libā nos a malo.
 ut sciat̄ uelquisq; se libari a malo. ex eo
 qd̄ n̄ infert̄ in temptationē. Quod etiā uult
 h̄ lictā s; libā. Non enī ibi est r̄ libā tāqm̄
 una sit peticio. ut cū d̄. noli hoc s; hoc.
 Attende quanta conuerōe congruant.
 s; peticioēs .vii. septiformis gr̄e sc̄i sp̄u r̄
 septē uirtutes quib' p̄ncipalia .vii. uicia
 p̄pulsant̄ et beatitudo impet̄. ut i ph
 capio hui' sermonis explicat̄. Petam̄ sc̄ifi
 cari nom̄ di in nob̄. timore casto p̄ma
 nente in selā. ut ex timore di paupes sp̄y
 sim̄. r̄ inanis gl̄a p̄cul pellat̄. De tāni
 gl̄a h̄ orunt̄. inobediencia. iactantia. y
 pot̄sis. contentioēs. p̄tinate. discordie.
 r̄ nouitātū p̄sumptioēs. Petam̄ dñi reg
 nare in nob̄. ut p̄ pietatē mutescam̄. iui
 dia remota. De inuidia nascit̄. odiū. su
 surratio. detraction. exultatio i aduersis pe
 ni. afflictio aut̄ in p̄spis. Oram̄ fieri

.97.

uoluntate di in nob. ut p sciām nos ipō
lugeam. ⁊ omīs uia mēdā excludat a
nob. De uia pfiunt rux. tumor nūi cō
tumelie. clamor. blasphemie. indignatō.
Oram pane cotidiano refici. ut spū scti
ritudinē esuriam ⁊ sitiam iusticiam.
absorta iusticia q̄ peccatorē absorbē
solet. De iusticia nascit malicia. rancor.
pusillanimitas. despectio. torpor contē
pcepta. uagatio mētis q̄ illicita. Incon
silio quo misericordes sum⁹ purgatio ē aīe.
In isto gradu debet exerci dilectio p̄mi
usq; ad inimici dilectionē. exclusa omī
auaritia. Petim⁹ q̄ nob dimitti a dō. sic
dimittam⁹ p̄mo. De auaritia orūt.
p̄ditio. fraus. fallacia. puuria. inq̄tudo.
uolentie. ⁊ contē niam obduatioē cord.
Intellect⁹ mundo cord contemplat diu
na q̄ntū potest uidē mundo mortuus.
mag⁹ em p̄ fidem qm̄ p̄ sp̄tē ambulat
cū i hac uita p̄grinam⁹. q̄muis
conuersionē habeam⁹ i cel. Ne ḡ tēpta
tioib⁹ cor duplex fiat. petim⁹ n̄ induci
i temptationē p̄ blanda uel aspa. ut
sic uent⁹ ingluuiet p̄nit abiciat. De
uent⁹ ingluuiet p̄p̄gat mepta leticia.
scurritia. immunditia. mutalōq̄ he
bitudo sens⁹. Quia ū ip̄a sap̄ia. n̄ n̄ pa
cat. tranquill⁹ q; p̄sunt oram⁹ ab omī
malo libari. ⁊ p̄seruā dū uiuim⁹ a ma

lo luxurie. De luxuria genit⁹ caritas.
mā. inconsideratio. inconstancia. p̄cipita
tio. amor mali. odiū di. affect⁹ p̄sent⁹ sc̄li.
horror aut ul despectio s̄c̄ti. Intra qd
differēt odorare et gustare s̄c̄tia sp̄m
intellect⁹ et sapiē sp̄m differre. Retrograd⁹
q̄ adaptant. vii. p̄ticioē. septē domus
et septē beatitudinib⁹. ut in timore di
ultima p̄ticio respiciat ad p̄mā beattū
dinē in pietate penultima ad s̄c̄tam.
⁊ ita de ceteris. Quelibet alia uīu ul p̄cōm
do s̄c̄met affect⁹ oranti. ut claret. ul
sequendo attendat ut c̄s̄c̄t. nichil aliud
dicim⁹ qm̄ qd in dominica oratione
posim⁹ ē s̄c̄tē ⁊ congruent oram⁹. *or. lxxv.*
Si enī dimiserit hominib⁹ *⁊ cxxvi.*
peccā eor. dimittet uob̄ pat̄ celestē de
bita uīa. Si aut n̄ dimiserit hominib⁹
nec pat̄ uī dimittet uob̄ peccā uestr.
Totius orōnis null⁹ fruct⁹ ē. n̄ dimittam⁹
m̄ debitorib⁹ m̄is. id ē peccantib⁹ m̄is.
Homo in sc̄pturis in naturā sigat ut
ibi anima rational⁹ ⁊ caro sunt un⁹ hō.
m̄ fragilitatē siue culpā. fragilitatē ut
ibi homo tu q̄s ē qui respondes dō.
Culpa notat̄ ibi. Vos aut sic hominib⁹
m̄eremini. Unde hic dicit. Si dimiseris
hominib⁹. i. peccantib⁹ qui ex dijs hominib⁹
peccando sc̄i sūt. dimittet ⁊ uob̄. *⁊ cxxvii.*
Cū aut ieiunati nolite fieri sic ypōc̄riti

det. Scrimant enī facies suas. ut pare
 aut hominib' ieiunantes. An̄ dico uob'.
 quia accipiunt mōdē suā. Tu autē cum
 ieiunas unge capud tuū et faciem tuā
 lana. ne uidearis hominib' ieiunans.
 s. pat' mo qui ē in abscondito. & pat'
 uis qui uidet in abscondito reddet t'.
 Scrimant facies idē deformant. & q̄
 ac' p̄p̄os timōs. abducunt ut pallidi
 uident' & t̄tes. idē q̄ lugentes de pat̄is
 tim' & alioz. Unge capud tuū. Iuxta ritū
 p̄uincie palestine loquit' u' festis dieb'
 solebant unge capita. Præcep' g' ut ieu
 nantes letos nos eē monstrēm'. In hoc
 capitulo animaduertendū ē. n̄ solit' eē iac
 tancia inuitate accipiū. s; eē impij' scōdib'.
 Quia tu pusillimū ē unge capd'. ad m
 t̄ra hoc p̄ceptū p̄tinet. Capud g' ung
 qui n̄t' leat atq; iatione. q̄ recte cap
 anmē accipit. faciem lauat. qui ac mū
 dat ut dñi uidē possit. Qu' autē i p̄fessioē
 t̄ma inuitato squalore ac scōdib' intēdō
 i se hōis fac. sola uoluntate n̄ necessita
 re. cōs opib' ei' potest conici q̄lis sūt.
 Vñ dñs p̄cipit lupos cauendos sub ouī
 na pelle. s; fructib' eoz inquit cognos
 ces eos. Recte capud anmē n̄t' accipi
 m' qua cogitatioes regunt. **l. cli.**
Nolite timē pusill' ḡer. q̄a oplacuit
 pat' uō dare uob' regnū. Ne diffidatis

in elemosina. in orōne. in ieiunio. quia
 pat' complacita bonitate dab' uob' regnū.
 Burgem electoz nominat pusillū uel
 ob opationē maiorei numi repboz. ul'
 poti' ob humilitatis deuotionē q̄ p̄ue
 nit ad celeste regnū. **l. cli. o. cccvii.**
Vendite q̄ possidetis. & date **o. cccviii.**
 elemosinā. Q' p' celo mundana oīa sp̄nt
 uendat q̄ h̄t & distibuat. qui n̄ ē tante
 uirtutis de hys q̄ h̄t elemosinam det.
 H enī p̄cipit ut nich' pecunie ad us' necē a
 rios a sc̄is reseruet. cū & ip̄e dñs au minus
 trabant angli. ad informandā eccliam
 loculo' habuisse legat. **l. cli. o. xlvii.**
Facite uob' sacculos qui n̄ ueterascunt.
Thesaurū n̄ deficientē t̄el. Sens' ē. Elemo
 sinas abscondite uob'. idē ad commodū
 urm' in sinu paupis. quæ n̄ces maneat
 in cel'. h̄ ē in sp̄ualib' et etnis. **o. xlviii.**
Nolite thesaurizare uob' thesaurus m̄ta
 u' erugo & tinea demollit. **o. xlviii. cli.**
Thesaurizate autē uob' thesaurū in celo.
 u' neq; erugo neq; tinea demollit. & u'
 fures n̄ effodunt neq; fiant. Hoc n̄
 solum de pecunia s; etiā de cuncti' pos
 sessionib' sentendū ē. quia omē t̄renū
 ul' erugie consumit. ut aurū. argentū
 ul' umib' et putredie soluit. ut uestes.
 uel q̄s ab hys imūne ē. a furi' tollit
 ut lapids p̄ciosi. In hys g' omē genus

.8.

.9.

.b.

.ccvii.

.+

.xlviii.

avaritie reprehendit. Celum diu n̄ utud
 aereū s̄ firmamētū spuale. qđ nūq̄m
 transiet. Vbi enī est thesaur⁹ tuus. ibi
 ē cor tuū. Hoc ē etiā de passioib⁹ dictū.
 Gulosus cor h̄t inuentre. lasciuus i ludi
 c̄. amatoe inlibidie. auar⁹ in pecunia.
 Ergo si uita ē cor. idē si eo corde quisq̄
 opat̄. ut t̄enū cōmodū adipiscat̄ q̄
 in erit mundū qđ uita uoluit. Sor
 descit aliquid dum infiori misceat̄ natē.
 quia etiā de puro argento sordidat̄ au
 rum si misceat̄. Ita et anim⁹ n̄ t̄enoz
 cupiditate sordescit. qm̄uis ip̄a t̄ia
 i suo genē munda sit. Si ḡ thesaur⁹ ē
 m̄tia. cor ē deorsum. si ū in celestib⁹ cor
 est iux̄ fixum. quia necē ē ut q̄ p̄cessit
 dilectiois thesaur⁹ illuc et cogitationis
 sequat̄ affect⁹. Data ḡ ex x̄ dilectioe et
 nū fructū conficit̄ in celestib⁹. ū sūt
 diuitie sc̄z̄ incorruptibiles s̄t. Erugo
 mystice siḡnat̄ sup̄biā. q̄ deoem uicū
 obfuscet. tinea q̄ uestes rodit latent̄.
 muidiam. q̄ studium bonū dilacerat.
 et conpactionē unitatis dissipat. fures
 sunt h̄tici et demōes. qui ad h̄ m̄tia
 s̄t. ut spualib⁹ nos spolient. Demoliri
 ē dissoluē et sumere. *or. xly. cl. lxxxviii*
Lucerna corpis ē ocl̄s. Si sūt
 ocl̄s tuus simplex. totū corp⁹ tuū luci
 dum erit. Si autē ocul⁹ tuus neq̄m sūt.

totū corp⁹ tuū tenebrosū erit. Munde
 tiam cord⁹ p̄sequit̄. Luppientē solent̄ in
 de numerosas lucernas. simplex ocl̄s sim
 plicia inuenit. Quod totū transferet ad
 sensum. Quom̄ ḡ totū corp⁹ si ocl̄s n̄ sūt
 erit simplex est inueniē. ita si anima
 suum fulgore p̄dat. tot⁹ sensus in cali
 gine cōmorat̄. Unde alibi p̄cipit. Om̄i
 custodia serua cor tuū. qm̄ ex ip̄o uita
 p̄cedit. *P̄ ocl̄m accipe intentionē p̄ to
 tū corp⁹ om̄ia opa. quia et ap̄ls n̄
 nuncupat. opa q̄ in p̄bat dicens. Iu
 stificate ḡ m̄bia uita que s̄t sup̄ t̄ia
 fornicationē. immunditiā. libidm̄
 et h̄ys similia. Si ḡ pura intentionē opa
 dirigis ad d̄m ad quē om̄ia referenda
 s̄t. ex debito sine intentionis sūt opa
 lucis. etiam si n̄ ita hominib⁹ uideat̄.
 Si ḡ p̄usa est intentio. p̄uū ē quom̄
 agit q̄ si rectū uideat̄. Ideo opa t̄enē
 dicunt̄. quia incertū h̄nt. ex t̄ia. Si ḡ
 lum̄ quod in te ē tenebre sūt. tenebre
 quante erunt. Id est si intentio sordi
 dat̄ appetitū temporalū. tenebre facte
 sordide et ualde tenebrose erit. tū p̄
 turpem et s̄fusum intentionis finē. tū
 quia opis erit in se dubus. Qđ lucē
 at si totū corpus tuū lucidū sūt. lu
 cidum totū erit. sic intellige. Si om̄ia
 opa tua t̄ luceant p̄ bonam intentionē.*

.j.

.ij.

.xib.

.ij.

.ij.

tunc etiam lucida est anima domini. et in lucis gratia
 donabis. **o. xlviii. l. cxxi.**
Nemo potest duobus dominis servire. Aut
 cui odio habebit et alterum diliget
 aut unum sustinebit et alterum contempnet.
 Non potestis deo servire et mammoni. Ideo
 qui dicit se uoluntati domini non parere. Nam
 mona syriace diuitie incupiat. Audi
 et hauriat. Non dixit quod habet diuitias. s;
 quis id quod credit ut suus. et non disti
 nit ut dominus. Nam mona apud hebreos
 diuitie dicuntur. Punice autem mam
 moni lucrum dicitur. Qui seruit mammo
 ni diabolo seruit. quod princeps huius seculi ad
 domino dicit. Alterum diliget. id est dominum.
 Quis enim diligit diabolum. Partem tamen
 aliquis est sicut qui in magna domo ali
 que ancille iuncte sunt propter cupiditatem
 suam diuitem partem seruitutem etiam si dominum
 ancille non diligat. Et alterum contempnet.
 Quis dominum potest odisse. Contempnit enim
 aliquis eum id est non timet. cum nimis secus
 de eius misericordia presumit. Unde illud. fili ne
 aduersus peccatum super peccatum. et dica mi
 seratio dei magna est. Lucas habet adhibet.
 et matris dicit sustinebit. Et utriusque re
 spectu ad diabolum cui male acquireres
 diuitias. adhibendo sustinent illum. **o. xlviii.**
Dico uobis ne solliciti. **l. cl.**
 sicut anime uite quod manducatis. neque

corpori uero quod induamini. De carna
 li cybo et uestimento hoc accipiendum est.
 quia de spualibus semper debemus esse solliciti.
 Labor et tendit est. s; sollicitudo tollenda est
 de carnalibus. Quidam addit neque quod bibatur.
 Nonne anima plus est quam esca. et corpus plus
 quam uestimentum. Sensus est. Qui prestat maiora
 prestat et minora. Phas uita posuit anima
 ut illud. Qui amat animam suam. perdet eam.
 Respicite uolatilia celi quoniam non serunt
 neque metunt. neque congregant in horrea.
 et patet ueste celestis pascit illa. Nonne
 uos magis pluris estis illis. Hoc ad lit
 tam intelligendum est quia dominus manifes
 te omnem eam rem presentium amouet.
 et attentos tantum esse in spem futuri docet.
 Rationale animal cui eternitas promittitur.
 plus est quam irrationale. Magis pluris
 hoc est multo plurius preui estis uos. quam
 uolatilia celi aeris. Quis autem uerum cogi
 tans potest adire ad statuam suam cubi
 tum unum. Si ergo neque quod minimum est po
 testis. quid de ceteris solliciti estis. et de
 uestimento quid solliciti estis. Illi relin
 quite regendi corporis curam. cui cura
 factum est. Confidite lilia agri quoniam cres
 cunt non laborant neque nent. Non est huius que
 renda allegoria sicut nec manibus. s; de
 minoribus persuasio fit ad maiora. Dico autem
 uobis quoniam nec salomon in omni gloria cooptus

.J.
 .A.
 .hyl.
 .a.
 .o.
 .B.
 .Kab.

.j.

.97

est sicut unū ex istis. Que purpā regū.
 que pictura ter. cum potest florib' cō
 pari. Ipse color dī opimitū floz sicut
 dī opt istum rubor. Si autē fenū ag
 qd' hodie est r' cras in chyanū mittet
 sic d's uestit' qm̄omag' uos munime
 fidi. Vestit' r' adornat d's fenū. hoc ē
 hbas. r' pulc' colore r' bono odore. qd' cū
 desiccātū fuit mittet' in chyanū. idē
 in accruū habentē speciem chyanū.
 Modica fides est que nec de minimis
 certa est. ne dum etna sper. Nolite g'
 solliciti eē dicentes. quid manducabim'
 aut quid bibem'. aut quo opremur.
 Nec omnia gentes inquirunt. Scit enī
 pat' ur' quia hys omib' indigetis. Q'
 rite aut' p'mū regnū dī. r' iusticiā et'
 r' h' omnia adiciēt' uob'. Venit' nulla
 cā ē de futis. s' p'sentia querēt'. filioz
 aut' ē querere regnū. r' h' omnia patna
 grā adiciēt'. etiam nō querentib'. ut
 nec in p'senti nec in futū desit eis aliq'
 grā. Verumtantū si p'sentia subtrahūt.
 ad p'batōnē ē. si addant' ad actionē
 grā. quia omnia coopant' in bonū. Scit
 enim celestis medic' quid nob' datus ē
 ad consolationē. quid ū subtractis ad
 ex'citationē. Non enim homo unūto
 suo cybaria sine cā deēbit. Cum dū p'
 mū querite regnū. significauit q'ale

.a.

postius q'rendū. nō tempe s' dignitate.
 Illud tanquā bonū. hoc tāq' necessariū
 ē. necessariū ū p' illud bonū. Ap'p'e enī
 ostendit nō temporalia sic eē appetēda. ut
 p'p'e q'ā b'nficē debeam'. licet sic necessaria.
 Quocūq' enī facim' p'p'e regnū dī instrui
 m'. Non enim euūglizare debem'. ut mā
 ducem'. s' manducare ut euūglizem'.
 quia quicquid p'p'e aliud aliqd' querit'
 uult' est qm̄ id p'p'e qd' q'it'. Non om' p'
 salutē ecclie ministrant. s' p'p'e tempa
 lia aut p'p'e utriūq'. S' sup' didū ē. nō
 mo potest duob' d'is seruire. Legit'
 tanquā p'p'e regnū dī debem' op'ari.
 r' nō in hac op'atōe uel solā ūl' cū mō
 no dī mōdem temporalū cogitare. Quoc'
 omniū temporalū nomine. crastinū po
 suit' dicit'. Nolite solliciti eē de crastino.
 Non enim dī crastin' dies. nō mōtēpōe.
 Nolite g' solliciti eē mōcrastinū crastin'
 enī dies sollicit' erit s' ip'e. Sufficit dicit'
 malicia sua. De p'sentib' concidit' ē sol
 licitos. nō de futis. Vñ apl's. Nolite r' d'it'
 manib' n'ris laborantes. ne quē grau
 rem' eras. in sc'pturis futūm temp' melli
 gēt'. dicit' iacob. r' exaudiet me cras
 iusticia mā. P' diem intelligunt' hominē.
 quoz dies ē. ut ait apl's. Redm'tas t'p'
 qm̄ dies mali sunt. Sens' g' ē. Dies est
 nō idē futū temp'is hominē erit sollicit'

In uoluntate sis de te. in presentia. Sol
 licite in suspensas figat anxietate. Hic
 in punitia qm futurum temp' affert secū.
 ut cu' necesse erit sume aliqd tempale affit.
 quia nouit ds q indigeam'. Cuius autē
 p'ntu' malitia uocat. quia penal' ē r
 punit ad mortalitate qm peccando me
 ritum q' in se satis onerosa ē. ne dū futū
 rā supaddam'. Hoc loco uehement' caue
 dū. ne cū iudim' aliquē seruu' dī p
 nō ne ita necessaria desint ul' s. ul' s
 nullis' scire iudicem' cū q' p'cepta dñi
 facit. Nam r' ipē dñs loculos habē dig
 nat' ē cū pecunia. ne quis in hoc scan
 dalum patet. Paul' iudēt cogitasse de cō
 tino cū dicit. De collectis autē sicut ordina
 ui facite. Ad hanc g' uigulā totū h' p'cep
 tū redigit. ut q' istoz p'uisioe regnū dī
 cogim'. in militia u' regni dī n' ita cogi
 rent. Itaq' n' labor r' p'uidētia dampnat.
 sicut p'focens cā. **o. l. & xli. l. lvi. xxx**
Nolite iudicare. ut nō iudicemini.
 In quo enī iudicio iudicauit. iudicabi
 mur. Nolite adempnare. r' nō adempnabi
 mur. De dubijs iudicare. r' suspectos
 q' nos adempnare. penit' anob' replēt.
 Dubia g' in meli' int'p'tam'. quia de ma
 iestatis ut s' stup'. blasphemie. furti.
 ebrietatis. r' similia nob' tantū iudicare p
 mittit. De dubijs sc'ptū ē nolite ante

temp' iudicare. quo ad usq; ueniat dñs
 et illuminet abscondita tenebrar'. Duo
 sunt in quib' temerariū iudiciū caue
 debent' cū incertū ē quo animo fiant.
 q' bñ r' male fieri possunt. ut cū incertū
 ē qual' futū sit qui nō ut bon' ul' mal'
 apparet. Numqd' si teme iudicauim'
 temē ds de nob' iudicab'. Absit. S; intelli
 gendū ē qm temētas qua punit aliu
 te punit necesse ē. Hinc alibi ait. Qui gla
 dio percussit. p'bit gladio uidel' peccati.
 qd' cū gladio ferro committit. Dimitt
 ite r' dimittemini. date r' dabit' uob'.
 Dimittite iniurias r' date bñficia. ut
 peccā u'ā uob' dimittant'. r' uita dēt
 etna. Mensuram bonā cōfertā r' coagitatā
 r' superfluentē dabunt in sinū ur̄m.
 Hinc simile est qd' alibi dicit. ut r' ipi
 recipiant uos mētra tabnactā. Illi quib'
 elemosinas dabitis. dabunt. r' cā erit. q're
 ds dabit in sinū ur̄m. id ē in magnam
 securitate mētra bonā. uitam scil' et
 nā. confortam omib' uidel' seīs collatā.
 r' cū anglis coagitatā. id ē sumētā r' si
 effluentē. hoc est sup' mētū ur̄m habū
 dantē. S'm' idō accipit' p' sc'itate quia
 ualde sc'ci sum' de hys q' in sinu re
 condim'. Vel p' sinū intellige sc'ciam. si
 ue certū scōz. **o. l. &.** Et in q' mētra
 menti futis. remetiet' uob'. Cū alit' d'

omnib' q' mte. manu. lingua gerim'. ac
capi potest. quia d's reddet singl' scdm
opa eoz. **li. 1. lviij.**

Quid aut' uidet festucā in oculo fr̄is tui.
et trabem in oculo tuo n̄ uidet. Aut qm̄
dicis fr̄i tuo fiat sine etiam festucā in o
culo tuo. et ecce trabes in oculo tuo. Si q's
uia peccat n̄ debes odio reprehendē. Tamē
enī distat int' uiam et odiū. quantū int'
festucā et trabē. Odiū enī ē uia uicēta.
Ypocrita ecce p̄mū trabem de oculo tuo.
et tunc uidebis ecce festucā de oculo fr̄is
tui. idē p̄mo abste scil' ab intentionē tua
et de corde tuo expelle odiū. ut de lu
mine m̄ris trabe mortal' ēminis cuncta
exemplo pot' qm̄ dicat' docē ualeat' mino
ra. excludi peccā. q' in festuca significant'.
Cum necessitat' nos cogit aliquē reprehēdē.
p̄mo cogitem' utrū tale uicū unqm̄ ha
buim'. et si nunqm̄ habuim'. cogitem' nos
habē potuisse. Homines enī sum'. Hinc ē
illud sapiens. Nūc' humani amē alienū
puto. Si u' habuim'. tangat memoriā o
mnis infirmitat'. ut reprehensionē illā
n̄ odiū s' misericōdia p̄cedat. Quod si nos
idem uicū habem'. unq' ē ille quē rep̄
hendē uolum'. n̄ reprehendam' illū s' cō
gemiscam'. et n̄ illū ad obtemperandū nob'
s' parit' conandū inuicem'. Oculi u' emu
nib' p̄uenti. odio ul' luore omnia accu

sare suscipiunt. et uolunt uidi. s'ulto
res. sine exemplo suę emendatōis leuocā
peccā in fr̄ib' uitupātē et dampnatē. **li.**
Nolite sem̄ dare canib'. neq' mittatis
margaritas uas an' porcos. ne forte cō
culcent ea pedib' suis. et conuerti durūp̄it
uos. Porci sunt qui uitā suā cenose libi
dini. et uoluptatib' sc̄li mancipat'. Canē
u' om̄s hētica qui cōt' carōe suā blas
phemia extendit eloquia. Quia canes
intelligunt. p' fidem ad uomitū uertit'.
porcos q' nec dū cōdidunt. quib' n̄ est in
euuāgelii p̄dicandū. Non nulli namq' ap̄
endo ea q' auditores n̄ possunt sustinere.
ampli' nocent qm̄ tacendo. **dn̄ dicit. Mat.**
ta habeo uob' dicē. s' n̄ potestis portare
m̄. Et ap̄ls. Tamq' paruul' m̄. lac pot' dedit
uob' n̄ escam. Sc̄m̄ ē ad uolari ne
fas est. ut euuāgelii. Margaria s' allegorē.
q' tanqm̄ de p̄fundo trahunt. Idē q' po
test dici sem̄ et margarita s' sem̄. et eo q'
n̄ debet corrūpi. margarita. et eo ad n̄
debet contempni. Conat' aut' quisq' et
rumpe qd' n̄ uult eē integrū. conuipit
qd' uile ducit. Canes sūt uitans oppro
natōe. porci contempnōe. Cauendū ē q'
ne quid ap̄iat' n̄ capient. Melius enī
q̄rit' qd' clausū ē. qm̄ id qd' ap̄iat' aut
infestet aut negligat. Qd' a dñe n̄ qd' p̄
isse uenit q' multa q' adierit ul' resitit

ut contempnendo n̄ cepunt. n̄ putā
 dū ē cū sc̄m̄ dedisse canib⁹. Non enī eis
 dedit qui cape n̄ potant. s; qui potant.
 Conuolare p̄inet ad contemp̄torē orar
 durumpē ad oppugnatōē uita
 Pedes dicit affectiōēs malas. conu
 is n̄ qui se sūtunt de bono qđ auduit
 admali. ut infide dirumpat uō.

Quā uirū h̄t amicuū ubi **lxxiiii.**
 Media nocte et dicit illi. Ami
 e omōda m̄ tres panes qm̄ amic⁹ m̄s ue
 nit de uia adme. r̄ n̄ habeo qđ ponā
 ante illū. r̄ ille deint̄ dicit. noli m̄ mo
 lestē. tam ostiū clausū ē. r̄ p̄u. m̄ me
 cū sunt in cubili n̄ possum surge r̄ dare
 t. Q̄ ille si p̄seuerauit pulsans dico uo
 b̄ r̄ si n̄ dabit illi surgens eo qđ amic⁹ et
 sic p̄t̄ imp̄bitatē eī tam̄ surget. r̄ da
 bit illi quorū h̄t necessariō. Quidā ibi
 faciunt interrogatiōē. n̄ possū surge r̄
 dare. s; ē totū capitulū sub uno ū
 si sic legi potest. Q̄ h̄ ē si quis uirū h̄t ami
 cū. r̄ si uale deit̄ dicat. noli m̄ molestē
 ē. r̄ si uale p̄seuerauit pulsas r̄. Sal
 uator n̄ in forma orōis. s; r̄ istatā f̄q̄
 am̄q̄ d̄dit or̄adi usq; ad similitudinē
 p̄bitatē. H̄ ē ex agr̄o sic de illo iudice q̄
 nec d̄m̄ timebat. nec homiēs reuēbat.
 r̄ tam̄ tedio uict̄ uindicauit uiduā
 uenit amic⁹ de uia. r̄ de uita hui⁹ sc̄li ma

la. n̄ inueniens q̄ beat⁹ fiat. uenit ad
 te. r̄ anū r̄ diē. redde m̄ rationē. r̄ siā x̄an⁹
 Interrogat te qđ forte nescis. r̄ n̄ est t̄ un̄
 reficias esurientē. s; cū uis docē cogere
 discē. Ubi dicit ueritatem. n̄ in d̄nicis lib⁹.
 S; fortassis in lib⁹ obscure positiū ē. qđ te
 interrogat. r̄ tu paulū ul' petrū n̄ s̄m̄
 interrogare. quia iam requiescit ista fa
 milia cū d̄no suo. Media n̄ḡ ualida
 ignorantia. Non idō defendē ē amic⁹ esu
 rienti qui te urget. s; pulsare debē ad
 ip̄m̄ d̄m̄. cū quo sapiēs familia req̄sca.
 Qui si diffit dare tam̄ uult dare. s; uult
 ut ampli⁹ desiderē dilati. ne ualescat
 cito dati. Cum aut̄ p̄uenis ad intelligē
 tiam t̄nuitatē. habes tres panes un̄ pas
 cas amicuū p̄gnū. Nil meli⁹ qm̄ se ip̄o
 t̄ dat d̄s. uel ita. Amic⁹ qui uenit d̄ uia
 n̄ est amic⁹. qui totiens a nob̄ reced̄.
 quotiens ad app̄tenda t̄rena s̄c̄t̄ ua
 gat. Redit ū celestiq; alimonia refici
 desiderat. cum in se re uisū sup̄na ac sp̄ua
 lia cepit meditari. De q̄ petens pulchre
 adungit n̄ se h̄tē quod ponat an̄ illū
 qm̄ utamū secut⁹ est sc̄laria. ut nec s̄
 pabulū habeat diuini ūbi nec alū a se
 p̄t̄nē. s; quia n̄ a se n̄ ab alio ualet h̄tē
 doct̄nam. n̄ p̄ gr̄am d̄i. a d̄o necē ē cū
 flagitari in nocte t̄bulatiōis. tres panes
 idē intelligentiā t̄nuitatis. q̄ p̄sentē uitę

lucā

consolentur labores. Ostium amici intelli-
gentia diuini sermonis que clausa est
omni intelligenti nisi donec aperiat. Huius
apostolus erat apertus ad loquendum mysti-
um. Noli mihi molestus esse. Quasi deus dicat.
Si uis recipere quod petis. noli mihi amplius
molestiam inferre. noli ut actus feceris
tu me scilicet postponere. recte ad me
et ego recitari ad te. pete ut debet et
ego plus tibi dabo quam spes. Non possis
surgere. hoc est non possum te adiuuare per
iusticiam. nisi petas per fidem rectam. Sur-
gere dei adiutorium eius est. Quisquis deus
non det petenti adiuuans eum illico ideo quod
amicus eius sit. secundum hoc quod creatura eius est.
non tamen propterea intelligendum est negare misericordiam.
sed differre ad gratiorem receptionem et ad
inculcandam petitionem. Unde et sequitur. Propter
improbam tamen et hoc est propter instantiam
petitionis eius adiuuabit eum. et dabit
illi necessaria. uult deus fideliter peti a se.
quod disposuit petentibus erogare. **Luc.**
Et ego uobis dico. Petite et dabitur uobis. quae uis et inuenietur. pul-
sate et aperietur uobis. Quasi aliquis diceret
quod scilicet uetas nos dare canibus cum adhuc
nichil sciamus. Ideo hortatur petere spiritualia
qui carnalia super ueterat postulare.
Petitio pertinet ad impetendam sanitatem
firmitatemque animi. ut ea quae precipuuntur

implere possim. Inquisitio ad inueniendam
uirtutem. pulsatio ad possessionem. Adhuc
ta manifestanda ponam. aliquem infir-
mum pedibus ambulare. non posse. Per se
sanandus est. et ad hoc pertinet petere. Si
poterit posse ambulare. si uiam nescit.
Non pertinet quo uult. Adhuc pertinet
petere. Si uero locum ubi uult habitare clausum
inuenit. non potest ei ambulare ac per-
nisse. nisi aperiat. Ad hoc pertinet pulsare.
Omnes enim qui petunt accipiunt. et quae
inueniunt. et pulsantia aperiet. Huiusmodi
postulantis amici perseuerantia optine-
re accipiant quod in fide orando petunt.
inueniant quod spe recte uiuendo querunt.
aperiat id ad quod caritate pulsant. Cuius
non datur apparet quod non bene petit. Aut
quis est ex uobis homo. quem si petierit filium
suum panem. numquam lapidem proterget
ei. Aut si piscem petierit. numquam scorpium
proterget ei. Aut si ouem petierit. non
dabit ei scorpionem. Petendi soliditas
praebet. et quid petendum sit. explanat.
a minoribus consurgens ad maiora. sicut
super de uolatilibus caeli et liliis. Si quis
cum sitis mali nostris bona data danti-
bus uis. quanto magis patet uis. qui
celus est dabit bona petentibus se. Quales
uocat sancti amatores. quorum dona secundum
sensum eorum dicenda sunt bona. uel bonis

9

2

natalit' omnia q' d's fecit. Si q' nos cu' sint mali dare nouim' qd' petim'. qn' mag' d's. Aplos malos dicit. ul' huma nu' gerit sub p'sona aploz. ad compati onē diuine clemētie. Quod lucas ait da bit spm bonū. p' q' math's posuit dab' bona. ostendit spm sc'm distributozē eē omniū bonoz spūaliū. Olystice panis itli q' karitas. p'p' appetitū tam necessari ū. ut sine illa cetā nich' sint. sic sine pane moys ē mīsa. Cui contrā est cord. duricia qm' lapidi compauit. P'ncip' est fides inuisibiliū. Sicut enim pis cis sub tegumto aquaz nascit' uiuit. Alit' ita fidel' que in d'm ē inuisibi lit' corde gignit' inuisibili grā sps p' aquā baptisimi cōsecrat'. inuisibili auxilio diuine p'fectiois ne deficiat. uic' inuisibili p'moz intuitu b'n opit'. Quod q' fides huius mundi fluctat' cūm lac'ta nō frangit'. recte pisci comp'at'. Cui contrā u' posuit serpente' p'p' uenena infidelitatis. q' q' p'mo ho minū male suadēdo p'seminauit. Spē ouo comp'at'. nō dū enim puenit ad rem sic ouū nō ē pullus. s' fouendo sp'at'. Cui contrā u' posuit scorpionē. cuius acule' uenenat'. rect' timō est. sic spei contrā u' est rect' aspicere. cū spes in amā oia bona extendat'. **o l i i i . l l i i i .**

Omnia q' querūz uultis ut faciat uob' homines. et uos facite ei. Hec ē enī lex et p'phē. Firmitas in bonis morib' consti tuta ē. de qua ita concludit. Si uultis uob' dari petita. et inuenire q'sita. et a puri uob'. q' facite alijs q' uob' fieri uul tis ab ill'. Hec est enim lex. et impletio legis natal' legis moysayce et p'phice p'di catiois. Sententia ē. Dilige p'ximū tu um sicut te ipm'. qd' ex d'i dilectioē faciendū est. **o l y . l c l x .**

Incipite p' angustā portā. quia lata por ta et spatiosa uia q' ducit ad p'dicatio nē. et multa sunt q' inchoat' p' eā. Quā angusta portā et arta uia q' ducit ad ui tā. et pauci sūt qui inueniunt eam. Sup' dictū ē querite regnū d'i ad qd' si incipere uultis. incipite p' angustā portā. Lata uia est. scilicet uoluptates. angusta labores sancti. et ieiunia. Multi inueniūt angustā uiam s' nō ingrediunt'. quia capri scilicet uoluptatib' de uicē uirtutē reuertunt'. Lata uia nō querit'. quia spō ce se offert. Spatiosa uia ē subaudi'. Quā angustā ē. et ualde angustā. Via arta ē ille q' dicit. Ego sum uia. uitas et uita. Arta ē ill' quib' p'cepta ei' uident' eē importabilia. tam amantib' uigū d'nū suaue ē. Hanc uia' pauci inueniūt ad cōmodū suū. quia pauci sūt q' saluāt'.

o y .

o y .

Uñ lucas. Contendite intrare p ang
tam portā. Porta potest intelligi uel
ille idem qui alibi dicit ego sū ostiū.
ul' ecclia iustoz p qm̄ m̄tū in paradysū.
Bene dicit contendite. quia n̄ n̄ms m̄tē
tio ferueat unda mundi n̄ uincit.
Multi querūt intrare salutis amore p
uocati. r̄ n̄ potūnt uinīs aspirare ut
eis uideatur dētrici. ¶ lvi.

Attendite a falsis pph̄is q̄ ueniunt
ad uos inuestim̄tis ouiuū. unūsc̄q̄ autē
sunt lupi rapaces. A fructib' eoz cog
nosceatis eos. Quia paucorū ē angustā
uiam inuenire. fraudulentiā eoz q̄
eā querē m̄tunt expon̄. Attendite
caute. De om̄ib' ypoc̄tis hoc potest
intelligi. Et specialit̄ de hereticis fruct'
animarū rapiētib'. Uñ r̄ lupi span̄t
Præcipue cauendi sunt heretici cogniti
onē uitati qm̄ n̄ h̄nt p̄mutūtes vesti
m̄ta ouiuū sunt blanda ūba. nocenti
ū. cet̄aq; religionis signa. Non autē
idō debent oues odisse uestim̄tū suū
quod plerūq; illo se occultant lupi.
dū aliud ostentant ad decipiendū. a
liud exērt̄ ad dep̄dandū. Verū tem
pali cōmodi temptatiōe siue p̄secu
tionis tempe denudant̄. r̄ ap̄t̄ qd
sunt. fruct' s̄ mala opa eoz. ¶ lvi. lvi.

Numq̄d colligūt de spinis uua. aut

de thulis ficus. Sapientes n̄ colligūt
uua de spinis. idest dulcia ūba de
hereticis. qui ideo dicuntur spine r̄ thuli.
quia scurrunt animas p̄ ūborū bli
ditas. Tribulū s̄ gen' h̄be spinas. Lucas
Neq; de spinis colligunt sic. neq; de
rubo uindemiant uiam. Spine et
rubi s̄ cure sc̄l̄e r̄ punctiones uitioz.
de quib' peccatorū dictū ē. Traua spinas
r̄ thulos ḡminabit. r̄ ficus ūa
uua dulcedo noue conuersionis qm̄ ē
in nob' esturte. r̄ feruor dilectionis.
qui letificat hominis cor. Hinc sc̄p̄t
est. ficus prulit grossos suos. unū
florentes dāunt odorem. Non ficus
de spinis. n̄ uua de rubo colligunt.
quia mens adhuc uetis hominis con
suetudine dep̄ssa simulare potest. s̄
fruct' noui hominis ferre n̄ potest.
Quod si aliquando sc̄a ul' dicta maloz
s̄ p̄ bonū. n̄ h̄ fatiunt mali. ¶ lvi.

Sic om̄is arbor bona fructus bo
nos facit. mala autē arbor fruct' ma
los facit. Non potest arbor bona fru
tus malos facē. neq; arbor mala fru
ctus bonos facē. Sicut uerū est qd
de thulis n̄ colligunt sic. sic uerū
est quod arbor bona fruct' bonos
facit. Arbor bona uel mala ē. homo
n̄ ex natā q̄ a dō in om̄ib' bona carā

.8

.xli

.hij

.j

.a

.o

.8

et voluntate bona ul' mala. fructus
sunt opa. que nec bona male uolun-
tatis possunt esse nec mala bone uolun-
tatis. Tam diu ergo bona arbor. et bonus
homo fructus malos non facit. quoniam diu bo-
nus est. et tam diu mala arbor. id est malus
homo manet in fructibus peccatorum.
quoniam diu ad peccatum non conuertitur. Non pro-
pter est calida. nam cum incipit esse calida
non iam niuem eius. sed aquam uocamus. Potest
ergo mutari non calefieri. Sicut potest
fieri ut malus non sit qui malus fuit.
non tamen potest fieri ut malus bonus fiat.
Nam si aliquis utilis est. non hoc ipse
facit. sed diuina prouidentia fit. Non quod
pharisaei uultu audiebant. uero erat
satis di. de quibus dicit propheta. Seminat
triticum. et spinas metetis. Non ergo au-
ditores eorum de spinis legebant uias.
sed per spinas de uita. ut si quis per spine-
am spem ad se traheret uiam. uia illa
non esset spinarum sed uitae. **Lxxv. g. c. xv.**
Bonus homo de bono thesauro cordis **xlj.**
profert bona. et malus homo de malo
profert mala. **Lx.** habundantia enim cordis
loquitur. Idem est thesaurus cordis quod ra-
dis arboris. et quod de corde profert. id est
quod arboris fructus. Qui ergo in corde the-
saurum patientie profert; habet amorem. op-
timos fructus effundens. diligit inimicum.

bene facit odienti. **B**enedicit maledictum.
Omnis peccator thesaurum suum. et tamen patietur cor-
rigi. **A**t qui non thesaurum in corde suum
odit amicum. diligenti male facit. **B**enedi-
cit maledictum. Sic quoque non diabolus bona.
nec christus mala opera potest facere. **P**ro
locutione uniuersa que actu uel cogitatu
de corde profert. dominus significat. **H**am
mois scripturae est. uerba per res ponere.
ut **M**ysaya dicit de ezechia. Non fuit
uerbum quod non ostendit eis. **R**erum uer-
ba non uerborum reuelauit archana. **Olyu.**
Omnis arbor que non facit fructum **Lx.**
bonum excidet. et in ignem mittet. **I**gitur
ex fructibus eorum cognoscetis eos. Si ille
qui non facit fructum boni separatus est a iustis sicut
hedi ab agnis. et in ignem mittendus est
uocem illam. tre maledicti in ignem eternum
quid erit de illo qui facit quicquid mali
potest. **Q**uia arbor mala fructus bonos
facere non potest. igitur ex fructibus eorum id est
falsorum prophetarum. cognoscetis eos esse falsos.
Non omnis qui dicit in **Olyu. l. lxxvi.**
domine domine uocabit in regnum celorum.
sed qui facit uoluntatem patris sui qui in
celis est. ipse uocabit in regnum celorum.
Sicut propter dogma nequitie cauendi
sunt falsi prophete habentes speciem bone
uite. et sic et hijs e contrario qui cum
integre fidei et doctrine sunt. **E**pi uuuu.

Verumq; enim necesse est. ut op^s sermone.
et sermo opib^s conpber. Lucas. Quid uo-
catis me domine dñe. et n^o facitis q^d dico.
Ac si alius ubi dicit. Quid folia recte co-
fessionis iactatis. qui bonos fruct^s n^o aut^e
ditis. Hinc ap^ls secretu^m p^rfectum dis-
cipulum ab ipocrita ait. Veniam ad uos.
et cognoscam n^o sermonē eor^{um} qui inflati
sūt s^{ed} uirtute. Ille g^o ipse dicit domine dñe.
qui uoluntate sono uocis enuntiat. Sedm
hoc ait ap^ls. Nemo dicit dominu^m ihē n^o
in sp^u scō. Vē enim dicē dominu^m ihē ē
corde credē. ore confitē. opib^s attestari. nā
unū sūt alio negare ē. **1ª Cor. 1^a c^{ap}. 1^a**

Multi dicent n^o in illa die dñe dñe.
n^one in nomine tuo p^rphauimus et in
nomine tuo demonia eiecim^{us}. et in tuo
nomine uirtutes multas fecim^{us}. Et tē
confitebor ill^{is} quia nunq^{am} noui uos.
discedite a me qui opamini iniquitate.
In illa die. id est in die resurrectionis.
Phare et demonia eiec^{er} et uirtute^s face-
rent. n^o eius est m^{er}iti qui opat^{ur}. s^{ed} in
uocatio nominis ē hoc agit. p^{ro} condēp-
natioē inuocantiū. uel p^{ro} utilitate ui-
dentiū et audientiū. Nam et saul et ba-
laam et cyphas. p^rphauit nescientes q^d
dicerent. Magi egyptior^{um} moysi resistitē
multa mirac^{ula} fecerunt. et m^{ul}ta alij. Am^{en}
et q^{ui} multa mirac^{ula} faciet. Ab hys g^o

maxime cauendū ē. Nunq^{am} s^{ed} nouit. q^{ui}
quia illos d^{icit} scire quos appbat ut ill^{is}.
nouit dominu^m uia iustor^{um}. illos u^o nescire.
quod respbat in sua dilectōe. Non dicit.
qui opati estis ne tollē uideat penitentiā.
s^{ed} qui opamini. hoc ē qui in p^rsentia die
iudicij licet facultate peccandi n^o habea-
tis. t^{ame}n habet^{is} affectū. **1^a Cor. 1^a c^{ap}. 1^a**

Omⁿis qui audit uerba et facit ea. aspi-
rabit uero sapientia q^{ue} edificauit do-
mū suam sup^{er} petra^m. et descendit plu-
uia et uenerunt flumina. et flauit
uenti. et irruerūt in domū illā. et n^o ca-
dit. fundata enim erat sup^{er} petra^m. Ne-
cū opari^s iniquitate discedatis a me.
g^o audite uerba m^{ea} et facite. Nam omⁿis
qui audit et facit. id ē complet^{us} manda-
ta. similis est sapienti uidel^{icet} in Scrit^{uris}.
Et uari^{is} hominū p^{er}sonis unam eccl^{esi}a^m
s^{ed} construit. erudit. gubnat. inuita p^{ro}-
duct^{us}. sic bon^{us} auditor uari^{is} uirtut^{um}
b^{on}o sup^{er}nam s^{ed} mansionē edificat in fide.
dedicatioē cum ē letat^{us}. Pluuia ē cali-
gnosa sup^{er}sticio. ypoc^{rit}is obscuro
plena. flumina sunt carnales concupis-
centie. uenti sunt rumores hominū
uani. Al^{iter} pluuia nites subit^{us} dem^{oni}
diabol^{us} est. flumina sunt an^{im}o^{rum}. uenti
sp^{irit}uales nequitię in celestib^{us}. Trib^{us} quip-
pe mod^o diabl^{us} impugnat. carnis scil^{icet}

concupiscentia. et ceteris mundi oblecta
 nis. ut p se cu uniuersos uentos impul
 sionu laxat. Pluuia concupiscentie q qd
 q temptat paulatim rigorem fidi emollit.
 qd si n pualet. supueniunt flumina
 uenti. i falsos firmi impbitas. z apta ex
 tige impugniatio. Nec ta dicunt in lucia
 fluminis inundatio. z alibi poete iseri.
 m illud. Poete nisi n pualet ad ecclia.
 fluminis namq; impet. letificat cui
 uenit di. scificauit tabnaculu suu al
 tallim. Petra e. dom' ecclia. De hac pete.
 dicit ysa. Petra refugiu leporib' siue eri
 namq; id est timidis; fundata domu h'e
 sup petra. qui audit dmi pcepta z facit.
 qd stat n s. h. e. thuenis Lucas. Qui fod
 m alu. i posuit fundamentu sup petra.
 Sapient' architect' fodit malit' quia
 de suoz cordib' eruit trena omia. ne ppt
 aliqd tempale do seruiant. fundamenta
 doctores significant. de quib' di. fundam
 nta eius i montib' scis. fundamentu u di
 tpe doctoz doctor. i fundamentu funda
 mtoz. xpc scilicet de quo di. fundamentu
 aliud nemo potest ponere pt id quod
 positu est qui e. x. mte. Moralit' aut' fun
 damenta domi sunt intentiones bone conu
 sationis. quib' pfect' ubi auditor. exhaui
 ti humilitate xana supuacua. cogi
 tanoniu ruderib' in adimplend' e ma

datil firmat' se misit. cu psalmista dices
 Qui eduxit me de lacu misie z luto
 fixis. z statuit sup petra pedes meos.
 Singule nre domi cotidie ul' immun
 doz spuu uel impboz hominu uel qd
 sue nris aut carnis iniquitate pul
 sant. i quantum ppis uirib' fidu incli
 nant. quantum inuictissime petre adhe
 rent labefieri nequeunt. Et omis qui
 audit ubi hoc n facit ea. simil' erit
 uiro stulto qui edificauit domu sua
 sup harena. z descendit pluuia z ue
 nunt flumina z flauit uenti z ir
 ruerit in domu illam. z cecidit z fuit
 ruina eius magna. Qui audit sermo
 nes. x. z n facit. siue uiciat' sit mys
 terus. x. seu inuoi alien' a. x. quia se
 ipm male edificat. similis e homini
 stulto de quo di. Inimic' homo h' ficit.
 Domi diaboli e muid. in maligno po
 sit. Qm ipse sup tram edificat. qa ob
 sequentes s ad trena detrit. Arena est
 instabilita uicioz. ul' uanitas seclaris.
 Sine fundamto edificat. quia petem
 in nulla sui nata subsistit. qm n ea
 do caru. s. sola boni indiginta e. Uel
 sui fundamto. id e sui fundo edificat.
 Si aia corruet in aliqd petem se ibi
 retinet. qd fundum illd hret. sicut
 nisus in puteo aliqs putei fundo retinet.

S. cū uno peccato n̄ est contenta. dum o-
radie de peccato in peccatū ad deteriora deicit.
fundū n̄ inuenit quo figat. Unde illd.
Peccator cū uenit in pfundū maloz
concepit. Cecidit dom̄ quia om̄is cō-
scientia q̄ spe sua in dñi n̄ p̄manet. i
temptatōib' n̄ ualet subsistere. i tanto
pl' agit. q̄nto pl' mea q̄ mūdi s̄ a su-
piorib' disiungit. Q̄ uē mali r̄ fide bo-
ni ingruente temptatōe peiores fiunt.
donec tandem p̄petuā labant in penā.
Potest itaq; p̄ imperiū fluminis. extre-
mi iudicij disēn̄ intelligi. q̄ndo utq;
domo consummata. om̄is qui se exal-
tat humiliabit. r̄ qui se humiliat ex-
altabit. Potest q̄ uir sapiens r̄ bon' .97
accipi quilibet iust'. sicut uir stult' .8.
quilibet prauus. **lxii. & xlii. lxxiiij.**
Et factum ē cū consummass; ih̄c ūba h̄.
ammutabant t̄be sup doctrina ei'. Uir
enī docens eos sicut potestate h̄ns. n̄ sic
s̄cbe eoz r̄ pharisei. Sup doctrina. i de
doctrina. Sermo in doctoris potestate fit.
cū ea q̄ docet opat. Nam qui facti suis
dicta destruit cōtempnit. Vñ paulus.
Nemo adolescentiā tuā cōtempnat. S̄
be que p̄ legem didicant p̄cepta ip̄lis
dabant. Et ū q̄ auctor legis uel mutā-
do uel auḡndo q̄ min' uidebant libe
substituit. Hoc ē qd̄ in psalmo d̄. fidu

cialit' agam meo. Uloquia dñi eloq̄a
casta. argentū igne examinatū p̄batū ter-
repurgatum septuplit'. Siue ista p̄cepta re-
ferant ad septem beatitudines que sunt
in p̄ncipio hui' sermonis. ut beati au-
gustini expositio refert. siue alius odo-
fit. fauenda sunt q̄ domini uoluit. r̄ cre-
denda que spondit. **lxvii. & lxxv.**
Videns autē turbas miser' est eis qd̄
erant uerati r̄ iacentes sicut oues n̄
habentes pastorem. Veratio gregis. pastor
culpa ē. r̄ uicū magistratū. Videns
inuitu clementie dñs immunda sp̄s in-
olemia plebem uerata. r̄ sub legis or-
e quātam. ac p̄ uarios errores una se-
curitate coepemē. miser' est eius uā-
uitatis apiendo. r̄ molestias corporales
aufereudo. Hic p̄mittit. **lxviii. caplo**
mathi. quia in parabola seminanti r̄
lxix. iij. caplo iohis clarum fit qd̄ ip̄s
s̄t messis. r̄ p̄dicatores opari. **lxx.**
Et conuocatis duob; **lxxi. lxxxi.**
decim discipul' suis. dedit ill' potesta-
tem spuū immundoz. ut euer-
eos. r̄ euarent omnē languorē. r̄ om̄i
infirmitatē. Q̄ misit illos p̄dicare ag-
nū dī. Quatū distat m̄ m̄ habere
accipe. Uē potestate languores fuga-
bat. discipuli ū in nomine ei'. Con-
cessa p̄mū potestate signoz misit p̄di-

care regnu di. ut pmissor magnitudi
 ni attestaret magnitudo factor. cu noua
 fuerit q noua pdicarent. Et ait ad illos.
 Nichil uultis in uia. Tanta pdicatori de
 ber ee fiducia in deo. ut psemi uite sup
 t n fuerit. Cui os scdm lucam p uia nemi
 ni salutare concedit. ut sub quanta sis
 timore ad pdicationem pge debeat os
 tendit. Sciendum quia salutas in uia
 ex occasione salutat. n ex studio obtine
 re saluti. Quia g n amore etne pate s
 pmoze ambitioe saluam pdicat q in
 uia salutat. **lxxxv**

si uia genu ne abieritis i incuita
 tes samaritanor ne uirtutis. s poti
 te ad oues que pierunt dom ysril. Itat
 de iuda tunc qui uocandi erant de ge
 tibus. s post resurrectionem. cu
 ad docere omis gentes. Et pmiu quide
 oporbat euuigilizar i uidis. ne habe
 rit excusatione se ee reiectos. Jux tpo
 logiam abstine a uijs genu est absti
 nie ab ope. i uita genulis ignorantie.
 n uia incuitates samaritanor. n i
 re ad nichas hereticor. **lxxxv. lxxxvi. lxxxvii.**

lxxxvii. a. ex.
 dicentes quia appropinquauit reg
 nu aloz. Huc; ppinquat his qui px
 cordatu ymaginē di in se reformat.
 Si mund cadit ad similitudine dom

ruatis i nos amando eu amplectun.
 oppnu uolumi poti qm habitare.
 quia nulla nos ratio a ruina illi sepat.
 quos ee passionib amor ligat. Infit
 mos curate mortuos suscite. lep id.
 mundate. demones eate. Ne hominu
 b ruiticant. r absq; eloquy uenusta
 te nemo crede. r pollicentib regnu
 celo: dat potestatem miracula faciēdy.
 ut magnitudine pmissor pbet mag
 nitudo signor. gratis accepisti. grati
 date. Sunt n nulli qui numoz pma
 ex ordinatioe n accipiunt. s p huma
 na gra sacros ordines largiunt. Hy
 nimiru n gratis dant. quia numu
 fauorē expetunt. Vn ipha bn descibit
 uultum ee. qui exiitit man sua ab
 omi munie. Et bn aduixit ab omi.
 quia aliud munie e ab obsequio. id e
 a subiectione indebita. expnsa aliud
 a manu qd e pecunia. aliud a lingua.
 qd e fauor. Nolite posside aurū neq;
 argētū neq; pecuniā i zonis uirē nō
 perā i uia neq; panē neq; dua tu
 nical neq; calcamēta neq; iugā. Dignū
 ē enū incenari cibo suo. Si possident
 aurū apli. credent n causa salute ho
 minū. s causa lucē pdicare. Non perā
 in uia. Hinc arguit philosphos qui
 uulgo apptantur. bactroperite. quod

.J.
.Bk.

.J.

contemptores scilicet et omnia per nichilo
ducentem. cellarium secum uehat. Neque
duas tunicas. Non hoc dicit ut in scilicet
frigore quod una tunica seruetur esse debeat.
si quo in tunica uestimentum intelligam?
ne alio uestitu aliud nobis futurorum
more reseruemus. Neque calciamita. Et
plato precepit duas corporis summitates
non esse uelandas. nec assuescitur debere mol
line. capud et pedes. Cum enim habent
buunt firmitatem etiam robustiora sunt.
Neque uirgam. Qui domini habent auxiliu
m. baculi presidium querat. Dignus est
operari cybo. Tantum accipite. quantum
uobis est necessarium in uictu et uestitu.
Satis ostendit quod dominus non prohibuit es
sere necessaria ad sustentationem huius
uite. quod est egere cum opus est. si ut
monstraret habere eis debere ab illis quibus pre
dicarent. Hoc hystorice certum scilicet ana
gogen. aurum per sensum. argentum per sermo
nem. et per uocem sepe inuenit. Quia domino da
ta possidere debent. et non suscipere de disci
plina hereticorum. Pecunia in zona clau
sa est. sapientia non erogata. Et scriptum est. Sapientia
abscondita. et thesaurus absconditus. que
utilitas in uicibus. Per petram omnia scilicet de
signant. per panem deliciae temporales.
Nullus ergo officium doctoris accipere debet.
operum secularium negotiorum omnibus. neque

resolui desiderijs carnalibus. neque solum
sum talentum ubi sub otio leni corporis
abscondit. Cum prohibentur indui due tu
nice. expresse monet non duplicat sed sim
pliciter ambulare. Per calciamita mortuorum
opum exempla signant. ne predicatores
exempla stultorum conspiciant. ut inde
quod ex mortiferis uinculis pedes suos. et
affectiones tegat et muniat. In calcia
mita non portandi scilicet matrem. phibe
re. cuncta in sandalijs. uel soleis scilicet mar
cium. mystica significatio est. ut pes ne
tactus sit neque nudus ad terram. id est non
tactus euangelium. nec terreni commodi munera
est. Ad terram tam necessarium fuit apostoli
ligare soleas sub plantis. quia palesti
na terra arenosa est. et nimis calida et sta
te. Non debent habere uirgam quod colubrum. ita
est. nec in manu baculo carnalis presidij.
quod presul cito frangit. et manu translocat
incubentem. Oathis dicit neque uirgam.
et mare non uirgam tantum. quod ita soluit.
Sicut temptatio duobus modis accipitur. ut
deus neminem temptat. et temptat uos diabolus.
uir. uia enim seductionis. hec autem tempta
tionis. iudicium quod dampnationem. et dicit
tionem signat. ita uirga duo signat. ut scilicet
matrem intelligat per minima res. quod
dicat nichil necessarium uobis cum ferat.
neque uirgam. et in minima res. scilicet matrem

.b.

.j.

.8.

in p[ro]p[ri]a intelligat potesta[te] a domo
 imp[er]a. l[oc]o n[on] su[n]t contra. **lxxxii. R**
 si q[ui]s cu[m] civitate[m] s[er]v[et] l[oc]o. **lxxxvii. cxy.**
 aut castella[m] int[er]rogat[ur] quis in ea
 loq[ui]t[ur] i[bi] manete donec exeat. **l. ad e[um]**
 r[ati]o[n]e que apponunt[ur] vob[is]. i[bi] t[ame]n i[n]fir-
 mi q[ui] nulla su[n]t. Hospes fama eligend[us] e[st].
 p[re]dicatio suscipi[en]s infamia det[ra]het[ur].
 Oportet ut ibi maneat. i[bi] ab eis t[er]rena
 obsequi[um] quib[us] celestia offu[n]t. Dign[us] e[st]
 ut op[er]i ut lucas ait m[er]cede sua. Nic[ola]i
 p[re]dicatio[n]is inchoat. i[n] celo p[er]fici[er]e
 quia un[us] m[un]do op[er]i due debent[ur] m[er]cedes.
 una m[un]da. alia i[n] p[ar]te. Uidet aut[em] hec n[on]
 ita p[ro]p[ri]e d[omi]ni tanqu[am] eu[an]g[el]iste uide.
 n[on] debeant aliunde q[ua]m est p[ro]b[er]it[us] q[ui]b[us]
 cogit[ur] alioqu[am] q[uo]d h[ic] p[re]ceptu[m] feciss[et].
 q[ui]s qui uictu[m] de manib[us] suis t[ra]nsigebat
 ne cu[m]q[ue] graui[us] e[ss]et. Cu[m] eni[m] a d[omi]no aliq[ui]s
 m[er]it[us] n[on] fiat inobediencie culpa est.
 cu[m] aut[em] potesta[te] dat[ur] licet cu[m]q[ue] de suo
 iure ca[us]e. Donec exeat[ur] subaudis de ci-
 uitate aut de castello. **l. cxi.**
Et uolue[rit] exire de domo i[n] domu[m] ista
 re mandatu[m] dat[ur] ut custodiat iura
 hospitalitatis. Alienu[m] quippe e[st] a p[re]dica-
 tione. p[er] domo[m] cur[re]re i[n] h[os]pitiu[m] mutare.
 h[ab]itantes aut[em] in do[m]o. **lxxxviii. l. cxi.**
 m[un]i salute[m] eam dicente. Pax huic do-
 mo. Et si quide[m] dom[us] fuit digna. ue-

met pax u[er]a sup[er] ea. Si aut[em] n[on] fuit
 digna pax u[er]a aduers[us] reuert[ur]. Occulta
 saluta[ti]o[n]e hebrei ac syri sermo[n]i
 exp[er]t[us] sit. Quod eni[m] grece d[icitur] chere
 i[n] la[ti]ne tunc aue. hoc hebraico syroq[ue]
 ser[mo]ne salomlach siue samalach.
 id[em] pax tecu[m]. Pax q[ue] ab ore p[re]dicantis
 offert[ur] aut requiescet in domo si in ea
 fuit filius pacis aut[em] ad eundem p[re]dicato-
 rem reuert[ur] quia aut[em] erit quisq[ue] p[re]de-
 tinat[us] ad uita[m] si u[er]bu[m] sequit[ur] q[uo]d audit[ur]
 aut si null[us] audire uoluit. ip[s]e p[re]di-
 cator sui fructu n[on] erit. **lxxxv. l. lxxvii.**
Et quicunq[ue] n[on] l[oc]o. **l. cxi. lxxxviii.**
 recepit u[er]b[um] neq[ue] audierit sermo[n]es u[er]b[um].
 exiit[ur] foras de domo ul[tra] de ciuitate
 exiit[ur] puluie[m] de pedib[us] u[er]i i[n]
 testimoniu[m] ill[ud]. **l. Am[en] dico uob[is] tolerabi-**
 erit t[er]re sodomor[um] i[n] gomorro[rum] iudic
 iudicij q[ui] illi ciuitati. Ad testimoniu[m]
 dictu[m] e[st] exiit[ur] puluie[m] quia p[re]dic[ati]o
 ad illam ciuitate[m] puenit. Siue puluis
 exiit[ur] i[n] signu[m] ut nec e[st] necessaria
 accipiant. a contemp[er]torib[us] eu[an]g[el]ij. Tole-
 rabil[is] dicit[ur] quia sodoma i[n] gomorra
 n[on] h[ab]ueru[n]t p[re]dic[ati]o[n]e[m] lucas. Etia[m] puluie[m]
 pedu[m] u[er]be exiit[ur] i[n] testimoniu[m] sup[er]
 illos. id[em] e[st] minima t[er]ris i[n] laboris
 que p[er] ill[os] sustinuit[ur] exponite. i[n] an-
 nuntiate quia occasio erit ei[m] maices

.1.

.8.

.1.

.0.

dampnationis. Hoc est, excusare pul
uicem sup' illo. et est un' certa testimoniu'
p' qd' inexcusable' erit. Tale e' illud.
Si n' uenissim et locut' eis n' fuisse.
peccm' n' haberent. **lyi l. cxx.**

Ecce ego mitto uos sicut oues i' me
dio lupoz. Istos q' prudentes sic sp'eres.
z simplices sicut colube. Sabe z pharisei
qui s' dicit' iudoz lupi s' p' prudentia
serpentu' uitate insidias. p' colubam sicut
innocentem. Serpens toto corpore occultat
capd'. in q' uita e'. z uos toto corpore p'culo
capd' ur'ni id e' me custodite. Serpens
etia' p' angustia' se coartans uera tuni
ca erit' immouat'. sic intrante' p' an
gusta' porta' q' ducit ad uita' uerem. ex
iunt hoem. **lyxvii. & cxxix. l. cel.**

Cauete aut' ab hominib'. **A. cxlyi.**
Tradent enim uos in concilijs. z i' syna
gogis suis flagellabunt uos. z ad p'side'
z ad uirgē ducemini. p'p' me in testimo
niu' ill' z gentib'. Hic ap' q's lupos d'c
ert. Hoc iudaice genti ca' fuit excidij.
quia p' saluatoris occisione' p'ones
ei' impia' edelitate uexauit. In conci
lijs nom' ihu' p'dicari p'hibite'. in
synagoga' sub specie correctio' p'di
catores flagell' cedebant. ut d' paulo
legit'. eosq' p'sidib' z regib' i' dampna
tionē tradebant. sic iacobu' herodij.

Hec in testimoniu' s' ill' z gentib' d' pu
sitate scilicet iudoz. z de correctioe' ge
tiu'. Moys quippe iustoz bonis in ad
uitoru' e'. malis in testimoniu'. ut in
p'nti sine excusatioe' peant. un' electi
exemplu' capiunt ut uiuat. **lyxxvii.**

Cu' aut' tradent' **cxli. l. celvii. cel.**
uos in synagoga' z ad magistrat' z porta
tes. nolite solliciti e' q'nt' aut qd' respo
deat'. aut qd' dicat'. **lyxxviii.** Dabit' enim uob'
in nulla hora quid loquamini. Non enim
uos estis qui loquimini. s' sp's pat'ri
q' loquit' i' uob'. P'dictis futis adu'is
ut p'uisa mun' ledant' cont' t' uel sub
iungit consolatione'. Cu' p'p' ihu' du
cam' ad iudice'. uoluntate' man' p'e
debem' offerre. certum ip'e' q' uob'
habitat loquit' p' se. z sp's sc'i gra' nu
n' uariat'. in respondendo. **lyxxix.** Tradet
aut' frat' frat' in morte'. z pat' filiu'
z insurgent' filij in parente'. z ma
te eos afficient'. z erit' odio omib'
p'p' nom' meū. In p'secutionib' ant'
uidem' fieri. quia null' e' un' eo' fid'
affect'. quoz diuisa fide' e'. p'p' quoz
in nob' ea tornita seruiunt q' ab
pat'ni de quib' p'sumebant'. quia cu'
dampno corp'is mala no' cruciant'
amisse karitati'. Qui aut' p'secutant'
in fine'. h' saluu' erit. sicut n' pugna

.j.

.b.

.9.

cocor. un cauda hostie iubet in sa
 ctino ponit qd docet bonu op ad fine
 Cui aut psequit **lxxxix.** **lxxxix.** **lxxxix.** **lxxxix.**
 aut incuitate ista fugite in alia. Am
 chis uob n consummabitur ciuitate ysiel
 donec ueniat fili hominis. Hoc ad illud
 mp referndu est q dictu e apls. Inui
 i genu ne abieritis. Sens e. Si uos p
 sequit uidi incuitate ista hoc e i aliq
 ciuitate uidee fugite maliam n timido
 pntioes s; poti declinando. ut tibu
 latiois occasio sit etigly seminaru
 Paul quide sic damasco fug. Don ue
 niat fili hominis. p impnsu uob ay
 clau. Spualit aut p istam ciuitate po
 sum intellige nouu testimoniu scptaz.
 p ciuitate ysiel uolumia multa. **lxxxix.**
 Non e discipuls. **lxxxix.** **lxxxix.** **lxxxix.**
 sup magistru. neq; seruis sup dnm
 sui. Sufficit disciplo. ut sit sicut ma
 gistr. et seruis sic dn et. Si magist
 n uult sua uindicare iniuria q dse.
 s; ipos manuit infecutoe patiendo
 reddere iniurie. eandem necesse e discipli
 q puri homies sunt regula sequant.
 Aplos rax imitatoe usq; ad fine scil
 die disciplin r suu. se aut magistr v r dnm
 Si patrefamilias beelzebub **lxxxix.**
 uocant. qm magi domesticos eius.
 Ne g timuit eos. Beelzebub ydolu e

acharon. qd uocat in regu uoluie
 ydolum musce. Zebub eni dr musca.
 q immundicia significat. Beel idē
 e qui r baal de. ds solue acharon. Qui
 ptea dr ds muscar. quia qndo ei sac
 ficabat impotuitas muscar pollue
 bat sacrau. Se ipm die patrefamilia.
 idest omiu iustoz. **lxxxix.** **lxxxix.** **lxxxix.**
Nich eni optu qd n reuelabit. r ocul
 tu qd n sciet. Sens e. Nolite time pte
 cutoz seuita. neq; emulemuru simu
 latee. quia ueniet dies iudicij. in q
 r uia uirt reoz nequitia demostrabit.
 fira g nite retinere illu retributioi die.
 quo illuminabit ds abscondita tenebra
 ru. r manifestabit cogitatioe cordiu
 Tunc eni r uos a do laus. r aduersarios
 uitate pena manet etna. Optu pu
 net ad cogitatioes. occultu ad opa. **lxxxix.**
Quod dico uob ut tenetis **lxxxix.**
 dicite in lumine. r quod in aure audi
 tis pdicite sup tecta. In tenetis. r in my
 terio. uel dum adhuc in tenebre est. p
 dicite in lumine. r apre. cu fiducia ui
 tatis accepto spu sco. Quod auditi i ay
 re. r in secreto. sup tecta hoc e constant
 r publice pdicite. calcato carni domu
 cilio. Iuxta more puencie palestine lo
 quit. u solent in tecti reside. No eni
 tecta urō more culmub sublimata

.09.

.J.

.B.

.09.

.B.

fatuunt. s; plano scemate equa. In
lex p̄cepit. ut qui domū edificaret.
muruū recti ponet in quo. ne fundet
ibi sanguis unguis labine aliq; r; i p̄
cepti uenit. **I** Dico autē uob; amice m̄s.
s; **o** Nolite timē eos qui occidunt corp;
s; animā autē n̄ possunt occidē. s; potē
s; timere eū qui potest r; animā r; corp;
p̄dē in gehennā. Amici dī uocant; qui
nil tēnū cupiunt. Duo sunt genā p̄
secutor; unū palam seuentiū. alterū
fide blandientū. qd̄ p̄tinet ad ypoc̄sin
phariseor;. **U**trumq; p̄cepit dñs n̄ timē.
quia n̄ hnt̄ potestātē in animā iustor;. **T**
Timore mundi expulso. seruite domio
timore gehenne donec illū caritā foras
mittat. p̄manente casto timore. r; redien
tia sine fr̄ dō exhibēda. **D**uplicē autē
ē gehennā ignis r; frigore i nob; ple
nissime legim;. **H**onne duo passerē asse
ueniunt. r; un; ex ill; n̄ cadet sup; terrā
s; fr̄ parte uo;. **L**uca. Si un; n̄ ē mobiliu
one corā dō. Si n̄ morit; passer fr̄ dei
p̄uidētia in qua sunt om̄ia. q̄ntoma
gis uos ad ymaginē dī fr̄. **L**uca. Q̄ng;
passēs dipondio uenerūt. idē uendit;. **D**
ipondius gen; ē pondis leuissimi
ex duob; assib; opositi. **Q**d̄ autē i numis
ē un;. hoc in pondib; as. r; qd̄ duo h;
dipondi;. **U**ri autē r; capilli capiti os

numati s; **U**t de massa corporis taceā
minime q̄ particule dī p̄uidētia s; uat;
Non actu op̄tator; s; facilitate cognitor;
s; oīa dō numata. r; cognita. r; bñ numā
ta dñi q̄ seruat;. q̄a q̄ uolum; suare
numam;. **H**ic derident nō negatē resur
rectionem. q̄ nos matā q̄ sit cadaver
anima disceditē. ita dicim; repandā.
ut ea q̄ dilabunt; r; i alia specie uiuūt.
ad easdē corp; p̄tel q̄ sunt uelut m̄s
sit. **A**lioquin si capill; redit qd̄ creb; t̄cā
decipit r; unguib;. indexens occurrat
resurrectō. **S**; quēadmodū si statu me
talli comēret in puluē. r; ar̄p̄cā
uellet reparē. n̄ q̄rret q̄ p̄uicula cui n̄
b; statue reddēt. dum tam totā reficit
ex eo un; constitit. ita d̄ m̄s uelut
de matā carnis n̄e nos restituit. **N**ec
attinebit ad integritatē. utrū capilli ad
capillos. r; ungues ad unguē redeant.
dū solū dī p̄uidētia decet restitui.
s; **H**olite q̄ timē. multi passib; meliore est
uos. **L**ucas. **S**ulti passib; pluri est; h;
ē maior; apd̄ dñi dignitati. **O**m̄i q̄
s; **o**stendet me coram hominib;. **o**stendet
s; **r**ego eū coram pat̄ n̄o q̄ mod; ē. r;
corā anglis ei;. **Q**uia n̄ s; timē t̄cā
carni;. q̄ confitemini me. **O**m̄is enī q̄
me ostendet coram hominib;. r; n̄ solū
cordis fide. s; ope. r; ore. n̄ uerū s; factū

noui p me. r ego confitebor eu inconsp
 tu signe ciuitatis cing; regi ac iudic
 dicitur bndicti. pcpate regni. **o.**
l. xxvii. r xlvi.
Qui aut negauit me coram hoib; r
confitit me fuit ingenitoe ista adulta
patre. o. negabo r ego eu coram pat
re qui i cel e. l. r anglis er. r r filius
homin; ofundet eu cu uenit ingla
pat' su; cu anglis scis. Qui coram hoib;
in pedesse debet mi nomini confessio.
 negauit me dm uel homine ee. r ego cora
 patre mo r anglis negabo eu. r it mani
 festabo patrem neq; me in maiestate pat.
 si fuit me confus; r hns me confusum.
 ul' ofus; r confundens. scil' erubescens.
 fili' hominis confundet. id e habebit
 confusioe eu. uel passiuu accipit pac
 tuu confundet. r confundet eu. r qd
 erubescens de illius p'sentia excludet
 eu a gla. Pat' uel e. hoc est incofortio.
 scil' sunt qui dicunt no ii erubescim;
 dm confit; s; ad p'atione fidi ii suffic
 uge p'sentia. xane. du dedignant iuu
 ria tolare. du erubescunt si uirgu
 strage. poue satisfactio. **o. xcy. l. clx.**
Nolite arbitrari quod uenim pace
mittam. Non ueni pace mittere
sed gladiu. Tradet frat' suu ut sup'dem
e. ii eni ad hoc ueni ut carnale affect'

confirmem; s; ut spuali gladio ubi di
 dissociem. Ostendit itaq; quid p' p'di
 catione sequat'. Ad fidem e tot' orbis
 cont' se diuis' e. quia unaq; domus
 r infideli' hnt r credentes. Un' bellu
 bonum missu e. ut ruper' pax mala. Ta
 le quid r ingenesi legit'. de uoluntib' edi
 ficare turrem. quia ds ling's eoz diuisit.
 Unde dauid. Dissipa gemes q' bella uolt.
 Hinc ysaias. Ecce domin' ascendet sup
 nubem leue r ingrediet' egyptu r mo
 uebunt' simulac' egypti a facie eius.
 r concurre' faciet egyptios adu's egyptos.
 his iudel' p fide dimucantib' illi u
 cont' fidem. **l. Trunc eni ex h quoz**
in domo una diuisi tres in duo. r duo
in tres diuidit. o. Veni eni separe ho
mine separe homine adu's patre suu
r filia adu'sus matre sua. r nuru ad
u's' socru sua. r inimici hominis do
mestici es. In duo r in tres. figeat cot'
duos r cont' tres. q' mat' e filij socrus
e uxer' es. r sic eadem cont' filia sua.
r cont' nuru e diuisa. Allegorice ta ad
eos q' fidem trinitat' seruati panet.
 duo ill' congruunt qui ad fidi integritate
 n' pueniunt. Boni g' contraria malis.
 r mali contraria boni. sentiendo atq;
 agendo. ad inuice diuidunt'. Pat' nri
 erat diabol'. quia eu imitabant'. s; uenit

.j.

.b.

gladi' ubi dicit qui nos ab illo separavit
et ostendit alteri partem qui in celis est. Olat
synagoga est cuius filia primitiva ecclesia
inter quos magna contentio est. Soci' eadem
synagoga sunt omni' ecclesia de gentibus
quia sponsus ecclesie xpc secundum carnem. syna
goge est filius. Synagoga in iuribus
et filia est diuisa quia creditur de uicij
iplo psequitur. **o. xcv. l. clyxxii.**

Qui amat patrem aut matrem pl'
qui me non est me dignus. Et qui amat fili
um aut filiam super me non est me dignus
Et qui non accipit crucem suam et sequitur
me non est me dignus. **l. nec potest nris**
ee discipulus. Nemo pietatem debet ante ferre
religionis. In cantico legitur. Ordinate in me
karitate. Rectus ordo est post dominum amare
patrem et amicos. Si autem necessitas uenit
ut utriusque seruari non possit. odium in
suis pietas est in domino. Crucem dicitur ardore fidei.
Cruce a cruciatu dicitur et semper portanda.
ut amor et ostendat. Duobus modis crucem
domini habulam. cum autem per abstinentiam
carnem affligimus aut per compassionem
proximi illius necessitatem manum putamus.
Sed quia dominum non sequitur qui carnem ma
cat per inanis gloria. ut qui primo car
nalem compatitur. ut culpe faueat. ideo
additum est et qui sequitur me. **o. xcvii. l. cxxi. a. cy.**

Qui inuenit animam suam perdet illam.

Et qui perdit animam suam propter me
inueniet eam. Qui inuenit animam suam
temporaliter. saluare negando me. et uale
perdet eam. Et qui omnia proponit amice
morum patris est anima habet perdet. ut pime me
tem subeat temporalem. in futuro inueni
et eam saluam esse. **o. xcv. a. xxvi. l. cxi.**

Et qui recipit uos me recipit et a
qui recipit recipit eum qui misit me.
Quia et in apostolis dicitur autem me. quod quod
recipit. recipit dominum. Hoc dicitur ne apostolus
susceptio uultus habeat. hys a quibus
per dicitur. debet stipendia suscipere. **o. xxi.**

Qui recipit prophetam in nomine
in eadem propheta accipiet. Et qui recipit
iustum in nomine iusti mercedem iusti acci
piet. Iudaei carnaliter intelligunt prophetam.
mercedem prophetarum non accipiunt. Aut in nomine
professione zizanum est myrtus tritice. Ergo
et pseudo prophetam et uiam perditur debet
mercedem recipere. et illis alimoniam ministrare.
Quod habet perueniens dominus dicit non personam
suscipienda sed non uiam et mercedem non perdet
suscipientes. licet indignus sit qui suscipit.
Iustum dicit quemlibet predicatorem dignum.
Merito mercedem prophete iusti recipit. quod
quod operarios in prophetia et in operibus ministrat
sibi constituit. dum sustentat aliquos ne illi
propter mercedem deficiant. **o. c. a. xxvii.**

Et quicumque potum dedit uni ex

nam illi calicem aq̄ frigidę tantū i noīe
discipuli & quia v̄ estis. *o. &* añ dico uo
bñ p̄bet mōdem suā. Occasionem exclud
de paup̄ate. ne quis causet de inopia. ut
quā n̄ h̄t un̄ agn̄i calefaciat. saltem fir
quā det p̄ dō pecc̄ti. Sicut ḡ p̄culū n̄
dispenatū testimonio excussi pulvis
denuntiauit. ita n̄tū bono affectu
temporū ult̄ spatium comm̄dat.

*Expositiois is̄ vnū ex quatuor liber
his explicat. Incipit s̄as. o. c.*

**M. FAC
VM**
est cū con
summissi
ih̄c p̄cip̄is
duodecim
discipulis
suis transijt

ind̄ ut docet & p̄dicaret in ciuitatib⁹
eꝝ. Ciuitates discipulor̄ dicit. in quib⁹
erant ul' nati ul' eruditi. P̄dicant itaq;
iudis n̄ samaritanis. n̄ gentib⁹ fecit qd'
doceret. ut sc̄dm̄ p̄missa p̄us offerat
iudis salut̄ occasio. *lvi. xxxv.*

Exant̄ aut̄ discipuli p̄dicabant ut
p̄m̄ ager̄. & demonia multa eiciebat̄.
& ungebant oleo multos egrotos & sana
bant. Dicit iacob⁹. Infirmat̄ quis in uob⁹
inducat p̄bros ecclie. & orent sup̄ ip̄m

ungentes eū oleo in nomīe dñi. Et si in
peccatis sit dimittent̄ eꝝ. Vñ patet ab
ip̄e aplis hunc sc̄e ecclie mōrē eē cōditiu
ut pontificali b̄ndictioē consecrato oleo
pungant̄ egrotos. Visibilis itaq; unctio
sacram̄ti est. res ū sacram̄ti remissio.
q̄ sp̄uali ūctioē gr̄e ofert̄ aīe. *xvuy.*

Et facte sunt nuptie in chana gali
lee. & erat mat̄ ih̄u ibi. Vocat̄ ē aut̄ ih̄c
& discipuli eꝝ ad nuptias. Voluit domū
p̄sentia sui nec n̄ miraculo nuptias ḡ
m̄dare. ne eas h̄etici dampnare p̄su
m̄ent. *o. h̄stice.* Desidio patrū p̄ceditū
aīe legem. sub lege. uocat̄ ē sponsus ad
eccliam sponsam uenire. & in gr̄a eūgl̄ij
uenit. Vocati s̄t & discipuli ut ministr̄ i
nuptijs. Hanc sponsam cōiunx̄ s̄ sp̄s.
mutō uirginis. Vbū enim spons⁹. & sp̄s
sa caro humana ē. In chana galilee. idē
in zelo transmigratiōis sunt nuptie.
quia h̄y s̄t digni. & qui seruoꝝe deuo
tiōis de utriusq; ad utriusq; de terra ad celo
transmigrāt. Et deficiente uino. dicit
mat̄ ih̄u ad eū. Vinū n̄ h̄t. Q̄i dicit.
Vinū da eis. Vinū deficit quia sp̄ual'
nulligentia legis fallacem phariseor̄
expositionē latere cepat. Et dicit ei ih̄c.
Quid m̄ & t̄ mulier. Non dū enī uenit
hora mā. Quid cōmune ē t̄ mat̄ sc̄dm̄
carnē. & m̄ et̄ne dī uirtut̄ ac dī sapiē

o.

al.

a

al.

o.

ex qua futurū ē miraculū quod petis.
Veniet hora mā. r. passionis oportunitā
in q̄ uidel' cū pendē meruce infirmitā
cepit cur' tu mat' es. agnoscam te matre
ut filius curā tu disciplo committas.
Pradicato aut' euāglio. r. uirtute diuina
ostensa mundo. fuit hora passionis. n̄
necessitas scilicet hora ut herici calump
niant' s̄ uoluntat'. Und' illud. Potesta
tē habeo ponē aiām meā. r. tū sumie
eā. H' enī auctor tempor' facti tēp' regit'.
Dicit mat' ei' ministris. Quodcūq; dixit
uob' facite. Erant aut' ibi lapidee yde .a.
sex posite scdm purificationē iudeoz.
capiētē singl' metreta' bmas ul' tna'.
Confisa mat' de filij pietate ad ipām
ut fiat qd' petit. fiducialit' impat
ministris. Ydōr ē aq̄. unde dē yda uā aq̄.
Purificationē iudeoz dic'. quod creb'
lauabant man' r. uasa. Metron grece m̄
sura di'. uñ metreta nom' n̄siue. Dic'
eis ihc. Implete ydas aq̄. Et impleiunt
eas usq; ad summū. Et dicit eis utē.
Haurite nunc. r. ferte architclino.
Ut iūnt. Architclino ē p̄nceps tcliny.
r. discubituū m̄tclino. Triclinū ū
dicunt eē aulam tcamatā. ul' ut' do
mos. siue tres camas cū testudine fac
tas in quib' sedebant discubinte' q̄si
sub tō arcub'. Ut aut' gustauit ar

chitclino aq̄m uinū factā. r. n̄ sciebant
un' eēt. ministr' aut' sciebant q' haurit'
aq̄m uocat sponsū architclino. r. dicit'
Om̄s homo p̄mū bonū uinū ponit.
r. cū mēbati sūnt tūc id qd' detū ē.
Tu aut' seruasti bonū uinū usq; adh'
Hoc fecit uinū signoz ihc in chana
galilee. r. manifestauit glām suam.
Int' multa signa q' fecit ihc in chana
galilee fuit hoc p̄mū. r. quodā digni
tatis p̄uilegio elem̄toz comissione ma
nifestauit glām suā. r. latitē dicit'
Miraculum aq̄ conuise uinū n̄mū
r. n̄ miramū quia om̄i anno h' fac' dō
in urtib'. r. de uno grano multa faci'
r. qd' mai' est celū r. tiam de nichilo
creauit eaq; mirabilr' gubernat. Ergo
quia hominēs in aliud uinū p̄diderūt
considationē opum dñi. in q' cū uita
die laudaret. seruauit i' dō qdam in
usitata q' faci'. ut tanqm̄ dormiens
hominēs ad se colūdiū mirabilib' peti
taret. Aq̄m uicit ihc in uinū. cū in
insipidam uicē carnaliū sapore sacra
celestis imbuit. Erant' enī aqua. id ē
insipientes. r. fec' nos uinū. id ē sap
ientes fidem ip̄ius. V' aqua intelligit'
scientia. mundanis audientes a scdō
petōz. Q' tē gūtat' i' uinū qm̄ aliq̄
toto obliuiscit' p̄tōz maloz. ne i' a

incedit: et inquit calē in di amore: sic
 uini uehans obliuiofos fac potatōes
 et calē. Comittit aquam et uinum dū
 q carnalia uidebant in lege spualia ostē
 dit: et supstiam lūcē plenā celesti uir
 tū uideri fecit. Xps enim in pphetis nō
 manifestat qd uinum in aqua latu
 et si cū discipulis apert sensū ut intelli
 geret scripturas: uinum uehans fuit ipse
 in lege et pphis manifestat. Illa g scō
 ma dū mei sub uelamē. idē adoptōe
 lūcē latet. et sapit aquam insipidam. cū
 si autē uelamē ē uinum uehans. Sex
 ydēre sex etate sunt q manit curretēt
 ille p meū pdicaret. Prima etā ē ab
 adam usq; ad noe. scilicet usq; ad abrahā
 tū usq; ad dauid. usq; ad transmu
 tionem. quinta usq; ad iohēm bapām.
 sexta usq; ad finē scilicet. Phetia i sin
 gulis etatib; qd ydris scilicet lūcē ad
 insipida quom uinum mutet cū ad
 xpm et ad omē gentē referat. uideam?
 Quicq; figurabat in adam de. et ad omē
 gentes puebat. ut illud in genesi. Re
 linquit homo patrem et matrem. et adhebit
 uiri sui. et erunt duo in carne una.
 Xps adhebit ecclie. ut erit duo in car
 ne una. et fuit relinque patrem. et mea
 terma apparet hominib; in q equal ē
 pat. Relinquit matrem. qd de synagoga

transiuit ad eccliam. Potat dñi uigilati
 ade costam sñ dolore euellē. s; pcul
 dubio doentio. et in cruce meo figē
 bat. de cuius latē tanqm sponsa fluxe
 runt sacramta ecclie. De uino aliaz y
 driaz bibam? Xpc figurat ē in moe. Illa
 idō in archa omia animalia sunt iclusa.
 ut omis genē figerent saluande p. et.
 H enī deerat dō uisus creare omē genē
 animalū. si idō p lignū saluata sūt. qd et
 nos p lignū saluandi erant. In tūa yda
 audiuit abrahā. et semine tuo bndicent
 omis genē. Quis nō uidet cuius figurā
 habuit uincē et ligna portat ad sacrificiū
 q immolandū ducebat. Portauit enī
 domū etē suā. In quarta yda dicit dauid.
 Surge dē iudica tū. qm tu hēditab
 in omib; gentib;. Tanqm dicit. Vox musti
 iudicat a tū. surge ut iudices tū.
 In quinta etate uidet daniel lapidem p
 cesum de monte sine manib; et fregisse
 omia regna tū. et cecidisse illū lapi
 dem. et factū eē montē magnū. ita ut
 implet uniuersam faciem tū. De q morte
 pcedit. et de regno iudōz unū xps scilicet
 carnē nat; ē sine ope humano. quia
 sñ amplexu maritali. Ad sextā etate
 pnet iohēs bapā dicit. Nolite dicē
 patrem habentē abrahā. Potēt ē dē
 de lapidib; istis suscitare filios abrahę.

.al.

Lapides dicunt gentes. n̄ p̄t̄ firmitatē
s̄ soliditatē duritiā dum adorabant
simulac̄ similes sc̄i illi. Unde illud. Si
miles illi stant q̄ s̄ e. r. o. q. s. i. e. s̄c̄e sex
ydrie sunt p̄fecta coada s̄c̄e. in hys
etab̄ receptay sc̄pturay di p̄ata. mer
emplū uinūdi atq; credndi p̄posita. Et
sunt lapidea. i. facta in r̄ lapide. Sc̄dm
purificationē iudoy dictū ē quia illi
tantū p̄lo iudoy lex data ē s̄ gr̄a p̄
xp̄m om̄ib̄ sc̄a ē. Ideo n̄ dictū ē capiētes
metretas. alie bimas. alie t̄nas. s̄ bimas
ul̄ t̄nas. ut ip̄s̄ dicit bina q̄ t̄nas.
Sunt ḡ due m̄sure in sc̄pturay. dū
pat̄ r̄ filius nominat̄. s̄ ibi sp̄s̄ qui pa
t̄r ē r̄ filij intelligit̄ ut ibi. Om̄ia in sapia.
idē in filio fecit̄. Tres metete sunt.
dum nominato sp̄u sc̄o t̄nta manifest
t̄ intelligit̄ ut ibi. Baptizate eos i no
mine pat̄r r̄ filij r̄ sp̄s̄ sc̄i. Alit̄. Bine ul̄
t̄ne m̄sure sunt. om̄is gente ad q̄s̄ p̄
tinet̄ sc̄pturay. bine p̄t̄ p̄p̄tū r̄ t̄cū
casionē. t̄ne quia a t̄b̄ filijs noe sunt
disseminate. Quod iussu domini im
plete sunt ydrie. signat̄ quia uet̄ sc̄p
tura ab eo ē. Potuit quidem uacua i
plē uino. qui cuncta creat ex nichilo.
s̄ maluit de aqua uinū facē ut docēt
se n̄ legem solue. s̄ implē r̄ in euuḡlio
illa facē ul̄ docē que p̄phetia p̄dix̄.

.al.

Usq; ad summū implent̄ ydrie. quia
nullū temp̄ fuit a salutar̄ doct̄na u
cum Archiclin̄ intelligit̄ p̄nc̄ps in
p̄ta sc̄pturay continens hystorias.
r̄ moralitates r̄ allegoria. Dum ḡ ta
li uelut nichodemo gamalieli disti
pulo et̄ saulo. ubum euuḡly offerēt.
uinū de aqua sc̄m archiclin̄o p̄mit̄.
Non nulli ū p̄ aqm̄ baptismū ioh̄is.
p̄ uinū passionem x̄ accipiunt. v̄r
uinū p̄us sc̄t̄ archiclin̄o. r̄ ip̄i ioh̄i.
qui an̄ bibit passionem qm̄. Et t̄ch
nū. r̄ uel ordmē in nuptijs distibū
tū altitudme distantes int̄ se desig
nant tres ordies uacua fidelū cō
iugator. continentū et doct̄oy. Quā
doct̄oy ē uet̄ib̄ instituit̄ gr̄am euuḡly
p̄ferre. uocato sponso archiclin̄o d̄x̄
bonum uinū fuisse seruātū. Ad aut̄
d̄r n̄ sc̄ebat unde eēt. intelligendū ē
quia mutas in lege p̄ta sc̄dm lucam
nuntiauit̄ euuḡlm̄. discipuli x̄ qui
hausant̄ aqm̄. prudēt̄ intelligendo
r̄ fidelit̄ ap̄iēdo uet̄em sc̄pturam. s̄
homo p̄mū bonum uinū ponit̄. dic
tū ē ad lit̄am. sc̄dm multoy s̄uētū
dinē. Oh̄stice homo. id ē carnal̄ d̄ct̄
uinū bibit post bonū. id ē a uet̄es
ad falsa descendit̄. s̄ sp̄ual̄ cordat̄
inuisibily uino quod p̄us latuit in

scripturis inhebat et proficit. Mari
 in q̄s in sermone de epiphania q̄
 ita incipit. Complura nob̄ fr̄s. Sic post
 ita sue fidel̄ mandauit antiquitas
 hodie saluator a chaldeis ē adorat̄.
 hodie fluena iordanis b̄ndictioē ip̄i h̄p
 p̄mittit̄ p̄secrauit. hodie inuitat̄ ad
 m̄p̄tā. aq̄s ūtat̄ in uinū. **lxvij. R**
Cū aut̄ descendisset de **lxvij. l. xxxij.**
 monte secute sunt eū turbe multe. Et
 cum leprosus ueniens genu flexo adorabat
 eū dicens. Domine si uis potes me mū
 dare. Hec post doctrinam sunt mira
 cula. ut p̄ uirtutē sermo firmaret̄. Lep̄s
 scdm̄ marcū genu flexus ut lucā ait
 in fatem̄ p̄didit̄. qd̄ humilitatē ē et pu
 dicit̄. ut uniusq̄ de sue uite macula
 erubescat. Confessionem uēuindia n̄ re
 p̄nt. s̄. delecto uulnē remedii q̄rit̄.
 uoluntati dñi curationis potestate lepro
 s̄. nec q̄ incredul̄ dubitat. s̄. sue
 colluuiōis confici n̄ p̄sumit dicit̄. mūda
 me domine et mundabor. Dum hic a lege
 gēdit̄ se domini potestate curari p̄
 tulat. sup̄ legem eē grām indicat. Sicut
 eū potestas auctoritatē in dñō. ita iusto
 facti constantia declarat. Et extendēs ma
 nū tetigit eum ih̄c dicens. Volo. mū
 dare. Et confestim mundata ē lepro eius.
 Et tendens nūc affectu manū tetigit ex

humilitate docent nos nullū sperere
 p̄ aliq̄ corp̄is commaculatiōē. Lex tangi
 leprosus phibet. s̄. de eo n̄ erat phibitio
 qui domini legi ē. Tetigit q̄ n̄ quin s̄
 tactu sanare possit. s̄. ut indicet se n̄ sub
 lege eē immo dñi legis qui n̄ timet x̄agi
 ū cū pot̄ alios libet. Et pietate ait. uolo.
 sanare eo genē quo fuit postulat. cum
 dicit̄ si uis potes me mundare. Imp̄do
 subiunxit mundare. it̄q̄ maiestati ap̄tē
 potentia. Nihil enī mediū est int̄ op̄ di
 et p̄ceptū quia int̄ p̄cepta ē op̄. Hinc
 enī et facta s̄. Lat̄ illi ih̄c. Vide nemini
 dixis. s̄. uade ostende te sacerdoti. et offer
 mun̄ quod p̄cep̄ moyses in testimoniu
 illi. Non erat necesse ut sermōe iactaret.
 qd̄ corpe p̄fēbat. Docet domini n̄ eē uul
 ganda n̄a b̄nficia. s̄. p̄menda. ut n̄ solū
 a m̄cede abstineream̄ pecunie. s̄. q̄ gr̄.
 Jactantia quippe uicata facit. ne lepro
 sit transire in medicū. Ideo q̄ imp̄at̄ si
 limū. quia melī ē fide magis sponta
 nea salutē querē. qm̄ b̄nficijs mutari.
 Ostendē se sacerdoti iubet lepro. ut testi
 ficet sacros eū n̄ legis ordine. s̄. gr̄ dñi
 curatū. Offerre sacrificium p̄cipit ut os
 tendet̄ domini se n̄ legem solū s̄. imple
 scdm̄ legē gradens. et sup̄ legem sanas.
 In lege enim p̄ceptū erat. ut mundata a
 lepro munda offerrent. sacerdotib̄. q̄ re humilit̄

hvl

.b.

.o.

B. 7. de q̄nto
nub. cūgūy.

hyl.

ad illos mitti. Nec oportebat significātia
aufery sacrificia. p̄us qm̄ uā r̄ null' figāta.
sacrificia confirmata cent' iuxpō r̄ ecclia
contestatiōe ap̄lōz r̄ fide creditū. Offerit
in testimoniu ill' qui uidit leprū mū
datū quod saluant' a lepr' peccōz r̄ ostendit
se deo si credunt aut si n̄ credunt ierexu
labiles erunt. Vl' ita. Quid' quod p̄ceptū
moyses ill' uidel' sacerdotib' offerri in testi
moniu r̄ in signū spūal' oblationis sic
curatio lepre testat' curatiōe peccā. illd'
mqm̄ mui' offer' n̄ solū in signo. s. q̄ i re.
ut tu ip̄e a fontib' peccā emundat' in sa
cificiū di t̄sers. Moyses enī p̄cep' testimo
niū. cui' m̄te geris effectū. Vbi lepr' mū
dat' cert' n̄ exprimit' loc' ut ostendat' n̄ u
nū pplm̄ special' ciuitatis alicui' s. mul
tar' p̄p̄os fuisse sanatos. Quia ū leprus
genus humanū peccatis languidū ty
pice designat. recte in luca plen' lepr'
describit'. Om̄s enim peccauerit. r̄ egent
grā dī. Extensio man' saluatoris signat
incarnatiōe eius. extentā ad salutē
hominū. Hī illd' alibi. Jam uos mundi
estis. p̄p̄t' sermonē quē locut' sum uob'.
Ip̄e ē est sacerdos i etnū. cui om̄s a p̄sa
erroris uarietate mundati debet se os
tendē confitēdo quia templū ei' sūt
r̄ offerre ei sua corpa hostiā uiuēt'. r̄ r̄
At ille egressus cepit p̄dicare r̄ dista

mare sermonē ita ut iam n̄ p̄set ma
nifeste in ciuitate intrare. s. foris i de
sertis locis eē. r̄ conueniebāt ad eū undiq̄
Ih̄c ait nemini dixit. at ille officio fūc
tus cuiusq̄ste mox egressus cepit p̄dica
re. r̄ se intus. extusq; sanati docere.
ita qd' ip̄ius saluatio multos ad dnm̄
cogit. Ad templū doct'ne sem̄ ē. quod
nec uis' tacē potest acceptum b̄nificiū.
ut electi in magnū q̄ fatiunt. Latē qui
dem inuoluntate habent. qd' ē humilitatē.
r̄ inuiti p̄dant. ut alijs p̄sint qd'
magne ē sublimitatis. cū q̄ si uelut
opa n̄ possunt tacē. Utans diē ciuitate
tumultuosas. carnaliū n̄tes fugit. r̄ se
cretes a mundani' curis uisitat. Hic q̄
glā domini manifestat'. qui conueniūt
undiq; p̄ plana r̄ ardua q̄ nich' possit
sep̄ne a karitate. r̄. **o** Iermy. l. xvi. c. xlvij.
Cum aut' uisit' in chapbar. xxxvij.
naū accessit ad eum centio rogans. r̄ dicit.
Domine puer n̄s iacet in domo p̄lytē
r̄ male torquet'. Non est contrarium qd'
lucas ait misit ad eum seniores uidēz
rogans. cum p̄ amicu' soleam' uenire ad
aliquē. Heritani n̄ negligent' intuenti
ē q̄ mathi mystica locutio. salū qm̄
scriptū est in psalmo. Accedite ad eū et
illuminamini. Itaq; fide uenit centio.
Dicit tamē potest qd' q̄ corpe uenit. r̄ teny

orib' iudis tanqm' familiarib' x' q' lucas
 exphat. ubiun suu' commisit. ut coti
 die fieri solet ante potentes. Jacet palati
 e' acquet acuta scilic' passioe' h' ita exp
 nit. ut 7 anime sue angustias indicet.
 r' p'm admisciam commoueat. Hinc
 dicitur commisereri suis. vt lucas ait.
 moerens erat seruus. si n' domini sui fi
 de r' pietate reddet' iure. sicut ere
 chias rex. cui domus t' quinos addid'
 uos. ait illi ihe' lgo ueniam. r' eabo
 ni. Ad sanandu' reguli filiu' ire noluit
 ne diuitas honorasse uidet' ad seruu'
 ire consensit. ne seruilē conditionē sp
 uisse putaret. s' intine' u'bo eū sanauit.
 ne putaret ire ob impotentia' r' n' obhu
 militate'. Et respondens centio ait. Dne
 n' sum dign' ut intres sub tectū meū.
 s' tami' dic' u'bo r' sanabit' puer m's. Ila
 r' q' homo sū sub potestate h'is sub
 ne multas. r' dno huic uade r' uadit.
 r' alio ueni r' uen' r' seruo mō fac b' r' fac.
 H'c u'bo genti' conscientia' meuebat
 grauari dnm' vidit d'ns fidem humili
 tatem prudentia' centurio's. fidem qd'
 et g'mb' credid'. humilitate' qd' se iudi
 cauit indignū cui' tectū domini' intret.
 prudentia' qd' diuinitate' corpe' tecta' ag
 nouit. Qua prudentia' etiā d'v' homo sū
 r' m'ito hoies. scies dnm' anglos m'ite

posse. vnde sequit'. Audies aut' ihe' mi
 rat' e' r' sequentib' se d'x'. Am' am' dico uo
 b'. n' inueni tantā fidem nisi'. Quod ihe'
 mirat' est. nob' mirandū eē sigat'. quia
 tales mot' cū de deo dicunt'. n' p'turbati
 animu' signa sunt. s' docentis magistri.
 De p'sentib' dicit' n' inueni tantam fidē
 in isrl'. n' de patarchis r' p'phis. n' forte i
 centurioe' fides gentiu' p'ponat' isrl'. p'
 sentib' ideo p'sert' fides centiois. quia
 illi legis p'phazq' monitis edocti erant.
 ip'e aut' nemine docente sponte credid'.
Dico aut' uob' qd' ml' **lxxv. l. clxxij.**
 ti ab oriente r' occidente ueniet. r' recū
 bent cum abrahā ysaac r' iacob in reg
 no celoz. filij aut' regni cecient' intene
 bras extiores. ibi erit fletus r' stridor d'ni
 tū. Non solūm iste centio de gentib' re
 te credidit indū. s' multi gentiles ad
 huc uenient ad rectam credulitate'. De na
 tionib' credituris die. multi uenient
 r' requiescent felicit' epulati. filios aut'
 regni dicit' uidos. in quib' an' regnauit
 d's. Tenebre semp' sūt intiores n' extiores.
 s' extiores ideo dicte sunt. qm' lumē re
 liquit. qui a domio foras expellit'. U'
 die' flet' r' stridor d'ntū. uerā ostendit
 resurrectio' nē. cum flet' sit oculoꝝ.
 r' dentes ossa. **lxxvj. l. lxxvi.**
Et dixit ihe' centio. vade. r' sic e' d' d' d' g'

.B.
 .J.
 .B.
 .O.
 .J.

fiat t. & sanatus est puer nulla hora. &
reversus est centio in domum suam & invenit
seruum qui languerat sanum. Oserui
ai domum. famulo suffragari. Intelliga
m' centione corpe tandem puenisse ad
domum. & cu his qui missi fuerant redi
isse domum. cu domum dixit ei vade ul
sic p nuntios accessisse. sic & p nuntios
reversus fuisse attendat. Diuina puidentia
uicti missi st. ut inexcusabile fierent
si uiso miraculo & credente gen
tali uir n' credent. Seniores p centioe.
& sci p nob' intedunt ad dnm. Dilat
centuriony possunt intelligi utate nata
les. q's multa secum defunt ad dnm
ueniente. de quib' in laude cornely ce
turionis dr. quia erat uir iust' & timo
dmi. cum omi domo sua. faciens elemo
sina multa pleb'. & depicans dmi semp.
Qui aut' bni utunt' illi maxime dig
ni sunt uisitatioe di. Centio electo ex
gentib' ostendit. qui q' centenario mi
litate supat. uirtutu spualiu st' psec
tioe sublimes. & sola etne salutis gaudia
s' suisq; requirit. Numus eni cente
nari qui de leua transferet ad dextam.
celestem sigeat uita. Vni archa noe ce
tum annis fabricata e. ab ham centena
ri' filiu pmissiois accep. ysaac seuit.
& in ipso anno centuplu inuenit. Adu

tabnacli centu cubiti longu fuit in
centesimo psalmo mia & iudicium ca
rat domio. **Lxvii. & xv. l. xxvi.**
Et cu uenisti uic in domu pet' uis
socrui et' iacentē & febricitantē. tetigit ma
nu & dimisit eam febrs. & surrex' & inuis
diabat eis. Nata hominu e ut p' febrs
debiles sunt. uerum sanata a dno colla
ta fortitudine dedit ministrandi soci' pet'
lucas. q' rogauit illum p ea. Odo sal.
uator rogat' modo ut' curat egrotos.
ostendens se cont' peccatoz passioes et
p'ib' annuere fidelu. & ea que minime
in se intelligunt dimittit. Vni psalmista
ait. delicta quis intelligit. ab oculis nris
munda me dne. A febr' curata firmia
moralit' carne a concupiscentie feruore
p continēte pcepta firmata sigeat. ut
membra q' seruierat immunditie. seruiat
iusticie. Allegorice dom' pet' centioe e.
et' ap'ltay cōmissa. soci' e synagoga q'
quodammi mat' e ecclie. pet' commisse.
H' febricitat. quia inuidie estib' laborat
psequēs eccliam. Cui manu die' tangit
qñ carnalia et' opa in spuale usu uita
& ita erecta ministrat in spu. **Lxxv.**
Et factu e demceps illat incantat.
q' uocat' nayim. & ibant cu illis discipuli
et' & turba copiosa. Cu aut' appropinquat
pore ciuitatis. ore defunct' efferebat filii

.oy

.B.

unic' mat' sue. r h' uidua erat r turba
 ciuitatis multa cu illa. Nam ciuitas e
 galilee. Defunct' qui coram multa ext'
 peccati effert. sigtat emialit' peccante. r
 multoz noticie p uba r opa q' p ostra
 tu ciuitati peccati p'pallante. Qui bene
 mat' sue phibet. quia licet mat'
 etia multos habeat filios bonos r malos.
 p una tam psona mali accipiunt' q'ntu
 ad malicia pmet queadmodu etia bo
 nuna psona accipiunt' scdm bonitate.
 Et dicit' quilibz qn imbuit' ad fide filiz.
 qn alios imbuit mat' e. Vn paul' filio
 li ma q' pteru parauio. Cu g' bonu una
 runt' studeant reuocare malo. r bonu
 mat' r mali fili' unuc' nuncupat'. Porta
 ciuitatis qua defunct' effert. aliq' e de
 senib' q' aliquis in peccm coeruit. ut q'
 uide ad concupiscendu q' aut' ociosi ul'
 sp' auditi. qui lingu' commodat litigij.
 etiq' qui n' seruat sens'. mox' s' resat
 adde. Omis q' meminit eccliam sponsi sui
 morte redempta agnoscat eam ee uidua.
 Vn' miracli multa sunt testes. ut mlti
 fuerit di laudatoe. Vn' cu uidiss; drs
 ma' mor' sup ea. dix' illi. Noli fle. Pulc'
 tauglita dnm p'us ma' motu ee sup ma
 tre. ac sic filiu suscitare testat'. ut i uno
 nob' exemplū mutande pietati ostendet.
 i alio fidem mirand' potestati astrueret.

Et accessit r tetigit loculu. hy aut' q' por
 tabant stecunt. Loc' in quo mortu' effere
 bat. male secua despati peccoris conscia.
 Qui u' sepeliendu portant uel immunda
 defidia sunt. q' homine rapuit inuicatu.
 uel uenenata lenocinia blandientiu q'
 peccante q' aggere t' obruunt. Donio
 loculu tangente funis bauuli stecunt. qa
 pscientia attracta formidie supm uiditij
 reuitt' ad se ipam coerrens carnale uolup
 tates. r inuistos laudatoes. Et ait. Adoles
 cens t' dico surge. Resedit qui erat mor
 tuus r cepit loqui. r dedit illu mat' sue.
 Resedit qui erat mortu' cu uina copuc
 tione reuiuiscit peccor. Incip' loqui. cu
 ostendit se redire ad uera uitā. Reddit
 mat'. cum p sacerdotale iudiciu commu
 noi sociat' ecclie. Accep' aut' omis timor.
 r magnificabant dnm dicentes. quia ppha
 magn' surrex' in nob'. r quia ds uisitau'
 plebem sua. Omis magnificabat. r lauda
 bant dnm. quia q'ro g'uior e cas'. tanto
 pietas erigenas g'raoz. r spes salut' pe
 nitentib' e certior. Vistauit ds plebem.
 r du' ubu suu semel incarnari pstituit.
 r cotidie spm scm in corda nra mitten
 do ut suscitemus. **L. Lxxij.**
Et exiit h' sermo in uniuersa iuday
 de eo r cea onine regione. r i omne
 regione circa iudam. Allegorice fuit app

.l.
 .Amb.

pinguare ihm portat ciuitate. quod u
bu caro factu genilem pplm p porta fidi
ad celestem ierlm induit. Loc uidaic iura
or ppls p pfidia defunct' effert. que mat
ecclia nul in mundo qd ipum possides
multa pplor turbi cum septa pio affec
tu plozat. raducam reuocare laborat.
quod r incim in paucis uidoz conuictis
r tandem in plenitudine ipet. Loc quo
defert' corp' e humanu. portatore sunt
mali more. qd ad mortem thunt. S; iuc lo
culu tangit. cum fragile natuua mcre
erigit. Vl tangit loc' mortuy hois a do
r lignu d'is. quia p'it ho p lignu pa
dyfi. Portatores mortuy sunt iuu' elemta
quoz intempantia. irritantia peccadi
i hoie. Stant portore. quia n ualec sic
p' admorte trabe. Loq' iuu' e monita salu
tis infunde. un languid' ad uitu erigit.
boni actib' et sic reddet' mat' ecclie. Li
ment omis. quia uni' exeplo multi
corrigunt. *o. lxxv. & xv. l. xxv.*

Qespe aut' facto obrulunt ei multos
demonia hntes. Et ciebat sps ubo. et
om' male hntes curauit. ut adimplet'
qd' dictu e p ysaiam ppham dicente.
Ipe infirmitates nras accep'. r eg'atioes
portauit. **V**espe facto curant' infirmi.
qn' sal' gnu' t'cia i ntra mort'. Soli occu
bit' qd' lucas ponit. mort' sig'at' illi' q' d'it'.

qm' diu in mundo su. lux su mundi.
Plures egri sanant' post morte. x' q' ante.
quia calcato regno mortis p totu' orbem
dona fidi transmisit p ministros suos.
Yn psalmista canit. It' facite ei qui ascendit
sup occasu. Sup occasum d'ni ascendit.
quia un' in passione occubuit. in maio
rem sua' glam resurgendo manifestauit.
Ad iuzani scdm' p'sentem locu' infirmi
tates leuiores accep'. r sanando abstulit.
r eg'atioes diutinas portauit. qd' aspec
tando remouit. **M**istice infirmitate nra
in cruce accepit. r eg'atioes portauit. qd'
passione p minorib' r maiorib' peccis
nris sustinuit. **V**idens aut' ihc turba' ml
tas circū se. iussit ire trāsire. *o. lxxv.*
Et accedens un' scba ait illi. *l. cy. l.*
Magist'. sequar te quocumq; ueris. *o. d'it'*
ei ihc. **V**ulpes foueas hnt. r uoluce' celu
nidos. filius aut' hominis n' h't u' capu
reclinet. **I**ste scba legis. qui tantu' lute
tam nouat. n' erat sp'ialis audire d'ni.
S; putabat eu' ee unu' de magist' lute
torib'. r idō n' habuit locu' u' domus
capud suu' reclinaret. **V**ersut' uidet' tur
n' simplex r humil'. que diuina' fa
mulari mansioe inhabitaret. **S**unt aut'
ob hoc repudiat' qd' uisa magnitudine
signoz uoluit seq' saluatore. ut luc' ex
miradis querecet. sicut symon mag'

hunc g a domio condempnat. q̄ dicere.
 Quid me p̄t diuitia uis sequi. cū tā
 paup̄ sim ut n̄ hospitiolū habeā. Vel
 miraculis mor̄. p̄t manē iactantiā seq̄
 uolunt. qm̄ figant auct. r̄ finē obsequiū
 discipuli se facturū. q̄ fictio p̄ uulpē figā
 uulpē enim ē animal fallax. insidijs
 erant. rapinas fraudis exiens. r̄ int̄
 quā hominū hospitia in foueis habitās.
 tū hētic domū fidē n̄ hīs. alios in suā
 fraudem trahit. r̄ a fide seducit. At autē
 dicit. Sequere me. Ille autē dixit. Dñe
 p̄tate me p̄mū ue r̄ sepelire patre meū.
 Ille magistrū. h̄ dñm̄ uocat. n̄ disciplinū
 respiciens. s̄ p̄ pietate patrem sepelire cu
 p̄ens. digni in quo xp̄c̄ reclinet capud.
 r̄ in quo diuinita maneat. Vel reclinatio
 caput humilitate. x̄ figat. q̄ in h̄ n̄ illo
 similitudine ac supbo locū habebat. J̄h̄c
 autē illi ait. Sequere me. r̄ dimittite mortuos
 sepelire mortuos suos. Tu autē uas. r̄ an
 nuntia regnū dī. Docet nos dñs minora
 bona p̄mittenda eē. p̄ utilitate maiorē.
 Ma. cū bonū ē p̄dicare. qm̄ patre se
 pelire. Nam q̄ patrem sepelit. carnē in
 tra abscondit. qui ū p̄dicat. mortuos ad
 uitā resuscitat. Mortuus ē. q̄ n̄ cred. Caui
 tū ē. ḡ. ne dū solliciti sum̄ de mortuis.
 nos quoq̄ moriamur. Dominus repudiavit
 fraudulentiā r̄ elegit innocentē. s̄ eū cui

sciebat patrem mortuū. illū patre deo
 dicit. obliuiscē domū patris tui. Justice
 n̄ reuocat ab offitio patris discipul' fuit
 s̄ fidel' sceruitē a communioē pfidē.
 quoz gutt' ē sepulcrū patens. qual' q̄
 erat hētic uulpib' comparat' r̄ auib'. It
 p̄t iustoz sepultura. de q̄ dicit. Hec
 enī mittēs hoc ungentū in corp' meū.
 ad sepeliendū me fecit. Idō qui bona
 in se fide sepelit. xpm̄. ut cū eo resur
 gat. diaboli pfidiam in se neq̄qm̄ sepe
 lit. Mortuos ū mortuis sepeliunt. cū pec
 catores quoz sui similes adulando deml'
 cent. r̄ agesta mole pessime adulationis
 eos opprimunt. **L. cyj.**
Et ait alt. Sequar te dñe. s̄ p̄mū p̄
 mittere m̄ renuntiare hīs qui domi sūt
 . Ait ad illum ih̄c. Nemo mittens manū
 suam ad aratū. r̄ aspiciēs ret. apt' ē reg
 no dī. Si discipul' domini secutus arguit.
 de renuntiationē domi. quid fiet illi qui
 nulla utilitate domū reuiscē n̄ timēt
 qm̄ reliquant. Manū cuiuslibz in aratū
 mittē ē. q̄ quodam conpūctiois instru
 mēto ligno r̄ ferro domine passionis
 diuitiā sui cord' atterere. atq̄ ad p̄fēdo'
 opum bonoz fruct' apire. Ad siq̄ excolē
 incipiet cū uxorē loth ad relicta uita re
 spicē delectet. sicut regni munē p̄uat.
.o. lxxvij. R. xlvij. L. lxxvij.

.60.

.8.

Et ascendente eo in nauclā. secūq
 sicut eū discipuli et. Et ecce mot' magn' fact'
 ē in mari. ita ut nauclā opiret fluctib'.
 Ipse uero erat in puppi sup cervical dormiēs.
 Cervical dicitur uel puluill' uel quolibz aliud
 substratū cervicali recubitis ad dormiend'.
 Nauclā uidebat opiri et impli fluctib'.
 quē tantomagis timor conturbat discipulos.
 Et accesserunt et suscitauerunt eū dicēte. dñe
 salua nos quia perimur. Et dicit eis. Quid ti
 midi estis modice fidei. Tū surgens impa
 uit uento et mari. et dixit tace et obdormesce.
 et facta est tranquillitas magna. Licet di
 uinis uerbis euēglistę narrēt unatam sūā
 ē. et totū dici potuit. Comminat' uento et
 mari de quo dicit. Tu dominari poteratq; mari.
 Non errore hereticorū impauit qui omnia pu
 tat animantia. s; maiestate quā dō sūt se
 sibilia. nob' insensibilia. Huius signi typū
 in yona legim'. quod domin' ceteris peccatō
 rib' secus ē et dormit. et suscitatur et impio
 ac sacramento passioni sue libat suscitantes.
 Itaq; sue persone utramq; nauā dignat'
 est ostendē. dormiēs ut homo. mare coh
 cens ut dō. Porro homines mutari sunt
 dicentes ad inuicē. Quis aut' quē ē h'. Quia
 et uenti impat et mari et obediunt ei.
 Recte appllant' homines. quicūq; po
 tentiā saluatoris nō dū nouant. siue
 nauē accipiant. siue alij qui in nauē

erant. siue etiam ipi discipuli. Allegorice
 mare accipit' est huius scilicet nauclā passio
 nis arbor. cuius bñficio fideles adiuty. mū
 di fluct' mēscendit. et ad līt' patē celestis
 pueniunt. De h' quod discipuli cū domno
 nauiculā ascendit. alibi significationē
 apte dicit. Siquis uult p' me uenire ab
 neget se met ipm. et tollat crucē suā
 cotidie et sequat' me. Discipulis nauigantib'
 et dormit. quia fidelib' in spe quē et
 scilicet calcantib' et p' tya certatim mūdi
 fast' iactantib' temp' dominice passiois ad
 uenit. Vñ mare hoc sero gesti fuisse p
 hibet. ut uī solis occubitu. nō solū dñi
 dormitio. s; etiam ipā hora signaret. Quo
 ascendente puppim crucis. ut somnū mo
 te caper. fluct' blasphemantū demony
 acis eritay pcellis assurgit. quib' nō ē
 patiā turbat. s; discipulorū imbecillat' p
 ditat'. Puppis mortuus pellib' uiuō cor
 git. et fluct' ardet. et ligno solidat'. que
 inuunt in cruce et morte dñi ecclia sal
 uari. P cervical intellige corp'. cui diu
 nitas sicut cap' inclinata recubuit. Susci
 tant discipuli ne peant. quia maxime
 uotis resurrectionē querebat. Venit resur
 gens dñs increpauit. quia diaboli sup
 biam strauit. dum ei' impui destruxit. Tem
 pestatem aq; cessare facit. quia ueniēti
 manu si filius dī ē descendat de cruce

labefcit. Recte arguunt qui p'sente i'tu
 meliore. un' p' resurrectione etia' audie
 runt quidam ex ip'e. O stulti & tardi cord
 ad credendum. in omib' q' locuti s't p'ph'e. No
 b' etia' sepe nauigantib' q'i int' equozis
 frunt' obdormit d'ns. q'ndo int' medios
 ventu' uis' crebescere ul' immundoz
 suum ul' hominu' suoz uel cogitati
 onu' impetu fidi splendor obtineb'cat.
 spe' cessando contabescit. amor' flama
 strigescit. S; tunc necesse e' ad d'm recurr
 unt' quam' ad tranquillitate' nos reducat.
 & potu' salutis indulgeat. **Luy.**

Cum uenisset i' iherosolimam in regionem
 galileam. & cum egisset
 ad adram' occurrit ei duo habentes
 demonia de monum'tis. exentes. seu ni
 me' ita ut nemo possit transire p' uia' illa'.
 uicta e' uis' arabie transiordan'e. uicta
 mont' galad. int'bu manasse. n' longea
 stagno tyberiadis. in q'd' p'oci p'cipitata
 s't. Oath's duos. mare' & lucas unu' occisise
 memorant. quia un' eoz celebros' p'song
 & maior' insanie fuit. & ideo e' curatio
 famosior. Un' eni' habebat demonia ia
 temp'ib' multy'. & uestim'to n' induebat.
 neq' in domo manebat s; in monum'tis.
 & neq' catheni iam quisq'm e'u ligare po
 tuit. qm' sepe conpedib' & catheni' iunct'
 dirupit; cathenas. & conped's cominuiss;

& nemo potat eum domare & semp' noc
 te ac die in montib' erat clamans. & occidens
 se lapidib'. Videns aut' ihm a longe oc
 currit & adorauit eu'. & clamans uoce mag
 na dixit. Quid nob' & tu' filii di' altissimi.
 Venisti an' temp' torq're nos. Dicebat eni'
 illi i'he. S'ci sp's immunde. Iud'i dicit i' p'n
 cipe demonoz eice demo'es. que' demo'ia
 negant aliq'. commune sec'u h're. q'a par
 aut' societas nulla e' ill' cu' eo. Arrius co
 tendit ee' creatura'. que' dem'o consuet'
 filiu' di'. Non tam uoluntaty' ista p'fessio.
 qm' p'mu' sequat' confitidj. s; necessita
 tis. exco'sio cogens inuitos. P'fessio sal
 uator' torm'tu' e' demonu'. magniq; tor
 m'tu' est eis a lesione hominu' cessare. &
 tanto g'ui' dimittunt. quanto diuti' p'sident.
 Ridicule putant quida' demonia nosse
 filiu' di'. & diabolu' ignorare. eo q'd' mino
 ris malicie sunt satellites. qm' ille cui'
 satellites s't. s; tam demo'es q' diabolus
 magis suspiciant' filiu' di' ee' qm' noscant.
 Dic q'd' t' nom' e'. At ille dixit. Legio. qz int'
 uirt' demonia multa in eu'. Non uelud
 insci' nom' inquitte. s; u' p'fessioe ite'
 curant'... g'rae apparet. Iram n'r'i te'
 pis sacerdotes q' p' exorcismy' gram' d'mo'es
 eice' nouit. solent dice' patientes n' alit'
 uale' curari. n' qm' sape possunt om'e
 q'd' ab immundis sp'itib' uigilate' dormiete'

ue paulunt ostendo exponant. Et roga
 bant eum ne expelleret eos: extra regionem.
 et ne imparet illi ut in abyssum iret. No
 uant demones se aliqui maledictos in abyssum.
 recolimus dicta prophetarum. Erat autem non longe
 ab illis grex porcorum multorum pascentis. Demones
 autem rogabant eum dicens. Si eicis nos.
 mitte nos in gregem porcorum. Quod ait illis. Ite.
 At illi exiuntes abiierunt in porcos. In mag
 no impetu grex precipitatus est in mare ad
 duo milia. et suffocati sunt in mare. Misit
 fieri quod petebant: ut porcorum perditio ho
 minibus esset salutis occasio. Notandum quod
 spiritus immundi et in porcos non possent in
 ire absque accessu saluatoris: ut nouimus
 eos multo minus posse sua potestate nocere
 hominibus. Non repugnat quod mare circa
 montem fuisse porcos narrat. Lucas autem
 in monte. Grex enim tam magnus fuit: ut
 aliquid eius esset in monte aliud circa montem.
 Demones autem tempore debita sunt conuicta forma
 dantes petunt in porcos mitti: et mit
 tunt. Sic peccator unusquisque ipse sibi actor
 est pene in mysteria. In irate in flammam
 quoniam accendisti uos. Quod autem pascebat eos
 fugerunt et nuntiauerunt in ciuitate et in
 agris omnia. Et ecce tota ciuitas exiit
 obuiam ihesu. et uiso eo inueniunt hominem
 sedentem a quo demones exierant uestitum
 ac sana mentem ad pedes eius et timuerunt.

et rogabant ut transiret a finibus eorum. Et
 rogant ut fines eorum transiret. non de superbia
 fatuit sed de humilitate. quod se presentia domini
 iudicabant indignos. **C**umque ascendit nauem rogabat eum ut
 a quo demones exierant ut cum eo esset. et non
 admisit eum sed ait illi. Vade in domum
 tuam ad tuos. et narra quanta tibi fecerit dominus
 et misere est tui. Et abiit predicans in de
 capolim quanta illi fecisset. ibi romani mira
 bantur. Thystice gerasa siue gergesi ut quidam
 legunt interpretatur colonum eiciens: uel ad
 uena propinquus. Dominus itaque per pullos
 somnum resurrectionisque gloriam per predicatorem
 uenit in regionem gerasenorum. cum predicaret
 iudeis et gentibus. Vix enim sunt gergesi ex
 cientes colonum et diabolum. qui alio per ydo
 latam. alios per transgressionem legis mole
 bat. et ita quod erant longe facti sunt in san
 guine. et per liberum arbitrium occurrerunt edendo.
 In monumtus non in domo manebat: quia
 est scientia sua non requiescebat: sed in ma
 gis opibus. hoc est in peccatis delectabatur.
 Corpora enim perfidorum quedam sunt sepulchra
 mortuorum. in quibus anima peccatis mortua re
 cluditur. Seui minus erant quia contra de
 uinas et humanas leges in summe impietate
 persistebant. impugnantem uiam fidei
 ne quis per illam transiret. Unde ille magister in
 sanie figuram ipsi gentes accipit. quod multi

tempore ab ipso pene mundi exordio uer
 ablati a deo homo. et uestimto n̄ induebat.
 quia regimtu uicis amulat. q̄ p̄mu pa
 nites p̄ culpam nudati legunt. Hec
 stola redeunt filio offerit. Cathene r̄ cō
 pedes dure r̄ graues sunt gentiliū leges.
 q̄ in meoz re publica cohibebant pe
 ca. Rupta catheni ut luca sc̄bit age
 bat a demonio in deserta. quia tr̄sgres
 si legib̄ ill̄ adea sc̄la cupidie raptabat.
 q̄ um uulgarem consuetudiem excedent.
 Amp nocte ac die furebat demonios.
 quia genitrix siue adūsis casib̄ laboza
 ter seu p̄spitas ei arridet. ne q̄qm̄ collū
 nite a seruitio demonū excutere nouat.
 Popum feditate q̄ in monum̄t̄ iace
 bat. r̄ p̄ sup̄biam q̄ in montib̄ ex̄tribat.
 r̄ p̄ dū durissime infidelitatis q̄ cauti
 v̄e concidit. Ad ū demonia multa
 in hominē. siḡat ppl̄m gentile
 multū ydolatre cultib̄ fuisse mancipatū.
 In peccoz m̄itu homiē imundi r̄ ia
 tois. ex̄pres indicant. in monce sup̄bie
 humilim̄ actib̄ delectat̄. Talib̄ demonia
 d̄nant. nam n̄ peccoz more uiuēt. dia
 bl̄s mes potestatem n̄ accipet ad p̄dē
 dit. si n̄ nūqm̄ ad p̄bandū. Pastores fu
 gūt. quia nec philosphi gentiū. nec
 p̄cipē synagoge. peunab̄ possit offer
 re medicinā. r̄ licet. x̄mam fugiat legē.

potentiā tam̄ eius stupēdo mirac̄la p̄
 dicant. Sedens ad ih̄u pedes uestit̄. ac sa
 ne m̄tis. siḡat fidelem ppl̄m a p̄stina
 uisatōe sanati. r̄ ratioe conḡa uestitū ac
 studio itutū sequentē uestigia. x̄. r̄ x̄anoz.
 Hoc aut̄ iudites mirant̄. r̄ timēt qd̄ r̄a
 nā legem implē n̄ ualeant. Homo sanat̄
 mittit̄ in domū suā. r̄ p̄dicat̄ i decapoly.
 Sic q̄sq; p̄ resurrectionē peccoz i sc̄iētā
 bonam redet. r̄ p̄t̄ alioz salutē euūglio
 seruat. ut p̄ cū. x̄. quiescat. ne dū p̄pro
 pere iam uult̄ cē cū. x̄. negligat p̄dicat̄
 onū munistiū fr̄ne redemptioni accomodatū.

lyx. & xx. l. xxxvii. & xxxviii.
Et ascendens in nauiclam. transiit
 ut r̄ uenit in ciuitatē suā. X̄pe ecclie
 nauē nauigatus fluchū seli tr̄scendit.
 ut ed̄nce in se ad celestem pat̄ā tr̄quil
 la nauigatioe p̄ducat. Oian̄ in caphar
 nau. math̄s in ciuitate sua dominū
 curasse paliticū narrant. Q̄ questio dif
 ficilē soluet̄. si math̄s nominaret na
 zareth. Nūc ḡ quis dubitet capharna
 ū fuisse ciuitatē d̄nī. qm̄ n̄ nascendo
 s; mirac̄lis illustrando suā fecat. Deniq;
 i cōparatōe extera regionū recte dicit̄.
 qd̄cūq; oppidū galilee ciuitā d̄nī. nedū
 capharnaū q̄ ita excellēbat in galilea
 ut tāqm̄ mēpolis haberet. **luy.**
Et ecce quatuor uiri portante in lecto

homine qui erat palyticus. Et querebant
eum inferre et ponere ante ipsum. Et non inveni-
entes qua parte eum inferrent per turbam
ascendunt super tectum et per tegulam summisunt
illum cum lecto in medium ante ipsum. Quorum fi-
dem ut vidit dixit. Confidit filii remittuntur
tibi peccata tua. Palyticum quem sanavit non per
sua fide cum sensu careret sed per fide offerre
tuum. uocauit filium id est quia dimissa sunt
ei peccata sua. Inueniendum quantum ualeat fides
propria si tantum ualeat aliena. Qui ergo peccato
grauatur adhibeat etiam quod pro eo peccatum.
Hic datur intelligi plenasque corporis debili-
tate euenire propter peccata. Et ideo forsitan
dimittuntur peccata ut causis debilitatis
ablati sanitate restituatur. Hinc est quod hic
palyticus in luca uocatur homo qui paralyticus
et alij palytico ad piscinam dixit. Tunc sar-
factus es. iam noli peccare ne deus aliquid
tibi contingat. Quinque autem sunt differentie eorum
per quibus in hac uita molestiis affliguntur
corporalibus. Aut enim admittuntur augenda per
patientiam. uisum infirmitate corporis gratia
est ut job. et tobya. et miles. aut ad custo-
diam uirtutum ne superbia. ut paulus ait.
Ne magnitudo reuelationum me ^{exprobat} dat
est mihi stimulum carnis mee angelus sathane
qui me colaphizet. Aut ad corrigenda
peccata sicut maria aaron soror in hemo
ob uerba temeritatis percussa est leprosa. et paly-

ticus iste aut ad gloriam dei saluatus. sicut
per se ipsum sicut per famulos suos. sicut co-
nat qui nec peccauit nisi parentes eius
sed ut manifestentur opera dei in nullo. et la-
re cuius infirmitas non fuit ad mortem sed ut
glorificaretur filius dei per eum aut ad incho-
ationem dampnationis eterne. quod reprobus
est ipse. sicut antiochus et herodes qui afflictio-
num miseria ostenderunt quod passuri erant
in gehenna. Quibus congruit illud
prophetie duplici conuisione contere eos. Et
ceperunt cogitare se et pharisei dicentes.
Quis est hic qui loquitur blasphemias. Quis
potest dimittere peccata nisi solus deus. Verum dixit
sebe. quia ipse solus potest dimittere quod per
quosque dimittit quibus potestatem dimittendi
tribuit. Putabant deum blasphema-
re. arrogando se quod deus est. et eorum cogitatio-
nes reuelando. et signo uisibili per quod con-
stat eum diuine potentie esse sic peccata
dimittere. deum se esse indicat. Et cum cognouit
iussit. ihesu cogitationes eorum. respondit dixit
ad illos. Quid cogitatis mala in cordibus
uestris. Quid est facilius dicere dimittentur
peccata tua. an dicere surge et ambula. Et
aut scitis quod filius hominis potestatem
habet intra dimittendi peccata. ait palytico.
Tibi dico surge. Tolle lectum tuum et uade
in domum tuam. Virum sicut palyticus peccata dimi-
sit. solus nouit qui dimittit. Surge autem

et ambulare manifestum erat omnibus quod uide-
 bant: sic quod uisibile signum: ut probet inuisi-
 bile lectum tolle: ut quod fuit testimonium
 firmitatis: sic probatio sanctitatis. Ut autem scri-
 ptum est: illuc ait palitico: uerba sunt euangelii
 quod dicit lectoribus euangelii: illi innumera
 sunt de hoc quod dicitur dimittere et peccata.
 Ego dico uobis eum dixisse palitico: surge.
 et per sciam eum sciat quia filius hominis
 et habuit et habet potestatem dimittere
 peccata: uel uerba et possunt esse ita. Vos cogi-
 tatis quod non possim dimittere peccata: sed ut
 sciat quia filius hominis id est ego habet potest-
 atem: hoc dicit ipse filius hominis palitico
 surge. Et confestim surges coram illis
 et lectum in quo iacebat: et abiit in do-
 mum suam magnificans dominum: et stupor app-
 aret omnibus et magnificabant dominum: et reple-
 ta sunt timore dicentes: quia uidimus mi-
 racula hodie: et glorificauimus dominum: qui dedit
 talem potestatem hominibus. Magna dei uirtus
 ostendit: uel sine mora saltem inuissu eius
 completum. In mundo qui aderant relicti blas-
 phemius stupentes ad laudem conuertuntur: et
 maiestatis: nec timent si credent sane-
 riligent perfecte. Quatio palitico in
 dicit a se saluationem: suspirantem ad christum:
 et illecebre carnis mercedem. Que primo in di-
 gitis ministris: quod eam et afferant: et doctoribus
 qui spem incessiois suggerant. Quarto nar-

rante quatuor portitorum sunt: siue quia
 quatuor euangelistas predicantium ita firmat.
 siue quatuor uirtutum fiducia inquit ad pro-
 merendam sospitatem erigit. de quibus
 metne sapientie laude dicit. Sobrietate et sapientiam
 docet: et iusticiam et uirtutem. Has non nulli pro-
 dicitur: fortitudine temperantiam iusticiam ap-
 pellant. Desiderantibus palitico offerre. et
 turba obsistit: quia sepe anima pro corpore
 desiderium supra gratiam renouari cupiens.
 propterea consuetudine peccatorum retardat: se-
 pe in orationes et siuue colloquium cum
 domino turba cogitationum acie inquit ne-
 que uideat includit. Tunc ergo lectum domus
 quod et docet est ascendendum: id est sacre scri-
 pture sublimitate appetenda. lexque domini die nocte
 legi: meditanda. Patrefacto lecto eger an-
 thim submitte: quia reseratis scriptis mys-
 terijs adnoticia et puenit. Domus ihesu re-
 gulis connecta describit: quia sub uili li-
 terarum uelamine si sit qui reseret diuinam
 spiritali gratie uirtu inuenit. Quod autem cum
 lecto deponit: sigat ab homine adhuc
 in ista carne constituto. christum debet cognos-
 ci. De lecto surgere est: animam se carnali-
 bus desideriis abstrahere. Dicit ergo: Surge et tor-
 pore negligencie: et corpore meum desideriis in-
 ciusti in exercitia bonorum operum attolle:
 et sic domum habitacionis eterne ingrediere.
 Vel ut in domum est: redire ad matrem suam

custodiā nō terū peccet. **A. xxxvj.**

Lv , **V**ent g̃ uerū in chana galilee ũ fecit
 , aquā uinū. **A. xxxvi. v. lxvij. l. lxx.**

, **E**t erat quidā regul' cui' filij infirma
 , bat chapharnay. Hic cum audiss; quia
 , ih̃c adueniret a iudā in galileā. abiit
 , ad eū r rogabat eum ut descenderet r sa
 , naret filiu' eius. Incipiebat enī mox. **Du**
 , g̃ ih̃c ad eū. Nisi signa r pdigia uideri
 , tis nō credite. Credebat regul' illū eē sal
 , uatorem a quo salutē querebat. s; infid
 , dubitauit in hoc qd̃ p̃sentā eij' petiuit.
 , Agnoscens itaq; domū' eorū diffidētis.
 , arguit illi' diffidētā dicens. Nisi signa
 , r pdigia uideriti nō credite. Pdigia s̃t
 , que aliqd̃ portendūt. Et dicit pdigū qd̃
 , pditū qd̃ porro dicat. r significet aliqd̃
 , futurū. Illa g̃ q̃ tunc fiebant. ea q̃ nūc
 , agunt portendebat. Omne pdigū est
 , signū. s; nō conūctē. quia signū ē tam
 , de p̃tō r p̃sens qm̃ de futō. pdigū
 , autē tantū ē de futuro. Signū fuit de
 , p̃sentā qd̃ domū' aqm̃ uat in uinū.
 , designās glām suā. sic cūlus signat i
 , p̃sentāx uinū uenale. Signū de p̃tō
 , ē. uestigū pedum in niue apparens.
 , Dicit ad eū regul'. Dnē descende. p̃u' qd̃
 , moriat filij n̄s. Dicit ei ih̃c. vade. filius
 , tuus uiuūt. Indicans se nō deē u' inui
 , tat. solo uisu sanat. In hoc g̃ qd̃ seruo

centionis nō dedignat' occurrē cū ad filiu'
reguli dedignaret' ue. nūā reuēdit' s̃tō.
quia in hominib' nō naturā q̃ ad ymagi
nem dī facti sunt. s; honores r diuitias
uenerant. Videte distinctionē. Regul' iste
dnm̃ ad domū suā descendē cupiebat. cen
turio indignū se eē dicebat. hic cessū est
elationis. illic concessū ē humilitatis. tāq;
huic dicit. Noli m̄ redui' facere. p̃sentā
meā uis in domo tua. uō possū filiu'
tuū sanare. Centurio alienigena cōdit
uō hoc me posse facē. uos nō signa r p
digia uiderite nō credite. Credit bō ser
mony que dixit ih̃c. r iat. Jam autē eodes
cenditē serui occurrerit eij'. r nuntiaue
runt dicentē. quia filij eius uiuere.
Interrogabat g̃ ab eis horam q̃ meli' ha
buerat. Idixerūt eij'. Quia hec hora sep
tima reliquit eū se b̄s. Cognouit g̃ p̃t
qd̃ illa hora erat. in q̃ dixit ih̃c. filij tuus
uiuūt. r credit ip̄e r dom' eius tota
sep̄ homo credē. quia dñs eque absens
corpe. ut p̃sens sanaret. r sic meruit
salutē filio. Non g̃ diffidit de miā ser
uos interrogando de hora. s; desiderat ut
itē diuina seruorū confessioe plurimis
innotescat. uel ne casu sanitas orogelli.
Interrogabat quia nō dū fortitā p̃fēce ce
debat. In figā scī sp̄s septiformis in q̃ om̄s
sal' consistit. reliquit eū se b̄s hora. vj.

Tarde credis regul' iste figurat iudos
 ad fidem difficile uenientes qual' erat
 thoma cu' audiret Veru' mitte huc ma
 nu' tua' & noli te incredul' s; fidelis.
 Et fecit ei **Lxxxix. lxxv. & xxij.**
 ueni magru' leui in domo sua. Quia do
 mulo xpm recipit uino. maxime delec
 tationib' pascit. Itaq; libit' domum igdi
 & meum' recubit affectu. Et factu' e' dis
 cumbite eo in domo. ecce multi publi
 can' & peccatores ueniente discumbebat cu'
 discipulis ei'. Uenit enim multi q' & se
 quunt' eu'. Ad conuiuia peccatores sepe ibat
 dicit ut spuales cibos pberet. Discumbentes
 uident publicanu' a pecc' admeliora gustu
 locu' inuenisse pnt. & obid n' despant
 de salute pferam illi qui ia penitentes
 sequunt' dnm. I uidentes scbe & pharisej
 quia manducant cu' peccatorib' & publica
 can' dicebant discipulis ei'. Quare cu' publi
 can' & peccatorib' manducant & bibit ma
 gis uer' pharisej & scbe de ieiunio glan
 te duplici' erant. quia & se iusto putat
 cu' sint sibi & conuiuia domini iro' cu'
 ram penitent' pmo legis & gr'e distantia
 delat' quia lege sequentes fame' pati
 unt' tna' recipient' u' ubi uox alimto
 elata recant' & n' possunt esurire. De
 no' rebbuto fura' pfigurat' qndo epu
 larib' cu' i' electis supbi torqunt' ieiunij.

quib' dicit. Heretic' & publican' pcedit
 uos magnu' di. Pharisei dedignant' pec
 catore. quia uia iusticia compassione hnt
 falsa iusticia dedignatione. Solent etia'
 iusti recte peccatorib' indignari s; aliud
 e' qd' agit' typo supbie aliud qd' zelo disci
 p
Hoc audito **lxxv. & xxij. lxxv.** spling
 the ait ill'. Non necesse hnt' sanu' medico.
 s; qui male hnt' lumes aut' discite qd'
 est misericordiam uolo & n' sacrificiu'. Non enim
 ueni uocare iustos s; peccatores in pnam.
 Magist' p discipul' respondit. se ipm me
 dicu' dicens. quia ei' luore sanati sum?
 Sanos & iustos appllat' ignorante di iusti
 ciam & suam constituerit. male u' ha
 bentes & pato'es uocat eos q' sue fragi
 litatis conscij. & iudites n' p lege se pse
 iustificari. gr'e x' se penitendo summittit
 Tale e' qd' dicit' insuggillatione se
 bax & phariseoz. Idco sup uos n' declino
 quia n' putatis eg'e medico. hos aut'
 humile' uiuo. quia penitendo dant
 locu' gr'e. S; & si uos sanari uultis. eu
 tes a temtate uitupatiois discite dili
 genti' dicta pphaz ut popa misericordie
 misericordiam querat' & du' negligit' pdes
 se primo. n' confidatis p sacrificia legis
 placare dnm. In illud. Holocaustu' etia'
 p pecc'o delendo n' postulast'. tuc dicit
 ecce uenio. ad faciendu' scilicet misericordiam.

¶ alibi dicitur; holocaustis n̄ delectabis.
¶ illud; Numquid manducabo carnē tau-
rorū? aut sanguinē huius potabo? sicut
autē sacrificia legis instituta ut eent signa-
tio et accessus aduerū sacrificiū ceteris. in quo
salus mundi. et ut populum dei reuocarent
ab idolatris demonijs namque si n̄ dō uic-
tima immolarent. Vt ita potest intelligi
omniscia uolo ^{peccata} condonando. et n̄ sacrificiū.
idē p̄missioe peccatorū. Vn̄ alibi. Nolo mor-
tem peccatoris; s; ut magis conuertat̄ et uiuat.
¶ hoc quoque sic intelligi potest. Non
ueni uocare iustos in p̄nam. s; peccatores.
¶ uocat enī peccatores ut p̄ p̄nam corrigant̄.
¶ uocat iustos sic nathanahelē et iohē
baptistam ut magis iustificent̄. At illi di-
xerunt ad eū. Quare discipuli iohis ie-
iunant frequent̄ et obseruatiōes faciunt.
¶ simul et phariseorū? tu autē edunt et
bibunt et n̄ ieiunant. Quod dicitur refert dis-
cipulos iohis dixisse saluatori h̄ quod phari-
sez. scdm̄ lucā dixerunt ad eū. un̄ patet
utrosque dixisse. Sed discipuli iohis in h̄
maxime reprehendendi sūt. quia de ieiu-
nio se iactant quia illi mouent calūp-
niā. quē sciunt a magistro p̄dicatum.
¶ et iungunt phariseis quos ab eo nouant
deprecatos. Spualit̄ discipuli iohis et pha-
riseorū ieiunant. et edunt et bibunt. quia
respuent̄ et p̄conia cibis spualibus n̄ respu-

unt. qui uero fidelit̄ adheret. et n̄ ieiunat
s; carne ipsius et sanguine reficit. Alit̄
Iohes uinum et siceram n̄ bibit. quia ni-
tū auget nec potest condonare delicta.
dn̄s autē cū publicanus et peccatoribus mā-
ducat et bibit. quia potest eos purifica-
re. Ieiunauit tamē. et ne p̄ceptū ieiunij
declinaret. manducauit cū peccatoribus
ut potestatem purificandi cognosceret.
¶ Quibus ipse ait. Numquid possit filij nupti-
arū quā diu sponsus cū illis ieiunare?
¶ Venient autē dies cum aufert̄ ab eis sponsus.
¶ et tū ieiunabūt in illis diebus. Sponsus est.
¶ sponsa ecclesia. De hoc spūali conubio ap-
t̄ sunt creati. p̄ lauacrū regenerationis.
¶ quod lugere n̄ possunt quā diu sponsus in ter-
ram uidet̄. cui p̄sentia longe p̄fecti-
or. quā corp̄al̄ abstinentia. Quando uero
transierunt nuptie et passionis ac resur-
rectionis tempus aduenit. tunc sponsi
filij ieiunabunt in humilitate tribula-
tiōis. Vn̄ n̄ nulli putant quadragesi-
mā celebrandā p̄ dies quadraginta.
¶ a passioe licet instet dies pentecostes.
¶ alij p̄ pentecostē ut maximilla. Et tū
consuetudo p̄ humilitatē carnis ad re-
surrectionē uenit. Ad autē lucā au-
numquid potestis filios sponsi diū illi
sponsus ē face ieiunare. Legant̄ intima
uit ipsos quod loquunt̄ fuisse futū ille lugē

tes ieiunarent. quia ipi esset spōsum
 occurr. Postea ū dato spū scō ieiunauē
 rē in gaudio n̄tis ad spūalia suspense.
 atq; ob hoc alienate quodammodo a corpūlib⁹
 reb⁹ ad qd̄ sequentes similitudines spec
 tant. hūc topologiam qm̄ dui spon⁹ no
 bscū ē in leticia sum⁹ nec ieiunare possu
 nt nec lugē. Cū autē p̄tē peccā a nob̄ recē
 dēt tē ieiunandū ē r̄ lugendū. Dicebat
 autē r̄ similitudinē ad illos. quia nemo
 sūmū panni rudis assiat uestim̄to
 nouū. Alioquin aufert supplem̄tū nouū
 uet̄. r̄ maior scissura fit. Alioquin uidel
 si pannū rudē. r̄ nouū assiat uet̄. aufe
 ret notis de uet̄. r̄ fit scissura maior
 e dampnabilior. quia r̄ particula p̄ny
 ruidis dampnose a reliq̄ massa scindit.
 r̄ uet̄ panno fit mar̄ forām qm̄ p̄
 n̄t ex dissimilitudinē nouy r̄ uet̄. As
 sumū dī illud q̄ assiat. sic indumtū
 qd̄ induit. Math̄s ū r̄ lucas talē particu
 lā uocant cōmissurā. q̄ si fuit de nouo
 panno r̄ ungarur uet̄ uestim̄to. sedm̄
 math̄m tollit plenitudinē ei⁹. r̄ late di
 rigit illd̄. r̄ ita peior scissura fit. Disci
 plis itaq; domin⁹ dicit adhuc eē tāqm̄
 uet̄ uestim̄ta. r̄ carnales. nec dū fid̄. p̄
 siony r̄ resurrectoris solidatos. r̄ idō n̄ p̄se
 se uera ieiunia r̄ continentie p̄cepta sus
 tine. ne p̄ austeritatē nimā etiā eduli

tate qm̄ habebant amittēt. Donec enī
 quis uet̄m hominē deponat r̄ nouū
 induat p̄ passionē. v̄ n̄ potit nouā doc
 trina sustinē q̄ n̄ p̄ partes. s̄ inteḡ serua
 da ē. Est autē noua doct̄na n̄ solū ieiu
 nare a concupiscentia ciboz. s̄ etiā ab oī
 leticia tempalū temptationū. Ligo p̄nū
 hui⁹ doct̄ne. r̄ partem q̄ ad cibos p̄tinet
 dicit n̄ oportere imptū hominib⁹ adh
 uet̄ consuetudini deditis. quia illinc ui
 det q̄ scissio fieri. r̄ ipi uetustati ut lu
 cas ait n̄ conuenit. Nam mister; n̄ d̄bet
 act⁹ nouy r̄ uet̄ homin̄. Non enī placet
 sponso discolor uesti. Vñ apl̄s. Erute ue
 terē hominē cū actib⁹ suis. r̄ induite
 nouū cū actib⁹ suis. Et nemo mittit uy
 nū nouū in utres uet̄. Alioquin rūpet
 uinū nouū utres. r̄ ipm̄ effundet r̄ u
 tres p̄bunt. S̄ uinū nouū in utre no
 uos mittendū ē. r̄ utraq; conseruant.
 hic discipulos uet̄ib⁹ comparat ut̄ r̄ dicit
 eos cito posse dirumpi. si spūalib⁹ p̄cep
 tis implent. quia rudes n̄tes noue uite
 mystia pati n̄ possunt. r̄ ita doct̄na effū
 dit. idē nich̄ p̄dest. r̄ m̄tes pondē pec
 cator suffocant. qd̄ est utres pur̄. Post
 ascensū dñi facti sunt utres nouy. r̄ tē
 accepunt spm̄ sc̄m q̄ uinū nouū. uñ
 a iudis dicebat quia musto pleni erāt
 Cū ḡ doct̄na memorie t̄dit. r̄ mens n̄ē

sine fructu tunc utraq; conseruant. **Alit.**
Eauē dū ē doctozū ne anūq; adhuc in ue
tusta malicia pduranti nouoz mystioz
secreta cōmittat. Vel ita uelimitū uet. r uis
uetes sunt scbe r pharisej. nouū uestimē
tū r nouū uinū euūglij pcepta q; uidi
sustine n̄ possunt ne maior scissura fiat.
Distat aut̄ int̄ nouū uinū r nouū pannū.
quia uino reficim̄. uestimēto induimur.
Spualit̄ q; uestimēti insinuat opa bona.
quib; corā hominib; lucem. in uino aut̄
expmet̄ ardor fidi. spei r karitatis q; n̄
reformam̄. Et nemo bibens uet. statim
uult nouū. Dicit enī. uet. melius est.
Judōs sigēat quib; uite uetis salua im
bitis. noue gr̄e pcepta sordelūt. quia
maioz scditionib; cōmaculat; dulcedinē
spualit̄ uboz pcepte nāq; ualebant.

Lviij. **T**unc respondunt ei **cxvii. l. cxviii.**
quidā de scbis r phariseis dicentē. Sage
t. uolum; a te signū uide. Tē. idē in illo
tempe respondunt ei. hoc ē subiuure
rē p̄ uerba ei. Temptantē de celo ut lucā
scbit signū q̄r̄. q̄si q; uident signa n̄
sūnt. Vel ignē de sublim; uenire cupie
bant. sic tempe helye duo quinquēna
ry in igne de celo sunt pempti. uel cont̄
consuetudinē tr̄y illi estiuo tempe
mugire tonit̄a. choruscare fulgā. imbr̄
ruere. sic sub samuele actū ē. q̄ n̄ p̄tē

illa calumpniari; r dice ex occultis
r uarijs aeris passionib; accidisse. At tu
qui calumpniaris ea q; oculis uides. ma
nu tenes. ualitate sentis. quid facie d̄ his
q; de celo uenerūt. Vtiq; respondet; r ma
gos in egypto multa signa fecisse de celo.

Qui respondens ait. cxvii. l. cxviii.
ill. benatio mala r aduētā signum querit
r signū n̄ dabit̄ ei. n̄ signū yone pphē
Sicut enī fuit iona; in uentē ceti t̄ die
b; r t̄ noctib;. sic erit fili; hominis t̄ die
de t̄ t̄ dieb; r t̄ noctib;. Gregre d̄
aduētā. quia dimisso uiro uir̄ erat
multa amatoib; se copulauit. Vtā uo
partē intelligat t̄ dieb; r t̄ noctib;. r
infra tā spāta q; stant ex t̄ dieb; r t̄
noctib;. fuit fili; hominis in sepulc̄ q̄
in corde tr̄y. Non erant isti uidi; dugy
uide signū de celo. s; p̄fundo inferny
qd; significauit ionas in hoc. quia nauica
gus fuit. ceti q; sc̄b̄nte uocat. In uo
quod de mari abyssō ac mortis fauce li
bat; fuit. dedit signū incarnatiois. r
a morte resuscitandj. Discipulis aut̄ sig
dedit signū dñs de celo. quando i mo
te tr̄sfigurat; ē. Et hac quippe similitu
dine ostendit uidōs ad instar n̄mua
taz peccis grauib; inuolutos. r subuili
oni si n̄ penituerit eē primas. Qd; si pe
nituerit. indulgentiā cōsecutus. Ionas

quide signu fuit niniuitis: qd sic ipse
 liber fuit a morte corporis de cetero ita
 ipse liberarent de morte anime penitendo
 fuit quoq; hominis signu fuit generatioj
 iudoe: quia sic ipse resurrex a morte car
 nis ita ipse resurgerent a morte anime
 penitentes. Viri niniuite surget i iudi
 cio: cu generatioe ista rcondempnabit ea.
 quia pnam egunt in pdicatione ione.
 Ecce pl qm iona h. Benedic plus: qd
 uis taluo pdicauit: x multo tempore.
 Viri niniuite qui sunt assiry: ideo codep
 nabunt n sententiae potestate s; conpati
 onis exemplo: illa generatione q dicit ips
 di: quia penitentia egunt ad pdicatio
 ne ione. Iona nul signoz fatiens accept
 fuit genti pegne: x tot signa fatiens re
 pbat fuit nationi sue. In uecib' lib' i
 uenit niniuite n niniuite: ut qda leg
 Regina aust surget in iudicio cu genati
 one ista: rcondempnabit eam: quia ue
 nit a finib' tye audire sapiam salomof.
 Ecce pl qm salomō h. Hic ē in hoc loco
 r sup' adubū. Regina aust surget in
 iudicio cu repbis: in q quia ipa electa
 ē n dubitat: resurrectio maloz r bonoz
 ostendit. Defert septā p quanta' diffi
 cultates regina saba uenit audire sapiā
 salomonis: r ei multa munā deferens.
 ab eo plura recep. Q' ideo iudōs i ppatioē

suy condempnabit: qm ab ultimis tye
 finib' in sapia famosu ē cognouit: r q
 fuit: illi u' int se habentes di sapiam
 r uirtutē: n m n audiebant s; blasphe
 mabant: r insidias ej tendebant. Multi siqde
 ueniunt a finib' tye audire sapiam salo
 monis: ut lib' regum tcius refert: r de
 ferebant ej munā. In niniuite p pnam
 q peccm abolet. in ragina saba p studiū
 papiende sapie q peccm cauet pferē
 ecclia synagoge. Ex duob' enj constat ecclia:
 ut aut peccare desistas: aut peccare nēcia.
 Alij p sapiam seu p pnam conciliant
 dō: s; diabol' ad iudeos reuisus: dnā
 bit eis. Q' hoc ē qd sequel similitudo dic.
Cū aut' immund' exierit. **Lxxx.**
 sps exierit ab homine: ambulat p
 loca arida querens requiem r n inuenit.
 Possunt h' n inconuenient' accipi: de
 quolibet hētico ul' scismatico: uel etiā
 malo catholico. De quo cū tempe bap
 tismatis sps immund' exierit: pambu
 lat loca inaquosa: idest cū corda fide
 hū expurgata a mollitie flure cogita
 tionis. Requiem querit r n inuenit:
 quia casta' mtes habitare n potest: nec
 quiesce n in suo corde. Un' dñs de uio
 inquit: Sub umbra dormit in secreto ca
 lamu r loci humilib'. In umb' insinuat
 tenebras conscientia: in chalamo q foris

ē uacū & int' uacuis mēs simulatēs
in locis hūmīl' lasciuā & molles. Tūc
dic' Reuertar in domū meā un' exiit. Re
uertar ad illi' scientiā un' in baptismo
elect' fuerā & p'stinā possessionē cōsue
to nī nī subiciā. Et uenies inuenit ua
cantiē scōpis mundatā & enatā. Vacatē
scil' a bonis actib' p' negligentā mūda
tā a p'stinis uitijs p' baptisū grām & en
atam simulat' uirtutib' p' ypocōsyn.
Tunc uadit & assumit septē alios spē
secū nequozes se & intrantes habuāt
ib'. P' septē spē uniu'sa uitia designat
q' mīto dicunt' nequozes diabolo. con
patione p'ozis in habitationis. Cū enī
diabol' mal' sit & malos faciat ante
baptisū. quēcūq; p' baptisū siue
p'uitate hētica. seu mundana cupidi
tate arripuit mox eum in omniū ui
cior yma p'sternit. Et nō solū habebit
septē uitia. septem spūalib' uitijs
contraria. s; p' ypocōsyn ipas se uitate
habē simulabit. Et fuit nouissima
hominis illi' peiora p'ozib'. Oseli' quip
pe erat ei uiam uitate nō cognoscē.
qm' p' agnitōnē reuersum conūg
Hoc in iuda traditore & simone ma
go specialit' legit' impletū. Q' hec
p'abola tendat finis ei' insinuat. Sic
erit & genātionij huic pessime. Idē

qd' de uno specialit' narraui. hoc in
ueniet in gente hui' ppli. Immundus
sp's a iudis exiit. qñdo legem accepe
rūt & transiuit ad gentē. S; cū postea
incredūtib' gentib' locū nō i ueniret.
reūsus est ad iudōs uacantes a x' & sup
flus obseruationib' legi' mundatis
p' ut putabant atq; ornatos. Ut autē
firmi' dēinceps possideat. Assumit un
iūstratē demonū. Perus g' fatiūt nō
iudī maiori numero demonū possessi.
qm' p' quia mm' erat. xpm uentū
nō cōle. qm' p'qm' uenit nō suscipe. **F**actū ē autē cū h' diceret. extollens
uocē qdam mulier' de turba dixit illi.
Beatus uenit qui te portauit. & uerba q' sicut
istis. O magne deuotioni' & fidei ostendit
h' mulier' q' pharisei' blasphemantib'
dnm tanta sinceritate es in carnatione
constitit. ut & p'senti & futurū cōsū
dat p'fidiam. Si enī caro ubi di a car
ne uirginis mat' eet extranea ut mul
ti hēticj dixerūt. sine causa uenit q' eū
portauit. & uerba q' eū lactauerūt beati
carent. Un' dic' apl's cont' hēticos. quia
misit d's filiū suū factū ex muliere.
factū sub lege. Nec audiendj sūt qui
legendū putāt natū ex muliere nō fac
tū. Alioquin uer' fili' hominis nō eet
n' ex matre carne traxiss'. Sedm phisicōs

quoque ex eodem fonte. et lac nutriendi. et
 semper percreandi pius emanat. Ergo de se
 mie uirginis potuit concipi. qui et lac
 te potuit nutrix. Hec mulier typum gessit
 ecclesie. credentis. xpm uerum domini et uerum
 hominem natum fuisse. Vere beata parens est.
 sicut quidam ait. e' enira puerpa regem.
 qui celum terramq; tenet per secula. cuius nom
 ino complectens omnia quocumque. impiu sibi
 fiti manet. q' uentre beato gaudia mat
 ris habens cum uirginitatis honore nec prima
 simile uisae. nec habet sequentem. At ille
 dixit. Quia imo. beati qui audiuit uerbum dei.
 et custodit. Pulchre saluator attestati
 mulieris annuit. in matrem suam tantum
 non asserens esse beatam. sed etiam omnes
 qui se uerbum dei auditu fidei concipiunt.
 et boni operis custodia eum in corde pri
 moque parunt et nutriunt. Quasi nam uidet
 clam percutit. qui filium dei christum negat.
 Tota profecto uirginitate perfecta duobus
 his apprehendit. ut uerbum dei audiamus et fa
 ciamus. **cap. xxxv. l. lxxv.**
Adhuc eo loquente ad fratres. ecce mat
 rem et fratres stabant foris querentes loque
 res. Die autem ei quidam. Ecce mater tua et frat
 res tui foris stant querentes te. Dominus
 dum erat occupatus in officio predicandi
 suggestit ei quidam de matre et fratribus qui
 insidiamus ei tendebat et utrum spualiter op

carne et sanguine preferret. At ille respon
 dens dicens sibi ait. Quis est mater mea et
 qui sunt fratres mei. Et extendens manum
 in discipulos suos dixit. Ecce mater mea et frater
 meus. Quicumque enim fecerit uoluntatem patris mei
 qui in celis est. ipse meus frater et soror et mater est.
 Non recusat obsequi mater. qui dicit ho
 norari patrem et matrem. sed ostendit se pro
 debere patri mysticis. quam affectibus matris.
 Nec fratres contempnit. sed opus spualiter pro
 fert cognationis. docens meliorem esse copu
 lam mentium quam corporum. ut et nos carni
 spem preferamus. Et negauit matrem quod
 fantasmate natus ut uoluit marcion
 et manicheus. Et insidiantia respondit.
 de si dicit. Mater mea est. qui per predicationem
 me genat. incredulitas fratres mei sunt
 qui opera patris mei faciunt. Soror et frater
 dicitur propter utrumque sexum. quoniam uisus dominus
 in factis potest quam in sexibus discernat.
 Qui autem est frater uel soror est credendo.
 mater eius fit predicando. dum per predica
 tionem quam parit eum in cordibus auditorum.
 si fides ibi uel amor est generat. Qui
 dam sequentes deluamta apocryphorum sus
 picant fratres domini foris stantes esse fi
 lios ioseph de quadam muliercula. Sed
 iobnos saluatoris fratres est. hunc intelligere
 debemus. scilicet liberos mater terere et id est
 matrem iacobi minoris. et ioseph. et iude;

Domini colligens ex gentibus credentes. uide
a carnale non cognoscit sibi matrem. Unde et for
ris stat. quia pudent intellectum spirituale let
te fides heret. Per turbam quod possunt intelli
gere gentilitatem que defluit ad christum. et quanto
fide uicinos. tanto magis capax uice
mistris haustit. uice psalmista. Accedite ad
eum et illuminamini. Stat autem. et secundum car
nem. et synagoga. et fratres. et ipsi iudeorum fides
statem uolunt dominum iude. et spirituale in
lege sensum non querentes. se se ad custodia
littere fides figunt. et qui cogunt eum exire
potest ad carnalia docenda. quam se conse

Hec illo ad eos loquitur. et xlv. l. lxxv.
te. ecce princeps synagoge unius cui nomen
iaurum accessit. et adorabat eum dicens. filia mea
non defuncta est. sed ueni impone manum
super eam et uiuet. Hec iudeus predicta que
prescripta sunt. hic ipse non omnia. sed aliquid domino
loquente. ecce archisynagogus nuntiat
filiam suam mortuam esse primum ut marcus et
lucas referunt. Quia ergo filiam deservabat
ponere iueniri uiuam. de ea ut iam defuncta
loquitur secundum matthiam. petes a domino uel
morientem sanari. uel mortuam suscitari.
Et surgens ihesus sequebatur eum. et discipuli eius.
Et ecce mulier que sanguinis fluxum pati
ebat. duodecim annis. et multa fuerat per
pessima a pluribus medicis. et erogauerat

omnia sua nec ab ullo potuit curari.
Sed magis detrusus habebat uenit in turba
ret et tetigit fimbriam uestimenti eius. Dicebat
enim uice se. quod si uice uestimentum eius tetigerit.
salua ero. Et confestim stetit fluxus sanguinis.
et sensit corpus quod sanata esset a pla
ga. Et statim ihesus cognoscens in semet ipso
ait. Quis me tetigit. Dixit petrus. et qui cum illo
erant. Preceptum. turbe te comprimunt et affly
gunt. et dicit quis me tetigit. Et dixit ihesus.
Tetigit me aliquis. Nam et ego noui uicem
de me exisse. Et circumspiciebat uide eam
que hoc fecerat. Videns autem mulier quia
non latuit. tremens uenit et prostrata ante
pedes eius. et ob quam causam tetigit eum
dixit coram omnibus populo. et quemadmodum
confestim sanata sit. At ipse dixit. fides
tua te salua fecit. Vade in pace. et esto sana
a plaga tua. Adhuc eo loquente. quidam
uenit ad archisynagogum dicens. Quia mor
tua est filia tua. Quid uice uera magister.
Ihesus autem audito hoc uice ait archisyna
gogo. Noli timere. Crede tantum. et salua erit.
Et non admisit quemquam sequi se. nisi petrum
et iacobum. et iohannem fratrem iacobi. Et cum ue
nissent in domum archisynagogi. uidit
tubicines et turbam tumultuantem. et fle
tes et ululantes multum. et ingressus dicebat.
Redite. Non est enim hic mortua puella. sed dor
mit. Et deridebant eum. scientes quod mor

tua est. Ipe uero erectis omnibus assupto patre
 et matre puella et qui secum erant. et ingressus
 in eam puella iacens. et tenens manum eius
 ait illi. Thalita cumy. quod est interpretatur
 puella et dico surge. Et reuersus est spiritus eius.
 et surrexit puella et ambulabat. Erat autem
 annorum duodecim. Obstupuerunt omnes timo-
 re maximo. Et precepit eis uehementer. ut ne-
 mo id sciret. Et iussit dare illi manducare.
 Et exiit fama haec in uniuersam terram illam.
 Princeps synagoga nullus melius quam moy-
 ses intelligit. unum bene iarus illuminans di-
 citur illuminatus. Accipiens enim uerba iure
 ad illuminandum cetos. a spiritu sancto illumi-
 natus. Archysynagogus cecidit ad pedes ihesu
 quod marcus et lucas memorant. quia legis
 laque cognouit. christum sibi preferendum pres-
 tant illud apostoli. Quod infirmum est deus.
 firmum est hominibus. Pedes christi incarnatio
 accipiuntur quia capud eius est deus. Rogat
 eum uenire in carnem et imponere manum
 misericordie potentieque super filiam. id est ple-
 bem iudicam. Moyses enim continuus uocis
 desiderabat aduentum christi in synagoga. Unde
 illud. Anima autem mea exultabit in domino.
 et delectabitur super ihesum eius. Quoniam quod sibi
 uiuunt. alios uiuere facit. Abraham et mo-
 yses atque samuel rogant pro plebe mor-
 tua. et sequitur ihesus precibus eorum. Synagoga
 sola legalis institutione composita. quae

amica moysi nata erat. quae nobilitate a
 prophetis educata. postquam ad intelligibiles
 annos uenerat. et spualiter deo gignere so-
 bolem debuit. erroribus languens et peccatis
 moriebat. Ugente domino ad puellam
 mulier sanguinaria in itinere occurrit.
 quia iuxta legem ab ur bibere excluderat
 menstruata et fluens sanguine. Mulier
 emorrousa. est ecclesia de gentibus. quae pollu-
 ta fluxu delectationum a cetera sequestrata fi-
 delium fugat. Sed dum uerbum dei suscepit. sa-
 lutem anime iudis precepit. uix psal-
 mistam. lthyopia perueniet manus eius deo.
 Et uix illud. Cum intrauerit plenitudo
 gentium. tunc omnis israel saluus fiet.
 Notandum quia mulier. xii. annis san-
 guine fluxerat. et archysynagogi filia
 duodecim erat. id est quando haec nata
 fuit. illa infirmari cepit. Una enim pe-
 ne eademque seculi etate. et synagoga impa-
 taribus nascitur. et gentes cepunt idolatrie
 institutionem. et carnis oblectationem late pro-
 ceptem sedari. In medicos exprimitur om-
 nis substantia. id est naturalis industrie
 uires. Medicos dicitur siue falsos theolo-
 gos siue philosophos. legumque secularium
 doctores. qui multa de uirtutibus promit-
 titebant. sed nullum remedium anima-
 bus conferrebat. Sed prope etiam immundos sig-
 cat. qui ingerebant se colendos pro diis.

silendo hominibus. Accessit uero ecclesia
id est per fidem appropinquauit ad Christum.
Retro dicitur siue iuxta id quod ipse
ait. si quis in ministrat me sequatur.
Et alibi precepit. Post dominum dominum tuum
ambulabis. siue quia presentem in car-
ne dominum non uidentem cepit eius uestigia
subsequi. et tactu. et participatioe sa-
cramentorum eius. meruit sanari a paralytico.
Simbriam uestimenti eius tetigit. quia pri-
mo particula doctrine eius per suos mi-
nistros suscepit. simbricie namque uesti-
menti sunt. uerba de profunditate de incar-
natione. et quia diuinitas est uestita.
Quod ergo incarnationis mysteria perfecte amat
et credit. donec ad maiora capienda
perueniat. simbriciam tangit. Hinc est quod
cymbala que pendunt de extremis huius
tunicis summi sacerdotis confessionem
et mala puuica uoluntatem martyrum
significat. et uirtutum candorem. fluxus sangui-
nis sterilitatem facit. Unde ad ecclesiam gentium
letare stultus que non parisi. fons sanguis
est origo peccati. et primordium immunde
cogitationis. ex quo omne peccatum nascitur.
Et domini non solum mala opera extirpat.
sed etiam cogitationum namque radicem.
Non interrogat dominus quis eum tetigerit
ut doceat que nesciat. sed ut uirtus fidei
mulieris appareat. et multis proficiat.

Ad puellam pergens a turba conpimitur.
quia uicium uiscerum. a gloria carna-
lium consuetudine grauat. Que turba
conpimitur una credula tangit. quia
domini diuisis heresibus conpimitur. solo si-
deli corde querit. Nam multi tangen-
tes non tangunt. sic uidentem non uidentem
et audientes non audiunt. Unde dixit ma-
rie magdalene nondum plene credentem.
noli me tangere. nondum enim ascendit ad
patrem meum. Veraciter eum tangit. quia
quale patrem credit. Noui uirtute de me
erisse. Pelagius dicit de suo conamine
posse saluari si placet. nos autem dica-
mus quia uana salus hominum in deo fa-
cti uirtute. que propiciat omnibus iniquita-
tibus nostris. et sanat omnes infirmitates
nras. Et circumspectabat uidere eam. Omnes
qui merentur saluari. dignatur dominus
intueri. Oculi domini super iustos. et aures
eius in preces eorum. Iste pauper clamauit.
et dominus exaudiuit eum. Pater amen
eum. Locum quo interrogatio domini tendebat.
ut uidelicet palam mulier uirtute consistat.
in fide confortaretur. et pluribus exemplum
salutis daret. Mulierem sanata. mor-
tuam puella nuntiat. quia ecclesia
gentium a uitiorum labe mundicia. mor-
tuum synagoga leuam per fidei simul. et magis
die soluta est. per fidei. quia non credidit.

mudi. quia ecclia' credidisse doluit.
 vñ mactib' aplōz. Vidimel aut turba
 uidi repleta sunt zelo. r. contidicebat
 hñ que a paulo dicebant. Hunc iste e
 quicq; uidens synagogā destruatam.
 crederet em n̄ posse restaurari. idcoq; p
 a n̄ eē supplicandū. S; que impossibilia
 sunt apud hominē. possibilia s̄t apd̄ dñm.
 hñ sequit' qd̄ ih̄e respondit pat' puel
 le. Noli timē. Pat' puella ē cet' doctoꝝ
 magi' de quo domun' ait. Sup cathedra
 moysi. sedunt sc̄be r. pharisej. Qui si
 credidissent. synagoga eis subiecta sal
 ua fuisset. Non admittunt' cū dñō n̄ fi
 deles. ut eis minist'ia reuelent' q' hono
 rant. vñ alibi. Justificata ē sapia a filij
 s suis. Quia synagoga leticia domini
 r. habitationis m̄ito infidelitatis
 amittit. q̄ m̄ortua usq; hodie iacet
 n̄t flentes r. euulant'. hoc est dolentē.
 Nec tam supna pietas em fundit' in
 terre parit. s; cura finem sc̄li reliq̄as
 et' saluabit. vñ sequit'. Et ingress' dice
 bat. m̄ortue. Qui uident' magist'. s̄t
 r. ab omes. r. carn̄ lugubre canentes.
 dñi subditos merore demulcet. Tur
 ba iudōz. ē turba tumultuantū q'
 adūsus doct'nā x̄ murrmurat. r. recal
 citant. Puella n̄ est m̄ortua dō. cui
 om̄ia uiuunt. Q' g' m̄ortua; hominib'

qui suscitare n̄ possit. dormit dō. in cui'
 dispositione r. anima recepta uiuit. r.
 caro suscitāda quiescit. Olos utiq; x̄m'
 obtinuit ut mortui dormientē uocent'.
 p̄ptea quia resurgent. vñ apl's. Nolu
 m' uos ignorare s̄t d̄ormientib'. ut
 n̄ consistat uim sic cet' qui sp̄e n̄ hnt.
 Allegorice etiā cū anima q' peccauit
 m̄oriat'. dici potest dō dormire. si dig
 nat' fuit resuscitare eā. Turba ē eicta
 quia n̄ erant digni uidē miraculū
 que eū deridebant. Turba eicit' ut pu
 ella suscitaret'. quia anima m̄ortua n̄
 resurgit. n̄ p̄us expellat' importuna nil
 titudo sc̄larū curaz. Petri. iacob'. iohē.
 intelligunt' fides. spes. karitas. Pat' ep̄s.
 mat' ecclia. Domun' tenuit manū pu
 elle r. resurrex'. quia n̄ mundent' man'
 uidoꝝ sanguinolente synagoga m̄or
 tua n̄ resurgit. In hoc s̄yto sermone
 talitha cumy n̄ plus ē qm̄ puella sur
 ge. s; eūḡlīsta exponens m̄posuit
 ex parte sua. t' dico foelitan ad uim
 domunec' uisionis exp̄m̄dā. familiare
 enj ē assumtib' de ueti testam̄to testi
 monia. magis sensū curare qm̄ ūba.
 Bene surrex' puella r. ambulabat q̄a
 quēcūq; peccis m̄ortuū supna mis̄a
 tio resuscitat n̄ solū a sordib' scele
 rū debet exurgē. s; etiā m̄or in bonis

opib' p'fici' uix' psalmista. Qui ingredit'
sine macula. & opat' iusticia. Et uisit illi
dari manducare ad testimoniu' uite. ut
n' fantasma s; uitas crederet. Siqui' etiã
a spualy morte resuscitat. celesti necesse e'
mox pane faceret. particeps effect' & duuy
ny ubi & altaris sacret'. Iuxta mozaalem
intellectu' ues illi moztuy quos saluator
in corpib' suscitauit. ta' genã resurrec
tionis animar' signat'. Puellam suscita
uit adhuc in domo clausã. & anymã
sensu' tantu' n' actum male delectatioy
p'benit'. Iuuenẽ resuscitat iam ex' pecc
tam elatu' & peccatozem q' sensu' iam
p'du' ad actu' suscitauit lazaru' iam se
remẽ. & longa' suetudine peccandi aia'
male olente'. & alios fama coru'pente'
Puella paucis alloquit'. quia ea' facile
resuscitat. qm' & mortua' negat'. & aia'
similem cito resuscitari' demonstrat.
Iuuenẽ plurib' corroborat' cu' dicit.
t' dico surge. quia tales anime aliquãto
difficilius reuiuiscunt. Admonuimã
quaduany lazary fremuit spũ turbauit
semetipm. lacrimas fudit uoce
magna clamauit lazare ueny frax.
Similit' longa' consuetudie p'ss' uix'
& q' cu' labore suscitauit. Notandu' q'
quod publica nota publico eget reme
dio. leuia aut' peccã leuior' & secreta

delent' pna. Puella in domo raris
paucis arbit' surgit eisdem; ne mira
clm' uulgent' indict'. Iuuenẽ ex' peccã
turbã comitate' suscitauit. lazaru' u' itã
tu' pplis innotuit. ut p'p' illu' multy
et iudis edent' in ihm. lxxv.

Et transeunte in ihu. secuta sut'
eũ duo cecy clamantes & dicente'. Dñe
re nri fili dauid. Cum aut' ueniss; do
mu'. accesserunt ad eũ cecy. Idic' q' ibi.
Credit' quia hoc possum face' uobis.
Dicunt ei. Vtiq; dñe. Tuẽ retig' oculo' q'z
dicent'. Sedm' fidem urãm fiat uob'. Na
p'ra' s' ocli eoz. P'gente ihu ad domu'
suã in nazareth. clamabant duo cecy
qui n' curant' tristore' s; domu' fide' q'z
discunt'. Vtiq; ppl' cecus erat' domo
p' hoc scim' transeunte. & n' uicq; edat'
n' recipiet lum'. Quid e' aut' clamare
ad dñm. n' gra' ei' congruere boni' opy
b'. Clamat ad xpm' qui spuit scly uo
luptate'. Bene clamat misere' fili da
uid. qui ubum carne' sumpsisse de
semine dauid uẽ credit. Transit dñs
cu' dispnsat' nob' temporalia sacra
quib' ammonem' ad etna. Transit de
domo pncipis q' est synagoga i do
mu' suã & celestem ierlõy. in q' p'qm'
collocauit carne' suã. accesserunt ad eũ
p' fide' quidam cecy ex uicq; p'plo. Et

dicat p̄ p̄dicatores credidit. 7 cetera. Ta-
 gere oculos eoz e. p̄ p̄dicatores imbue-
 re m̄s eoz diuinis v̄b̄s. Interrogat quid
 d̄s in credam? ut fides orando impetret.
 qd̄ ip̄e dare pat̄ e. Et comminat e illi ih̄c
 dicens. Videte ne quis sciat. illi aut̄ ex-
 t̄m̄te diffamauer̄t eū in tota t̄ra illa
 fugiendo iactante gl̄am hoc p̄cept̄
 quod illi p̄t̄ memoria ḡe tacē n̄ p̄-
 t̄. Nota q̄ in aliq̄. iustum eē v̄r̄ū ito.
 Legit̄s aut̄ illi ecce obtulim̄t ei homi-
 n̄ mutū demoniū habentē. Et elec-
 to demone locut̄ e mut̄. Et mutare s̄t
 turbe dicentes. Numquā sic apparuit
 uiquid e iste fili⁹ ex ab̄h̄ry. Si isrl̄
 dauid. Ac si dicant turbe fidelē. Non
 tantū fili⁹ dauid e iste. S; etiā fili⁹ d̄i.
 Ingresso meli⁹ sonat surdū qm̄ mutū.
 si s̄p̄t̄ alterū accip̄ indifferēt̄ p̄ alio.
 Legit̄s aut̄ illi subaudis de hoc sc̄to.
 opulim̄t domino p̄dicatoeē mutū sc̄l̄
 ppl̄m̄ multū qui nich̄ erat adhuc lo-
 cut̄ de gl̄a d̄i quia n̄ habuerat p̄dica-
 toeē. Sic ppl̄s intelligit̄ fuisse de gētib̄.
 in. 7 sequit̄ ammiratio turbaz de ip̄s
 dicentib̄ nūquā sic apparuisse in isrl̄.
 sc̄l̄ ut tot inde simul v̄t̄ent̄ ad xpi
 an̄simū. **cxxy. & xxxv. l. cxxv.**

**Pharisei aut̄ dicebāt. In beelzebub
 p̄ncipe demonoz hic eicit demones;**

Turb̄ mut̄ erudit̄s. facta domini mut̄
 tib̄ sc̄be 7 pharisey sinistra in̄p̄tatioē
 de factis domini laborant̄. at̄buen̄tē
 miracula eoz beelzebub qui d̄s erat acha-
 ron. Beel ip̄e est baal. zebub aut̄ mus-
 ca uocat̄. Nec v̄t̄ quedam m̄dosa exem-
 plaria. l. lura. uel d. infine e noninis
 legenda. S. b. Beelzebub ^{aut̄} musca. siue
 habens muscas in̄p̄t̄. obsordē uidel̄
 immolatiū cruozs. ex cui⁹ sp̄ritissimo
 ritu nomine p̄ncipē demonoz cogno-
 minabant. Nota quia nun⁹ rex condita
 minue belo pat̄ statuā consecrauit.
 eiq; diuinos honores constituit. Siuus
 simulac̄ similitudinē chaldey suscipi-
 entes bel uocabat̄. un̄ palestini suscipi-
 entē baal dicebant. mohabite beelphe-
 gor. Iud̄i aut̄ un̄ d̄i cultores. p̄t̄ de-
 risionē gentiū beelzebub ap̄t̄abant.
 asserentes in hoc simulac̄. p̄ncipē demo-
 noz habitare. **l. cxxv. & cxxv. & cxxv.**

Ip̄e aut̄ ut uidit cogitatioēs eoz dic̄
 eis. Om̄e regnum in se ip̄m̄ diuisū d̄
 solabit̄. 7 dom̄ diuisa ad v̄sus se n̄ sta-
 bit. Ad cogitatioēs phariseoz respodit̄
 ut uel sic complerent̄ curdē. Iux̄ lura
 patet qd̄ om̄e regnū solidū 7 firmū
 si p̄ partes diuidit̄. cū aly ab aly ul̄
 p̄munt̄ ul̄ opp̄munt̄ in solitudinē
 redigit̄. uacuatū ab habitatoib̄. Eadē

J.

q̄: ratio ē dom' siue ciuitat'. qđ math's
ponit. Concordia namq; parue rē cres-
cunt. discordia maxime dilabunt. Q̄
autē h' spualit' tendant exponit. Si autē
et sathanas in se ipm̄ diuis' ē. quom̄
stabit regnū ip̄s. Non potest stare s;
finē h't. quia dicit' in beelzebub eicē me
demonia. Uigant qđ uelint. Si satha-
nas sathanam n̄ potest eicē. nichil cōt'
dominū dicit. Si autē potest. recedant
a regno e' qđ diuisū stare n̄ potest.
ne inruina e' parit inuoluant'. Si autē
ego in beelzebub eicio demonia. filij
ur̄s in quo eiciūt. Ideo ip̄i iudices ur̄i
erunt. filios iudōz ul' exorcista' genij
ill' siḡcat. uel ap̄los. ex eoz stirpe ge-
nerato'. Quasi dicat. Si in filijs ur̄s ex-
pulsionē demonū ^{de} attribuitis. quare t'
me n̄ idē factis. Ap̄li qui sūt ignobi-
lia et contemptibilia hui' mundi. in q̄
b' n̄ malignita'. s; me' uirtut' simpli-
citat' apparet. testes m̄i erūt qđ in spū
scō eicio demonia. Et erunt ur̄i iudi-
ces. de hoc qđ m̄ imponit' p̄ beelze-
bub op̄ari. Vt exorciste qui filij ur̄i sūt
et demōes fugant ab obsessis. iudices
ur̄i erūt n̄ potestate ut m̄i discip̄li.
s; comparatōē. dū illi expulsionē dō
demonū assignat. uos p̄ncipi demo-
nōz beelzebub. Porro si in digito d̄j

eicio demonia. p̄fecto puenit in uos
regnū d̄j. Si ego in spū d̄i eicio demo-
nes. nec alit' possunt filij ur̄i eicere.
p̄culdubio puenit in uos regnū d̄j.
quo subitū regnū diaboli. cū quo
uos subitūminj. Regnū d̄i ē potestas
q̄ dampnat' impy. et fidelib' sc̄nū.
Vt ita. Regnū d̄i uel se ipm̄ siḡcat. de
q̄ alibi dicit regnum d̄i int' uos ē. et
medius stat int' uos quē uos nescit'.
uel regnū sc̄pturē ablatū iudj. et tra-
ditū nob'. ul' regnū celoz. Q̄ dicat.
Si in spū d̄i eicio demonia. sine dubio
sciatis aditū regnū celestj. partactum
credentib'. Digt' d̄i ē quē confessj sūt
magi. qui cōt' moysen et aarō signifi-
cabant dicēte. Digt' d̄i est iste. q̄ tra-
bule lapidee sc̄ptē sūt in monte syna-
ip̄e enim sc̄psit. qui sc̄benda dictant.
Oan' d̄i et brachiū d̄i filius e' ē. et d̄j
gē eius sp̄s sc̄s. Qui digt' d̄i p̄t par-
ticipationē donoz que in eo dant' u-
nicuiq; ip̄a. siue hominū siue aḡoz.
In nullis enī m̄b' magi apparet parti-
cio. qm̄ indigt' d̄i. Sicut autē di-
gē cū manu uel brachio. man' ū ul'
brachiū cū corpore unū sūt inuicē.
ita pat' et filius et sp̄s sc̄s tres quidē s̄
psone. una autē substantia diuinitat'.
Digt' ū d̄j pluralit' sc̄i intelligunt' ip̄e.

p quos sps scs libe legis ac pphaz sua
 inspiratione desebat. De quib' in psal
 mo scriptu e. Videbo celos tuos. opa digi
 tuoz. p celos eni libe legi pphaz.
 p dago u scos ut dignu e ppha mys
 hic insinuauit. Aut qm potest quis
 qm mtre in domu forti. r uasa ei' dir
 pe in quib' osidebat. n' pus alligauit
 fere. r tuc domu illi' diripiat. Oste
 dit domus p manifesta pabola. quia
 uate diuinitat' homines a demonio li
 ber. fortis est diabol' dom' illi' mund'
 i maligno posit' in q usq; ad aduerti sal
 uatent q' pacato impio ^{fine} contradictioe
 quiescebat. Vn' domus? Venit pnceps
 mundi. r in me n' h' quicqm' q' uer'.
 Nac pncep' hui' mudi' eiecit' fora. for
 tior illo fuit ipse domus. qui arma ei'
 abtulit. r astucia r dolo nequie spu
 alis. r sic aduindo potestate a seducti
 one electoz. compescere coegit. qd fuit al
 ligare forte. Spolia seu uasa snt homi
 nes. ab eo dcepti. q' uictor xps distibuit.
 quod e' insigne t'uphang'. quia captiua
 duas captiuitate ^{duas} dedit dona ho
 minib' quosda' aplos. alios euuaglistas.
 alios pphas. alios pastore' ordina' r doc
 tate. fuit g' domu' forte' diripe. erepto
 a diabolo exelje adunare. r p distincta
 q'auu dignitate pmouere. Qui n' e' mecu

cont' me e. r q' n' ogregat mecu spargit.
 Hoc consequent' n' ad heticas s' ad dia
 bolu' refert. cui' opa saluator' opib' opa
 ri nequeat. Ille eni cup' anima' homini
 tene captiuas. q' domin' liberat. ille t'
 bit aduicia. domus' reuocat ad uirtute'.
 Quom' g' concordant. quoz opa diuisas.
 Qui n' colliget hoc e' qui n' congregat oue'
 nia' mecu. disipat hoc e' dissipat ea' a
 cetu fidelu'. Hic insinuat quia n' e' hie
 spm scm' qui n' cu' illo conggat. q'nicuq;
 sub ei' nomie congraget. Hic oratio nos
 compulit intellige. n' alibi posse si' remy
 sione' peccoz. n' in r' oggatione q' n' spar
 git. **I** exiij. **o**. xxxiij. **&** cxlvij.

Ideo dico uob. Omne peccm r blasphe
 mia remittet' hominib'. sps aut' bla
 phemia n' remittet'. Q' quicunq; dixit
 ubi cont' filiu' hominis remittet' ei'.
 Q' aut' dixit cont' spm scoy. n' remit
 tet' ei'. neq; in hoc seculo. neq; in futuro.
 Quia dicit' me n' eieci' demoes n' in be
 elzebub. ideo dico uob. Omne peccm r
 cetia. Non tam omnia passim dimittit'
 hominib' pecca' s' digne penitentib'
 i hac uita. Refutat' h' nouatian' ne
 gans uenia' penitentib' martyru' in
 curretib'. Blasphemua e' p qm' de ipso
 deo falsa dicunt' r ideo pej' e' blasphe
 mare qm' peierare. qm' peierado falsarie

.o.

.b. r. o.

Ad. ad clem. mu

J-26.

adhibet testis d's blasphemando de ipso
 do falsa dicunt. Sensus q' e. Qui scandaliz
 at infirmitate carnis mee et uocauit
 me filium fab. uozatore. uini potatore.
 ueniam habere potest. Qui aut manifeste
 intelliget opa di. ppt inuidia. opa sci
 sps beelzebub attribuit huic nuqm re
 mittet. n' qd ei neget remissio si peni
 teat. s. quia h' blasphem' exigentib' ma
 lis n'q' sic nuqm ad remissionem. ita n'
 ad pnam puenit e. In contemptu na
 q' boni aliquis lapsus a deo pfund' e.
 qd nemo ^{inde} resurgit. Hic illud. Peccator
 cu uenit in pfundum peccoz contempnit.
 Cont' u' in amore boni aliqui supm'
 grad' e. a q' null' labit. In illo paul'
 dicebat. Quis me separet a karitate x'.
 Illa g' blasphemia in spm scm. q' quisq'
 in similitudine diaboli et angloz cont'
 conscientia sua maiestate ditari' oppug
 nare n' trepidat. n' h' remissionem in
 etnu. s. reus erit etny delicty. sic mar
 c' exponit subiunges testimonio dny.
 Qm dicebant spm immudu' habet.
 Qui u' spm scm n' ee uel minore pat.
 humana ignorantia credit et dicunt.
 irremissibili emine n' tenent. Inqt dny.
 Qui manducat carne mea et bibit me
 u' sanguinem. in me manet et ego in illo.
 Nuquid sumens indigne sacramentu

91.

.8.

Ad ian' h' b' caput

carnis et sanguini ei' q' iudicium s' ma
 ducat et bibit ut paul' ait. manet in
 xpc meo. Pfecto e quida mod' ma
 ducandi carnem illam et bibendi. Sanguine
 illu ad salute. et quida mod' ad iudicium.
 Sic g' quida mod' e in blasphemia sps
 sci. qui -- met' ueniam quida n' metur.
 In sp'u eni sco sps immund' excet. cont'
 qm gram siquis loquit' impenitens im
 penitentia ipa e blasphemia spe q' nu
 qui remittet. Pna eni remissione ipce.
 De hac impenitentia tam n' p' iudicari.
 qm diu impenitens uiuit. Pagan' e ho
 die ul' iud' uel heret' quid scis uerit
 cras fuit fidel'. Non rapit d's de hac
 uita impu. qui uult ut uiuat et uiuat.
 S; siquis usq; ad fine uite maneat i
 penitens uita moriat'. ei n' remittet' h'
 uel infuto. Ut enim peccm ad morte a
 te iohs. n' p' illo dico ut roget quis ad
 morte. i. usq; ad morte. quia peccati
 qd h' n' corrigit. eius uenia frust' potu
 lat. Nec te moueat qd euu' gl' ista ait si
 gularit' ubi. cu' plura impna plurib'
 ubi blasphemia contat. Solet eni scq'
 tura multa uba ubi aptare. ut illud.
 Vbu quod factu e ad illu ul' illu p' h'
 Hec enim tantu ubu unu locut' est
 aliq' ipha. Et iacob' uboz n' ait. s. et
 tote factore ubi. et n' auditores tantu

Quicquidque quod uerba uel ore uel sola cogitatione quis locutus fuit corde impetrantur contra remissionem peccatorum quod fit in ecclesia. uerbum dicitur contra spiritum sanctum. Quomodo autem remittet illud. quod etiam remissionem impedit aliorum. Dicitur quod uerbum contra spiritum sanctum. cum ex dissensionem ad congregationem non quomodo uenit. quod ad remittenda peccata accipit per spiritum sanctum. Quicquidque autem in schismate est uel hereticis congregationibus uel potius segregationibus baptizantur. quomodo uis non sit in spiritu tanquam ysmaheli similes qui secundum carnem natus est abrahe non secundum spiritum. qui secundum spiritum quia per promissionem. tamen cum ad ecclesiam catholicam uenit. et societatem spiritus aggregantur. quomodo forte periculum dubio non habebant non eis operari lauacrum carnis. Non desunt etiam fides posita ista forma pietatis. sed non tamen non potest eis dari. unita spiritus in uiculis pietatis. De talibus dicit apostolus. Habentes formam pietatis. uirtutem autem eius abnegantes. Potest enim esse uisibilis forma palmarum. etiam per uirtutem. sed inuisibile uirtutem radicem habere non potest non in uirtute. Unde corpora lauacrum quod portant et celebrant etiam segregationem abundantiam corporis. forma pietatis exhibere pietatis. uirtutem uero pietatis inuisibilis et spiritualis. ita mens non potest esse. quemadmodum sensus non sequitur hominibus

membrum quomodo amputat a corpore. Quae cum ita sunt. remissio peccatorum quomodo non datur. non in spiritu sancto. in illa tantum ecclesia dari potest quae habet spiritum sanctum. Qui ergo in ecclesia remittit peccata non credens contempnit tantam diuini munus largitate. et in hac obstinatione mentis diem claudit. extremum reus est illo irremissibilis peccato in spiritum sanctum. in quo christe dimittit peccata. Quod dicit augustinus de baptizantibus apud schismaticos. uel hereticos. intellige de adultis qui errore illo imbuti sunt. uel etiam de paruulis qui neque recta intentione offeruntur ad baptismum. neque recta intentione baptizantur. et si etiam integra baptismi forma suscipiatur. Quomodo in autem desiderium fornicandi dicitur spiritus fornicationis. et amor sectandi ebrietatis. spiritus ebrietatis ita uoluntate scienter impugnantis uirtutem nuncupat spiritus blasphemie cuius remissio multa nulla fiet in eternum. Hic redarguit origenes asserens per iudicium uniuersale. transactis seculorum uoluntatibus innumeris. cunctos peccatores ueniam consecuturos et ad celum uenire. Quod uero dicitur neque in hoc seculo neque in futuro. datur intelligi quosdam culpa in hoc seculo quosdam uero laxari in futuro. Quod enim de uno negat. sequens est de quibusdam seculis. sed tamen de numeris peccatis credendum est. ut est otiosus sermo. immoderate risus. **cxiiij.**

et inencherid.

o.

br.

.d.

.9.

Aut facite arborem bonam et fructum eius
 bonum aut facite arborem malam et fructum
 eius malum. Siquidem ex fructu arbor cognoscitur.
 Ole videtur opera bona facere et me vituperatis
 in quo magna dissonantia apparet. Igitur aut facite et dicitur me bonum sicut
 opus meum aut utrumque malum si potestis et me
 et opus meum. Hic enim medium est quum boni auctoris bona tamen sint opera
 et mali mala. Si ergo facta que cernunt bona
 sunt non est diabolus qui ea facit. Scriptum
 dicit arborem suum opus fructum. Igitur
 vituperare quomodo potestis bona loqui cum
 sitis mali. Ex habundantia enim cordis os
 loquitur. Hic ostendit illud esse mala arborem
 et malos fructus dare eum in intentione
 cordis eorum malitia habundantia. **capitulum lxxv.**
Non homo de bono thesauro profert
 bona et malus homo de malo thesauro
 profert mala. Sic nec christus mala nec dia
 bolus potest bona opera facere. Thesaurus
 cordis intentio est ex qua deus iudicat opera
 ut aliquam minorem maiorem aliquam maiorem
 minorem miti sequatur. **capitulum lxxvj.**
Quo autem vobis quod omne verbum otio
 sum quod locutus sum hominem reddet
 rationem de eo in die iudicii. Vos non po
 testis bona loqui cum sitis mali et ideo
 autem per et dico vobis quia omne verbum o
 tiosum quod locutus sum homines subaudi

.9.

tale est quod de eo reddent rationem in die
 iudicii. Si otiosum verbum non est absque periculo
 loquenti quid erit de vobis qui calumpni
 amini opera spiritus sancti. Otiosum verbum est quod sine
 utilitate et loquenti et audientis ut si
 fabule narrent. Ceterum qui cachinnis
 ora dissolvit et aliquid profert turpitudi
 nis et scurrilia replicat non otiosi verbi sunt
 et inanis et reus tenebitur. Ex verbis enim
 tuis iustificabis et ex verbis tuis condemp
 nabis. Hinc est illud. Oculi et vita in ma
 nibus lingue. Verba hic dicit non solum oes
 sed etiam cordis. Coram hominibus etiam sepe
 fit ut homo ex verbis suis oculis vel ius
 tus iudicet vel reus. **capitulum lxxvij.**
Factum est autem dum irent et ipse intravit
 in quoddam castellum et mulier quaedam no
 mine martha excepit illum in domum suam
 et huic erat soror nomine maria. Quae
 etiam sedens secus pedes domini audie
 bat verbum illius. Martha autem satagebat
 circa frequens ministrum. Sedebat maria
 ad pedes capitis nostri et quanto huius
 li sedebat tanto amplius capiebat.
 Confluit enim aqua ad humilitatem nulli
 de tumoribus collis. Intenta erat maria
 quomodo pascetur a domino. Intenta erat
 martha quomodo pascetur dominum. Ista sunt
 ut patet domino in convivio domini in illa ro
 cundat. Sciendum est in his duabus esse si

guntat p'sente uita z futuru. laboriosa
 z quieti. erumpitosa z beata. In martha
 erat ymago p'sentiu. in maria futuror.
 Vltia. Iste due sores duas demonstrat
 spuales uitas. quib' p'sens eret ecclia.
 martha actualē qua primo in karitate
 soiam. maria contemplatiua q' in dei
 amore suspirant. Actiua enī uita ē pa
 non esuriētē t'ouere. uibo sapiē nes
 cētē docē. errantē corrigē. ad humili
 tatē uiam supbientē primū reuoca
 re. infirmantis curam gerere. singlis
 quibq; q' expatiāt dispensare. commy
 sis nob' qualit' subsistant p'uidere.
 Contemplatiua ū uita ē. caritatē di
 penny tota mte retinē. ab exteriori actioē
 quietē soli desidio conditorē inherere.
 ad uindē fatiem caritatis mardescere.
 cōuers' celestib' ammissi optare. Magist
 gentū de actiua uita commemorat.
 sua p'clā. in quib' etiā uisioēs z re
 uelatioēs domny. cōmīdāns sigēat se
 in speculatiua uita fuisse consumatū
 Vni die siue enī mte excedim' dō. siue
 sobry sum' uob'. Q' stetit z ait. Dnē
 n' ē t' cure qd' soror mā reliquit me
 solam ministrare. Dic g' illi. ut me ad
 uuet. Ex illoz p'sona loquit' q' adhuc
 diuine contemplatiois ignary. solū
 fratne dilectiois op' qd' didicē dō pla

citū dīcunt. Q' bene martha stetit. et
 maria secus pedes domny sedisse describit.
 quia uita actiua laborioso desudat cer
 tamine. contemplatiua ū iam m' p
 fruct' mti quiete. Non pat maria re
 spondendi sermonē. ne remittet audie
 di intentionē. fact' ē aut' es' aduocat'
 qui iudex fūat int'pellat'. Un' sequit'
 , Et respondēs dix' illi domn' martha
 , martha sollicita es' z turbas' q' plima.
 , Porro. unū ē necessariū. Vba domny
 nos ammonēt unū aliquid eē q' ten
 dam'. quando in hui' scēi multitudine
 laboram'. Inde dauid. Michi adherere
 dō bonū ē ut inhabitem in domo dnj
 omib' dieb' uite mee. Vna g' ē theoretica
 z contemplatiua dī. cui mīto unū
 sa uirtū studia p'ponunt. Repetitio
 aut' nomny marthe inditiū ē dilec
 tionis. aut ammonitio intentionis.
 , ut attent' audiret. Maria optimā
 partē elegit. q' n' auferet' ab ea. Pars
 marthe bona est. s' marie optima q'
 n' auferet'. sicut actiua uita cū cor
 pe deficit. Hult homo quādo minis
 trat aliqn' facē qd' n' potest. Quert'
 qd' deest. pat' quod adest. distendit
 anim'. Si marthe sufficēt qd' uolebat.
 aduitorū soroz' n' poscēt. On' ne
 cessitati auferet'. dulcedo t'ne uitay'

nūquā. Transit labor multitudinis.
et remanet karitas unitatis. Ignis enim
amorem qui h̄ ardere incipit cum ipm̄
quē amat uidit. in amore amplius in
ardescit. Tunc autē pietatis opa nulli
scis necessaria erūt. ut uidel' t̄buat
esurienti cyb' scienti pot' et cet' cy.

Lxxij.

Jobes autē cū audisset; i Iheruy.
iunctis opa x̄ conuocant duos de discipulis
suis misit ad dominū dicens.
Tu es qui uentus es an aliū expectam?
Sens' ē. Mandatū mī utrū te debeat mī
tare inferis. quo descensur' sum. an
n' conueniat te gustare mortē cū dī
sis fili'. Gregori' sup ezechielem. Sps
pphetie pphetantis animū tangit a
liqui ex p̄senti et n' futū. ut Jobes
ait. ecce agn' dī. Mortu' tamē req̄
siunt p̄ discipulos suos. Tu es qui uē
tur' es an aliū expectam? In q̄ ostrī
dit' q̄a uenisse redemptōem nouit
s; an p̄ se ipm̄ in infernū descende
ret dubitabat. Tali quippe lapsu pi
etatis et amoris n' infidelitatis. nec scī
credidūnt. xpm̄ morturū. Vn' p̄ncip'
fidei peti'at. Absit a te domine. n'
erit t' hoc. Mutat quoq; Jobe' disci
pulos ad xpm̄. eorū ignorantie cōsulēdo.
ut uidentes signa credat. Scandalū
enim patebant. quia audierat ih̄o

poni magist' suo. Hoc autē innotuit
ū dixerūt. Rabbi cui testimoniū phi
busty ecce hic baptizat et omīs ueni
unt ad eū. In ipā autē hora curauit
multos. a languorib' et plagis. et spū
b' malis. et ceteris multa donauit usū.
Respondens dicit ill'. Lutes numma
te iohi q̄ uidist' et audist' quia cog
uident. claudi ambulat. lepsi mū
dant. surdy audiūt. mortuy resur
gunt. paupē euāgelizant. Ad scanda
lum nuntioz referunt h' n' ad mī
rogata. Paupes dic' uel spū ul' opib'
ut in p̄dicatiōe nulla distantia sit
int' nobiles et ignobiles. int' diuites
et egenos. Paupes euāgelizant. et euāgē
o attrahunt. et ad fidē conuertunt.
beat' qui n' fuit scandalizat' in me.
Hic respondit domin' de humilitate
mortis sue. Beati uidel' sūt quoz fidei
nichil temptant' affert crux. moēs
sepulta. Nuntios iohis qui eū xpm̄ n'
credebant a p̄fidie scandalo. castigat
et eidem iohi quod querebat exponit
quia d̄s est saluus faciendy. et dñi dñi
erit' mort'. Visit tot signis. n' scanda
lizari s; ammirari quisq; potuit. h̄s
tam infidelū fuit tūc. cū dñi p̄
tot miracula moei uidit. Vn' paul' nō
autē p̄dicam' xpm̄ cōfessū. uides

quidē scandalū gentib' aut stulticiā
 illi sciebat dñi. Et tamē moy n̄ dēdignat
 ē. At u' quia mult' uidet iohē salte
 p' scripturā pphā nouisse xpm moerū.
 legam' r' ita. Quom' domin' de lazaro
 tibi ē posit' dixit sic iohē interrogat. xpm
 nullom' s' s' discipul'. Interrogatio quoq;
 sic intelligi potest. Tu es quē lex uentū
 p' dicit an alius xpe expectabit. Respondit
 aut' domin' fact' pot' qm' dicit. Utq;
 uita miracula testimoniū plenū dat
 qd' sit fili' dī. Hec enī an euāg'liū uel
 rara uel nulla fuere. In tobyas oculo
 recepit. r' b' fuit angli n̄ homin' me
 dicina. Helias moerū suscitauit ipē
 tamē rogauit r' fleuit. h' uisit. helise
 legiū mundari fecit. n̄ tamē ibi ualu
 t' p'cepta auctoritat' s' myst'ij figura.
 dedit p' sup' dca de cruce. r' obtinuit
 spūta. qd' est plenitudo fidi. Hul
 lū enī mar' ē domini testimoniū.
 qm' toto se unū obtulisse p' mūdo.
 Hoc solo domin' plene declarat. Sic
 etia a iohē declarat' ē. ecce agn' dī.
 ecce q' t. p. m. It' aut' abeuntib' cep
 dūc' de iohē ad turba. Quid existi' i
 desertū uidē. Arundinē uēto moy.
 Quarta turba cūmstās interrogatiōnis
 myst'ij nesciebat r' putabat iohē
 dubitare de x' ut intelligēt iohē

n̄ s' s' discipulis suis interrogasse. inq't
 istud ad laudē iohis. Parundinē de
 signat animā cogitatioē dī uacua
 r' ad immundor' spūū flatū uagatē.
 quē n̄ habebat iohes. quia n̄ p'spis
 erigebat. nec adūsif inclinar' nouit.
 S; quid existi' uidē. Homine' molli
 b' uestimē' induit'. Ecce qui in ueste
 p'ciosa sunt r' delicias. in domib' regū
 st. An uana glā duct' luc' q'it. p' da
 pib' ul' uestib'. qui locust' uiuit et
 p'ui' camelor' induit'. Hic notandū
 quia rigida uita r' p'dicatio declina
 re debet molliū palatia q' frequētāt
 molliū' indit' adulantes qui ponit
 puluina sub cubito. qui uita pec
 cantū palpat. n̄ pungit. ut ul' sic
 aliquid uenent'. Hemo existimet in
 studio p'ciosar' uestiū parēm deesse.
 In pet' meplā sua ad femiās. Non
 in ueste p'ciosa S; quid existi' uidere.
 pphā. Utq; dico uob'. r' pl' qm' pphā
 In h' est iohes plus qm' pphā. quia di
 gito demonstrauit. quē cet' uentū
 p'dicant. Illa duo sed. s; quid existi'
 uidē legunt' p' q'. mystice. Lex p'cti
 ppli uincta. r' pectore' p'ctōr' q' car
 cib' luce uacuati' inclusa tenebat.
 ne p'eam ē intelligi poss'. Hinc g' dī
 capulo' ad euāg'liū contuectū. ut sup

plenitū consequat. quia plenitudo le
gis ē xpc. Cum g̃ plerūq; nutaret iu
tas sine facty. fides plenissima gestoz
testificatioib; exhibet. Iohes n̄ fuit mol
lib; uestit; quia uitā peccantiū nō
blandimta; fouit. s; apte increpauit.

Vñ salomō. Vba sapientū q̄ stimuli.

Hic est enī de q̄ sc̄ptū ē. ecce mitto
anglū meū ante faciē tuā qui
p̄pabit uiam tuā an̄ te. Vñq; pl̄ q̄
p̄phā iohes: quia dī angls n̄ natura
s; officij dignitate. de q̄ pat; sic ad fi
liū ait in malachia. Ante faciē r̄ ma
nifestationē tuā p̄pabit uia; hoc ē p̄
uia reddet t̄ corda auditoz penitē
tia; p̄dicando r̄ baptizando. Om̄s etiā
qui sacerdotij nomine cēsēt anglī
uocant; p̄phā attestante qui ait. Labia
sacerdotis custodient sciām. r̄ legē
requirēt ex ore ej;. quia angls dñi
exercitiū ē. Hec n̄ un̄quisq; fidel̄
s; a p̄iuitate p̄mū reuocat. r̄ ad bo
nū exhortat. si etnū regnū uel sup
plicū erranti denuntiat. p̄fecto āgl̄
r̄ nuntia; exiit dñi cū h̄ fac. *ocuy.*

Amen dico uob; maior int̄
nato; mulierū p̄phā iohē bap̄a nemo;
ut summā uirtutū eī cōphendā. int̄
nato; mulierū. hoc ē qui de concu

bitu nati sūt. n̄ de uirgīe. nemo ma
ior eo fuit. Nulla enī iohi cū filio dei
collatio. Non cetis p̄phis r̄ patarchis
hic p̄ferē iohē. s; equat. Vñ ū p̄ea
sanctior eo fuit aliq̄ ul; adhuc futurus
sit. indiscussū relinquit. Qui aut̄ mi
nor est in celoz regno. maior est illo.
Iohes maior est int̄ hominē r̄ angls;
s; qui int̄ ē angls ip̄e est minor mi
nimo anglōz qui in cel; dñi ministrat.
Om̄s quoq; sc̄s qui iam cū dō ē. ma
ior ē illo qui adhuc consistit in p̄lo.
Non nulli h̄ de saluatore intelligi uo
lunt. ut qui iohē minor ē nascit̄
tempe ac multoz opinione maior
sit dignitate in ecclia scōz q̄a p̄mo
iusto incipit. usq; ad nouissimū
lectum p̄durat. *l. lxxij.*

Et om̄s p̄pls audiens r̄ publicanus
iustificauit dñm baptizati baptismo
iohis. In baptismo iustificabit̄ dō
in quo ē r̄ confessio r̄ uenia peccōz.
In hoc iustificat̄ d̄s. r̄ apparet homi
nib; iust;. quia n̄ contumacib; s; re
missione peccōz querentib; cognosca
sicut sc̄ptū ē. Dic tu iniquitatē tuā
ut iustificis. Iustificat̄ g̃ qui in ius
ticia; accusando reperit. humilit̄ ad
grām postulat. r̄ iust; dominū iusticia;
dilex;. Pharisei aut̄ r̄ leges p̄y siluū

di spuat in semet ipos n baptizati ab
 In semet ipos .i. cont semet ipos quia
 qui gram di respicit cont se ipm fac
 vel consiliu di missu ad semet ipos no
 lueri recipere ut stultu. Consiliu em di
 fuit ut p morte ihu mundu saluaret
 qd pharisei r legi pta spunt **cy. lxxv.**
A dieb aut iohis baptiste usq; nuc
 regnu celoz uim patit. r uolenti
 rapiunt illud. Ideo dictu e regnu
 celoz uim pati quia reat que luta
 sine spu iubendo fatiebat edndo sol
 ut. r uolentia fidi sps scs impett
 Grandi nempe uolentia e. genatos
 nra celum qiere. r posside p uirtute
 qd n tenuim p natura. Omis plus
 diligens regnu di qm trena bona
 um fac nullud. h e laborat r uiri
 r uirtute ut illuc tandem pueniat.
 A dieb iohis h e p qm iohes cep p
 dicare. Non dicit usq; nuc e qd nuc
 cessat. usq; in regnu celoz. quia usq;
 ad finem mundi durabit. uolenti r
 uolentia fatiebat rapiunt illud. cu
 um nate fauunt. ut n ad trena de
 mergat. s. ad supna se subrigat. Qd
 rape e. ut nullu uis habent. r qd an
 glor e possessio acquirere. vl dicit
 regnu celoz uim pati quia gla do
 my isrl a patb debita. a iphi nu

tiata. a x oblata. fide gentiu occu
 pat r rapte diu p pnam qm iohes
 pdicauit reuiuiscit. ad celestem pata.
 qd in alienu locum penetrit. **cy. lxxv.**
Onis enim iphe r lex usq; ad iohem
 iphaunt. Si uultu recipere ip e helias
 qui uentus. Qui ht aures audiendi
 audiat. Non hoc ideo dicit qd p
 iohem excludat ipha. Legim enim
 in actib aploz agabim iphasse. s. da
 temp. x adueniat que pdicant iphe
 uentum usq; ad iohem qui ei demos
 trauit dicen. Ecce agri di. Helias aut
 di iohes. quia uenit in spu r uir
 tute helye. par enim fuit uirgore
 mte. rambo in hemo uixerit. Quidam
 putant iohem ido uocari helyam.
 quia sicut ille nuntiatu est scdm
 aduentu domuy. ita iohes nunti
 auit p m. Dicendo aure requirit
 aures cordi. ut iohes mystice itelligat
Cui aut simy **cy. lxxv. lxxvi.** Helias.
 lem estimabo generatione istam. Simy
 lus pius sedntib in foro. qui claman
 tes coequalib dicunt. Lecinum uob
 r n saltasti. lamtaum r n plangisti.
 Generato uidoz qui tempe x erant
 compae antiquis uidis. ut qd mag
 na diuisio fiat. Pru sunt iphe et
 doctores. q sunt an aduetu x. de qb d;

Declaratio sermonū tuorū illuminat.
et intellectū dat puul'. Paruul' i hu
milib' spū. forum ul' synagoga ē uel
ierlm. in qua uita pceptoz di celebrat.
Ibi iphe tanqm̄ in publico foris uictu
suis coequalib' i genit' sui pplis patā
uoce exprobrabant. qd' nec psalmi allec
ti ad laudem di assurrexerūt corde deuo
to. m̄broz agilitate qd' notat saltus
nec threnus. i. lamentationib' pphicis p
excidijs iam factis ul' faciendis ad pna
sunt conu'si. Secimim' uob nuptiale
scilicet carni. ū. i. di ūbo anima i spū
caro nubit. Psalmista autē qm̄ in ipō
actu nuptiarū posit'. quadā leticia sal
tans monuit nō ludē dicēs. Exulta
te dō adiutori nr̄o. uibilate dō y. rē.
S; quid sequit'. Et n̄ audiuit ppl's
m̄s uocem meā. nisi n̄ intend' m̄.
Clamat ppha. Hec dicit domin'. con
u'timur ad me intoto corde ur̄o. in
ieiunio i fletu. i. planctu. i. scandi
te corda ur̄a. i. in uestimta ur̄a. Et
uerū. Veniē meū doleo. sens' cor
d' m̄i cont'batu sunt in me. Et pau
lo p'. Stult' ppl's m̄s meū cognouit.
fily insipientē sunt i uecede. Qm̄
ad cātātū modū saltantū mod'
offitio corp' aptat'. dictū ē. Secimim'
uob' i. saltastis. hoc ē ad confessionē

psallendj dō puocauim'. i. n̄ obedi
tis captando. i. conformando uo' doct'
ne. Venit enī iohes neq; manducans
neq; bibens. i. dicunt demonū hē
Venit filius hominis manducās et
bibens. i. dicunt. Ecce homo uorax i
potator uini. i. publicanoz i pōp'
amie. Sicut inquit tē. sic i. m̄ic' ur̄i
q; uia salutis respiciat. Quod dicit
lamentauim' ad iohem p̄inet. cui
abstinentia luctū penitentię signat.
Qd' autē lucas ait cantauim' t'p'is.
ad dominū spectat. cui' cyb' i. pot'
cū certis leticiam regni figurabat.
iustificata est sapia a filijs suis. Uue
quid me puteg'. ego tamē di uir' et
di sapia. intellige iuste facē ab apl's.
Hic ostendit domui' filios sapie' nullū
gē iusticiam n̄ ē in abstinedo ul' in m̄
ducando. s; intempantia n̄ sumidi ea
q' m̄ico reprehendi queat. i. ineq̄nū
tate tolerandj inopia. Non est enī
m̄i di esca i. pot'. quoz n̄ usus s; in
piscencia reprehendit'. immo iusticia
i. par. i. gaudiū. Iustificata sapia ē
dispnsatio atq; doct'na. a fidelib' op'eta
ta q' sup'bj resistit. humilib' autē dicit
grām. In quib' dā codicib' legit'. et h̄
cata ē sapia ab opib' suis. qā sapia n̄
qrit uocis testimoniū s; opū. v.

Tunc cepit exprobrare ciuitatibus **I**erusalem.

In quibus facte sunt plurime uirtutes eius quia non egissent penitentiam. Exprobrare est in faciem maledicere obloqui uero est absentem dolose maledicere. Exprobrat itaque dominus ad correctionem predicando facta non optando mala. Vnde et corozaim. uel et bethsaida. quia si in tyro et sidone facte fuissent uirtutes.

quae facte sunt in uobis. olim in cultio et carne penitentiam egissent. Verumtamen dico uobis in tyro et sidone remissius erit in die iudicii quam uobis. Vnde et in dampnatione erit corozaim et bethsaida. urbes sunt galilee in quibus dominus signa fecit. quando decubabat uicinas et ciuitates. curando infirmos ut superius est. His praefertur tyro et sidon. quia tantum natalem legem habuerunt. Tyro ac sidon quidam amice dauid. et salomons erant. euangelizantibus christi discipulis credidit. tantaque fidem deuotione susceperunt. ut paulum apostolum a tyro abeuntem cuncti cum uxoribus et filiis persequerentur usque ad nauem. Cuiusmodi quod de pulis capite conuertit memoria peccati aspe pungentis signat. in carne autem consideratione mortis per quam tota humani generis massa in puluere redigenda dominus demonstrat. Porro in sessione apud lucam humiliationem designat. de qua psalmista ait. Surge per quam sederit. quod est dicit. Humi-

liamini sub potentis manu dei ut uos exaltet in tempe iustitiae. Et capharnaum numquam usque in celum exaltaberis. Usque in infernum descende. Vel ideo demergeris quia exaltata es superbe resistendo meae praedicationi. uel ideo quia exaltata mihi hospitii fama. uirtutes quas uideri uideri nolueris. Exaltata fuit ut lucas ait usque ad celum. scilicet reputatione uidelicet illorum qui existimabant quod ideo saluari possent. quia multas uirtutes christi uiderunt. Si quanto pluribus signis insignita est. tantomagis plectetur cum non crediderit. **Quia** si in sodomi facte fuisset uirtutes quae facte sunt in te. forte mansisset in hunc diem. Vtique non contigisset ei subuersio. si inuenisset correctio. Quod autem dominus dicit forte mansissent. nichil dubitat sed humanum morem sequitur. quod sepe quod certissime scit dubitauerit permutat. Verumtamen dico uobis. quia tunc sodomorum remissius erit in die iudicii quam tibi. Cui multum donatum est multum ab eo querit. et potentes potentem tormenta patientur. Sodomitae et si in uicijs exardebant. et teste ezechiel inhospitales erant. faciem tam confisissent. si eis licet indignis gratiam offerret. Equidem loth in te eos et si iustus neque docuit. neque signa fecit. Quare autem sit praedictum non credituris. in praedictum

exaltatur. n. nouit ille cui uniuerse uie
 st. misericordia et uitas. Cui uult miseret
 n. in iusticia s. gra. quem uult obduat
 n. iniquitate s. uitate uindicta. Sic in
 misericordia et uita obuiant s. ut nec mia
 ipediat uitate qua plectit digni. nec
 uita misericordiam q. liberat indignus.
 Ds ab eterno sciens conuersione hominu
 mala futura. et quia nec sola seuitate
 possent saluari nec sola misericordia pue
 nire ad pfectu mitoz. decreuit qd in
 uno quoq. tempe pdicandu eet unu
 queq. pmittens suo iudicio. i. natali
 legi. S. quia natal' lex obtorpuit cosue
 tudine peccandy. pdicata e lex que
 refrenaret peccantes. Et quia iterum
 homo n. se p legis seuitate cohibeat
 mimo p iudictu re' tenebat pdica
 ta e misericordia q. saluaret ofugientes
 ad ea. recocaret refitantes. mittent'
 gente ad pmissiones uidoz. ut ipi
 saltem emulacione gentiu conuertent.
 Et h. est altitudo ofiliy di. quo mira
 puidentia uidos et gente reduit ad uy
 ta. q. pdidant mada. **lxv. l. xci.**

lxv

Et cum uenissent ap. ad ihm. nuntij
 aunt illi omnia que fecant et docue
 rant. Venuit ap. ad ihm. et uij ad so
 tem. ad locum un. exeunt flumina
 reuertunt. Nuntiant illi q. fecant et

quom. docuerant. semp. gras. refentes
 sup. his que accepunt. **lxv.**

Et ait illi. Venite seorsu. in desertum.
 locu. et requiescite pusillu. Erant eni
 multj qui ueniebant et redibant nec
 manducandy spatuu habebant. Que
 aut. necessita. fuit. requiet ostendit
 cu. dr. Erant eni qui ueniebat. et cetera.
 Seorsum ducit q. eliget ut int. male
 uiuentes. mala n. attendat. ut loth
 in sodomy. et job in tra. hus. et abdas
 in domo achab. Requiescite inqt. pu
 sillu. ut aues in ramis synapis. Pu
 silla requies est hic scis. et long. labor.
 s. p. ea dicit. ut ut requiescant a labor.
 b. suis. Veniebant et redibant multj.
 In archa noe animalia q. un. erat. foet
 mittebant. et q. foet. erant int. erupe
 bant. sic in ecclia uidas discessit. Lat. ac
 cessit. Quam diu a fide recedit. nec exite
 requies e. sine merore Rachel ploant. si
 lios suos noluit consolari. Erat aut.
 manducandy spatuu scis in conuiuio
 in q. libabit. nouu. unu. cu. cantabit
 canticum nouu. in celo nouo. et tra. no
 ua ab hominib. nouis. **lxv. l. cvj.**

Post h. aut. designauit dominus. et ait
 os septuaginta duos. et misit illo. bno.
 ante facie sua. in omne ciuitate. et lo
 cu. q. erat. ipse uentus. Sic. xij. ap.

forma sunt epoz sic septuaginta duo
 figura pbror. i. sacri ordinis sacerdotu.
 tam si i. mpmul ecclie tempib' utiq; pbr
 utiq; uocabant epz. Vene septuaginta
 duo mittunt. siue quia a tondē genib'
 euāgelm p'dicandū fuerat. ut quomū
 duodecim pmo ppt' duodecim tb' isrl'
 missi sūt. isti ppt' cetera gentē mittent.
 Ita quod p'dicantū numō tot' orbis
 p' euāgelm scē tūtatū illustrandū m
 imaret. sicut sol tūano ambitū sue
 lucē septuaginta duas hora' explicat.
 Nam xp̄ dñs se diem die' suos ū aplos
 horas ita. Nonne. xū. hore sūt die'. P're
 dies ū. mustium tūtatū ostendit.
 un' t'ra die resurrexit domur'. i. p'ls
 amō. ad montē synay pueniēs die t'
 ca legem accepit. i. idem fluuū iordanē
 q' iuyssay grā cōmdata ē. t'ra die q'
 ueniat transiuit. Bini mittunt. in q'
 nob' inuit. quia qui karitatē erga
 alterū n' habet. p'dicationi' officū
 suscipere nullaten' debet. Om' aut' q'
 ut' duos. karitā' haberi n' potest.
 Veno enī p'pe ad se ipm karitatē h're
 ē. Ante faciē suā eos mittit. q'a ūba
 exhortationi' p'currūt p' q' ūta' i' nite
 suscipit. Sepe p' sua nequitia p'dicāy
 ū ling' restringit. sepe ex subiectoz
 culpa. De sua nequitia ait psalmista;

Peccatori aut' dix' d's quare tu enarra'
 iusticias mea'. i. assumis testamētū meū
 p' os tuū. De uicio subiectoz ait dñs ad
 ezechyelē. Lingū tuam adhēre faciā pa
 lato tuo. i. eris mut' n' q't uir' obuiugā'
 quia dom' erat span' ē. Ac si dicat. Plebs
 n' est digna. cui exhortatio fiat. Et dice
 bat ill'. l. cxxvi. cxxvii. cxxviii. cxxix.

Qui uos audit me audit. i. qui uos
 sp'nt me sp'nt. Qui aut' me sp'nt sp'
 nit eū qui me misit. Inaudiendo uel
 sp'ndo euāgelm discat auditorē n' ui
 les p'sona' quaslibz audire uel sp'ne.
 s; ipm saluatorē i. suū patrē. In disci
 plo enī magist' audit' i. in filio pat'
 honorat. Vl' ita. Qui n' facit misericōdā
 unū de frīb' mis. nec m' fac' qui p'it'
 formā seruy i. paupr' habitū suscepi.
 Qui me sp'nt. sp'nt eum qui me mis
 sit. quia ego i. pat' unū sum. l. cxxvii.

.b.

Reūsi sunt aut' septuaginta duo
 eū gaudio dicentes. Domine. etiā de
 monia subiuunt' nob' in nomine tuo.
 Et ait ill'. Videbrā satbanā sic fulg'
 de celo caditē. Tunc uidi quando cœ
 ruit. Quod ait sic fulgur cadentem.
 de supnis lapsū sig'rat. quia delect'
 adhuc transfigurāt se in angelm lucis.
 Desunt disciply honore' nomini xpi
 s; quia infirma ad huc f'id' gaudent.

in uirtutibus. et de signorum operatio efficitur.
exemplo tenent. et ad humilitatem reuocant.
ut agnoscant se tenentes si superbi in hu-
miliando. recordando diabolum electum
ob superbiam de celo. Ite dedi uob pote-
tatem calcandi super serpentes. et scorpi-
ones. et super omnem uirtutem inimicorum. et nichil uob
nocebit. **P** serpentes et scorpiones omne genus spirituum
immundorum. eiciendorum de obsessis signis.
quoniam uis ad uitam possit accipere. Paulus
etenim a uiperis inuasus. nil passus est aduersus.
et iohannes hausto ueneno ilesus mansit.
Serpentes quidem nocentes dente se
uenientes aperire sunt uel hominem uel de-
mones qui inchoandis uirtutibus uene-
na prae persuasionis obicitur. Scorpiodes
uero cauda nocentem clam insidiantem fit
illi. qui consummata uirtute uicari
greduntur. Verumtamen nolite gaudere. quia
spiritus uobis subitunt. Gaudete autem ad
nomina uera scripta sunt in caelis. Spiritus eicie-
re uirtutes alia facere interdum non est nisi
est qui operatur. sed inuocatio nominis. et
cedit uel ad condemnationem eorum quae
inuocant uel ob utilitatem eorum quae uidentur
et auctuunt. In quo semper honorat deus.
per cuius nomen miracula fiunt. licet
facientia signa decipiant. In actibus
apostolorum filij sciphe eiciebant demones.
et iudas proditor multa signa fecisse

narrat. Gaudeant ergo discipuli. et non de
humiliatioe demonum. sed de sua subli-
matione. ut ueni illi ceciderunt subleua-
ty. isti ascendant humiliati. Locum namque
nomina scripta est in caelis. est uisus est per
destinatus. Quoniam enim singula sunt
dei memoria eternaliter. affixa. quadam
progratua deus. non ut domus qui fit.
I In ipsa hora exultauit. **ex. l. c. xvij.**
spiritus sanctus et dixit. Confiteor tibi pater domine
et tu quia abscondisti haec a sapientibus
et prudentibus et reuelasti ea paruulis.
Et exultans in spiritu sancto de salute humi-
lium. quibus loquebatur. gratias agit et ex-
ultat in patre. quod apostolis aduentum
sui aperuit sacramenta. que ignorauerunt
sebe et pharisei. qui sibi sapientem in-
debant. Vnde super. Iustificata est sapientia
a filiis suis. Confessio non semper praenominis.
sed aliquando gratiarum actionem significat. In his
quod ait. pater. ostendit se esse genitum. ad
non creatum. ut heretici dicunt. in his quod
mine. creatorem caeli et terrae. Pulchrum
sapientibus et prudentibus. non insipientibus
et hebetibus. sed paruulos et humiles op-
posuit. ut probaret se timorem dei
re. non acumen scientiae. Humilitas enim
clauis est scientiae. de qua alibi dicitur.
Tulisti clauem scientiae. et humilitate
fidei. qua ad diuinitatem eius agniti

omne puenire potat. Etiam pat. quia
 de fuit placitum ante. Sensus e. Certe
 pat. h. fecisti. quia sic placuit ante.
 et in conspectu tuo. Hys ubi exem
 pla humilitat accipim. ne temere
 dicitur supna consilia de alioz uoca
 none. aliozq; repulsione psumamus.
 Non enim ratione reddidit. s. sic do
 placit dicit. ostendens quia iniustu
 de n. potest. quod placuit iusto. Unde
 in uinea laborantib' mercede reddes
 ut volo. et huic nouissimo dare sic et
 in cunctis q' a do disposita. apta ra
 tio est. occulte iusticia uoluntatis. **cxv.**

Omnia in tradita **cxix. a. cxliij. cxv.**
 sunt a patre mo. Ideo confiteor
 pat. quia omnia in tradidit pat. Non
 dicit omnia de elementis. s. de hys qui p
 filium acced. ad patrem. et an erant re
 belles. De hys omnib' alias dicit omne qd
 dat in pat. ad me ueniet. Et ita. Cum
 audis omnia agnoscis omnipotentem. n. de
 colore. n. degenerem pat. Cum audis
 tradita confitis filium. cui p natura
 unius substantie omnia iure sunt ppa
 et dono collata p gram. Nota quia e
 in eo qd homo est. confitetur. et gras agit
 pat. immo indiuidue trinitati. In h. u
 qd ipse est splendor qui de patre sple
 ndit sup intellectum. nulla refert

gras. licet omnia a pat. habeat quia
 p natura h. **cxv. l. cxix. a. viij. et**
xlviij. et lxi. et xcvi. et lxxxvij. et c. et cclij.
Et nemo nouit filium nisi
 pat. neq; patrem quis nouit nisi fili.
 et cui fili uolunt reuelare. Irubescat
 eunomius. dicens se plenam noticiam
 habere de patre et filio. Non ita intellige
 dum e hoc qd fili a nullo possit sciri
 nisi a patre solo. pat. aut. n. solu a filio.
 s. ab eis etiam quib' reuelantur filius.
 s. utriusq; referendum e qd ait. et cui
 uolunt filius reuelare. ut intelligas
 utriusq; p filium reuelari. Verbo enim suo
 pat. se declarat. et uerbum se ipm decla
 rat. quia nris nre lum e. Tradita aut
 filio n. alia sunt. qm que meo soly
 pat. nota sunt. Nota uero filio soli s.
 que pat. sunt. Atq; ita in hoc mu
 tue cognitionis secreto intelligitur
 n. aliud in filio ignorabile extitisse.
 qm quod in patre ignorabile sit. At
 tende uero solus pat. filium. solus ue fili
 patrem nosse dicit. n. si creaturam
 fieri exclusionem. Neq; enim filius a no
 ticia sui ipius excipit. neq; pat. qm
 se ipm cognoscit. excludit. et sps s. utiq;
 substantial' ab utroq; plena agnitione neq;
 sepat. In paul. Sps scrutat omnia. q. p. su
 da di. P. uis ad discipulo suo dicit. **cxv.**

Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiam uos. De onere peccati dicitur: uel p[er] illos uirgo legi mutat ad eu[an]gelio. Qua ratione est eu[an]gelii gra[ua] leuior lege: cum in lege adult[er]iu[m] me[an]gelio concupiscentia: ibi homicidiu[m] hic uia puniat. In lege opa requiruntur: me[an]gelio uoluntas: quod licet effectum non habeat: p[ri]mu[m] tamen non amittit: ut si uirgo non uoluntate corumpat: apud eu[an]gelium uirgo suscipitur: apud legem quia corrupta repudiatur. Laboratis dicitur uel in legis difficultatibus: uel in diuitiis acquirendis. Reficiam uos: et recreabo uos exoneratos p[er] eu[an]gelium: p[ro]mittens regnum eternu[m]. Tollite iugum meum super uos: et discite a me quia mitis sum et humilis corde: et inuenietis requiem animabus uestris. Iugum de eu[an]gelio xpi uideas et gentes in una fide coniunges: ut iram cordis sui excolant p[er] uoluntate[m] fac[e] eloquii. Tollite iugum super uos in superiori scilicet misericordie ue[st]re in honore habentis. Exemplo quoque meo discite mitis esse corde et humile[m] cordis: ne lateat serpens in specie columbe: humiles quippe neminem contempnunt: mitis quoque in lenitate animi uigiliter p[er]seuerantes nullum ledunt: et sic p[er] quiete[m] misericordie inueniet tandem requie[m] sempiternam animabus suis. Iugum enim meum suauis est:

et onus meum leue. Quid iugum suauis est: onus leue? Probabilem fieri ab scelere abstine[n]te bonu[m] uelle: malu[m] nolle: amare omnes: odisse malu[m]: etiam uitam sequi: presentibus non capi: nolle inferre alii: quod sibi ipse peccati sit molestus. Licet angusto iugum sit arcta uia: ut alibi dicitur quod ducit ad uitam: p[ro]cessu tamen temporis ineffabili dilectionis dulcedine dilatat. Iugum fidei suauis est: comp[ar]atio[n]e lege: quia ibi uulnerantur p[ri]us: hic lauantur saluando. Onus eu[an]gelii leue est: quantum ad legem: quia ibi adult[er]iu[m] puniuntur p[er] lapidationem: hic purgantur p[er] penitentiam. **S**iquis uenit ad me et odit patrem suum et matrem et uxorem et filios et fratres et sorores: adhuc autem et animam suam non potest mihi esse discipulus. Qui non uolat crucem suam et uenit p[ro] me non potest meus esse discipulus. P[ro]cunctari libet quoniam parentes p[ro]cipuum odisse: qui uolunt ben[e] et inimicos diligere. Et de uirginitate dicitur: quod deus coniungit: homo separet. Et paulus ait: uiri diligite uirginitatem: sic et ipse ecclesiam. Si uim p[ro]p[ri]am utriusque agere ualent: ut et p[ri]mos diligant: et aduersarios in uia dei obediendo nesciant. Sic nimirum p[ri]mis odium adhibere debent: ut in eis et diligant quod sunt: et habeant odio quod i

di in me obsunt nob. Ut h' demōs
 tent. agendū domur. mox addid' dicit.
 Adhuc autē r animā suā. Tunc enī animā
 nō bene odim? cū ei carnalib' desidj
 nō acquiescim? s' bauulando crucem
 dōm sequim'. Que g' contempta admelj
 dicit. q' p' odū amat. Huic doct' me
 de contemptu mundi r de abiectioe
 cept' annatit' sub conp'atioe turris
 edificande de p'seuerantia. ad qm' neces
 saria ē cum humilitate patiā. ac si dicat
 tu debetis odisse. crucē bauulare. ueni
 te p' me. quia sic consummabit' fidj
 officij edificij. sic uenit ad regnuoj.
 Et hoc est qd' sequit'. **L chxxij.**
Quis enim ex uob' uolens turris in
 edificare nō p'us sedens computat sup
 r qui necessarij sunt. si h't ad p'fuen
 dū ne postea qm' posuerit fundamē
 tū nō potuerit p'ficē omīs qui uidēt
 incipiant illudē ei dicentes. quia
 h' homo cep' edificare. r nō potuit con
 summare. Omne qd' agim'. p'uenire p'
 consid'ationē debem'. Si g' in fundamēto
 s'cū p'fecte uitę sublimitatē p' assup
 tam patiām consummare cupim'. p'
 nos ad adūsā s'cū p'parent'. Hoc enī int'
 rrenū r celeste edificij distat. qd' t're
 nū edificij rstruit' expensa' colligē
 do. celeste autē disp'gendo. Sedentes g'

computem'. r a tumultib' mundi qui
 escence' diligent' discernam'. erogādā
 eē tempalem substantiā. r ce' autēndy
 a cupiditatib' r animā p'pandā cont'
 s'cū adūsā. Alioquin deficientes in edi
 fitio bone opacionis irrisionem pati
 enī ab inimicis. ex nō defectu gratu
 lantib'. quia uir' pauli uocem. spec
 taculū facti sum' mundo. anglis et
 hominib'. Aut quis rex itur' committit
 te bellū adūsus alium regē. sine se
 dens p'us cogitat. si possit cū decem
 milib' occurrere ei qui cū uiginti mi
 lib' uenit ad se. Alioquin. adhuc illo
 longe agente legationē mittēs. rogat
 ea q' pacis sunt. Si rex a rege pacem q'
 rit. multo magis nos infirmi cū deo
 pacem habē debem'. Quasi committē
 bellū cū dō ē. aliquem intelligē. et mi
 tis saluare ab eo uiste. Verum hac si
 multitudine ostendit'. nullū ad glām
 p'tingē posse. nō seuerj iudicis snā
 tempēt' p' misericōdiā. In conspectu enī
 ei' omīs homo imp'fect'. Sic g' p'dica
 tio necessaria ē ad cauendā inimicj ir
 risionē. ita necessaria ē ad impetrādā
 iudicis misericōdiā. fortasse malū op' a no
 b' abscedim'. s' nunquid rationē cogi
 tationj n're reddē sufficim'. Q' cū decē
 milib' occurrat dō. qui offert opa. f'.

mandatorum quod extrinsece gessit. sed deus qui cum
duplicatione numero contra uenit. cui uix pro
partem in solo opere discutit simul de opere
et cogitatione. Longe adhuc esse dicitur.
quia nondum presens in iudicio uidetur.
Mittamur ergo legationem ad eum nobis placidum
lacrimas scilicet et misericordie opera ex proprio affectu.
Sic ergo omnes ex uobis. **L**chyrui. **xxv.**
qui renuntiat omnibus que possidet.
non potest nisi esse discipulus. Quandoquidem
non potest bene edificare qui non compu-
tat sumptus. nec secure potest occurrere
qui non permittit legationem. ergo nec potest
nisi esse discipulus. qui non renuntiat omnibus.
Hic docet quod edificare turrim. facere
pacem cum fortioribus. nichil est aliud quam esse
discipulum. **x.** **ip**are uel sumptus. uel mit-
tere legationem ad faciendam pacem. nichil
aliud est. quam renuntiare omnibus que posside-
mus. **h**ic que amor primorum. **z** anima nostra
quam quidam accipiunt pro temporali uita
intelligunt. et quam sic possidere debemus.
ut nos non impediatur ad eterna. Distat
sane inter renuntiare omnibus. et relin-
quere omnia. quia paucorum perfectorum est re-
linquere omnia. et solis eternis inhiare.
cunctorum autem fidelium renuntiare omnibus.
hoc est ficticia gerere. ut tamen tota mente
ad celestia tendat. **L**xiii. **xxiiij.** **&** **xxv.**

.lxvij:

Et factum est in sabbo secundo primo cum

transiit ihesus per talem. uellebant esurire
et discipuli eius spicas et manducabant
confricantes manus. **I**deo discipuli dixerunt
spicas confricabant. quia ut ait mareus
capitulum. **lxxij.** manducandi spatium non ha-
bebant. propter nimiam importunitatem
eorum qui ueniebant ut curarent. **U**nde
quod homines esuriebat. Confricatio illa
uitam austriorem significat. non uitam quam
tunc ipse epulae et cibos simplices.
Nota primos apostolos litteram sabbati destru-
ere contra hebrionitas. qui cum alios apostolos
apostolos recipiant. paulum qui transgressus
legis repudiant. Bene lucas sabbatum
quod apostoli soluebant. de uero prothon
hoc secundo primo nuncupat. uolebat enim
intimare obseruantiam legis sabbati.
ut cessare debet. et naturalis sabbati
libertatem. que fuit. fuit usque ad tempora
moysi ceteris diebus simulis oportet resti-
tutum. **H**uius itaque temporis sabbatum que fuit
in ceteris diebus utilia licet operari. secundo
primo ad distinctionem iudeorum sabbati appo-
lat. primo iudei huius est placitum. secundum uel
temporis ordine. uel gratie munere. ut nihil
aliud secundo primo sabbatum intelligatur
quam inferiorum superiorum. **U**nde si quis dicit
christum secundo primo adam uelit applicari
non errat. qui merito scilicet et gratia non huma-
ne natiuitatis ordine. primo possit ad-

Potest ita intelligi ut sabbatum noui
 testamenti secundum et primum sit. secundum quap
 legale est. primum quia ante decreta legis
 a iustis obseruabat. antiquis. christice aut
 discipuli prelati transeunt. et per gentes eorum
 salutem esurient. Vnde illud. Surge petre.
 macta et manduca. Quia sacra concordia
 est. mactari animalia et conficari spica.
 sic paulus dicit. Mortificate membra uera que sunt
 super terram. et eruite uos uetem hominem
 cum actibus suis. Velle spica est homines a
 terra intentione erueri. fricare aut ma
 nibus ab ipsa terra carnis concupiscentia
 que ab integritate aristarum puritatem
 mentis erueri. grana uero manducare est. emul
 danti quicquid ab omni inquinamento carnis
 et spiritus. pora predicantium ecclesie membris max
 peccari. Apud marcum discipuli pergentes
 domum huius agisse referunt. quia pre
 sermo doctoris. et subsequitur gratia iusticia
 tionis. Bene hoc fit sabbatis. quia predica
 tores pro spe quiete eterne laborant. ad quam
 et alios mutant. Vnde ita. Ager est mundus.
 ager seges. humani generis fecunditas.
 spica. fructus ecclesie quibus satiantur apostoli.
 membris se alunt. profectu. Alit. Psalms am
 bulant cum domino. qui obtempantem diu
 nus impius delectantur in sacris eloquijs.
 Esurunt in sacris. cum in sacris eloquijs
 que legendum transierunt. illa inueniunt et desiderant

quibus amplius accensi amore dei. que pane
 pascantur. Et hoc in sabbatis dum a tur
 bidis cogitationibus uacare et uide quoniam sua
 uis est domini gaudet. vellunt spicas et
 terunt. cum testimonia scripturarum assumunt.
 et discutunt. donec medulla dilectionis
 extrahant. que sub uilitate littere que sub
 aristarum horrore uelat. sed qui solam lit
 teram superstitiam secuntur. stulti defensores sab
 bati. neque mentis refectionem noent. neque
 animarum requiem querunt. Vnde sequitur. Quia
 da autem phariseorum dicebant illi. Quid
 factum quod non licet in sabbatis. Huius alij e
 uangeliste narrant domino obiecta fuisse.
 Si siue illi. siue discipulis eius. siue utrisque
 dicta sint. ad eum que ad magistrum paterne
 bat responsio. In qua noue gratie munere
 designat. oculi legis esse gratie operum. argu
 ens doctores legis nescire legem. De fru
 gum quidem uastatione nulla fit questio.
 quia licet per legem. de uinea uel fruge
 uicini edere. sed non falcem mitti. uel feras
 eicere. Et respondens ihesus dixit ad eos. Nec
 hoc legistis. quod fecit dauid cum esuris
 sed ipse. et qui cum eo erant. quomodo man
 uit in domum dei. et panes propositionis
 sumpsit et manducauit. et dedit
 his qui cum eo erant. quos non licebat
 manducare nisi solis sacerdotibus. Da
 uid fugiens uenit in noba. et ab

achymelech sacerdote postulauit cybo
Qui cum panes laycos non haberet dedit
ei consecratos quibus soli sacerdotibus et leui-
te uesci debebant. hoc tamen interrogans
si panes sui a mulieribus mundi essent ab-
heri et mundi et eius. Non enim dubita-
uit salutem hominum esse hostiam deo pla-
cabilem. sicut propheta dicens. Misericordia
uolo et non sacrificium. Quod est dicitur. Magis
uolo de famis periculo hominem liberare
quam deo sacrificium offerre. Sensus est. Si et
dauid scis est et abymelech pontifex a uobis
non reprehenditur sed legis utique mandatum pro-
labili excusatione transgressi sunt. et famis pro-
prie causa est. cur idem non probatis in apostolis.
quod in ecclesiis. Panes propositionis ante sabbatum
cocti mane sabbati offerrebantur. et super
sacramentum misam ponebantur. sex hinc et sex
inde ad altarios conuersi. duabus partibus
aureis supposita thure plenis. que pro
manebant usque ad aliud sabbatum. Et tunc
pro illis alii ponebantur. et illi sacerdotibus
exhibebantur. et thure accenso in igne
sacrum in quo holocausta fiebant aliud
thure super alios duodecim panes adici-
ebatur. Qua hora superueniens dauid pa-
nesque consecratos accipiens ostendit
figurate sacerdotale cibum ad usum
transiurum esse populo. siue quod omnes
uita sacerdotale debemus imitari siue

quia omnes filii ecclesie sacerdotes sunt. **S**
non enim in sacerdotium semel offerentes
nosmet ipsos deo hostias spirituales. Abia-
thar autem filius achymelech. uel ut quidam
codices habent. abymelech aduenit cum pan-
ibus dauid panes petiit et accepit. Occiso autem
abymelech a saule cum uiris domus sue
qui erant de genere sacerdotali octoginti
et quinque fugit abiyathar ad dauid co-
mes factus et uir eius. Postea uero regnante
dauid. summum sacerdotum gradum accepit
maioris excellentie factus quam pater suus.
et ideo dignus cui dominus in ratione factus.
ut marcus refert quod summum sacerdotem
etiam patre uiuente. Et dicebat illis.
Aut non legistis in lege quod in ecclesia
sabbatis sacerdotes in templo sabbati ui-
olant et sine crimine sunt. Dico autem
uobis quia templo maior est hoc sabbatum
uiolabant sacerdotes occidendo tau-
ros. circumcidendo pueros. Hic non pro
nomine sed ad uerbum loci legendum est. quod dicitur.
Ego dominus templi qui sum hic sum
maior templo. et melior. et ideo si fugi-
le templum potuit defendere sacerdotes
sed seruientes. cur spirituale non potest
defendere discipulos sed credentes.
Sabbatum pro xxv. et xvi. et xlv.
hominem factum est. et non homo propter
sabbatum. Ideo maior cura adhibenda

saluti hominū qm̄ custodie sab̄i. Sic enim mandatu est sab̄m custodiri ut si necessitas eet. n̄ fieret reus qui solueret. Sab̄o circumcidi n̄ est phibitū. cum fuit necessariū. Josue muro iericho septem dieb' cum exercitu circumiuit. Machabei necessitate pugnavit sab̄ato. In discipulis esurientib' qd' licitum n̄ erat in lege. necessitate famis factū est licitū. Hodie etiam si quis egrediuntū corrupit. n̄ tenet reus.

Factum ē autē in alio sab̄o. ut in mare in synagogam et docet. Et erat ibi homo. et manus ej' dextera arida. Sab̄is p̄cipue domin' docet. et opat' itate. n̄ solum ut insinuet spualē sab̄i. s. etiam p̄tē celeborem p̄p̄i conuentū. Homo manū h̄m̄ aridā. humanū gen' indicat in bono opere factum. p̄ manu in p̄mo parente extensa ad uertitū pomū. s. domini misericordiē restitūtū ē saluti p̄ manus innocentes extensas in cruce. Bene in synagoga man' erat arida. quia u' mal' bonum scit. ibi transgressor maiori subiacet culpe. Iger iste dixit fuisse cenitari' queritans uictū manib'. et iudoz man' cui spual' edificij cura commissa fuit. arida erat usq; ad aduentū saluatoris. p̄ta autē

reddita est dextā in aplis credentib'.
 Observabat autē sebe et pharisei si in sab̄o curaret. ut inuenirent accusare illum. Quia discipulo p̄bilit' excusauat. ipm̄ obseruant. ut si in sab̄o curaret transgressionis. si n̄ curet crudelitatis aut imbecillitatis eum arguant. Ip̄e u' sciebat cogitationes eoz.
 ¶ ait homin' qui habebat manū aridam. Surge et sta in mediū. ¶ surgens stetit. Hinc ē illud. Domin' scit cogitationes hominū. qm̄ uane s̄. In medio stetit eg'. ut ab omnib' uideret. Ait autē ad illos ih̄c. Interrogo uos si licet sab̄o bene facē an male. Animi saluam facē an p̄dē. Id ē hominē curare. an a p̄ditiōe n̄ libera re. Preueniens calumpniā q' s' p̄bat arguit iudoz existimantē in sab̄o etiam a bonis opib' feriandis. cum lex dicat. omē op' seruile n̄ faciet' meo. S; de peccō dictū ē op' seruile. om̄s enim qui facit peccatū seruus est peccati. Hec autē scripturaz p̄ homine posuit. animā ut illud. Hec sunt anime q' exierūt de femore iacob. V' ideo curatur' corp' & anime saluatōe interrogat. quia ip̄a man' sanatio salutem anime significabat. q' a bonis opib' cessas. aridā qd̄am

dextram habere uidebat. Nullum siq
dem summe pius potest si quando non
saluat de perdere scripturae consuetudine.
sicut indurauit cor pharaonis. id est
non emolliuit. sed induratum permisit. At
illi tacebat. Et circumspexit omnibus dixit
homini. Stende manum tuam. Et exten
dit. et restituta est sanitati manus eius sic
ricta. Non habentes quid respondeat
tacet. et dominus circumspicit omnes. quoniam me
dulitati eorum nascens. Oan uibet ex
tendit. quia debilitas instructuose autem
nullo melius ordine quam elemosinarum lar
gitate curat. Unus ecclesiastes. si non sit
manus tua ad capiendum porrecta. et ad
dandum collecta. Homo tenim iste sig
nat auarus. qui nolentes dare uolunt
accipe. potest dari et non largiri. Quibus dicitur
ut extendant manus suas. id est qui fura
bat iam non fuerit. magis autem laboret
operando manus suas quod bonum est.
ut habeat unum tribuat indigentibus.
Homo quippe ante aduentum christi dextram
habuit languidam. quia ab elemosinis
coepibat. sinistram sanam. quia super
utilitati intendebat. At ueniente
christo. dextra sanat ut sinistra. quia quod
congregauit auide. non distribuit ex ka
ritate. Et dixit ad eos. Quis erit ex uobis
homo qui habebit ouem unam et si ceciderit

habet salbis in foueam. rine tenebunt et leua
bit eam. Quantomagis melior est homo
oues. Ideoque licet salbo benefacere.
Competenti exemplo ostendit illos sab
batum uiolare in opere cupiditatis. qui
eum uiolare arguunt in opere caritatis.
Prodem ponit in salbo bene facere.
et animam saluam facere. Observantia quod
salbi figurabat. quia quod per se facti e
runt bona fecerunt. in septima quere
a malum tantum feriabit. Non enim otiosus
erit boni operis fructus in laudem dei qui
esse. Unde mattheus dicit dominum interrogatum.
si licet sabbis curare. nichil repugnat
marco et luce. narrantibus illos interroga
tos a domino. si licet sabbis bene fa
cere an male. Intelligendum namque est quod
plus ipsi interrogauerunt dominum. deum
dominum illorum. et illis tacentibus propositum
similitudinem de oue. Ipsi autem repleti
sunt insipientia. et colloquebantur ad inuicem
quid nam facerent de ihesu. Inuolens est in eis.
Non enim culpa fuit uel hominem ma
num extendere. uel ihesum sanare. sed mag
na insipientia est de nece eius tractare. cuius
beneficis plurimum indigebat.
Ihesus autem sciens secessit inde. et secum
fuit eum multa et curauit eos omnem. et solu
it ihesus phariseos occasione impietatis dare
contum se. fugit itaque odientem. et accedit

in inuentu p amore sequentes in cu
 rari merent. Et pcepta eis ne manij
 festum eu faciant. ut adimpleret qd
 dictu e p ysaiam ypham dicente. ecce
 puer meus que elegi dilectus mis in q
 bn oplacuit anime mee. ponam spm
 meu super eu. et iudiciu gentib nunti
 abit. Non contendet neq clamabit.
 neq audiet aliquis in plateis uoce ei.
 Non curacionis taciturnitas iubeat.
 na sal unucuiq reddita s ipa testis
 erit. Subendo g secretu dn gloriadi.
 de se uactantia declinat. et nichilomin
 cogitacione sui pstat. in eo ipso qd am
 monet de se taceri. quia obseruantijs
 silentij et re q fit silenda pficiuntur.
 Quin eti p hanc tacendi de se uolun
 tatem. dictor p ysaiam effect implet.
 Et psona patris dicit ysaias. ecce puer
 me. In forma uidel serui puer mah
 tia n sensu electus est ad restaurandu
 genus humanu ad quod n erat ali
 ydone. Vn pbat specialit dilectus a do.
 et in eo patris uoluntati bene placit
 fuisse. Ipe eni solus est agri sine macula.
 Anima quippe di affectu uoluntati
 ei intelligit. Spm dic scilicet de q alibi.
 Requiescet sps domini sr eu. Iudiciu
 futuru im iusta fieri iudicia licet
 occulta nuntiabit gentib p pdica

tionem noui testamti. Platee s spatiofa
 ura. in q moxantes et sicut nolentes
 uocem domini n audiunt. Quo ca n
 sua uoce s p pabolis eis in dlu loq
 bat. Cont tales n contendit neq cla
 mauit qui cum malediceet n male
 dixit. sic ouis ad occasionem ductus e
 n aprens of suum. Harundine quas
 sata n constringet. et linu sumigas
 n extinguet donec eiciat ad uictoria
 iudiciu. et in nomine ei gēte spabit.
 Qui parant n porrigit manu. nec
 portat on frus. quassatu calamu q
 fringit. et qui modica fidi scintilla
 contempnit in paruulis linu sumi
 gans extinguit. Hec aut e n fecit.
 potius uenit quere quod perierat.
 Patiam naq seruauit. donec uidi
 tum qd in eo agebat ad uictoriam
 pueniret. et ex pulso mundi pncipe
 ad regnu rediret in dexta patris sedes.
 donec ponat inimicos sub pedib. Vlt.
 Dicit arundine q quassata sit n
 ee confrica. et gentes uento uanitatij
 agitata. et in pacis quassatas. in sa
 lute p xpm reseruata. Linu sumigas
 aut n ee extinctu. hoc e erigui sp
 ex reliquis uetis gēte. ystl n ee abla
 tu. quia toti resurndi luminis. in te
 pe pne sit facultas. Parundine qq;

intelligi possunt uidi omni uento ce-
dente. q̄a ab inuicē discrepādo disti-
pati s̄t. Inuē ū funigant s̄t gentes.
quas natural' legis ardore fere ex tē-
to erroris fum' amarissimi' inuoluit.
quo usq; de parua scintilla in mag-
nū ardore caritati' xp̄e illa' suscita-
uit. Equidem p̄dicatio eius null' in-
fidijs supata tam diu mūdo lucebit.
donec eriat r̄ ostendat ultimū uidi-
tū. ad uictoriā de omnib' inimic' sup-
plenariā. r̄ n̄ recitandā. Hom' ē est
ip̄e noticia. in fide x̄ana. in q̄ gētes
x̄ane spabunt. *Lxxiiij. m̄ cxliij. & xviij.*

lxx.

Factū ē autē null' dieb' exiit in
montē orare. r̄ erat p̄noctās mōrone
dij. Sanat ut d̄s. orat ut homo. Un̄
orat theoricā uitā. q̄n̄ sanat actiua
uitā insinuat. ne quis p̄ cura p̄-
my a contemplationi' studio tō-
pescat. ul' p̄ studio diuine r̄tēpla-
tionis q̄muis supior sit. p̄mi curā
negligat. Quia pat' om̄ia posuit
in man' filij. uider' ē. qd' insigne p̄-
uis potestati'. filius tamē ut formā
homin' implet. obsecrat patre
p̄ nob'. quia aduocat' ē nob' in q̄
consistit officiu' pietatis. In paul'.
Aduocati' habem' apud patre ihm
xpm. Si aduocat' ē. debet p̄ nris int'

uenire peccis. Non ḡ q̄ infirm' obse-
crat. s; p̄uis impetrat orandi formā
p̄scribens. quā debem' imitari. Sicut
autē orare in montē. qui dñi orando
q̄rit. ex uigentem uitae strepitu' p̄ntē.
ad uiticem sublimioris curie p̄gredies.
ut extiore cessante tumultu in quo-
dam m̄t' secreto p̄ int̄na desidia silite
cū domino loquat'. Qui u' diuitijs
aut honore seli. aut de morte inimic'
orat. in imo iacet. q̄ oratio ej' sit i' pec-
catū. Et cū dies fact' eet. uocauit disci-
p̄los suos. *m̄ cxvii. & xxviij. l. lxxviij.*
Et exiens de domo sedebat secus
mare. r̄ congregati sunt ad eū tur-
be multe ita ut in nauicula ascen-
dens sedet. Et om̄is turba staret i' lit-
tore. Verum domin' eadē die q̄ post
orationē uocauit discip̄los an alio
tempe. exiens de domo fecit ea. que
secunt'. minime conturbat illū qui
nouit in p̄occupando r̄ recapitulā-
do modū narrādi euuēglistax. Quis
quidē p̄ illud qd' narrat de mare
dñi r̄ fr̄ib' domuy h' continuo sub-
iungit dicit. In uio die exiens ih̄c de
domo sedebat secus mare. r̄ erat ve-
rum more sc̄ptur' diem ponendo p̄-
tempe uisus est p̄occupare. Lucā u'
ap̄toz electionē p̄cul dubio an ser-

monem i monte habitum factam illo
 m q pmissa recapitulari solent co
 memorat dicens & cum dies fact' eet
 uocavit discipulos suos. 7 eligit
 duodecim ex ipis quos aplos nomi
 nauit. Probabile e itaq; quod hystorie
 ppus ordo h' habeat. Nul tam phibe
 ret in hoc loco ut sepe alibi. artifi
 calem ordme attendi; Misericordie dñi
 egredit' de domo. i. de pfundis my
 steris. 7 salet iux' mare hui' scilicet
 ut saltem in litore audiat. Venim
 mare mund' e qui gustat' amar' e.
 7 uicior' fluctib' inquiet'. S; ab ipso
 domino eripiunt' pdestinati. qui
 amara dulcificat' tunciam conuertit
 in gaudiu. egitudinem in salutem.
 Quoniam aut' in euanglio turbe uocabu
 lu' int'ferit'. sicut diuisa' hominum.
 sic etia' diuisa' intimat' uoluntatu.
 Diuis enim de causis xpm seqbant'.
 Congregatio tam turbaz figurabat fre
 quentia' pploz p aplos ad xpm colli
 gendi. In quoz mtes ascensu' erat p
 fide' qd' indicat' ascensus unauē. Ha
 uis namq; in mari typū pferit' ecclie
 in medio n' credituū 7 contumaciuū
 edificande. it' qm' ubi' uite postuū 7
 pdicatuū gra' sue uisitationis illam
 illust' 7 dilecta sibi mansione' i ea' s'ect'.

Hij u qui ex' sunt in modo. uene
 steriles atq; inuiles adiacent. 7 di
 uini sermoni cape intelligentiā n
 possunt. Veritatem in litore stant' q
 neq; in mari neq; in nauu' erat' figu
 ram gestant' illoz qui ab. amaritu
 dine reproboz se subtraherēt. s; nōdū
 celestib; mystijs q' desiderant' s' imbūq;
 Et locut' est eis multa in pabola di
Ecce exiit qui seminat' cels.
 seminare. Multa in pabolis loquit'.
 quia si cuncta pabolice loqueretur.
 absq; emolumento recessisset audire.
 Pabola e rerum innata' discrepanti
 ū. sub aliq' similitudine scā opatio.
 Sator qui exiit seminare xpe fili' di
 intelligit' qui exiit de sinu patris ue
 nit in mundū. ad seminandū. p se
 ac p suos hoib' ūbū uitatis qd' apd
 patrem uidit. Et dum seminat' qdā
 cecidit' secus uiam. 7 conculeta
 st. 7 ueniunt uolucres celi 7 comedit'
 ea. Quedam cecidit' sub audis grana
 siue semina. secus uia. Via est mēs
 malaz cogitationū. sedulo meatu
 ita 7 arefacta. V' duplicat' p' semē
 quia transitu carnaliū cogitationū
 conculeat'. 7 demones comedit' illd.
 idē quada' delectatioē capiunt et
 absorbent. ut nec memoria mens

leg.

mens tenent qd ope exercere neglexerit
Demone aut uolucres celi appellatur:
uel quia sunt celesti & spualis nature.
ul' quia in aere habitant. Alia aut ce
cidunt in petrosa. u' n' habebunt t
ram multa. & continuo exerta st' quia
n' habebunt altitudinē t're. Sole aut
orto estuauit. & quia n' habebat ra
dicem aruerit. Semina que cadit i pet
sa. i. sup t'ram petri habundantē. ger
minare quidē queit s; n' figit' radix.
qm t're altitudinē. hoc ē p'funditatē
n' h't. & idēo estu solis arefcit. Pet
figit' h'c duriciā p'ue m'c. t'ra leni
tatem anime obediētis. sol feruorem
p'secutionis. Cadit g' sem' ubi sup pe
tram. q'ndo dulcedine p'missionū
mouet indomitū cor nullo uē fidi
uonē penetrat. V' n' inuenit ut lu
cas ait humore. i. uirtutis amore. Et
statim exortū ē p' recordationē tantū
m. n' p' efficaciam qm n' habebat al
titudinem t're. i. p'funditatē boni cre
dit' u' solide fundaret. Et quādo ex
ort' est sol. idē est' p'secutionis. ul'
cuiuslibz t'bulatiois estuauit. i. ad
siccitatē uenit. & ex toto exaruit. eo
qd firmi desidiū radicem n' habebat.
Altitudo quidē t're p'bita' animi
disciplinis celestib' eruditū. & intep

tationib' p'bita. Alia aut cecidit in
spinas. & cūerunt spine & suffocauit
it' ea. Alia semina cecidit in spinas.
hoc est int' spinas. Cadit quoq; ubi
di int' spina. cum suscipit a corde dy
uitiar' cura sollicito. & tunc multipli
cate diuitie q' p' spina' intelligunt oc
cupant m'c. ut fruct' spual' mea p'f
cē n' possit. Alia u' cecidit int'iam bo
nam. & dabant fructū aliud centesimū.
& aliud seragesimū. aliud tricesimū. Sic
m'ia mala tres fuerit diu'sitates. sic t' i
bona tres. Alius enim bon' est. al' me
lior. & alius optim'. Cum denari' nume
r' p' p'fectione solet accipi. quia inde
cem p'ceptis legis custodia continetur.
centenari' qui p' multiplicatū denariū
surgit. p' magna p'fectione ponit. Ita
g' bona fructu centuplo secundatur.
quando m'c cor & docile p' amore. p'p
mū actiua. & p' amorem di' contēpla
tiuam adipiscit' uitā. & spualū ornāt
p'fectione. uirtutū. In senario aut' nu
mero. quia mundi ornāt' explet' ē d'
grue p'fectio bone opationis in adim
pletione decalogi seragesim' fruct' i
telligit'. Tricesim' u' fruct' ē. in fide t'c'
t'ntatis impletio legis. h' dicens clama
bat Qui h't aures audiendi audiat.
V' cūq; h' ammonitio int'ponit' n' p'f'ctio

et attendenti querendum ostendit quod dicitur
 qui dicitur habere aures cordis et intelligentiam in
 et audiat hanc spiritualiter habere intelligat
Aliam parabolam **capitulum xxxvi. versu**
 propositus illis dicens. Simile sicut est regnum
 celorum hominum qui seminavit bonum
 sicut in agro suo. Regnum celorum nulli
 ergo christi qui dat in caelestibus regnare
 eius servare regnare est. Bonum quidem
 non seminat nisi bonus qui sicut bonae
 voluntati ad bona opera studet producere
 cum autem dormirent homines
 venit inimicus eius et superseminavit zizania
 in medio tritici et abiit. Caute
 lam moraliter intimat habenda. Dormientes
 sunt magister ecclesie cum in terra
 in curia negligunt se commissos
 ut cum dormitione mori accipiunt.
 Tunc si quidem precedente nomine christi
 superseminat diabolus zizania in medio
 tritici et inducit hereticos inter iustos. Quod
 ideo tritici appellati sunt quia ex eis
 fuerunt a paleis infidelitatis per fidei.
 Et abiit quia inter iustos diu stare non
 potuit. Cum autem evassit herba et fructus
 habuisset fecisset tunc apparuerunt zizania.
 Crescit herba cum verbum predicationis
 fidelium promouet. fructificat cum bonae
 spei opera monstrat et tunc incipit
 manifestari hereticorum dogmata. Quod

uidentes boni homines. sed nondum spiritu
 ales quia omnia iudicant iuxta illud
 pauli. Spiritus iudicat omnia mouet
 quia sub nomine christi sunt hereses. Unde
 sequitur. Accedentes autem serui patris
 familias dixerunt ei. Domine. nonne bonum
 sicut seminasti in agro tuo? Unde habes
 zizania? Et ait illis. Inimicus homo hoc
 fecit. Audito dolo patris familias non ex
 arsit ira nec mori uicisti uoluit.
 Ita et nos lesi patienter feramus. Diaboli
 propterea inimicus homo appellatur quia deus
 eius deseruit. Unde in nono psalmo scriptum
 est de eo. Exurge domine non confortet
 homo. Vigilent ergo propositi ecclesie
 ne inimicus homo seminet zizania et
 hereticorum dogmata. Serui autem dixerunt
 ei. Vis inuis et colligimus ea? Et ait illis.
 Ne forte colligentes zizania eradicetis
 simul et triticum. Hic datur proprie locus
 et discretio exempli. Ibi namque patienter
 tolerandi sunt mali et aliqui inueniunt
 qui adiuuent bonis. Propterea qui hodie
 errat. cras forsitan desinet uicari et necesse
 est ut mali permixti sint bonis per quos
 erercentur ut quorum compatione nitantur
 ad melius. Simile utraque crescit usque
 ad messem et in tempore messis dicam
 messoribus. Colligite primum zizania et
 alligate ea

fasciculo ad comburendū. Triticū autē
congregate in horreum meū. Dicitur
fasciculos ligari zizania quia p̄m̄
p̄sinitatis sue p̄uinet un̄quisq; s; qui
unitatem fidei amant in celestē
mansionē congregabunt. Hic iusticia
notat. Longanimitas ū ū diē. sinite
utraq; crescē usq; ad messem. hoc ui
det̄ uti eē contrariū qđ paul' dicit
Auferte malū de medio ur̄. et neq;
qm̄ societate habendam cū his qui
fies nominant. et sunt adulti et forni
catores. s; n̄ ē. Int̄ triticum enī an̄ qđ
ueniat ad spicam et zizanū qđ nō
lolum app̄tam. grandis similitudo
ē. et ut possunt distingui. Hoc ḡ
sinite utraq; crescē de ambiguis
dictū ē. illud ū auferte malū de
manifestis. Itaq; mali tolendi sūt
ut̄ bonos. donec eorū malitia ma
nifesta fiat. ne iusti eradicent̄ cū
iniustis. Neq; enim de dubijs ē ui
dicandū donec ueniat dies in quo
reuelabunt̄ occulta cordū et simu
lationē impiorū. Non nulli tam̄ ha
bentē zelum dī. n̄ scdm̄ sciām. ui
tare p̄sumt̄ n̄dum conuictos i t̄m̄e
n̄dū confessos. ac si dicat. Vis unus
et colligim' eos. et excommunicabim'
illos. Verum diuina scriptura n̄ n̄

matua plator sententia corripit
les. quemadmodū dñs increpat iaco
bum et iohem. ut n̄ recepta in quada
ciuitate dicunt. Domine uis dicitur
ut ignis descendat de celo et consumat
illos. **o. cxxxvii. & xliii. l. cxxvii.**
Aliam parabolam proposuit eis dicens.
Cui simile ē regnū dī. et cui simile ē
estimabo illud. aut cui parabolę compa
rim' illud. Simile ē grano synapsis qđ
accipies homo seminauit in ortu suo.
qđ minimum est quidē omib' holerib'
et fit arbor ita ut uolucres celi ueniat
et habitent in ramis eius. Regnū celorū
p̄dicatio euāglij ē. Vñ domus ad ui
deos. Auferetur a uob' regnū dī et
dabit' gentib'. Seminator est saluator
qui seminat in animis credentū. ut
ip̄e homo seminans in corde suo p̄
dicatio euāglij minima ē om̄iū dis
ciplinaz. quia p̄mo uix credit. p̄di
canti xpm̄ crucifixo. Philosophia autē
disciplinis qm̄uis p̄mo credit. tam̄
ad ultimū nich' uitale meū eē cog
noscit. et sicut holera herbarū cito de
cidunt. S; p̄dicatio euāglij parua u
sa in p̄ncipio tandem crescit. n̄ sic
hbe. que cito arescunt et corrumpunt.
s; sicut arbor q̄ longa annositate et
optima fertilitate gaudet. Volucres sūt

anime credentiu. rami diuinitatis
 dogmanti. ut p uarietate morboz ua
 ria fit medicina. vel ita. Regnu di. i
 fidel p quam uenit ad dm. compa
 gano synaps. ul' quia uenena dicit
 exphere. i omia dogmata puitatis.
 uel ob similem feruore que habet.
 fidel enim pmo qd adiecta. r amari sa
 pient pte infirmitate. x. s. adu'sis ita
 gram sue uitus effundit. r odore
 suo circumstantes adimplet. du gla
 rificationis r ascensionis etia p mox
 te pdicat toto orbe terrar. Homo e x.
 ort caelia. disciplinul excolenda. ut u
 tui gramina crescant. Qui bene di
 gram. qd seuerit accepisse. quia do
 na q cu patre nob tbut. ex diuini
 tate. nobiscum accep ex humanitate.
 In illud. Accepisti dona in hominib?
 ut fidi p orbem crescat r unumte cui
 qd credentis. quia nemo repnte fit
 summi. Ascensionel inquit psalmista
 i corde d'p'po sunt. uidebit ds d'oz i syo.
 uolucul q sunt anime iuste. q uir
 tui pennul ad supna tendi r ibi
 requiescunt. In illd. Quis dabit m
 penia sicut columbe. r uolabo r
 requiesca. Potest etia in grano syna
 ps domnice incarnationis humili
 tas intelligi. Qd acceptu homo misti

in ortu suu. quia corp' scifyri sal
 uatoris accipiens ioseph morto sepe
 liuit. S; qui reputabat minim' cere
 roz hominu qui polus accipiunt.
 uix illud. omis caro fenit. creuit et
 fact' est in arborem. quia resurrex
 r ascendit in celum. Ramo' expand
 in quib' uolucres requiescent. quia
 pdicatores disp'it immundu. in qz
 dictis r consolationib' fideles audi
 tores ab huius uite fatigatioe re
 spirarent. *cxvii. l. cxviii. lxxii.*
Aliam pabolam locut' e eis. Simi
 le est regnu celoz fermito qd accep
 tum mulier abscondit in farne sa
 tis tb' donec fermentu e totu. Dui
 est stomach' omnium. r ideo diuisi
 bi pponunt. ut qui n delectat u
 no. delectet alio. fermentu de farina
 e. qd aceruo genit sui uirtute accep
 tam reddit. Huc se domini p'pauit.
 Quem acceptu mulier uidelicet sy
 nagoga p iudiciu mozt' abscondit.
 arguens legem r ppha' eu'glia dis
 solui. Ipe aut farne misuri tbus.
 r legis. ppha' r eu'glia equalitate
 coopt' omia unu facit. ut qd lex
 constituit. ppha' nuntiaunt. idipoy
 eu'glia pfectib' expleat. sunt naq
 omia p di spm eiusdem. r uirtutis

et sensus nichilque aliud ab alio mensuris
equalibus fermentum dissidens reperietur.
farina ideo dicitur sacra scriptura quia
reficit legentes. Aliter. Mulier ista mit-
ligit ecclesia vel dei sapientia que fermentum
et noticiam scripturarum abscondit in
hoc sacis farine et in spiritu et anima et
corpore populi donec fermentum est totum.
ut illa terra in unum directa non discrepet
inter se. Spiritus est mens et ratio anime.
farina simul est populo quia sic ipsa
ex diversis granis conficitur sic populus ex
diversis etatibus. Vel tres anime virtutes
quod terra sacra farine in unum saporem re-
diguntur cum per noticiam scripture pos-
sidentur in ratione prudentia in via o-
dium contra vitia in desiderio cupidita-
te virtutum. Aliter. Ecclesia fidem homi-
nis farine sacis tribus miscet id est
credulitatis patris et filii et spiritus sancti.
Cumque in unum fuerit fermentum non nos-
ad triplicem dominum sed ad unius deitatis
noticiam perducit. farina dicitur divi-
nitas quia sariat fideles animas.
Tria vero saca sunt tres persone quia non
surabitur est loquendum de eis ut ait
apostolus. Et plus scire quam operari sed
ad sobrietatem. Sacum est genus insurre-
xerunt morem punitis palestine unum
et dimidium modum capiens vel ita

fermentum significat dilectionem que feruere
facit vitam. Nos vero quod quod amoris et
spei exercicio quasi mola superiore et inferi-
ore continetur per farinam significatur
ut unum panis multum simus in christo. Abscon-
ditur ergo ecclesia fermentum dilectionis in fa-
rine saca terra quia precipit ut diligamus
deum toto corde tota anima tota vir-
tute. Possunt etiam in farine sacis tribus
tres dominici seminis fructus intelligi
scilicet et sexagesimum et centesimum intelligi
et conjugatorum continentium virginum
vel saca tria sunt terra genera hominum
noe daniel et iob. Tam diu autem karitas
in mente recondita crescere debet donec
vitam totam in sui perfectione committat
ut nihil per deum diligat. ravalat. Quod
hic inchoat sed in alia vita perficitur.
Aliter terra saca farine genus humanum
est ex tribus filiis noe reparatum. Cui sapientia
dei fidem dilectionem sanam doc-
nam committat donec totum fermentum
et donec in fine mundi omnes fideles

Had gloriam perfecte resurrectionis venit
hec omnia locatur **cyrix** et **alio**
est ihesus in pabolis ad turbas. Et talis
est multum pabolis loquebat eis ubi
per ut poterant audire. Et sine pa-
bolis non loquebat eis ut impleretur quod
dictum est per prophetam dicentem. Apertam

in pabolis of meū eructuabo abscon-
 dita a constitutione mundi. Ita ta-
 libi pabolis loquebat turbis. qd p si-
 multitudinem trenā facile potat pape
 edesta. Sine pabolis loquebat eis qd
 nullus facile eius sermo inuenitur.
 i q n aliquid pabolax sit ut in myrtū
 lx psona domini dicit in psalmo. lxx.
 vii. apiam in pabolis of meū. Quare
 attendi' considandū ē. pabouce eū lo-
 cutū ē. Eructuabo abscondita de thesaw
 in secreta nū. p'dicando mystia. **cxxy.**
Et accedentes dis **cxxy.** **lxxv.**
 capuli dicit q. Quare in pabolis lo-
 quereis eis. Qui respondens ait ill'. Quā-
 uob est datum nosse mistia regni ce-
 loz. illis aut n ē datum. Misteria reg-
 ni celoꝝ. i. secreta scptuꝝ reuelabun-
 t' uob. qui mecum estis. et sequacib' ueſ'.
 spuali intelligentia introeuntib' ad me.
 Illi aut qui foris sunt ut mare' scribit
 in pabolis omnia fiunt. foris quide'
 dicit n solum illos. qui neq; cura-
 bant m're nauē. neq; cognosce' uita-
 rum. s. et omē illis similes corpus sens'
 tantū sequentes ut nichil spualit' in-
 telligant. Nota u' dicit in pabolis oīa
 fieri hys qui foris sunt. insinuat n
 solum in u'bis dñi. s. etiā in facti' pa-
 bolis ēē. i. signa mysticaz rerū. ad

quas pūsi n penetrant. **cxlvj.**
Sorsum aut discipulis suis disse-
 bat omnia. Illi enim digni erāt audire
 misteria. inuicimo penetrati sapientie.
 qui remotis cogitationū tumultib;
 in solitudine uirtutū pmauebant.
cxxy. **cxxyj.** **lxxv.** **cx.**
Ideo in pabolis loquar eis. quia uide-
 tes n uident. et audientes n audiunt.
 neq; intelligunt. et adimplet' in eis p-
 pheta ysaiē dicit. Auditū audietis
 et n intelligetis. et uidentē uidebitis et
 n uidebitis. Videntes n uident. hoc
 ē ingenio psummes se uide' p'uant'
 spuali intellectu et audientes foris
 n audiunt corde. quod ē n intellige'.
 Vn' ysaias. Auditū extiore audiet' p-
 dicationem. et n intelliget'. et uide-
 tes frequent' uidebitis. exteriori uisu
 miracula ej'. et n uidebitis oculo nūq'.
 Incrassatum ē enī cor ppli hui'. et au-
 rib' grauit' audierit. et oculos suos
 clauserunt. ne quando oculis uide-
 ant. et aurib' audiant. et corde int-
 ligant. et conuertant' et sanent' eos. Ha-
 bundantia malitiaz dicit incrassa-
 tū cor uidōꝝ qua p'p' ingrate sus-
 cepunt ūba domini. qd' fuit q'uit'
 audire. Oculos suos clausisse dicitū
 ē. ne arbitrem' eē culpā natē. nō

uoluntatis. Cum enim possent cogita
re et intelligere. auerit per inuidiam inuicem
tamen inuicem et ita ipsi sibi causa fuerunt
ut deus eos deserendo excecaret. Unde
iohannis. Propterea non potant credere quia dixit.
ysaias. Excecavit oculos eorum ut non ui
deant. Quia per dicitur ysaias in spiritu pro
scientis omnia uideat excecationem non
potant credere non quod ex necessitate
non possent et ita nulla culpa est eis
sed quia uolebant. Non potant credere
quia dei ignorantem iusticiam suam sta
tuere uolebant. Excecant et induunt
quia negando diuinum adiutorium
non adiuuant. Quod autem dicunt
non posse credere ita est culpa uolun
tatis humane. sicut quod dicit deus
se ipsum negare non posse. laus est uolun
tatis diuine. Nolentes ergo oculo et au
res aperire uitati meruerunt ut nunquam
uideant oculis non audiant et non int
ligant corde. quod est neque uide neque au
dient et non conuertantur ad penitentiam et sane
tatem a patris ut innocentiam recipiant.
Unde ita. Ideo parabolas multi audierunt
quia excecati erant et in excecatis quia
supbia incrassatum cor habebant. Ex
cecatio uero et parabolarum obscuritas fuit
eis occasio ne quando hoc est aliquando
salubris conuertentur per illum qui tunc

bilis consilij super filios hominum quibus
uult misereri et quos uult iuste dicit.
Nam quia obscure dicta non intellexerunt
ideo non crediderunt in eum et sic ceciderunt
et sic per resurrectionem miraculis terram
de reatu maioris et minus compuncti sunt
uero accepta indulgentia maioris fla
grant dilectione. De alijs dicit dominus
loquar eis in alijs linguis et in alijs
labijs manifesta scilicet apostolorum doctrina
et nec sic exaudient me de his uero dicit
potest et uel sic exaudiet me. **V**estri autem beati oculi quia
uident et aures uere quia audiunt.
Ami quippe dico uobis quia multi prophete
et iusti cupierunt uidere quod uiderunt non
uiderunt et audire que audierunt non
audierunt. Illos oculos dicit beatorum qui
sacramenta et cognoscunt. Prophete et iusti
sicut ysaias et abraham uiderunt in
migmatibus et non in specie. Abraham exul
tauit ut uideret et diem uidit et ga
uisus est. Ysaias et alij prophete uiderunt
gloriam domini uero et uiderunt se appl
lati. Sed inigmatibus uiderunt non in p
sentibus ut apostoli qui nequaquam per angelos
aut uaria uisionum species operabantur
habebant doctores. Quos lucas reges dicit
mathis iustos appellat quia magni
reges sunt qui temptationum suarum

morib' cogendo p'ce' no'unt. n' succu
 bere Nota quia minor gra' minorq;
 facinor' xpi noticia fuit in p'phis
 qm' in aplis qui p'sertim accepto sp'ri
 s'co mundum etia' illustravit. Veru'
 t'ni aliqui p'phaz aliquando sup'
 homine' rapti sine enigmate. co'tepla
 a sunt intellectuali uisio'e diuinita
 tem part' ut apli. Vn' domin' in lib'
 mini. Siquis fuit me' uos p'pha' dnu'
 uisione apparebo ei. ul' p' somni
 am loquar' ad illu'. At n' talis seruu'
 me' moyses. Ore enim ad os loquar' ei
 et palam. Non p' enigmata et sigas dnm'
 uidet. **xxxv. xxxviij. lxxviij. lxxv**
Vos g' audite pabolam seminatis.
 Omis qui aud' u'bum regni et n' int'
 ligat. uenit mal' et rapit. quod sem
 natu' est in corde eius. Hic est qui sec'
 uam seminat' e'. Omis qui audit u'
 bum regni et n' intellige' negligit.
 talis e' subaudis qd' uenit malus
 et diabol' ad eum. Hic est qui seminat'
 e' id est sup' que' sem' cecidit sec' uia'.
 indignans enim p'cepe' u'bum di qd'
 audit. nullaten' infra cordis uiam
 possunt cogitationib' tram. suscip'
 illud. Vt ita. Hic uia' q' e' uita' e' sem
 natu' u'bum et n' in uia. cum audito
 res n' curant retine' illud. et intellige'.

In qm' uia' q' n' intiat s; incurtu
 uadit. errorem incurrit. Cauendu' e'
 uicunq; dnt' exponit sermonē suos.
 ne aliud qm' ip'e' exponit uel plus
 intellige' uelini? Exposuit aut' ut do
 cet sig'ationes querenda'. in his etia'
 q' n' explanauit. Qui aut' sup' p'ca
 seminat' e'. hic est qui u'bu' audit et
 continuo cum gaudio accip' illud. n' h't
 aut' in se radicem. s; est temporalis.
 facta aut' t'bulatione et p'secutione
 p'p' u'bum continuo scandalizat.
 Ita dicit' homo qui sem' u'by suscip'
 seminat'. sicut tra' p'qm' sem' recipit d'
 seminata. Qui g' seminant' sup' p'ca
 sa. i. sup' cogitationes plenas durti
 a. ad retinendum qd' libit' auduit.
 tempales dicunt'. quia ad temp' e' d't.
 et in tempe' temptationis scandalizat
 quod e' a tranquillitate n'ra' rueret. q'ul'
 tum quippe distat int' eu' q' multy'
 t'bulationib' dominu' negare p'p'lit'.
 et cum qui ad p'ima' p'secutione' cor
 ruit. Qui aut' seminat' e' in sp'is.
 hic est qui u'bum audit. et sollicitu'
 do s'eli istius. et fallacia diuitiaz' suf
 focat u'bum et sine fructu efficit.
 Diuitie et si u'itidum delectent tam'
 sp'ine s'. quia cogitationu' suaz' p'ca
 tionib' n'ra' lacant. et cu' usq; ad pat'm

peribunt q̄ inflicto uulnē centant
Quas bñ domus fallaces appellat
q̄a diu nobiscū p̄manē n̄ possunt
nec n̄tis inopiā expellunt. Sole di
uitie uē s̄ q̄ nos n̄tūtib' diuine fatuit.
Solitudines ⁊ diuitie ⁊ uoluptate
suffocant. q̄a importun' cogitationib'
suis gutt' n̄tis st̄ngulat. ⁊ dum bo
nū desidiū ad cor uitie n̄ sinunt. q̄
aditū uitae flat' claudendo necant.
Duo sunt induitij ōtria. sollicitu
dine uidel' ⁊ uoluptate q̄ possessores
suos ⁊ afflicto' ⁊ lubricos faciunt. S;
q̄a uolupta' afflictioni n̄ ouenit.
alia tempe sollicitudo spe acq̄rendi
seu timore p̄dendi affligit. alio uo
lupta' p̄ effluentia emollit ⁊ effluē
facit. Oula quidē audientē disputa
tionē cont' auaritiā ul' luxuriā dicē
contemptorē sc̄li ⁊ castos hominē eē
beato'. s; ū species concupiscibile' eoz
obcutib' p̄sentant. mox recedit ab eis
quicq̄o recte cogitauerunt. Seminarij
ḡ sup' peccatam t̄ram. ⁊ in sp̄mis s̄ illi.
qui ūbū p̄bant ⁊ desidio gustant.
s; ne ad utilitatē ūbi p̄ueniāt utq̄
hui' adūsa t̄rendo. ul' p̄spa blandiēdo
eos retardat. Cont' q̄dampna utraq̄
sem̄ qd' accepit tutari c̄bat. paulus
q̄ ait. Parma iusticie a dext' ⁊ a sinist'.

Qui ū inciam bonā seminat' ē. h̄ ē
qui ūbum audit ⁊ intellig' ⁊ fructū
affert. ⁊ facit aliud qdē centū. aliud
aut' sexaginta. p̄ter aliud t̄ginta. Di
ūlita' bone t̄re anime s̄ pie credentiū.
Hec ūbū dī suscipuit. c̄seruat. ⁊ ut
lucā h̄c in patia fructificat. quia bo
na agunt ⁊ mala p̄rimoz eq̄nunt
tolant. ut p' flagella humilit' dep̄
ta ad requiem suscipiant. Sic uua
calcib' c̄indit. ⁊ in uini sapore liquē.
Sic oliua cont' uionib' exp̄ssa amara
desit. ⁊ molei liquorem pinguescit.
Sic p̄ t̄uā arex a paleis grana sequit'
⁊ ad horū p̄gata p̄ueniūt. Quisq̄
ḡ appetit plene uitae uincē studeat
humilit' purgationis sue flagella
tolerare. Centesimū fructū deputant
uirginib'. sexagesimū uidu' ⁊ uir
nentib'. t̄gesimū sc̄o matrimonio. Quod
aut' t̄ginta refert ad nuptia'. dignoz
conuincto insinuat. q̄ q̄ molli ostē
se complectens. maritū pingit ⁊ uirg
Sexaginta p̄inet ad uidua'. q̄ q̄ntona
gus abstinet. tanto maui' p̄mū req̄
puunt. Centesim' numm' qui a sinis
tra t̄isser' ad dextam. ex p̄mit uir
ginitatis coronā. Alit' Centesim' fruct
p̄ est martirū. p̄t sc̄itatem uitae ⁊
contemptū mortis. Sexagesim' ē uirgū.

propter ocium intus. quia non pugnant
contra consuetudinem carnis. Solet enim
ocium concidit sexagenarius. pro multitudine
Tingentur conjugator. quia hoc est etas pro
latitudo et hijs est maior profectus. ne
libidine superent. **xliij. lxxij.**

Sicut est regnum dei. quemadmodum si
saciat homo, intiam. et dormiat et ex
urgat nocte ac die et semel gminet et
increseat dum nescit ille. Vltro enim terra
fructificat. primum habam deum spicam.
deum plenum frumtu in spica. Et cum se
pducit fructus statim mittit falcem.
qui ad messis. Regnum dei est ecclesia. que re
git a deo. et ipsa regit homines. et utra
calcat. Homo iactans semel filius homi
nis est. semel ubum. terra corda humana.
dormitio ubi hominis mores est saluatoris.
Surgit semel nocte et die pro somno. et
quia numerus credentium unum adusa et
sua magis magis que multiplicat. Semel
gminat bona intentione et crescit in
ope dum ille nescit. et nescire non facit.
quis que fructum affat in fine dum die
et perseveravit usque in fine. ipse salua
bit. Vlt terra fructificat. dum uolunta
tem manum deus expectat dicens. Si uis pro
uenire adiutam. serua mandata. Hec
terra primum pducit habam. et timorem.
fructum enim sapientie timor domini. Deum

spicam. et lacrimosa primum deum plenum
frumtu. scilicet karitatem. Plenitudo enim
legis caritas est. Tempe messis resecat ea
pro falcem. quia temporalem uitam incidit.
pro emissam mortis suam. granum ad ce
lestia horrea pducens. Vlt terra. falx est ui
ditium quod facit omnia. quoniam ad messis
id est consummatio scilicet. in qua iusti gau
debunt qui in lacrimis seminauerunt.
Homo ubi quilibet semel iactat intiam
cum cordi suo bona intentione inserit.
dormit quia iam in spe boni operis quiescit.
Nocte surgit ac die semel. quia unum ad
uisa et ipsa proficit. berminat et crescit
dum ille nescit. quia cum adhuc meriti
et incrementa sua non ualet uirtute concep
ta ad profectum ducit. Vlt terra fructificat.
quia proueniente gratia meriti hominis
sponte ad profectum boni operis assurgit.
Hec terra primum pducit habam. Habens
adhuc teneritudinem inchoationis
bonae. deum spicam. cum unum animo co
cepta se ad fructum boni operis pertrahit.
deum plenum frumtu. quoniam iam uirtute
ad robustum et profectum opus promouetur.
falces mittit. qui iam parat ad marty
rium optat dissolui. et tunc cum est. pro falce
resecat messe. cum pro morte operari cessat.
metens fructum boni operis. uitam scilicet
eternam. Tunc adest messis. quando

omnia bona sua representant, coram an-
geli dī. **o. xl.**

Tunc dimissis turbis uenit in do-
mum. Et accesserunt ad eum discipuli
dicentes. Dissere nobis parabolam zizani
et agri. Qui respondens ait. Qui seminat
bonum seminem est filius hominis. Ager
autem est mundus. Bonum uero seminem hi sunt
filii regni. Zizania autem sunt filii nequam.
Inimicus autem qui seminauit ea est diabolus.
Messis uero est consummatio seculi. Messores
autem angeli sunt. Sic ergo colligunt ziza-
nia et igni comburuntur. sic erit in con-
summatione seculi. Mitteret filius hominis
angelos suos et colligent de regno eius
omnia scandala et eos qui faciunt ini-
quitate. Et mittet eos in caminum
ignis. ibi erit fletus et stridor denteum.
Tunc iusti fulgebunt sicut sol in reg-
no patris eius. Qui habet aures audiendi
audiat. Bonum seminem sunt hi subaudijs
qui sunt filii regni. Omnia scandala et
eos qui faciunt sine fine affectu
mentis iniqui dicuntur angeli primo colli-
gere quia in ipsa resurrectione reprobis
difficultate onerum peccatorum deprimetur.
electi uero sapienter obuia et in aera.
Intra itaque separabunt iniustus a iustis.
deum uero in aera boni uingentur et
scitatem suo in fulgemes sine defectu

sicut sol in suo genere lucidissimus ex-
p' est. Caminum ignis dicitur infernum.
Officia quidem uindictae boni angeli
intelliguntur implere bono animo quomodo
iudex officia uero mentis mali non implet.
Simile est regnum celorum the-
sauri abscondito in agro. quem quis in-
uenit homo abscondit et per gaudium
illi uadit et uendit uniuersa que habet et
emittit agrum illum. Per similitudinem the-
sauri in agro. spes nostre operis in se po-
sitas ostendit. Thesaurus enim in agro
intelligitur filius dei abscondit in car-
ne aut in sanctis scripturis. Que inuenit
se gratuitum est; quia celestes diuitie
non in dampno seculi possidentur. qui in-
uenit seclaria contempnere debet ut
sibi ei potestas utendi thesauro est. **lxxvii.**
Vita thesaurus est celestis desiderium.
ager in quo abscondit disciplina stu-
dij celestis. Quem agrum uendit omni-
bus comparat qui uoluptatibus carnis
renuntiat et terrena desideria per celestis
discipline custodiam calcat. ut libere
se applicet studio intelligentie. The-
saurum abscondere debent non in uideri
sed in corde nostro. quia in hac uita qui
in uia patet sumus ne maligni spiritus
qui latrunculi nostri in obsidente non
expolent si publice thesaurum in uia

portantur? Non dico ut occultem^{us} pe
 unis bona opa nra. cum scriptu sit
 uideant opa uia r glificent patre uio
 si ne opib^{us} bonis laudem extioze quam?
 Alt. Thelau^{us} in agro duo testamta st le
 gal in ecclia. p quoz intelligencia ut in
 oco distat. temporalia contempnunt. Qd
 r philosophi intelligunt fecisse p hu
 mana scia. Iterum simile e regnu celoz
 homini negotiatori querenti bonas
 margaritas. Inuenta aut una piosa
 margarita. abiit r uendid omia que
 habuit remitt ea. De margarita r the
 auo par ratio. s; sup^{er} regnu celoz
 accipit. ipse x. ul supna ecclia. siue
 celeste desidiu. Hic u r in seruis
 ecclia adhuc psens inq ia. etia ucu
 r ciuui celestiu regni. aut Bone
 margarite lex r pphie. piosissima mar
 garita noticia saluatoris. Negotiator
 e simi lis aplo. qui obseruationes co
 tempnit pstinat p x. n qd inuentio
 noue margarite condempnet uetis
 margaritas. s; quia comparaoe ei ony
 gemma uilis sit. Abiit negotiator
 de domo sua. ad foru abiit ecclia stic
 de possessionib^{us} suis ad sculam sapie
 tu. Ille uendid omia. iste renuntiat
 omib^{us}. r s; ipi. quia uni hui^{us} desidat.
 lapidis piau. reliqui labozis iactinas

compandū. Alt. Qd bonas margarita
 querit scis uiros. quib^{us} sformers uel
 bona pcepta. seu spuales intellect inq
 b^{us} sit sal. Inuenit itaq; p omib^{us} hoib^{us}
 piosam margarita xpm. r int pcepta
 mandatu dilectiois. atq; sup^{er} omne intlec
 tu repit penetra carnis testudine intlec
 tu ubi quod erat apd dmi. Iteru simile
 e regnu celoz sagene misse in mare. r ex
 omi gene piscu congreganti. Quia cu im
 plera eet educente r sec^{undum} lit^{er} sedentes.
 elegunt bonos in uasa sua. malos aut
 foras misunt. Sagene compar^{atur} ecclia.
 ul pdicatio euaglica. q qd pisces de mari
 tbat. homines a sclo in lumi ui solis e
 ducit. Conteruert s apli ex utiq; testa
 mto sagemam euagly. r usq; hodie in
 fluctib^{us} hui^{us} scii tendit capient bonos
 ac malos. In fine aut mundi trahet
 ad lit^{er} r discernent pisces boni ince
 lu. mali i gehennā. Educunt angli
 p resurrectione sagemā impleta. quia
 te ecclia pdestinatos omis continebit.
 Et sec^{undum} lit^{er} hoc e p^{ro} finem mundi offitio
 s inuincto qdamni iudicante qd p
 sedem intelligit. eligent bonos i ua
 sa sua. r in etna tabnacla. malo u ne
 uideant glam di. mittent forā scil
 in infernu. Et hoc e qd sequit. Sic
 erit in consummatioe scii. sribunt

angli & sepabunt malos de medio iustoz
& mittent eos in caminum ignis. ibi erit
fletus & stridor dentium. fletus de ardore. stri-
dor dentium solet mittari de frigore. &
duplex ostendit esse gehenna. & nimium
frigoris & feruoris. Cui beatus iob sententia
respondit dicens. Ad calorem nimium transibit.
abaquis nuiuit. & stridor dentium potest
indignantis affectum. eo quod sero unumque
quod penitent. sero ingemiscat. sero na-
cat. & qui tam puicacis impbitate de-
liquert. Intellexisti haec omnia. Dicit ergo.
Etiam. Aut illi. Ideo omnis sciba doctus in reg-
no celoz similis est patrifamilia quae profert
de thesauro suo noua & uetia. Apulis fu-
turis magistris non tantum audientibus sed in-
telligentibus dignum testimonium reddit.
sub nomine patrifamilia se conparans.
& illos propter scientiam scibas nuncupans. Ac
si dicat. Quia intellexistis. ideo dico uo-
bis quod omnis sciba doctus. & omnis scbens
in corde suo quia me audit. sicut uos
& alij in regno celoz quod est caelia simul
est inquit qui sum patrifamilia. quia dominus
excitauit uidelicet hominum & anglorum.
& qui profert de thesauro cordis nunc noua
& uetia. & noui & uetis testamenti
scientiam. Apuli quoque instructi cum prodi-
carent euangelium conparabant illud quod de
thesauro doctrinae eliciebat legis & prophetarum

uocabatur. Aliter. Verum fuit humanum genus.
ad inferna descendere. nouum est regnum
celoz iuste uiuentes penetrare. Predica-
tor ergo doctus & noua scit profert de sua
uitate regni & uetusta de terrore supplicij.
ut uel pene treant quos prima non in-
uitant. Et factum est cum consummasset ihe-
sus parabolas istas transiit in Bethsaida. **E**t
ueniens in patriam suam & ibi
docebat eos in synagogis eorum. ita ut
mirarentur & dicerent. Unde haec sapientia haec
& uirtutes tales quae per manus eius efficiuntur.
Nonne hic est fabri filius. & matris eius & fratris
mariae. & fratris eius iacob & ioseph & symeon
& iudas. & sorores eius uincuntur omnia
haec in uobis. Unde ergo huic omnia ista
facit. & sciant. & dalizabant meo. In honore
dominicae suae. quoniam quod docendi
prudenter & operandi ut annuatio
nem mouet. In uisum quae uerbis & factis
christum esse cognoscere possit. ob sola notitiam
genus contempnit. Infidelitas
namque hinc magna hinc humilia
cernit. ueritatem iudicij non recipit. sed
dalizat. quod est impediri in arbitrio.
Sicut autem dominum dictum fabrum ma-
thae fabri filium. Verumque dici potuit.
credebant enim eo esse fabrum quod fabri
filius. At uero in illorum errore uita latebat.
Verum enim erat filius fabri. qui per ipsum in

pro omnia fecit qui opat spu sco rigny.
 qui fabricat e auroram r solem. ecciam
 pmitua r sequente. Pat xpi xpc i mag
 na domo huus mundi diuisi generis
 uasa fabricant r uasa ire sps molliendo
 i me uasa comittant. Vn malachias ex
 plona pat aut de filio. Q sedebit efls
 r emidans argentu r purgabit filios
 laq. r conflabit eos q auru r argemy.
 manifestu est cognatos more septuag
 tres seu sorores nuncupari r sepe ui
 lita originem comitat. ut de dauid
 spectue dictu e. Quis e filius ysar. S;
 humilia dni respic. r alta a longe agnoscit.
Et ait ill. Vtqz dicatis m. **1. xx.**
 hanc similitudine. Obedite cura te ipoy.
 Quanta audiuim? fra in chapharnaui
 sic hic r in pata tua. Quia in caphar
 nau plures te cuasse audiuim? cura
 r te ipm. r fac simile in tua ciuitate.
 u concept et r nunt. Ut dicat. H credim?
 qd incerta fama uulgauit. cu apd
 nos nich tale fecit. quib conuenient
 talia impndenda erant bnficia. Ver
 medic e x. quia restaurat lapsos. up
 uulna sani sim? **o xly. & li. 1. xxi. r xxy.**
Amen dico uob quia nemo ppha
 accept e i pata sua. r i domo sua. E n
 sic ibi uitate multa ppt incredulitate
 illoz n paucos in firmo imposity ma

nub curauit r mirabat ppt increduli
 tate illoz. Non solu ipse domui r capd
 pphaz de q moyle pdix. ppham uob
 suscitabit ds. de frub uris. s; r helyas r
 ieremia cetiq; pphs. minore in pata q
 in exteris ciuitatib habitu s. Os eni
 e ciues ciuib inuide. r n pntia uuy
 opa n uitatem asidare. s; infantie fra
 gilitatem raxedar. Idco aut pauca
 uitates fecit ibi. quia si nullas facer
 increduly a qb deridebat. forsan ex
 cusabiles putarent. ul si multa cer
 nent signa. penit mercusabiles fieret.
 r eo magis dampnaret. Et qm n pphs
 credit nec ipi x que pntem emu.
 illoz incedulitate mirat. n qd rem
 impuisa s; mirari se coram hoib oste
 d. qd uult itimare mirandu homib?
I uitate dico uob mul. **1. xxy.**
 te iudue erat i dieb helie i yst. qn
 clausu e celu annis tb r misub ser. cu
 facta e famel magna in oi tra. r ad
 nulla illaz missus e helyas. n i sa
 repta sydonie ad muliere uiduam.
 Qd diuina fastidiosus ciuib bnficia
 subtho. pphaz gestis n aduisat. qa
 sic tempe famis nemo e inuidia re
 pt. helye digno hospicio. s; ex tere ge
 tis uidua; qstia. r sic multi uide
 lepsis naaman syr. ab helyseo solus

curari p̄mittit. sic ⁊ uos p̄fidie causa
sup̄no m̄tne p̄uabit. Vidua ad qm̄
heliyas miss̄ ē. gentiū designat eccl̄iā.
q̄ a suo conditore diu deserta p̄ph̄a
fidi nesciū q̄l paup̄em filii egena
surpe nut̄ebat. i. ūbo sc̄laris scientie
absq; utilitat̄ fructu docebat. Vn̄ bñ
h̄ uidua i sarepta sydonie d̄r ē morata.
Sydoma quippe uenatio inutil̄. sarep
ta ū incendū ul' angustia panis inc̄p̄
tat. His aut̄ gentilitat̄ ex̄p̄mittit. q̄ inu
tuli uenationi dedita. i. luc̄ ⁊ negotiis
sc̄li seruiens. incendū carnaliū cupi
ditatū panisq; sp̄ualis angustia pati
ebat. donec heliyas ⁊ p̄ph̄ic̄ sermo ad eū
mittit. qui in iuda fame p̄clitabat.
clausa celi ianua. idē cessante sc̄pt̄ar̄
intelligentia. p̄ p̄fida iudeor̄. Venit q̄
p̄ph̄ic̄ sermo ad eccl̄iam ut recept̄ pas
cetur ⁊ refic̄t corda credentiū. V̄ p̄us
erat panē sp̄ualis angustia. ibi farina
oleūq; ore p̄ph̄ico b̄ndicit ⁊ fruct̄ r̄hy
lart̄as karitatis ul' dominiū gr̄a corp̄i
⁊ unctio c̄smatis i defatiuo ūbo celest̄
munē secundat. iacten̄ h̄ munā apd̄
eccl̄iam n̄ deficiunt. Qd̄ h̄ mulier mis
ticiū panē factā duo se ligna uelle col
lige restat. lignū crucis exp̄mittit. q̄ nob̄
ē p̄pat̄ uite et̄ne panis. ⁊ multi leḡs
erant in isrl̄ sub heliyo p̄ph̄a ⁊ neyo

eor̄ mādat̄ est n̄ naama syre. Naama
etiā syr̄ cui nom̄ inc̄p̄tat̄ decorū p̄plo
demonstrat nationū. quada p̄fidie leḡ
maculosū. s; p̄ sacram̄tū baptis̄matis
abomi feditate p̄ea purgatū. Q̄ cap̄t̄
consilio puellē hoc ē insp̄uationē gr̄a
qm̄ iudis male seruantiō gentes rapu
ere p̄ salute. ab heliseo septies lauari ui
betur. q̄a solū baptis̄ma saluat. qd̄ sep
tiformi sp̄u regenat. Vn̄ caro eius p̄ la
uac̄tū uelud caro piū apparuisse me
moratur. siue q̄a cunctos in̄ baptis̄za
tos in unā partē gr̄a mat̄ infantiā
siue xpc̄ intelligit̄ puer cui⁹ coep̄i p̄
baptis̄mū tota credentiū sobole adu
nat. Partem sc̄e t̄re secū tulisse d̄r. q̄a
oparet̄ baptis̄atos dominḡ coep̄i par
ticipatione confirmari. ⁊ repleti s̄t
om̄s in synagoga ua hec audientes.
⁊ surrexerūt ⁊ eiecerūt illū c̄ cuita
tem. ⁊ duxerūt illū usq; ad sup̄ciliū
mōtis. sup̄ quē cuita' illoz erat edifi
cata ut p̄cipitaret̄ eum. sp̄e aut̄ n̄s̄
ens p̄ medū illoz ibat. Qd̄ d̄ns restat̄
de iudis ūbo hoc ip̄i restant̄ facto
rebuente mala p̄ bonis. O peior ma
gistro discipuloz h̄dita. Diabol̄ d̄r
mitte te deor̄ sū. iudi facto mitte co
nabant. S; illoz furentiū subito n̄
te obstupefca d̄ns descendit. malent̄

eos sanare qui pderit ut cassata ex
 nequitia. deinceps desisterit ab ei⁹ morte.
 Nondū enī ueniat hora passioni⁹ eius.
 nec h⁹ genē morti⁹ elegat moer⁹ **cxliij.**
In illo tempore herodes **& lxx. l. xij. lxxv.**
 maria tenuit iohē^m & uinxit eū in
 carcerē. p⁹ herodiadem uxore^m philip
 pi frat⁹ sui quia dixat eam **det⁹ historia**
 narrat philippū herodis maioris filiū
 sub q⁹ fugit domū^m in egyptū^m frēm hui⁹
 herodis sub q⁹ passus ē xp̄s. dixisse he
 rodiadem filiā arethe regis arabum.
 Postea u⁹ soct⁹ eius exortis quibda^m cont⁹
 generū simultatib⁹. tulit filiā suam.
 et ei copulauit herodi munito et⁹ & in
 dolorem p̄oris marci. & q̄a ille maioris
 et potestatis & fame. Ergo iohes qui ue
 nit in spu & uitate helye. eadem autē
 q̄ ille agab regem corripuerat & iezabel
 uxorem ei⁹. arguit herodē & herodiadē
Quebat enim iohes he **cxlv. & lxx.**
 herodi non licet ē eam hīe. Herodias
 autē insidiabat illi & uolebat ^{ei} occide
 re potat. **¶** Timebat enī p̄p̄os. quia
 sic p̄p̄am eū habebāt. **¶** Simultē &
 herodes uolens illū occide^m metuebat.
¶ Sciens eū uirū iustū & sc̄m & custo
 diebat eū. & audito eo multa faciebat.
 & libant eū audiebat. **& ¶** Et cū dies
 oportun⁹ accidiss⁹. herodes natal⁹ sui fec⁹

cenam. p̄ncipib⁹ & tribun⁹ & ip̄m galilee.
 Nullum aliu^m inuenim⁹ obseruasse
 diē natalē sui ut herodē & pharaonem.
 ū q̄z erat una impietā. et una sollempnitas.
 Nos autē nō natiuitatis diem luxuriādo
 celebrent⁹ s⁹ diē mortis sep̄ comemozādo
 timeant⁹. Homo enī ad laborē nascit⁹ & sci
 tianteunt p̄ mortē ad regnū. Sūq; intūss.
 filia ip̄i ^{herodiadis} & saltass⁹ & placuss⁹ herodi simlq;
 recubētib⁹. rex. ait puelle. Petre ame quod
 uis dabo t⁹. & iurauit illi q̄a q̄cqd peti
 eris dabo t⁹. licet dimidiū regni mī. Q⁹
 cū exiss⁹ dix⁹ mat⁹ sue Qd petā. At illa dix⁹.
 capd iohi⁹ bap̄e sūmq; intūss. statū cū
 festinatioē ad iagē petiuit dices. Dolo
 ut p̄m⁹ des in idisco capud iohis bap̄e.
 & constat⁹ est rex. p̄t iuramētū autē &
 p̄t simul recubentes noluit ei⁹ r̄stare.
 Ostiq; speculatozē & decollauit iohē^m
 in carce^m. & allatum ē capd ei⁹ i disco & da
 tū ē puelle. & dedit mat⁹ sue. & accedn⁹
 tes discipuli ei⁹ tulim⁹ corp⁹ ei⁹ & sepeli
 erūt illd in monumēto. & uenientē nū
 ticiūnt iūū. Timens herodia⁹ ne aliqui^m
 herodes iohē monente resipiscet. op
 tabat in potestate lingu^m hīe q̄ illicita^m
 nuptia^m arguebat. Herodis quoq; sce
 lus iuramētū minime excusat. q̄ ad h⁹
 forte iurauit. ut futē occasioi ma
 china^m p̄p̄ret. Alioquū si ob uisurādū

se dic' fecisse. quid si mat' filia postu-
lass; int'it'. Sane si aliqd forte no' in-
caute iurasse g'igit. quod obseruati-
uergat in peiore. ex t'it' libere illd' si-
lio salubore mutandum nouim'. ac
magis instante necessitate p'curandv
nob'. qm' p'curando p'curio in aliud e'
ni' g'it' ee' diuitendv. Iurauit dauid p'
dominu' occide' nabal iuru' stultu' r'
impu'. atq; omnia q' ad illu' p'tineret.
demolir'. s; ad p'ma' int'essione' abiga-
it'. prudenti' femine nabal remisit
minas. s; solu' aut' in iurando s; i'oi' qd'
agim'. h' modatio sollerti' e' obseruanda.
ut si tale forte lapsu' incidim'. ex q'
sine aliq' pecco' surge' n' possim'. illu'
port' euadendi aditu' petam'. in quo
min' p'iculu' ee' cernim'. uix' illo' q'
hostilib' clausi muris. cum euadere
desidantes portar' accessu'. s; int'ictu'
considant. ibi necesse e' ut desiliendi
locu' eligant. u' muro ex iste' breuiore
minimu' p'iculi euadentes incurrat.
Idco' dicit' r' constat' e' rex. quia' sue-
tudinis e'. ut opinionem multo' sic
narrat hystoriae. quom' eo tempe
ab omib' credebat'. V' dicit' r' p'p't' siml'
retu'bentes. uult herodes om' suu'
scelus ee' conscere. Legim' in romana
hystoria flaminium duce' romanor'

a censorib' pullum de curia. ideo qd'
meret'ule q' nuq'm se iudisse dicit
homine' decollatu'. assens' sit ut re'
quida' capital' t'mini' in conuiuio
truncaret'. Quanto sceleratior herode'
r' herodias r' puella hec uix' litteram.
Nos aut' usq; hodie cernim' in capite
iohis p'phie. iudeas xpm. qui capd' e'
p'phie p'didisse. Capud legis qd' e' xps
a cepe' abscedit' p'ho. r' datur' puelle
de gentib' hoc e' romane ecclie. r' puella
dat mat' sue adu'te'. uidelicet synago-
ge in fine crediture. Corp' iohis sepe
lit'. capud in disco locat'. q'a lura' q'si
humo tegit'. s; sps' in altari sumit'.
ac honorat'. finit' eni' legis tempus
r' cu' ioh'e' consepultis. discipuli ee' id'e'
auditores legis. carnalib' in se obser-
uantis' extinctis. q'i iohis corpe' sepul-
to ueniunt. ex lege ad eu'g'lm. ex lura'
ad spm. in q' p'ficiunt' domio uiguit'.
Ecclesiastica narrat hystoria uinctu'
castellu' abrah'e. qd' macherunta no-
minat adductu'. ibiq; truncatu'. Co-
p'u' in sebast'e urbe palestine q' quod
da samaria dicta e'. capud aut' in ie-
rosolimis humatu' e'. At tempe' uul-
ani apostate pagani inuident' ea-
ni' qui sepulcru' iohis sollicit' se-
quetabant. monumentu' inuadunt.

ossa dispgunt. eade rurs collecta. ierema
 ta lat' dispgunt. S. di puidencia affu
 rit quida monachi ex ierosolimi qui
 magi paganis ossa legentib' maximā ex
 parte congregauit. 7 ad patre suū phy
 lippi ierosolima detulit. At ille sta
 tim p diaconū suū uiliamū misit
 athanasio. alexandē epō. 7 ibi p'ea ser
 uata theophyl' eiusdē urb epē. exp
 gato a sacerdot' templo serapis ibidē po
 suit. et basilicam in honore sci iohis
 gloriavit. quādo iubente theodosio p'n
 cipe. fana gentiū destructa s' tempe
 ni martini p'ncipis duob' monachis
 orientaliū qui ob orōnē ueniūt iero
 solima. reuelat iohes capud suū. uir
 herodis quādam regis habitaculi. Qd
 ibi ab eis inuentū 7 assumptū. s' n' in t'op
 i curia p'ditū planū est ab alijs in ediffā
 phenicie urbe. 7 in q'dam specu inurna
 sub tempe ni pauca ignobilit' reuēditū
 don' denuo idē iohes sese suūq; capd'
 ostendit marcello cuidā religioso albi.
 ac p'bitō dum in eodē specu habitaret
 Quod uidelic' capd' uilioramo eiusdē
 ciuitat' epō. p' p'fatu p'brim stat in
 uentū. Ex q' tempe cepit in eadē ciui
 tate decollatio p'cursor' celebrari. ipō
 die ut arbitram' q' capd' ē inuentū siue
 eleuati. Auunt apptari discum uas

rotundū 7 desup ualde ex tēsū. Sera
 pis dicit' ē d's egypti. l. xx. **o**clij. xlvj.
Audiuit aut herodes fama ihu. 7 oia
 q' fiebant ab eo. 7 hesitabat eo qd' dicit'
 a quibdam qd' iohes surret a mortuis.
 a quibda u' quia betia' apparuit ab
 alyis aut quia ipha un' ab antiq's surret.
R l. Et ait herodes. Iohem ego decollauy.
 Quis aut est iste de q' ego audio talia
 q' querebat uide eū. Apd' marcū py
 tonia' ex p'sse dicit herodes. Quē ego decol
 lauy iohem. hic a mortuis resurrexit.
 Yronice q' potuit dicit seruis suis qui
 eū ip'is manib' decollauerat. qd' mat'is
 sic narrat. Herodes ait p'uis suis. Hic
 ē iohes bap'ta ip'e surret a mortuis.
 7 ideo uicutes opant' in eo. Qd' si h' uita
 affirmantis intelligant'. sentiendū ē
 p' hesitatonē confirmasse herodē in
 animo suo. qd' ab alijs dicebat. Sane
 quidē sensunt qd' maior' uirtut' fut'
 sunt sci. a mortuis resurgente. qm' fra
 gili carne grauat'. Quāta iudeoz iui
 dia extitit cont' dñm ex eūglo docem'.
 Iohem a mortui surrexisse credebat.
 ihm aut' q' tot signa fecit p'dicabat
 n' surrexisse. s' furti sublatū eē.
Quod cū audiss; **o**clvi. l. xvi. xlvij.
 the secessit inde in nauictā i locū
 desertū scēsu. Et cū audisset tōe

secute s̄ eum pedestres de ciuitatib.
Exiens uidit turbā multā. & miser
t̄ ē. & ciuauit languidō eoz. Bene
dictū ē secessit n̄ fugit. ut ostendat
magis eū p̄secutōē uitare qm̄ timē.
Opportunū namq; temp̄ sue passiois
expectans. uitabat ne homicidio de
iobē. iungēt̄ homicidū de se. Nl̄ idō
cessit ut nob̄ p̄beret exemplū uitā
de temeritatē ult̄ traditū se. Et enī
om̄s eadem constātia p̄seuerat̄ in ter
ritis. quia se torquēdos offiunt. Perdo
etia solitudinem turbat̄. fide an sequi
curit̄ explorat. & p̄batam digna m̄ced
remittat. Turbe aut̄ n̄ uinit̄ n̄ uehi
culis. s; p̄o labore pedū ut̄ deserti arri
puunt. & salutē desidū ostendit. Quā
s̄ ip̄e excipiendo fatigatus. docēdo iūctio.
curando egros. recreando ieiunō. q̄ntū
deuotioē credētū delectat̄ insinuat.
Alit̄. Postq̄m apō uidēs p̄phetia uocē
p̄didit. transiit ad desertū exiliē q̄
uio carebat. Turbe relinq̄bat̄ cuius
tate. i. p̄stina conuersiones & dogmatū
uarietate. Quod dic̄ exien̄ siḡat qd̄
turbe habuerunt eundi uoluntate.

Adeū s; uis n̄ habuerit. ideo salua
tor obuiā p̄git. **ca. lviij. & lviij. l. xciij.**
Vesp̄e aut̄ facto acced̄t̄. **a. xlix.**
duodecim dixer̄t ē. Dimitte t̄ba ut

eunte in castella uillasq; q̄ cca s̄ de
uitant & inueniāt escas. q̄a h̄ in deser
to loco sum̄. Ihs̄ aut̄ dix̄t ut̄. Et habet
necē ue. date illis uos manducare. P
uocat ap̄los ad fractionē panū ut ut
testantib; se n̄ habē. magnitudo signi
notice fiat. simul insinuat̄. q̄a corde
p̄ eos sum̄ pascendi. Qd̄ enī aḡt pet̄r̄ &
paul̄ p̄ epl̄as. n̄ ut̄ m̄tē nr̄as alim̄tis
celestib; pascant. In uesp̄e turba restit̄.
q̄a ut̄ sine sc̄ti p̄p̄nitate ut̄ cū sol̄ t̄n̄ce
p̄ nob̄ occubuit. a diuina sp̄ual̄ m̄d̄e
fame sum̄ lit̄at̄. Nota ordinē myst̄ij.
Post defectū legis euāḡlic̄ ab̄ incipit.
s; p̄us p̄ remissionē pecc̄oz. uuln̄ib; me
dicina t̄bit̄. & p̄ta m̄se celest̄i alim̄o
nia expendit̄. Et est necē ut̄ q̄ram̄
escas in uillis. & castellis. hoc ē ne dese
ram̄ panē uite. p̄cio studij & laboris
em̄tes p̄philosophoz doctrinā. sius ratio
b; munita quaz̄ pastu delectemur.
Qd̄ aut̄ discip̄li desertū dicunt̄ ē lo
cū. figurat̄ uidēs murmuratē de
uisione gentiū. Hinc ysayā in eoz
uocē. Ecce gentes q̄i stulla situle. Ihs̄.
Om̄s gentes q̄i n̄ sunt. sic s̄ coram̄ eo.
A Respond̄ ei philipp̄. Ductem̄ de
narioz panes n̄ sufficit̄ ē. ut ut̄
quisq; modicū qd̄ accipiat. **& Qd̄ dic̄**
eis. Q̄ panē habet̄. **a. Dic̄ ē un̄ ex**

discipulis eius andreas frat' symon' pet'
 Est puer un' h' qui h't quinq; panes or
 deos & duos pisces; h' quid se it' t'at'
 Hic fuit can' & emam' in omne hac
 turba esca. Q' aut' est. Afferre illo m' h'.
 Et p'cepit illis ut accumbere facerent
 sedm' stabula sup' iuride fenu'. & dis
 cubuerunt in p'ces p' centenos & p' quinq;ge
 nos. Quasiat domus a phylippo t'p'tas
 ut qd' iohes comemorat. unde esca dari
 possit t'bis. E enim quia ignoantia ip'ti
 erat in lege qm' diu eni legit' moyses
 uelam' positu' e' sup' corda cor. p'p'tea
 temptatio illa d'ni ignoantia discipuli
 demonstrat. Eade' quippe simplicitate
 q' phylipp' loquit' et andrea' s; d'ni ostē
 dit q'nta' credenti ip'lo se largiri esca'
 eadem benigna potestate q' grati' redj
 m'ido sanat. Puer ferens panes cu' pis
 cib' un' de discipul' fuit. ut forte aliq'
 d' t'ia. Quod aut' phylipp' ut andrea' si
 gularit' dic' ap'd iohem. hoc alij cu'ge
 lute discipulos pluralit' resunt dixisse.
 intelligentes unū p'ctis loq' ut pone
 ut pluralē numerū p' singulari. Eō
 t'bernia intellige diuisas hominū so
 cietates. q' de diuisis uillis ueniant ut
 qd' multe in eodē tabnaclō societate
 habentē. dicit cōtubnales solēt. Quinq;
 panes s' quinq; lib' moysi. q'a i opib' leg'

taqm' ex pane erat uita. P'legē eni di
 uine et'ituti' cognitio mundi catio
 curs' labentis sc'i. & uā di seruendj
 religio. humano geni innotuit. Indu
 ob' aut' piscib' intelligunt' psalmi et
 p'pheticie tempante' austerū sapore legē.
 quia eruditū in lege di ip'lm. de p'me
 sione d'ni ce incarnationis noue grē dul
 cedine pascebāt q' in uirtute aq' spē
 cōfouētet humane uite. Hincē qd' d'ni
 p' resurrectionē ait. Oportebat impli
 omnia q' sc'pta sūt in lege moysi & p'ph'
 & psalmis de me. Hic quoq; p'cipiens
 s' afferri panes & pisces. mystice p'cip'
 intellectū testantij ueris ad se referri.
 Bene aut' p' aquatilia figurant' p'phe
 tantes de nrō euo. in quo ip'ls fidelū sine
 aquis bap'tismi uitē nullaten' potest
 Panes u' ordeacei fuerūt qui cyb' e' uim
 toz & rusticoz. q'a rudib' aud' t'at'ib' q'f
 grossiora cōmittenda sūt p'cepta. An
 malis enim homo q' sūt sp'c di ea n' p'
 cipit. Vñ domin' cuq; puurb' suis
 dona t'buens. & semp ad p'fectiora puo
 cans. p'mo quinq; panib' quinq; milia
 refic. sc'do septem panib' uñ. homi
 nū milia. t'cio discipulis sue carne' &
 sanguinis mystici cred' adultumū dat
 ut edant & bibant sup' misa' suā i reg
 no suo. V' ita. Ordeacej erat panes.

quia aduet² testamētū p̄tinebat. ⁊
sicut uir puenit ad medullā hordey.
ita uet² testamētū uestit carnaliū
regimine. s; sariat cū uir puenitur.
Duo autē pisces qui saporem panu da
bat suauē. sūt due p̄sone sacerdoty
⁊ regis quib' ips' yns' ugebat. ut p̄a
silioz modam acciperet. Quib' int' ē
bas fluctuantis sc̄li moxē pisciū q̄s
satis. nec desitientib' figurabat x̄ps
uet² sacerdos ⁊ rector. Puer portauit ē
ips' uir puerilis i sensu nec maduca.
q̄ q̄ on' clausū portabat. nec alios
pascet. Vni sequit' S; quid h' it' tantus.
Ac si dicat. P̄ multis sp̄ualia alimta
petiunt' sup' omnē sensū corp' om
nēq; lutam. Quid p̄dest lutā uet²
Quia carnalit' sapiebat. ⁊ inspe carna
li quiescebat quib' lex temporalia p̄mi
serat p̄cipit' eis sup' uiride fenū iac'.
Om̄is enī caro fenū. ⁊ clarita' homy
nis sicut flos fenū. Discumbit q̄ sup
fenū qui carnē suā calcet. ⁊ flores
illius q̄ arens fenū conteret. sc̄li uo
luptates s; subiciet. Diuisi discubūt
uiuantiū. diuisos signant uent'
eccl'iaz. Quiquageni autē discubūt.
q̄ adhuc in penitētia positi audi
tū ūbū p̄cipiunt. Ha' quinquagenary
numus p̄nē ⁊ remissionis ē. Cemen

ū discubunt. qui p̄ p̄nam quiqua
genary ad p̄fectū centesimū numū
culm̄ ascendentes. in solo iam uite et
ne desidio suspiciant. **10y. & a.** Accep
tis autē quinq; panib' ⁊ duob' piscib'
respetit in celū ⁊ b̄ndixit illis ⁊ frigit.
⁊ dist'but discipul' discipuli autē
bis. ⁊ manducauit om̄is ⁊ satiati sūt.
Tulerunt reliquia' duodeci cophyno
fragimoz plenos. Manducantiū autē
fuit numer' q̄ quinq; milia uirōz
exceptis mulierib' ⁊ paruulis. Inq̄
lū domin' respex' honore' pat' a q̄
erat ip̄e confessus. ut qui adesset in
telligerent a quo tante ūtū accip
s; effectū. dirigentes ⁊ ip̄i illuc oculos
mitis. Si panes n̄ frangerent n̄ alerit
tantā turbā. sic ⁊ lex si n̄ aperiretur
n̄ pascet multos quos apta pascit.
Vnusq; aplōz de reliquijs implet
cophinū suū. ut ul' habeat uirū p̄a
gentib' cybos p̄beat. ul' ex reliquijs
ueros fuisse panes doceret. Quinq; mi
lia uirōz. ⁊ p̄fectoz. Sex fragulis ⁊ mi
noz etas. indigni sunt numo. Vn
⁊ in numeroz lib' q̄tiens sacerdotes
⁊ leuite ⁊ turbe pugnantiū desebūt.
serui ⁊ mulieres ⁊ paruuli rigno
bile uulg' p̄mittunt. Non noua
creat saluare cybaria. s; p̄sentib;

benedict: quia in carne uenien n
 alia pdicat s; pphete dicta mystijs
 gre grauda demonstrat. In sequit
 quia fregit. nam clausa sacramta
 legis i pphaz patefecit. Panes fragedo
 multiplicant: quia multi lib facti
 sunt ^{legem} exponedo. frangens distbuat
 discipul: i illi pfractu frangente dis
 buerit turbe: quia scis doctoib
 apert sensu ut intelligent scriptura:
 intellecta auditorib toto orbe fide
 lit dispensauit. Quod tibi sup est
 discipuly tollunt: quia mystia qa
 rudib n capiunt a pfecti inquirut.
 Sunt eni fragmta q ipls n potuit
 manducare. quedam secretioea intelli
 gente quib impleti sunt apli qd co
 pny duodecim. P cophinos apli fi
 guant: i p aplos choa sequentiu doc
 toz. sicut quide hominib respecty.
 sunt adalenda humilui corda cibus
 salutarib cumulaty. Solent eni opa
 serulia gerz cophin: S; domni cophi
 nos fragmtil impleuit. qui ut foeta
 stundet infirma mundi elegit. Et
 quia quoz fit sens extiozis homis.
 quinq; milia uirz secuti dominy.
 designant eos qui in selo bene no
 uerit uia extiozib q possidet. Qui
 recte quinq; panib alunt: qa tales

necesse est instruy legalib adhuc pcep
 tis. Nam q mundo ad integrū renū
 tiant: i quatuor st milia. i septe pa
 nib resecty. hoc e i euglica resectioe
 sublimes. i spualy gradocty. Cui sig
 cationis causa reoz inuitu tabnacti
 quinq; colupna deaurata uislat fie
 ri. ante oraculu. i. i. scilicet scōz qtuoz.
 quia incipientē plagem castigant ne
 peccent. pfecti p gram ammonet. ut
 do deuoti uiuat. **exliij. l. lxx.**

E statim iussit discipulo ascēde
 in nauiculā i pcedē eū transiretū ad
 bethsāidam. donec dimittet turba.
 Marthus n hē iussit s; coegit. p quod
 ostendit inuitos recessisse disciplos
 a domio. Precessunt discipuly ad beth
 sayda ciuitatē andree i pet i philyp
 pi aploz. q est in galilea ipe stagnū
 genesareth. V g lucas refert illud me
 morabile miraculu factū in loco de
 sero bethsaide. recte intelligit n ipsoy
 ciuitatē dixisse s; locum desertū p
 uentē ad eam. Narrat iohes turbas
 manducasse iux tyberiadē. i discipulo
 uenisse in capharnai. q ambe ciu
 tates sunt in galilea iux stagnū ge
 nesareth. qd etiam tyberiadis uocat.
 a ciuitate tyberiae. Intelligendū est
 itaq; qd p bethsayda trāsierit i caphar

naui. Plene quoque notandum quia dominus
iudeos pavit tanquam deinceps no-
uos cybos a lege suscepturos. Et quod in
deserto bethsaide miraculum factum est
expresse figuravit dominum. ubi pa-
bula largiturum in deserto ecclesie iurum
non habentem. Unde pulcre bethsaide domus
fructuum interpretatur. Hinc ysaas letabitur
deserta et inuia. et exultabit solitudo
et florebit quasi lilium. Et paulo post.
Ipsi videbitur gloriam domini. et decorem dei sui.
Tlli ergo hominem cum vidisset quod
fixat signum dicebant. quia hic est vere
propheta qui venturus est in mundum. Ihesus
ergo cum cognovisset quia venturi erant. ut
raperent eum et facerent eum regem. fugit.
Recte senserunt tantum prophetiam per salu-
tis preciosa venturum esse in mundum
et ad communem hominum congruam.
Discipuli et turbe credentes in domi-
num putaverunt illum sic venisse ut iam
regnaret. et hoc esse velle rapere et regem
facere. pervenire tempus eius quod ipse apud
se occultabat usque in finem seculi. Unde illud.
Non est vestrum nosse tempora vel momenta
fugientium aut nobis exemplum monstrat
ut in bonis que aguntur humani fauo-
ris retributionem vitentur. simulque insi-
nuat quod altitudo sua non potest intelligi.
9. c. lxx. & lxxi. l. xxxv. & lxxij.

Et dimissa turba ascendit in montem solus
orare. Si fuissent cum eo petrus et iohannes
et iacobus. forsitan ascendissent cum eo.
Sed turba non potest eum sequi ad sublimia.
Hic datur intelligi quia cum dominus sederet
in monte. cum discipulis suis. quod iohannes
commemoravit. et videtur turba ad se
veniente descendat de monte. et circa
inferiora loca turba pavat. **9. c. lxxi.**
Vespe autem facta solus erat ibi. **9. c. lxxii.**
Hauicula autem in medio mari iacta
erat fluctibus. Erat enim ventus contrarius.
Quarta autem vigilia noctis videtur eis
laborantes venit ad eos ambulans super
mare. Et volebat precare eos. Recte mu-
ti apostoli recesserunt a domino. ne pericula
venirent. Vigilie militares in spatia horarum
terna dividuntur. Ergo ostendit hic discipulis
tota nocte periclitatos. et in extremo noc-
tis quod designat consummationem mundi
auxilium habere a domino. Primam
vigilia fuit legis. secunda prophetarum. tertia est ad-
ventus. quarta in reditu claritatis. Et ut
niet tunc ad ecclesiam vagam et naufragam
ante spiritum festum. et totum seculi montem
etiam actam. Aliter. Tota nocte periclitantur
quia dum se confidat homo nichil invenit
non tenens angustiarum et est hostium insur-
gentium. Cum vero mittit ad supernum presidium
lumen erigit quasi unum umbra noctis et

pente ortu luciferi spiritus qui die pri
 miu xp̄m nuntiet. Lucifer naq; tres
 hora noctis. i. totam uigilia matutina
 na illuminare di. Dominu intra uig
 dit suos laborantes in mari. i. n̄ mox
 eis succurrit. quia i si ad hora differ
 re uidet. auxiliu t̄bulatis tam eos
 corroborat. Hinc e qd̄ ueniet uole
 bat p̄ire discipulos. ut adhoram̄
 hatz i continuo libat. ampli erepti
 onis sue miraculu stuperet. i. maiore
 gras domio referrent. Ide fit ipesta
 tib passionu. q̄ a p̄fidis inguntur.
 v̄n̄ illd̄ ecclie. martyri certamine desu
 dunt. Quare me repulisti. Quare t̄
 tis mado dum affligit me inimic.
 S̄ qm̄ apli intellige potuerit dominu
 uelle p̄ire eos. n̄ quia i diuisu ibat.
 Quis hoc mystice n̄ aduirt. Qm̄ ḡ
 uolebat p̄ire quos confirmat. n̄
 quia illa uolunt̄ p̄ireundi adelicie
 di illi clamore ualebat. cui subue
 nur oportebat. **g. & a.** Et uideres
 ei sup̄ mare ambulante turbati fit
 dicente quia fantasma e. i. p̄ timore
 clamaunt. Statimq; ih̄c locut̄ e eis
 dicet. Habete fiduam ego su. nolite
 time. H̄ subiunx̄ quis eet. quia ul
 et nota uoce potant eum intelligere.
 ul et hoc qd̄ eum ad moysen ita no

uerant locutu. hec dices filiys isrl.
 Qui e misit me ad uos. Pre timore ty
 muru clamaunt. quia magni timo
 ris indutu e confusus clamor. i. incta
 uox. Quod aut turbati fit dominu
 tam uidentes sup̄ mare ambulante.
 mystice insinuat. quia sepe fit. ut cu
 aliq̄ subito diuine t̄bulatiois ort̄
 sedatio. n̄ statim credit̄ uā libatio.
 Ideoq; p̄manente p̄ori formidine
 intensa ad libatione dirigat oratio.
 quia ipe est dominus inuocantib̄
 eu. Quod ū dixerit fantasma ee. sig
 cat quia quida credente diabolo de
 x̄ aduentu dubitabit. v̄n̄ illd̄. Putas
 inueniat fili hominis fidem intra.
Respondens aut pet̄ dix̄. **g. ch.**
 Domine si tu es iube me uenire
 ad te sup̄ aquas. At ip̄e ait. Veni.
 Et descendens pet̄ de nauicla am
 bulabat sup̄ aqua. ut ueniret ad
 ih̄m. Videns ū uentū ualidū ueny
 entem timuit. Et cu cepiss̄ mergi
 clamabat dicens. Domine saluū me
 fac. Et continuo ih̄c extenden̄ manu
 apprehendit eu. i. ait illi. Hodie fidi
 quare dubitasti. Inpet̄ considandū
 e. fide eum certis ante ille. Nam p̄ce
 ris p̄m̄ respondit. Tu es x̄ps fili di
 uiuy. Prim̄ passionē dū malū puat

detestatur est. Primum et mortuum se et non
negaturum spondit. Primum lauari
sed pedes prohibuit. gladium quoque adu-
sum eos qui dominum comprehendebat eduxit.
Qui putat corpus domini non esse uerum quia super
aquas ambulauit. respondeat quoniam petrus
ambulauit. qui hominem non negat. linceps in
gastris fidei ardebat. sed humana figurata
in profundum trahebat. De domino quidem
sic ait dionysius copusculi de diu-
nis nominibus. Ignorant quare de uigi-
neis sanguinibus alia lege preter natalem
formabat. et quoniam non infusus pedibus corpora
le pondus et materiale omnino habentibus de
ambulabat in humida et instabile.
aque sub amara mare est scilicet uentus inces-
tas est unicusque sua cupiditas. Sicut
uentus crescit fluctus. et tam nauis
bulat. Qui enim perseuerauit usque in fine.
hic saluus erit. Amas dominum. sub pedibus
tuis timor est scilicet. Amas scilicet. absor-
bet te. Cum fluctuat cupiditate cor tu-
um. inuoca dominum. Quod autem petrus implo-
rat ne mergatur. significat quibusdam tribula-
tionibus etiam per ultimam persecutionem pro-
gredi ecclesiam. Unde illud pauli. Saluus
erit. sic tam quoniam per ignem. **o. cl. lxxvii.**

Et cum ascendissent in nauiculam
cessauit uentus. **li. o. cl. lxxvii.**

Et statim fuit nauis ad terram quam ibat.

Qui autem in nauicula **o. cl. lxxvii.**
erant ueniunt et adorauerunt eum dicentes.
Vere filius dei es. Non mirum si ascendente
domino in nauem. cessat uentus. quia in quantum
que corde per gratiam sui amoris ad eum. mox
unius uentorum et aduersantium mundi et
malignorum spirituum bella quiescit. Vis in
miraculo panis se conditorum rerum os-
tendit. in ambulando super undas se ha-
bere corpus liberum ab omni grauedine
peccatorum. in placando uentos undarumque
rabie se dominatorem elementorum. Unde
sua presentia transit nauis de fluctu
ad soliditatem portus. post sui darta-
tis reditum ecclesie pacis et tranquil-
litas indicat. Et quod tunc manifestum in
gloria adueniet. recte ammirant unius
locuti sunt. **o. cl. lxxvii.**
Et cum transisset **li. lxxvi.**
ueniunt in terra genesar. et cum cogno-
uissent eum uiri loci illius. miserunt
munusculam regionem illam. et obtulerunt
ei omnes male habentes et rogabant eum
ut uel fimbriam uestimentorum eius tangere-
t. et quicumque tetigerunt salui facti sunt.
Cognouerunt eum timore quoniam etiam per
signorum magnitudinem plurimus timor
notus erat. fimbriam uestimentorum eius munus-
culam mandatum iusticie intelligit. uel
gratiae distributionem. Ut enim ex ueste filii.

ita ex xpo sci sps uirt' exte q' apostol'
 data salutem his contingere cupiunt
 subministrat. Venesat quippe ide e' qd
 genesareth. s. a uenitate laci dicta e' p
 uirtu' tra genesar. seu tra genesareth.
Altera die turba q' stabat t'is mare
 uidit q' nauicla alia n' erat. ibi n' una
 r' quia n' int'it. cu' discipulis suis ihc in
 nauic' s. soli discipuli e' abissent. Alie u'
 supueniunt naues. a tyberjade uix
 lecti u' manducant panem grat' age'
 res do. Lu' g' uidit. turba quia ihc
 n' est ibi neq' discipuli eius. ascende
 re nauiclas r' ueniunt capharnaum
 quere ihc. Turbis q' adhuc erant t'is
 mare. un' discipuli uenerat. insinua
 ti e' hoc miraculu' qd sup aqs ihc a
 uidit. quia n' fuerat ibi n' una nauis
 r' mea n' int'it ihc cu' discipulis suis.
 unde g' fact' est t'is mare n' sup aqs
 ambulat. Una nauis catholica de
 signat ecclia. alie u' a tyberjade sup
 uenientes quib' turbe transportat
 signant uent' eoz q' n' sine querit
 ihc. Et cu' inuenissent eu' t'is mare
 dixerit e' Rabbi. qm' huc uenisti. Pre
 sentat se turbis a quib' ne rapet
 in monte fugat. qd confirmat nob'
 omnia ulla scia in magno sacramento ee.
 Respondit ihc r' dixit. Am' am' dico uo

bit. q'ritas me n' quia uidistis signa s;
 quia manducasti ex panib' r' satiati estis.
 Respondit. hoc e' p' uloz uba subiunct'
 Qm' multi n' querunt ihc. n' ut ill'
 fatiat bn' sedm temp' ut fugientes
 ad exiliam qndo pmunt a potentiorib'.
 Opamini n' cibum qui p'te s. qui p'ma
 net inuita etna que filius hominis da
 bit uob'. Ide querite me p'te me. n' p'te
 aliud. Ipe em' e' cib' quo uiuunt r' agli
 qui p'manet inuita etna ut p' apte
 dicit. Satiatit g' eoz satiare nites. quoz
 satiatur r' uentre. Ve fili' hominis dat
 cibum spualem. Vn' sequit'. Hunc eni
 pat' signauit ds. Qd e' signauit. P'p'u
 quidda dedit illi ne cetis comparat'
 hominib'. ideoq' de illo dcm e'. Uix
 te ds ds oleo exultatiois p' participi
 b' tuis. Ergo signare e' exceptu' habe.
 p' participib' suis quia q' e' fili' hois.
 est fili' di. Dixerit g' ad eu'. Quid faci
 em' ut opem' opa di. Quia int'ere
 runt illu' ce op' di cibum. querit qd
 opando hoc p'ceptu' face possit. Respo
 dit ihc r' dixit eis hoc est op' di ut cre
 datis meum. quem misit ille. Hoc e' ma
 ducare cibum qui p'manet in etnum.
 Ut quid parat dentes r' uentre. Ered r'
Dixerit g' e'. Qd g' tu facis. S' manducatis.
 signu' ut uideam' r' credam'. Qd opari.

.a.

.a.

.a.

a.

Sciebant magnū eē qđ quūq; panū
 b' faciat. s; huic cibo p̄fēbat māna.
 Douebat insup quia plus ih̄c p̄mit
 tebat qm̄ moyses. p̄ponens se illi p̄mit
 tendo cibū p̄manentē inuitā etnā.

Patres nr̄i manna manducauunt
 in deserto sic sc̄ptū ē. Panē de celo ded
 eis manducare. Qđ dicant. Ne parūū
 quid putet manna qđ psalm' uocat
 panē celj. Dicit q̄ eis ih̄c. Am̄ am̄ dico
 uob. n̄ moyses dedit uob panē d̄ celo.
 s; pat' m̄s dat uob panem de celo.
 Ver' panis est qui de celo descendit.
 ⁊ dat uitam mūdo. Pat' m̄s dat uob
 panē uerū. Panis enī dī ē qui descēd
 de celo. ⁊ dat uitam mūdo. Panis
 de celo est ūbum. cui' exsilio a sūmo
 celo ⁊ a patre. ⁊ uitt' in lac dū des
 cendit in carnē. qđ fuit descēdē d̄ celo.
 Moyses ū n̄ sic de celo s; de aere ded
 manna. in figura hui' ūj panis cor
 da uiuificantis. Angli purū ūbū
 solidū cibū comedit. nos idem ūbū
 s; in lac ūsū quia n̄ possum' come
 dere. possum' sūgē. Nisi enim icar
 naret a nob n̄ cognoscēt. a nob n̄ g
 tare. Dixerūt q̄ ad eum. Dñe semp
 da nob panem hunc. Panē q̄ eos re
 ficet q̄rebant ⁊ qui n̄ deficit sicut
 samaritana uolens indigentia carē.

a.

aq̄ corpale intelligebat aqm̄ d̄ q̄ dñi
 dicebat qđ q̄ eā bibet. n̄ sitiet in etnā.

Quia aut' est ih̄c. Igo sū panis uite.
 Qui uenit ad me n̄ esuriet ⁊ q̄ credit
 in me n̄ sitiet unqm̄. S; dixi uob qđ me
 uidistis ⁊ n̄ credidistis. Sicut uenire ad
 ih̄m ē credē meū. ita n̄ esurire ⁊ n̄ si
 tire. siḡtat eandem uidel' etnā sacietatē.
 Dixi quia sū panis resitientis. S; ad imp
 piū uite incredulitatē dixi. quia ui
 distis ⁊ n̄ creditis. ⁊ ita ē culpa uī.
 Qđ aut' ueniunt alij qđ recipio et gr̄a
 est. Unde sequit'.

Omne qđ dat m̄i pat' ad me uenit.
 ⁊ eū qui uenit ad me n̄ etiā foras.
 Pat' dat filio. ⁊ trahit illos qđ p̄p̄ta ē
 dūt in filiū. qđ eū cognat patre ha
 bē dñi. Tales qđ n̄ eiciunt foras s; int'
 manebūt in secreto beatitudinis. Vñ dī.
 Int' in gaudiū domus tui. Superbi ū
 quoz ē foras eiq̄ nich' hnt. neq; h̄
 neq; in futuro. inuitioq; bono m̄s.
 ⁊ in gr̄a diffusa p̄ sp̄m sc̄m. in credi
 b' nr̄s. ⁊ hoc inde p̄uenit. quia
 suā n̄ dī uoluntate fatuit. Humilis
 ū n̄ omittit face' uoluntate dī p̄sua
 ⁊ ideo n̄ etiā foras m̄ h̄ntem humi
 lem. qđ ueni face' n̄ meā uoluntate so
 lum. s; q̄ uoluntate pat'.

Quia descendi de celo n̄ ut facia uo

luntate meā s; uoluntate ei q̄ misit
 me. Descendi de celo d̄s fact̄ homo. ut
 humilē d̄m sc̄pt̄ ille quē pudet sequi
 humilē hominē. Hec ē aut̄ uoluntas
 ei qui misit me pat̄. ut om̄e qd̄ ded̄
 m̄ n̄ pdam ex eo. s; resuscitē illd̄ in no
 uissimo die. Dati s̄t ei humiles. in quo
 fit p̄ma resurrectio. dū anima d̄m̄ ag
 noscit. Non p̄det ex eis om̄ib; quēq̄m.
 qd̄ est si foras eiceret. s; gloriose resuscit
 abit illū in sc̄da resurrectioe. Tūm̄te
 quidē peunt. s; de pusill' nich. uñ
 alib; s; ē uolūta' d̄i. ut peat uñ de
 pusill'. Hec ē uolūta' pat̄ m̄. q̄ misit
 me. ut om̄s qui uidet filiū. r̄ credit
 meū habeat uitā et̄nam. I ego resusci
 tabo eum in nouissimo die. P̄me me
 diatore uult dare pat̄ edentib; uitā
 uitāq;. Qui enim uidet r̄ credit in me.
 qui sum uita sic r̄ pat̄. iam h̄t i m̄te
 uitā. r̄ in corpore resuscitabit. Hinc ait.
 Qui uidet filiū r̄ credit meū. Q̄ alib;.
 Q̄ uidit uerbum meū r̄ credit ei q̄ misit
 me. h̄t uitā et̄nam. quia q̄ credit i
 filiū credit in pat̄re. r̄ eōiūso. r̄ sic pat̄
 h̄t uitā in se ip̄o. sic r̄ filius i se ip̄o.
Murmurabant q̄ uidi de illo q̄
 dixit. ego sum panis qui de celo des
 cendi. I dicebat. Homo h̄ ē ih̄c filius
 ioseph. cui' nos nouim' pat̄re r̄ mat̄re.

Quom̄ q̄ dicit h̄ quia de celo descendit.
 Isti a pane de celo longe erant. aurib;
 ap̄tis surdi erant. uidebant r̄ oēs stabāt.
 Panis quippe iste m̄t̄oēs hominū esu
 riem querit. Vñ alibi. beati qui esurūt
 iusticiā. Datur' q̄ donum' sp̄m̄ sc̄m̄ d̄x̄
 se panē qui de celo descendit. hortans
 ut credam' in eū. Crede enī meū. h̄ ē mā
 ducare panē uiuū. r̄ inuisibilit' sagi
 nat'. qui inuisibilit' renascit' int' no
 uellat'. r̄ intus satiat'.
Respondit q̄ ih̄c r̄ dix̄ eis. Nolite m̄
 murare inuicē. Nemo potest uenire
 ad me. n̄ pat̄ qui misit me traxerit eū.
 Et ego resuscitabo eū in nouissimo die.
 Quē trahat pat̄ quē n̄. quare illū t̄
 hat q̄re illū n̄. noli uelle iudicare si
 n̄ uis errare. Hec ista tractio h̄t uolū
 tam. s; uoluntatis excitacionē. Int̄re
 aliquis et̄iam potest nolē. accipe sa
 cramentū potest nolē. s; credē n̄ potest
 n̄ uolens. Tract' ē pat̄ a pat̄re p̄ filium
 incarnatū cū ait. Tu es xpc̄ filius di uiuū.
 Audiuit enī. Beatus es symon bariona.
 quia caro r̄ sanguis n̄ reuelauit t̄. s;
 pat̄ m̄s qui in celis ē. Ista reuelatio. ip̄m
 ē attractio. Ramū uiridē ostendit ouis.
 r̄ trahit illam. Auces monstrant' p̄uo.
 r̄ trahit. Vñ d̄r. trahit sua quāq; uo
 luptā. Hos q̄ n̄ ui s; cred' in celo a d̄o

.d.

Thm. Resuscitabo eum ut uideat quod
credit. manducet quod esurit. habeat
quod desiderat dum trahit. Est scriptum in prophetis.
Et erit omnis docibilem dei. Omnis qui audiuit
a patre et didicit uenit ad me. In prophetis
in aliquo prophetarum. uel pluraliter in prophetis.
quia yobiel ponit uerba et alij cum eo sanctorum.
Omnis hominem illius regni. et christiane
fidei est docibilis dei. quia et si homines
fortis loquantur. tamen solus deus inter sensum
aperit. inter instruit ueritatem agnitione et
amore. Et ita quicumque audit et discit
a patre uenit ad me. Sed ne quis excuset
se sic. nunquam uidi patrem quomodo disco
abeo. Subdit **a lxxi. et lxxii. et lxxiii.**

Non quia patrem uidit quisquam. nisi
qui est a deo hic uidit patrem. Ego uidi pa-
trem non uos. et tamen non uenitis ad me nisi facti
a patre. Trahi a patre discere est a patre. dis-
cere a patre est audire a patre. audire a patre
est audire uerbum patris. et me. **a lxxii.**

Am. am. dico uobis. qui credit in me
habet uitam eternam. hoc est habet me qui sum uita
eterna. Reuelare se uoluit quod esset uidetur
uita. Est autem credere in deum per fidem et dilec-
tionem conueniri illi et tendere in ipsum imitando
eum. **a lxxii. et cclxxxiiij. et cclxxxv.**

Ego sum panis uitae. Pasce uos. donec
pastos iungat uitae. **a cly. et cclxxxij.**

Patres uostri manducauerunt in deserto

manna et mortui sunt. Hic panis de caelo
descendens. ut si quis ex ipso manducauerit
non morietur. Vni superbis. An quia patres
manducauerunt manna. Quia mortui sunt.
Quia quod uidebant edebant. quod non uidebant
non intelligebant. Bene ergo dicunt patres uostri.
quia similes illorum estis. De morte autem
loquitur. nam coepit omnis mortui sunt.
et iusti et iniusti. Iusti autem non secundum animam
mortui sunt. quia uisibilem cibum spiritualiter
intelligunt. ut moyses et aaron. Hos qui
hodie uisibile cibum accipiunt. sicut
uidetis sacramentum. aliud uult sacramentum.
quod multi de altari accipiunt et moriuntur.
Vni apostolus. Iudicium sicut manducat et bibit.
Non buccella dominica uenenum fuerit
uide. cum meum munus intulerit. sicut bonum
male malum accepit. Ego panem caelestem spiri-
tualiter manducare. hunc panem significa-
uit manna. hunc panem significat altare dei.
Sacramenta in signum diuisa sunt. in re quae
significat paria sunt. Audi apostolus. Patres nostri
omnes sub nube fuerunt. et omnes per mare transierunt.
et omnes in moyse baptizati sunt. in nube
et in mari. et omnes eandem escam spiritualem man-
ducauerunt. Spiritualem utique eandem nam
corporealem altarem. sicut patres nostri non panes
illorum. et adiuuantes. et omnes eundem potum
spiritualem bibunt. Aliud uisibile. aliud uisibile.
sicut specie uisibile quod tamen huius uide significat

uitate spualy. Quom̄ eundē potū
 Bibebant autē de spualy. sequēte eos
 pet. Pet̄ autē erat xps. Hī panis ind̄
 pot. Pet̄ xpc̄ in signo. uer̄ xps̄ in uerbo
 r carne. Et quom̄ bibiunt. P̄cussa ē pet̄
 de uirga bis. quod siḡeat duo ligna c̄c̄s.
 Hic ē ḡ panis de celo descendēs ut siqs̄
 ex eo manducaūt. n̄ moriat̄ meñm̄.
 s̄ qd̄ p̄tinet ad uirtutē sac̄m̄ti. n̄ ad
 uisibile sac̄m̄tū. qui manducat in
 corde. n̄ qui p̄mit d̄m̄te. Hic. r. i hoc
 loco ē panis. r. consequit̄ det̄minat q̄s
 panis. **l. lxxv. o. cclxxvii. r. cly. l. cclxxv.**
Ego sum panis uiuus. qui de celo
 descendy. Siquis manducaūt ex hoc
 pane uiuet meñm̄. Talem se exhibu
 it panis uiuus. idest uiuificans reñm̄
 descendōdo in t̄ram. ut panē angloꝝ
 manducaret hō. Sp̄a enim uitas. sapia
 uirt̄ d̄i. cybus ē angloꝝ r. hominū.
 Qui ḡ fide r. dilectione manducaūt.
 ex hoc pane celesti. rei se couerit.
 meñm̄ uiuet p̄ iusticiam r. uirtatē
 r. sapiam. Et panis quē ego dabo. caro
 mā ē p̄ mundi uita. Hoc quando ca
 pet caro qd̄ dixit panē carnē. Vocat̄
 caro qd̄ n̄ capit caro. r. ideo magi n̄ ca
 pit caro. quia uocat̄ caro. Juxta qd̄ av̄
 r. albin̄ exponit̄. r. panē r. carnē suā uo
 cat hic dom̄n̄ fidelū societate in

corpe suo. qd̄ ē ecclia. Panē quia ecclia
 cotidie reficit q̄s recipit. r. in ea quosq̄
 ad plenam societate pueniant. al̄ al
 terum uerbo r. exemplo pascit. Vñ dñs
 ad pet̄rū. P̄sce oues m̄as. Caro autē x̄
 ecclia d̄i. quia incarnationi ubi fide
 r. sac̄m̄tis unita. uiuit de spu x̄. Sic
 enī corp̄ unū cuiq̄ hominis uiuit de
 spū suo. r. de anima sua. ita fideles aīe
 uiuunt de spū sc̄o. Vñ paul̄. Qui n̄ h̄t
 sp̄m̄ x̄. h̄ n̄ est eius. **l. lxxvi.**
Litigabant ḡ uidi adinuicē dicentes.
 Quom̄ potest h̄ carnem suā dare nob̄.
 ad manducandū. Ideo litigabat̄ qm̄
 panē concordie n̄ intelligebat. Vñ panis.
 unū corp̄. siue una caro x̄. multa sum̄.
 Vñ scire qm̄ cū x̄ unū corp̄ efficiam̄.
 Si credis qm̄ apli credidunt. unū ē eis
 corp̄. x̄ efficiēs. In h̄ ut ait ioh̄es intelli
 ḡm̄. quod meo manem̄ r. ip̄e in nob̄.
 qm̄ de spū suo dedit nob̄. Qualit̄ q̄q̄
 panis un̄ efficiam̄. augustin̄ docet ī
 sermone de sac̄m̄tis fidelū. feria
 sedā p̄sce. Comportati inq̄t estis labo
 rib̄ boum. r. annuntiantū eūgloꝝ.
 t̄tuati estis. qm̄ catecumini sc̄i fuis
 tis. in horreo seruati estis. qm̄ nom̄ia
 ur̄a dedistis. moli cepistis ieiunijs
 r. exorcism̄. ad aqm̄ uenisti qm̄ sp̄si
 in bap̄tismo. unū sc̄i estis acced̄nte

feruore sp̄s sc̄i cocti estis. ita facti do-
munic' panis. Quom' q' unū facti estis.
sic unū estote. unā fidē tenēdo. unā
spem. indiuiduā caritate. Qd' autē ad
inuiā litigantes querit' qm' possit dñs
carnē suā dare ad manducandū n̄ statū
auduit. s. adhuc dī eis un' magē mo-
ueant. Dixit q' eis ih̄c. Amī amī dico uob
n̄ manducauitis carnem filij hominis
et biberitis ei' sanguinē n̄ habebitis ui-
tā in uob. Qm' ~~iam~~ det' et quas nam mo-
d' sit manducādū istū panē ignorat'.
uerūtā n̄ manducauitis n̄ habebi-
tis uitā in uob. Et ne istam uitā intellj-
gerent adiunxit. Q' manducat meā car-
nē et bibit meū sanguinē h̄t uitā
etnā. Q' n̄ manducat carnē domini
n̄ bibit ei' sanguinē n̄ h̄t uitā in se.
et q' manducat et bibit h̄t uitā. Non
est intempali esca. nam q' eam n̄ sumit
n̄ uiuet. nec tam' qui eā sumit uiuet.
Cybū et potū qui dat uitā etnā uult
intelligi domini societate corp' et mēbr̄
suor' qd' ē ecclia. in p̄destinatiōe uocatiōe.
iustificatiōe. glificatiōe. Quor' p̄mū iam
sc̄m ē. et p̄destinatio. sc̄m et tēuū sc̄m
est. et fit et fiet. et uocatio et iustificatiō.
q̄rtū u' nunc in spe ē. in re aut' futu-
rū. et glificatio. Hui' rei sacm̄tū id ē
unitas corp' et sanguinis et alicubi

cotidie. alicubi certis interval' dierū
in domunica m̄sa p̄parat'. et de m̄sa dñi
sumit' quibda' ad uitā quibda' ad ex-
cum. Res u' cui' sacram̄tū ē. omī ho-
mini ad uitā. nulli autē ad ex-
cum. ego resuscitabo eum in nouissimo die.
Hoc subiect' n̄ cogitaret n̄ mori cor-
palit'. **Lxxij. occlxxxij. clxxij. l. clxxij.**
Caro enim mā uē ē cyb' et sanguis
m̄s uē ē pot'. Cū cybo et potu id appe-
tant hominēs ut n̄ esuriat neq' sit-
iant. hoc ueract' n̄ p̄stant. n̄ iste cyb'
et pot' a quib' sumit' imortalē et
in corruptibiles facit. i. societā q̄
sc̄or' u' pax erit et unita p̄fecta. Ip̄ta
quippe siccitā ante nos intell̄xerūt
hominē xp̄c' corp' et sanguinē suū
meis reb' m̄dauit. q' ad unū aliqd'
redigunt' ex multis. aliud nāq' in
unū ex multis granis conficit'. aliud
in unū ex multis acinīs confluit.
Qui manducat carnē meā et bibit
meū sanguinē. in me ma-
net et ego in eo. Jam exponit quid
manducare carnē ei' et bibere sangui-
nē ei'. hoc ē manducare illā esca et
illū bibere potū m̄s manē. et illū ma-
nentē in se habē. Ac p̄ hoc qui n̄ ma-
net in m̄s et in q' n̄ manet. ē. p̄culdu-
bio n̄ manducat ei' carnē. nec bibit

et sanguine etiam si tante rei sacramentum
 ad iudicium sibi manducet et bibat. Man-
 ducate et bibite plena refectio nobis est
 et per carnem christi ecclesiam. ut supradictum est
 per sanguinem quoque et ecclesiam intelligimus.
 quia sanguis sedes anime est. ecclesia quod
 domini sedes spiritus sancti. quod est quasi anima omnium
 animarum fidelium. Manducamus ergo carnem
 et sanguinem eius bibimus. si maxime et
 singularem gaudemus de participatione
 ecclesie. inquit et tunc capere et spiritus sancti quasi anima in
 qua sacrificiorum et peccatorum remissio. Possunt
 quoque ad personam singularem hanc ita referri.
 Panis quem ego dabo caro mea est. per mundum
 diuinitas. Tale est quod dicit. Refectio quam
 propono ut ad societatem diuine scilicet
 contemplationis producat est incarnatio
 mea facta ut mundus uiuat. Nisi manduca-
 ueritis carnem filii hominis et biberitis
 eius sanguinem. non habebitis uitam in uobis.
 hoc est non reficiamini in fide incarnationis.
 ad uitam beatam non peruenietis. Per sanguinem
 intellige animam. cum sanguis sedes
 anime sit. Qui manducat meam carnem.
 et bibit meum sanguinem. habet uitam eternam.
 de si dicat. Qui meum suam letificat et
 pascit. quia carnem et animam sumpsit.
 ut totum hominem saluum faceret. in uia
 salutis est. Caro mea uere est cybus et sanguis
 meus uere est potus. et per carnem meam et sanguinem

dabo ueram societatem. sufficientem uidelicet
 atque eternam. Caro enim saluatoris pro salute
 nostri corporis oblata. sanguis uero pro anima
 nostra effusus est. ut nos in anima et corpore
 saluos faceret. sicut prefiguratum fuit a mo-
 yse. Caro inquit pro corpore uero offerretur.
 sanguis uero pro anima. idcirco non mandu-
 candum sanguinem. In quo nobis cybus et potus
 spiritualis in uox iubilatois et sonus epulantis.
 quia sine intentione quodammodo masti-
 catione ruminamus carnem et sanguinem.
 precium esse nostre redemptionis et uiam uite immor-
 talis. in qua nec sitis nec esuries erit. Ani-
 mal autem quod non ruminat immundum est.
 Avus libro tertio de doctrina christiana. In locutio-
 nibus figuratis seruabitur hanc regulam. ut
 tam diu uisetur diligentem considerationem quod
 legitur. donec ad regnum caritatis interpreta-
 tio producat. Nisi manducaueritis inquit
 carnem filii hominis et biberitis eius sanguinem.
 non habebitis uitam in uobis. facit ut fla-
 gitium uideatur uideatur. figura precipiens est pas-
 sionem dominicam esse communicandum. et
 suauiter atque utiliter recondendum in me-
 moria. quod pro nobis caro eius coacta et uul-
 nerata sit. Qui manducat meam carnem
 et bibit meum sanguinem. in me manet
 pro conformatione uite. rego in illo pro
 inhabitante gratiam. profecto fides in cor-
 de tuo. et est in corde tuo. Sic me misit

uueni pat. ⁊ ego uiuo ppter patre. ⁊
qui manducat me. ⁊ ipse uiuet ppter me.
Pat me equalis misit. ⁊ hominem fecit.
ut g̃ ad illum tanquam maiorem ueteram
uita meā. ex manna mā fecit inq̃ me misit.
Manducam eū ⁊ accipim⁹ ipm̃ uitā
etnā. Nō uiuit filij ppter patre. quia ipse
ē ex pat. Sic enī pat nō ē indiget uitā.
sic filius nō indiget alius uitā. Vtq̃ enī
fē una uita. quia un⁹ d̃s. Hic ē panis
q̃ de celo descendit. Non sic manduca
uunt patres ur̃ manna ⁊ mortui sūt.
Q̃ manducat hunc panē uiuet ī etnā.
Hic. ⁊ in h̃ loco. ul̃ hic scilicet filij hoīs
de q̃ sup̃ ē panis de celo. Non sic mo
rent in anima. qui me celestē panē
manducant. sic patre ur̃ māduca
uunt manna ⁊ mortui sūt. H̃ dicit in syna
goga. docet in capharnaū. Quia g̃ au
dientē ex discipulis e⁹ dixerit. Dur⁹ ē h̃
sermo. Quis potest eū audire. ⁊ e⁹ obe
dire. Nouent discipuli. qd̃ g̃ inuicij.
Leceuetilat tūcū. s̃ secretū dī inuentos
debet face n̄ aures. Vba quidē dñi
sunt p̃funda. ut om̄s p̃sōs p̃turbet.
om̄s iustos auditores exceant. Sic ap̃
se discipuli dixerunt. de diuitia sermo
nis dñi. ut ab eo n̄ audirent. Vñ seq̃t.
Sciens autē s̃ h̃c ap̃d semetipm̃ quia
murmuraret de h̃ discipulis e⁹. dixit eis.

Hoc uos scandalizat. Hoc uidelicet. a
q̃a dixi carnē meā do uob̃ manducate
⁊ sanguinē meū bibē. **S**ic uidelicet filium
hominis ascendente uē erat p̃. hinc
soluit qd̃ illos mouat. hinc ap̃t.
uñ fiant scandalizati. hinc plane.
si intelligunt. Illi enī putabat eū e
rogaturū corp⁹ suū. ule autē dixit
se ascensurū in celū. utiq̃ integrū.
Eū uidelicet filium hominis ascendente
uē erat p̃us. certe ul̃ tūc uidebitis.
quia nō eo modo q̃ putat⁹ erogat cor
p⁹ suū. certe uel tūc intelliget⁹ q̃a
grā nō consumit morib⁹. Nulla q̃tho
hic est. si ita dixit. Si uidelicet filium
dī ascendente. uē erat p̃us. Hic autē
dixit filium hominis. Huncq̃ filij hoīs
q̃ intra eē cepit. ut illud uita de tra
horta ē in celo. in celo erat p̃. Alio
autē loco ait. Nemo ascendit in celū
n̄ qui de celo descendit. filij hominis
q̃ in celo ē. Hic n̄ dixit erat s̃. ⁊ tam
cū h̃ dixit intra loquebat. in dixit
filij dī s̃ filius hoīs. Quod totū ad
hoc p̃tinet. ut intelligam⁹ unā p̃
sonā eē dñi ⁊ hoīm̃. Xp̃i nāq̃ un⁹
ē ūbum anima caro. ⁊ scdm̃ unita
tem p̃sone sic erat filij hominis in
celo. qñ intra loq̃bat. quom̃ filij

di erat uera in suscepta carne. filius
hominis in celo in unitate p. **4 lxx. 01**

Sps est qui uiuifi. **ccxxvii. & clxxviii.**
caro aut n̄ pdest quicqm̄. **Lo m̄**
q̄ illi intlexunt n̄ pdest carne q̄ppe
sic intlexert qm̄ in cadauere dilaniat.
aut in macello uendit. n̄ quom̄ spu
uiget. Pm̄ sic dictu e caro n̄ pdest
quicq̄. quom̄ dictu e scientia inflat.
Scientia namq; sine caritate inuis
est. eodem m̄ caro sn̄ spu. **4 lxxj.**

Uerba que ego locut sum uob. sps
i uita sunt. h̄ e spualit̄ intelligeda st.
S; fut quida ex uob qui n̄ credut.
Quia n̄ credunt ido n̄ intelligt ut ait
p̄pha. Hsi credidit n̄ intelliget. p̄
fidem copulam. p̄ intellectu uiuifi
cam. Pr̄ h̄eam p̄ fidem. ut sit qd̄
uiuificet p̄ intellectu. **4 lxxij.**

Et dicebat. Propt̄a dixi uob quia ne
mo potest uenire ad me n̄ fut ei da
tu a patre mo. fides enim n̄ e a se q̄
p̄a s; a do tanqm̄ gra. Ex h̄ multy
disciploy ei abiit ret. i iam n̄ cu il
lo ambulabat. Dix̄ ḡ ih̄c ad duodeci.
Nunq̄d i uos uultis abire. **4 lxxij.**

Respondit **o clxxj. & lxxij. l. xxij.**
ḡ ei simon petri. Domine ad que ibim.
Uba uite etne habes. i nos credim et
cognouim quia tu es xps fili di. **Rec**

ante spu sco intlex petri. Uba uite
etne habes. i uitam etna habes. in
administratione corpis i sanguinis tui.
Credidim ut cognoscem. na si p̄us cog
nosce dem crede uellem. nec cognosce
nec ede ualem. Quid credidim. q̄a tu
es xps fili di. i quia ip̄a uita tu es. i
n̄ das in carne i sanguine tuo. n̄ qd̄ es.

Un̄ p omib loquebat. 4 lxxj.

Respondit eis ih̄c. Homine uos. **xxij.**
elegi. i un ex uob diabol e. Dicebat
aut de iuda symonis scariothi. hic
eni erat traditur ei. cu eet un de du
odecim. Respondit causa pbandi eos
ad pmanendu elegit undecim. elec
tione illa qua di. multa uocati. pau
ci electi. Judam ū elegit. i uocauit
ut p eum dispensatio diuine misericordie
in salute mundi implet. Unde boni
tas di bni utebat malitia illi. sic in
uenditione ioseph bni is e malitia
fr̄m. Contra mali utunt bonis di ad
malu. sic igne aq̄ i cecis. Iuda aut cu
puit se extimauit. n̄ nuniu sacru
uiolauit. Hoc totu qd̄ de corpore suo
i sanguine locut e. i qd̄ mei distribu
tionis gra uita nob pmisit etnam
i qd̄ hinc uoluit intelligi mandu
catores i potatores carnis i sanguis
sui. ut in nullo maneat i ip̄e in illis.

quod non intellexerunt qui non crediderunt. quod
spiritualia carnaliter sapiendo scandaliza-
ti sunt. et quod eis scandalizatis et peccanti-
bus consolationis domus affuit discipulis
quod remanserunt. hoc inquit totum dilectissi-
mi ad hoc nobis ualeat. ut carnem et sanguinem
Christi non edamus tantum in sacramento quod multi
fatuit mali. sed usque ad spiritus participa-
tionem manducemus et bibamus. ut in domo
corpore tamen in nobis maneamus. ut et spiritu
uegetemur et non scandalizemur. etiam si mul-
ti in nobiscum manducant et bibunt.
temporaliter sacramenta qui habebunt in fine
eterna tormenta. Modo enim corpus Christi mixtum
est tamen aita. sed nouit dominus quod sit eius.
Notandum quia non nulli doctores aliqui
de predictis incedunt ad altaris sacramenta
refert. sed in continua expositione nihil.
In centesimo autem quinquagesimo capitulo
huius operis ipse habet. de sacrificio altaris.

LXXXIII

Rogauit **LXXXIII. CCCXXXV.**
autem illum quidam pharisaeus ut prederet
apud se et in gremio recubuit. Pharisaeus autem
cepit inter se reputari dicens. quare non bap-
tizatus es ante preduum et lotus more iudeorum.
Pharisaei uocabantur nobiliores atque doc-
tiores iudei. Et ait dominus ad illum. Nunc
uos pharisaei quod deforis est calicis et
catini mundatis. quod autem inter est uisus
plenus est rapina et iniquitate. Crudelitas.

carnis exterioris obseruari. et anime tur-
pitudinem retineri. Calix est uas uitae.
catinum fictile de terra. Per hoc significatur fra-
gilitas humani corporis. in quo exterioris pre-
tendit sanctitatem et simulat iusticiam.
sed inter sunt uitioz sordide deformes.
Stulti. nunc qui fecit quod deforis est.
etiam quod deintus est fecit. Qui utraque horum
naturam fecit. utramque mundare de-
sident. Hoc dicit contra manicheos. qui aiam
tantum a deo. carnem uero putant a diabolo
creatam. Hoc etiam contra illos qui corpora
lia peccata fornicationem uidelicet furti-
rapinam que grauissima detestantur. spua-
lia uero que non minus dampnat apostolus. uia-
scilicet et superbiam et auaritiam. que est idolorum
seruitus ut leuia interpretantur. Veritatem quod
super est dare elemosinam. et ecce omnia in-
danda sunt uobis. Quod necessario et uesti-
mento super est uictui. dare pauperibus. iuxta
preceptum iohannis. Qui habet duas tunicas
det non habentem. Et ita. Ad super est reme-
dium facite. de uisio scelerum. Dare elemo-
sinam. quia sicut aqua extinguunt ignem.
ita elemosina extinguit peccatum. Qui
uult ordinate dare elemosinam a se-
ipso debet incipere. et eam se primo da-
re. et misericordiam se facere. Est enim elemosina
opus misericordie. uerissimeque dictum est. mi-
serere anime tue placens deo. Prima

elemosina e cu renascim. sed qd quocqd
 bonu postea facim. Quidatis g cordibz
 p fidem. munda st omia. i. nulla cot
 quinat mentē. & lxx. **lxxij.**
Pharisei r quida de sēbis uerentes
 ab ierosolimi. cū uidissent qsdā ex dē
 apubz cōmunib' manib'. i. n' loti mā
 ducare panes uitupauit dicentes.
Quare discipuli **clij. & lxxij.**
 tū tnsgrduunt traditionē senioꝝ
 Non enī lauāt man' sua' cū panē mā
 ducāt. Pharisey spūalia ūba carna
 lit intelligentes. lauamini mūdi esto
 re. r mundamini q' ferti uasa dñi.
 n' recte accipiebant hāc munditiā.
 Nam h' dictū ē de cordi' r opis castiga
 tione. r n' solū de lauādo corpe. ut ipi
 putabāt. Igit' aq' extius loti. q' sciētē
 luce polluit. n' ad ūbū audiendū
 n' q' ad medicū. s; ad questionū pug
 nas cōcurrēt. De n' lotis itaq' manib' cor
 pū uitupant discipulos. cū inopib'
 eoz mch' immūditie inueniāt. Am
 max namq; man' i. opa sollicitē la
 uabant. Cōmunia quidē uocabāt uidi
 omia imūda. Ipē aut' respondēs ait
 ill'. Quare r uos tnsgrdimini mandati
 di. p'p' traditionē uiam'. Cū uos p'
 cepta di p'p' tēlitionē hominū negli
 gant. quare mōs discipulos arguitis

qd' senioꝝ uisla parupendat. ut di sci
 ta custodiat. Nam dñs dixit. honora patre
 r matre. r qui maledixit pat' ul' mat'
 morte moriat. Honor in scripturē non
 tantū in salutationib' r offēdis offi
 tijs. quantū in elemosin' r munerū
 oblatiōe sentit. Vñ apls. Honora uidu
 as. que uē uidue st. hoc est da eis.
 Qui g' debuit obsequijs parentē indig
 nos iudicauit. morte moriet' etna.
 Vos aut' dicitis. quicūq; dixit pat' ul'
 mat'. mun' qd'cumq; est ex me t' p'dit.
 r n' honorificauit patre suū aut ma
 tre. rurritū scistis mandati di p'p'
 traditionē uiam'. Precepit domin' in
 bacillat' r penurie parentū q' uilēs.
 ut filij eos honoraret. in necessary etiā
 uite. Hanc legem pharisei subūrtētes
 ut impietate sub nomine pietatis
 inducēt. docuerūt filios meli' face.
 si dō uero pat' uouent ea q' parentib'
 offēda erant. Vñ ipi parentes egeni
 fiebant. r oblatio liberor' sub occasi
 one di. in luc' sacerdotū cedebat. Sic le
 ge licitā. Dñs uisit p' moysen sclic
 honorari parentes. s; quicūq; dixit
 pat' ul' mat'. r cetera. uos utud dicitis.
 quia quicūq; h' dicat uos illū instig
 ad dicendū. Vos inq' in h' instruitis
 malos filios ut dicant. O pat' o mat'

mun' quodcuq; est ex me oblatu sub
audis in templo. t' pdit in anima.
Vita filios dice' compellat. mun' qd
cuq; e' ex me offerendu do in tuo' su
mo cybos. t'q; pd' opat' r mat' ut timeat
accipe do' q'lecta ne sac'legi em' ic'iat. V' t'
plegi sub i'rogatoe. O pat' o mat'. mun'
qd' ex me t' dat' ad uectu' r uestimtu' p
derit ad saluanda' anima'. O inuine' q'a
tu n' curas n' de corpe. Alit' Iuuenē cu'
dampno r dedecore parentu' p'sumes
offerre. instructu' sacerdotu' dicebat. Nun'
qd' e' p me pdit t' pat'. n' tu illud offas.
Ac si dicent. Ad illam etate' puenim'
ut iam sacerdotu' iudicio p nob' ipi' offa'.
Pharisei eni' r omis iu' & h'x. Sm?
Dei. n' creb' lauent man' n' manducant
tenente' traditio' nem senioz. r a foro
n' baptizent' n' comedt. r alia multa
q' tradita su't illis seruare. baptisma
ta calicu' r urcoz r eramitoz. r lectoz.
r alia similia his faciunt multa. A
foro subaudi' redeuntē. n' lauent' n' co
medt. frust' sic baptizant' dum in no
mine saluatoris n' abluunt'. Baptisma
ta urcoz r calicu' dicit ablutioe' ua
soz. quas faciunt iudi ut mudi uide
ant' in corpe. n' curantes pecc'a infi
delitatis a se explere. At u' inuanu'
uasoz baptysmata suant. q' cordiu'

suoz r corpu' sordes negligt. In paul?
Volunta' di est ut abstineat' uo' a
fornicatioe'. ut sciat un'quisq; urm
suum uas posside'. in scificatioe' r honore.
Supstiosa hominu' traditio' p'cip' sepi'
lauary ob manducandu'. r alia huius
inutilia. s; necessaria doct'na uirtutis
uibet eos qui panem uite' m'aduca
re desidant. creb' elemosinar. lacrimaz.
aliozq; iusticie' fructuu' fontio' sua
opa purgare. O cluy. Lxxi.
I'ritu' fecistis m'adatu'. di ipi' traditio'
ne' uiam. Ypoct'e bene p'phauit de
uob' ysaias dicens. P'p' hic me labijs
honorat. cor aut' eoz longe e' a me.
Sine causa aut' colit' me docentes
doct'nas. r mandata hominu'. deli
quentes eni' mandatu' di. teneti' t'
ditioe' hominu'. Latratu' phariseoz
fura rationis obtund'. r moysi r y
saię increpatioe'. ut r nos h'et'cos
ubis sc'pture uincant'. Simulatioe'
iudi strepitu' quide' labioz dicit'
magist' scim' quia uerax es. ext'iozq;
mundicia' comidat'. s; quia inuida
n'ite' uirtutis cont'licet. neq'qm' m'ad'
cu' ueris cultozib' habitury st'it' co
uocatis ad se turb' dicit' eis. Audite
r intelligite. Non qd' int' in os uoic'
nat homine'. s; qd' p'cedit ex ore h'e

conquinat hominē. Hec sententia
 de ore ^acorpis si tota accipiat absur-
 die. Namque enī quē n̄ conquinat cib?
 conquinat uomit. ^bLyb' quippe mos
 uomat ex ore pcedit s; pcul
 dubio p̄ora ūba p̄inent ad os carnis
 ū dic. n̄ qd̄ intat in os conquinat ho-
 minē. Postiora aut̄ ad os cordis ū ait
 s; qd̄ pcedit ex ore conquinat. Si h̄
 uerū ē. q̄ ydolatry n̄ uesemē. Ap̄s
 ait. Non potestis calicē dñi bibē. r cali-
 cem demonior. Sciendū q̄ qd̄ cibr
 om̄s dī catura p̄ se mūda sit. s; de
 monū iuocato ea fac̄ immunda.
 Tunc accedentes discipuly ^cclij.
 dixerunt ej. Scis quia pharisei au-
 dito h̄ ūbo scandalizati s̄. At ille
 respondens ait. Om̄s plantatio q̄
 n̄ plantauit pat̄ n̄s celestī eradica-
 bit. Pharisej quoz religio r̄ indistē-
 dis cibis scandalizati s̄. r̄ offensi s̄.
 Scalon enī seu scandalū nos offendi-
 culū ul' r̄umam r̄ in pactionē pedis
 siue scrupulū ut quidā uolt. possu-
 mē dice. Plantationē dicit h̄ doct̄na
 r̄ mandata hominū. q̄ a dō n̄ sunt.
 Mute illos. ceci s̄ ^dclij. ^elyi.
 duces cecoz. Lec' aut̄ si ceco ducati
 p̄stet. ambo in foueā cadunt. h̄ ē si
 insipient' insipientē doceat. abo n̄ gyt

in peccoz p̄funditatē. Simit̄ illō sub
 audis arbito suo. quia irreuocablēs
 s̄. Vñ pau' hereticū hominē p̄ p̄
 mā r̄ sciam̄ correctioēm deuota ^fclij.
 Et cū intiss; in domū a t̄ ^glyij.
 ba introgabat eum pecc' edisse nob.
 pabolam istam. At ille dix̄. Adhuc r̄
 uos sine intellectu estis. Qd̄ ap̄tū erat.
 putabant ap̄tū pabolice dictū. Corripi-
 unt q̄ a domino. Et q̄ intelligim' utiosū
 ēē auditoē qui obscur̄ manifesta aut
 manifeste obscura uelut intelligē. Non
 intelligit quia oē qd̄ in os intat in
 uentrē uadit. r̄ in secessum emittit.
 Hinc calumpnant̄ heticj quidam
 qd̄ domin' p̄physice disputatiojs igna-
 r' p̄t̄t̄ om̄s cibos in uentrē ue r̄ in
 secessum digery. cum statū infuse esce
 p̄ art' r̄ uenas r̄ medullas neruōq; sū-
 dant. Vñ r̄ dicunt multos qui uito
 stomachi ip̄t̄em sustinet̄ uomitū p̄
 cenat r̄ p̄ndia statim euomit q̄ ingesse-
 rit. r̄ tam̄ ēē corpulentos. quia ad p̄
 mū tactū liquidior cib' r̄ pot' p̄m̄b
 fundat. S; q̄muis sit tenuissim' hu-
 mor r̄ liques̄ esca. tam̄ cum in uenis
 r̄ artub' cocta sūt esca r̄ digesta. cū
 humore p̄ occultos meat' corpis quos
 greci poros uocat̄ ad infiora dilabit.
 r̄ in secessū uadit. Quibet etiā humor

purgatio ueluti p sudore seu p qlibet
 alia n incongrue secess intelligit. Ue
 mta siquide effluunt i influunt. Alit
 Inuitit impersonale ubum accipiam?
 ut sit sens. Totu quidem uad inuictre
 qd p os int i postea in secessum emitt
 ut i emissio fit. Q aut pcedit de ore
 de corde exiunt i ea conquinat homi
 ne. De corde eni exiunt cogitatioe male.
 homicidia. adultia. fornicatioes. furta.
 falsa testimonia. auaritia. nequitię. dol?
 impudicia. ocul mal? blasphemia.
 supbia. stulticia. Hec sunt q coninqnat
 homine. Non loci aut manib? madu
 care n conquinat homine. Plato pu
 tauit rationale nrn in cerebro. na i
 felle. desidiu misericordie comorari. Si
 aut de corde exiunt cogitatioes male.
 g anime pncipale n e scdm platone
 in cerebro. s uic xpm in corde. Hic etia
 arguunt qui cogitatioes a diabolo in
 mita putant. qui adiutor e potest
 n auctor. Non enim occulta cordi rima
 e. s ex corpis habitu rem putat. ut
 si pulchram muliere nos creb uiderit
 respice intelligit. ore uulnari. Homiq
 de sunt etiam illy. qui frs odio hnt
 usq; admorte. Vn iohes. Qui frēm suū
 odit homicida e. Adultare e. thoi alq
 uiolare. fornicatio si amor a legita

mo conubio solit i uag. ex plende
 libidinis osectando licentia. Dicit aut
 fornicatio a fornicib? in quib? pagani
 suam turpitudinē excedit. furcū e
 omē qd alius dampno acquirit. Aua
 ritia aut radix maloz seruit e ydo
 loz. quia sic uoratu dē uent e ita
 cupidoz quoq; iustissime pecunia
 dē dici potest. Nequitia e defect bo
 ni. quod neqm serui die se face ne
 quire. Dol e occulta malitia. blandis
 ubis adoenata. Impudicia e omi in
 continentia. ad libidinem ptnet. ueld
 illicit carnis tact. i turpia uba. tur
 pis cogitatio. Oculus mal? intelligit
 inuidia. qd e aliena felicitate torqri.
 Supbie aut specie st. uelle pē. nolle
 subē. nolle parem hie. Int stultia i
 insipientē h int e. qd quantlibz phy
 losoph? insipiens e. si di sapia puet.
 stult? u nec incempalib? astutiam hē.
 Oax? p conquinat ponit comūicac
 qd ipe scripturaz e. s tam publico ser
 mone n certē. Judi communes cōbos
 uocant quib? omis utunt homines.
 ut lepores i huius animalia. q un
 gula n findunt nec ruminat. n squa
 mosa sūt in piscib?. Vn in actib? aploz.
 Qd dē scificauit. tu ne comūe dicitis.
 Comune g p inuidio hnt. Comū

mactio tam aplice n̄ lota extendit pal
 mites suos usq; admare munditia li
 phariseoz stilis ē. **o chuy. & lxxij. lxxx**
Et in surgens abiit in fines tyri. & sydo
 nis. Et ecce mulier chanaanica gentis syro
 phenussa genē clamauit dices. Misere
 re domine fili dauid. filia mā male
 uocat a demonio. Chanaanica trā in quibꝫ
 iuda ē incoluerit. Qui uel bello & supꝫ
 uel in loca uicina dispsy. uel in serui
 tutem ditioē deuictoz subiechy. nomī
 tantū sine patā sede cūferit. Ex illa
 & dispōne int̄ cetā contigit qd̄ hec
 chanaanica ē syrophenussa. genē. h̄ est ex
 syris & phenicijs orta. Gentilis itaq; ē.
 & si uadis ammixta p̄ selutoꝝ formā
 p̄ferat. Oīto namq; existimat. ex lege
 cognouisse. qd̄ xp̄m & dnm̄ & dauid
 filiū confiteri. Typice autē sigēat ecclia
 de gentibꝫ. q̄ p̄ filia rogat cū p̄ anima
 b̄ uidiū cēdentibꝫ supꝫ pietatꝫ suppli
 cat. ut a fraudibꝫ diaboli soluantur.
 Bene uix̄ math̄m de simibꝫ suis egssa
 fuit. & iuxta marū ad pedes domini
 p̄cidit. ut ex utꝫ colligat qd̄ illi rec
 te p̄ errantibꝫ orant. qui p̄ scā sue p̄
 fidie mansiones relinquunt. & ecclia
 se p̄a deuotioē transiunt. Ihs̄ autē n̄
 respondit ei ubi. & accedentes discipulꝫ
 rogabant eum dicente. Dimitte eam.

quia clamat p̄ nos. **P** ambulante dnm̄
 mulier chanaanica despectoras uocē emit
 tit. & p̄us in domo ad pedes eiꝫ p̄cidit.
 ut mare commemorat. Quod autē domini
 n̄ respōdit ei. n̄ fuit de supercilio superbie
 s; ne ubi contriꝫ uideret cum duriss; inuā
 gentiū ne abieritis. & ne occasione daret
 calumpniatoribꝫ p̄fectam salutē gētiū
 resurrectioni temp̄i reseruās. **P** chana
 nea discipuli rogabant. nescientes mystia
 domini. ul' misericōdia commoty. ul' impoꝝ
 tunitate eiꝫ carē cupieret. **o chuy. & cxxvi.**
Ip̄e autē respondens ait. Non sū missus
 n̄ ad oues q̄ pierant domi isrl̄. Hoc
 dicit qd̄ p̄mū miss' sit ad isrl̄. quē negly
 gentē euāgēliū dimissur' erat. & misissus
 ad gentes. **o chuy. l. lxxij.**
At illa uenit & adorauit eū dices.
 Domine adiuua me. **Q** dixit. Sine p̄
 satuari filios. Non ē enim bonū sumē
 panē filioꝝ & mitte canibꝫ. Tale ē qd̄ dicit.
 futurū ē ut & uos gentes salutē & seq̄
 miny. s; p̄us op̄aret saltem aliq̄s iudōs
 q̄ antiq̄ dilectioē nominant. panē ce
 li refic. & sic tandem gentibꝫ uite pa
 bula ministrari. Canes dicunt̄ echni
 ci p̄t̄ ydolatriam. qui esui sanguinis
 dediti & cadauibꝫ mortuoz ferunt i
 rabitē. **O** mura gūsto. Quidam isrl̄ erat
 filius nos canes. & p̄ ea dictū ē de eo

circumdedunt me canes multj. At illa
dixit. Etiam dñe. Nam & canelli edunt de mu-
cis q̄ cadunt de mīca dñoz suoz. Sēsū ē
certe domine uerū ē qd̄ dicis. n̄ ē bonū
panem filioz mittē canib⁹. S; idō n̄ de-
fisto p̄cari tuā misericā. qm̄ m̄ scdm̄ simi-
litudinem panis & canū ouement̄ facē
potes. nam & p̄ etiam & certe canelli edunt
de micā. Ergo si sum indigna cui inte-
grum panē p̄beas. saltem da m̄ filie
mee sanitatem. q̄ micā compatiōe mul-
toz mirabilū. q̄ fecisti. Oystice mīca ē
sc̄ptura sc̄a. panem uitę ministrans.
Hinc ecclia dicit. Pesti in conspectu mō-
nisam. Oyste s̄c̄ mēna mystia sc̄pturarū
quib⁹ humilū corda reficiunt. uirta
illd̄. adipe frum̄q̄ satiat te. Non ḡ
crusta edunt canelli. quia nisi ad fi-
dem de gentib⁹ n̄ litē sup̄ficiē. s; spū-
alem inquir̄t medullā. Et h̄ sub mīca
dominor. dū ūbi sac̄ eloquij humi-
lit̄ subiecti. officia corpis & cordi sup̄-
ponit. ad implenda p̄cepta. N̄ dñi
n̄se possunt intelligi sc̄pturarū opo-
sitorē. seu int̄p̄tes. Et tunc ait illi. Omu-
lier magna ē fides tua. fiat t̄ sic uis.
& sanata ē filia illi ex illa hora. Sub
p̄sona mulieris cananiticis magna
fides ecclie. magna patiā & humilitatē
p̄dicat. q̄ curio posse sanari filiam.

& uocient contempta passa ē t̄ p̄cib⁹ p̄-
seuerare. & humilitate se n̄ canib⁹ s; ca-
tulis compauit. q̄ ip̄t̄ libata est filia.
V̄ dat̄ exemplum catezizandj & bap-
tizandi infantes. qui p̄ fidem & cōfessi-
onem parentū in baptyismo libant̄ a
diabolo. Quod aut̄ domin⁹ puim̄ centj
om̄s & filiam chanax n̄ uenies ad eos
sanat. siḡat gentes ad q̄s n̄ uenit p̄
p̄senciam corpis saluanda p̄ ūbū suū.
Et iterum. exiens de *& Ieruy*
simib⁹ tyri uenit p̄sidonem. ad mare
galilee int̄ medios fines decapoleos.
Decapolis ē regio decem urbū m̄ior
danem ad orientē c̄ca hyppū. & pellā &
gadaram. cont̄ galileam. Quod ḡ d̄r̄ qd̄
domin⁹ uenit ad mare galilee int̄ me-
dios fines decapoleos. n̄ ip̄s fines deca-
polis eum misse siḡat. Hec enī mare
tr̄s nauigasse d̄r̄ s; poti⁹ usq; ad mare
uenisse. & ad ip̄m puenisse locū. qui
medios fines decapolis longe tr̄asma-
re respicit. int̄. & cont̄ galilee q̄ ē
int̄ medios fines. & adducit ei sur-
dum & mutū. & dep̄cant̄ eū ut impo-
nat illi manū. & apprehendens eū de
turba seorsum. misit digitos suos in
auricula ē. & ex puens tetiḡ lingu-
m̄. & suspiciens in celū. ingemuit &
ait illi. Effeta. qd̄ ē ad ap̄ire. & statj

aperte sunt aures eius et solutum est iunctum
 lingue eius et loquatur recte. Surdus et mutus
 est qui nec aures nisi os aperit ad audienda
 verba dei et pronuntianda. Prima salutis ianua
 est infirmum de turba ducit. Quod fit est
 apprehendens domum nostram peccatis languis
 dam. euocat eam consuetis moribus et pro
 uocat ad sua precepta. Ostendit digitos in au
 riculis. cum per dona sancti spiritus aures cordis
 aperit ad intelligentiam. Expuerit domum
 linguam tangit eorum cum ad confessionem
 fidei ora ceterizantium instruit. Sputum
 namque sapor est sapientie. Vnde illud. Ego ex ore
 altissimi perditus. Suscepit domum in celis
 ut in mutis loqueretur. surdus auditum. cum
 est infirmus medelam docet esse querendam.
 Ingemuit ut daret nobis exemplum ge
 mendi. et pro nobis et proximis. Effeta ipse peruenit
 ad aures. unum et subdit. Et statim aperte
 sunt aures eius. hic notat utraq; redemp
 tionis natura. Caelum suspicit ut homo.
 curat ut deus. Qui sic curat. bene potest
 dicere. Domine labia mea aperies. et os meum
 aperiet. Genesim humanum tanquam unum hominem
 uaria peste absumptum in proplasto. ce
 cat dum uidet. surdus fit dum audit
 dum adorat emugit. obmutescit dum
 loquitur. manes fit dum manum erigit.
 incuruat dum erigit. ydropicus fit dum
 occupat. Claudus dum pergit. leprosus

suffundit dum nudat. demone im
 plet dum diuinitatem appetit. moritur
 morte dum audacter excusat. Patriarche
 autem et prophete incarnationem desiderantes.
 misericordiam manum preceperunt imponi. Sempiternam
 bulentiam cogitationibus et actibus inordinatis
 sermonibusque incompotis. quasi de turba
 educit qui sanari merentur. Digni qui in au
 res mittuntur. sunt uerba spiritus sancti de quibus dicitur.
 Dignus dei hic est. et opa digitorum tuorum in celis.
 Spiritum ex capite descendens est sapientia ex patre.
 qui soluit labia humani generis ut dicat.
 Credo in deum patrem. etc. Suspirium in ge
 muit. et gemitus nos docuit. et in celis the
 saurum nostri cordis erigit. quod per spiritum sancto
 nem a frivola leticia carnis purgat
 ut dicitur. Rugiebam a gemitu cordis mei.
 Apertis aures ad ymnos et cantica et psal
 mos. Soluta lingua. ut eructet uerbum
 bonum. quod non possunt mune nec uerba cohi
 bere. Vnde paulus. Ego uinctus sum. sed uerbum
 dei non alligatum. et preceptum ut ne cui dicent.
Quarto autem eis precepit et lxxv. l. c.
 bat tantomagis plus predicabant. et eo apostoli
 amurabant dicentes. et lxxvi. o. clx.
Bene omnia fecit. et surdos fecit audire
 et mutos loqui. Non inuitatibus gloriandus
 esse docuit. sed in cruce et humilatione.
 Humilitas enim precedit semper gloriam.
 Ordo uerborum est. Quarto autem eis magis precepit

ebat: tanto plus predicabat. Civitas enim
in monte posita undique circumspecta abscon-
di non potest. Sciebat ergo qui omnia novit. ante
quam fierent: quia magis predicarent: et hoc
precipiendo voluit pigri ostendere. quanto
studiosius quantoque frequentius predicare de-
beant: quibus iubet ut predicent quandoquidem
illi qui prohibebant tacere non poterant. **A. xxvii.**

.lxxxvii.

Oportebat eum autem transire per samariam.
Venit ergo in civitatem samarie. que dicitur sychar.
Iuxta pedum quod dedit iacob ioseph filio
suo. Erat autem ibi fons iacob. Sive dicitur
de iuda in galileam. seu de galilea in iu-
deam per samariam transierit cum ea que facta
sunt secuntur ex lectione evangelica. nequaquam ar-
tium est. quoniam sepius tempore seriem per
postero ordine permutat. In figura vero que
est legitimum heres patriarcharum. habent heredi-
tatem in gentibus. suscepit ioseph a ia-
cob partem hereditatem. quoniam gentes inhabitavit.
et in quo per typum samaritane mulieris
et adherent. Nam aqua in superficie terre manat
fons dicitur: ibi vero in profundo et fons et puteus
uocatur. Ihesus autem fatigatus ex itinere sedebat
sic super fontem. hora autem erat quasi sexta.
fatigatus dominus secundum carnem. qui con-
didit nos fortitudine sua. suscepit enim
omnia que sunt nostre infirmitatis in peccato.
et nutrit quasi infirmus infirmos. Quod factum
est adam in carne. eua autem de costa eius.

significat nos forte futuro de infirmitate
et. fortitudo namque eius cavet. infirmitas
recauit. fortitudo fecit ut quod non erat. et
infirmitas fecit ut quod erat non puret.
Sic iudaeus fatigatus itinere sedit. tamquam ma-
gister humiliter doctus. accedentes et possessores.
Sexta hora significat dominum venisse in
sexta etate. Venit mulier de samaria
haurire aquam. Dicit ei ihesus. Da mihi bibere.
Discipuli enim eius abierant in civitatem ut
cibos emerent. Venit samaritana in figura
ecclesie de gentibus que per iudaeos cupiditate
tristis hauriebat aquam de puteo. et voluptatem
sclerum de profunditate tenebrarum. et non
eius fidem scit. ihesus et petit ab ea potari.
Petit quasi acceptus. et affluit tamquam saturatus.
In civitate discipuli emunt cibos
a iudaeis. quorum corda predicatione fidei
deo student comparare. Dicit ergo ei mulier
illa samaritana. Quomodo tu cum sis iudaeus
bibere a me potestis que sum mulier samari-
tana. Non enim concutunt iudaei sama-
ritanos. Samaritani solam legem accipiebant.
et quicquid libris moysi. hijs erantque
origine persarum et assyriorum. Quos rex assyriorum
sublatos filijs israel in captivitate. po-
suit ad incolenda loca samarie. et idola
ignem colebant more persarum. eos ergo iudaei
execrant. abstinendo a cibis eorum. et va-
sis. supplantatoresque uocant. quia heredi-

tatem patricie iacob s uendicat. Cog
 nouit mulier. xpm ee iudm. quia n
 has inuestuntis iudi sebant. p qd dis
 cernebant. Respondit ihc r dix ej. Si sci
 res domi di r quis e qui dicit t da mibi
 be. forsitan petisses ab eo r dedis; t aqm
 uiua. Ihc r si corpaliu sciret. tam n n
 potu fidi petebat. cui mto spm
 dare cupiebat. r idco fa marita
 nam ammonet ut petat. Donu di
 e sps ses. r aqua uiua de q dr apud te
 e fons uite. Dicit ei mulier. Domine
 neq; inq hauria habes. r pute at e.
 Vn q habes aqm uiua. Numqd tu
 maior es pat nro iacob qui dedit nob
 puteu r ipse ex eo bibit r filii ei r pecoraq.
 Qd dicat De hac aq ni dare n potes.
 qm pmittit. cu hauritoriu n habes
 r pute pfund sit. Intelligit quippe
 aqm uiua q u cert excipit. S; ne for
 te alium fonte pmittit uidet. Subd.
 Numqd tu maior es pat nro iacob.
 Vocans eum patre suu. tum quia he
 ditate ei possidebat tu quia suble
 ge moysi uiuebat. De puteo bibunt
 homines r pecora. Similit de ratioe
 q q de puata r obscurata magnola
 bore fodit. r excetur. bibit ut homines
 q ea ad bonu utunt. bibat ut pecora
 qui ad malu. Respond ihc r dix ej.

Omni qui bibit ex aqua hac sicut uer.
 Qui aut bibit ex aq qm ego dabo ei n
 sicut in etnu. S; aqua qm ego dabo ei
 fiet in eo fons aq salientis in uitā etna.
 Dicit ei mulier. Domine da mi hac aq
 ut n sita. neq; ueniam huc haurire.
 Jam manifesti loquit dominu r mu
 lier adhuc carne sapit. Suspirat tam
 habere de illo fonte. de q p qm bibit n in
 digeat aq. Pmittit ihc sacietatem sps.
 q fiet in resurrectione. Vn illd. Satiabim
 in boni domi tue. Aq corpaliu decessu
 fluit. aq u spualis sursum salt. id e
 salute facit. cum illos qui ea bibunt
 in etnam glam subuehit. Hanc quippe
 aqm bibere e. in fide r alijs donis gre su
 mope delectari. r sic in plenitudine gle
 transire. Dicit ei ihc. Vade uoca uiru tuu
 r ueny huc. Vno scilicet duce ad contempla
 tionem spualis intelligentie ascendas.
 Vir carnalis n accipit hic. s; uir aie. i.
 intellect anime. Qd dicat dominu. Solo
 intellectu capiunt q dico. uoca uiru
 r. p senta intellectu tuu. Non eni e mag
 num habere anima sn intellectu. Vnde
 dauid. Nolite fieri sic r mul q n e. ill.
 Bestialis uita e sn intellectu. Vir e qui
 regit anima. intellect scil. Non tam
 aliud e anime intellect ab anima. s; e
 aliquid aie. qm oclis n aliud e a carne.

si aliquid est carnis profundens lucem oculis
mibus. Ergo intellectus qui animam illumina-
nat. a deo illuminatur. Respondit mu-
lier et dixit. Non habeo uirum. Dicit ei ihesus.
Vnd dixisti. quia non habeo uirum. Quing-
eni uiros habuisti. et nunc quem habes
non est tuus uir. Hoc uero dixisti. Reuera
non habebat uirum. sed nescio quomodo non legitimo
uirus. sed adultero utebatur. Quing- uiri secundum
quosdam sunt quing- libri moysi. quibus
etiam samaritani utebantur. nam in illa
circumcisio inerat. Sed quomodo angustat nos
quod sequitur. et nunc quem habes non est tuus.
uir. uidetur mihi quing- uiros ante. quing- se-
sus corpus esse. Quando enim quis nascitur.
non potest uia ratione. sed carnis tantum sensibus
regitur. quia puer qui mulcet appetit.
qui offendit fugit. Ideo sensus sunt uiri
legitimi. quia a deo sunt anime datus.
At uero uenit ad annos excedens rationis
si optime est disciplinata. succedit uer-
uir. qui ad eternitatem regit. et qui non tantum
docet fugere offendit. sed bona discit
et mala. ut caritatem et odium. Si uero si
uir non succedat. tunc dominatur error qui
hanc mulierem uentilabat. non ut uir
sed ut adultus. Nam cum dominus loqueretur
de spiritu sancto. ipse de aere cogitabat. Dicit
ei mulier. Domine. iudeo quia propheta estis.
patres nostri in monte hoc adorauerunt.

et uos dicitis quia ierosolimis est locus
ui adorare oportet. Nam cepit uenire
uir et adultum excludere. uirum et prophetam
uocat. et quod eam monebat querit. Ju-
di enim se preterebant samaritani
per templo quod edificauit salomone in quo
adorabant. Contra uero samaritani iacta-
bant se ad usum iudeos per monte
in quo patris qui deo placuerit lon-
ge prius quam templum fabricaret orauerunt.
Dicit ei ihesus. Mulier crede mihi quia uenit
hora. quoniam neque in monte hoc. neque in
ierosolimis. adorabitis patrem. Qui dicit.
Veniet ecclesia. et preteribit de gente in
gentem. Eude mihi. non enim claudere non
liges. et iam ad eum uir qui crede potest.
Venit hora. id est tempus. ut a patre to-
tum intelligas. uelud in epistola legit.
nouissima hora est. Vos adoratis quod
nescitis. nos adoramus quod scimus. quia
salus ex iudeis est. Sed uenit hora et nunc
est quoniam uiri adoratores adorabunt pa-
trem in spiritu et ueritate. Nam et pat-
tales querit qui adorent eum. In per
phaz omnium qui in christum credi lo-
tur. Dominus ait. Vos adoratis patrem quem
nescitis. quia nullus adorat patrem
non filium adoret. per quem ad patris nomi-
ciam uenit. sed nos scimus filium. et per fi-
lium patrem. Dominus sequitur. quia salus ex iudeis

e. quoz cognitio di. testamtu. ppheta.
 pmissa. ex quib. x. scdm carne. ex qb.
 orta e fides. r pmutua ecclia. Qmuis
 aut iudi n omis. s. electi pcellant sa
 maritano. tam n pfero locum iudoz
 loco samaritanoz. Et hoc est qd dic.
 S. uenit hora r nunc e. inq. p illum
 natione meq doctne ui adoratoe ado
 rabunt patrem in spu r uitate. i. ma
 moe sci sps. r incognitoe uitati filij
 di. Sps est ds. r eos qui adorant eu
 in spu r uitate oportet adorare. Cu
 ds sit sps r n corp. putam nite n cor
 poreu locum querit in quo adoret.
 Ergo neq ierosolymis neq in monte
 aliquis orandi eligat locu. s. in spu
 r uitate. id e in spu cordis. qui uq
 nobcu est. r in cognitoe uitati ref
 figura r umb quat ablata e. Quod eni
 pps in lege aspsione sanguinis agny
 mundari pcept e. umbra fuit. uita
 u qd e in cruce pass. luit nos a peccis
 nris. in sanguine suo. sic r ceris abiec
 tis figuris uitate rerum figurataz
 illustrem. Dic ei mulier. Scio quia
 messias uenit qui dr. x. Cu g uenit
 ille annuntiabit nob oia. Sciebat
 quis ea poss. doce. s. docent n du ag
 noscebat. Digna g erat cui manifesta
 ret. Messias uenit. qd dicat ueniet.

Messias ebraice. r gce. unct latine. Unde
 r punice messe dr unge. Vicine eni
 lingue. s. ebraica. punica r syra. Mes
 sias annuntiabit omia ad cultu suu
 r patis penitentia. qualis uidet sps
 templo ul monte. ut exhibeam nos
 teplo do. u. in spu r uitate orem. Dicit
 ei ihs. Ego sum qui loquor tui. Ego sui
 messias. que uenit u expectas. Qua ma
 nifestatioe accepta mox fact est iur ca
 po mulieris. r xpc capud iury. Reliquit
 g ydriam cupiditatis. r cucurrit p di
 care. Et continuo ueniunt discipuli ej.
 r mirabant quia cum muliere loqbat.
 Nemo tam dix quid queris aut quid
 loqris cu ea. Bonu mirabant n malu
 suspicabat. uenit enim querere q puerat.
 qui gentilem erronea docet. Et h mira
 bantur. ignorantes mustiu ecclie de
 gentib fute. Non ausi st interrogare mu
 lierem qd qris. aut dnm quid cu ea
 loqueris. timet ne ab eo reprehendant
 si interrogauit incaute. Reliquit g yda
 suam mulier. r abiit in ciuitate. et
 dicit ul hominib. Venite r uideat
 homine q dix n omia qcumq. fecit.
 Numq ipse e. Paterempti induc ad u
 tatem. illos rudes. nec statim affirmat
 xpm. ne uascent r indignarent. Ydor
 gce aqua latine. in ydria. id e aquaru.

quoniam prius usus nunc autem omnium deputatus
pietate. Nunc discant evangelizaturi prius
deponere curam rationis sancti. Et exierunt de ci-
uitate et ueniebant ad eum. Interrogabant
eum discipuli eius dicens. Rabbi manduca
duca. Ille autem dixit eis. Ego cibum habeo
manducare quem uos nescitis. Dicebant ergo
discipuli ad inuicem. Numquid attulit ei
aliquis manducare? Quid mirum si mu-
lier non intelligebat potum spiritus sed carnis?
Ecce discipuli qui cibos uentis attulunt
nondum intelligunt magistrum loqui de cybo
mentis. unde eos instruit non percutit
ut illam quam uero carebat spiritu aperiret. Dicit
eis ihesus. Deus cybus est ut faciam uolun-
tatem eius qui misit me ut proficiam opus
eius. Voluntas patris est ut credat in eum.
hoc est in filium quem misit. Opus patris
est nostra salus. Cybus et potus. et delectabilis
refectio christi est nostra fides et nostra salus.
Facit ergo uoluntatem docendo credere
in se. facit opus maturando mustum
in carnationis. quousque per passionem et
cetera compleat illud. Nonne uos dicitis
quod adhuc quatuor menses sunt et messis ue-
nit? Hos quatuor menses computatis usque
ad messem. sed ego uobis aliam messem albam
et patam ostendo. Ecce dico uobis leuate
oculos uos et uidete regiones quia albe-
scit iam ad messem. Oculis cordis considerate

quod confecta hyeme infidelitatis. ad e-
calorem fidei. et parata sunt corda ut opa
iusticie ex eis colligatis. Et qui metit
mercedem accipit. et congregat fructum in
uitam eternam. ut et qui seminat simul
gaudeat et qui metit. Disparis temporis
labores habuerunt ipse seminans et
apostoli metentes. sed pariter mercedem acci-
pient uitam eternam. In his enim est uerbum
uerum. quia alius qui seminat et alius
qui metit. Ego misit uos metere quod non
laborastis. alij laborauerunt et uos in la-
bore eorum intastis. In hoc apparet pla-
bile uerbum euangelij quia apostoli messu-
erunt ut patriarche et ipse semina-
uerunt. scilicet in iuda. Unde ista mu-
lier fructus matris erat cum diceret.
scio quia messis uenit. et messis ma-
tura fuit. quando aurum apponabat
ad pedes apostolorum. Ulecta sunt de illa me-
se pauca grana. et seminauerunt orbem
terrarum. et sursum aliam messem quam in fine scilicet
metenda est. De qua messe dicitur. Qui se-
minat in lacrimis. in gaudio metet.
Huius messis non in apostoli sed angeli mes-
serunt. que cecit in ruzania res-
pectat purgari in fine. Indie uidetur
implebitur horreum. et tunc omnes qui metit
gaudebunt cum angelis. Ex ciuitate autem
illa multi multi credidunt in eum

samaritanorum propter verbum mulieris testimonium prohibentis. quia dixit non omnia quaecumque scripsit. Cum uenissent ergo ad illam samaritani rogauerunt eum ut ibi maneret. et mansit ibi duos dies. Et multo plures crediderunt propter sermonem eius. et mulierum dicebant. quia iam non propter uerbum loquelam credimus. Spiritus enim audiuimus. et uidimus quia hic est saluator mundi. Primo audiuimus famam. nunc uero uidemus presentiam. Sic agitur hodie cum eis qui foris sunt. Christus annuntiat eis tanquam per mulierem. hoc est per ecclesiam. uenit ad christum per famam. Christus manet apud illos biduo. hoc est dat illis duo precepta karitatis. **a xxxviii.**

Post hoc erat **lex. & xx. l. xxxvii.** dies festus iudeorum. et ascendit ihesus ierosolima. Est autem ierosolimis probatica piscina. que cognominatur ebraice bethsaida. quinq; porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentium. cecorum. claudorum. aridorum expectantium aquam motum. Anglus autem dominum secundum tempus descendebat in piscinam et mouebat aquam. Qui ergo primus descendisset per motum aquam sanus fiebat a quacumque detinebat infirmitate. Probatica uero dicitur latine. Inde probatica. id est pecualis piscina. fere appellata. quia in ea sac-

rites hostias lauabant. Piscina autem dicitur aqua carens piscibus collecta in aliqua occultitate. Aqua autem que quinq; porticibus cingebatur significat populum illum qui quinq; libris moysi quasi clauderetur. Ibi multi infirmi iacebant. quia lex non sanat sed potest infirmos. ut aliquando medicum querat. Ecce ibi sunt qui non habent lumen fidei. claudy quique uident non possunt operari. aridi uero qui quicquid agant sine pinguedine caritatis sunt. expectant aquam motum in quo sanitas fiebat per angelum. quia lege conuicti gratiam redemptionis desiderabant. Anglus inuisibilis turbabat aquam. quia filii dei multa miracula faciendo inter iudeos latentes in carne turbauit eos in tantum ut confingerent. Descendens ergo in aquam turbatam est humilitate eadem in diuinitate. non sanat ut unita commendet. quia nemo potest unitate fidei sanari potest. Alioquin parum fuit in benignitate. nec ualde magnam in potestate unum de tot sanari ab eo. qui omnes uno potest erigere uerbo. sed in his corporalibus plus intendit eternam salutem animarum. Erat autem quidam homo ibi triginta et octo annos habens in infirmitate sua. In quadragenario numero qui constat ex quatuor decem significat perfectionem operum. quia lex in decem preceptis data est. et per euangelium. uero euangelistarum implet. Quia quadragenarium habet perfectionem

Legis. et lex non impletur nisi gemino precepto.
caritatis. duo enim de decem habentur. qui
caritate dei et proximi caret. rudo merito
languet. Hunc cum uidisset. ihesus iacetem
et cognouisset. quia multum iam tempus ha-
beret. dicit ei. uis sanus fieri? Respondit ei la-
gudus. Domine. hominem non habeo ut cum
turbata fuerit aqua. mittat me in piscinam.
Dum uenio enim ego. alius ante me descendit.
Interrogat languidus. an sanari uelit ut
erigat in spem sanitatis. de qua iam despa-
bat. unde etiam querebat. quod non haberet
hominem qui eum mittat in aquam. Ne-
cessari' erat languido homo. scilicet homo deus.
Dicit ei ihesus. Surge. tolle grabatum tuum et
ambula. Et statim sanus factus est homo.
et sustulit grabatum suum et ambulabat.
Erat autem sabbatum et ambulabat. Surge
a uitijs mente. id est peccata relinquit. surge
corpe. quod est sanitatis operatio. Tolle inquit
grabatum. id est dilige proximum. Non debemus
turbari si pro rem insensata dilectio pro-
ximi committat. quandoquidem lapis dominus dicit
et est. Cum esset languidus portabat se pro-
ximum tuum. sanus factus es porta proximum
tuum. Inuicem omnia uita portate. et sic
adimplebitis legem. Ambula in dei
dilectione de uita in uita. festinas
ad eius uisionem. Dicebat ergo uidi illum qui
sanus factus fuerat. Sabbatum est. non licet tibi

tolle grabatum tuum. Non obiciebat ei quod sanus
factus esset sabbato. sed quod portabat lectum. ne-
cessari' opponeret. quod ipse sabbato iumentum essent
de puteo si unum caderet. **A. xxxix.**

Respondit ei. Quia me fecit sanum ille in die
tolle grabatum tuum et ambula. Sanatus est manda-
tis obediens. autem sanationis sue obiecta
lupinatis? Interrogauit ergo eum. Quis est ille
homo qui dixit tibi. tolle grabatum tuum et ambula?
Is autem qui sanus fuerat effectus. nesciebat
quis esset. Ille autem declinauit a turba
constituta in loco. Hic et per fidem sanatus
fuerat. et nesciebat nomine seu corporali
specie designare quis eum sanasset. Sic
et nos portantes proximum et ambulantes
ad dominum. eum ad quem ambulamus.
nidum uidemus. Sola intentio ad hunc
uidetur deus. non in strepitu tibi. Quisquis
ergo uult ad uisionem dei peruenire. si-
gatur turbam prauorum affectuum atque
hominum nequam. et adeat templum intus
ne orationis uis. quod sequitur. Postea in-
uenit ihesus eum in templo. et dixit illi.
Ecce sanus factus es. iam noli peccare. ne
decius tibi aliquid contingat. Innuit
quod propter peccata languiebat. sed ihesus illum
sic exiuit. ita inquit sanauit. dum primo
net. ne uerum peccando quod uidi
esset. Abiit ille homo et nuntiavit
iudis. quia ihesus esset qui sanum fecit

ppta pseqbant iudi ihm quia h facti
 dat i sabbo. Iste annuntiauit salutē
 ut sequant. s illi ecom pseqbant. Iste
 aut respōdit eis. Pat nris usq; m opat.
 rege oport. Idē in null q huc usq; fra
 sunt opatio mā opationi patē defuit.
 s incunctis parit ego cum patē oport.
 cū uid' diuina potentia nich n p sa
 pientia suā faciat. Ac si dicat. Si me
 in aliq qd p me factū sit rephendere
 psumtis. rephendite i dñm patrem
 meū opantē. cui' uos pplm peculia
 re' e' iactatis. H sex dieb; tantū ut
 putatis opatus e' dñs. s usq; m opat.
 quia qui sex dieb; condid' noua. aq
 b' requieuit die septima postea opat
 usq; in finem gubnando. sustentando.
 renouādo. ppagando. ut pmanat
 idita. Et cū semp opet dñs. constat
 factū e' qd de sabbi requie legit.
 forte ideo dicit e' domin' requieuisse.
 in die septima ab opib' suis. quia sex
 ta sabbi reddid' spm. i sabbo requie
 uit in sepulc. Qñ dicit iudis. Quid
 expectatis. ut n oper die sabbi. Sabbi
 dies ad sigtationē meā uob pcept' e'.
 ppta g magis querebat eū iudi im
 sic. quia n solum soluebat sabbm.
 s i patrem suum dicebat dñm. eqle
 se fatiens dō. Soluebat sabbm a mā

datis legis. iam n ad lutam consuandis.
 Imponit qui solam serui formā attēdit.
 qd p rapinā se equalem faciat dō. s ipē
 p naturā nat' e' equal'. Respondit itaq;
 ihc r dix' eis. Anī am dico uob. n pot
 filius a se facē quicqm. n quod uidit
 patrem facientē. Quicumq; ille fecerit.
 h i filius simulc fac. Sic ostendit patre
 nul agē sine se. sic ecomiso dicit
 se nil agere sine patre. ut eadem p
 opatio intelligat patē i filij. idē tam
 diuine potentie qm sapiē. Et hē. H p
 filius idē sapiā dī quod ego sū quicqm
 facē p se. s hoc tantū facē potest quod
 uidit patrem parit fatientē. idē qd
 recognoscat a patre secum fieri. Pat' enī
 idē potentia diuina. nil n p sapiētā
 suam opat. Pat' enim dilig' filij i oia
 demonstrat ei. que ipē facit. i maiora
 his demonstrabit ej opa. ut uos miremi
 ny. Omnia fatienda ej demōstrat. id est
 cuncta in ei' consilio ponit. sicut ille
 qui aliquem cōsulens q factur' est ei
 ostendit. Maiora his que n fra sūt ej'
 consilio paret. qd est ei demōstrabit.
 Vñ i ipā in pūbys de se sapientia dic.
 Ego sapiā habito in cōsilio. Et ut. Eū
 eo eram cuncta dispones. Maiora faci
 et ut uos miremini. idē un' ampli'
 mirari possitis. si ulla nouitis. Vñ in

futura uita mirabimini inde cū certis
dampnatj dicentes. Quom̄ hī reputa
ti sūt int̄ filios dī. Sicut enī pat̄ susci
tat mortuos ⁊ uiuificat. sic ⁊ fili' q̄s
uult uiuificat. Que sunt illa maiora
dic̄ scil' resuscitatio animarū de pecc̄is.
maior ē qm̄ sup̄dicta curatio languē.
in corpore de q̄ plurimū mirabāt. uel
illa solutio salū qm̄ calumpniabāt.
Quos uult fili' uiuificat. Vna q̄ppe
ē pat̄ ⁊ filij uoluntas. sic ⁊ potētia
⁊ opatio. Vē pat̄ dilig' filiū. quia ī
tantū ut ei omē iudiciū concedat.
⁊ hoc ē. Neq; enī pat̄ iudicat quēq;
s; iudiciū omē dedit filio. ut om̄s
honorificent filiū sic honorificant
patrē. In iudicio fatiendo ū considā
dum ē quid cuiq; p̄ m̄tis debeat.
n̄ tam potētia quā sapiā. exēnda
ē. ut om̄s hoc scil' attendentes qd̄ fi
lij est iudicare. etiam si n̄ amore timo
re saltem tantū reuēant iudicē sic
⁊ patrē. cui' potētiē ē quēcūq; p̄ m̄
tis remunerāre. Vt ita. Non solū uiu
ificat fili'. in p̄ma uidel' resurrexerūt
q̄ ē animarū. s; ⁊ iudicab' iūda resur
rectione. q̄ erit corporum. I hoc ē. Neq;
enī pat̄ iudicat quēq; s; iudiciū
omē dedit filio. Non enim p̄sona pat̄
ī iudicio apparebit. s; nec xpc in eo

quod pat̄ consubstantial' ē. potē
forma seruy q̄ stetit sub iudice iudj
cabit. ut possit ⁊ ab impijs uidej.
Littām sic iunge. filius q̄s uult ui
uificat. ut om̄s honorificēt filium.
sic honorificat patrē. a. xl. g. xcviij.

Qui n̄ honorificat ⁊. xcviij. l. xcviij.
filium n̄ honorificat patrē qui misit
illū. Honorificat homo. ē. s; n̄ sicut
pat̄ d̄s. Dixit namq; scdm̄ hominē.
pat̄ maior meē. Scdm̄ diuinitatē cō
lit̄ honorant. pat̄ ⁊ filius. Qd̄ ē ho
noricare patrē. n̄ quod habeat
filium. Tollis honorē pat̄. ū minore
honorē das filio. Nam si noluit eq̄le
sibi generare inuidit. si aut̄ uo
luit ⁊ n̄ potuit defec̄. a. xli.

Am̄ am̄ dico uob̄ quia qui ūbū
meū audit ⁊ credit ei qui misit me
h̄t uitā etnā. ⁊ in iudiciū n̄ uenit
et. s; t̄nsiet de morte ad uitā. Redit
ad cōm̄dationē animarū resurrexerūt.
Cur ait. audit ūbū ⁊ credit. n̄ dices
m̄ s; ei qui me misit. Quia ūbū q̄
est in me. immo ego sū ūbum eius.
Q̄ q̄ credit ei. credit ūbo ei' id̄. m̄
sic h̄t uitā etnā. id̄. cām ḡferētē
uitā etnā. uidel' fidē ⁊ obediētā. Vē. in
iudiciū dānatoris n̄ ueniet. sic h̄t t̄nsiet
a morte infidelitatis ad uitā fidj

et iusticie. Am̄ am̄ dico uob̄ quia ue
 niet hora et nūc̄ ē. qm̄ mortui audiet
 uocē filij dī. et qui audierunt uiuēt.
 Dilucidat se loquy de resurrectione
 animarū. Noli expectare nouissimā
 horam. Venit hora et nūc̄ ē. in q̄ mor
 tui in peccatis audient p̄me. et deinde
 p̄ ap̄los ūbum salutis et uiuēt qui
 audierunt. h̄c̄ obaudierunt. nā p̄p̄t
 iudiciū n̄ uiuēt n̄ obediāt. Vē p̄
 uocem filij uiuent. Vñ sequit̄. Sicut
 enī pat̄ h̄c̄ uitam in semetip̄o sic dedit
 et filio uitā habē in semetip̄o. et genuit
 filium uitā in semetip̄o habentē. Hoc
 solū int̄ ē qd̄ pat̄ uitā ē. n̄ nascendo.
 fili⁹ uitā ē nascēdo. Vita aut̄ q̄ ē pat̄ et
 filius uiuificat animas. illuminat.
 pascit. et saginat partē animas et aglō.
 quorū ē p̄ ratiōnem sentire uitā sapiē.
 Corpa ū ab animab⁹ uiuificant. Et po
 testatē ded̄ ei iudiciū facē. quia filij
 hoīs ē. Sic uita uitā genuit. sic po
 tens potētē iudicare. Et h̄c̄ ē.
 Dedit ei potestātē iudiciū facē. Indi
 uisē itaq; iudicat̄ pat̄ et fili⁹. nec n̄
 sp̄s sc̄s. Verū quia potentia sapiē ced̄
 in discretioē iudiciū ū equitatē magi⁹
 ē examinanda. qm̄ uis et potentia
 excedenda. nec bonitas subtrahenda.
 idō speciali⁹ discretiō iudiciū attribuit̄

sapiē. Iux̄ hoc igit̄ sup̄ dix̄ pat̄ n̄ iu
 dicat quēquā s̄ iudiciū om̄e deō filio.
 Quod aut̄ supponit̄ quia filius hoīs ē.
 in maxime pendē iudiciū declarat. qd̄
 impij etiā filia pat̄ missū c̄fixerūt.
 et cotidie conculeāt. Vñ ita. Scdm̄ hoc
 aut̄ qd̄ filius homini⁹ ē potestātē dedit
 ei pat̄ iudiciū faciendū. Nam in iudi
 cio homo uidebit̄ ab om̄ib⁹. d̄s aut̄ n̄
 h̄c̄ a uisib⁹ uidend⁹ ē. Nolite mirari hoc
 quia uenit hora in qua om̄s qui in
 monumentis s̄t̄ audient uocem eius.
 Et p̄cedent qui bona fecerūt in resurrectiōem
 uitę. qui ū mala agerūt in resurrectiōē
 iudiciū. Iudicant̄ h̄c̄ agit de resurrecti
 one carnis. ut sup̄ de resurrectiōē n̄tis.
 H̄c̄ inueniunt hoc qd̄ ita libē loq̄t̄.
 de iudicio faciendū p̄ filium. quia ue
 niet hora iustit̄ sc̄i. qua om̄s corpa
 lit̄ resurgūt. alij in uitā ut uideāt
 d̄m sic ē. alij in dampnatōne. et tunc
 discretio iudiciū apparebit. Audiet
 uocē eius. hoc est sentient manifes
 tationē ei⁹. ut ip̄e iudex uocē emittet
 humanā. ut p̄ anglos formabit̄ uic̄
 illud psalmi. Ascendit d̄s in uoce
 tube. Non possum ego a me ip̄o quicq;
 facē. s̄ sicut audio iudico. et iudiciū
 meū iustū ē. Explanat qd̄ dix̄t po
 testatem dedit ei iudiciū. Nil possū a

me ipō face. q̄ dicat. ame ipō n̄ sum.
s. a patre quo r̄cū q̄ factio om̄ia. Sicut
audio h̄c sic intelligo p̄ unitatē substācie
ab illo a q̄ sum i iudicio. **M̄a.** Ego fili v̄oys
n̄ a me p̄sū. s. sic audio a dō — iudicio.

Si ego testimonium phibe **a. xliij.**
o de me testimonium meū n̄ est uerū.
Quom̄ n̄ ē uerū n̄ scdm carnē. Un̄ alibi.
Si gl̄ifico me ipm̄. gl̄a m̄a nichil est.
Alius ē qui testimonium phibet de me
r̄ scio quia uerū ē testimonium phibet qd̄
de me. Insequentib̄ ostendit quis sit ille
ū ait. Qui misit me pat̄. ip̄e testimo
ū phibuit d̄ me. Hoc testimonium fuit
in baptismo. Quia uita est d̄s. uera
s. fuit testimonia ei. Vos misisti ad ioh̄e.
s. r̄ testimonium phibuit uitaq. Ego aut̄
s. n̄ ab homine testimonium accipio. s.
s. h̄ dico uob̄ ut uos salui sitis. Ille erat
s. lucēna ardes r̄ lucēs. uos aut̄ uoluisti
s. ad horam exultare in luce ei. Phibuit
ioh̄es testimonium de xpo. tāqm̄ lucēna
ad confundendos inimicos. Jam enī
p̄dictū erat in psalmo sub p̄sona
pat̄. Pau lucēnam. xpo mō. Inimico
eī induā confusioē. sup̄ ipm̄ aut̄ ef
florebit sc̄ificatio m̄a. Om̄i p̄ph̄e r̄ apli
sūt lucerne. xpc̄ uerū lum̄ qd̄ illu
minat om̄ne hominē ueniētē i h̄c
mundū. Ab homine n̄ accipio testy

monium q̄ necessarium. s. tam̄ h̄ dico
de testimonio ioh̄is. ut p̄ hominē
uos homines ad ip̄am uitatē duca
miny. r̄ cidentes salui sitis. Ioh̄es enī
erat arden̄ lucēna sp̄u karitatis. et
lucēs lumine uitalis. ostendens in
sole iusticie exultandū fixe. Vos aut̄
uoluisti in luce lucēne q̄ sufficit
remanē. dum ioh̄em cēditis. xpm̄ ē.
s. Ego aut̄ habeo testimonium maī ioh̄e.
s. Opa enim q̄ dēct̄ m̄ pat̄ ut p̄ficiā ea.
s. ip̄a testimonium phibent de me. quia
s. pat̄ me misit. q̄ misit me pat̄ ip̄e
s. testimonium phibuit de me. Verū
quidem r̄ p̄uale multis fuit testi
monium ioh̄is. s. habeo maiora
testimonia. Opa enī pat̄ q̄ ego uisib
lit̄ factio attestant̄ quia pat̄ me mi
sit. Et testimonium pat̄ est. qui me
extius hominē oculis uisibilem ex
hibuit. qd̄ int̄ius corda hominū
ad me cognoscendū accend̄. **a. xliij.**
Neq; uocem eī uiḡ. **cxv. l. cxv.**
s. Audistis. neq; speciem eius uidistis.
In hoc ostendit subam diuinitatis.
incomphensibile ē r̄ inuisibilem.
uocē q; eī n̄ capi aures carnaly. s. tā
tum sp̄ualit̄ intelligi. **a. xliij.**
Et ubū eī n̄ habetis in uob̄ ma
s. nes. q̄a quē misit ille huic uō n̄

dicit. Vbi qd erat in principio p qd
 possit ad patrem uenire cognitionem.
 n̄ manet in cordib' uris. quia hys q̄
 audistis a me n̄ creditis. n̄ i scripturis.
 un̄ sequit'. Scrutamini scripturas. quia
 uos putatis impiis uitam et̄nam h̄re.
 Quae sunt quae testimoniu' phibet
 de me. n̄ in uultu uenire ad me ut
 uitam habeatis. Dum me qui sū uitā
 abicitis uitam in scripturis n̄ inueni
 eatis. r̄ tam̄ p ea quae ule docent n̄ uul
 tis uenire ad me. id ē eadē imne. ut
 habeatis uitā qm̄ impiis queritis.
 Claritatē ab hominib' n̄ accipio.
 s; cognoui uos. quia dilectionē dī
 n̄ habetis in uob'. Humanā laudē n̄
 q̄ro. nec honore carnalem qui uenit
 dare spuale. s; uob' errantib' cōdoleo.
 quia n̄ habetis dilectionē dī r̄ ad ui
 tam uitati' reducere uolo. Ego ueni
 nomine patris mi. r̄ n̄ accepistis me.
 Si alius uenit in nomine suo. illū
 accipiet. Pbat. quia dilectio dī n̄ ē i
 eis. Ego ueni ut p me pat' glificet.
 r̄ n̄ accepistis me. i. n̄ credidistis in me.
 s; in pena patris h' uob' erit. Eū autē
 uenit in nomine suo quia p̄ am
 glām q̄ret r̄ se dīm dicit. illū acci
 pietis. hoc ē qd' ap̄l' ait. ut edant
 iudatio. qui n̄ credidit uitā. Q'

in potestis uos credere qui glām ab inu
 cem accipitis. r̄ glām q̄ a solo dō ē n̄ q̄ritas.
 Non quia n̄ ē apta uitas. n̄ credunt.
 s; quia supbia eos excecāt r̄ ambitio
 laudē. quae appetit de se existimari qd' i
 se n̄ h̄t. r̄ sup' alios se effere. Humilitas
 ū solus dī glām querit. eiq; soli placa
 ri appetit. Nolite putare. quia ego accu
 satur' sum uos apd' patrem. Est q' accu
 sat uos moyses unq' uos spatis. Si enī
 cōdēt' moysi. credētis fessitan r̄ michi.
 De me enī ille sc̄psit. Qd' ait forsitan
 uisio est in eduly. n̄ dubitatio loq̄tis.
 Ideo n̄ accuso. quia n̄ uenit dampna
 re s; saluare. Moyses ū accusat quia
 in eduly est uoci illi' qui ait p̄pham
 uob' suscitab' dooyun' d's de fr̄ib' uris.
 tāqm̄ me ipm̄ audiet' eū. Omis ania
 q̄ n̄ obediert' p̄phē illi. extimnabit'
 de pplo dī. Si aut' illius uitis n̄ eduly.
 quom' ūbis m̄s credet'. Oulto uidet'
 mun'. quia in lege magist' ēē p̄sumit'.
 in ūbis aut' m̄s neq; magist' neq;
 discipuli ēē uult'. Ibi inchoatio p̄fecte
 uitae. hic ū p̄sumatio. Ibi sū p̄phat'.
 h' uob' dico ecce assū. *clx. & lxxv. lxxxix*
Et relicti illis in illis dieb' iterū
 cum multa turba eēt quocatis disci
 pulis suis dix' ostendit' turbe quia
 ecce iam t̄duo p̄seuerat' mecum r̄ n̄

habent quid mādūcēt. r̄ dimitte eos
ieiunos nolo. ne deficiant in uia. Quia
infidelitatis error insolentium animos
optinebat. potē reliquisse eos qm̄ dimi-
sisse sc̄b̄. Conuocat autē discipulos. ut do-
ceat magistr̄ cum minorib̄ communicare
cōsilia sua. uel ideo ut ex colloquio
intelligant signi magnitudinē. Tur-
ba t̄ duo sustinet dnm̄. p̄t̄ sanationē
infirmor̄. r̄ electi infide t̄n̄t̄ sup̄pli-
cant domino p̄ languorib̄ animar̄
sui ul̄ suor̄. N̄ t̄ duo sustinet turba
dominū. quando fideles uirtutē ope-
locutioē. cogitatioē. Qui conūsi defici-
unt in uia p̄sentis uitę. si s̄n̄ doct̄ne
pabulo dimittant. Marc̄ refert quia
de longe ueniunt. Quanto q̄s pl̄ erra-
uit. tanto longi⁹ a dno recessit. Item.
Iudi c̄dentes de p̄pe ueniunt. ut edoct̄
lege r̄ p̄p̄his. credentes ex gentib̄ de lo-
ge ut n̄ ad oct̄. Et dicūt ei discipuli.
Vn̄ q̄ nobis in deserto panes ^{tanti} ut satu-
remus turbam tantā. At ill̄ ih̄c. Q̄
panes habetis. At illi dixerūt. septē r̄
paucos pisciculos. Et p̄cep̄ turbę ut
discumbēt sup̄ tram. Non ociosi. n̄
in ciuitate sinagoge ul̄ scl̄ari digni-
tatis residētib̄. s̄ int̄ deserta. ap̄m
querentib̄. celestis gr̄e alimonia imp̄t̄.
Qui enī n̄ fastidiunt a x̄ suscipiūt.

r̄ sp̄ualit̄ r̄ corporalit̄. Et si indigent
curant. Quicquid p̄dicatores p̄fectū eccl̄ie
mirantes dicunt. Vn̄ nob̄ tanta faci-
dia ut tot milib̄ tamq̄ audiē audi-
torib̄ sufficē possim⁹ in hui⁹ mūdi d̄-
serto. At ū septem panē in septem
dona sp̄s sc̄i sufficit om̄ib̄ ad uic-
ta apl̄ica auctoritate q̄ paucor̄ p̄f-
cum sapore. qui nos reficiunt ex
emplo sue uitę. ul̄ morte. Qui ū ad
septem panes p̄tinent. iam n̄ sup̄-
fenu sedē s̄. t̄iam p̄m̄e uident. In
novo enī testam̄to ip̄am quoq̄. t̄ā
r̄ facultates temporales ut p̄fectis
m̄ relinq̄re p̄cipim⁹. Et accipien-
s septem panes r̄ pisces. gr̄as agen-
s. gr̄as r̄ dedit discipulis suis. r̄ discipuli
dederunt ip̄o. Dominus dedit panē dis-
cipulis ad diuidēdum turbę. r̄ doc-
trinam sp̄ualē. fr̄git panes. id ē
ap̄uit sacram̄ta. se ip̄m̄ sal̄ qui
panis est uitę. Gr̄as egit ut ostendēt
quantū gaudebat. de salute hominū.
r̄ ut nos informaret ad agēda semp̄
dō gr̄as cū ul̄ in carne reficim⁹ ul̄ in
anima. Si in septem panib̄ qui n̄
legunt̄ fuisse ordeacei septiformis
gr̄a noui testam̄ti signat̄. quid in
pisciculis n̄ sc̄is conditores illius
sc̄pt̄ accipim⁹. ul̄ illos quor̄ fide

et uitam et passioes ipa scriptura ginz
 qui de turbulitis hui' scilicet fluctib'
 crepti et conserati refectioem nob' int'
 nam exemplo sue uite ul' moeti p'bu
 ere. ne in hui' mundi excur su deficiam?
 Et comedunt omis et saturati st. Come
 dim' attente audiendo et exempla in
 tuendo. saturam memorie recondendo
 ropando. Huic refectioi congruit illi
 psalmiste. Ident paupes et saturabunt
 et laudabunt dominu qui rexit eu
 Ad emm manducas ipsi saturat. sig
 cat fame in perpetuum ab electi repl'
 bidam. qn' n' esuriet qui accepit ab u
 x'. Et qd' sup' fuit de fragm'is tulunt
 septem sporta plena. Septem sporte
 q' superant sunt altiora p'cepta ul'
 g'ilia. Que multitudo n' potest atq'
 g' seruando. s; tantu' illi q' maior
 gra sunt pleny. Quib' dicit. Si uis p'fec
 t' ee uende omia q' habes et da paup'ib'
 Et quia sporte uinco et palmar folij
 solent conterri. m'ito in scori sig'atone
 ponunt. Hunc quippe sup' aqua nas
 cit. et electi radicem cordis ne ab amoe
 eternitati arescat. in ipso uite fonte
 collocant. Palma uictorem ornat
 manu. relecti mundi uictore memo
 riam etne retributioni in corde reti
 nent. Eur aut' quinq; milib' homin'

plus redundat q' tuor milib' mun' da
 quatuor milia t' duo cu' x' fuerit. et id
 ampli' celestis pabuli recepunt. Erat
 aut' qui manducaunt q' tuor milia
 hominu. et paruulos et mulieres.
 et dimisit eos. In sup'iora signo quinq;
 milia fuerit uix numeru panum.
 quia uicini erant quinq; sensuum.
 Isti qui de septem panib' hoc e' factu
 alunt numo q' tuor milia st. Qui
 numer' semp' in laude ponit. Et qua
 drangul' lapis n' est instabilis. et in eo
 numo eu' gl'iste s'it. Numer' itaq; refec
 tor docet eos pastos eu' gl'icis cybarij.
 simulq; insinuat innumerabilium
 multitudinē. de quatuor orb' partib'
 ad celestis cybi donum concu'ssuat.
 Hoc g' typice int' hanc et illa refectio
 nem distat. qd' ibi licita uet' plena e'
 signata e' gra sp'ualij. hic gra noui tes
 tamentij monstrata est ministranda fide
 lib' quatuor ornati uirtutib'. Quorū
 p'ima est cognitio reru appetendar et
 uitandar. scda refrenatio cupiditatis.
 ab hys que temporalit' delectant. t'cia
 firmitas cont' molestias scilicet. quarta
 q' p' om' diffundit. dilectio d' et proximi.
 Et h' et ibi mulieres atq; paruuli ex
 cepti st. quia tam inuerti q' in nouo
 testamento n' admittunt ad numeru

qui n̄ p̄ducant occurrē inuicē p̄fectū
ul' infirmitate uirū. uel lentitate n̄tas.
Vsq; refectio celebrata ē in mōte. quia
utriūq; testamētū altitudinem manda
torū deī 7 illi' monti' altitudinē qui ē
mons dom' dī in uicē montiū cōsona
uoce nob' p̄dicat. Et statim ascendens
nauē cū discipul' suis uenit in parte
dalmanutha. Turba satata dimittit
7 quia omib' dieb' uite n̄rē nob' cū
domin' manet. nauē. 7 eccliam cōtinuā
plebem comitat' inq̄dit. V' mathis po
nit magedan. mare' ponit dalmanu
tha. Idem enī loc' duob' subest nomib'.
un' pleriq; codices scilicet marci hnt
magedan. Sciendum qd' illa capitula
n̄ s̄t putanda penit' ab eē. quoz cōca
nonica continent' in hoc ope. P̄tēa cō
mode qdā p̄missas. ueluti clxi. capitū
machi. quia ut ieronim' ait in plerisq;
codicib' n̄ habet. Hic quoq; nimirū
subt̄nt. clxi. capitū machi. cui' sn̄a
continet' in cxxvii. caplō eiusdē. uir
qd' domin' diuisis tempib' diuisisq; loci
eadem sepius dixit. de multoties enim
dictū sufficit in h' ope. n̄ nulla semel
haberi. Quod etiam de cōo illuminato
solum mare' narrat caplō. lxxi. n̄ in cō
grue reticet' in h' lib'. plurima de cōo
illuminatōe referente. Sic de similib'

Suum enī sc̄bens euāḡlīm. n̄ nulla
ex industā dimittē. ad insinuandū
uidel' multa super. Vn' iohēs in fine
lib' sui ait. alia eē multa q̄ fecit ih̄s.
7 si sc̄berent' om̄ia nec ip̄e mund' suff
ficeret cape ea. **clxiij. & lxxviiij.**
Et cum uenissent discipuli ei'
transfretū obliti sunt panes accipe.
n̄ unū panem n̄ habebant in nauy.
Indicat' qm̄ modicā carnis curā ha
berent in reliquis qui nec uaticū
sumpsunt. intentiōe dominū cony
tat'. Vn' panis panem uite siḡnat.
Transfretū abiit domin'. qm̄ secut' ē
eū gentiū ips̄. **clxxix. & clxxij.**
Et p̄cepit eis dicens. **lxxliij.**
Inueniunt' 7 caute a serm̄to phari
seor' 7 saduceor'. 7 a serm̄to herodis.
Qui cauet a serm̄to phariseor' 7 sadu
ceor'. litte' p̄cepta n̄ seruat. cōditiones
hominū negligit. ut dī mandata fa
ciat. serm̄tū namq; phariseor' ē de
creta legis diuine traditionib' homi
nū ip̄onē. ul' p̄dicare legem ūbis et
impugnare factis. serm̄tū etiā cōt'
ē dominū temptare. nec doct̄e aut
opib' ei' credē. serm̄tū herodis ē ad
ultiū. homicidū. temitas uicij. simu
lato religioſ. De h' serm̄to ait apl's.
Modicum serm̄tū totā massā corrup'

Sicut uis parui feruntur myrtu facti
ne cresce fac. 7 ad saporem suu tnt.
ita modica scintilla doctne hereticor
si in tuu pect iniecta fut. cito inges
flamma succrescit. 7 te totu ad se t

Au illi cogi **o** chv & lxxx. s her
tabant int se dicentes. quia panes
n habem? Cogitabant quia panes
n habem? idō aut nob ut caueam?
a fernto. idē a panib phariseorū.
Sciens aut ihc eos male intlexisse
cauete a fernto phariseor. redargu
it eos int. 7 inducit ad sanū intlectū.
P hocē qd sequit. Sciens aut ihc dix.
Quid cogitatis int uos modice fidi
quia panes n habet. Non dū intelli
git neq; recordamini. adhuc cecati
habetis cor urm. Oculos habentes n
uidetis. 7 aures habentes n auditis.
Nec; recordamini qm quinq; panes
frag. in quiq; milia. 7 qm copiosos
fragmtoz plenes sustulistis. Dicunt
ej. Duodecim. Quando 7 septē panes
in quatuor milia. quot sporta frag
mtoz sustulistis. Et dicit ej. Septem.
Quare n intelligitis quia n de pane
dixi uob. cauete a fernto phariseor
7 saduceor. Tunc intlexerunt quia
n dicit cauēdū a fernto panum.
s; a doctna phariseor 7 saduceor. Vtriq;

cauēdū erat ne doctna phariseor xpm
nescies effec euglice uitat corruptet.
Si aut ferntū phariseor 7 herodi tra
ditōes pūlas 7 hētica sigeat dogmata.
constat quia cybi quib; past ē ipsi di
ueram doctnam intagnt; significat.
Omī creb de fide in euanglio legit. ne usq;
dictum sit. breuit apiam quid sit fids.
de quib; habeat. scdm quid modica ut
magna dicat. fides ē existimato rer n
apparentiū. h est sensib; corporez. n sub
iacentiū. sup opionem 7 infra sciam
stituta. Sup opionē quia pl ē eodē q;
opmar. Infra agnitionē quia min ē
eodē qm cognoscē. Idō enim edim. ut
aliquādo cognoscami. Q aut sunt ap
parencia. fidem n hnt s; agnitionem.
Hoc enim ueracit dr credi. qd n p ui
deri. Nam credi iam n potest. qd uideri
potest. At tam ex reb; q; uidem; agit
in nob; ut ea edant q; n uidem; nec
ita ē affirmāt. Aus sepissime sup io
hannē 7 in epla de fide ad marcellam
clarissimā. qm in quarto lib; dialogor.
7 in sedo lib; omeliar euangly cetiq; doc
tores. fides g est quod n uides credere.
p fidem enū ambulami. n p speciem.
Cum aut uenit qd pfectū ē. uidebis
qd credidisti; lqm min ē credere qm
uidē. cessabit fides quia uidebit species.

Cessabit credendi existimatio. quoniam manifesta erit ueritatis cognitio. fides ergo ut ait apostolus est argumentum non apparentium. id est ostensio. Arguere enim dicebant antiqui ostendit. Itaque corporei sensus indicat nobis apparentia. fides uero extendit ad non apparentia. suo modo ostendens ea. quousque ueritatis intelligentie uisio succedat. fides itaque est subiecta sperandarum rerum. quia dum ea que non uidemus credimus aut fuisse aut esse. aut futura esse. ueritatis fides facit ea subsistere in nobis credendo. Vbi gratia Resurrectio generalis cum nondum sit per fidem tamen iam subsistit in anima nostra. quoniam per oculos eam habeamus. Est ergo fides tam de presentibus. ul' preteritis. quam de futuris. tam de bonis quam de malis. ut Augustinus in principio enchiridionis dicit. Spes autem de bonis est tantum. et de futuris. Est enim spes futurorum bonorum expectatio. cum fiducia adipiscendi. ex gratia dei et bona conscientia. Spes enim sine ueritate non est spes. sed presumptio. Expectatio uero alicuius incommodi non dicitur spes. sed despectio. hoc est diffidentia a bono. Hoc ergo distat inter spem et illam etiam partem fidei que est de bonis futuris in nobis. quia fides intelligitur futura nobis bona. et spe confidit expectamus ea. Postquam ergo tenebitur res. iam non erit expectatio spei. Ex fide autem tanquam fun-

damento omnium bonorum. spes et caritas oriuntur. Quid enim sperari. ul' sperari amari potest nisi credatur. Credit autem potest si non speret. ul' amet. Inde ergo diligimus quia credimus. in et speramus quia credimus et diligimus. Cum enim sit spes expectatio fidei futurorum commodorum. ex fide nascitur expectare. et ex caritate fiducia in petrandi. hinc autem. Iesu capitulo enchiridionis. Qui recte amat. proculdubio recte credit et sperat. Qui uero non amat in amicum credit et sperat. quoniam uis adueram felicitatem pertineant. licet enim sperare non possit fieri sine amore. tamen potest fieri ut id non amet sine quo ad id quod sperat non potest perueniri. ut si quis speret in tantam eternam. et non amet iusticiam. Idem in primo de doctrina. et sana. Tria habent sunt quibus et conscientia omnis et prophetia militat. fides. spes. caritas. si fidei succedit spes quoniam uidebimus. et spei succedit caritas. unde ipsa ad quam peruenitur sumus. caritas etiam istis decedentibus augetur potest. Si enim credendo diligimus quod nondum uidemus. quoniam magis cum uideamus cepimus. Et si sperando diligimus quod nondum peruenimus. quoniam magis cum peruenimus. Ideo maior est caritas. quia fide et spe decedentibus ipsa permanet. Idem in octauo de trinitate capitulo octauo. Ex una eadem caritate

dñi pximūq; diligimus. s; dñm ppt dñm nos
 aut r pximū ppt dei. Illud quoq; sciendū
 qd̄ int̄dum fidi nom̄ transferē. ad desig
 namdam certitudinē manifeste uisionis.
 quā habitari sumus. Hoc aut̄ fit ut ex
 la regula qua nom̄ cause ponit̄ p̄ effec
 tu. ut ex alia scdm̄ quā significata res p̄
 similitudinē suscipit rei significatū nom̄.
 Est enim ip̄a qua nūc p̄ speculum menig
 mare dñm cernim̄. sacram̄tum illius future
 uisionis qua dñm fatie ad fatiem sicuti est
 indebim̄. r p̄ fidem ducim̄ illuc. Augustin̄
 in lib̄ sc̄to questionū. cū gl̄i. c̄. capitulo luc̄.
 Est etiam fides rerum. quando n̄ uerbis
 s; reb̄ ip̄is p̄sentib̄ credit̄ qd̄ futurum ē.
 cū iam p̄ speciem manifestā se contēplādā
 p̄bebit sc̄is ip̄a dī sapientia. De qua fide
 rerum lucisq; ipsius p̄sentia. forsitan pau
 lus dicit. Iusticia enim dī meo reuelatur
 ex fide infidem. Dicit enī alio loco. Nos enī
 reuelata fatie gl̄am dī specularites. in ean
 dem ymaginē in formabimur a gl̄a i gl̄am.
 Sicut enī hic dicit de gl̄a i gl̄am. ita et
 ibi ex fide infidem. De gl̄a sc̄licet eū gl̄i. quo
 nūc credentes illuminantur i gl̄am ma
 nifeste uitat̄. Sunt aut̄ plura etiam ad
 dñm p̄tinentia. que siue credant̄ siue n̄.
 nich̄ n̄rā int̄est. Siue enī credamus dñm
 cras pluuiā daturū siue n̄. si etiā creda
 mus xp̄m̄ hui' ut illius stature fuisse

ut n̄. ut in hac seu in illa ciuitate p̄di
 casse ut n̄. nullum incurrimus piculū.
 La ū duntaxat que ad fidem catholicā
 spectant. si n̄ credant̄ dampnationē pa
 riuere. Est aut̄ fides catholica idē uniu
 salis. que ita om̄ib̄ necessaria ē. ut ne
 mo discret̄ absq; ea saluari possit. Vñ
 athanasius cū p̄mississ; hec ē fides catho
 lica. statim illud ap̄iens un̄ sit dicta ca
 tholica. addidit. quā n̄ quisq; c̄diderit.
 saluus ēē n̄ potit̄. Ut d̄r catholica id est
 communis ad differentiā fidi hereticor̄.
 n̄ ubiq; cum eccl̄ia dilatat̄. s; quasi in
 angulo latitantis. fides aut̄ catholica
 partim circa ipsam diuinitatis naturā.
 partim circa diuina beneficia r quascūq;
 dī rectissimas dispensationes ut ordina
 tiones consistit. que nob̄ aptor̄ r sc̄orū
 patrū symbolis sunt expressa. Et scien
 dum quia fides n̄ dicit̄ magna ut par
 ua. eo qd̄ ad multas ut ad paucas res
 p̄tineat. s; qm̄ firmit̄ r tepide credit̄ ea.
 Intensam quippe fidem atq; constanē
 laudat dominus ū dicit. o mulier mag
 na ē fides tua. Et de fide centurionis.
 Non inueni tantā fidem in isrl̄. Apor̄
 ū multo plura credentiū fidem remis
 sam increpat dicens. quid cogitatis ut
 uos modice fidi quia panes n̄ habetis.
 Vñq; si un̄ cetā firmit̄ credent. quia n̄

qd intrat inos conquinat hominem
ni cogitarent dominū phibere phari
secum p a n e s; *Explic lib scds. ex
planacionis in unū ex quatuor;*

dit fu
mus a

ro matū in confpectu De i, al

te
luia. *Com:*

Benedici te omnes Angeli Domi-

ni Do-
mino, hymnū dici te,

